5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1388 Joi 1 Septembrie 1911

Democrația și politica

Democrația e o stare de fapte. Ea nu are o doctrină proprie a sa, de unde și neputința de a i se da o definițiune. Cum că democrația este astă-zi un fapt, ne-o dovedesc o sumă de împrejurări. Pînă acum vre-o 40 de ani se socotea, de exemplu, că asemenea stare de lucruri nu poate fi compatibilă de cît cu un regim republican.

Or, astă-zi e netăgăduit că multe monarchii sunt democrate, ba unele din ele întrec sub acest raport, chiar țări trăind sub regim de republică.

Chiar în țările cu regim absolutist suflă un puternic curent democratic. Acum vre-o trei sau patru ani în urmă a fost observată în toată lumea o circulară adresată de primul-ministru rus Stolipyn către agenții subordonați ai lui, prin care le recomandă o sumă de măsuri pentru îmbunătățirea stărei claselor inferioare. La o asemenea circulară puteau subscrie, ziceau ziarele străine, miniștrii statelor celor mai înaintate în democrație.

Iată de ce zic, că democrate sunt astă-zi nu numai anumite societăți, anumite țări, ci toate, cel puțin de pe continentul european. Iar deosebirea între ele stă numai în măsură, unele fiind mai democrate de cît altele.

Din cauza acestei situațiuni și ca consecință a împrejurării, că democrația nu e o doctrină a parte, urmează că dacă zicem, de exemplu, cui-va democrat, nu însemnează că am spus mare lucru. Dacă voim a desemna persoana din punct de vedere politic, trebue să adaugăm imediat un alt calificativ. Putem zice cui-va liberal-democrat, ori conservator-democrat.

Ast-fel ne explicăm numirea partidului conservator-democrat. Partidul al cărui șef este omul superior, d. Take Ionescu, este necontestat un partid conservator, dar care înțelege a da o mai mare atențiune curentului democratic, ce își face drum în mijlocul societății noastre. El înțelege să lase ușile deschise unui curent sănătos democratic. Aceasta de alt-fel e și rațiunea lui de a fi ca partid de sine stătător. Cei cari alcătuesc acest partid dau și trebue să dea importanță atît numirei de conservator cît și aceleia de democrat, cari rămîn strîns legate în formațiunea partidului și ca o regulă de conduită a lui. Și aceasta cu atît mai mult cu cît democrația nestînjenită a provocat și provoacă o sumă de rele, cari atrag și au atras atențiunea multor cugetători.

Democrația, spun unii, a adus după sine libertatea individului, însă jocul perfecționat al instituțiunilor democratice le-a readus la punctul de plecare, tot la robie. Individul n'a făcut alt-ceva de cît că și-a schimbat stăpînul. Astă-zi dînsul este la discreția majorităților. Majoritățile la rîndul lor, se cred absolut stăpîne să facă ce voesc. Funcțiuni publice, titluri onorifice, concesiuni de lucrări publice, suspendări de urmăriri criminale, scutiri de amenzi și pedepse, facere de legi în favoarea intereselor particulare, stau astă-zi în puterea majorităților. Ele n'au frică de nimic, nu se tem de nici o răspundere, nici de justiție, nici de opinia publică.

Și aceste neajunsuri ale democrației, pe cari unii le exagerează, se văd în țări al căror democratism nu mai poate fi pus la îndoială. Se văd, de exemplu, în Franța, se văd în Statele-Unite.

Apoi, întru cît aceste rele există, se caută mijloacele pentru îndreptarea lor.

Așa, zic unii, această îndreptare nu va putea veni de cît de la o schimbare în mentalitatea și moralitatea alegătorilor și aleșilor.

Insă schimbări de acest-fel nu se fac dintr'o zi în altă. Cît va trebui dar să se aștepte pînă se va produce fenomonul, ca acei cu altă mentalitate și moralitate, de cît acea a celor de astă-zi, să ajungă legiune, și prin urmare să se impună?

Cei cari țin samă de starea prezentă a lucrurilor, cari socotesc, și cu drept cuvînt, că natura omenească nu se va schimba repede găsesc că remediul la relele aduse de o democrație fără frîu, stă în aceia ca o masă cît mai mare de cetățeni să ia parte la afacerile publice ca alegători, că alegătorii aceștia să se ocupe în adevăr de acele afaceri și să-și dea samă de ele, precum și prin o mai largă reprezentare a minorităților.

Iată de ce ziceam, că partidul conservator-democrat are una din cele mai frumoase meniri. El este expresiunea adevărată și actuală a nevoilor timpului nostru.

Contra curentului democratic, nici un partid nu se poate pune. Chestiunea toată însă, e de a canaliza, a dirigui acest curent, împedicîndu-l a aduce cu dînsul neajunsurile din alte state.

In programul partidului nostru conservator-democrat, stau tocmai principiile, cari ne vor da o democrație mare și sănătoasă. In el se prevede lărgirea colegiilor electorale, tot acolo se spune că se vor obliga cetățenii a merge la vot, și tot în acel program stă reprezentarea minorităților.

De aceia și socotesc, că în menirea partidului nu e numai o împărechere de cuvinte fără însemnătate, ci fie-care în parte au rostul lor, iar la un loc stau pentru a desemna partidul de la care țara așteaptă drepte revendicări pentru prosperitatea generală.

Democrația nu trebue înțeleasă în sensul unei egalizări și de drept ca și de fapt. Egalitatea de drept, egalitatea tuturor înaintea legilor se poate înțelege, ba chiar e compatibilă cu regulele de conduită a societăților. Nu poate fi tot așa însă pentrù egalitatea de fapt, pentru că aici mai mult ca în ori-ce alt domeniu, neegalităților naturale nu li se pot aduce piedici.

Un guvern democratic trebue să se sprijinească pe o elită. Cine și cum va forma acea elită? Negreșit noi astă-zi dăm toată încrederea pentru această instrucțiuni. Avem credința noi acum, că prin acest mijloc selecțiunea pentru alcătuirea acelei elite, va avea o bază mai solidă și mai largă, precum și că însăși acea elită va fi mare.

Instrucțiunea însă, fără educațiune, nu va putea da mult și bun. Nu mă pot opri de a arata ce credea în această privință un om de mare valoare. Herbert Spencer. Plecat de la ideile din tinerețe idei radicale, dînsul ajunsese către vrîsta matură la un conservatism raționat. El nu punea speranța pe instrucția populară, pe espansiunea în popor a luminelor și rațiunii.

Punea însă oare care temei pe instrucția unită cu educația căci zicea el, instrucția fără educacație nu numai că nu face pe om stăpîn asupra lui însuși, ci din contra este un aliment pentru instinctele celé mai josnice.

V. I. Radu

Intre război și pace

Europa întreagă—lumea întreagă este sub stăpînirea unei singure și mari emoțiuni: acea legată de soarta tratativelor urmate între Franța și Germania, cu privire la Marocco.

Va fi, ori nu va fi război?

Discursurile rostite în fața flotei germane și a celei franceze aluziile și îndemnurile către soldați, pregătirile necontenite și care culminează în știrea că „flota se află sub presiune", adică gata în orice moment de atac; constatarea că mobilizările de-o parte și de alta se pot face în minimul de timp posibil, toate aceste întrețin în mintea tuturor ideea, temerea că de o zi pe alta lucrurile se pot agrava într'atîta, în cît să ne găsim în fața iremediabilului.

Ar fi un război cu teribil de mari urmări, legat în acelaș timp de incalculabile sacrificii. Sacrificii de oameni și de bani,—o mai cu seamă de bani!

In recenta carte tipărită de căpitanul Bernard Serrigny „Les Conséquences Economiques et, sociales de la prochaine guerre", autorul caută să stabilească sumele ce ar trebui cheltuite într'un eventual războiu. Aproximativ, numai Franța ar jerfi 30 de milioane franci pe zi, adică socotind cîte 10 lei pe zi de om pentru 3 milioane de soldați.

Suma aceasta e socotită ca minimă, avînd în vedere că în timpul Apărării Naționale, în 1871, s'a cheltuit 18 lei de om; un soldat rus în Manciuria—din cauza depărtării și a furăturilor—a costat 25 lei pe zi, un soldat japonez 17 lei.

Face oare într'adevăr Marocul atari sacrificii?

Multă lume crede însă că se explică numai vechiul dicton. „Dacă vrei pace, pregătește războiul"—și că nu va fi o încăerare de arme, întru cît nimeni nu-și va lua o atare răspundere, mai cu seamă față de protestările social-democrației din ambele țări. Se speră că zilele acestea vom fi fixați asupra rezultatului înțelegerii și că vom avea un comunicat. Pînă atunci publicul n'are de ce să se alarmeze, tendința e spre pace. Nota presei din țările mai interesate e calmă, cu toate săgețile rare ce le aruncă din cînd în cînd ziarele șoviniste. Așa de exemplu dăm aci ceea ce scrie un ziar pangermanist Taegliche Rundschau.

„Noi renunțăm la Maroc, vom tolera protectoratul Franței asupra acestui imperiu și noi ne vom asigura faimoasa poartă deschisă prin care vom fi expulzați cerîndu-se șicane negutătorilor și industriașilor noștri. După ce s'a garantat independența imperiului șerifian prin voiagiul împăratului; după ce s'a lăsat fără răspuns articolul imprudent al foaei oficiale a ministerului de războiu francez și intervențiunile d-lui Cartwrig (ambasadorul englez de la Viena), guvernul nostru ne afirmă că nici odată n'a voit să dobîndească teritorii în Maroc. Această afirmație e grotescă, și pentru a cuteza a o face, trebue să aibă o credință excesivă în naivitatea poporului german. D. de Kiderlen Waechter ar fi putut să lămurească aceasta printr'un singur cuvînt. El n'a făcut-o, și aceasta face dintr'insul un om de stat modern..."

...Dar să așteptăm ultimele telegrame!

A.

EDILITATE

Din grijile edililor

Membrii clubului guvernamental au început să-și exprime adînca lor nemulțumire, de cele ce se petrec la comună. Ei nu se sfiesc, în gura mare, să critice și să afirme ca o rușine, felul cum se găsesc azi conduse interesele comunei. Mulți au declarat, că nu vor tolera pe Cosmovici la comună, chiar de va trebui să spargă baratca.

Printre consilierii comunali se observă o identică mișcare. Singurul care a rămas credincios d-lui Cosmovici e bulgarul Velu, toți ceilalți ar dori ca d. Mavrodi să ocupe locul actualului prim ajutor de primar.

La rîndul, d-sale d. Gh. Botez, senator și... consilier comunal, cere să fie proclamat primar. D. Botez, se consideră ca singurul om capabil în clubul guvernamental și singurul în stare a scoate orașul din făgașul, în care se găsește, mulțumită actualilor conducători.

D. Greceanu, îl tot amîna pe d. Botez, de care are o frică semnificativă, pentru că e senator și mai ales pentru că are un frate influent, care ar putea să ceară socoteală de cele ce se petrec la Primăria din Iași.

Să treacă serbările jubiliare și te aleg primar,—zise mereu d. Grecianu, căutînd să liniștească pe fugosul candidat la Primărie.

Dar toate au un sfîrșit. D. Botez a început să se convingă, că serbările jubiliare vor fi amănate la calendele grecești, pentru bunul motiv că nu e momentul. Acum toată lumea și în special autoritățile au a se gîndi la primejdia holerei, la găsirea mijloacelor pentru a preveni și a combate teribilul flagel, și nimeni nu se poate gîndi acuma, în a satisface dorința unui înfumurat, de a și recita un discurs lugubru.

Aceasta ar putea s'o facă Dragomir, care și în alte ocaziuni a știut să salveze pe fruntașii partidului său.

Ori cum d. Botez s'a săturat de așteptare și pretinde ca șerul să se deie la o parte, pentru a-i da locul promis.

Aceste sunt grijile edililor. Iată pentru ce toate interesele orașului sufăr și nu se ia nici o măsură, pentru a asigura salubritatea orașului. Așa vedem, că la Craiova, administrația comunală a luat o sumă de dispozițiuni bune, și a mers pînă chiar a se îngriji să aibă la dispoziție o cantitate de var, pentru desinfectarea șanțurilor și a curților insalubre,—în Iași totul e lăsat la întîmplare, cu toate că în orașul nostru nevoia e mai mare, ca ori unde.

N.

Melpomena grecinistă

Domnul Grecianu a cucerit totul în Iași — afară de teatru. Domnul Grecianu luptă, deci, să pună mîna și pe acest templu al artei. Nu doar pentru amorul artei. Nu Melpomena inspiră simpatii preopinientului, ci ceva brutal: cum are intendenții săi pe la spitale, copiștii sei, ipistații sei—d. Grecianu vrea să aibă, la teatru: directorul său, administratorul seu, secretarul seu.

Nu poate cuceri teatrul. De la Ianuarie se luptă, persecută, reclamă, intrighează—și teatrul nu se dă dat. La teatru sunt cinci liberali: doi în comitetul de administrație, apoi directorul, secretarul și administratorul. O adevartă maledicție, de care omul situației de la Iași nu poate să scape.

Și fiind-că nu poate să scape pe calea numită bună, s'a hotărît să persecute instituția, doar vor demisiona astfel cei cinci liberali.

Ia ce consistă persecuția? In ceva cu totul extra-ordinar. Intr'o capturație a teatrului propriu zis, după sistemul bandiților greci, care capturează cîte un cetățean german sau austriac și nu i dă drumul pînă nu se achită ransonul.

D. Grecianu, după acest sistem, a capturat clădirea, care este a d-sale fiindcă este a primăriei; e un sistem a d-lui Grecianu de a fi proprietarul clădirilor altuia. Clădirea teatrului urmează să nu fie reparată, nu-i se va da îndestularea de apă, nu se vor ridica gunoaiele, nu-i se va mai da subvenția, pînă nu vor demisiona cei cinci liberali.

Cu clădirea ruinată, fără apă, fără subvenție — pas de deschide teatrul — nu se poate. S'a putut oare obține eliberarea inginerului Richter pînă nu s'a făcut numărătoarea complectă a celor 4000 lire sterline?

Melpomina să treacă la grecinism, să devie una cu Naiman Paraschivescu — sau porțile teatrului din Iași nu vor fi deschise.

Scurt și cuprinzător.

OAMENI ȘI LUCRURI

In jurul școalei

Spuneam—citînd în articolul de eri cîte-va rînduri din studiul d-lui Litzica asupra învățămîntului secundar—că nu îmbrățișează problema din toate punctele de vedere.

A vedea în opera de înaintare ori de decădere, a studiilor secundare, numai rolul politicei, numai toleranța, excesele, frivolitatea, nu e totul, nu e esențialul. Bună oară vinovăția partidelor politice ast-fel expusă:

„... Cînd vedem că aceste avantagi-s'au introdus treptat și paralel cu sporul continuu al populației școlare, nu ne putem opri să stabilim o legătură cauzală între aceste două fapte, și să afirmăm că, pe măsură ce îmbulzeala crescîndă a masselor populare spre școala secundară a umplut clasele cu elemente tot mai puțin vrednice de învățămîntul secundar, în aceeași măsură s'a tot ușurat traiul școlar, răsturnîndu-se condițiunea de care vorbiam mai sus. In loc să se rîdice poporul pînă la școală, a fost coborîtă școala pînă la popor. Patru zeci de ani liceele noastre au fost sub stăpînirea pseudo-burgheziei, care le transformase în pepiniere de funcționari și avocați, azi ele cad tot mai mult sub stăpînirea unor pseudo-democrați cari le transformă în pepiniere de *arivești*. Iar față de această nouă îndrumare îndrăznesc a crede că n'ar trebui, poate, să ne surprindă prea mult bănuiala că schimbările și ușurările condițiunilor școlare ar fi adesea rezultatul unor influențe nepermise de cari nici unul din partidele noastre politice nu se poate lăuda că este indemn".

E, în această pesimistă filosofie școlară, desfășurarea unei sentințe mai vechi—tocmai din 1873—a d-lui Maiorescu, care spunea într'o ședință a Camerii.

„... Noi am înființat gimnazii și licee multe, comparativ cu lipsa de școale reale și meserii; și nu se face nimic pentru a ne abate de la această direcțiune care tinde a face pe toată lumea aspiranți la funcțiuni. Dacă găsiți că e primejdios să se mărească acest bizantinism al funcționarilor, această pînză de păinjen, care amenință de a înăduși vitalitatea din statul nostru — atunci, domnii mei, trebue să încetăm de a hrăni păinjenul care țese această pînză tot mai departe.

Pînă și ideea din Litzica relativă la predominarea... avocăturei e tot a d-lui Maiorescu care spunea atunci:

„... Clasa care a prosperat pe seama țării întregi, clasa a cărei avere a crescut într'o proporție surprinzătoare în cîți-va ani, este clasa advocaților. Am închis poporul într'o ladă întunecată; l'am lăsat fără lumina instrucțiunei—și nu i-am deschis de cît o fereastră care ne convenea nouă— și acea fereastră a fost școalele latinești și grecești, cari apoi au umplut facultățile de drept și cifra avocaților lor și postulanților la funcțiuni"...

Dar băgăm de seamă că am atins numai istoricul și laturea politico-socială a învățămîntului secundar. De fapt sugestivul *Anuar* al liceului ne a inspirat alte gînduri și reflexii. De aceea ne vom mai opri un moment a-l privi și a vorbi de el.

Bodion

CUM E JUDECATĂ RUSIA

Ziarele străine în Rusia. — Fiecare popor își are psichologia lui. Nihilizmul rusesc

Articolul meu trecut, va fi făcut pe mulți cititori să mă socotească un reacționar. Eu apăr guvernul rusesc și pe d. Cassu contra întregei țări rusești!

Mai întâi eu nu apăr pe nimeni, scriu ceea ce văd și ceea ce cred.

In judecata evenimentelor unei țări trebue să te conduci nu după concepția aprioristă pe care o ai despre o țară, ci după înseși moravurile și psihologia poporului pe care'l judeci. Lucrul acesta nu'l observă mulți;—și nu numai publiciștii cari scriu vrute și nevrute de alte popoare, dar chiar legislatorii, oameni de la cari se așteaptă mai mult, de oarece articolele lor nu sunt scrise numai spre a fi citite, dar și pentru a fi puse în aplicare.

Cine știe ce întorsătură ar fi luat Romînia, dacă sufletele generoase de la 1848, 56 și 66 nu ar fi copiat legile după codurile franceze și belgiane și s'ar fi căznit a da o constituție în limitele evoluției și priceperei poporului romînesc.

Mai anii trecuți d. Stelian introducea judecătorul unic în moravurile noastre judiciare, crezînd că ele sunt identice cu acele ale Angliei, de unde d-sa copia întreaga instituție a judecătorului unic.

Fiecare popor își are psihologia lui pe care moravurile, istoria, caracterul, rasa i-au dat'o, și numai cunoașterea acestei psihologii ne poate face să vorbim drept și să apreciem cum se cade un popor.

La noi se scriu despre țara rusească o mulțime de lucruri, cari n'au nici un D-zeu. Și nu numai la noi, dar chiar aiurea. Nu de mult, ci mai zilele trecute am citit într'un ziar rus „Birjevii Viedomosti", zeflemelele unui ziarist rus, relativ la articolele unui critic german din Berlin, în „Lokal Anzeiger" și relativ la articolele lui Michel Delin din „Temps".

Criticul german, după ce se extaziază de baletul imperial rus, își termină articolul cu această reflexie: „Baletul acesta, care nu e decît reproducția dansurilor naționale rusești, trebue văzut în decorul său natural, în munții uriași ai Rusiei, seara sub razele lunei, strălucind printre nori întunecoși".

Cu drept cuvînt ziaristul rus se întreabă: „Unde Dracu a văzut criticul german jocurile naționale rusești în munți, cînd țara noastru e renumită pentru stepele ei... Poate în Ural sau în Caucaz, dar acolo nu poate fi vorba de dansuri naționale rusești, acolo trăesc Calmîkii, Tătarii, Armenii?"

D. Delin care e rus, scrie în *Temps* că anul acesta s'au jucat la Petersburg niște piese inedite ale lui Turghenev, spre marea admirație a tuturor; or de fapt nimic de Turghenev nu s'a jucat anul acesta, ba mai mult, piesele de care vorbește d. Delin, nici n'au existat cînd-va în imaginația răposatului Turghenev.

Publicului îi place însă să se vorbească de Rusia. Burghezului european, care'și primește zilnic gazeta, care trăește nesupărat de tîlhari, care'și tae în

fiecare an cupoanele la bancă, vecinic în creştere, îi plac evenimentele cu caracter îngrozitor. Or, Rusia cu expropiatorii ei, cu grevele, revoluţiile, cu tîlhăriile ei,—existente sau imaginare, e tot una,—pentru burghezul european, are un farmec special.

— Inchipueţi, *ma chère*, la Baku iar au tăiat în bucăţi, pe un bogat armean.

— Doamne fereşte, *mon chère*, că la noi nu e aşa ceva!

Şi ambilor, coconu Leonida şi Mitu, li se face pielea rece şi în acelaşi timp un fior caid le trece prin inimă. Ce bine trăesc ei, nesupăraţi, fericiţi, în ţărişoara lor, care le dă aşa de frumoase procente.

Ciţi boeri romîni nu şi zic cetind despre Rusia:

— Fericită e ţara noastră! Aci e de trăit!

Ciţi însă, care se gîndesc la acel „norod" care trăeşte de azi pe mîine, risipiţi pe latifundiile proprietarilor romîni, pot spune acelaşi lucru.

Ceea ce încă face ca Rusia să'şi aibă o „presă proastă" în străinătate, afară de acea presă, care are nevoe ca patronii ei să poată da cu împrumut Rusiei, cu mai multe procente e şi o anumită psihologie a ziaristului.

Mai tot ziaristul e un răzvrătit, un fost socialist, or chiar şi acuma nutrind ideile unei răzvrătiri sociale. El scrie însă la ziarele burgheze, liberale sau conservatoare. El apără guvernul său, cînd acesta împuşcă ţărănimea, sau astîmpără o grevă cu latul săbiilor. El este, în partea oficială a ziarului conservator, pentru proprietatea individuală, ordinea — mai ales, — ordinea, — în stat înainte de toate, el este pentru liniştea publică. Pentru aceasta el este redactor oficial.

Un ziar are însă şi alte rubrici, neoficiale. In aceste poate scrie redactorul ce vrea. Aci, redactorul şi devine ceea ce este, socialist sáu revoluţionar.

Aşa în ziarele conservatoare şi liberale veţi găsi articole în potriva aceloraşi fapte, pe care le fac şi guvernele şi partidele ziarelor respective, dar cari se petrec aiurea. Cum ziaristul nu-şi poate numi pe patronii lui „nişte ticăloşi cari opriră milioane de ţarani", el atacă guvernul rusesc pentru aceleaşi fapte. Rusia e calul de bataie!

Dacă redactorul ar scrie şi cu acelaşi succes şi cu aceeaşi dreptate de starea „ţăranului romîn", de mizeria în care trăeşte, ar fi dat afară din redacţie. Directorul ziarului i-ar spune:

— Ce spui bazaconii d-le, Romînia e o ţară fericită, are cei mai fericiţi ţărani de pe mapamond!

Dacă aceleaşi lucruri se scriu despre Rusia, pe d. director nu-l priveşte.

— Barbară ţară d-le, auzi cum trăesc ţaranii acolo.

După ce ţăranii de la Rucăr au fost bătuţi, de sigur şi *Epoca* şi *Conservatorul* a scris:

— Aşa merită aceşti mojici! Canalia asta trebue bătută la spate ca să înveţe minte! Noi suntem un stat de ordine, mai întăi de toate! Stat de ordine!

In acelaşi număr tînărul redactor a scris la o coloană nevinovată:

„Groaznicele terori din Rusia. Mizerabilul guvern chinueşte mii de lucrători. Inchisorile sunt pline. Nu pricepem cum ţara asta poate tolera atari stări de lapt. Nădejdea este în ridicarea proletariatului rus, etc. etc."

Nu este în Rusia mai rău ca aiurea şi unele ţări ar putea privi cu atenţie la ţeara rusească, căci sunt multe lucruri mai bune în imperiul ţărilor de cît în statele autonome, libere şi chiar republicane.

Dar nu de aceasta vreau să scriu de data asta.

Ceea ce voiam să spun e că nu trebue judecată o ţară după psichologia alteia.

Rusul 'şi are psihologia lui anumită. Mai întăi, fie forma anterioare pe care a avut'o ţara asta, fie propergînd revoluţionară ce de ani se face, rusul are o concepţie diferită de cît a altor popoare despre stat, despre ordine în stat, despre supunerea colectivă faţă de legi.

Rusul e vecinic un nemulţumit. Eu cred că însăşi generalii gubernatori nu sunt mulţumiţi cu situaţia lor şi cîrtesc în potriva guvernului. Ceia ce face la alte popoare tăria, e disciplina cetăţănească, e o anumită supunere faţă de legile şi aşezămintele naţionale. Ruşii ca şi toţi Slavii, n'au această disciplină.

Rusul e pururea un opozant al guvernului, al ordinei existente.

Credeţi că el e nemulţumit numai în Rusia?

El este pretutindeni un răzvrătit.

Revoluţionarul rus la Geneva, strigă contra republicei Geneveze. In această mică ţărişoară, unde sunt toate libertăţile, dar condiţionate ca ele să nu supere nici libertatea altuia, rusul se găseşte legat. In ţara lui el se poate îmbăta şi face scandal în plină stradă, la Geneva el e dus la închisoare şi a doua zi pedepsit cu cinci lei amendă pentru „scandal".

— Asta e libertate? strigă rusul.

Neamţul biat plăteşte cinci lei, chiar de este socialist pentru că el ştie că ar fi o harababură ţara aceia, în care fiecare şi-ar face de cap.

Rusul nu, el are o concepţie deosebită de toate.

A doua zi după revoluţia rusească, cînd se dăduse Rusiei o constituţie după calapodul celei engleze, se puseseră bazele unui stat liberal, ruşii nu voiau să primească o atare constituţie, de oare ce se admitea un Parlament fără eligibilitatea femeilor.

Or tot, or nimica!

Aut cesar, aut nihil!

Cînd după şease luni prima dumă rusească fu închisă pentru că jumătate din ea ţipa la toate proectele guvernului:

— Nu vrem să lucrăm cu guvernul asasin, şi care nu vrea să dee drept de vot femeilor, presa europeană ţipa:

— Barbara Rusie, nu respectă Constituţia.

Ceia ce nu împiedeca, ca în Anglia sufragetele să fie scaldate de două ori pe an de tulumbele pompierilor, iar „socialiştii englezi" să nu vorbească nimic în folosul dreptului de vot al femeilor.

Ziarele romîneşti, atacau guvernul rusesc, de şi în România cinci milioane de ţărani au trei zeci de deputaţi în Cameră şi aceştia mai toţi profesori universitari, plus nea *Dinca Schilero* şi tînărul *prince Brancovano*.

Şi să nu mori de ris!

Cînd guvernul rus, văzînd că constituţia engleză aduce în dumă numai revoluţionari şi nici un om, cu care să se poată lucra ceva serios, el a schimbat legea electorală; presa europeană şi cea romînă au strigat din nou:

— Rusia barbară retrage legile liberale!

D. Duca de sigur într'un violent articol în *Viaţa Romînească* a vestejit această politică, retrogradă şi în acelaşi timp de sigur redacta legea contra sindicatelor lucrătorilor.

— Mă rog lucrătorii noştri îşi fac de cap. Dacă nu vom aduce o lege a sindicatelor, avem să ajungem mai rău ca în Franţa. Ori ce Constantinescu-Purcel e în stare să ne dicteze.

Ce admirabilă e acesstă elocvenţă internaţională cînd e vorba de interesele ei!

Cînd citesc atacurile presei socialiste contra Rusiei, ale presei anarhiste sunt de acord cu ele. Oamenii aceştia în ţara lor sunt contra stărei de fapte existente şi deci cu atît mai mult sunt contra aceleiaşi stări din Rusia. Dar cînd citesc pe toţi d-nii Duca şi toată presa burgheză străină că se frumîntă de nefericirea poporului rusesc şi în acelaşi timp mitraillează satele lor, bat la spate pe ţăranul lor, inventează procese contra lucrătorilor fac legi de persecutare a sindicatelor,—îmi vine să rîd.

Dar rusul ţaran sau lucrător e de zece ori mai bine de cît în alte ţări. Ceia ce'l face sa protesteze e că a ajuns la concepţii şi vederi mai mari de cît libertăţile şi drepturile pe care le are.

Dacă alte ţări sunt liniştite e că mizeria, ticăloşia au făcut atîta de nenorocită populaţia în cît ea nu mai poate reacţiona.

Tăcerea ei face pe d. Duca sau alt „mare" politician să creadă că e fericită ţara sa şi să creadă că protestul din Rusia e o dovadă a nenorocirei ei.

Protestul însă din Rusia continuu şi permanent permite oamenilor din ţara aceasta să se gîndească la soarta norodului lor şi să facă ceva pentru el.

Protestul ţaranilor noştri a avut ca rezultat împuşcarea cîtorva mii din ei şi făurirea cîtor-va legi, cari permiteau Brătienilor, d-lui Duca şi altora să încaseze cîte-va mii de lei lunar, tantieme, şi alte marafeturi băneşti.

Dar subiectul e interesant. Cred să mai revin încă odată cînd voi vorbi de psihologia rusului din alte puncte de vedere, în care se vede de asemeni tot nihilismul sufletului său, ceia ce-l face cu greu să primească formele europeneşti de guvernare, la care guvernele sale 'l silesc.

Dr. I. Duscian

EPIDEMIILE
şi
Deschiderea Şcoalelor

D. dr. Floru, medic şef al oraşului, a adresat azi direcţiunilor şcoalelor publice şi particulare din localitate, circulara următoare:

De o serie de ani, în oraşul Iaşi, în mod aproape permanent se menţin diferite boli molipsitoare, cari deseori iau forme de Epidemii cu caractere de gravitate îngrijitoare. Actualmente chiar suntem în plină Epidemie de scarlatină.

Ne este bine cunoscut la toţi că aglomeraţiunile favorizează întreţinerea şi estinderea boalelor epidemice, iar pentru acele cu predilecţie pentru copii, şcolile sunt un adevărat focar de propagare.

Intru cît prevenirea bolilor în general şi în special a bolilor molipsitoare formează preocuparea de căpitenie a serviciului sanitar public, iar partea curativă abia un accesoriu a îndatoririlor şi preocupărilor noastre, am onoare a vă ruga ca în interesul sănătăţei publice şi în conformitate cu litera şi spiritul legilor şi regulamentelor şcolare şi sanitare, să bine-voiţi a dispune aplicarea cît mai riguroasă a următoarelor dispoziţiuni:

1-a). Se va da o deosebită atenţiune întreţinerei cît mai curate a localurilor de şcoli. In acest scop toate sălile frequentate de Elevi şi Eleve, precum şi mobilierul şcolar vor fi cît mai des curăţite şi spalate cu soluţiuni antiseptice (se va evita sublimatul corosiv) sau chiar numai cu leşie iute şi cu săpun; latrinele vor fi zilnic spalate pe jos, iar păreţii lor pe înălţime de 1.50 ctim. de la duşamea; aerisirea tuturor încăperilor se va face în mod regulat; Vasele pentru păstrat apa de băut (acolo unde sunt) vor fi zilnic frecate cu cenuşă şi apoi clătite cu apă fiartă.—La uşile de intrare se vor aşterne preşuri udate în soluţiuni antiseptice în scop ca cine intră să şi şteargă tălpile de aceste preşuri. Vestierele vor fi curat întreţinute.

2-a). Toţi Elevii şi Elevele vor fi inspectaţi zilnic în ce priveşte curăţenia corporală. Băeţii vor fi tunşi mărunt, iar fetele vor fi supraveghiate ca zilnic să-şi fi peptănat capul. Corpul va fi curat, iar rufăria de corp (ori cît de saracă) să fie cît mai curată posibilă (chestiunea curăţeniei corporale intrînd şi în rolul educativ, o considerăm de o importanţă capitală şi de aceia insistăm ceva mai detailat).

3-a). In toate şcolile cu Externate, sau semiinternate, zilnic se vor lua informaţiuni de la Elevi şi Eleve dacă în familiile lor, la gazdele lor, în vecinătate, există cazuri de boli molipsitoare sau numai bănuite a fi molipsitoare. Acelor Elevi şi Eleve, cari vor da răspunsuri afirmative, nu li se va permite intrarea în şcoală până după primirea de către direcţiunea şcoalei a unei notificări scrisă din partea Serviciului sanitar al Oraşului care va infirma sau confirma spusele Elevului sau Elevei. Numele acestor şcolari se va trece pe o listă cu adăogarea domiciliului (Strada şi No.) şi se va înmîna de urgenţă medicului sanitar cel mai apropiat sau chiar Comisiei de dispărţire cea mai apropiată (se va evita corespondenţa prea complicată cu autorităţile, care şi au biurourile prea îndepărtate).

4-a) Elevii şi Elevele bolnavi, în special cu Febră, se vor trimete imediat acasă, liste cu numele şi adresele lor se vor înainta de urgenţă ca la punctul 3

5 a). De Elevii şi Elevele cari lipsesc nemotivat de la şcoală timp de două zile consecutiv, se vor forma liste cu numele şi adresele lor şi se vor înainta de urgenţă ca la punctul 3.

6-a). Elevii şi Elevele prevăzuţi la punctele 4 şi 5 nu vor reprimiţi în şcoală decît numai justificînd reintrarea lor prin o notificare înscris el berată de către un medic funcţionar în serviciul Oraşului.

7-a). In internate, (în infirmerii sau dormitoare) nu se vor ţinea pentru îngrijire Elevi sau Eleve bolnavi a căror boală ia un caracter serios. Aceşti bolnavi se vor trimite acasă, sau se vor interna în spitale. De numele şi adresele lor se vor forma liste, cari de urgenţă se vor înainta ca la punctul 3, iar la reprimire vor prezenta notificarea dela punctul 6.

8-a). In zilele de sărbători se va face curăţenie mai mare a localurilor, iar în timpul vacanţiilor se vor desinfecta toate localurile de şcoli împreună cu mobilierul din sălile de clas şi din dormitoare, la internate. Serviciul Sanitar al Oraşului pune la dispoziţia şcoalelor aparatele, în mod cu totul gratuit.

9 a). La redeschiderea şcoalelor cu sau fără internate, sau după vr'o închidere eventuală a şcoalei, toţi elevii şi elevele sunt datori a prezenta la intrarea în şcoală o notificare scrisă din partea medicului Oficial al localităţei unde a fost, notificarea prin care să se arăte, dacă casa în care a fost elevul sau eleva nu a fost infectată de vre-o boală molipsitoare în interval de una lună anterior de la data notificărei.

Aceste notificări nu vor fi scrise pe timbru, ci pe hârtie simplă.

Pentru motivul că nu s'a comunicat cum că asemenea măsuri de şi au mai fost în uz, dar nu au dat rezultate bune din cauză că asemenea notificări se eliberează prin complezenţă şi că prin urmare au fost cazuri de boli molipsitoare introduse în şcoli de către elevi sau eleve infectaţi acasă, am onoarea a vă ruga stăruitor ca atunci cînd veţi constata sau numai bănui că s'ar fi comis vre-o incorectitudine în acest senz, să bine-voiţi a'mi comunica cazul mie personal; în acest caz vă rog a-mi prezenta şi notificarea scrisă prezentată de elev sau elevă.

In ce priveşte măsurile de constrîngere pentru ca dispoziţiunile de mai sus, privitoare pe elevi şi eleve, să fie realizate întocmai, rămîne la aprecierea Domniei-Voastre.

In ce priveşte procurarea mijloacelor materiale acolo unde sunt necesarii, remîne la stăruinţa ce veţi bine-voi a pune în acest scop.

De cele de mai sus vă rog să binevoiţi a ţinea samă nu numai acuma cînd suntem în plină epidemie de scarlatină, ci să fie realizate în mod permanent, ori care ar fi starea sanitară a oraşului întru cît, o repet, scopul şi rolul nostru nu este de a combate o stare rea, ci de a menţine pe cea bună, iar dela aflarea sau nu a primului caz de boală molipsitoare, depinde oprirea sau generalizarea epidemiilor despre a căror consecinţe dezastroasă cred cu totul de prisos a vă mai menţiona.

Litere-Ştiinţe-Arte

Tifosul evitat. — Boala epidemică—mai curînd endemică—pururea la ordinea zilei în Iaşi e obiectul unei cercetări în ultimul număr din „La Presse Médicale" unde profesorul Landouzy se ocupă de vaccinarea anti-tifică, pe urma căreia se înregistrează frumoase succese:

„Morbiditatea tifică era mult mai numeroasă pînă a nu se practica vaccinarea. Primele inoculări, ale căror rezultate au fost mai categorice s'au făcut în armata engleză.

De îndată s'a înregistrat un beneficiu de 50 la sută asupra morbidităţii.

La Ladysmith, vaccinaţii în proporţie de 6 jum, erau privilegiaţi în faţa morbidităţei.

In 1907 vaccinaţiunile operate în armata Indiilor au redus la jumătate şi apoi la sfert numărul cazurilor de tifos abdominal. Proporţia deceselor a fost de patru ori mai mică la inoculaţi.

Intr'o lucrare de curînd apărută, colonelul R. N. Firth („Journal of the Royal Army Medical Corps") precizează rezultatele obţinute în armata din India prin vaccinul anti-tific.

Sub influenţa acestui vaccin, Firth stabileşte următoarea descreştere a febrei tifoide:

Anul	Cazuri de boală	Mortalitate
1906	1095	224
1907	910	192
1908	1001	190
1909	639	112
1910	350	47

Am fi avut destule de ocaziuni ca şi medicii noştri de spitale să-şi dee părerea asupra rezultatelor vaccinării anti-fice.

N'au oare vreme clinicianii noştri s'o încerce?

*

Noua piesă a lui Frantz Adam Bayerlein intitulată *„Das Wunder des heiligen Lorenz"*, se va juca în seziunea aceasta la „Volkstheater" din Viena.

*

La Veneţia unde clerul e tare, primarul a impus învăţămîntul religios în timpul orelor de şcoală. Cînd ministrul instrucţiunei publice află aceasta, el supuse afacerea autorităţii supreme, consiliului de stat.

Decisiunea acestuia are o mare importanţă. Ea zise: „în nici un caz instrucţia religioasă nu poate fi dată în timpul şcoalei, pentru că aceasta ar însemna un amestec al părinţilor în trebile învăţămîntului şi ar face să se piardă timpul copiilor cari nu vreau să primească instrucţia religioasă".

Se ştie că în Italia instrucţia religioasă este facultativă.

*

STRUNA ZILEI

SLĂBICIUNI...

Dacă ţaranul îşi mai respectă biserica, apoi aceasta nu o face din cauza preotului...»

«Neamul Romînesc».

Foarte drept vorbeşte „Neamul"...
Ştim că se întîmpl'adese
S'o iubească şi de dragul
Tinerelor... preotese-

INFORMATII

Procesul Negruzzi-. „Ordinea" — Iată ce scrie confratele nostru *Ordinea* privitor la darea sa în judecată de către falitul Negruzzi, prefectul judeţului Iaşi:

Ziarele au publicat ştirea că prefectul de Iaşi, ne-ar fi dat în judecată pentru un articol în care afirmam că de cînd a fost chemat în înalta funcţiune pe care o ocupă, protestele curg gîrlă şi că, pentru a-şi procura bani, s'a văzut nevoit să exerciteze un adevărat şantaj asupra fostului consiliu judeţean, cerîndu-i un supliment de salar de 6000 lei anual, cu promisiunea că îndată ce consiliul îi va vota acest surplus, va renunţa la el, lucru ce însă nu s'a întîmplat spre marea surprindere a consilierilor.

Faptele acestea sunt de domeniul public. In adevăr, că prefectul de Iaşi are poliţe protestate, o atestă toate ziarele speciale, cari publică tablourile de proteste; că prefectul de Iaşi a indus în eroare disolvatul consiliu general, este iarăşi de notorietate publică şi un fost consilier judeţean a afirmat-o prin scris, sub a sa iscălitură. De ce d. Negruzzi n'a chemat atunci în judecată pe consilierul semnatar al acelei declaraţiuni şi pe ziarul „Mişcarea" care o publicase? Pentru că faptele sunt perfect adevărate. Da, dar noi afirmasem şi altceva în articolul care a avut darul să enerveze pe originalul prefect de Iaşi; noi am relevat pungăşia cu paşapoartele date ţiganilor lăeşi, cari au fost respinşi de la graniţa rusească. Faptul acesta, noi l-am pus în legătură cu manifesta lipsă de bani în care se găseşte de atîta vreme prefectul Negruzzi.

Apropierea aceasta între două fapte egal publice, pare a fi determinat pe d Negruzzi la darea noastră în judecată. Faptul în sine nu ne poate de cît bucura. Poate că cu prilejul acestui proces să putem păirunde taina paşapoartelor ţigăneşti, din care „Evenimentul" d-lui Grecianu a izbutit să facă un adevărat rebus. In ce priveşte însă, fără îndoială, neplăcuta amintire a poliţelor protestate ţinem să atragem atenţia d-lui Negruzzi că există la noi, contra platnicilor răi o lege pentru constrîngerea corporală, şi că dacă d-sa se mai află azi în fruntea oropsitului judeţ Iaşi şi mai poate înainta jalbe la curţile cu juraţi, apoi aceasta se datorează unei simple controverse de drept, în care a prevalat părerea că această bine făcătoare lege nu mai e aplicabilă întru cît e anterioară actualei Constituţii.

❑ Aflăm cu plăcere că Joi 1 Septembrie, are loc logodna d rei Olga G. Damaschin, fiica d-nei Eliza G. Damaskin, cu d. Sub-lct. Ciru Miceora.

❑ In viitoarea sa şedinţă, consiliul comunal, se va ocupa, cu rectificarea budgetului, în sensul ca suma de 18,000 lei, ce fusese afectată ca onorariu pentru inginerul inspector, să treacă la paragraful extraordinar, comuna renunţînd la angajarea unui inginer inspector.

❑ Un incendiu a distrus eri noapte o gireadă de grîu, proprietatea d-lui Iosub Schwartz, din comuna Galata.

Pagubele sunt de 4,000 lei.

❑ In comuna Cucoreni, jud. Botoşani, s'a declarat antraxul printre vitele locuitorilor.

❑ Epidemia de difterie, care a bîntuit în comuna Cotnari, în urma măsurilor luate, s'a stins cu desăvîrşire.

❑ Domnul Maior Mihail Olteanu, din Regimentul 7 Roşiori, a fost numit ca delegat militar, în comisiunea pentru inspectarea şi clasarea rechiziţiilor.

❑ Un incend u a distrus astă noapte 3 girezi de grîu, de pe moşia Cîrniceni, proprietatea d-lui Moscu Löbel. De la girezi, focul s'a întins, mai departe şi a ars şi una batoză de trier.

Pagubele se urcă la suma de 23,000 lei. Focul se presupune că ar fi fost pus de un rău făcător.

❑ Eri a fost arestată Maria Boghici, pentru că servindu-se de o chitanţă falşă, a încasat o sumă de bani de la doamna Marta Ionescu.

❑ **O logodnă.** — Eri, Marţi, 30 August a. c., oara 9 seara, a avut loc logodna d-rei Florica A. Popovici, fiica amicului nostru Econom A. Popovici şi a d-nei Efrosina A. Popovici, cu d. Ioan Blanariu, licenţiat în Matematici.

După logodnă a urmat dansul, din ce în ce mai animat pînă în zorii zilei.

Din numeroasa asistenţă, remarcăm:

Doamnele: Efrosina A. Popovici, Maria Blanariu, Maria Savin, Clara G. Theodor, Cécile Loc. Popovici, Marie Eraclide, Marie G. Popovici etc.

Domnişoarele: Alice A. Popovici, Virginie Eraclide, Lucreţia Stamate, Eliza Grăjdeanu, Maria Blanariu, Eugenie G. Popovici, Aglaea Blanariu, Elena G Popovici, Cleo Eraclide, Frosica Necolau, Maria G. Popovici, Georgeta, Artemiza şi Lidia Theodor etc.

D nii: Economi Alexandru Popovici, Pavel Savin, Vereanu şi Stamate; Dimitrie Longhinescu, Grigore Theodor, Ltc. A. Popovici, Vasile Butnariu, Raicu, Virgil A. Popovici, Eduard Tufli, Ioan Bogdan, C. Faur, Cezar A. Popovici, Eugen C. Marinescu, Romeo Drăghici, Eugen A. Popovici, Eduard G. Popovici, Cezar Vuza, Constantinescu A., Paraschiv, Mihai Luca, Ovidiu şi Remus A. Popovici etc.

Felicitări e noastre.

❑ Eri s'a efectuat alegerea nou'ui comitet a societăţei de bine facere „Frăţia".

D. I. Komarnitzki a fost reales preşedinte.

❑ Bogatul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Marţi 30 August următoarele sujete:

Uliul şi Porumbiţa, patimi şi moravuri—Făţărnicie şi exploatare.—O splendidă naraţiune însufleţită luată din viaţa reală. Admirabilă înscenare şi perfectă interpretare.

Bogatul program cuprinde apoi: La nordul insulei Borneo (Arhipelagul indian), scene şi vederi de călătorie.—Doctorul de plasă, mare roman însufleţit.—*Max Linder, în mijlocul familiei sale*, comedie cu simpaticul actor.—Piticul Gaston (Litle Moritz) îşi urăşte servitoarea, comedie.—Cum se fabrică dopurile de pluta, scene industriale.—Provence (Sudul Franţei), anticele şi clasicele sale monumente, interesante vederi de călătorie.—Fericită transformare, comedie excelentă.

Spectacolul se sfîrşeşte cu Pathé Journal cu modele, sporturile, evenimentele mari şi telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia şi Joia şi reprezentaţiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile şi serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu preţurile populare.

Ultime INFORMAȚII

Epitropii Spiridoniei au intervenit la ministsrul de finanțe, ca să scutească clădirile din Stănic ale epitropiei de plata foncierei, care se urcă la 12,000 lei. Domnul Carp a refuzat, spunînd:

— Imi pare foarte rău că pînă și doctorul Riegler s'a romanizat și vrea să păcălească statul—ca toți romînii.

Guvernul austriac a propus guvernului nostru să permită tăerea vitelor. pentru export, la abatorul din Iași, sub controlul unui veterinar austriac.

Propunerea a fost refuzată.

Consiliul sanitar superior a hotărît ca apele Dunării la Brăila să fie ozonizate.

Lucrările vor fi încredințate unei case germane și terminate peste 4 luni.

Mediciii, care au fost însărcinați cu autopsiarea cadavrului lui Diaconescu, fost gardian la ospiciul Socola, și-au depus astă-zi concluziile, care conchid, că moartea a fost naturală produsă în urma unei congestii pulmonare și degenerescenței cordului.

Consiliul sanitar superior a dlscutat, în principiu, dacă deschiderea școalelor în Iași ar trebui amînată.

— In urma explicațiilor ce le-au dat domnii profesori Riegler și Obreja, s'a renunțat la acea ideee.

Medicul șef al orașului a înaintat azi direcției generale a serviciului sanitar un protest, în potriva faptului, că spitalul Pașcanu a refuzat să interneze doi bolnavi de scarlatină, trimiși de către d. Misir, medic comunal.

In protestul seu, d. dr. Floru accentuiază că în oraș există un început de epidemie de scarlatină și se găsește în imposibilitate de a izola bolnavii.

Eri, sf. Alexandru, un parastas a fost oficiat la Ruginoasa, la mormintele lui Vodă-Cuza și fiilor sei.

La parastas au asistat reprezentanți de ai Epitropiei spitalului **Caritatea** *din Iași și locuitori din Ruginoasa.*

Febra tifoidă.—*Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș 6 cazuri noi de febra tifoidă și 5de scarlatină.*

*

D. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar, a cerut să fie informat la fie-ce trei zile, de mersul febrei tifoide în Iași.

Cunoscutul agent electoral al guvernului, administratorul de plasă Petrea, care s'a făcut celebru în ultimele alegeri generale, va fi trecut ca director al prefecturei de județ, în locul d-lui G. Botez. Acest Petrea, până la căderea guvernului liberal, făcea pe agentul electoral al liberalilor, și cum s'a schimbat guvernul, nici cel mai bandit elector al timpului, nu i-ar fi putut rivaliza.

Șerul Mitică, a ținut se recompeseze și acest caracter, înmulțindu și colecția destul de bogată.

Deschiderea școalelor.—Miine 1 Septembre, are loc redeschiderea școalelor.

Reînceperea cursurilor, va fi precedată de un serviciu religios, ce se va oficia la fie ce școală.

*

Diriginții liceului și gimnaziilor se întrunesc mîine la liceul național, pentru repartizarea elevilor, ce au a depune concurs pentru admiterea în clasa I-a gimnasială.

Acest concurs începe în ziua de 2 Septembrie.

*

Comisiunea de admitere de la Liceul național se compune din d-nii Gh Fințescu, Jacotă și Cosmiță.

Protestul funcționarilor comerciali.—Am aratat că dispozițunea luată de camera de comerț, de a favoriza pe unii librari de a ține prăvăliile deschise Duminica, în cursul lunei Septembrie, va avea ca urmare un protest al funcționarilor comerciali.

Prevederea s'a realizat.

Azi s'a împărțit din partea societății funcționarilor comerciali, protestul următor:

Camera de Comerț a admis ca librarii să ție deschise magazinele Duminică pe tot timpul lunei Septembrie.

Aceasta e o nouă dovadă de partialitatea actualei Camere de Comerț, care în loc să urmeze exemplul vechiului comitet al camerei, care totdeauna a știut să apere interesele tuturor, fără a calca legile, procedînd cu dreptate în toate chestiunile, ce priveau comerțul, trece cu vederea interesele unei întregi bresle, în favoarea cîtorva negustori.

Intrebăm opinia publică și pe toți doritorii de dreptate dacă această procedare e legală?

Ca miine va interveni o altă mînă de negustori cerînd suprimarea legei și Camera de comerț, fără nici o considerație pentru funcționarii comerciali, cari își perd sănătatea și viața în magazine, fiind la dispoziția fie-cărui fără însă a li se recunoaște munca lor, va admite cerința negustorilor, răpind sirgura zi de odihnă a funcționarului comercial.

Procedarea aceasta pe lîngă că e neumană, e și o evidentă călcare a legei repausului duminical.

Oare cuvîntul reprezentanților națiunei, cari au votat legea, n'are nici o valoare?

Oare semnătura Regelui poate fi ștearsă printr'o simplă trăsătură de condei a camerei de comerț?

Natural că nu!

Funcționarii comerciali au luptat ani de zi e pentru cîștigarea unei singure zi de odihnă pe săptămînă, recunoscută de toată lumea ca necesară, atît pentru funcționarii comerciali cît și pentru patroni și camera de comerț, care are datoria de a veghea la aplicarea legei, din contra caută s'o distrugă.

Protestăm deci contra procedărei camerei de comerț, care admițînd ca librăriile să fie deschise Duminică, crează un precedent periculos care va duce la înlăturarea actualei legi a repausului duminical.

*

In același timp s'a convocat o întrunire de protestare, ce va avea loc azi, la orele 9 seara în localul societății funcționarilor comerciali.

Un număr de locuitori din Tătărași, s'au adresat administrației comunale, cerînd să se înființeze o piață în această parte a orașului.

Foarte drept.

Dar această cerere, a dat loc la un schimb de resoluțiuni, din partea d-lui Cosmovici și Cugler, de toată nostimada.

D. Cosmovici a pus o rezoluție, prin care ordonă, ca d. architect Cugler, să-i prezînte de urgență planurile și devizurile pentru înființarea pieței.

La rîndul d-sale, d. Cugler, a răspuns, că nu se pot interveni planuri și devizuri pe dibuite, ci trebue indicat locul unde urmează să se înființeze piața, și ce anume piață, de lemne, cereale sau alimente.

De astă dată, d. Cosmovici n'a mai răspuns,—ci a ramas să studieze pînă la anul, ce anume piață să se înființeze.

Statuia Cuza-Vodă la Bolentinul din Vale.—In ziua de 28 a lunei, a avut loc la Bolentinul din Vale, o nouă întrunire țărănească în scop de a se ridica un monument pentru eroii căzuți în războiul din 1877 și o statue în memoria lui Vodă-Cuza.

Au luat cuvîntul d-nii dr. G. Tănăseanu, M. Ștefănescu, dr. Constantinescu, Ilie Trifu, G. Pârvănescu și Vasile Dincescu, după care se procede la alegerea comitetului definitiv.

D. dr. Floru, medic șef al orașului, va începe zilele acestea inspectarea farmaciilor din localitate.

Școlare.—D. Gh. Mihalciuc învățător Trusești Ionășeni jud. Botoșani, care fusese transferat pe ziua de 1 Sept. 1911 la școala din Dragășeni Suceava, i se revoacă ordinul de transferare și deci rămîne la Trusești-Ionășeni - Botoșani.

— D. Gh. Leonescu a fost numit suplinitor la școala din Podul-Iloaie, în locul d-lui Petrov, sub revizor școlar.

— D. V. I. Vasiliu învățător la Broșteni Cătîrgași Suceava, se transferă pe ziua de 1 Septembrie 1911 la Mălini-Piraele, același județ.

— D. Belizariu D. se numește învățător provizor pe ziua de 1 Sept. 1911 la școala din Broșteni Catîrgași (Suceava).

— D-na Sm. Rotariu, învățătoare la Broșcăuți-Dorohoi, se transferă pe ziua de 1 Sept. la comuna Doagele județul Vaslui.

— D-ra Natalia Savin, normalistă, e numită învățătoare provizorie la școala din cot. Porești, comuna Porcești jud. (Roman).

— D-ra Sultana Stefanovici, normalistă cu diplomă de capacitate, e numită provizoriu la școala din cotuna Plopeni com. Slacea, jud. Botoșani, pe ziua de 1 Septembrie 1911.

— Cu începere de la 1 Sept. 1911 orele de cancelarie la inspectoratele școlare primare, vor fi de la 9-12 a. m. și 3—6 p. m.

— *Personalul didactic al gimnaziului Ștefan cel Mare Iași, care va furctiona în anul școlar 1911—1912:*

Domnul profesor Băncilă Octav va preda Desemnul la clasele 1, 2, 3, 4 gimnaziu și la clasele 2, 3, școala normală de fete. Asemenea și caligrafie la clasele 1 și 2. D. Briul Emil va preda matematica la clasele 1, 2, 3, 4 și curs seral 1 și 2 la școala comercială. D. Ciolan D. va preda religia la clasele 1, 2, 3, 4 gimnaziu, și la cl. 1 școala prof. Sf. Sava. D. Cireș V. va preda romîna la clasele 1, 2, 3 și dreptul. D. Dimitriu D. va preda muzica la clasele 1, 2, 3, 4 și la cl. 1 seminar. D. Mihăileanu P. va preda Latina la clasele 3, 4, și 5 ore germana la liceu internat, și romîna cl. 4. D. Nădejde G. va preda științi la toate clasele. D. Patrognet A. va preda franceza, la toate clasele, și la cl. 1 liceu național. D. Botez Vasile va preda istoria la toate clasele și 1 și 2 liceu național. D. Popea Neagoe, va preda geografia la clasele 2, 3 și 4 și germana la clasele 1 și 3 la școala comercială superioară. D. Popescu Ștefan va preda geografia. D. Sporea C. germana la clasele 2, 3 și 4 și cl. 2 școala de comerț. D. dr. Stihhi higiena. D. G. Mitru, geografia la cl. 1 și la gimnaziul Alexandru cel Bun și școala de comerț.

Un congediu de trei zile, cu începire de la 1 Septembrie, a fost acordat d-lui Diaconescu, președintele tribunalului Iași, s. III.

Tribunalul Iași, s. I, nu va judeca procese de cît începînd de Luni, 5 Septembrie.

Corul bisericei Buna Vestire din Iași a cîntat ieri la biserica din Unghenii Ruși, cu prilejul hramului acelei biserici.

Corul și conducătorul lui, d. Cristescu, au fost obiectul unei mari manifestații de simpatie

Inștiințare pentru publicul cetitor din Iași.—Inștiințăm că pe lîngă depozitele și chioșcurile existente în care se vinde ziarul nostru „Opinia" d. E. I. Brumer depozitarul nostru a mai înființat încă trei chioșcuri și anume: Unul în piața Halei (în fața farmaciei Beceanu), unul în strada Ioan Creangă (Tatarași) lîngă comisia V-a și un alt chioșc în strada Sărăriei, lîngă casele Pralea.

Intre direcțiunea gimnaziului Ștefan cel Mare—respectiv ministeriul de instrucțiune publică — și proprietarul băii Pogor din vecinătatea gimnaziului, se urmează tratative spre a se stabili o înțelegere în vedere de a se permite școalei facerea unui canal în legătură cu canalul ce aparține zisei băi și care duce pînă în albia pîrîului Calcaina.

De remarcat că s'a încercat a se face acea legătură prin surpriză, în dauna băii, dar proprietarul ie, d. N. Cananău, a făcut din vreme o intervenț une energică, pentru a se opri lucrările începute.

La noul gimnaziu particular—donațiunea Wachtel—locurile de clasa I fiind complect ocupate, s'au deschis înscrierile pentru cl. I divizionare.

Președinta asociației Educatoarelor romîne, d-ra Tereza Strătilescu, a luat lăudabila măsură ca prin membrele asociației să se ocupe pe viitor în de aproape de copilașii pe care spitalul Maternitatea îi da pînă acum în îngrijirea ignorantă a femeelor de țărani. E vorba chiar pe viitor să se înființeze o creșă, în care pe lîngă creșterea fizică, micuți i abandonați să primească și creștere.

D-ra Strătilescu, a vizitat zilele trecute diferitele case, pe la care se găsesc copilașii crescuți de Maternitatea.

Camera de punere sub acuzare se va pronunța astăzi asupra cererei făcute de cei trei tăinuitori ai lui Pantelimon, de a fi eliberați provizor pe cauție.

O telegramă din Karlsbad anunță că la otelul Deutsche Ehe de acolo, a decedat astăzi, în mod subit, în urma unei come diabitice, negețitorul ieșean Iancu Kandel, din strada de Sus.

Teatrale.—Astă seară, în grădina Bragadiru, va avea loc a doua reprezentație, dată de celebrul transformist ș. ventrilog *Lampo*. Partea I: Rendez Vous. Comedie cu 90 transformațiuni Paris Concert și Grand-Via, parodie.

Ultima oră

București 31 August

HOLERA IN ȚARĂ

Brăila.—Un nou caz mortal s'a constatat azi la Brăila.

*

București.—Se semnalează un caz suspect de holeră în Capitală. Azi dimineață direcția sanitară a fost înștiințată că o femee și doi copii, cari se găseau la institutul bacteriologic al d-lui dr. Babeș, s'au îmbolnăvit avînd simptome de holeră.

D. dr. Orleanu, medic șef al Capitalei, s'a transportat acolo.

*

Oltenița.—Se comunică din Oltenița, că un căpitan al unui șlep, ce venea din Brăila s'a îmbolnăvit de holeră.

D. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar, a declarat, că după știrile primite, pare a fi în adevăr un caz de holeră.

MOARTE SUBITĂ

București.—Azi dimineață d. Isidor Goldștein, Argintar din Iași, a încetat subit din viață, în tramvai.

INCENDIU

Anvers.—Un incendiu grozav a isbucnit la port. Focul continuă încă.

Recunoașterea republicei de către Statele străine

Lisabona.—Anglia Germania, Austria, Italia și Spania, au recunoscut republica.

Acord Turco-Muntenegrean

Constantinopol.—Un acord a fost încheiat între Poartă și Muntenegru, asupra chestiunei regularizărei funcțiunei căilor ferate.

CHESTIA MAROCANĂ

Paris.—Azi s'a ținut un consiliu de miniștri, care a ținut 3 oare. Miine respunsul Franței va fi supus președintelui republicei, iar Sîmbătă va fi comunicat la Berlin.

Greva din Bilbana

Bilbana.—Greva a luat proporțiuni mari. S'a proclamat stare de asediu.

HOLERA

Constantinopol.—Astă zi s'au constatat 18 cazuri de holeră cu 16 decese.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. IV a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

70.500 lei *No. 51978.*
10.000 „ „ *44591.*
5000 „ „ 48058.
1000 „ „ 17420, 32416.
500 „ „ 66675, 57538.
300 „ „ 3846, 15441. 43438 47654, 48449, 104, 14223, 24566.
250 lei 387, 8247, 19746. 23069 24701 36701, 37631, 40783, 41430, 42701, 45740, 53325, 33395, 32992, 34480, 66484, 38138, 38912, 38133, 39447, 40477 48355, 48383, 47646, 54698, 2443, 22953 23604, 23694.

CREDIT PENTRU HOLERA

București.—La ministerul de interne, s'a deschis un credit extra-ordinar de 350,000 lei, pentru combaterea holerei.

Din această sumă, 200,000 lei, au fost afectați pentru Iași.

ADMIȘII LA LICEUL MILITAR DIN IAȘI

București.—La liceul militar din Iași, au fost admiși.

Clasa V bursieri: Mihai Vasile, D. Negoescu, Stavrescu Petre, Grigore Cătunescu, Paul Niculescu, Alexandru Niculescu, Ioan Constantinescu, Neculai Anastasescu, Al. Nailin, Alexandru Isvoreanu, Vlad Vasilescu.

Cl. V-a: cu taxa de solvenți de 600 lei, Gh. Romano.

Cl. VI-a bursieri: Aurel Soltz, C. Mihăescu, C. Savopol, Vasiliu Hariton, Al. Fometescu. Acest din urmă are a depune corigență.

Cl, VI: cu taxa de solvență de 700 lei, Al. Iliescu.

Cl. VII-a bursieri: D. Stiubeanu.

Elevii vor avea a se prezinta la școală la 6 Septembrie. Cursurile încep la 15 Septembrie.

SINUCIDEREA DIN BACAU

Bacău.—Azi dimineață tînărul Haim Finkelștein, a încercat să se sinucidă în grădina publică.

CONVORBIRE CU PANTELIMON

București.—Ziarul „Dimineața" publică în numărul seu, care sosește miine în Iași, dovada despre convorbirea avută de d. Cocea cu Pantelimon.

Călugărul Atanasie, la care a petrecut Pantelimon două zile, a declarat că însuși Pantelimon i-a confirmat convorbirea avută cu d. Cocea.

Victimele incediului din Constantinopole

Petersburg.—In urma cererei societății turcești **Semiluna roșie,** *Societatea rusă a crucei roșie, a acordat 10.000 fr. pentru ajutorarea sinistraților de incediu, Crucei roșie din Muntenegru 10.000 fr. în scopul de a se lua măsuri în contra introducerei holerei,*

SOLDAȚI RĂSVRĂTIȚI

Viena.—O telegramă din Praga anunță, că la cazarma din apropierea orașului, soldații din compania 102 s'au răsvrătit, asasinînd pe căpitanul și doi ofițeri.

Răsvrătiții au fost înconjurați de trupe.

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

ANUNCIU

SE CAUTĂ O MAISTRĂ DE CROITORIE pentru școala profesională „Steaua". Doritoarele pot adresa ofertele lor închise la cancelaria școalei, str. Albă No. 23 între orele 10—12 și z—5 pînă în zina de 5 Septembrie.

Comitetul

De închiriat

Frăvălia falitului **H. L. Horovitz din** Iași strada Ștefan cel Mare No. 68 pe timpul rămas pînă la sfîntu Dumitru 1911.

Judecător Sindic **Cihodariu**
Secretar *C. Boian*

No. 2495
1911 August 24

Ape minerale naturale

STREINE ȘI INDIGENE

din 1911

au sosit a Farmacia I. WERNER
DIN PIAȚA UNIREI

INȘTIINȚARE

Odată cu deschiderea anului școlar curent va începe a funcționa în Iași, **noul gimnaziu de băeți „Moritz și Betti Wachtel".**

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerințele unui învățămînt gimnazial modern: laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică. instalație de apă, ș. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condițiunilor pedagogice.

Programul—același ca și în școlile secundare publice.

Examenul general se va depune la școală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului școlilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producțiuni școlare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria școalei str. Sărăriei No. 147.

DIRECȚIUNEA.

Un domn romîn, profesiune liberă, caută *menajeră* romîncă 24—30 ani, educație îngrijită, harnică în gospodărie și lucru de casă, caracter serios și liniștit.

Adresa: „Serios" gara Vișina, jud. Romanați.

Institutul de Domnișoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAȘI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză și germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educațiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

ANUNCIU

La 15 August c. încep inscrierile la școala profesională de fete **Tereza Paraschiva general Milicescu** *din Iași Str. Albinetz No. 5, primindu-se eleve interne, seminterne și externe. Pe lîngă școală, în ființîndu-se și un atelier de croitorie, se face cunoscut D-relor absolvente că se primesc ca să lucreze în atelier cu salar.*

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesional programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor
ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

Se primesc în gazdă elevi de la școalele secundare și profesionale, cu și fără lecții de piano.

La D-na Maria Mocranschi
Profesoară de limba germană
Str. Săvescu No. 14 *Iași*

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Sororeacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 6—8 —

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER, 66

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culo i, broşuri, teze de medicină, cărţi d şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresdă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tamăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturoc durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţie peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Incepînd la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică, şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adreseze lui **L. Schlesinger Berlin 18**

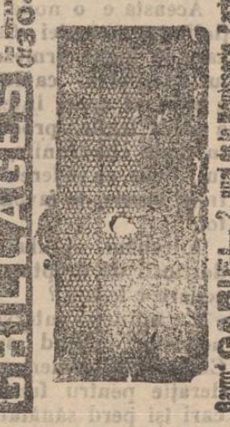

UN RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR

Celŭ mai eficace şi energicŭ dintre preparatiile pentru asemenea

BISCUITS DE OLLIVIER

Acesti pesmeţi cu un gust forte plăcut şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi în orice temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorŭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniaḑa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii deperaţiei* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficiŭ a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acesti pesmeţi oferŭ unŭ remediŭ de compositiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicie mari humanităţii.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TŬTE ŢĂRILE

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mârzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1389 Vineri 2 Septembrie 1911

PRESA NOASTRA

«Ziaristului Stead sosit în Capitală d. T. Maiorescu i-a oferit un dejun la Capșa».

Fie-cine cetind informația de mai sus, luată din ziare, și-a zis :

— Cum știe romînul să admire talentul și să cinstească presa. Presa e, mon cher, aiurea a treia sau a patra putere în Stat !

Iar englezul Stead plecînd din București, va scrie :

— Romînia e o țară civilizată. Miniștrii ei, oameni cari dau o mare importanță Presei. Eu am avut cinstea de a fi învitatul ministrului Maiorescu.

Păcat că d. Stead nu a făcut vizită și unui ziarist romîn; acesta i-ar fi spus ce este un ziarist pentru compatrioții săi și în special pentru miniștrii țărei.

Fie-care om în Romînia își poate pune cu încredere și cu "oare-care mîndrie titlul sau numele ocupației sale, sub numele său, pe o carte de vizită. Singurul care nu îndrăznește s'o facă e ziaristul. El va scrie, „publicist“ nici-odată „ziarist“.

Cuvîntul chiar : ziarist, de la un rînd de vreme nu există în vocabularul romînesc. El a fost înlocuit cu cuvîntul „reporteraș“. Ba de mai multe ori acest cuvînt e însoțit de „un oare-care“.

Un „oare-care reporteraș“ sau „ori-ce reporteraș“.

Cuvîntul acesta e o insultă. Și domnul care a căzut cum-va sub pana unui ziarist, e imediat pus la locul lui :

— Un „reporteraș oare-care“ m'a atăcat.

Mai mult, în piesele moderne sau în nuvelele sensaționale, cînd autorul vrea să descrie pe un șantajist, pe un pungaș sau pe un om gata de a se vinde, imediat pune în scenă pe un „reporter“.

D. Iancu Bacalbașa, îmbătrănit în gazetărie, a găsit de asemeni de cuviință să puie într'o piesă a d-sale pe un „reporter“ foarte puțin corect.

De ce ura asta, disprețul acesta pentru gazetar ?

Slava Domnului au trecut vremurile cînd presa noastră era plină de analfabeți sau de „absolvenți a trei clase și una de violoncel“; astă-zi avem în presă ziariști de valoare, — titrați sau netitrați,--asta n'are importanță,—nu gimnaziul sau Universitatea aŭ făcut ziariști buni, — oameni, cari sunt versați în toate chestiile, cari pot scrie cu miez și la comandă asupra ori-cărei probleme sociale sau politice.

De ce și azi, cînd trece gazetarul pe stradă, publicul îl arată ca pe o gogoriță :

— Uite trece „reporterașul“.

De ce munca lui, viața lui, e mai puțin apreciată, e mai puțin socotită ca a altuia ?

Fie-care muritor așteaptă de la meseria lui recompensa, pentru străduințele lui ; gazetarul n'are nici o recompensă și nu se gîndește la ea.

Publicistul scrie nuvele sau romane, poezii sau piese de teatru și pentru copia lui dată la tipar așteaptă nemurire, glorie, gazetarul își aruncă proza lui în pripă, une-ori cu mai multă viață și cu mai multă sevă de cît a publicistului, dar succesul lui, e de o zi.

Cînd moare ziaristul nimeni nu știe. A doua zi, un altul îi ia locul.

Ziarul trăește o zi și e grea calea prin ziar spre nemurire.

Omul politic scrie articole, le semnează, și pentru asta așteaptă locul de deputat sau de secretar general. Ziaristul scrie, semnează sau nu semnează, el nu așteaptă nimic de la politică.

Cînd nu mai poate scrie, politica îl părăsește.

Același d. Maiorescu care dă o masă în onoarea d-lui Stead, a lăsat pieritor de foame pe acel mare Eminescu, cînd istovit n'a mai putut scrie la „Timpul“.

Și atunci, mă întreb, de ce meseria de ziarist e în țara romînească așa de disprețuită.

Pentru ce medicul, spițerul, avocatul, directorul de bancă își pot spune fără să roșească profesia, pe cînd ziaristul trebuie să și-o ascundă.

Pe cine fură el, pe cine înșeală ?

Cunosc ziariști în țară și îi cunoaște foarte multă lume politică, cari au scris proecte de legi și raporturi la diferite proecte de legi,— pe cari le-au semnat însă miniștri și le-au cetit deputați, oameni cu greutate în partid.

Oare aceasta însemnează furt și șărlătănie ?

Cunosc oameni politici cari au vorbit la Cameră, ceea ce au cetit în ziarele partidelor lor,—și au fost aplaudați.

Oare pentru aceasta trebuesc să fie disprețuiți ziariștii ?

Or fi și între ziariști oameni de toată mîna.

În ori-ce apă e tot felul de pește. Dar asta nu însemnează că toată vina să cadă pe ziariști.

De ce sunt nevoiți ei să fie puțul din care toți se adapă și în care toți cari s'au adapat scuipă apoi.

Crede oare lumea că ziariștii străini sunt mai buni ?

D. Stead e un publicist de frunte, —e o excepție.

Dar nu sunt așa departe de d Stead și mulți ziariști romîni.

D-lui Stead însă îi se oferă prînzuri, ziaristului romîn e o mare cinste cînd îi se întinde mîna, și d. Maiorescu... n'ar prînzi cu un gazetar romîn.

La noi d. P. P. Carp se făleşte, că nu citește nici o gazetă romînească și mulți, chiar adversari ai d-lui Carp, găsesc acest dispreț pentru jurnalismul romîn, demn de admirat.

Și cu toate acestea sunt ziariști romîni cari n'ar face nici glumele d-lui P. P. Carp, căci le-ar găsi... de prost gust, și nici n'au proecte de legi așa de caraghioase, ca ale șefului actualului guvern, căci le-ar fi rușine să le susție.

D. P. P. Carp, citind ziarele romînești ar avea mult de cîștigat, mai mult în ori-ce caz de cît cîștigă ziariștii cari-l ascultă vorbind.

Toate acestea un ziarist romîn le-ar fi putut spune d-lui Stead, și i-ar mai fi putut spune :

— La noi ziaristul străin e apreciat, căci duce vorba bună aiurea despre țara noastră. Și noi nu trăim pentru noi, ci pentru „bunul renume“ cari îl au străinii de noi.

Acela cu care ați prînzit, ca și șeful său, disprețuește presa țărei sale, căci o știe fără nici o putere socială, o socotește ca un monitor al intereselor ei și nu ca un puternic ecou al opiniei publice.

Cu toate acestea, așa cum este lipsită de independență, forțată a spune uneori contrarul convingerilor intime ale aceluia ce scrie, presa noastră e egală cu a voastră, domnule Stead.

Căci îi este mai greu încătușatului de a înota, de cît omului liber pe mînele sale.

Dar d. Stead n'a făcut cunoștința nici unuia din ziariști, d. Maiorescu de singur l'a pregătit.

— Presa noastră.... Un fleac. Ori ce reporteraș, agramat.... insultă.... Calomniator'.

Și într'o țară orientală, de ce n'ar avea dreptate ministrul—singurul om îmbrăcat în haine negre—și de ce n'ar fi crezut pe cuvînt, mai ales după un dejun copios la Capșa.

Dr. I. Duscian

Alegerea mitropolitană

La toamnă, după deschiderea corpurilor legiuitoare, guvernul va avea să suporte dificultatea alegerii mitropolitului primat și a doi episcopi, dacă viitorul primat va fi ales dintre actualii episcopi.

Natural, că dificultatea nu vine din însuși faptul alegerii, căci marele colegiu, se știe, este ori cînd la ordinele guvernului. Dificultatea vine de acolo, că se repune în discuție conflictul sinodal, care n'a capatat încă o soluție definitivă.

Încurcătura guvernului va avea fără îndoială și o notă comică. In urma atitudinei nefaste ce a avut-o pe timpul judecării celor doi înalți prelați, si mai ales prin amestecul său ilegal în darea sentinței, guvernul a impus o soluție, care nu numai că n'a fost dreaptă, dar nu putea fi nici măcar o soluție.

Așa cum s'a judecat și s'a hotărît de către tribunalul sinodal, conflictul bisericesc, nu s'a făcut altceva, de cît să se răscolească patimile, să se atîte mai rău spiritele, să se pună într'o continuă enervare opinia publică, care a fost atît de profund jignită de pedepsirea unui nevinovat și de achitarea scandaloasă a fostului primat plin de păcate.

Și dacă agitația în opinia publică părea oarecum slăbită în cursul vacanței, ea va izbucni puternică și impetuoasă cînd viața politică va reîncepe, și mai ales cînd se va pune pe tapet chestia alegerii mitropolitane.

Guvernul d-lui Carp va avea deci să întîmpine, pe lîngă multe alte dificultăți de natură pur politică și pe aceasta. Ce atitudine va lua e greu de prevăzut. Ceea ce e sigur, e că chestia bisericească este de natură a zgudui atît de mult subredul guvern al d-lui Carp, încît poate să-i fie fatală. Aceasta cu atît mai mult, cu cît alte chestii și alte agitații se vor adăoga pentru a îngreuia situațiunea lui.

Și cînd te gîndești, că toate încurcăturile acestea și le-a făcut singur guvernul, grație incapacității sale. Căci ce ar fi avut de suferit el, dacă în conflictul bisericesc ar fi păstrat o atitudine neutră ?

Hotărîrea sinodului nu s'ar fi putut răsfrînge cu nimic asupra-i și nu i-ar fi putut aduce nici o neplăcere.

Impotent însă și incapabil cum e, guvernul d-lui Carp a trebuit să facă gafa. Va trebui să suporte și consecințele propriei lui prostii.

Jubileul unui maniac

Trebue să fi sosit în Iași trenul extrem de banal, care l'a readus în localitate pe acel magnific rector al Universității, care spre a invedera că serbările jubiliare vor avea loc, a pus să se repare macadamul din fața Universității.

Nimeni nu dorește acele sărbări, de cît el—magnificul reclamagiu. N'a fost încă universitate, care să jubileze la 50 ani, doar în căsătorie dacă o jumătate secol înseamnă un moment important al căsniciei.

Bîntuiți de febră tifică, de scarlatină, serios amenințați de flagelul pustiitor al holerei—incapabili de a ne apăra, fiind-că murdăria ne-a învins—ne vedem cuceriți, pe de altă parte, de un maniac, de un prepelicar de decorații, de un doritor de a se afișa, care vrea să stee în fruntea unui jubileu cultural, de și cultura, chiar cea mai banală, nu datorește nimic insuficientului magnific.

In halul de boală în care se află tîrgul, apoi în halul de murdărie—ni se impune un jubileu universitar, amestecat cu alergări de cai, pe care nu-i avem, cu Kermesse, cu bătăi cu flori, cu dansuri exotice și cu toate celelalte comedii pe care le compune magnificul spre a sărbători astfel 5 ani și 9 luni de viață culturală universitară.

Așa ceva nu se poate. Nu se poate să să iee lumea cuminte după un bolnav de grandomanie, după un căutător de succese ieftene, după plasarea persoanei sale nule în centrul unor daraveri culturale.

N'avem pentru ce și ce jubila. Universitatea noastră trebue să mai rodească, să mai producă. Peste alți 50 ani, cînd se va putea vorbi cu zîmbete despre știința d-rului Bogdan—va fi vreme potrivită de jubileu.

Acum nu. Și mai ales nu anul acesta. Ar însemna să faci gustul unui maniac, care vrea jubileu fiind-că el ie Rector ; ar însemna să aduci lume sănătoasă în tîrg putred de boală, învins de murdării, stăpînit de Cosmovici și de Stamatiu.

Ar fi, dacă planul lui Bogdan ar fi tradus în fapt, nu ar fi un jubileu cultural, ci jubileul unui ignorant, unui aproape analfabet, care și-a pus în cap să dee o lovitură de grație orașului nostru.

EDILITATE

200.000 lei pentru Iasi

Ministrul de interne s'a grăbit să acorde 200,000 lei pentru combaterea holerei în Iași. Ce se va face cu acești bani ?

Te cuprinde groaza, cînd te gîndești, că această sumă să încapă pe mîni nepricepute, pentru ca asanarea ce o vor face, să devie o nenorocire și mai mare.

Se știa de mult, că statul va veni în ajutorul comunei, în vederea primejdiei ce există, ca Iașul să devie focarul cel mai prielnic pentru propagarea și întinderei holerei.

Se știa deasemenea, că în anul trecut, s'a risipit o sumă de 86.000, pentru lucrări de nici un folos. D. Grecianu a relevat chiar aceasta, cu multă reclamă, în una din ultimele ședințe ale consiliului comunal.

Avea prin urmare tot timpul administrația comunală, să studieze mai de aproape nevoile orașului, să cheme în ajutor vre-un inginer de seamă din țară, spre a stabili modul cum s'ar putea asana unele cartiere, în mod practic și temeinic.

Avea timpul material necesar, dar acest timp prețios a fost risipit în zadar, în certe și resoluțiuni ridicole.

Astăzi edilii sunt surprinși de milostenia statului, și se găsesc într'o situație imposibilă, necunoscînd nevoile orașului, neștiind la cine să apeleze și ce să facă, pentru a salva orașul de pericolul ce l ameninţă.

Cu siguranță, că lucrurile se vor petrece mai rău ca anul trecut. In pripă, se va proceda, cu ajutorul aceloraşi lumini, la risipirea cît mai repede a banului statului, și toată asanarea se va reduce, în a prezinta acte justificative de numărul cailor ce s'au întrebuințat, număr problematic, pe care de desigur, nici înalta curte de compturi nu-l va putea controla.

De astă dată însă, nu e numai primejdia tifosului, dar holera e în țară, și ca mîine sinistrul musafir ne poate vizita.

Nici o scuză nu vor avea actualii edili ; și îi vom urmări de aproape; ei nu vor scăpa de răspundere.

Dar mari trebue să fie păcatele orașului, pentru ca destinul să-i fi hărăzit o administrație comunală, incapabilă și ridicolă, tocmai în vreme de mare nevoie.

Din ce în ce se adevereşte tot mai mult afirmarea, că Iașul e un oraș oropsit.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa emoțiilor școlare

Nu la aforisme pedagogice ; nu la meditațiuni politico-sociale eram înclinat răsfoind paginele „Anuarului“ liceal— pe anul curent—ci cu totul de altă natură erau gîndurile trezite de paginele lui bogate în cifre mute și—totuși—atît de vorbitoare. Răsăria, ca un poem de lumină, din umbra foilor de tipar, toată nemăsurata cîtime de emoțiuni legate de acel complex care se cheamă viață școlară, cuprinzînd atîția ani de muncă, de pregătire și de speranțe. Nu numai din partea generațiunii școlare însăși, dar—mai cu seamă—din partea părinților, cari se socot adevărații factori răspunzători de tot ce se petrece în jurul alor lor și cari trăiesc cele mai mari și mai întinse emoții școlare.

Mai eri ne spunea un duios părinte, ieșind pe poarta liceului, cu un ton mișcat și mișcător. de par'că ar fi rostit pe istoricul „alea jacta est“ :

— „L'am înscris la reală... Să vedem ! I-am dat timp o vacanță întreagă să reflecteze, pînă s'a hotărît. I-am făcut pe voie“ !...

Pînă la ce punct se poate încrede un părinte în asigurările unui copil, cînd afirmă și crede despre sine însuși că are anumite aptitudini ?

Se poate oare sprijini cineva pe notele obținute la cutare ori cutare dascăl ? E de ajuns ca elevul să învețe mai cu plăcere un obiect ori un altul,—lucru ce atîrnă, de fapt, numai de însușirile bune ale profesorului, care-și exercită virtutea personală în favoarea obiectului ?

Sunt manifestări discrete de natură pur sufletească, prin cari părinții ieau de-adreptul parte la procesul vieței școlare. Nu e oare aci un element de mare importanță, de care se cuvine să ținem seamă ?

Priveam aerul de contrarietate adîncă și vădită, cu care un simpatic părinte se preocupa de o eroare de tipar, care se strecurase în „Anuar“ în rubrica privitoare la elevul lui. Un altul — descoperi mai dăunăzi o eroare de punctuație, care putea face să se înțeleagă că „al lui“ e corigent și nu promovat, în rînd cu cei buni. E, în aceste manifestări individuale, reflexul grijii celei mari care ocrotește luptele, lipsa de experiență și de putere a celor mici ; e o parte din peripețiile ce alcătuesc viața în mare a anilor școlari, plini de nehotărîri, de nesiguranțe, de încercări, de triumfuri, de căderi și mai cu seamă de emoțiuni. Iar cînd ieau parte cu vlaga lor, cu sufletul lor, la toată marea dramă ce se desfășoară în decursul celor opt ani,—nu e oare aci un element important în însăși existența școlilor ? Nu au și părinții partea lor de activitate, de răspundere în tot ce s'a făcut și *nu* s'a făcut, în cele patru decenii, pentru școală și în favoarea ori în defavoarea ei ?

Dacă și *ei* nu s'ar fi mulțumit a se extazia ori a se amări numai în fața cifrelor reci,—notele—mulțumindu-se a vedea în ele, numai în ele, simbolul meritului,—laurul și rușinea,— ci ar fi adîncit mai temeinic problema fundamentală a studiului, — mentalitatea și sufletul copilului,—atunci poate „Anuarul“ ar fi avut mai puțin ca astăzi aerul unei „Charta Magna“, rolul unicului criteriu despre bun și rău în aprecierea școlărimei. Și poate era mai bine să fie așa !...

Rodion

Un orfan, o mamă și un amant

de Florian I. Becescu

BAROSANUL

De la cea dintăi găină care căzuse cloșcă, din trei pui rămase numai unul, mic, golaș și vecinic sgribulit. Pentru aceste calități îl botezasem „barosanul“. Cu încetul i-au crescut penele și mamă-sa l'a părăsit. De atunci a început puiul o viață de filosof singuratic. Negru, fălos, cu picioarele-i lungi și „încălțate“, bietul barosan te făcea să rîzi și să-l compătimești, cînd străbătea cu pași largi și sfioși, curtea în care celelalte păsări alergau, nebăgîndu-l în seamă. Alte găini își aveau acum stolul lor de pui, pe care îi chemau la mîncare, cînd ghiarele lor descopereau vre-o comoară în pămînt. Numai pe el nu'l chema nimeni, mama-sa îl uitase și nici nu'l mai cunoștea.

Cîte-odată, din instinct, cînd celelalte cloști își chemau puii, alerga și bietul barosan la pomană, și cînd sosea pripit și caraghios cu lungile-i picioare, toți și toate îl ciocăneau în cap și fugea de rupea pămîntul, bietul orfan.

Se așeza în praful de lîngă coteț în care își tăia culcuș și sgribulit, cu ciocul în jos, închidea ochișorii și sta acolo multă vreme, tăcut și plin de melancolie.

Cîte poeme triste n'o fi croit bietul barosan asupra ticăloșiei lumei aceștia !

Seara, la culcare, cînd scăpăta soarele, abia 'ndrăznea să se urce în poiată. Aștepta să se așeze înainte „toată societatea“ și abia în urmă, cu pașii lui largi și speriați se îndrepta spre locuință i Aci rămînea într'un colț, departe, puiul fără mamă și fără prieteni.

Dimineața, înainte de a da drumul paserilor, el eșea singur din coteț printr'o spărtură numai de el cunoscută. Se întindea la soare și se îmbăia în praf, alergînd apoi cîte odată ca un nebun prin curte.

Și cu toate acestea crescuse mare și frumos. Era cel mai frumos pui. Niște pene lucioase negru verde, acopereau trupușorul barosanului, care acum nu-și mai desminţea porecla. Și dacă nu'l iubeau găinele și puii, îl iubeam noi, hrănindu-l cu fereală de lăcomia celorlalți.

Eșit cum era deasupra necazului, mîndru și grăscior, acum începuse să'l considere societatea păsărească, ba îi făcea chiar curte.

Dar barosanul credincios obiceiurilor căpătate în lunga-i pustnicie, răspundea cu indiferență dragostei tîrzii și interesate, trăind tot singur, jucîndu-se singur, hrănindu-se mai ales singur, în grădina cu zarzavat în care, ca un șiret ce era, pătrunsese printr'o deschizătură specială, și unde acum rămînea, fericit, mai toată ziua:

Dar! o tristă soartă a lucrurilor în lume! Intr'o bună zi, un uliu enorm se năpusti în grădină. Crăoneli, ţipete, sboruri pripite. Toate paserile cercară să se ascundă de lăcomia fiarei înaripate. Dispărut după coteţ, de odată uliul se ridică 'n aer, liniştit, îndreptîndu-se spre pădure. In ghiare-i atîrna ceva. Privii cu strîngere de inimă: era barosanul nostru!

Bietul barosan, ce mai cocoş ar fi eşit!

BIATA CURCA

Zi de Iulie. E cald, zăpuşeală şi a început să ploaie. Vînt aromitor scutură sălciile înalte şi mlădioase înşirate pe marginea rîuleţului ce curge repede bolborosind un cîntec vechiu.

In undele sglobii şi calde ale rîuleţului, vre-o zece boboci de raţă, drăcoşi şi ahtiaţi de apă, înoată de colo pînă colo, jucîndu-se şi încercindu-şi puterea aripelor ce abia le-au răsărit.

Ţi e mai mare dragul să-i priveşti, să le guşti bucuria, fericirea lor. Cite unul vîră botuşorul lat, cărămiziu, în fundul apei, să prindă cine ştie ce, a poi se afundă cu totul în undele repezi, răsărind în altă parte, de unde cearcă să revie la ceilalţi, bătînd din aripi, pe deasupra apei, din care se ridică stropii cristalini.

Pe malul nisipos, curioasă şi melancolică, stă privindu-i, o biată curcă, mama lor.

Plouă şi mai tare şi curca e udă, adevărată curcă ploată, şi se miră cum dracii de copii ai ei, habar n'au de ploae, ba încă se bucură vînturînd un dele riuleţului, în care ea n'ar intra pentru nimic în lume.

Stă curca ploată şi poate se miră de aşa minune. Şi nu'şi aminteşte să fi făcut aşa ceva în tinereţea ei. Ori poate are memorie scurtă, proastă cum se zice că-i o curcă.

Cum se poate ca un pui de curcă să se joace în apă, Dumnezeule!? Şi-o fi zicînd mama necăjită.

Merge lumea anapoda! gîndeşte ea, şi de tristă ce-i, stă plouată pe un picior şi tremurînd cearcă să şi cheme puii, cu glas jalnic.

Dar răţele abia s'au dedulcit la jocuri, sar şi aleargă ca dracii prin apă şi nici n'aud chemarea mamei?

Bate vîntul straşnic, a început să ploaie cu găleata.

Curca udă şi stă încă pe nisip.

E toată numai apă, dar ce să facă!! Cu grije şi uimire îşi priveşte bobocii, chemîndu i cu foc. E mamă şi mamele trebuie să se jertfească pentru pui. Aşa ştie curca!

Biata mamă! Nu cumva vre-un început de bănuială o fi trecut acum prin mintea ei?

IUBITA COCOŞULUI

Am un cocoş nu tocmai grozav ca statură şi ca pene, dar sentimental şi galantom!

Haremul lui nu e prea numeros. Vreo şase şapte hanumse galine îl alcătuesc. Inconjurat de ele padişahul cu creasta ascuţită şi coada infoiată explorează vasta grădină din zori şi pînă 'n seară.

Socoteam şi socotim toţi pe cocoşi, drept nişte doni juani fără sentimente, amatori de senzaţii noi şi variate. Ei bine mă înşelam şi vă 'nşelaţi.

Pe cocoşul meu, îl zăream mai întotdeauna în strînsă apropiere cu una din găini, o neagră durdulie şi frumoasă. Credeam că întîmplarea făcea să mă înşel. Am dat atunci mai mare atenţie urmărindu-le mişcările mai de aproape.

Cînd, ţanţoş scormonind pămîntul, domnul Chantecler îşi arată galantomia chemîndu-şi odalistele, primul grăunte descoperit în ţărină, îl oferea iubitei, găinuşa neagră şi cochetă, apoi, restul îl răspîndea celorlalte.

Nici ea nu rămînea indiferentă. In continuele lor promenade, mergea alăturea de cocoş, iar celelalte le formau cortegiul şi nu se supărau, cum nici ea nu părea că se supără cînd pintenatul ei amant împărţea şi celorlalte favorurile sale.

In coteţ dormeau alături.

O întîmplare însă mă lămuri şi mai deplin.

Intr'o seară, cineva închisese coteţul şi, neavînd unde să se culce găinele se urcară parte deasupra lui, parte pe creanga unui pom.

Cocoşul nu se zărea nicăeri!

După cercetări îndelungate, îl găsii într'un coş din magazie strîns lipit de iubita lui, găina cea neagră durdulie şi frumoasă. — Erau veseli şi cloncăneau duios.

Unde sunt susţinătorii poligamiei!?

Institutul de Domnişoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAŞI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză şi germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educaţiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

POLITICA EXTERNĂ

Afacerea Marocană

CONFLICTUL FRANCO-GERMAN

Contra-propunerile Germaniei

Am spus în numărul trecut, că cu toate ştirile alarmante, toate speranţele sunt că conflictul franco german se va rezolva pe cale pacinică. Negreşit tensiunea va mai dura cîtva timp şi depeşile sensaţionale, într'un sens sau altul vor mai curge, până cînd se va da o formă definitivă acordului ce se va stabili între Franţa şi Germania. Aşa de exemplu, au sosit depeşi, cum că respunsul Germaniei la nota remisă de d. Cambon, formulează contra-propuneri, cari ar pune în evidenţă gravele divergînţe de opinii dintre cabinetele din Paris şi Berlin.

Garanţiile economice în Maroc

Am spus în numărul trecut că negreşit Germania va face obiecţiuni de detaliu asupra garanţiilor economice ce le cere în Maroc şi la cuantumul teritorului ce i se va ceda din Congul francez. Nici nu se putea altfel. Altmintrelea nota d-lui Cambon, dacă ar fi admisă de o dată de guvernul german, fără nici o obiecţiune, ar avea aerul că s'a supus la un *ultimatum* al guvernului francez. Deja este o ştire cum că unele ziare franceze au criticat pe d. Cambon pentru că acesta n'a procedat conform instrucţiunilor cabinetului din Paris şi că n'a supus guvernului german ca să adopte sau să refuze în bloc nota guvernului francez. Lucrurile aceste sunt secrete şi nu se ştie dacă guvernul francez a însărcinat pe ambasadorul său ca să prezinte guvernului german o notă *ne varietur*.

POLITICA FRANCEZĂ

Acolo unde guvernul francez a trebuit să fi fost mai precis, e negreşit partea politică a chestiunei Marocului. In această privinţă, Germania pare gata a recunoaşte Franţei, cea mai mare libertate de acţiune în Maroc. Rămîne a se formula într'o formă mai nimerită garanţiile economice ce le cere Germania în Maroc, fără a jigui interesele celorlalte puteri şi a stînjeni acţiunea suverană a imperiului şerifian. Aceasta e partea cea grea a chestiunii marocane, şi pentru resolvarea ei va mai dăinui cît-va timp ca să se grăbească cu rezolvarea acestui conflict, care după modul cum s'a început prin descinderea de la Aadir, a înăsprit spiritele şi a provocat panice care se traduc prin perderi colosale în întreprinderile comerciale şi industriale.

Compensaţiuni teritoriale

In ceia ce priveşte compensaţiunile teritoriale din Congo, nu credem că o să fie mari divirgenţe între cele două guverne şi se crede că guvernul francez care e dispus să fie larg în această privinţă, dacă i se aminteşte statutul pe care-l propune în Maroc, va consimţi la contra propunerile germane.

In momentul cînd scrim contra propunerile germane sunt examinate de cabinetul din Paris.

Să sperăm că cu puţină bună voinţă de o parte şi de alta, se va ajunge la un acord definitiv, punînd capăt unui conflict care nelinişteşte prin durata lui, opiniunea publică a întregei lumi civilizate.

ELEVII

admişi în gimnaziul şi liceul militar

In urma examenului pentru admiterea în Gimnaziul şi Liceul militar care a avut loc în Iulie a. c.

Au fost admişi în

Gimnaziul militar:

a) In clasa I a *ca bursieri:* Rosetti Const., Pîrîianu Gh., Ştefanescu V. Vintilă, Urdăreanu N., Filipescu E. Gh., Botez D., Niculescu Eug, Negru N., Mihai V. Ioan, Ionescu D. Victor, Onceanu Remus, Stănescu I. Gh., Cartojan I. T., Palada H C, Truşculescu M N., Zăhărescu Aurel, Ştefănescu M. Eug, Paraschivescu V., Zăgănescu M. C. Vlădescu I Dorin, Popescu V. V., Rolla D. C., Dumitrescu G. P., Nestorescu Mihail, Anastasiu Mihai, Negoescu G. Radu, Predescu Camil, Condeescu V., Sadoveanu Al., Grideanu R., Corescu Gh. Ionescu G Vintilă, Darian I. P. Protopopescu V., Vîlcu Adrian, Ionescu G, Iacob I. C., Popescu G. Traian, Caloenescu N., Niculescu Th. Just., Marinescu Gh., Petrovici Al., Nestor V, Popescu M. Tănase, Popescu G. C., Antoniu Gh., Doljan C. I., Irimescu P., Grigorescu P., Ionescu Al., Costea F. N., Miron G. I., Bogaton C, Kirculescu D. Petre.

b) *In clasa I-a cu plata taxei de solvent de 500 lei pe an:* Miculescu Toma. *Cu plata taxei de 700 lei pe an:* Drăgan D., Damian Const., Mincu Şerban.

c) *In clasa II-a ca bursieri:* Urzică P. P., Alexandrescu A. L., Busuioceanu C. Tr., Stancov E. D., Davidescu Al. N.

d) *In clasa III-a ca bursieri:* Tomici I., Constantinescu N.

e) *In clasa IV-a ca bursieri:* Oprescu G. Al., Protopopescu Eug., Sahiri D. Al.

In liceul militar Iaşi:

f) *In clasa V-a ca bursieri:* Mihail V., Negoescu D. V., Stavrescu P. P., Cătuneanu Gr. Niculescu D. Paul, Niculescu Al., Costinescu I. I., Athanasescu S. N., Constantin I. Naily, Isvoranu I T. Vasilescu N. Vlad.

g) *In clasa V-a cu plata taxei de solvenţă de 700 lei pe an:* Romano Gh.

h) *In clasa VI-a ca bursieri:* Soltz I. Aurel, Mihăescu C., Savopol C., Vasiliu N. Hariton, Fometescu G. A., va fi admis cz bursier dacă va trece corijenţa în condiţiile arătate de art. 102 din regulamentul şcoalelor secundare.

j) *In clasa VII-a ca bursieri:* Ştiubeanu V. D.

Toţi elevii admişi se vor prezenta la şcoalele respective în dimineaţa zilei de 6 Septembrie

Litere-Ştiinţe-Arte

Apariţii de toamnă.—Se pare că tot nu va domni atita secetă de nuoi publicaţiuni cum prevestiam dăunăzi, judecînd după oare cari indicii. Aşa bunăoară cetim în „Viaţa Socială", numărul din urmă:

„Se vesteşte însă pentru la toamnă o sindrofie nouă şi relativ numeroasă. Cîteva grupări, puţine, de confraţi literari, prepară cîteva reviste, două-trei.

Cei cari nu pot să fie grupaţi prin talent se adună pe afinităţi negative şi ca să fim şi mai obscuri, pe concordanţe adversative. Mai ales că *Viaţa Socială*, transformîndu-se în revistă săptămînală, curat literară, şi subt un titlu pe care-l vom mai tăcea cîte va zile, zvonul că va merge de mînă cu *Facla*, displace unor confraţi, obicinuiţi să dea pe vremuri tonul literar, confraţi în genere simpatici, dar *trecuţi:* în senzul francez al acestui cuvînt, aplicat la culori.

A se tipări cît mai multe reviste dacă nu e adesea un cîştig pentru cultură, un rău în totdeauna nu este, măcar ca să nu caşti de singurătate.

Iar în societate, ai folosul că lipsa celor'alţi de multe însuşiri bune nu-ţi dă timpul să analizezi fondul meritelor tale proprii în care ai astfel starea sufletească proprie ca să crezi.

*

După o statistică recentă Germania şi Anglia importă legume şi fructe de 209000 şi 94000, venind ambele în rîndul întâi.

Vin apoi: Sviţera 47000, Austro-Ungaria 37001. Belgia 28000, Franţa 25000.

Pentru export, ordinea este următoarea: Olanda 150000 tone, Franţa şi Algeria 72000, Austro-Ungaria 71000, Italia 47000, Spania 12000, Danemarca 12000.

Germania şi Franţa ţin deasemenea rangul întâiu pentru importul fructelor reci.

In Anglia însă importul acesta scade din cauza marelui consum de banane.

*

Romanul „Zări de lumină" pe care-l publică d-na Maria C. Buţureanu în „Ordinea" va apărea în volum într'o editură din Capitală.

*

Opera lui Aug. Strindberg, „Henric IV" care a avut un succes extraordinar pe scena teatrului Regal din Copenhaga, se va juca în anul acesta pe scenele teatrului „German" din Berlin şi „Schauspielhaus" din München.

*

Cel mai mare vapor din lume este astăzi transatlanticul englezesc *Olympic*. Vaporul acesta este imens. Lungimea sa este de 269 metri, lărgimea de 28 m., cu o deplasare de 60.000 tone. Distanţa de la fund în vîrful coşurilor este de 53 m.

Coşurile 4 la număr sunt aşa de mari în cît un tren ar putea trece uşor prin ele. Pe vapor sunt zece caturi. Odaia maşinelor este înaltă cît trei etaje. Vaporul poate transporta 3000 de persoane, inclusiv 809. echipagiul.

Interesant în toate acestea este faptul că Englezii, nevoind să se lase întrecuţi de germani, cari începuseră să construiască vapoare uriaşe, au hotărît să facă sacrificiile cele mai mari pentru a rămînea tot ei în frunte.

Vaporul, basinul, şantierul, toate au fost proectate şi aduse la indeplinire numai de către iniţiativa particulară.

*

STRUNA ZILEI

PROVIZII ANTIHOLERICE

«In vederea holerei la Craiova şi aiurea s'au făcut mari provizîuni de var. Pe cînd la noi în Iaşi...»

Ziarul.

Am văzut şi mai văd încă,
In oraşul nostru chiar,
Pe obrajii multor doamne
Mari proviziuni de... var.

INFORMAŢII

❑ Cursurile liceului militar vor începe la 15 Septembrie.

❑ Iată listele comisiunilor pentru examenele elevilor pregătiţi în particular.

Pentru cursul inferior: D. Pompei preşedinte, G. Aramă religie, I. Ghibănescu romînă, I. Spiridoneanu latină, drept şi ec. politică, I. Sibi franceză, Tr. Bratu germană, Em. Călinescu istorie, Em. Poclitaru geografie, R. Tufli contab., matem., T. Nicolau naturale, fis.-chimice, igienă, I. Teodorescu muzică, S. Mureşeanu caligr., Bucovineanu gimnastică.

Comisia lucreaza la liceul Naţional.

Pentru cursul superior: L. Cosmovici preşedinte, I. Ursu religie, istorie (cl. VIII), Radu Manoliu romîna, Ax. Frunză lat., elenă, dr. Pall franceză, germană, Setlacec engleză, Misirliu geografie, V. Dimitrescu istoria, C. Fedeleş filosofie, G. Boncea economie, statistică, drept, D. Ghibănescu matem, C. Marinescu contabilitate, biurou, dr. A. Miler naturale, higiena, N. Ţilenscki fis. chimice, D. Ionescu muzică vocală, Ilie Burghele desemn, gimnastică.

Comisiunea examinează la liceul internat.

❑ Direcţiunea generală a Căilor Ferate aduce la cunoştinţa publică că, haltele cari nu au trafic de mărfuri colete, dar au trafic de mărfuri în vagoane complecte sau numai trafic de cereale, vor primi şi expedia saci goi, în orice cantitate, cu mică iuţeală; însă cu condiţiunea, că predătorul să dea o declaraţiune concepută în termenii următori:

„Declar că renunţ la despăgubire pentru orice stricăciune sau pierdere a sacilor, ce ar proveni din cauza depunerii lor sub cerul liber, sau în şoproane neînchise, în halta de predare sau sosire, întru cît aceste halte nu au magazii închise".

❑ In „Ordinea" de azi 1 Septembrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Excesele vremei.—Două tabere adverse.—Publicul şi medicina. — In chestiunea spitalelor de izolare.—Statistică şi realitate.—Ce e un „caz suspect".—Higienă rucăreană.—Graba strică treaba.—Erra re humanum est.-Ştiinţă şi hipoteză.-Spre asanare.—Salus Republicae.—Defunctul Kernbach şi epidemiile.—Medici în dilemă.—După o pledoarie a d lui Badareu.—Cazuri şi generalizări".

❑ In zilele de 18 şi 19 a. c. va avea loc în Bucureşti congresul meseriaşilor din întreaga ţară.

Printre cele dintîi puncte de discuţii ale congresului vor fi: Chestiuni economice, de care sunt legate interesele noastre de clasă, de respectarea legilor relative, de măsuri statornice, cari să ne garanteze existenţa zilnică, de cestiuni de demnitate a corpului meseriaşilor, de autonomia instituţiilor în fiinţă „Corporaţiile", de avîntul ce trebue să dăm Cooperativelor de meseriaşi pentru lucrări, de sporirea numărului Băncilor de credit, toate acestea avînd la bază garanţia existenţei noastre din punctul de vedere moral şi material.

La acest congres sunt invitaţi a lua parte toţi micii patroni şi lucrătorii meseriaşi din întreaga ţară, căci şi unii şi alţii au interese reciproce de discutat şi de apărat.

Ca să participe cu toţi la congres, la statul Muncei, nu se cere mari sacrificii, ci numai bunavoinţă dictată de simţul datoriei, mai ales că ministerul lucrărilor publice, a acordat reducere de 75 la sută pe căile ferate reducere de care se pot bucura şi soţiile congresiştilor.

In acelaş timp, participanţilor la congres, li s'au asigurat locuri de găzduire.

❑ **Vînzări imobiliare prin licitaţie.**—In ziua de 5 Septembrie 1911 se va vinde prin licitaţie publică via din comuna Bucium, jud. Iaşi, aparţinînd d-lui M. R. Grabovieschi, pentru suma de lei 45000. Licitaţia va începe de la suma de 45000 lei.

— In ziua de 5 Sept. 1911, se va vinde prin licitaţie publică casele din Iaşi aparţinînd d-lui Chr. Cerchez, pentru suma datorită de lei 10000.

— In ziua de 8 Septembrie 1911, se va vinde prin licitaţie publică via din com. Galata judeţul Iaşi, aparţinînd d-lui I. Teodor, pentru suma datorită de lei 2500. Licitaţia va începe de la suma de lei 2500.

— In ziua de 7 Septembrie 1911, se va vinde prin licitaţie publică imobilul din Iaşi, stada de Sus No. 100, aparţinînd d-lui Şmil Herş Buium pentru suma datorită de lei 600. Licitaţia va începe de la suma de lei 600.

— La 19 Septembrie 1911, se va vinde prin licitaţie publică imobilul din Iaşi, str. Zugravilor, proprietatea lui Simon Avram, licitaţia va începe de la suma de lei 2500.

— La 26 Septembrie 1911, se va vinde prin licitaţie publică via din com. Copou, jud, Iaşi, începîndu-se cu licitaţia de la suma de lei 2700.

❑ Noul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Joi 1 Septembrie următoarele sujete:

Henric al 4-lea şi pădurarul, splendidă naraţiune iseorică, admirabil reconstituită şi interpretată de somităţile teatrale ale Comediei Franceze din Paris. —Pardesiul profesorului, roman contimporan însufleţit—Conducătorul, desfăşurare humoristică—Povestea unui trandafir, schiţe de moravuri moderne, cu o excelentă înscenare.—Aventurile lui John Ping, scene comice de moravuri pariziane—Fizica distractivă, experienţe interesante de vulgarizare.—Surorile Amelia şi Leonora, exerciţii de forţă, scene artistice-sportive—Lacul Garda (Nordul Italiei) pitoreşti vederi, fidel înregistrate după natură—D-nei Babilas îi plac animalele, scene comice de moravuri pariziane, etc.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia şi Joia şi reprezentaţiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile şi serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu preţurile populare.

❑ Din mişcarea ce s'a făcut în poliţiile din ţară înregistrăm:

Iaşi. — D. C. Martin, subcomisar cl. III la Tg.-Frumos şi d. Gh. Onescu, subcomisar cl. III, înaintaţi subcomisari cl. II-a.

D nii Palade şi V. Ghelbaru, subcomisari cl. III.

Roman.—D. A. Tebeica a fost numit director cl. II, în locul vacant.

Vaslui.—D. I. Popescu subcomisar cl. III la Drăgăşani, în aceiaşi calitate.

D. C. Bela, subcomisar cl. III în locul d-lui R. Dioghenide.

Piatra. — D. C. Manoliu, director cl. III, director cl. I.

D nii D. Manoliu şi I. Turnea, comisar cl. II, comisari cl. I-a.

D. I. Theodorescu, subcomisar cl. II a, subcomisar cl. I.

Botoşani.—D. V. Călugăriţă, subcomisar cl. II.

❑ Trăsura cu un cal, cu No. 91, trecînd pe strada I. C. Brăteanu, a dat peste Toiba sin Peisa, pe care trîntindu-l jos, i-a făcut numeroase răni.

❑ Din ceartă pentru o pîine furată, băetul Dumitru Rojanovici în etate de 12 ani, a dat cîteva lovituri cu un cuţit în piept băetului Costica Timuş în etate de 14 ani.

Rînitul a fost transportat la spital, iar micul criminal arestat.

❑ Tînărul Şerban Patrognet, fiul profesorului Patrognet, jucîndu-se eri cu o puşcă încărcată, aceasta s'a descarcat, glontele lovind în mînă pe vierul său. Victima a fost transportată în grabă la spitalul Paşcanu şi vierul după ce a fost pansat a fost pus în libertate.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Stradă de Sus No. 189 —

Cu începere de la 20 Iulie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ceai		4.80
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.		1 50
Delicioasă brînză de munte nouă		1.40
Brînză de vaci proaspătă		0.50
Unt pentru gătit obişnuit		3.00
Adevărata grăsime de porc topită,		2.40
Renumita brînză de burduf		2.80
Caşcaval de Penteleu.		2.60
Brînză de Brăila recolta de toamnă.		1.60
Zilnic ouă proaspete garantate		7 1/20 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10
Fructe proaspete: Pere pergamute		0.80
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi		

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

Ministerul de instrucțiune a comunicat azi telegrafic revizoratului școlar, că toate școalele primare din județ și oraș, remîn închise pînă la alte dispozițiuni.

Un aseminea ordin telegrafic a fost primit și de către mai multe școli secundare, ca școala comercială, liceul pedagogic, școala profesională de fete și școala de Bele Arte.

Celelalte școli secundare neprimind încă ordinul de amînarea deschiderei cursurilor, au cerut telegrafic informațiuni de la minister.

Ordinul pare a fi luat ca măsură preventivă în contra holerei.

Pe cînd serviciul sanitar cere cu stăruință tuturor proprietarilor, de a-și face instalațiuni de apă, iar mulți sunt dați judecății, pentru că nu execută mai repede această dispozițiune, administrația comunală a dat un ordin, prin care de la 10 Septembrie se oprește ori-ce lucrare de asemenea natură, în străzile pavate și de la 15 Septembrie în celelalte străzi.

E un ordin, ce numai de nebuni a putut fi dat, căci prin acesta sînt siliți oamenii a bea apă de fântini și a nu avea apă pentru nevoile higienei locuințelor.

Acum cînd toată lumea e alarmată de primejdia holerei și în Iași și de febra tifoidă, cei de la comună se gîndesc la petreceri.

Curat țara piere și nebunii de la comună se piaptănă.

Profesorii guvernamentali sunt revoltați în potriva d-lui Arion, care în diferitele comisiuni examinatoare a numit profesori din alte orașe, trecînd peste cei guvernamentali din localitate.

Un grup de acești profesori s'au dus azi la d. Grecianu, protestînd în potriva felului cum îi batjocurește d. Arion.

Pe ziua de azi s'au constatat trei cazuri noi de febră tifoidă.

De teama holerei.—In sfîrșit azi direcția geenerală a serviciului sanitar, a încunoștiințat serviciul sanitar, despre izbunirea holerei în comunele Izlaz, Brăiliță și Cetățuia din județul Brăila.

Toți pasagerii veniți din aceste localități vor fi supuși unei viz te medicale de 5 zile, iar lucrurile desinfectate.

Direcția generală nu vorbește nimic despre cazurile de holeră din Galați.

*

Medicul șef al orașului a inspectat eri lazaretul de la Nicolina, unde urmează să fie internați primii bolnavi de holeră.

Spitalul cuprinde 20 paturi.

*

In privința internării persoanelor, care vor fi fost în contact cu vre un bolnav de holeră, nu s'a hotărît nimic. Se crede că ei vor fi internați într'unul din localurile școlare, ce se va adapta în acest scop.

*

Agenții sanitari au fost dispensați de serviciile multiple ce le făceau, și însărcinați în special cu supravegherea, curățenei locuințelor. Ei au primit ordinul că în multe străzi să oblige pe proprietari de a vărui casele pe din afară și în lăuntru.

*

In cursul acestei săptămîni, medicul șef va convoca la o consfătuire pe toți rabinii din localitate pentru a-i ruga să comunice populațiunei israelite măsurile esențiale de apărare contra holerei.

*

O etuvă desifectare a fost așezată în curtea Primăriei, gata de a servi la nevoe.

Inscrierile la facultatea de medicină vor începe la 25 Septembrie și vor centinua pînă la 15 Octombrie.

Prefectura de județ a acordat un un ajutor de 200 lei pentru organizarea expoziției viticole.

Pentru 28 locuri vacante de bursieri la liceul internat, s'au prezintat 150 de candidați.

La concursul de admitere pentru clasa I gimnazială, s'au înscris 224 de elevi, și anume: 116 la liceul național, 50 la gimnaziul Ștefan cel Mare și 58 la gimnaziul Alexandru cel Bun.

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Seroreacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— *Consult. 6—8* —

Printre concurenții reușiți la școala militară de infanterie de la București sînt: I. I. Popescu, Iuliano, Stamboliu, Cernea, Berescu.

Următoarea mișcare s'a făcut printre notarii din județul Iași pe ziua de 1 Septembre: D. Costăchescu Aristotel a fost transferat de la com. Coarnele Caprei, la comuna Vlădeni, în aceeași funcțiune și grad. Dl. Cucu V. notar pr. cl. I la comuna Vlădeni, transferat în interes de serviciu la com. Focuri. D. Gherasim Ioan, notar cl. II la com. Focuri, transferat la com. Roșcani. D. Severin N. Titus, notar supl. cl. III la com. Roșcani, transferat la com. Holboca. D. Tăutu G. notar pr. cl. I la comuna Holboca, transferat la comuna Sculeni. D. Vasiliu G. notar pr. cl. II la com. Mădîrjac, transferat la com. Coarnele Caprei. D. Dolmescu D. notar pr. cl. I la com. Popești, transferat la com. Erbiceni. D. Moldovanu V. notar pr. cl. I la com. Erbiceni. transferat la com. Popești. D. Toma G. notar pr. cl. I la com. Hermeziu, transferat la com. Țiganași. D. Mihailescu G. notar cl. III la Țiganași, transferat la com. Hermeziu. D. Hociung R. Militiade notar cl. III la comuna Sculeni, transferat la com. Mădîrjac după cerere. D. Botez M. notar definitiv cl. I la com Galata transferat după cerere la com. Cotnari. D. Sandovici M notar provizor cl. I la comuna Galata, în interesul serviciului.

Pe teritoriul comunei Erbiceni, s'a găsit astă noapte cadavrul unui necunoscut. Bănueli de crimă, neexistînd, s'a autorizat înmormîntarea cadavrului.

Mai mulți indivizi, s'au prezentat aseară antreprenorului otelului Patria, Maer Șmilovici, cerînd să i schimbe o monedă de 5 lei.

In momentul cînd Șmilovici a scos portofoliul să-i schimbe, unul din ei i-a dat o lovitură de baston în cap, luîndu-i în același timp și portofoliul cu suma de 63 lei.

Ca autori presupuși, au fost arestați Gheorghe Boghean, șoferul G. Ionescu și alții.

Cu începere de astăzi, orele de Cancelarie la administrația financiară s'au schimbat, fiind de la 9—12 dim. și 4—6 p. m.

Școlare. — Ministerul Instrucțiunei și al Cultelor, a aprobat următoarele transferări: Învățătoarea Alina Văsescu de la școala din com. Copou-Vulturii (Iași), ca institutoare la școala de fete No. 2 din Dorohoi, pe ziua de 1 Octombrie.

— Învățătoarea Valeriu Natalia de la școala din Pomîrla, ca institutoare la Hîrlău.

— Învățătoarea Bejănaru Natalia de la școala din com. Carol I (Roman) ca institutoare la școala de fete No. 2 din Alexandria, pe ziua de 1 Sept. 1911.

— Învăț. Ștefănescu Zoe, de la școala din com. Drăgănești (Suceava), ca institutoare la școala de fete No. 2 din Alexandria.

— Învăț. Florica Chiriac, de la școala din com. Curtești (Botoșani), ca institutoare la școala din Babadag.

— Învățătorul Gh. Manoilescu, de la școala din com. Hîrșova (Vaslui), ca institutor la școala de băeți din Mizil.

— Învățătorul Grigoraș Vasile, a fost avansat institutor pe loc, la școala din comuna Buciumi (Iași) și detașat la școala oe băeți din Hîrlău.

— Învățătorul Ioan V. Popazu, de la școala din com. Hindrești-Miclăușeni (Roman), se transferă după cerere, pe ziua de 1 Septembrie 1911, la școala din com. Carol I, post. II.

Judiciare. — *Derchiderea noului an judecătoresc.* Astăzi, 1 Septembrie, s'au constituit curțile de apel și tribunalele în vederea noului an judecătoresc.

La orele 12 d. I. Th. Burada primul președinte al curții de apel intră în sala de ședință a secției I-a, împreună cu d. Sofian, președintele secției II-a, încunjurați de către toți consilierii Curții de apel.

D. procuror general Toneanu ocupă fotoliul ministerului public, iar lîngă d-sa ia loc d. procuror de secție Ghinea Ionescu. D. V. Popescu, grefierul curții s. I-a ia parte la ședință,

D. prim-president Burada, declară deschis noul an judecătoresc și procede la formațiunea secțiilor Curții prin tragere la sorți.

Au trecut de la secțiunea I a la a II-a d-nii consilieri: I. Corjescu, S. Zaharescu și Leonescu; iar de la a II-a la I a d-nii consilieri: Grigoriu, Sturza și Buzdugan.

Așa dar secțiunile curții de apel vor fi astfel constituite:

Secția I-a: prim prezident d. I. Burada, consilieri d-nii Porfiriu. Buzdugan, Grigoriu, Grigorovici și Sturza.

Secția II-a: președinte d. Sofian, consilieri d-nii Zăhărescu, Leonescu, Corjescu și Antonescu.

Pentru camera de punere sub acuzare sorții au desemnat pe d-nii: Porfiriu, Grigorovici și Zăhărescu.

Curțile cu juați în seziunea de Septembrie vor fi prezidate de d-nii consilieri: *C. Grigoriu* pentru Iași, Tutova și Roman, *D, Grigorovici*, pentru Dorohoi, Bacău, Neamț, D. *I, Corjescu* pentru Botoșani și Suceava, D *Em. Cernătescu*, Fălciu și Vaslui.

*

In zilele de 5, 6 și 7 Septembrie ambele secțiuni ale curții vor delibera conform legii de reorganizare a magistraturii și nu vor judeca prin urmare nici un proces.

*

La orele 11 jum. d. prim president al tribunalului Vespasian Erbiceanu, în prezența d lui prim procuror A. Bercea a procedat prin tragere la sorți la constituirea secțiunilor Tribunalului.

Sorții au desemnat:

La secțiunea I-a, pe lîngă d. prim președinte Erbiceanu, pe d nii judecători de ședință D. Volanschi și Gr. Dimitrescu; judecător instructor fiind d. Gr. Kessim.

La secția II-a, pe lîngă d. președinte Iulian Teodorescu pe d-nii: D. Cihodaru și H. Mărzescu, jude instructor C. Sculy.

La secția III-a, pe lîngă d. președinte D. I. Diaconescu pe d-nii: Gr. Suțu și E. Vincler, jude instructor V. C. Bușilă.

In corpul portăreilor s'a făcut următoarea repartiție: d. L. Pavlov la s I-a; d. V. Grecianu la s. 2-a și d. Finichi la s. 3-a. D. Gh. Șubă a fost repartizat ca portărel la Curte; iar cu executările au fost desemnați d-nii Vasiliu și Ghica.

*

S'a procedat apoi la formațiunea listei juraților. D. Prim president al Tribunalului, Vesp Erbiceanu în asistența d-lui prim procuror, a tras la sorți următoarea listă:

Gh. Popovici institutor, Gh. Popovici medic, V. Palade pensionar, C. N. Ionescu doctor, N. B. Ștefănescu avocat, Ilie Burghelea profesor, Stan Rosculetz chimist, D. Gusti profesor universitar, Titus Giurcăneanu avocat, Al A. Popovici profesor, Ioan Burghelea profesor, Leopold Hax avocat, Teodor Berescu profesor, V. Bejan doctor, Al. Tenea institutor, Al. Pavlov avocat, L. Gatoschi proprietar, O. Trilan studii secundare, M. C. Drăcșineanu avocat, Gh. Ștefănescu institutor, C. Stere avocat, An. Obreja profesor universitar, S. Goldental avocat, Ioan Popovici profesor, A. V. Popovici inginer, Ion V. Bucovineanu prof., Axente Frunză prof., Gh. Ghibănescu profesor, Gr. Buicliu avocat, Gh. Ionescu maior pensionar, I. Gherasim avocat, Al. Popopovici proprietar, V. Bogrea profesor, Gh. Nedelcu profesor, Em. N. Roiu farmacist, Emil Brül profesor.

Iar ca juați suplimentari au ieșit d-nii: I. Zosin avocat, V. Negruzzi profesor, Scarlat Voicu pensionar, D. Xenopol avocat.

Curtea va fi compusă din d. consilier C. Grigoriu ca președinte și d nii Gr. Dimitrescu și H. Mîrzescu ca asesori.

La brigada de siguranță s'a arestat mai mulți indivizi asupra cărora s'au găsit monede false.

Orice anunțuri și abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Teatrale.—Simbătă 3 Septembrie va avea loc în grădina Bragadiru, prima reprezentație a trupei Achill Popescu cu concursul d-lui A. P. Marinescu, cu comedia *Pantelimon.*

Următoarea mișcare s'a făcut printre administratorii de plasă din județul Iași pe ziua de 1 Septembre a. c. în care zi s'a înființat și mai multe plăși: D. G. Botez, actual director al Prefecturei a fost trecut la plasa Codru, reședința în com. Buciumi. D. V. Popovici, de la desființata plasă Jijia, trecut la noua plasă Cîrligătura. D. P. Văsescu trecut la plasa Turia. D. Petrea de la plasa Bivolari, desființată, trecut ca director de prefectură. D. V. Jora, de la plasa Ungheni, trecut la noua plasă Copou. D. Simionescu, de la plasa P.-Iloaei, trecut la noua plasă înființată, Bahlui.

La societatea Union-Baugesellschaft

Se găsesc de vînzare cu prețuri foarte reduse:

diferite scule pentru ferari, chei pentru șuruburi, plăci de îndreptat, filieere, mașine de etanșat tuburi, ceaunuri și sobe pentru topirea plumbului, macarale de lemn, ciuturi de lemn legate cu fer, lăzi pentru păstrarea sculelor, vagonete de fer 600 m/m. ecartement, 40 bucăți cotiugi, 3 cai, cîntare decimale, macarale de fer, livere, diferite pompe de mînă, pompe centrifuge, tulumbă de spălat locomobile, pompe pentru încercarea la presiune, curele, transmisiuni intermediare, diferite lanțuri groase, odgoane de sîrmă, pietre pentru bordură, țeavă de aramă, scoabe pentru șchele, fer forjat vechiu, gumă veche și alte materiale.

A se adresa la **Direcțiunea Societății, strada Lascar Catargiu No. 20.**

Fabrica de Sobe de teracota și faianță

FRAȚII MACUROFF IAȘI, Soseaua Păcurari 72

Recomandă D-lor proprietari de Case și antreprenori de construcțiuni publice:

Sobe de teracotă zmălțuită în toate culorile moderne.

Sobe de teracotă plane cele mai higienice, solide și practice

Sobe de porțelan albe și mojolico, formele cele mai elegante, simple și de fantazie.

Flise de faianță pentru instalațiuni de Laboratoare, băi, bucătării etc.

OLANE pentru coșuri și drenagiu de orice dimensiuni.

Execuțiune promptă.— Prețuri reduse.

Ultima oră

Bucureți 1 Septembrie

INCHIDEREA ȘCOALELOR

Bucureți.— Din cauza holerei ivite în țară, ministerul de instrucțiune a dispus ca școalele din țară să rămîe închise pînă la 15 Septembrie.

Tot pentru 15 Septembrie s'au fixat și examenenele particulare.

Sosirea Principelui Ferdinand

Bucureți.—Principele Ferdinand a sosit la Sinaia, venind din străinătate.

SINUCIDEREA D-LUI ALEX. BORȘ

Bucureți. — D. Alexandru Borș, registrator la înalta Curte de Casație, s'a sinucis astă noapte, trăgîndu-și un foc de revolver în inimă.

MARELE INCENDIU DIN CAPITALĂ

Bucureți.—Astă-noapte un mare inoendiu, isbucnit a în strada Bibescu-Vodă.

Focul a luat naștere de la peretele din ospătăria populară, unde se găsea o mare cantitate de verdețuri. In unele gherete dormeau lucrătorii, din cari unii cu greu au putut scăpa.

Trei dintr'inșii au fost scoși, complect carbonizați.

CONCURSUL DE BURSIERI

Bucureți. — Comisiunea pentru concursul de bursieri, la liceul internat din Iași, s'a constituit, după cum urmează:

D. Tomida, președinte; d-nii Gh. Lascar, I. Prassa, A. Climan și institutorul Agapi, membri.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iași

Publică spre cunoștința generală că în ziua de 29 Septembrie a. c., ora 1 p. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în cancelaria acestei Epitropii pentru vînzarea a 1240 steri lemne de foc de esențe tari aflători în pădurea Băcești, comuna Băcești județul Roman. Garanția provizoră este de lei 600.

De asemenea se vor vinde prin licitație tot în ziua de 29 Septembrie, un număr de 2515 dubli steri lemne de foc de esențe tari și 510 dubli steri de esențe moi, aflători în pădurea Boroșești, comuna Scînteia jud. Vaslui. Garanția provizoră Lei 1300.

Condițiunile speciale se pot vedea în ori ce zi de lucru în cancelaria acestei Epitropii la serviciul Silvic și Domenial.

Licitația se va ține în conformitate cu prescripțiunile art. 72—83 din legea comptabilității generale a Statului.

No. 6595. 27 August 1911.

De închiriat

Prăvălia falitului **H. L. Horovitz din** Iași strada Ștefan cel Mare No. 68 pe timpul rămas pînă la sfîntu Dumitru 1911.

Judecător Sindic **Cihodariu**

Secretar *C. Boian*

No. 2495
1911 August 24

Persoană, singură, titrat universitar, profesiune independentă, dorește cunoștința D-ră sau D-nă 23—30 ani, romîncă, educație și instrucție suficientă, harnică gospodină, pricepută lucru manual (de casă) fisic plăcut unit cu o fire blajină, spre a conduce un menaj casnic.

Neîndeplinind condițiunile corespondența zadarnică.

Scrisori închise, fotografie sub discrețiune, retour, sub „Syrius".

Gara Vișina (Romanați)

Licențiată *în litere și filosofie—caută lecții de curs primar și secundar. Invățămînt foarte serios, condițiuni modeste. A se adresa în scris la redacția ziarului sub* **L.**

De închiriat Cumpărînd de la Creditul Urban casele Racoviță din strada Sft. Andrei No. 59 (numite din vechime hanul Zulii), fac cunoscut, că toate apartamentele de sus și de jos reparate radical sunt de închiriat de la Sft. Dumitru a. c., fiind reziliate prin vînzare toate contractele de închiriere.

Aceste case mai au și un atelier în ogradă reconstruit din nou, bun pentru ori ce industrie și o ogradă în mărime de 4250 m. p. unde se poate stabili orice fabrică, avînd în apropiere conduct electric, apă și canal.

C. N. PARASCHIVESCU, *proprietar* cu locuința în aceiași stradă vis-à-vis No 48.

ANUNCIU

SE CAUTĂ O MAISTRĂ DE CROITORIE pentru școala profesională „Steaua". Doritoarele pot adresa ofertele lor închise la cancelaria școalei, str. Albă No. 23 între orele 10—12 și z—5 pînă în ziua de 5 Septembrie.

Comitetul

După o practică de 2 ani ca asistent în clinicile celebre ale profesorilor: **Leopold** *(Dresda),* **Bum** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau)*

M'am stabilit

ca

Specialist în boale de femei

Mamoș

Dr. I. BRENER

12 STRADA MITROPOLIEI 12.

Consultațiile 9—11 dim. și 2—5 p. m

Vaccinări și revaccinări

— *cu buletine pentru școli* —

Dr. A. STEUERMAN

— **Str. Golia No. 13** —

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară *„Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași"*, aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor,** precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare,** rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder,** Președintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Se caută *Pentru un post intern la fabrica Textilă din Copou se caută un tînăr absolvent al școalei comerciale inferioare, sau de 4 clase secundare, care să cunoască limba germană și să fie liber de armată.*

Oferte prin scrisori la Biroul Fabricei Textile, Loco, Piața Unirei.

Un domn romîn, profesiune liberă, caută *menajeră* romîncă 24—30 ani, educație îngrijită, harnică în gospodărie și lucru de casă, caracter serios și liniștit.

Adresa: „Serios" gara Vișina, jud. Romanați.

Se primesc elevi în gazdă

A se adresa: str. Gh. Mîrzescu 32

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER, 66.

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturoc durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primèso şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

OSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, picţate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

LA RECOMPENSA NATIONALĂ DE 24 000 FR.

ADMIS IN SPITALE DIN PARIS

BISCUITS PURGATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcuţ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi in orce temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Uă broşure acompaniaţa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Gouvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acesti pesmeţi oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţiĭ.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE TERILE

La adminstraţia ziaruluĭ se primesc anunciurĭ cu preturĭ convenabile

PONDOIR d'Ecosse

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUI

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut nouă

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 banni.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adresezе lui

L. Schlesinger Berlin 18

GRILLAGES

Dom GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONGEURS ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 51

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VIII—No 1390 – Sîmbătă 3 Septembrie 1911

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Importație de Mitropolit

MOTTO: «Prin lumea clericală, se afirmă că toți episcopii s'au legat prin jurămînt, că nici unul să nu accepte demnitatea de Mitropolit Primat, pentru a evita rivalitatea de pînă acuma.

Toți s'ar declara mulțumiți cu alegerea Mitropolitului Mețianu al Bucovinei ca Primat al țărei».

Această informație, în simplicitatea sa, dezvăluie o întreagă tragedie sufletească, care se joacă în sufletul fiecăruia din acei care s'au „legat prin jurămînt“ să nu accepte demnitatea de mitropolit.

Trebuie să fie cine va naiv a crede că episcopii noștri sunt atît de puțin iubitori de mărire—de, toți sunt romîni și dacă are romînul vr'o patimă, apoi acea a iubirei de glorie și mărire o are fără multă vorbă — în cît s'au lepadat de harurile pămîntești numai și numai ca să evite „rivalitățile“ de pănă acuma.

Dacă Prea Sfinții Părinți se reculeg în umilele lor Eparhii și primesc cu resemnare, ba chiar se declară mulțumiți de alegerea „Străinului“ căci Mitropolitul Mețianu este un străin pentru ei, pricina trebuie căutată aiurea.

Și ea nu e greu de descoperit.

Mai întâi, scaunul Mitropolitan a devenit pentru călugării noștri un lucru foarte periculos, căci pentru a te așeza în el, canoanele și legile Bisericești cer să fii un om, cum rar sunt în țara romănească: trebuie să fii cinstit în viața ta interioară, cum trebuie să fii de drept și sfînt în viața ta exterioară. Și ce este mai greu e că trebuințele legilor și canoanelor nu sunt numai literă moartă, dar se cer a fi îndeplinite.

Așa și pentru demnitățile celel'alte din țară, se cere cinste, corectitud ne și demnitate, dar pentru acestea se cere numai, dar nu este obligat, ministrul, deputatul sau senatorul să fie într'adevăr, cea ce 'i se cere. Ba chiar din contra. Cu cît este mai așa... cu atît e mai bine pentru partizanii sei și pentru țară...

Pentru singura demnitate de Mitropolit se cere să fie într'adevăr o comunitate între viața lui și canoanele cari 'l așează în demnitatea sa. Căci primul popă Vasilescu are dreptul să 'l dee în judecată pentru necinste, preacurvie, sau altă bagatelă.

Și ce este mai trist, e că plîngerea popei poate fi luată în serios și Mitropolitul caterisit sau poftit să-și dee demisia.

E oare o ast-fel de demnitate vrednică de a fi poftită de un romîn?

Bine înțeles că nu. Pentru că romînul e făcut să se abată „puțintel“ de la cele sfinte, fie el polițaiul orașului sau viitorul Primat al țărei.

Și se înțelege că Sfinții Părinți să fie mulțumiți cu situația lor de azi, de cît să se expuie ca și Cucernicui Athanasie, să fie aduși în fața Sinodului și în acest prea Sfînt locaș să li se dezvăluie misterele vieței, injecțiile pe cari le au întrebuințat sau Fecioarele pe cari le au proteguit.

— Mai bine lipsă, de cît așa slujbă!

Și că prea Sfinții Părinți ai Ortodoxiei Bisericii Autocefale, se cam tem de ast-fel de relevați, faptul se vede din însuși procesul abia terminat al fostului Mitropolit.

Dacă prea Sfinții noștri erau oameni cărora nu li se putea imputa nici o vină, aduceau ei un verdict așa de necinstit, neuman, o adevărată ticăloșie, care înjosește pe acela care l'a pronunțat? Oare din tot procesul nu se vedea că vinovat era Mitropolitul Athanasie și nevinovat, cinstit, drept, Episcopul Romanului?

Oare azi nu e toată lumea convinsă că verdictul a fost impus de guvern?

Și guvernul cui poate impune ceva arbitru, de cît omului care se teme de acest guvern.

Și de ce aveau a se teme oameni cari stau mai presus de guvern, căci guvernele se duc și vin, iar Episcopii sunt neclintiți la locurile lor dacă sunt oameni și drepți—de amenințările guvernului?

Dar tocmai aci e nenorocirea.

La bataia din picior a ministrului au stat smirnă Sfinții Părinți, cum stă smirnă și Mitropolitul Athanasie în fața d-lui Spiru Haret, care se zice avea lucruri și mai grave în potriva lui de cît avea Episcopul de Roman.

Și de ce au condamnat pe Episcopul de Roman, singurul om cinstit?

Pentru că, acesta putea fi o piedică în vitor a situației lor. Pe atunci toți Episcopii credeau că vor deveni Mitropoliți și un om cinstit putea din nou să le turbure liniștea a tot puterniciei lor, și acest om cinstit era Episcopul de Roman.

Și de ce guvernul a recurs la numirea unui Mitropolit de dincolo de frontieră și n'a ales pe unul din cei de azi?

Pentru că știa valoarea morală a Pastorilor Bisericei, se aștepta că a doua zi după alegerea vreunuia din Ei să nu deschidă o nouă afacere bisericească.

De aceia îți vine să rîzi citind informațiile ziarelor: „Episcopii s'au legat cu jurămînt să nu accepte demnitatea de Mitropolit“. Oare n'ar fi mai bine zis: „Episcopilor li s'a luat cu jurămînt să nu pretindă la scaunul de Mitropolit“ căci altfel vor fi dați de gît.

Acesta e adevărul și evlavioasa închinare a Prea sfinților în fața hotărîrei de a se chema un străin Mitropolit al țărei, e mai mult o forțată închinare în fața primejdiei care îi ar aștepta și pe ei, cum primejduit a fost și Acela care azi nu e de cît „un Fost Mitropolit“.

Și cu toate astea trist lucru ca într'o țară să nu găsească un Om care să poată fi pus în fruntea Bisericei, de teama că Persoana lui să nu dee ocazie, zic Prea sfinții la „rivalități“, zicem noi, la dezvăluiri senzaționale în care e vorba de necinste, rușine lipsă de moralitate.

Dr. I. Duscian

Holera și febra tifoidă

Acum, cînd pericolul holerei apare mai iminent și mai mare, s'a ivit din nou și febra tifoidă, care se părea că încetase. In adevăr în ultimele zile nu se mai ivise nici un caz de febră tifoidă. Epidemia, care bîntuise atîta timp Iașul, și care de altfel se încuiba regulat în Iași în timpul verii, de cîți-va ani încoace, părea stinsă. Dezilusie însă. Cazurile nouă ce s'au ivit arată că ne înșelasem. Febra tifoidă continuă însă să cutreere anumite cartiere, despre a căror murdărie nu se poate scrie nici odată prea mult.

Și pericolul acum este mai mare ca înainte. Măsurile de combatere și de prevenire a holerii oricît de riguroase ar fi, nu vor putea împiedica grozava epidemie de a se lăți și de a face victime. Iașul în special, orașul cel mai murdar din țară, este fără îndoiala cel mai expus. Pericolul este cu atît mai mare, cu cît epidemia holerei găsește un puternic aliat în febra tifoidă.

Nu e vorba numai de aceia, care salvați de febra tifoidă au un organizm slăbit și prin urmare prea puțin rezistent ca să poată lupta cu vibrionul holerei. Dar măsurile de pază, energia combativă a autorităților sanitare vor fi cu atît mai slabe, cu cît dușmanul va fi mai mare, cu cît dușmanii vor fi mai mulți.

O altă administrație comunală s'ar gîndi la toate acestea și ar încerca să ia de pe acum măsurile necesare. O altă administrație comunală ar suspenda orice activitate în altă direcție și nu ar avea ca țintă, de cît înlăturarea marelui pericol. O alta,—evident. A noastră însă nu e alta. A noastră nici se gîndește de cît la serbări, solemnități etc.

Pe administrația noastră comunală o preocupă mai ales pregătirile pentru sărbările jubilare de la finele lui Septembrie, alergările de cai, ridicarea statuei lui Vodă Cuza și o sumă de alte chestiuni, a căror rezolvire depinde de nervii d-lui Cosmovici sau de lascivitatea d-lui Grecianu. La epidemiile care bîntue populația, sau la acele care dacă vor veni, pot decima populația, edilii noștri nu se gîndesc de loc. Ei trăesc numai din sportunism și expedienie. Va veni holera? Vom vedea ce-i de făcut. Atîta timp însă, cît n'a venit încă, de ce n'am chefuit, de ce n'am pregăti serbările zgomotoase și înveselitoare?

Aceasta e mentalitatea d-lui Grecianu și d-sa a știut să o imprime și consilierilor săi. Cu asemenea primar și cu aseminea consilieri holera poate veni lesne și curăți pe mulți dintre noi.

Modificările uniformelor oștirei

Ziarele din Capitală publică pe larg modificările ce se vor aduce uniformelor armatei noastre. Se știe că de multă vreme conducătorii superiori ai armatei sunt preocupați de chestia simplificărei uniformei și mai cu seamă pentru schimbarea culorei îmbrămintelor ostașilor, pentru a fi cu greu observați în timp de campanie.

Acum după recomandațiile date de însuși M. S. Regele, șeful suprem al armetei, s'a stabilit în mod definitiv, în ce mod se vor face aceste modificări.

Ca organ ce reprezentăm și susținem ideilde politice ale unui partid de guvernămînt, nu putem de cît să ne bucurăm cînd videm interesul ce se pune pentru progresul oștirei noastre. Căci fără îndoială nu credem că este și va fi vorba numai de o simplă modificare a uniformelor existente, ci de aprovizionarea trupelor noastre cu noua, complectă îmbrăcămînte atît de mult necesară oștirei noastre.

O armată pentru a fi la înălțimea timpurilor și a corespunde așteptărilor ce națiunea pune într'insa nu trebue să aibă numai ostași bine pregătiți pentru luptă—dar și bine îmbrăcați și înarmați.

Și nu trebue să constatăm că din punctul de vedere al îmbrăcămintei, armata noastră are multe neajunsuri cari trebuesc înlăturate.

S'a spus de unii, cu oare care exagerare, că într'un timp de campanie — fereasca D-zeu — oștirea noastră, merge la război aproape goală; — că nu avem îmbrăcăminte îndestulătoare pentru toți oamenii, cari ar fi chemați sub drapel, într'o asemenea împrejurare.

Ba unii au mers pînă acolo, că au afirmat că și armamentul complect ne lipsește. Nu putem să punem crezare pe asemenea afirmațiuni, dar nu e mai puțin adevărat că trebue să dăm toată solicitudinea noastră pentru oștire, că nici prin gînd să nu-i poată trece cuiva că la un moment grav armata noastră ar putea suferi de lipsuri de asemenea natură.

Situația noastră politică în Europa, — cere ca să avem — aci la porțile orientului, o oștire în așa fel organizată și echipată, pentru a-și îndeplini rolul misiunei ei înalte.

Și de aceia, o ori cît de mică și neînsemnată lucrare ce se face pentru oștirea noastră, ne bucură și noi o aprobăm din toată inima.

Știm cît de frumoase și patriotice sunt ideile șefului nostru pentru prosperarea oștirei noastre, idei atît de admirabil exprimate în unele din cuvîntările sale. Pentru o atare prosperare, partidul nostru a socotit de datorie să formuleze un punct principal de program și să se angajeze a ridica, a dubla de se va putea bugetul ministerului de războiu, pentru ca să se poată da oștirei toate mijloacele de a fi cît mai sus în ochii tuturor națiunilor.

Vip.

EDILITATE

ACTE DE NEBUNIE

Sunt acte de demență. Fără a consulta măcar pe consilierii comunali, fără a înștiința serviciul sanitar, d-nii de la administrația comunală, au oprit lucrările începute de proprietari, pentru înzestrarea proprietăților lor cu instalațiuni de apă și canal.

Au oprit aceste lucrări, tocmai în toiul lor, și în singura lună, în care ele mai pot fi efectuate. In luna Octombrie încep obicinuitele ploi, ceia ce va sili pe proprietari să amîie orice lucrare pentru anul viitor.

Cu alte cuvinte, aproape un an de zile cele mai multe din proprietăți, vor fi lipsite de apă și canal, creîndu-se prin aceasta o stare de însalubritate, mai rea, mult mai primejdioasă, ca în anii trecuți.

Iar în același timp, serviciul sanitar, care își continuă calea și care nu cunoaște sau nu vrea să cunoască dispozițiile comunale, somează pe proprietari de a executa acele lucrări de urgență, și închide acele prăvălii, care întîrzie. La rîndul lor, judecătorii de ocoale, sunt asediați de procese de contravenție provocate de serviciul sanitar, semnate de administratorii comunei, în potriva acelora cari nu-și fac instalațiunile de apă și canal, pe cînd aceiași edili au oprit orice lucrare.

Sunt acte nebune. Și toate aceste pentru a satisface vanitatea ridicolă a unui singur om, care vrea să jubileze, fără să i pese că populația e amărîtă de tifosul care tot crește, de scarlatina care seceră pe copilași, și de primejdia holerei, care se tot apropie.

Sunt semne însă, că această stare de lucruri nu va continua mult. Cetățenii îngroziți încep a se desmetici și sunt pe cale, a lua măsuri energice, pentru a scăpa orașul de ocîrmuirea comunală, vitrigă și dușmană intereselor orașului.

L.

D. Maiorescu și diplomația

„Monitorul Oficial“ de eri a publicat decretul prin care se primește demisia d-lui Al. Catargi, ministrul țării la Londra. Se știe, că înlocuirea d-lui Catargi face parte din a doua mișcare în corpul diplomatic, anunțată de „Epoca“ și desmințită tot de ea.

D. Maiorescu, neputînd pune în retragere din oficiu, pe d. Catargi, l'a silit indirect să-și dea demisia, căci alt-fel nu ne putem explica această neașteptată retragere după desmințirea recreatoare a ziarului guvernamental.

Junimiștii țin cu ori-ce chip să-și facă o cetățuie în diplomația noastră, sacrificînd interesele cele mai vitale ale țării.

Pînă în prezent au fost rechemați sau deplasați mai toți trimișii noștri de pe lîngă Curțile străine. In momentele acestea de fierbere internațională, țara este reprezentată în străinătate, fie de oameni provizori în locurile lor, fie de oameni cari nu cunosc încă Capitala, în care se găsesc. D. Maiorescu tratează pe miniștrii țării ca pe niște simpli copiști, pe cari îi mută și-i revoacă cu duzina, numai pentru a-și putea plasa sau numi creaturi de-ale d sale în corpul diplomatic.

Politica junimistă a dat cele mai urîte rezultate în Universități, unde ea a tronat zeci de ani. Goniți din Universități, junimiștii caută liman în diplomație. Terenul acesta e și mai periculos și mai dăunător pentru țară.

D. Maiorescu, care a fost silit să retracteze știrea nouii mișcări în diplomație, ar trebui împiedicat de-a provoca pe viitor demisii ca cea a părută, spre surprinderea noastră a tuturor, în „Monitorul Oficial“ de eri.

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPA VACANȚE...

Dacă neobositul nostru coleg, d-rul Duscian, n'ar fi inaugurat sezonul de toamnă al „Opiniei“ prin un articol ocazional asupra Presei, s'ar fi cuvenit neaparat să facem cîteva reflecții asupra unui anumit fenomen în viața ziaristicei: încheierea vacanței.

Acei obișnuiți cu cetirea gazetelor, cu stilul lor, cu rubricele lor am observat de mult că sunt de fapt în înfățișarea gazetelor, două categorii de activități ziaristice, două moduri de a se prezenta și a se reflecta fenomenele vieței din prejur. Vacanța e, fără îndoială, timpul cel mai defavorabil și pentru cetitori și pentru scriitori.

Și lucrul e fatal. Marea întrerupere, în toate ramurile de activitate socială însamnă în mod firesc o pustiire a coloanelor de ziar. Anotimpul căldurilor este și acel al moliciunei, al lenei, al pauzei și al odihnei silite. Cu neputință —să nu străbată dorul de repaos preste tot,—încetineala și trăgînarea. Pînă și în pasionantele conferințe diplomatice în jurul Marocului s'au văzut, într'o bună zi, cei doi importanți factori politici ai momentului, d-nii Kiderlen și Cambon, întrerupînd pe neașteptate ori ce tratative, suspendînd par'că toată nerăbdarea, toată răsuflarea marei opinii publice europene și retrăgîndu-se—măcar pentru două săptămîni—în liniștea unor discrete izolări pentru a-și răcori nervii și temperamentele. Căldurile, dispoziția sufletească a vacanței, au pricinuit această silită întrerupere spre marea disperare a gazetelor, lipsite ast fel de singura temă mai capabilă de a întreține curiozitatea lumei cetitoare.

In vacanță aproape toți profesioniștii cari redactează gazetele în cursul anului își îngăduie luxul—mai curînd nevoia—unui repaos. Publicațiile însă — în afară de revistele literare—nu pot să-și suspende apariția, ci continuă existența cît pot și cum pot, afișînd aierul de oboseală, de plictiseală,— resignîndu-se a fi anoste, pentru că nu pot să fie altfel și pentru că încap, aproape totdeauna, pe mîna ziariștilor improvizați, cari sunt de toate, numai *nu* ziariști. Este epoca dezastrului!

Poate fi cineva om de talent, poate avea cineva o minte ageră în ori-ce direcțiune profesională; poate fi un intelectual cu însușiri superioare. Dar toate aceste, la olaltă chiar, nu cuprind încă stofa unui ziarist.

De aceea literatura pe de-oparte, umplutura pe de altă parte își dispută și își împart cu o adevărată risipă spațiul ziarelor, — dar nu respiră, decît doară pe ici colo, din unele colțuri, temperamentul și firea adevăratei gazetării—iar lumea cunoscătoare se resemnează, rostind refrenul etern:—vacanța!

Sezonul locoțiitorilor și improvizaților este și sezonul gafelor. Fiindcă arta cea mare în gazetărie este discernămîntul și intuiția: priceperea de a distruge ce este și ce nu este material de tipărit; ce se poate și ce nu se poate preface în articole, în informațiuni.

Iar cine *nu* posedă criteriul acesta, de o aparență atît de simplă, dar de esență atît de delicată, acela poate umplea coloane cît de multe, dar nu este ziazist măcar de zece rînduri — și trebuie să aștepte el însuși venirea lui Septemvrie, ca să vadă ziarele reluîndu-și aspectul lor normal și statornic. Ne gîndim, bine înțeles, la ziarele mari,—ale capitalei.

Există dară o *artă* a gazetăriei? Negreșit.

Rodion

După Congresul monist

— *Conrespondență specială* —

Hamburg, 11 Septembrie

Congresul monist s'a terminat. Congresiștii au plecat spre Iena, pentru a saluta pe Haeckel. Azi vor părăsi orașul marelui naturalist și peste cîteva zile congresul de la Hamburg va însemna un simbol în istoria spiritului contemporan.

Comunicările și cuvîntările ținute sînt caracteristice pentru epoca noastră; sunt exprimarea cea mai vie a tendințelor și nevoilor ce preocupă spiritul contemporan. Am putea spune că la Hamburg s'a făcut sinteza supremă a multiplelor idei și curente ce frămîntă sufletul omului modern.

Un congres monist! Un congres în care domină cuvîntul științei și în care adevărurile cele mai pure, erau expuse cu cea mai rece și mai impetuoasă logică! In sfîrșit un congres al protagoniștilor liberei cugetări și totuși rar de tot s'au văzut întruniri mai... religioase, adunări pătrunse mai adînc de spiritul subtil al religiunei adevărate.

Vorbeau reprezentanții științei pure, și în glasul lor se topea flacăra celei mai intime religiuni; iubirea caldă și avîntul optimist, vigoarea spiritului și sincera putere de sacrificiu, idealismul și profunda nelinişte care vibra în glasul lor, umplea atmosfera congresului de aerul proaspăt și melodios al celei mai sincere și adevărate religiuni.

Și cum să fi fost altfel?

Știința înaltă, știința ca forță a universului și ca sprijin al sufletului omenesc, nu exclude religiunea. Și acest mare adevăr se înfiripă din mai toate cuvîntările ținute la Hamburg.

De asupra bisericilor ce au brazdat omenirea, mai presus de riturile și dogmele cari au ținut în loc progresul, ca o tendință eternă și universală se impune religiunea; și ca o vecinică și supremă forță îndeamnă omenirea spre culmi tot mai înalte. Religiunea, în constituirea cea mai intimă a ei, însamnă propășire, iar viața ei se exprimă în iubire și idealism și în melodioase armonii spirituale.

Religiunea ca entitate abstractă se ridică deasupra adevărului, ca scop și cauză a lui, și însamnă, în toate împrejurările, îndemnul spre bine și frumos; iar Religiunea ca fapt concret însamnă iubire nesfîrșită și prin forța ei traduce în limba sufletului omenesc, secretele ce guvernează mișcarea universală.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co. Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Astfel pricepută religiunea, de bună samă că se deosebeşte de înţelesul comun al acestui cuvînt care perzîndu-şi poezia şi abstracţiunea ce implică, se confundă cu biserica şi dogmele ei.

Religiunea prin esenţa ei într'adevăr eternă, este cu totul individuală; este armonia ce colorează sufletul individului, ori-care ar fi melodia lui.

Păstrînd acest caracter cu desăvîrşire individual religiunei, înţelegem şi fiinţa şi rostul ei; iar sbuciumul sufletului omenesc însetat de religiune este pornirea neliniştită a celei mai complexe simfonii spre armonie. Înţelegînd religiunea, ne explicăm şi nevoia omului după religiune şi puterea ei imensă, şi iară nu ne uimim cum religiunea coborîndu-se din lumea astrală a tendinţelor şi abstracţiunei a căpătat fiinţe concrete cu orgonismul şi instituţiile ei proprii; sub această formă religioasă a ei a guvernat; sub prima formă a ei îndeamnă şi înnobilează.

Setea după adevărata religiune s a simţit mai cu seamă în acele epoci cînd religiunea prin acţiunea şi prin instituţiile ei, nega chemarea şi rostul ei individual.

Epoca noastră este una dintre acestea. Şi din acest punct de vedere congresul de la Hamburg este caracteristic. Monismul în pornirea sa cea mai înaltă, conţine forţele relgiunii pure. Iar ştiinţa în alcătuirea ei nu poate îmbrăţişa de cît religiunea sub tendinţa ei de îndemn şi de putere. Şi arta cea mai nouă întinde corzile cele mai fine ale religiunei profund individuale.

Congresul monist este semnalul de triumf al religiunei adevărate asupra celei negative.

Prin congresul de la Hamburg biserica a perdut aceia ce a cîştigat religiunea adevărată. **X.**

Uniformele ofiţerilor

Iată modificările introduse în uniformele ofiţerilor armatei:

Mantaua de postav, „ser negru" se înlocueşte cu o alta de postav „verde cenuşiu".

Gulerul va fi, pentru toţi ofiţerii de ori ce armă, de catifea cenuşie cu petlife de culori diferite, după arme.

Epoletele, aşa zise trefle de fir rămîn după modelul de astăzi în serviciu, purtînd însă pe ele şi numărul corpului.

Nasturii mari simplii fără număr sau alte atribute, vor fi de metal galben lucitor; la decretarea mobilizărei, ei vor fi înlocuiţi cu nasturi la fel însă oxidaţi.

Pelerina cît şi mantaua de ploaie, de postav sau de ori ce ştofă ar fi ele, vor fi colorate „verde cenuşiu" avînd la guler petliţele de culoare distinctivă a armei ca şi mantaua de postav.

Tunica ofiţerilor de infanterie, va avea în viitor gulerul roşu.

Numărul de pe nasturi se va suprima.

Pe epoletele de serviciu, aşa zisele trefle, la tunicele ofiţerilor de ori ce armă se va aşeza numărul corpului eventual şi atributul metalic.

Eşarfa se va înlocui cu o „cingătoare" care nu va fi alta de cît cingătoarea de la eşarfa de astăzi în serviciu; încheindu-se însă, în mijlocul corpului, cu un dispozitiv special.

Dragona va fi de curea neagră lăcuită mat, cu trei dungi subţiri de fir roşu, galben, albastru, dar ciucurile vor fi tot de fir.

Se introduce pentru toţi ofiţerii de ori ce armă o *bluză* de culoare „verde-cenuşie".

Această bluză croită drept fără ca nasturii din faţă să fie văzuţi, cu gulerul răsfrînt (cum este la tunica vînătorilor) se poate confecţiona, după voie, din postav sau camgar mai gros sau mai subţire, aşa ca să poată fi purtată fără nici un neajuns, vara ca şi iarna. Culoarea va fi însă în orice caz la fel cu acea a modelului tip.

Bluza va fi prevăzută cu patru buzunare pe deasupra, din cari 2 sus la piept cu capace, şi alte două jos cam înaintea şoldurilor, fără capace. Ea va mai avea la spate doui nasturi cu cîrlig susţinători ai centurei.

La gulerul bluzei se vor aplica petliţe de coloare distinctivă a armei la fel cu cele de la gulerul mantalei.

Bluza se poartă obligator în front la exerciţii de la: inclusiv şcoala de companie, escadron, baterie, în sus, în marşuri şi la manevre, precum şi ori de cîte ori se ordonă ţinuta de campanie.

Ea se poate purta în ori ce timp la cazarmă sau serviciu: la călărie, în mers pe stradă, la cazazmă sau serviciu şi înapoi, în călătorie, cu următoarele indicaţii:

După importanţa fie-cărei garnizoane se va lărgi sau restrînge mai mult sau mai puţin, dreptul de a se purta această bluză, afară din cazarmă. Cuvîntul bluză va indica, chiar în textul de faţă bluza de culoare „verde-cenuşie". Bluza nu se poartă de cît cu chipiul cel moale (gris). Portul ei la teatru, vizite, prînzuri, solemnităţi, recepţii, este interzis.

Petliţele de la gulerul bluzei de vară astăzi în serviciu vor fi colorate, paspolate şi croite în tocmai ca petliţele de la gulerul bluzei „verde-cenuşie". Această haină se va denumi pe viitor „Tunica de vară" spre a se deosebi de bluza „verde-cenuşie, cari va fi numită simplu „Bluză".

Se introduce pentru ofiţerii de ori-ce armă un *chipiu* moale de postav impermeabil, colorat „verde cenuşiu" fără trese şi galoane de fir, avînd în faţă o torsadă cu cocardă tricoloră sub care se va aşeza de metal mat, numărul corpului eventual şi atributul. Generalii vor purta soarele de metal mat avînd gradul indicat prin mici stele lucitoare. Chipiul acesta se va purta numai cu bluza sau cu mantaua în ocaziile în care este prescris portul bluzei obligatoriu sau facultativ. — după cum este prescris şi pentru bluză. Chipiul alb nu se poate purta de cît cu tunică de postav sau cea de vară.

Pantalonul la ofiţerii de ori ce armă, va fi croit sus destul de larg ca să nu împiedice sau să nu îngreuieze mişcările mai ales încălecatul; ei se vor strîmta pe pulpă începînd de la genunchi în jos. Pe pulpă pot fi încheiaţi cu nasturi de os negru. Nu se poartă găitane roşii nici lampasuri, ori cari ar fi gradul sau arma ofiţerului, la pantalonii, cari se îmbracă cu bluza în ţinută de campanie.

Pentru ofiţerii trupelor pedestre se introduc şi pataloniii de culoare „verde-cenuşie". Aceşti pantaloni se vor purta totdeauna cu bocînci şi jambiere. Atît bandele pe pulpe, cît şi pulparele vor fi de aceiaşi culoare „verde-cenuşie" ca şi postavul pantalonului.

Pantalonul de postav verde se îmbracă obligator în front de la şcoala de companie, escadron, baterie în sus; precum şi ori de cîte ori se ordonă ţinuta de campanie, fie că ofiţerul ar fi sau nu cu trupa. Pantalonii de postav verde cenuşiu sunt obligatorii pentru ofiţerii de infanterie (şi vînători) afară de jandarmii pedeştri, ofiţerii sanitari, cînd compteazǎ la trupe pedestre sau la pontonieri, căi ferate şi specialităţi, (cu un cuvînt toţi ofiţerii de geniu aflaţi în serviciu la trupă).

Pantalonii de postav ser negru sunt de două feluri: scurt, croit cum s'a arătat mai sus şi care se poartă numai cu cisme (botforaţi) sau cu ghete şi carîmbi mobili; lung care se poartă numai cu ghete. Pantalonii de postav ser negru au după felul armei (cum este şi în prezent) lampasuri, vipişti sau găitane.

Fără a se uita că la acei destinaţi de a fi purtaţi ca bluza se suprimă la ţinuta de campanie lampasurile sau găitanele roşii, pentru armele cari au asemenea ornamente.

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalaţiuni de apă şi canal de **prima calitate** pentru sezonul de faţă, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, invităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalaţiuni de apă şi canal la biroul nostru de instalaţiuni particulare pentru apă şi canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atenţiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalaţiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă şi canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales şi conştiincios şi de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanţiile unor instalaţiuni solide, sigure şi avantajoase,** executate repede şi uniform, adică fără inădturi vătămătoare la marginea proprietăţei.

DIRECŢIUNEA

Societăţei Union-Baugesellschaft

secţia instalaţiunilor particulare şi de racordări, **str. Păcurari No. 3**

Litere-Ştiinţe-Arte

Religiune, ştiinţă... In prima pagină a ziarului, cetitorii vor găsi un articol asupra congresului monist care a avut loc la Hamburg în zilele de 9—12 Septembrie. Nu o relaţiune asupra discuţiunilor; nu un reportagiu asupra incidentelor şi schimburilor de vederi ce au avut loc, ci reflexiuni suggerate unui adept care a luat parte la marea consfătuire, sau care s'a inspirat din... literatura ocazională născută în jurul unui eveniment de atîta importanţă universală.

Sunt părerile unui entuziast. Iar entuziasmul—formă a extazului, frate cu misticizmul este premergătorul credinţelor noue, poate chiar al religiunilor noue. De aci consequenta repeţire şi apropiare a unor noţiuni cari se esclud între ele, ca religiune şi ştiinţă,—credinţă şi monism.

De altfel e unul din acele subiecte vaste, asupra cărora se va vorbi încă şi asupra cărora am dori ca unii dintre cetitorii noştri culţi să-şi dee părerea. Coloanele rezervate reflexiilor şi actualităţilor sunt deschise pentru opiniile toate, ori care ar fi ele.

Cu singura condiţiune ca ele să fie aşternute şi susţinute cu talent,

*

Frankfurter Zeitung a dat cîteva note asupra *„Fundaţiunei Schiller"* cari a împlinit în 1909 cinci-zeci de ani de existenţă.

Ea are grija să susţie pe scriitori în zile negre, cum şi pe familiile lor. Averea fundaţiei s'a ridicat de la 180.000 mărci cît avea în 1861, la 2 milioane şi jumătate 1909. Ajutoarele împărţite s'au ridicat de la 30.000 mărci în 1864 la 80,000 mărci în 1909.

Cea mai mare parte din averea Fundaţiei provine din „Loteria Schiller" care a dat în 1862, 900.000 mărci şi din subscripţia femeilor germane, care a dat în 1905, 250.000 mărci.

*

Operile postume ale lui Tolstoi, în număr de 25, vor apare în trei volume, în acelaş timp în toate ţările civilizate. Primul volum va apare la 20 Noembrie, aniversarea morţei scriitorului şi va cuprinde comedia „Cadavrul viu" şi alte cîteva schiţe şi povestiri.

*

In Grecia există 1306 şcoli populare pentru băeţi, 687 pentru fete şi 1563 şcoli mixte, — în total 3550 şcoli cu 177396 elevi şi 82458 eleve.

Personalul se compune din 26 inspectori, 2276 învăţători, 990 învăţătoare şi 1360 ajutori de institutori. Budgetul anual este de 7539349 drahme, adică 2989 drahme de fiece şcolar.

Catedre universitare există 19 la facultatea de medicină, 13 la facultăţile de ştiinţă şi matematică—în Atena, la universitatea din Capopistrin: 13 profesori la drept, 16 la filosofie, 7 pentru teologie.

S'au creat catedre nuoi de arheologie şi artă bizantină.

*

— A apărut „Curierul Judiciar", anul XX, No. 53 cu data de Joi, 1 Septembrie, avînd următorul sumar:

Maximum de rentă în legea învoelilor agricole, de d. judecător G. Dem. Teodorescu.

JURISPRUDENŢĂ.—Curtea de casaţie s. I: Elena I. Chetroiu sau Petroiu cu Anica C. Racoviţă ş. a. (Titlul de proherede este un just titlu care poate conduce la prescripţie pe moştenitorul ce a posedat cu bună credinţă timp de 10 ani.—Art. 1858, 1859 şi 1874 c. civil),

Casaţie s II-a: Societatea anonimă foastă Eug. Behles cu I. I. Berceanu şi alţii. (Despre conservarea privilegiului vînzătorului unui lucru mobil al cărui preţ n'a fost plătit integral şi condiţiunile cerute pentru exercitarea acestui drept.—Art. 1730 al. 5 c. civil) cu o observaţie;

Casaţie s. III şi Tribunalul suprem din Viena: Toma Ţaicu cu Eugenia Pantazi. (Bărbatul este obligat să plătească furnizorilor preţul cumpărăturilor făcute de femee pe credit pentru trebuinţele casnice, chiar dacă el a dat soţiei sale oare-cari sumi, spre a face pentru aceasta cumpărături cu bani pe şin.—Art. 196 codul civil,) cu o observaţie de Iscod.

Curtea de Apel Bucureşti s. I: *Toma Ştefănescu* cu *Ghiţă Toma* (Loturile mici de 4, 6 şi 8 hectare vîndute de Stat în baza legei din 1881, art. 13, sunt alienabile.—Art. 51 şi 82 al legei pentru înstreinarea bunurilor statului din 1889 şi art. 132 din Constituţie).

Judecătoria Ocolului Pueşti-Tutova! *Petre Ciolan* cu *Iorgu Stamate* (Cesionarul unei cambii are tot atîtea drepturi cîte ar fi avut autorul său în momentul dobîndirei creanţei cedată).

In suplimentul său de 12 pagini publică informaţiunile comerciale: Poliţele protestate, Sechestrele, Propririle, Licitaţiunile pentru antreprizele de lucrări publice, Procesele, Hipotecile, Vînzările imobilare, Cesiunile, Arendările, Inregistrările de firme şi Falimentele din toată ţara.

STRUNA ZILEI

MARFĂ ABUNDENTĂ

Germania şi Anglia cumpără şi importă fructe seci în cantităţi mari.

Fructe seci dacă consumă
Cele două ţări,—apoi
Le'ndemnăm, cu drag, să scoată
Cît mai multe.., de la noi.

INFORMAŢII

❑ Cu privire la scandalul provocat de d. Cosmovici, prim ajutor de primar, la domiciliul d-nei Elena Stan şi despre care am vorbit în nr. nostru de la 31 August, primim următoarea scrisoare:

Stimate Domnule Director,

Pentru complectarea celor publicate prin ziarul *Opinia* de la 31 August, am onoare a vă aduce la cunoştinţă, că de la 1 April 1911, cînd d-nul Cosmovici a fosl instalat ca prim-ajutor de primar şi pînă astăzi, cu toate că ne găsim în faţa epidemiei de febră tifoidă, care ameninţă populaţia oraşului, totuşi d. Cosmovici n'a găsit de cuviinţă, ca să trimită măcar odată în curtea caselor ce locuesc, vre'un agent sanitar, spre a inspecta curăţenia ce se menţine în curtea acestor case, şi mai ales dacă au latrine higienice în care să fie menţinută curăţenia impusă de consiliul de higienă.

Cu toate, că d-sa, care a fost administratorul acestor imobile ştia foarte bine că sunt cu totul lipsite de un astfel de indispensabil şi locatarii nevoiţi a-şi face necesităţile sub cerul liber.

Astăzi însă cînd din nenorocire şi ajutaţii chiar de d-nul Cosmovici, care lasă în permanenţă deschisă poarta de la curtea caselor d-sale, porcii mei au călcat pămîntul sfînt al locuinţei d-lui prim-ajutor de primar, adică, cînd interesele d-sale personale erau în joc a şi trimis agentul sanitar pentru a inspecta curtea casei ce locuesc şi mai ales pentru a se interesa de modul cum porcii mei sînt îngrijiţi şi cu scop de a da pe soţul meu în judecată pentru contravenţie.

Iată dar, că pentru d Cosmovici, nu e nimic mai sfînt de cît interesele sale personale, pe care în scurtul timp cît mai are a ocupa demnitatea de prims ajutor de primar, caută să şi le satifacă.

Am ţinut să public toate acestea, pentru că cetăţenii Iaşului să cunoască în toate amănuntele pe acel ce a fost ales de ei, ca să le apere viaţa şi interesele oraşului ce locuesc.

Primiţi vă rog, d-le director, expresiunea viilor mele mulţumiri şi asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Elena C. Stan.

❑ La congresul institutorilor ce se va ţine la Craiova în ziua de 15 Septembrie, vor asista din partea ministerului instrucţiunei publice, d. ministru C. C. Arion, d. Ion Peretz, ad-interim secretar general, d-ni Vasile Lamotescu avocatul şef al ministerului, Marcel Bastachi, şef de cabinet, Antonescu sub directorul învăţămîntului primar şi normal, precum şi inspectorii şcolar.

❑ Consiliul permanent de pe lîngă ministerul instrucţiunei publice se va întruni cu începere de azi se va ocupa cu eliberări de diplome.

❑ Consiliul general al judeţului Iaşi se va întruni în sesiune extra ordinară în ziua de 23 Septembie.

❑ Guvernul din Viena a propus guvernului romîn, că pînă la înfiinţarea unui abator la Burdujeni, vitele de export să fie tăiate la abatorul din Iaşi, sub controlul unui medic veterinar austriac.

Guvernul nostru a respins propunerea.

❑ Examenele la şcolile de agricultură din întreaga ţară, vor începe în ziua de 6 Septembrie a. c.

Comisiunile examinatoare se compun din directorii şi institutorii şcoalelor respective.

❑ In delegaţia judeţeană a consiliului general de Botoşani, au fost aleşi membri din opoziţie: doi conservatori-democraţi şi un liberal Iar ca preşedinte al consiliului a fost ales tot un membru al opoziţiei.

❑ Noul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Vineri 2 Sep. următoarele sujete:

Henric al 4-lea şi pădurarul, splendidă naraţiune iseorică, admirabil reconstituită şi interpretată de somităţile teatrale ale Comediei Franceze din Paris. —Pardesiul profesorului, roman contimporan însufleţit—Conducătorul, desfăşurare humoristică—Povestea unui trandafir, schiţe de moravuri moderne, cu o excelentă înscenare.—Aventurile lui John Ping, scene comice de moravuri pariziane—Fizica distractivă, experienţe interesante de vulgarizare.—Surorile Amelia şi Leonora, exerciţii de forţă, scene artistice-sportive—Lacul Garda (Nordul Italiei) pitoreştl vederi, fidel înregistrate după natură—D-nei Babilas îi plac animalele, scene comice de moravuri pariziane, etc.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia şi Joia şi reprezentaţiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile şi serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu preţurile populare.

❑ **Consiliul de higienă.**—Consiliul de higienă al oraşului, s'a întrunit aseară sub preşedinţia d-lui dr. Floru. Au participat d nii d-ri Mezincescu, Tudor, Negel, Aconiz, Imervohl, Misir, Grigoriu, Stenner, Buzenchi, Şumuleanu şi d. inginer Savul.

Se citeşte şi se aprobă procesul verbal al şedinţei precedente.

*

Consiliul începe discuţia asupra mersului *febrei tifoide*. D. dr. Floru arată măsurile luate pentru combaterea epidemiei şi anume izolarea bolnavilor, şi desinfectările locuinţelor. Adaugă că direcţiunea generală a serviciului sanitar a numit pe d. dr. Grosi ca medic auxiliar pentru combaterea epidemiei şi 4 agenţi sanitari suplimentari.

D. dr. *Buzenchi* relevă că la abator se face un negoţ clandestin cu resturi de cărnuri, ce probabil sunt furate.

D. dr. *Mezincescu* se ridică de asemenea în potriva acestui negoţ clandestin — şi mai cere şi alte măsuri, pentru a asigura transportul higienic al cărnei, ce urmează să fie pusă în consumaţie publică.

La urmă consiliul decide, a se interveni pe lîngă administraţia comunală, ca să ea cuvenitele măsuri, pentraca să nu se mai vîndă resturi de carne. In acelaşi timp să se aplice regulamentul, care arată că transportarea cărnei urmează a se face de către tramvaele electrice.

*

Consiliul intră în desbaterea măsurilor, pentru combaterea *holerei*.

Discuţia durează mai mult timp, şi părerile sunt împărţite, în ceia ce priveşte îmbunătăţirele ce sunt de adus oraşului, pentru a-l feri de flagelul holerei:

La urmă consiliul îşi exprimă dorinţa, că din suma de 200000 lei, daţi de stat pentru prevenirea holerei, să se realizeze îmbunătăţirile următoare:

In primul rînd, să se reorganizeze serviciul de rădicare a gunoaelor, prin cumpărarea a 40 căruţe complect echipate.

Infiinţarea de cişmele şi înfiinţarea de coloane de apă care să îndestuleze populaţia din periferii, astă-zi lipsită de apă de Timişeşti.

10000 lei pentru facerea de latrine, în regiunea locuită de populaţia saracă.

Rezervarea unei sumi pentru executarea de lucrări în contul proprietarilor, în conformitate cu articolul 70 din legea sanitară. Şi în fine facerea unui canal la Nicolina.

Consiliul crede că aceste lucrări sunt indicate pentru ca oraşul să se folosească întru cît-va şi să nu se repete din nou risipa din anul trecut.

Şedinţa s'a rîdicat la orele 8 seara.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc la Tipografia H. Goldner singura în drept a încasa ori ce sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ **Teatrale.** —Simbătă 3 Septembrie va avea loc în grădina Bragadiru, prima reprezentaţie a trupei Achill Popescu cu concursul d-lui A. P. Marinescu, cu comedia *Pantelimon*.

Sanatoriul Sf. MARIA, Dr. Al. ŢAICU

— STRADA ZMEU No. 3, IAŞI —

Chirurgie — Medicină — Faceri

Direcţiunea Sanatorului aduce la cunoştinţa onor. Public că avînd în vedere importanţa capitală ce are astă-zi **fizioterapia** în medicină, a complectat această instituţiune prin o **instalaţie de electroterapie.**

Se aplică actualmente după sistemele cele mai prefecţionate **curenţi electrici: galvanici, faradici** pentru endoscopie, caustică, etc.

Se practică: **băi electrice (sistem Dr. Schnèe), masage electrice** pentru faţă, piele, inimă, stomach, muşchi, vagin, prostată etc.

Pacienţii suferind de diferite paralizii, tulburări nervoase, reumatisme, ankiloze, dilataţie de stomach, atonii intestinale (constipaţii) nevralgii, anemie, boli cronice ale aparatului genitourinar, îşi găsesc remediul în acest tratament.

Şedinţe în fie-care zi între orele 3—7 p, m.

Ultime INFORMAȚII

HOLERA IN IAȘI

Azi dimineață, medicul șef al orașului, a fost înștiințat, că un elev de la o școală din localitate, care s'a întors din București, unde a luat parte la serbările ligei culturale, s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte.

S'au luat cuvenitele măsuri de izolare.

*

In același timp, dejecțiunile bolnavului, au fost înaintate laboratoriului de higienă, pentru stabilirea diagnozei.

Se crede că pînă la ora 11 de noapte, se va cunoaște rezultatul.

*

Autoritățile sunt alarmate,—totuși păstrează încă o absolută discreție.

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, se întoarce în Capitală, la 10 Septembrie.*

❑ *Se pare că pînă și d. Grecianu a început să se convingă, că serbările jubiliare nu pot avea loc în anul acesta. In adevăr, eri magnificul rector s'a dus la d. Greceanu, pentru a-l forța să organiseze serbările jubiliare.*

După cum suntem informați, d. Grecianu a respuns ilustrului că în oraș bîntue o puternică epidemie de tifos, că suntem amenințați de holeră și că nu e momentul a se gîndi cine-va la organizări de serbări în atari condițiuni.

❑ *Ministerul de instrucțiune, a telegrafiat aseară și școalelor secundare că deschiderea anului școlar, are a fi suspendată pînă la noi dispozițiuni.*

❑ Mai mulți membri ai societății viticole din localitate, pleacă mîine la Chișinău, pentru a asista la deschiderea expoziției de acolo.

Membrii societății viticole, vor fi însoțiți de mai mulți ziariști.

❑ Din Cotnari ni se comunică: Acum cîteva zile, tînăra Catinca a lui Ștefan Diaconu, părăsise casa părintească, părinții fetei bănuiră pe tînărul Zamfir Chistol, că ar fi îndemnat pe fată la această fugă.

Pentru a se răsbuna, în seara de 31 August, Ștefan Diaconu, tatăl fetei, Gh. Diaconu, fratele ei, însoțiți de primarul Enea, porniră spre locuința lui Chistol și cerură să pătrundă în casă, în numele legii.

La această somație, ușa se deschise și apăru bătrînul Chistol, care mirat, întrebă pe primar ce caută la acea oră. Primarul și tovarășii săi, fără a i răspunde, intrară în casă și găsind pe tînărul Zamfir Chistol, îl luară la bătae, într'un chip sălbatic.

Parchetul instrueşte afacerea.

❑ In cursul săptămînei viitoare prefectul județului, va inspecta diferite comuni, însoțit de d-nii dr. Flor, medic șef al orașului și dr. Tatos, locțiitor de medic șef al județului.

❑ D. Konya, consilier comunal, a confiscat azi 76 de pîini, găsite lipsă la cîntar.

Pîinea a fost distribuită la podari.

❑ In strada Ciurchi, în dreptul caselor cu No. 90 pînă la 110, comunicația este aproape întreruptă din cauza mlaștinelor și mocirlelor, cari pe lîngă că face circulația foarte anevoioasă, apoi infectează aerul, făcînd imposibilă viața locuitorilor de pe acolo.

Atragem atenția primăriei asupra acestui fapt, care acum este un adevărat pericol pentru salubritatea orașului. N'ar fi greu să se astupe aceste mlaștini.

❑ In afară de dispozițiunea luată de ministerul de instrucție, serviciul sanitar a cerut deasemenea închiderea unor școli particulare din localitate, constatîndu-se că sunt unii elevi, bolnavi de febră tifoidă.

❑ **Judiciare.**— Astăzi urma să se judece de către judecător Ocol. II urban, acțiunea de lovire intentată lui Paraschiv S. Paraschiv după reclamațiunea d-lui M. Askenasi. La interogatorul luat de judecător inculpatului, cînd a fost întrebat de ce a lovit pe Askenasi, Paraschiv a răspuns că a făcut „un gest frumos".

După cum se vede, huliganizmul a început să aibă și pretențiuni de estetică.

Procesul s'a amînat din cauza lipsei martorilor.

— Pentru seziunea Curții cu juați, care începe la 15 Septembrie s'au fixat pînă acum următoarele procese:

In ziua de 15 Septembrie se vor judeca procesele căpitanului Corjescu și a lui N. Simionescu, al căp. Corjescu și Calancea și al lui Gh. Uță și V. Martiniuc; toți inculpați pentru delicte electorale.

In ziua de 16 Sept. se vor judeca 2 procese, ambele pentru calomnie prin presă, și anume a lui D. Vasiliu și a d-lor I. Caragiani și Gh. Pascu.

❑ *Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș două noi cazuri de febră tifoidă. Bolnavii au fost izolați.*

❑ Consiliul comunal a fost convocat în seziune ordinară, cu începere de Sîmbătă 3 Septembrie și pînă în 13 a lunei.

❑ **Școlare.**—Ministerul a aprobat, ca în localul școalei din com. Cotnari să se dea o serbare școlară, pentru ca din suma ce se va aduna, cu o parte să se ajute elevii săraci, și cealaltă să se mărească fondul necesar la construirea unei biserici.

— Prefectura poliției Iași, a intervenit la revizoratul școlar pentru ca avizele de chemarea elevilor la începutul anului școlar, să se înainteze de directorii școalelor, direct comandantului de serjenți.

❑ Eri au fost interogați din nou de judele de instrucție de la cabinetul III, Sezoff și complicii lui, în afacerea de castrare din strada Păcurari. Tot în această afacere a fost ascultat și ofițerul de poliție V. Pantazopol.

❑ Numitul Șulem Rosental, din str. Trei Erarhi, a reclamat autorităților că a fost bătut în mod grav, de către fiul său Iosef Rosental.

❑ In urmă unui denunț, a fost arestat sergentul major Gh Ciotul, de la școala de tragere de la Slobozia, ca autor al unui furt de 600 lei.

❑ La administrația comunală a avut loc eri o consfătuire intimă, în chestia sumei de 200,000 lei, dată de ministerul de interne pentru combaterea holerei.

❑ Examenele de admitere la școala de moșit, au fost amînate, din lipsa din țară a d lui dr. Thiron, delegatul ministerului de instrucțiune.

❑ Birja No. 188 condusă de Pavel Sacalov a trîntit jos pe femeia Ruxanda Hîrtopanu cauzîndu-i grave lovituri.

❑ In no. nostru de eri s'a făcut o eroare arătîndu-se că pentru ziua de 19 Sept. a. c. urmează a se vinde prin licitație publică un imobil din strada Zugravilor al d-lui Simon Avram.

Faptul neflind exact facem cuvenita rectificare.

❑ In comuna Hermeziu, s'a declarat epidemia de antrax.

❑ Ministerul de interne, a acordat o permisie de 10 zile, d-lui dr. Iliescu, medicul veterinar al județului Iași. In acest timp va fi înlocuit de medicul Todirașcu de la serviciul orașului Iași.

❑ Domnul dr. T. Lupașcu, a fost numit provizor în postul de medic veterinar al zonei Iași, cu reședința în Sculeni, în locul d rului Bosie, transferat.

❑ Un incendiu a distrus astă noapte 4 girezi cu orz, proprietatea d-lui I. Gutman din com. Dumești. Pagubele sunt de 8000 lei. Focul a fost pus de rău făcători.

❑ Din negligența unor copii, s'a aprins un stog de fîn al locuitorului V. Călin din com. Cucuteni.

Pagube de 80 lei.

❑ Fetița Ioana I. Bardița în etate de 9 ani din comuna Focuri, în lipsa părinților de acasă, jucîndu-se pe lîngă foc, i s'au aprins hainele de pe ea, cauzîndu-i arsuri, din cauza cărora a încetat din viață.

❑ Cazurile de rugeolă s'au înmulțit considerabil în ultimele zile, printre populațiunea școlară din localitate.

Ultima oră

Bucureşti 2 Septembrie

HOLERA IN ȚARĂ

Bucureşti. — Ministerul de instrucție a trimis un ordin circular școalelor urbane și rurale, prin care li se pune în vedere a suspenda ori ce serbări școlare și a nu da localul pentru nici un fel de întruniri sau șezătoare.

*

Brăila. D. dr. Glineanu, inspector sanitar, a transmis azi direcției generale a serviciului sanitar telegrama următoare:

„Situația pe ziua de 2 Septembrie se prezintă astfel: s'a mai confirmat unul din cazurile vechi, așa că pînă în acest moment sunt 12 cazuri confirmate, dintre care trei sunt în viață. Acum s'au mai izolat trei bolnavi suspecți".

Din această telegramă, rezultă că la Brăila, din 12 cazuri constatate, au fost 9 decese.

*

Tulcea.—In noaptea de 31 August, s'a îmbolnăvit femeea Anastasia Fledu, a doua zi a încetat din viață. Rezultatul bacteriologic e negativ.

*

Piatra-N.—Cazul suspect anunțat eri, s'a dovedit că n'a fost holeră.

Agravarea conflictului marocan

Paris.—Conflictul marocan pare a se agrava.

Știrile neliniștitoare provin din faptul, că în Belgia, trupele din contingentul 1909, în loc de a fi eliberate, au fost reținute.

Aseminea produc neliniște și măsurile militare, pe care le ia Anglia.

Greva din R.-Vîlcea

R.-Vîlcea.—Măcelarii s'au pus în grevă, cerînd să li se admită a urca prețul cărnei de la 70 bani, la 1 leu chilogramul.

PREDAREA LUI PANTELIMON

Tg. Neamț.— Pantelimon a făcut cunoscut primarului din Pipirig, că e gata să se predea lui.

ULTRAGIAREA UNUI OFIȚER ROMÎN

Arad.—Ziarul *Tribuna* află, că un ofițer romîn, aflîndu-se într'un local public, a pus la un moment dat ca muzica să cînte „Deșteaptă-te romîne".

Aceasta a fost deajuns, pentru ca 5 polițiști unguri să sară asupra ofițerului, care pentru a scăpa de agresiune s'a aparat cu sabia.

CUTREMUR DE PĂMÎNT

Florența.— In noaptea de eri, la ora 11.20, s'a resimțit un puternic cutremur de pămînt. Stri ăciuni mari n'au fost La ora 11 jum., s'a simțit din nou.

AUDIENȚĂ

Berlin.—Imparatul a primit în audiență pe cancelarul imperiului, care i-a făcut un raport asupra situației.

In același timp a raportat imparatului că avaria suferită de aerovasul M. 3, se datorește unei ruperi a frînghiei de ventilare.

Erupția vulcanului Etna

Catana.—Erupția vulcanului Etna, continuă cu violență. Scurgerea principală a curentului de lavă după ce a distrus o regiune foarte bogată, îngropînd numerose case, înaintează cu repeziciune spre fluviul Alcantaro, ce se află la o departare de trei chilometri.

Văduva exploratorului Congolui și Președintele Fallières

Paris.—Văduva exploratorului francez Savorgnan de Braza, căruia Franța îi datorește o mare parte din Congo, a adresat președintelui Fallières, o scrisoare prin care protestează contra cesiunei către Germania, a regiunei mediane a Congolui.

Holera în descreștere

Salonic.—In ultimele 24 ore, grație măsurilor energice ce s'au luat, s'au produs numai două cazuri de holeră.

Drama de la Meyerling

Paris.—D-na Tosselli, care continuă în ziarul *Le Matin* memoriile sale, se ocupă în capitolul de azi despre drama de la Meyerling,—în care principele moștenitor al Austriei și a găsit moartea.

D-na Tosselli spune, că în ziua aceia Imparatul Frantz Iosef a primit două telegrame una prin care i se spune că archiducele Rudolf e mort și a doua, prin care e înștiințat, că archiducele a fost omorît.

Imparatul Frantz Iosef, a plecat imediat la Meyerling, unde a găsit pe archiducele cu capul sdrobit.

D-na Tosselli crede că drama s'a petrecut astfel:

In urma unei discuțiuni aprinse, archiducele a comunicat Baronesei Vetșera că dragostea lor nu mai poate continua, — și atunci Baronesa Vetșera i-a asvîrlit în cap o sticlă de șampanie.

La sgomotul produs, prietenii archiducelui, cari se găseau într'o cameră vecină, au alergat și văzînd pe archiducele mort, au ucis și pe Maria Vetșera.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

HOLERA: 46 cazuri cu 17 decese

Constantinopole.—Azi au fost 46 cazuri de holeră cu 17 decese. La Erdek, au fost în ultimele 24 de ore: 50 cazuri cu 23 decese.

ATENTATUL CONTRA PRIMULUI MINISTRU RUS

Petersburg.—Un atentat s'a săvîrșit eri, în contra d-lui Stolipin primul ministru al Rusiei.

Pe cînd Stolipin se afla la teatru, un necunoscut a tras asupra lui un foc de revolver. Stolipin a fost grav rănit.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iași

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 16 Septembrie a. c., oara 2 p. m., va avea loc licitație publică cu oferte închise pentru furnizarea verdețurilor necesare pentru iarna 1911—1912 spitalul Central, Pașcanu, azilul Balș, Institutul Grigorian, ospiciul Socola și Galata pendinte de această casă.

Licitația se va ține conform art. 72—83 din legea contabilității generale a statului.

Concurenții sunt invitați a se prezenta în acea zi însoțiți de o garanție provizorie în sumă de 400 lei în numerar sau efecte publice.

Orice informațiuni și condițiunile se pot vedea și la în fie-care zi de lucru în cancelaria Epitropiei serviciul administrativ.

No. 6717 1 Septembrie 1911

Intreprindere de **soiree** *și* **banchete** *cu prețuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iași Str. de Sus 189.*

Se dă și **servisuri** *cu imprumut.*

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiuclin.

INȘTIINȚARE

Odată cu deschiderea anului școlar curent va începe a funcționa în Iași, **noul gimnaziu de băeți „Moritz și Betti Wachtel".**

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerințele unui învățămînt gimnazial modern: laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică instalație de apă, ș. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condițiunilor pedagogice.

Programul—același ca și în școlile secundare publice.

Examenul general se va depune la școală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului școlilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producțiuni școlare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria școalei str. Sărăriei No. 147.

DIRECȚIUNEA.

Institutul de Domnișoare CHAMPALBERT-HEROVANU

IAȘI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză și germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educațiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

ANUNCIU

La 15 August c. încep înscrierile la școala profesională de fete **Tereza Paraschiva general Milicescu** *din Iași Str. Albinetz No. 5, primindu-se eleve interne, seminterne și externe. Pe lîngă școală, în ființîndu-se și un atelier de croitorie, se face cunoscut D-relor absolvente că se primesc ca să lucreze în atelier cu salar.*

Se primesc în gazdă eleve de la școalele secundare și profesionale, cu și fără lecții de piano.

La D-na Maria Mocranschi
Profesoară de limba germană

Str. Săvescu No. 14 *I gi*

APELE MINERALE

SLANIC
(MOLDOVA)

Vindecă sigur: bolile de stomach, intestine, ficat, rinichi, bășica udului, artritism, gută, diatesa urică etc.

Isvorul No. 1 este cea mai higienică, digestivă și diuretică apă de băut cu vin sau simplă la masă.

Comenzile se fac la exloatator I. Werner farmacist, furnisorul Curții Regale la Iași.

Broșura: Importanța și eficacitatea apelor minerale da băut de la Slănicul din Moldova se trimete la cerere gratis.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4 80	
Caș gras de munte și urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obișnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Cașcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		7 0/0
Gervais rominesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	Litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeți

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile propriî, cari vinuri s'au pus în consumații cu prețuri reduse

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roș „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roș „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1 20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari să resistă la toturor celor-l'alte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturoc durerilor mușculare și nervoase, inflamațiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părțile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritația pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

OSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venetiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

CA RECOMPENSA NATIONALA DE 24.000 FR

ADMIS IN SPITALE DIN PARIS

BOLELORI SIFILITICE și a terribilelor consecințe; dobândite sau ereditare recente sau inveterate și rebele (accidente ori gurei și a gâtului, putredimii oselorii). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincțiunile ce onoră Pesmeții Dr Ollivier

C. Cel mai efficace și energici dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acești pesmeți d'un gust forte plăcuți și de digestiune ușoră se conservă ani intregi in orce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorî constantă in bolele cele mai inveterate. — *Iă broșura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulu seu oficial a *Gouvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acești pesmeți oferu un «remedu de composiţiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţii.*»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANI DE SUCCES IN TÔTE ŢERILE

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Preţurile: Stal I-in 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitrie.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică, și sărbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

„Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adreseze lui"

L. Schlesinger Berlin 18

Ayant-GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

GLOVES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

AGENCES ARTIFICIELLES, les 100 mètr. 5f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcătuş şi electrician. Iaşi, str. Păcura i No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1391—Duminică 4 Septembrie 1911

Serbările și epidemiile

Pentru sfîrșitul lunei, vom avea în Iași, mari defilări de trupe și mari serbări Universitare.

Defilările de trupe — le înțelegem. Două corpuri de armată se luptă în județele vecine și în apropiere de Iași. Ultimul atac după care manevrele vor fi declarate terminate, va avea loc chiar lîngă Iași. E explicabil ca defilarea tuturor trupelor cari au luat parte la manevre să se facă tot lîngă Iași pentru ca șeful suprem al oștirei noastre—ca unul ce a supraveghiat desfășurarea trupelor în ultimele zile de manevre — să poată aduce oștirei Inaltele sale observațiuni.

După cum știm, trupele vor bivoca pe platourile Copoului și defilarea va avea loc tot în acele locuri.

Familia Regală numai se va fixa în Iași pentru o zi—două; — apoi trupele vor fi desconcentrate.

Față cu starea sanitară deplorabilă a orașului nostru, împrejurarea ca manevrele regale anul acesta au căzut în direcția Iașului,— de sigur că nu 'i de loc agreabilă. Dar destinația lor nu se putea schimba. Locul lor se hotărește de mult de către statul major—și numai întîmplări grave și inevitabile pot duce la schimbarea ori contramandarea lor.

S'a vorbit chiar de posibilitatea contramandărei, în urma proporțiilor îngrijitoare ce febra tifoidă iea în localitate și a cîtor-va cazuri de holeră ivite în țară!

Suntem siguri însă, că pe dată ce epidemiile vor putea primejdui trupelor, autoritățile sanitare, superioare de acord cu șefii oștirei, nu vor esita a opri pe loc manevrele și a desconcentra trupele,

Așa că ne putem aștepta dintr'un moment într'altul, la aducerea știrei, că nu vom mai avea mare defilare a oștirei la Iași.

Dar chiar dacă față cu necesitatea imperioasă a continuărei manevrelor mai cu seamă în aceste vremuri de frămîntări cu caracter răsboinic, se va socoti util a se trece peste caracterul grav al epidemiilor, numai ca să se termine manevrele, totuși credem că pot avea loc în Iași, mari defilări de trupe, fără a mai avea loc și mari serbări universitare.

Sunt unii interesați—cari le leagă pe unele de altele, ba încă merg pînă acolo în a pretinde că se pot contramanda manevrele, dar nici de loc serbările universitare.

Noi susținem contrariul și credem că avem dreptate.

Mai întâi am fost din principiu în contra ideei de a se sărbători cei 50 de ani ai universității;—sărbătorire fără importanță istorică sau culturală. Apoi am criticat modul cum s'a căutat să se organizeze aceste serbări, și în fine timpul în care se fac. Totul se reduce la ambiția deșartă, la vanitatea desgustătoare a unui decorativ rector, care în dorința de a mai obține o decorație și a se mai vorbi de dînsul, a născocit această idee și luptă acum pe capete s'o vadă realizată pe timpul rectoratului său.

Anul trecut aceste sărbări au fost amînate tot din cauza epidemiilor, și bietul rector s'a sbătut zile și săptămîni întregi, să aducă familia Regală și lumea din toate unghiurile țărei în acest focar de infecții, numai pentru a-și satisface ambiție sa deșartă.

Dar în fața situației grave, sarmanul rector a trebuit să se închine, consolîndu-se că un an va trece ușor și în tot cazul manevrele regale avînd loc la Iași, vor determina hotărîlor și ținerea serbărilor.

Acum rectorul, în acord sufletesc, cu autoritatea comunală, vrea cu ori ce preț ca serbările să se facă chiar dacă holera se va lua la întrecere cu tifosul în localitate.

La Roma, unde se serba cincantenarul uniunei statelor italiane,—s'au contramandat mai toate congresele internaționale din pricina epidemiior.

In toate centrele mari Europene, pe lîngă alte măsuri—nici un fel de adunare sau aglomerare de oameni din alte părți nu este permisă;—conferințe, congrese, etc. peste tot revocate.

La Iași—însă, ce au a face bolele cu sărbătoarea d-lui dr. Bogdan?

A se amîna pentru a doua oară serbarea înseamnă a nu se mai face,—și atunci ce mai rămîne din iluziile sarmanului doctor?

Dar nădăjduim că peste deșărtăciunea sufletească și mintală a acestui rector orgolios, plutește înțelepciunea autorităților superioare administrative și sanitare, cari vor înțelege că nu este permis să aduni lume din toate colțurile țării, cu reduceri exagerate pe căile ferate și cu alte avantagii, într'un oraș decimat de boli, cum se găsește astăzi Iașul; ba încă să-i mărești epidemiile și că, după cum ministerul școalelor a dispus amînarea deschiderei cursurilor și a ori-căror lucrări, pînă la noui dispoziții, — tot din pricina boalelor ce bîntuesc Iașul, — de asemeni va hotărî și contramandarea sărbărilor, doctorul Bogdan, *sine-die*, sau *ad calendas*, independent dacă vor avea sau nu loc defilări militare în Iași.

Este de datoria tuturor cetățenilor să deschidă ochii autorităților noastre asupra primejdiei venirei în Iași de lume străină, în aceste timpuri, lume, aducătoare de fel de fel de microbi propagatori de boale grave și contagioase.

Noi ne-am făcut datoria de am atras atenția la timp și vom continua să ne-o facem în interesul sănătății publice.

Desfacere totală

Așa s'ar putea caracteriza situațiunea din partidul conservator, grație stăruinții cu care d. Marghiloman lucrează—inconștient desigur—la ruina partidului d-lui Carp, înjghebat într'o noapte din dărnicia Regelui.

Căci, care este situațiunea politică a partidului de la putere? Unde te întorci, în orice județ descinzi, nu dai de cît de nemulțumirile partizanilor, de formațiuni dizidente, de consilii comunale descomplectate și în neputință de a funcționa, de răzvrătiri în contra direcțiunii de la centru.

Așa stau lucrurile în partidul d-lor Carp și Marghiloman. Și e netăgăduit că acesta din urmă a contribuit într'o largă măsură la crearea acestei situații.

D. Marghiloman n'a cunoscut și nu cunoște vorba romînească: cît ți-e plapoma atît te întinde. D-sa a crezut, că dacă grație venirii la guvern, a putut aduna în jurul seu un număr oare-care de lihniți și ambițioși, și-a și creat un partid puternic, cu care va putea guverna așa cum îi dictează interesele și bunul său plac.

Ei bine, s'a înșelat. Nu știm, dacă ministrul de interne vede aceasta,—după cît se pare închinăm a crede că nu — dar e evident—că s'a înșelat. Politica furibundă a d-lui Marghiloman a dat faliment- La Gorj și la Romanați, la Covurlui și la Roman, la București chiar tabăra conservatoare este atît de despărțită în lagăre adverse, cari se dușmănesc și se prigonesc de moarte.

Echilibrul partidului conservator, care părea un moment că obține oare-care stabilitate, s'a desființat și periclitează aparența situațiunei cîștigată.

Și iată, că vine și momentul răfuelii. Toamna, mult așteptata toamnă sosește, și partidul conservator va avea să treacă prin critice momente de criză.

Putea-va oare să se reconstitue și să capete viață? E imposibil. Tăria partidului d-lui Marghiloman n'a fost de cît o legendă și ca ori-ce legendă s'a risipit odată cu atmosfera înșelătoare ce se creiază în jurul ei.

Pe drum de ziuă

Ca pe vremea cînd logofătul Tăutu colinda pămîntul, pe jos ori în căruță cu bleauri ruginite, ca să ducă curților împărătești vești de la craiul țărei lui—așa se rotogolește, călătoare și drumeață, diplomația regatului nostru, de cînd opinia publică, bătută măr, a fost silită să accepte guvernul d lui Carp.

Unul, din reprezentanții noștri în străinătate, n'a rămas la locul lui, din ziua cînd d. Maiorescu a fost însărcinat să tragă cu urechia, ca să auză ce se zice și ce se proiectează în Europa, de jur în prejurul nostru;—și unul dintre cei așezați în scaun nu e sigur că ziua de mîine îl va găsi tot acolo unde l-a lăsat ziulica de azi.

E răsturnător ca un uragan ministrul nostru al trebilor din afară—cum vijelios foarte a fost, pe vremea alegerilor, logofătul celor din lăuntru.

Și atîta e de furtunos în concepție d. Maiorescu, în cît presa oficioasă, cu toată graba ce pune de a-l urma pas cu pas, ajunge tîrziu și crezînd că anunță ceea ce va face ministrul, dă regulat peste ceea ce a desfăcut domnul Maiorescu.

Așa s'a făcut că săptămîna trecută, „Epoca“ pînă să tipărească informația cu mișcarea în diplomație, mișcare ce îi se trimisese de la ministerul de externe, s'a pomenit de la o ediție la alta, cu comunicatul că e „fantastică“ mișcarea publicată în... gazete.

Înțelegem că în epoca aburului, electricității și a aeroplanelor, lucrurile să meargă repede — dar vertiginos cum le împinge d. Maiorescu, e primejdios să le ducă, pentru că atunci diplomații nu mai sunt slujbași de seamă ci niște simple prese cari slujesc la experimentarea mișcărei perpetue.

Nu că nu recunoaștem dificultățile pe cari le îmtîmpină guvernul în materia aceasta; nu că ignorăm tenacitatea ce pun diplomații de a răsturna proiectele d-lui Maiorescu; nu, în fine, că nu ne dăm seama cum că, pentru o mișcare cu proporțiile pe cari le urmărește junimismul, îi trebue guvernului autoritate și ministrului de resort energie și credit. Pricepem toate astea, de aceea suntem îngăduitori. Așa, însă, cum a pornit d. Maiorescu, rîd și servitorii de la legațiunile străine. Căci, vedeți, spre pildă, ce s'a întîmplat cu ministrul de la Londra: d. Maiorescu l'a înlocuit, *Epoca* a anunțat evenimentul, d. Catargi s'a opus, d. Maiorescu a desmințit înlocuirea —și astăzi, *Monitorul Oficial* anunță că reprezentantul nostru pe lîngă curtea Angliei s'a retras din diplomație pe ziua de... 13 Octombre!

Lumina, de la Sirius, se zice că pune zeci de ani pe drum până să ajungă la noi—dar ajunge, la urma urmelor; pe cînd cu fineța d-lui Maiorescu, un diplomat înlocuit are vreme să înainteze în grad până să reușească ministrul să obție decretul care 'l lasă pe din afară.

Ar fi fost, de altfel, un păcat în potriva simetriei ca junimiștii, cari au eșit abrași în toate, să nu pricinuiască decepțiuni și în modul de a pipăi diplomația.

EDILITATE

Administrația comunală pusă sub epitropie

Consiliul de higienă a orașului, a pus sub epitropie actuala administrație comunală. Sub o altă conducere comunală, aceasta nu s'ar fi întîmplat.

Cetitorii știu, din informațiunile apărute în *Opinia*, că membrii consiliului de higienă, s'au întrunit alaltă seară. N'a participat nici un representant al comunei, nici măcar d. Konya, care, pentru a satisface multiplele delegațiuni ce i-a dat d. Greceanu, a început să confisce și pîinea de lux pe care o vînd unii brutari. Consiliul de higienă avea să se ocupe de primejdia holerei, care bate la ușă.

In alte vremuri, consiliul de higienă, ar fi discutat felul cum ar trebui organizat spitalul de izolare, modalitatea internărei celor suspecți sau angajarea încă a unui personal medical, și s'ar fi mărginit în a cere administrației comunale măsuri de asanare, lăsînd edililor sarcina de a chibzui ce este de făcut.

Dar membrii consiliului de higienă, știu prea bine cine conduce primăria și cîtă încredere se poate pune în competința lor.

De aceia, fără nici un înconjur, membrii consiliului de higienă, au pus pe edili sub epitropie, hotărînd ei ce urmează să se facă, din suma de 200,000 lei, pusă la dispoziția comunei de către ministerul de interne.

Nu mai sunt desiderate, ci în unanimitate consiliul de higienă a poruncit administrației comunale, ca suma de 200,000 lei, să fie întrebuințată spre a cumpăra 40 căruțe pentru gunoaie, înmulțirea personalului necesar serviciului stradelor, facere de hidrante și coloane de apă pentru periferia orașului, întrebuințarea unei sumi de 10,000 lei pentru construiri de latrine în regiunile cu populație săracă.

Consiliul a mers și mai departe, ordonînd administrației comunale, de a rezerva o altă sumă de 10,000 lei, pentru a executa lucrări pe contul proprietarilor.

Administrația comunală, ridiculizată și înfierată pînă la sînge de către consiliul de higienă, va fi silită să execute ordinul întocmai, și nu-i va folosi nici sbieretele lui Stamatiu și nici rezoluțiunile caraghioase ale lui Cosmovici.

E întâia oară, cînd așa ceva se petrece în Iași. Incă nu s'a văzut o administrație comunală și un întreg consiliu, tratat cu atîta dispreț de un modest consiliu de higienă, în care unii membri sunt funcționari, cari depind de comună.

Azi administrația comunală e pusă sub epitropie,—cert ca mîne,—se va cere să fie pusă sub consiliu judiciar. D.

OAMENI ȘI LUCRURI

DOUA CATEGORII

Cînd colegul Dr. Duscian face, cu oare care amărăciune, constatarea că ziaristul nu se bucură, în țeară la noi, de destulă considerațiune, de destulă putere, ori destulă trecere, — se cuvine chiar de la început să facem o distincțiune. De care gazetari e vorba?

Sunt două categorii cu totul diferite în numărul și în rîndurile acelora cari făuresc ziarele. Și e, poate, datorită unei confuziuni că sunt puși cu toții, subt același titlu, între ziariști.

Iată, bună oară, noi toți acei cari de un număr de ani, fie în ziarele din Capitală, fie în acele din provincie cultivăm elementul beletristic și literar în coloanele ziarelor.

E cu totul indiferentă și cantitatea și calitatea scrisului; e indiferent dacă dispunem de cîte o mică rubrică de reflecții, de lungi coloane de dări de seamă, recenziuni sau păreri asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei, aci ori aiurea. In afară de elementul „actualității“—nu avem însă nimic comun, nide împărțit cu ziariștii, pentru că aparținem unei alte categorii de cît acea a ziariștilor propriu ziși,—a ziariștilor fără nici un alt epitet. De alt-fel acești chiar, în forul lor interior, nici nu ne-ar.. accepta și nici n'ar fi bucuroși să fie puși ori clasați cu noi la olaltă,—pentru că ei singuri alcătuiesc partea *vie* a ziarului, ziarul în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Că scriem cu oare-care ușurință și abundență; că ne acomodăm lesne a răspunde zi cu zi unor anumite cerințe intelectuale ori... tecnice ale ziarelor; că de aproape ori de departe izbutim să ne păzim cu fixitate și preciziune coloanele ce ne convin,—aceasta însamnă ceva, negreșit,—dar e departe de a însemna că facem gazeta.

Sunt lucruri de revistă, sunt lucruri de doctrină și ori cît de interesante ar putea fi, *nu* ele întrețin focul sacru ce caracterizează profesiunea ziaristică și nu dindărătul acestor metereze șubrede am putea privi și cunoaște peripețiile marei lupte ce se urmează zi cu zi, ceas cu ceas în acea vastă arenă, unde se întîlnește adevaratul gazetar cu marele public, cu publicul său cetitor, stăpînit de dînsul și stăpînul lui în același timp. Ce cunoaștem *noi* din toate aceste? Ce parte luăm noi la frămîntările aceste, noi martori platonici ai campaniilor,—ca să le disputăm, fie și cîtuși de puțin, gloria lor, avantagiile lor, dominațiunea lor socială;

Și dacă aci e nodul problemei, se cuvine să o judecăm din alte puncte de vedere și să găsim alte explicații pentru fenomenele variate și uneori ciudate care ne surprind cîteodată în observarea obiectivă a vastului cîmp, unde se desfășoară jocul cel mare de întîmplări în jurul vieței și activității gazetărești, în jurul *artei*, pe care ziceam că trebuie să o poseadă acel ce se consacră adevaratei gazetării, — singura care merită acest nume.

Rodion

Viața și opera poporului Suedez

De cîtva timp toate statele cu oare-care cultură înaintată, își ațintesc privirile către popoarele din nordul Europei, de cînd aceste popoare, ale peninsulei scandinave, au dat ocaziune întregei lumi să se ocupe de progresele civilizatoare, ce au făcut pe toate terenurile vieții sociale și mai ales prin aceia a literaturii lor, reprezentată prin: *Ibsen, Björnson, Strindberg, Sehma Lagerlöf* etc., de atunci zic, această peninsulă, brăzdată și săpată de ape ce formează un mănunchiu fermecător cu coastele ce le udă și împodobite de orășele, sate și vile încîntătoare, e cutreerată în timpul verei de toate naționalitățile.

Peninsula scandinavă, regiunea estică, e udată de marea Baltică și apele golfului Botnic, iar la vest de apele oceanului Atlantic, se compune la rîndul său din o mulțime de mici insule și peninsule — *Jö* și *holm* cum le numesc suedezii și în care intră și Suedia sau *Sverige*, cum o numește populațiunea țării.

Regatul Suediei se întinde de la 69° la 55° latitudine nordică, iar suprafața teritoriului său este de 447,800 kl. p., adică mai mult de cît Italia, Belgia, Olanda și Grecia la un loc, din care 36 800 kl. p. acoperiți de ape. Lungimea coastelor e aproape de 2500 kl., iar granițele de uscat de 2100 kl. Partea meridională a țării e în genere netedă, însă nordul e muntos, format din platouri ridicate și din piscuri înalte. Fluviile sunt numeroase, multe din ele frumoase și mărețe, cari vor contribui, după cît vom vedea, la un progres economic și mai mare de cît acum. Cel mai înalt munte, *Klebnekeise*, situat în *Lapland*, are o înălțime de 2123 m. deasupra nivelului mării. Printre cele mai mari căderi de ape se poate cita: *Harspränget* și *Storaseöfalet*, amîndouă în *Lapland*, iar *Trolhätan* în regiunea lacurilor mari. Prin urmare natura acestei țări, relativ întinsă ca teritorii, dar puțin numeroasă ca populațiune, fiind că sunt socotiți 12 locuitori pe kl. p., e destul de bogată în pozițiuni variate, înfățișînd suișuri și coborîșuri pitorești, munți și văi fertile, fluvii și mări cristaline, împărțind Suedia în trei regiuni importante: 1. Partea sudică sau provincia *Scănie*, care e cea mai productivă regiune a Suediei. 2. Regiunea marilor lacuri formate de *Wäner, Wäter* și *Mällar* și cari sunt unite prin canalele navigabile *Göta* și *Matala*, astfel că prin navigațiuni se poate străbate țara, plecînd de pildă de la Stockholm, de la est la vest, parcurgînd distanța în 56 ore cu vaporul. Această regiune este una din cele mai pitorești, pe care o are Suedia și e vizitată în timpul verei de numeroși călători, cari sunt nesățioși și încîntați de priveliștea ce le oferă pozițiunile acestei părți. 3. Regiunea de nord sau *Norland* cum o numesc suedezii, este acoperită de întinse păduri, cari dau țării un venit anual destul de mare.

Dintr'un braț al lacului *Mällar*, de o întindere de 1100 kl. p., năvile coboară în Baltica, iar printr'un golf canalizat către vest, ele pătrund în lacul *Wetter*, a cărui mărime e de 1808 kl. p., apoi prin 39 de compartimente, un fel de canalizare unică în felul său, care se numesc *Slüseen*, plecînd către linia de împărțire a apelor, pentru a scobori prin alte 15 compartimente, spre lacul *Wäner* a cărui mărime atinge 5500 kl. p.

Scurgerea lacului *Wäner* o face fluviul *Göta*, care nu e navigabil pe o mare întindere a cursului său, din cauză cataractelor ce formează și în special interesanta cădere de la *Trolhätan* sau *Niagara suedeză*. Numita cădere, puțin înaltă dar destul de largă, e repartizată într'o mulțime de alte căderi, din care cea mai puternică e întrebuințată ca forță motrice a numeroaselor uzine. Din această pricină, spre a servi navigațiunea, s'a tras un canal paralel pe partea stîngă, cu o mulțime de compartimente, despre care am vorbit, și cari constituesc o lucrare dibace. Această cale, foarte interesantă din punct de vedere istoric și economic, fiindcă străbate una din cele mai caracteristice provincii suedeze pe o întindere de 420 kl. de navigațiune interioare, punînd în contact estul cu vestul țării. Un alt canal, de asemeni navigabil, cu numele de *Strömsholm* leagă lacul *Mällar* cu bazinul lacului *Silian* al frumoasei provincii *Dalame*.

Călătorind dealungul canalului *Göta*, spre a traversa cele două lacuri mari, întîlnim orașul *Wänersborg* la intrarea lacului *Wäner*, în dreapta căruia se află vechiul castel *Läckö*. De la *Sfötorp* canalul *Göta* intră în provincia *Nästergötland* unde se găsește fortăreața *Karlsborg*, spre a întîlni apoi pe rînd orașul *Jönköping* cu renumitele sale fabrici și în special cele de chibrituri, în sfîrșit insula *Visigsö*, vechea reședință a regilor suedezi, din timpul evului mediu, precum și monastirea *Vadstena*, întemeiată de sfînta *Brighitta*. Continuînd drumul, canalul Göta traversează provincia *Östergötland*, atingînd orașul *Säderköping*, apoi la *Sädertälije* vasele pătrund în largul lacului Mällar, spre a ajunge la *Stockholm*.

Cei ce au avut prilejul să viziteze această țară, cam retrasă din cen-

trul Europei, au rămas încîntaţi de priveliştele ce li se oferă, precum şi de gradul de cultură la care a ajuns poporul suedez. Şi dacă i s'a dat numele de *Elveţia Nordului*, renumele nu e greşit, căci într'adevăr, plecînd de la *Nynäs şi Dalapö* pe coasta de est, două oraşele mici dar drăguţe, cu vilele sale agăţate pe stîncile scăldate de unda mării, printre strîmtorile formate de sute de insule şi peninsule, către Stockholm, drum pe care numai dibacii şi îndrăzneţii piloţi suedezi îl cunosc, unde-ţi arunci privirea, fie într'o parte sau într'alta zăreşti oile şi căsuţe plăcute, cari rivalizează în colorit, stil sau aranjament, desfăşurîndu-se o adevărată panoramă înaintea ochilor. Şi în chipul acesta, mai toate coastele acestei ţări, în orice scobitură, vom privi, găsim un nou tablou, o nouă privelişte, cîte un cuib frumos, unde populaţiunea oraşelor mari caută cu nesaţiu mirosul livezilor ce stau agăţate pe stînci şi ozonul mărei răspîndit cu îmbelşugare în acele ţinuturi. Da, întreaga viaţă a oraşelor e adusă în aceste regiuni, ca în timpul verei, printr'o viaţă cîmpenească plăcută, veselă şi distractivă, să compenseze asprimea iernei. Pe unda mărei, tot deauna frumoasă şi albăstrie sub rezele soarelui, fiecare locuitor al regiunilor, pe timpul frumos, şi mai ales în zilele de sărbătoare, pluteşte cu luntre cu pînze sau cu bărci cu motoare, cari pe întinsul mărei înfăţişează o priveliişte asemănătoare la cului semănat cu nuferi. Şi aceste plimbări plăcute, făcute dintr'o localitate într'alta, e înveselită prin saluturi nesfîrşite, fie de pe vase, fie de pe coaste, cu o mulţumire prietenească şi cu o nespusă bucurie de vedere. Din cînd în cînd, la epoce bine stabilite şi foarte apropiate, vapoarele diferitelor societăţi înveselesc aceste privelişti. Gemînd de călători, mai ales în zilele de sărbătoare, aceste vapoare străbat diferite regiuni pitoreşti spre a aduce vizitatorii către anumite localităţi, ca ei să respire un aer curat şi de a lua masa în mijlocul familiei lor, în mijlocul naturei, căci suedezii sunt admiratori ai naturei pe care o iubesc cu patimă.

Aceste vase, mai toate proprietatea societăţilor pe acţiuni văpsite în alb, ca nişte mîndre lebede, despică unda mării, ducînd sutele de călători către diferitele localităţi cu taxa minimă, conform unui itinerariu stabilit.

Sînt oraşele întregi, *Vila stadt*, cum le numesc suedezii, de un aspect fermecător, şi cari sunt locuite numai în timpul verei. In genere ele sunt situate pe marginea mării, asfel că ori încotr'o întoarcem privirea, după cotiturile vasului pe care plutim, prin strîmtorile coastei, găsim privelişti nouă care înveselesc ochiul şi încîntă inima. Te întrebi adesea nedumerit. Cum se poate ca un popor al cărui pămînt e mai mult stîncă şi nisip, pe al căror vîrfuri plantaţiunea de abea că-şi înfige rădăcinile şi totuşi să întemeeze un stat civilizat cu o cultură modernă, cu o industrie europeană, ba să şi exporteze produse eminamente agricole? Răspunsul este clar, de altfel dat şi de alţii, priceperea şi stîrguinţa stăruitoare a oamenilor, ajutaţi de o cultură temeinică şi folositoare vieţei practice.

*

Din punct de vedere istoric sudezii se pierd în vremuri imemoriabile, căci istoriografii şi archiologii vorbesc de o mitologie proprie a poporului şi chiar în epocele de piatră şi de bronz, judecînd după preţionsele rămăşiţe ce se găseau în muzeele sudeze, dovedesc existenţa sa în acele locuri şi un început de cultură.

In întreaga serie de dinasti compusă din *Carolini, Gustavi, şi Bernadoţi*, au fost epoce de frămîntări sociale ca: războiul de 30 ani, expediţiile războinice ale regelui Carol al XII etc., a cărui epocă a fost descrisă cu atîta măestrie de către *Voltaire*, dar au fost timpuri şi de mărire şi de regenerare sub *Vasa 1523*, scuturînd dominaţiunea daneză, iar sub regele *Gustav Adolf 1611*, cel mai înţelept dintre regii suedezi, ajutat de cancelarul său *Oxenstjerna*, a dat îndrumarea civilizaţiunei de astă-zi, cu care sudezii se mîndresc.

In Suedia terenul nu e tocmai favorabil agriculturei, de oarece prefutindeni se găsesc stînci şi nisip, afară de unele regiuni. Mai mult de 3 | 5 din terenul său se împarte în aproximativ 20 mii kl. p. pămîntul cultivabil, 30 mii kl. p. păşuni şi 175 mii kl. p. îl ocupă pădurile, restul îl formează lacurile, mlaştinele şi terenurile improprii culturii. Cu toate acestea provincia *Scăne* împreună cu districtele *Södermanland, Ostergötland şi Vestergötland*, produc în fermele lor anual pînă la 20 milioane de kgr. de unt care e cumpărat de negustorii daneji, spre a fi exportat pentru Englitera şi Germania. Pentru prepararea untului şi sterilizarea laptelui se găsesc cele mai perfecţionate aparate, inventate de suedezul *Gustav de Laval*, care posedă şi o interesantă fabrică lîngă Stockolm.

Intreprindere de **soiree** *şi* **banchete** *cu preţuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iaşi Str. de Sus 189.*

Se dă şi **servisuri** *cu imprumut.*

Nouile uniforme ale soldaţilor

Capela se va confecţiona din postav subţire de culoare „verde-cenuşie" forma ei fiind aceiaşi ca a celei actuale în serviciu, însă va fi prevăzută cu găurile pentru ventilaţie, dispozitiv care va fi aplicat la toate coifurile militare atît ale trupei cît şi ale ofiţerilor.

Căciulele şi chipiurile rămîn cu formă generala aşa cum sunt în prezent.

Se vor confecţiona, însă mai îngrijit cu dimensiuni mai bine proporţionate şi dintr'un material mai bun, prezentîndu-se ochiului sub un aspect mai frumos.

Mantaua va fi confecţionată în viitor din postav verde cenuşiu, avînd pentru toate armele gulerul din acelaş postav ca fundul mantalei, şi petliţe de aceleaşi culori cum au şi ofiţerii după felul armei, Croiala generală a mantalei, rămîne aceiaşi ca a celei actuale în serviciu, avînd însă două buzunare în faţă.

Toţi nasturii vor fi oxidaţi. Capişonul va rămîne de croiala şi dimensiunile celui actual. Tunica la cavalerie, vînători şi artilerie de cîmp, rămîne cum este şi în prezent, atît numai că la tunicile ce au gulerul resfrînt acesta va fi cu o jumătate pînă la un centimetru mai înalt de cît este în prezent.

Tunica infanteriei rămîne ca formă în general cum este în prezent, spatele însă prin croială, va fi astfel tăiat ca să se potrivească mai bine pe corp avînd doi nasturi de metal lucitori cu cîrlig în dreptul mijlocului, nasturi ce vor servi ca susţinători ai centurei.

Gulerul va fi întreg din postav de culoare roşie, şi mai înalt cu o jumătate pînă la un centimetru de cît acel al tunicei actuale.

Toate celelalte trupe de ori ce arme sau serviciu, vor avea tunica de aceiaş formă ca a infanteriei; însă gulerul, mînecuţele şi atributele vor rămîne în general aşa cum sunt în prezent la fiecare din aceste trupe.

Pompierii rămîn cu tunica actuală la care se adaogă cei doi nasturi cu cîrlig la spate.

In locul actualei bluze de vară se va confecţiona pe viitor o bluză de pînză de culoare verde cenuşie în tocmai ca culoarea admisă pentru postavul mantalelor şi pantalonilor.

Bluza va fi croită aşa că să se poată purta deadreptul peste cămaşă sau peste o flanelă şi alte efecte de îmbrăcăminte mai groasă, ca spenţer, tunica o a doua flanelă etc., în care scop va fi destul de lungă pentru a acoperi cu totul tunica, cînd se îmbracă bluza peste ea.

Bluza va fi prevăzută cu patru buzunare cu capac. Pe epolete se va purta numărul corpului (eventual atributul) cît şi insemnele gradului.

Pe guler va avea petliţe de aceiaşi culoare şi cu aceleaşi paşpoale ca cele prevăzute pentru ofiţeri, deosebind armele între ele.

O susţinătoare de aceiaşi stofă ca fondul, aşezată la stînga şi în dreptul taliei, prevăzută cu un nasture, va servi la susţinerea centurei.

Trupele călări, cavaleria, artileria de cîmp şi trenul vor avea, pentru toate ocaziunile, numai pantaloni de postav ser negru, croiţi aşa cum s'au precis pentru ofiţeri.

Infanteria şi toate trupele celorlalte arme sau servicii vor avea pantaloni fie cei de ser negru, fie cei verde cenuşiu, după o croială specială; a se vedea modelul tip sus largi; răsfrînaţi în dreptul genuchiului unde se unesc prin cusătura cu partea de jos a pantalonului care e prevăzută cu nasturi de metal oxidat şi croită aşa fel, ca să ia bine forma pulpei.

Toate aceste trupe poartă bocînci.

Artileria de cetate şi trupele stabilimentelor de artilerie vor avea numai pantaloni de postav ser negru, croiţi însă după modelul tip sus arătat pentru infanterie; aceste trupe poartă de asemenea bocanci.

Jandarmii pedeştrii vor avea pantaloni de aceiaşi croială, însă exclusiv de postav ser albastru şi bocanci

Toate trupele afară de acele arătate mai sus, precum şi cele specificate la No. 9, vor avea două feluri de pantaloni, unii de postav ser negru şi alţii de postav verde cenuşiu, ambii însă de aceiaşi croială.

Cei de postav ser negru formează exclusiv garnitura de serviciu şi se poartă de regulă în ţinuta de serviciu şi cea de ceremonie; pe cînd cei de postav verde cenuşiu constituesc garnitura de războiu şi de cazarmă şi sunt destinaţi a se purta numai cu bluza, fie în ţinuta zilei, fie în ţinuta de campanie.

Pantalonii de postav ser negru se pot purta, însă, şi cu bluză, dar nu şi în ţinuta de campanie.

Administraţia războiului va avea grija a regula distribuirea părţilor anuale de pantaloni ser negru, prin urmare şi de clasarea lor, pe regimente întregi, pentru ca oamenii unui acelaş regiment să fie la fel îmbrăcaţi, pantalonii ser negru de clasaţi de la serviciu, urmea-a fi purtaţi ca garnitură de cazarmă.

Căciulele şi chipiurile cît şi tunicele nu se vor mai aproviziona în viitor de cît pe efectivul de pace.

Asemenea pantaloni de postav ser negru nu se vor aproviziona la trupele ce au şi pantaloni verzi cenuşii, de cît pe efectivul de pace.

Plutonierii vor purta bluza de postav de culoare verde cenuşie, ca şi ofiţerii, cu semnele distinctive ale gradului respectiv. Ei vor avea dreptul de a purta pelerină de postav cu sau fără manta. Pelerina se dă de Stat. Au dreptul facultiv de a purta şi mantă de ploaie cu sau fără pelerină, sau numai pelerină, dar pe socoteala lor proprie. Subofiţerii de administraţie vor purta bluza de postav verde cenuşiu, ca şi ofiţerii, cu semnul distinctiv al gradului respectiv. Au drept a purta pelerină.

Ţinuta de campanie care se compune din:

Capelă, bluză (avînd sau nu pe dedesubtul ei — după vreme — flanelă sau şi vre un alt efect de îmbrăcăminte mai gros, cas penţer, tunică, o a doua flanelă, jiletcă groasă etc.) cu sau fără manta peste bluză; pantaloni de postav ser verde pentru trupele care au asemenea pantalon. Cisme sau bocanci cu sau fără pinteni, după felul armei.

Toată armătura şi marele echipament complect.

In această ţinută, după dispoziţiunile comandantului de corp şi după starea efectelor de care dispune, se va putea întrebuinţa şi numai tunica, fără bluză.

Tunica însă nu se poartă afară de cazarmă de cît cu pantaloni ser negru Ţinuta zilei se poartă în interiorul cazărmei, la exerciţii, în gradele de poliţie şi în orice gardă obişnuită a garnizoanei.

Ţinuta de serviciu se compune din: Căciulă sau chipiu cu pampon, infanteria căciulă fără pană, manta, tunică, pantaloni ser negri, armele (cu sau fără marele echipament) după ordine.

Ţinuta de ceremonie ca cea de serviciu, însă cu pană, penaj sau egretă, pentru trupele care au asemenea ornamente.

Societatea Viticolă
DIN IAŞI

APEL

Societatea viticolă din Iaşi, încurajată pe de o parte de succesul expoziţiunei de struguri şi fructe din toamna anului 1908 şi de multiplele foloase pe care acea expoziţiune le-a adus podgorenilor; iar pe de alta încredinţată că podgorenii nu au de cît acest mijloc eficace de a se impune atenţiunei generale, a hotărît ca şi în toamna anului curent să organizeze o expoziţiune, care se va deschide în Iaşi la 18 Septembrie, şi la care sunt invitaţi a participa toţi producătorii din ţară.

Avînd în vedere că în acest interval de timp oraşul nostru poate va fi vizitat de Familia regală, cu ocaziunea serbărilor jubilare ale universităţei noastre, că exziţiunea a fost prevăzută în programul acelor serbări şi că va fi, prin urmare, vizitată de Auguştii noştri Oaspeţi şi negreşit de un mare număr de persoane marcante din ţară şi străinătate, — prevedem expoziţiunei noastre care va fi organizată şi instalată în consecinţă, o strălucită reuşită.

De aceea facem prin prezenta un călduros apel la toţi cei interesaţi, să participe cu produsele lor la această expoziţiune care nu le poate aduce de cît foloase palpabile din toate punctele de vedere.

Comisiuni speciale compuse din persoanele cele mai competinte, constituite în jurii de clasificare, vor decerne recompense, constînd din medalii de aur, argint şi bronz, din diplome şi din menţiuni.

Atragem cu dosebită stăruinţă atenţiunea d-lor expozanţi că la atribuirea recompenselor, în afară de calităţile intrinsece şi de frumuseţea obiectelor expuse, juriile vor ţinea seamă într'o largă msură de datele instructive pe care d-nii expozanţi le vor da privitor la fie-care din obiectele expuse. Aceste date au o importanţă capitală mai cu seamă în privinţa produselor viticulturei şi ale pomiculturei, atunci cînd ele vor fi recunoscute de o veracitate nedscutabilă.

Pentru viticultură, de pildă, prezintă mult interes toate observaţiunile făcute asupra fie cărei varietăţi în parte, precum adaptarea la teren şi expoziţiune, gradul de afinitate între altoi şi portaltoi, rezistenţa relativă la boalele criptogamice, meiat, etc. spaţiul preferabil de lăsat între tufe, producţiunea medie la hectar, metodele de cultură cele mai potrivite, mijloacele de combatere a bolilor, şi paraziţilor, epocă de coacere şi în fine ori-ce observaţiuni menite a interesa pe viticultori.

Acelaşi lucru pentru pomii roditori. Pentru instrumente şi fabricate, de asemenea se vor da amănuntele cele mai complectă spre a pune în evidenţă superioritatea lor asupra modelelor mai vechi.

Obiectele şi produsele ce vor putea fi expuse sunt următoarele:

Secţiunea I-a

a) Strugurii de ori ce fel, vinuri, şampanie; derivate ale produselor viticulturei, precum: spirturi sau rachiuri de vin, de drojdii şi de tescovină, cognacuri, must, etc. Dojdii selecţionate.

b) Fructe de orice fel, proaspete, conservate şi uscate; derivate ale produselor pomiculturei, precum: magiunuri, compoturi, marmelade, etc. ţuică, spirturi sau rachiuri şi lichioruri din ori ce fructe.

c) Produse ale apiculturei, ca: miere, ceară, hidromel etc.

Secţiunea II-a

Tratate şi reviste de viticultură, vinicultură, pomicultură şi apicultură, ampelografii, monografii, memorii, devize şi planuri de orice fel; cataloage, preţuri curente; lucrări şi contribuţiuni la cultura şi progresul fie căreia din ramurile agriculturei mai sus citate, etc.

Secţiunea III-a

a) Unelte şi aparate puţin voluminoase, precum: sape, hîrleţe, tîrnăcoape, lopeţi, secătoare, firestrae, cosoare, cuţite şi maşini de altoit pulverizătoare, prăfuitoare; maşini de spălat, astupat şi capsulat sticle; capsule şi dopuri pentru sticle; vrăni sistematice, canale de lemn şi metal; filtre mici pentru sticle; leici moderne, sifoane etc; sticle de ori ce formă şi mărime; perii şi instrumente pentru curăţitul vaselor şi butoaielor; damigene, etc.

b) Mustiere, alcoolometre, sulfitometre, alambicuri de laborator, onobarometre, ebuliometre, calci-acidimetre, lupee microscoape etc. etc.; aparate pentru analiza vinurilor.

c) Sulfat de cupru, sulfat pe fier; sulfure triturat, sublimat, precipitat şi rafinat; preparate pentru combaterea tuturor bolilor şi insectelor cu diferite baze (cu esenţa de tutun, mercur, arsenic, praf de pyretru, melasă, colofană (sacîz) etc.) acetat de cupru, diferite zemuri, apă cerească concentrată, amoniac licid, cristale de sodiu, carbonat de sodiu, permanganat de potasiu; substanţe permise pentru limpezirea vinurilor.

d) Produse ocnologice, precum; cărbune pur, phosphat bicalcic, phoscristalizat, acid citric, tanin, var hidraulic şi ciment întrebuinţat în viticultură; fitiluri de pucioasă pentru afumatul vaselor.

e) Ingrăşăminte chimice, etc. etc.

f) Exemplare tipice de diferite leziuni produse, fie prin plante criptogamice, fie prin insecte, fie prin accidente de tot felul; deaseminea orice particularităţi care ar putea face obiectul unor studii speciale.

Secţiunea IV-a

a) Maşini şi instrumente mai voluminoase, precum: pluguri de desfundat cu diferitele lor sisteme de punere în mişcare; pluguri de cultură, prăşitoare şi sacrificatoare; zdrobitori pentru struguri şi fructe, prese ordinare, hydraulice şi continui; pompe cu accesoriile lor; liviere şi orice scripete; alambicuri simple şi cu rectificatoare; cuptoare şi maşini pentru uscat fructe, etc. etc.

b) Dogăria cu toate produsele ei, precum: cofe, ciubere (hîrdae), deje, căzi şi butoae de orice dimensiuni, etc. cercuri de siguranţă.

c) Impletituri de mlajă şi papură, precum: coşuri, coşărci, panere şi coşuleţe. ce se întrebuinţează la recolta, transportul şi comerţul strugurilor şi al fructelor.

d) Căzi de zidărie, de ciment armat căptuşite cu sticlă sau porcelan.

e) Viţe altoite şi nealtoite, hibrizi producători direcţi, pomi roditori, stupi şi instrumente de apicultură.

f) Haragi, pari şi stîlpi de lemn, ciment şi metal, întrebuinţaţi pentru ridicarea viei; sîrmă pentru spulieri, sîrmă simplă şi cu ghimpi pentru împrejmuiri, instrumente pentru întins sîrma.

Cererile de participare precum şi costul locurilor, vor fi trimise d-lui *Em. Stratan*, casierul Societăţei Viticole, cel mai tîrziu pînă la 10 Septembrie. D-l Stratan va răspunde cu întoarcerea poştei ori căror cereri de relaţiuni sau lămuriri.

INFORMAŢII

❑ Comitetul executiv al Clubului Central al Meseriaşilor, roagă pe meseriaşii din întreaga ţară, care ar avea de propus vre-o chestiune spre a fi discutată în congresul ce s'a anunţat a se ţine, să bine-voiască a trimite, fără întîrziere, propunerile în scris, pe adresa Clubului Central.

❑ Consiliul de miniştri în urma raportului ministerului de industrie şi comerţ, a aprobat fabricelor de ţesătorie din ţară, scutirea de vamă pentru introducerea în ţară a materiilor prime, necesare fabricaţiei, pînă la 1 Aprilie 1912.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a sosit azi în localitate.

❑ Direcţia generală a poştelor studiază înfiinţarea unui timbru special pentru francarea corespondenţelor oficiale.

Prin acest timbru se va realiza un beneficiu de 1,500,000 lei anual.

❑ Lucrările pentru augmentarea clădirei facultăţii de medicină din Iaşi, au fost adjudecate asupra dlui architet Romaşcu din Bucureşti, care a oferit 15 25 la sută, sub deviz.

❑ Starea sănătăţii prefectului de Dorohoi, d. C. Stroici, de şi s'a ameliorat puţin, continuă să inspire îngrijiri.

Domnul profesor dr. Riegler din Iaşi, a fost alaltăieri în consult la bolnav.

❑ Mai mulţi locuitori din Răducăneni jud. Fălciu, ne comunică:

In ziua de 25 August a fost o anchetă la primărie, contra valorosului şi cinstitului nostru preot Ec. D. Ciocîrlan. Au fost citaţi vre-o 25 martori, cari martori au declarat tot ce au ştiut. Declaraţiile lor au fost foarte favorabile preotului nostru. Denunţul era semnat de I. Rusu şi Hanganu, cari locuitori nici nu sînt în comuna noastră.

Acei care au făcut denunţul n'aveau de cît să se prezinte să-şi susţie acuzaţia după cum au spus d. defensor ecleziastic şi preotul nostru.

După toate probabilităţile se crede că sînt ingerinţele catolicilor sprijinite de-o familie cu multă trecere în comuna noastră. Cu toată trecerea acelei familii, noi vom pune capăt acestor lucruri.

Promitem, că dacă se vor mai repeta asemenea lucruri, atunci vom fi siliţi să le dăm pe mîna justiţiei.

Cu cel mai profund respect, mulţumindu-vă tot odată.

Mai mulţi locuitori.

❑ Astă-seară se va juca în grădina Bragadiru pentru prima oară în Iaşi piesa *Pantelimon* în 4 acte, de trupa Achill Popescu, şi cu concursul d-lui A. P. Marinescu.

Biletele se găsesc de vînzare la libraria P. Iliescu.

❑ Prietenul nostru d. avocat Eugen Herovanu, reîntorcîndu se în ţară şi a reluat ocupaţiunile.

❑ Serviciul sanitar ne informează, că pe ziua de azi nu s'a constatat în oraş nici un caz nou de febră-tifoidă.

După informaţiunile noastre, sunt încă trei cazuri de febră-tifoidă.

Se va şti însă abia mîine, dacă sunt cazuri reale de tifos.

❑ Consiliul comunal se va întruni azi, la ora 5 p. m., sub preşidenţia d-lui Grecianu.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		7 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Procurorul general de Iași, a stat trei zile în Bîrlad, unde a făcut două anchete: una contra actualului președinte a Tribunalului de Tutova, d. L. G. Dimitriu, alta contra a trei foști procurori generali, care, în vremea lor anchetase pe fostul președinte al Tribunalului Tutova, d. V. Bălășescu, actual procuror de secție, la Curtea din Craiova.*

Prima anchetă urmărește darea în judecată a d-lui Dimitriu, care ar fi învățat pe mai mulți mici slujbași ai Tribunalului se demisioneze, pentru că nu au fost numiți după recomandarea d-lui Dimitriu; a doua anchetă urmărește reabilitarea d-lui Bălășescu care pe baza raportului fostului procuror general Suciu, fusese pedepsit cu transferarea de către consiliul superior al magistraturei.

Ambele anchete au fost făcute de procurorul general, cu colaborarea grefierului Zăhărescu și a altor funcționari inferiori ai Tribunalului, iar dintre magistrați n'au fost ascultați nimeni. Mai mult, procurorul general n'a dat mîna cu nici unul din magistrații, care au venit să-l conducă la gară.

Ar fi de prisos să amintim că numele acestui procuror general este Toneanu.

❑ *Procurorul general a cerut azi parchetului tribunalului, să-i comunice lucrările referitoare la ancheta ce s'a făcut, privitor la moartea lui Diaconescu, fost gardian la ospiciul Socola.*

Denunțul privitor la moartea suspectă a lui Diaconescu, a fost făcut de studentul în medicină Lucescu, intern la ospiciul Socola.

De și expertiza medico-legală, conchide că moartea lui Diaconescu a fost naturală, totuși, procurorul general cere parchetului să trimită afacerea la instrucție, cu rechizitoriu de urmărire, contra d-rului Brăescu, care este acuzat că ar fi bătut pe Diaconescu.

Aceasta purtare a fost dictată procurorului general, de către d. Grecianu, care este montat de către un fruntaș junimist, ca să stăruе pentru implicarea d-rului Brăescu, căruia nu i se poate erta că a părăsit serviciul la Slănic.

Toată infamia se țese în lipsa d-lui dr. Brăescu, care se află în străinătate, în virtutea unui concediu de 30 zile.

❑ *Medicul șef al corpului 4 de armată, a cerut direcției sanitare, să-i trimeață lămuriri, unde se vor izola bolnavii de holeră și unde acei suspectați a fi avînd această boală.*

Intrebarea aceasta e motivată de legea sanitară, care obligă autoritățile militare, ca în caz de holeră, să izoleze pe soldații bolnavi în acelaș spital, în care vor fi internați și bolnavii civili.

Pînă acuma însă, nimeni în Iași, nu știe, unde vor fi izolați bolnavii suspecți, pentru bunul motiv că nimeni nu s'a îngrijit să aleagă un local pentru acest scop.

❑ *In cercurile preoțești din localitate a produs o rea impresie, faptul, că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, n'a respuns la nici una din telegramele, pe care preoții i-au transmis, cu prilejul aniversărei nașterei I. P. S. Sale.*

Preoții se cred în drept de a pretinde o atențiune ceva mai delicată, din partea șefului suprem al eparhiei.

❑ *Administrația comunală ține să arunce praf în ochii oamenilor și să ne înșele în special pe noi, cei de la* Opinia, *trimițînd în fie-ce dimineață pe la orele 10 o saca să stropească strada Gh. Mîrzescu.*

O stropește, dar numai pe distanța Teatru—str. Ștefan cel Mare, mai sus, de loc.

Opinia *n'are nevoie de* **cinstea** *d-lui Grecianu. Str. Gh. Mîrzercu trebuie stropită ca și alte străzi din motive de salubritate. Facă deci bine primăria să stropească întreaga stradă și alte străzi lăturalnice, pe cari locuitorii sunt siliți să facă o primejdioasă prafoterapie.*

❑ *Ministerul Instrucțiunei și al Cultelor, a încunoștiințat revizoratul școlar și Direcțiunile școalelor din Iași, că toate cursurile primare și secundare, precum și ori ce dispozițiuni preliminare, examene de admitere, de corigențe și de burse se vor ține în ziua de 15 Septembre.*

❑ Acum două luni, a avut loc o anchetă la institutul chimic al Statului, în urma unui denunț că șeful acelui institut, d. dr. Șumuleanu, s'ar fi făcut vinovat de fapte incorecte.

Ancheta, care a fost făcută de d. inspector Rigani și de d. dr. Minovici, conchide, după cîte aflăm, la netemeinicia denunțului. Cu toate acestea afacerea va fi reluată.

Autorul denunțului este un fruntaș junimist din Iași, d. Dimitrie Cădere, inspector al învățămîntului primar.

D. Cădere, pentru a dovedi adevărul celor denunțate de dînsul, va face contestație la direcția generală a serviciului sanitar și va arăta că ancheta a fost făcută pe sprinceană,—dovadă că ancheta a refuzat să-l asculte pe d. Cădere, de și el ceruse formal aceasta.

❑ **HOLERA.**—*Tănărul elev de la școala de Arte și Meserii, care s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte, a fost pus în libertate la ora 12 de noapte, constatîndu-se, că suferea de o gastro-enterită acută.*

*

In privința acestui caz, serviciul sanitar local publică comunicatul următor:

„In urma rezultatului examenului bacteriologic dat eri în 2 Septembrie, ora 12 noapte, care a fost negativ, s'au rîdicat toate măsurile luate pentru cazul suspect de la școala de Arte.

In tot cuprinsul orașului Iași nu există nici un caz suspect sau confirmat de holeră".

*

Comunicatul serviciului sanitar e destul de lacoñic, pe cătă vreme circulă cu insistență svonul, că s'au constatat două cazuri, în comunele învecinate și care deci fac parte din cuprinsul Iașului.

Spre liniștirea opiniei publice cu drept cuvînt alarmată, serviciul sanitar ar putea fi ceva mai vorbaret.

*

O telegramă a direcției generale a serviciului sanitar, arată măsurile luate, față de provenientele din Burgas, unde bîntue holera.

*

Serviciul sanitar a fost înștiințat, că azi sosește în localitate un călător, venind din Constantinopol, unde bîntuie holera.

❑ Edilitatea ieșană, pe vremurile aceste de epidemii, ar putea inspira multe subiecte de comedii ori de operetă.

Intre multe altele, bunăoară, este și sistemul aplicat de administrația comunală în stropirea străzilor. Așa, strada Golia este stropită de sacalele primăriei, în zilele mai călduroase, numai pînă la statuia lui Miron Costin. Nici un centimetru mai departe,—nici măcar pînă la palatul prefecturei, unde tronează d. Stroja.

Nici primejdia epidemiilor nu poate scoate edilitatea Iașului, din zgîrcenia și din prostia ei.

❑ Cercul de studii al partidului liberal a publicat primul număr din buletinul său.

❑ O circulară a prefecturei județului Dîmboviița, face cunoscut autorităților locale, că pe linia ferată Petroaia-Leordeni, s'a găsit cadavrul unei femei, în etate ca de 35 ani, a cărei identitate nu s'a putut încă stabili. Bănuindu se că femeia ar fi fost asasinată, cere ca autoritățile se cerceteze pentru a se stabili identitatea și pricina morței.

❑ D. Suțu, magistrat, a fost delegat ca judecător sindic pe noul an judiciar.

❑ Primim următoarea scrisoare cu privire la incorectitudinile intendentului Spiridoniei și a primului ajutor de primar:

Domnule Director, oare cînd va veni timpul ca să înceteze jaful la cari se dedau cei însărcinați cu conducerea diferitelor așezăminte? Cu ce drept intendentul Lohan, ține la viea Epitropiei din Bucium, unde stă el cu familia, o trăsură a Epitropiei cu 2 cai și cu care cărăbănește zilnic pînă la tramvai și înapoi pe toate neamurile sale, ba am scăpat din vedere că tot cu acea trăsură vine regulat în oraș și să reîntoarce la viea sa din Vișan și d. avocat Buzescu. Asemine cu ce drept d... Cosmovici, întrebuințează trăsura primăriei pentru a-și face transporturi la viea sa din Bucium? E bine să se cunoască de lume aceste lucruri.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand va începe mîine Duminică, inspecția diferitelor trupe. Aceste inspecțiuni vor avea loc în mod succesiv în circumscripțiile tuturor corpurilor de armată din țară.

Prima inspecție A. S. R. o va face corpului II de armată; la 6 Septembrie se va duce la Medgidia (Dobrogea) spre a inspecta trupele din corpul II de armată.

Inspecțiile vor fi terminate la 16 Septembrie.

❑ Luni 5 Septembrie va avea loc, în sala corului St. Mitropolii ședința cercului cultural preoțesc din oraș. Cu această ocazie I. P. S. Mitropolit și dr. Floru, medic șef al orașului, vor vorbi asupra măsurilor ce sunt de luat din partea preoților pentru ca enoriașii să se poată apăra cu succes în contra epidemiei de holeră ce ne amenință. Protoieria invită pe preoți a nu lipsi sub nici un motiv de la ședință, care se va va începe la ora 8 jum. dim.

*

In cursul săptămînei viitoare va apărea un apel către populațiune prin care va fi invitată a se supune măsurilor luate, ca apărare în contra holerei.

❑ D. comandant al liceului militar, face cunoscut că după noua dispozițiune, cursurile liceului militar vor începe în ziua de 15 Septembrie, cînd toți elevii, vechi și noi, vor trebui să se prezinte la școală.

❑ Mîine Duminică, se întrunește consiliul de administrație al băncei meseriașilor.

❑ Direcția școalei interioare de comerciu, face cunoscut, că sunt mai multe locuri vacante în școală.

Eșire din Indiviz'une

La 5 Septembrie 1911, orele 11 a. m., se va vînde înaintea Tribunalului Iași, secția 3-a, pentru eșire din indiviziune, următoarele două imobile ale defunctului S. Sanft:

1) Imobilul din **strada Cismăriei**, No. 7 și 9, avînd o sarcină la Credit în suma de 35,612 lei inclusiv ratele Creditului, și

2) Imobilul din **strada Golia**, No. 15 și 17, avînd o sarcină la Credit în suma de 19,746 lei inclusiv ratele arierate.

Asupra ambelor imobile grevează și o sarcină ipotecară în favoarea d-lui Isidor Barber, precum și o inscripție luată de soția defunctului, pentru plata dotei sale în suma de 15,000 lei.

Amatorii pentru cumpărarea ambelor imobile sau numai a unui singur, sunt rugați a se presenta în ziua de 5 Septembrie a. c., ora 11 a. m. la Tribunalul Iași, secția 3-a.

❑ **Judiciare.**—Luni 15 Septembrie, se va judeca de tribunalul secția II-a, procesul trimis de casație, prin care Florea Tutunaru, celebrul polițaiu din Roman, este dat judecății de fostul deputat Stan, pentru ultragiu.

— D. Gh. T. Ionescu, fostul revizor școlar al județului Suceava, fusese pus sub urmărire de către judecătorul de instrucție, pentru neregularitățile ce le ar fi comis ca fost revizor.

Camera de punere sub acuzare, primind apelul d-lui Ionescu, l'a scos de sub urmărire.

❑ Ministerul de instrucțiune, a făcut ulterior cunoscut, autorităților școlare, că redeschiderea școalelor va avea loc 15 Septembrie.

In această zi vor avea loc examenele de admitere, de bursă și corijarea la clasele IV și VIII. Toate celelalte examene vor începe la 16 Septembrie și se vor termina la 21 a lunei.

Reînceperea cursurilor va avea loc la 22 Septembrie.

❑ **Piesa Pantelimen cu trupa Victor Antonescu la Circol Sidoli.** —*Luni 12 și Marți 13 Septembrie* a. c. oara 9 seara la „Circul Sidoli" se va reprezenta piesa *Pantelimon* cu trupa „Victor Antonescu" care a obținut un „strălucit succes la București".

Aceasta a făcut ca să răsară, ca ciupercile, spune ziarul „Dimineața", în mai multe orașe din țară, compilări și parodii ridicole ale piesei „Pantelimon" surprinzîndu se astfel buna credință a publicului. Ca să se știe, anunțăm că piesa „Pantelimon", care a obținut strălucitul succes din București, unde a ajuns la a zecea reprezentație, e scrisă de d-nii *Mefisto și Maximin*, pseudonimele a doi cunoscuți și valoroși scriitori și va fi jucată în Iași cum a fost jucată și la București „Luni 12 și Marți 12 a. c. *la Circul Sidoli de trupa Victor Antonescu.*

Biletele și programele pentru aceste două reprezentații se găsesc *numai la Agenția Teatrală „Thalia"* a d-lui T. Maximovici, cunoscuta organizatoare a spectacolelor alese.

Se prevede și la Iași un succes strălucit al acestei superbe piese, scrisă în chip maestru și de o reală valoare artistică, la București, cele 10 reprezentații ale acestei piese cu trupa Victor Antonescu, obținînd un succes de nedescris.

❑ A fost arestat locuitorul Ion Contur, din satul Cilibiu, comuna Golăești fiind că au fost găsiți la el acasă 7 porci de furat.

❑ Pentru examenele de burse, de la școala de Arte și Meserii din Iași, a fost numită următoarea comisiune: D. V. Popescu-profesor, președinte, Ioan Dimitriu și Ioan Apostol institutori, ca membri.

❑ In satul Românești, com. Movileni, s'a instituit un comitet pentru construirea unei biserici.

❑ Ministerul de instrucție a făcut cunoscut, că acei dintre membrii corpului didactic, cari vor obține un concediu mai mare de două luni, nu vor putea plăti suplinitorului mai puțin de 80 la sută din salarul respectiv.

❑ Serviciul sanitar a făcut cunoscut morarilor din localitate, de a întrebuința în transportarea cerealelor, numai saci de calitate bună și de provenienței nebănuită.

❑ Ministerul de interne a cerut telegrafic prefecturei jud. Iași, că pentru a se preveni întinderea holerei, să pue în vedere d-lor președinți ai corporațiilor meseriașilor din localitate, că conform art. 53 din legea sanitară, congresul mesertașilor nu va mai avea loc.

❑ Termenul pentru recomandarea cărților didactice, de către membrii corpului didactic primar, se prelungește pînă la 20 Septembre, de oare ce unele cărți aprobate n'au putut fi puse încă în circulație.

❑ Eri a fost internat la spitalul israelit, numitul Ion Golschi, de loc din Tulcea, și care avea capul spart. El declară că a capatat rana într'un accident de tramvai pe strada Sărăriei.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru, este:

Noutăți: Serbările Ligei culturale. — O broșură nouă despre Romînia.—Origina și semnificația numelui Iași.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru.—Adevăr și Minciună.

Invățămînt: G. Bogdan-Duică.—Liceele și gimnaziile în anul școlar 1910—1911.

Gr. Mustea. — Primul congres de pedologie din Bruxelles.

Literatură: Emil Isac.—Luna lui Sf. Iunie.

Cronica științifică: Emanuel Grigoraș. —Noutăți științifice: Cultura țesăturilor în afară de organism; Mișcarea Browniană.

Note și discuții: Radu Ciomag.—Cîteva adevăruri pentru frații noștri de dincolo; Hilmer.—Un sub ofițer romîn decorat de împăratul Germaniei (cu o ilustrație).

Insemnări: Reminiscențe de la serbările culturale din Blaj.—O critică recentă a „Neoiobăgiei": — Naționalismul... cu bita! Centenarul lui Theophile Gautier.— Cum este rezolvată chestiunea evreiască.

Revista Revistelor: Viața Socială. — La Voce. — Mercure de France. — Les Annales.

Memento.

❑ Numitul Dumitru Hăimănescu, curățitor de vagoane la tramvaiul electric, pe cînd se ducea astă noapte cu tramvaiul pe la ora 11 jum. pe strada Sărărie, a intrat în vorbă cu femeia Ana Isciuc, căreia i-a furat pantofii și un inel.

Dus la secție a declarat că a voit să facă o glumă.

❑ Lucrătorul G. Dari din strada Lozonski, luîndu se la ceartă cu un alt lucrător, anume Ion Zancovianu, i-a aplicat cîte-va lovituri, spărgîndu-i capul.

❑ Ministerul Instrucțiunei a făcut cunoscut revizoratului școlar, că s'a hotărît ca pe viitor, cărțile de studiu, cari nu vor avea aplicate pe ele timbrul casei școalelor, vor fi confiscate, considerîndu-se că autorii acestor cărți au fraudat Casa de taxa de 5%.

❑ In cursul lunei viitoare va apărea în Iași o nouă revistă „*Viitorul Romîncelor*".

Publicația, care promite a fi foarte interesantă, va apărea sub direcțiunea d-rei Adela Xenopol, cunoscuta scriitoare și luptătoare pentru femenism, în țara noastră, și care a mai diriguit pe vremuri revistele „Dochia" și „Romînca" care au apărut timp de 3 ani, până la plecarea d-rei Xenopol în străinătate.

„Viitorul Romîncelor" va susținea drepturile femeilor, și va avea de colaboratoare pe doamnele ce vor dori să colaboreze și pe d-rele studente.

❑ Prețedinții Camerelor de comerciu din țară, au fost convocați de ministerul de industrie, pentru ziua de 6 Septembrie, ora 4 p. m. spre a proceda la alegerea unui membru în consiliul superior al comerciului, în locul vacant.

❑ Secretarii Camerelor de comerciu din țară, sunt convocați la ministerul de industrie, pentru ziua de 6 Septembrie, ora 10 a. m., în interes de serviciu.

❑ Noul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Sîmbătă 3 Sep. următoarele sujete:

Henric al 4-lea și pădurarul, splendidă narațiune iseorică, admirabil reconstituită și interpretată de somitățile teatrale ale Comediei Franceze din Paris. —Pardesiul profesorului, roman contimporan însuflețit—Conducătorul, desfășurare humoristică—Povestea unui trandafir, schițe de moravuri moderne, cu o excelentă inscenare.—Aventurile lui John Ping, scene comice de moravuri pariziane—Fizica distractivă, experiențe interesante de vulgarizare.—Surorile Amelia și Leonora, exercițiii de forță, scene artistice-sportive—Lacul Garda (Nordul Italiei) pitoreștl vederi, fidel înregistrate după natură—D-nei Babilas îi plac animalele, scene comice de moravuri pariziane, etc.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia și Joia și reprezentațiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile și serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu prețurile populare.

Mîne Duminică matineu la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli—și mîne Duminică seara, reprezentație în grădina Trajan.

❑ Firul special a bine-voit a se deranja pe ziua de azi, așa că n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.

ANUNCIU

SE CAUTĂ O MAISTRĂ DE CROITORIE pentru școala profesională „Steaua". Doritoarele pot adresa ofertele lor închise la cancelaria școalei, str. Albă No. 23 între orele 10—12 și z—5 pînă în ziua de 5 Septembrie.

Comitetul

Vasile E. Theodoru
AVOCAT
— **Iași, Str. I. C. Brătianu No. 6** —
(foastă de Sus)

Doctor în Med. și Chirurgie
Frieda Ackermann
Specialistă în boli de femei și copii
Consultațiuni de la 9—11 a. m. 2—5 p. m.
Pentru saraci gratuit
— 10 STR. MITROPOLIEI 10 —

Vaccinări și revaccinări
— *cu buletine pentru școli* —
Dr. A. STEUERMAN
— **Str. Golia No. 13** —

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară „*Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași*", aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor,** precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare,** rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder,** Prețedintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Un domn romîn, profesiune liberă, caută *menajeră* romîncă 24—30 ani, educație îngrijită, harnică în gospodărie și lucru de casă, caracter serios și liniștit. Adresa: „Serios" gara Vișina, jud. Romanați.

Se primesc elevi în gazdă
A se adresa: str. Gh. Mîrzescu 32

De închiriat
Prăvălia falitului **H. L. Horovitz din** Iași strada Ștefan cel Mare No. 68 pe timpul rămas pînă la sfîntu Dumitru 1911.
Judecător Sindic **Cihodariu**
Secretar *C. Boian*
No. 2495
1911 August 24

Ape minerale naturale
STREINE ȘI INDIGENE
din 1911
au sosit la Farmacia I. WERNER
DIN PIAȚA UNIREI

Institutul Profesional de Fete
Ella Em. Savopol
Cultură și Educație Națională
București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)
Internat, Semi internat, Externat
Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.
Curs liber program propriu și Curs profesional programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.
Directoarea școalei și Atelierelor
ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

De vînzare casele din str. Veche No. 26.
A se adresa la d. I. Buiuclin.

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

Se caută un grilaj de biurou (5—6 metri). A se adresa la adm. acestui ziar.

Se primesc elevi la Tipografia H. Goldner pentru învățătură.

FĂINA LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădult, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se poŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturoc durerilor muşculare şi nervoase, inflamoţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*
Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.
Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.
Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavóstră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

OPINIA!

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 11

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.
Agent general pentru Iaşi:

OSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

In 20 Octomvrie 1852 Academia de Medecini din Paris sub Recomandarea D-lui Dr. Olivier

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelori de pele, dartrilori, eczemelori, sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, reumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenóse, lepriei, galbinei, ulcerilori inveterati şi atotulori bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.* Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelori consecinţe, datăndine sau urmarine recente saŭ inveterate şi rebele (accidentiori gurei şi a gâtului, putrediţiuĭ oseloriĭ) Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onóră Pesmeţii Dr Olivier

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust fórte plăcuţŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in or ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniaḑa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă aşĭ felŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « Ĭ pot da servicie mari humanităţiĭ. »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preturĭ convenabile

PONDOIR déposé
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică, şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

„Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adreseze lui" **L. Schlesinger Berlin 18**

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1392 Marți 6 Septembrie 1911

Guvernul și Toamna

Foile guvernamentale au început să se ocupe cu scontul. Scontează ziarele oficioase toamna. Ce va fi la toamnă. Apoi ce să fie la toamnă: cum își așterne așa va dormi guvernul.

In limbagiul nostru politic, Toamna însemnează scadența, însemnează darea de seamă, bilanțul unui guvern.

Sunt unele guverne, cari în adevărat spirit constituțional, guvernează, fac acte de autoritate în timpul cînd e Parlamentul deschis. Aceste guverne n'au toamnă, n'au gestiune necontrolată și deci n'au a da o socoteală mai lungă cuiva. Asemenea guverne lucrează sub controlul Parlamentului, care sanctifică cu votul său, ori-ce act politic—dacă îl sanctifică.

Sunt însă și alt-fel de guverne. Sunt guverne cari se agită, lucrează, se războesc tocmai în vremurile cînd deputații și senatorii stau acasă și-și caută fie-care de treburile lui. Un asemenea guvern lucrează numai cu pasivul, și-l încarcă fără nici un control și apoi trebue să aștepte ziua judecății.

Un asemenea guvern e cel actual.

De aceea pentru el, toamna are o importanță capitală. De aceea ziarele oficioasele au început să se cam îngrijească ce o să fie la toamnă.

Un guvern cu adevărat constituțional face actele sale de guvernămînt, actele sale politice, în timpul cînd Parlamentul este deschis, mărginîndu-se în restul anului la o simplă firare a afacerilor, sau la aplicarea acelor acte politice, asupra cărora a căpătat asentimentul Corpurilor legiuitoare.

Așa a procedat guvernul Carp—Marghiloman?

De prisos să zicem că nu.

Guvernul actual are la activul său o sesiune parlamentară. Ei bine, în tot timpul cît a stat deschis parlamentul, nimic politic nu îi s'a înfățișat. Guvernul s'a mulțumit să prezinte cele cîteva proecte curente, prin care cel mai de seamă a fost proectul budgetar, și încolo nimic. Nici un proect de lege cu caracter politic n'a fost supus Parlamentului, de către guvern. Ba ceva mai mult, pînă la închiderea Corpurilor legiuitoare guvernul n'a îndrăznit să facă nici un pas, care să ne facă să ghicim politica sa.

Abia după ce Parlamentul a fost închis, guvernul a căpătat o linie de conduită politică, bună-rea, n'o discutăm acum. Indrăzneala și busola de care are nevoie orice guvern, cînd stă de vorbă cu țara legală, i-au lipsit cu desăvîrșire cabinetului actual, atîta vreme cît a durat sesiunea parlamentară.

D. Marghiloman, blînd ca un mieluț, la Senat și la Cameră, a dovedit un adevărat erou după ce a trimis pe deputați și pe senatori „la urma lor". Viața politică a început pentru guvern abia după ce s'a închis parlamentul.

In timpul vacanței parlamentare, d. C. C. Arion a provocat o criza sinodală; tot în timpul vacanței parlamentare d. Al. Marghiloman a deschis chestia tramvaielor comunale; în timpul vacanței parlamentare au fost stîlciți țăranii din Rucăr; în timpul vacanței parlamentare d. D. Nenițescu și-a adus aminte că rolul său e de a legifera asupra unor cestiuni, cari ar cere un om cel puțin ca Bismarck; în timpul vacanței parlamentare d. Al. Marghiloman a provocat o mișcare aproape generală printre prefecții din țară—într'un cuvînt, tot ce a făcut guvernul actual și tot ce se poate considera drept act politic, a fost făcut în timpul vacanței parlamentare.

Sancționa va Parlamentul tot ce guvernul a făcut în lipsa și fără consimțimîntul său?

In această întrebare se rezumă ceea ce ne-am obicinuit noi a numi, în vorbirea politică, toamna.

Iată dar de ce guvernul, prin presa sa, a început să fie grijuliu, cu privire la toamnă.

Toamna e chemată să sancționeze ceea ce Sinodul a făcut în sesiunea de primăvară, toamna va trebui să decidă dacă bine sau rău a făcut guvernul, demițînd pe Episcopul de Roman, din scaunul său; toamna va răspunde dacă în chip legal ministerul de finanțe a acordat fostului Primat o pensie ce nu i se cuvine; toamna va fi întrebată dacă bine sau rău, consiliul de miniștri a anulat statutele tramvaielor comunale; toamna va fi chemată să se rostească asupra sentinței, prin care profesorul Chiricescu a fost înlăturat din învățămînt.

Sub un guvern păcătos, ca cel de azi, toamna e cel mai încărcat anotimp.

Guvernul Carp a făcut, tot ce a făcut, fără controlul parlamentului, fără asentimentul țării; el are un pasiv încărcat de care va trebui să-și dea seama. De aici însemnătatea toamnei; de aici calda așteptare a zilei de scadență. Ori-cari ar fi prevederile presei guvernamentale și ori care ar fi supunerea aleșilor d-lui Marghiloman, îl asigurăm că toamna va fi furtunoasă, socoteala pe care va trebui s'o dea țării va fi grea.

Insăși neliniștea care a cuprins ziarele guvernamentale asupra toamnei, e o dovadă neîndoioasă, că regimul se teme de acest anotimp.

Ftisicii au totdeauna cuvînt să se îngrozească de căderea frunzelor.

Asanarea Iașului

Consiliul de miniștri a hotărît să dea 200,000 lei Iașului, pentru combaterea epidemiilor. Suma este destul de însemnată și o credem suficientă pentru distrugerea atîtor focare de infecțiune, după urma cărora epidemiile nu se mai sfîrsesc în acest nenorocit oraș,

Chestiunea e însă cum, cînd și de cine se vor întrebuința acești bani, dați Iașului de membrii guvernului?

Știm că autoritățile sanitare superioare au fost cele dintăi care au avizat ca din fondul deschis de guvern pentru combaterea epidemiilor din țară, să se dea Iașului suma cea mai mare, a doua Capitală a țărei fiind socotită ca cel mai de plîns oraș din punctul de vedere sanitar.

Dar nu vedem pînă azi nici cel mai mic început de cheltuială, de și au trecut cîte-va zile de cînd această sumă a fost votată.

Cînd tifosul decimează pe capete populația saracă a Iașului, iar Holera bate la ușă, întîrzierea care se pune în începerea lucrărilor sanitare, este condamnabilă din toate punctele de vedere.

Este de datoria guvernului și a autorităților sanitare, să ia cele mai urgente măsuri în această privință.

Iar dacă cumva este vre'o temere că edilii locali nu vor fi la înălțimea împrejurărilor, pentru a întrebuința toate sumele scopului pentru care au fost destinate—să iee măsurile de control necesare dar să nu se întîrzie asanarea Iașului.

Infatigabilul șer

Evenimentul vorbește foarte des despre isprăvile valoroase ale șerului Mitika, eminentul primar al Iașului. Despre ori ce ar fi vorba, despre statuia lui Cuza, despre serbările jubiliare, des pre crapatul tuburilor, despre teatru — trebue să se amintească și numele d-lui Grecianu.

Statuia lui Cuza va fi așezată în piața Unirii — se tipărește astfel în ziarul conservator: „domnul Grecianu a dispus ca statuia să fie ridicată etc." Un caz de febră tifoidă în Iași: „domnul Grecianu și medicul primar, au fost să se convingă dacă suspectatul din strada cutare, are, în adevăr, tifos". Ziariștii englezi în Iași: „în automobil se află d. Grecianu și d-ra Rose, de la Morning Post". Holera în Iași: „elevul Vasiliu, care a mîncat mititei la București, a fost vizitat de d. Grecianu și de medicul primar".

Am citat aceste exemple din o mie. Și e foarte interesant, pentru a invedera infatigabilitatea șerului, că el intreprinde chiar să viziteze holerici, că se declară gata a diagnostica, fără examen bacteriologic, dacă există sau nu vibrioni, numiți și peștrioni. Căci bănuitul de a avea holeră a fost vizitat de două ori de domnul Grecianu și de d. dr. Flor. Nu doar de d. dr. Flor și de d. Grecianu, ci de acesta și de medic, fiindcă, cum se obișnuește la consulturi medicale, primo se pune numele doctorului celui mare, pe urmă al acelui mai puțin important.

Iată un exemplu de om, care face treabă extra-ordinară, în tot ce pare că nu se pricepe și care se păzește ca de foc acolo, unde s'ar părea că ar trebui să se priceapă.

Domnul Grecianu e avocat — dar n'ar avea să apară înaintea unei instanțe judecătorești și să glăsuiască: „procedura nefiind împlinită, cerem amînarea".

Dar d. Grecianu, fără medic, visitează pe tifici, pe holerici, pe scarlatinoși — și cu mare succes, de vreme ce ni se spune: „bolnavul a fost vizitat de d. Grecianu și de medicul primar, cari au hotărît, au dispus, au prescris, au izolat..."

Că examenul bacteriologic n'a fost făcut de domnii Grecianu și dr. Mezincescu, ci numai de acesta de pe urmă — excepția aceasta e o simplă excepție și nu ne îndoim că, la ivirea unui nou caz de holeră capatată prin consumație de mititei, microscopul va fi înșăcat și de șerul infatigabil, care va descoperi repede virgula — el, care este înrudit cu punctuația, fiind un semn de exclamație pentru unii, un semn de interogație... pentru alții.

EDILITATE

Iașul în întuneric

Consiliul comunal s'a ocupat din nou în ședința sa din urmă, de tranzacția pentru întinderea rețelei de iluminat orașul.

D. primar a dat cetire proectului, modificat și prezintat de către d. director al uzinei de electricitate. S'a constatat aci o mică surpriză. Acum cîtva timp d. Grecianu, în plină ședință, a prezintat consiliului pe d. inginer Lecca ca inginer inspector al comunei.

Prezintarea a fost însoțită de oarecari elogii la adresa inginerului,—credem îndreptățite. In ședința de Sîmbătă d. Grecianu a prezintat pe d. inginer Lecca ca director al uzinei de electricitate,—prezintare însoțită tot de oare care elogii la adresa inginerului, pe care le credem tot îndreptățite.

Unii consilieri au fost surprinși,—și cu drept cuvînt, căci lipsea o explicație, pe care primarul ar fi trebuit s'o deie, cel puțin drept condescendență pentru consiliul comunal.

Dar s'a petrecut cu această chestiune o curiozitate și mai semnificativă. O fi o simplă întîmplare, sau un lucru chib zuit,—iată ceea ce nu se poate afirma. Ajunge însă, să arătăm, că proectul definitiv pentru întinderea rețelei s'a prezintat consiliului, în lipsa din țară a d-lui inginer Vîrlănescu, care are ca atribuție specială de a supraveghia tocmai rețeaua de lumină, care este autorul principalelor clauze din transacțiune, modificată de administrația comunală.

Aceasta e de neiertat. Administrația comunală era datoare să aștepte reîntoarcerea inginerului specialist, care să-și fi spus cuvîntul competent în modificările cerute de uzina de electricitate.

Ca în toate chestiile însă, administrația comunală și de data aceasta a arătat o nepricepere, dăunătoare intereselor comunale.

Vom analiza pe larg transacțiunea încheiată și chestia monopolului acordat de comună. Pentru azi vrem să relevăm hotărîrea luată de comună, de a lasa cele mai multe străzi cufundate în întuneric ore întregi.

Se știe, că prin acest proect, toate lămpile cu petrol se 'nlocuesc cu lămpi incandescente electrice. Inginerul comunal a prevăzut ca aceste lămpi, situate prin ulițele laterale, să fie mai de vreme iluminate ca cele din centrul orașului.

Și aceasta cu drept cuvînt. In centrul orașului, străzile au o suficientă lumină de la prăvălii, și cu toate că une ori lămpile publice aprinzîndu se tîrziu, întunericul e destul de mare, totuși de la lumina prăvăliilor circulația e încă posibilă.

In străzile laterale, a se aprinde lămpile în același timp cu cele din străzile principale, de multe ori o oră și mai bine după înserat, însamnă a lasa aceste străzi în plin întuneric, și în așa fel circulația urmează să fie chiar imposibilă.

Să recunoaștem că acest fapt a fost relevat de unii consilieri comunali. Insuși directorul uzinei a fost silit să recunoască exactitatea faptului,—dar a adăugat că a se admite cererea inginerului comunal, ar fi o cheltuială prea mare pentru uzină.

Administrația comunală n'a găsit nimic de răspuns și a încheiat o transacție, care în loc să aducă o îmbunătățire, va aduce Iașul, ca pe vremea iluminatului cu opaițe.

Ce zic cetățenii?

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZIARELE MICI

Pe cînd urmam aci seria reflecțiilor începute asupra diverselor împrejurări gazetărești, — iată că ne aduse poșta o invitațiune de a lua parte, printr'un articol ocazional, la modestul jubileu al unui mic și simpatic confrate. Ziarul brăilean „Romînia" își serbătorește —printr'un tradițional număr festiv— întrarea în al treilea an de existență și se adresează unora din publiciștii celor două Capitale, ca să participe la evenimentul acesta, colaborînd la numărul proiectat al gazetei.

In afară de faptul însuși, numai de o relativă importanță, împrejurarea poate inspira oare-cari meditări de natură generală. Instituția presei e departe de a fi ajuns, la noi și poate chiar în multe alte părți încă, la un nivel moral așa fel, în cît, de existența unui ziar—și prin urmare și de jubileul lui—să se bucure toți confrații întru ziarism, văzînd în acel unic organ,—respectiv în fie-care altul,—un simbol al puterei crescînde a instituțiunii însăși, cu atît mai sigură și mai temeinică, cu cît se mărește numărul ziarelor și răspîndirea lor.

Din nefericire suntem încă departe de această stare de lucruri. Cel mult dacă gazetele mari văd cu simpatie obiectivă și cu dezinteresare ființa ziarelor mici, cu totul în afară de concurența posibilă pentru tiragiul celor mari. Căci de-asupra modestelor ziare locale, consacrate și devotate numai întîmplărilor mai restrînse și preocupărilor locale, plutesc, cu atotputernicia zgomotoasă, ziarele de format mare ale Capitalei, abundînd în coloane, în știri și în telegrame, tinzînd a reținea numai pentru ele singure întreaga luare aminte a opiniei publice.

E forța cea mare în mișcare și care absoarbe manifestările cele mici, reduse la un aparat cu totul simplu și aproape înnăbușite de menirea lor prin marea extindere ce ieau, zi cu zi, organele moderne de publicitate din București, imitate — nu însă concurate— în parte de ziarele Capitalei a doua.

De aceea ne surprinde — și ne surprinde plăcut — cînd vedem că rezistă timp de ani de zile cîte unul din ziarele mici, ale vre unui oraș fără o nuanță culturală pronunțată. Bună oară acea modestă dar vioaie „Romînie" pe care o găsim de multeori pe masa redacției și o răsfoim cu plăcere, pentru cuvîntul că a știut, cu inteligență și talent, să adune în puțin încăpătoarele ei coloane atîtea rubrici variate, folosindu-se cu atîta iscusință de progresele îndeplinite în curs de decenii în procesul de dezvoltare a presei romîne, ea însăși o producțiune recentă și întru cîtva o imitațiune a presei străine.

Dar nu e numai un moment cultural, ci și un eroism—existența micilor ziare cari nu au contingentele vaste de cetitori — și cu toate aceste privesc ca o necesitate și ca o chestiune de demnitate a lor, ca să dispună de toate variatele rubrici, începînd cu cele politice, economice, literare, beletristice și așa mai departe. Să le aibă toate aceste, micul ziar, macar că nu-i aduc nici glorie, nici legiuni de abonați, nici avantagiul — cel puțin — de a fi citit în toată țeara, —cel mult de a fi văzut și apreciat în sinul vre unei redacțiuni. Ci el rămîne legat de localitatea lui, limitat la interese și actualități regionale, fără a se încumeta la încercări mai îndrăzneațe ori la concurarea foilor mari ale Capitalei.

In aceste condițiuni progresele gazetăriei—și ale publicisticei în genere—se fac numai foarte încet, în provincie. Ici-colo cîte o sforțare mai semeață. Bunăoară cum fu, cu cîțiva ani în urmă inițiativa confratelui Graur de a tipări în Galați un mic ziar cotidian: „Ecoul", redactat în chip mai complet și cu osebit talent. Tot la Galați a trăit cîtva timp revista „Paginelor libere". Sunt licăriri trecătoare care-și au însemnătatea lor în istoricul presei. Tot așa își va avea micul și simpaticul confrate brăilean prin persistența sa și prin remarcabila sa notă de varietate.

Avînd numai formatul gazetelor de provincie, mica „Romînie" are suflul și vigoarea unui adevărat organ de publicitate și prevestește vremea în care publicul fiecărui oraș va avea și va susținea ziarele sale proprii, pentrucă gradul de cultură și de intelectualitate a localității se va judeca numai după —felul cum știe să-și prețuiască ziarele.

Rodion

GRĂDINA DE COPII

Scriam într'un articol, în acest loc, despre nevoia ce este de a se conforma școala mai mult cerințelor naturale ale copilului, spre a fi gustată de acesta și căutată. Mai spuneam că una din cauzele pentru care la noi sunt mai mulți fugari de la școală, cum nu sunt în țările civilizate, este și aceasta că școala nu știe să facă nici o tranziție de la viața de acasă a copilului și acea pe care trebue s'o ducă acesta între zidurile ei.

Dar nu este mai puțin adevărat că nici viața care o duce copilul acasă, nu este conformă, de obiceiu, cu cerințele naturei lui și cu trebuințele desvoltării sale fizice, intelectuale și morale. Acasă, poate mai rău decît la școală, copilul nu găsește ceia ce i-ar trebui, ceia ce i-ar veni în sprijinul desvoltării sale. In clasa lucrătorilor, copiii sunt închiși în casă, sub privigherea unui frate mai mare — în cazul cel mai bun — sau a unei bătrîne, căreia îi este greu și de zilele ei, ori sunt lăsați în stradă, unde contractează după cea mai rațională metodă pedagogică, cele mai rele obiceiuri. Strada, pentru acești copii, este școala unde învață, după o metodă vrednică de imitat, furtișagul, vagabondagiul și tot convoiul de obiceiuri, care degradează ființa omenească.

In clasele burgheze, mama deși rămîne acasă, dar fiind ocupată cu gospodăria sau cu lucrări de altă natură, — bune sau rele, aceasta puțin importă — nu poate să se ocupe de copii, așa că acei cari n'au vrîsta de școală, neflind ocupați și nimene care să se ocupe de ei, umblă toată vremea, din colț în colț, scîncind sau plictisîndu-se.

In clasa bogată, viața copiilor este încă și mai de plîns. Aceștia, din pricina supravegherei prea mari, nu se pot da la ocupațiile sau la mișcările pe cari le reclamă trebuințele copilăriei, de frică să nu-și murdărească hainele, sau să se rănească, așa că și aceștia duc lipsa acelorași trebuinți ale desvoltării lor normale. Ba încă viața acestora acasă este mai de plîns, decît la școală. Cel puțin aice supravegherea nu este așa de riguroasă, lanțul sclaviei lor este cîteodată mai lung, copilul mai scapă cîteodată de supraveghere, mai sunt recreații, în care se dedă cu tot sufletul la viața de libertate și de veselie proprie și naturală copilăriei.

In acest chip copiii tuturor claselor sociale își pierd timpul copilăriei, toată copilăria în care ei trebue să-și facă educația adevărată, să-și desvolte aptitudinile naturale și să se prepare pentru viața de maturitate. Căci, la școală se primește o educație artificială, de multe ori contrară dispozițiilor naturale pe care trebue să le combată sau să le neglijeze. Și copilăria nu este o întîmplare, un rău necesar, ea își are rostul ei bine hotărît, este timpul cînd copilul trebue să se pregătească pentru viața de maturitate.

Copilăria omului este mai lungă de cît la celelalte animale, pentru că viața lui este mai complexă în cerințile ei și are nevoe de o pregătire mai îndelungată.

Copilăria nu este de neglijat, ci din contra să căutăm să profităm de ea, să ne servim de ea, înlesnindu-i mijloacele pentru ca copilul să-și satisfacă cerințile vieței lui de copil, de a se mișca de a se deda la activitatea liberă și spontană, de a nu-l opri de la jocurile lui favorite, punîndu-i în cale mijloace de a-i ațîța curiozitatea și apoi mijloace de a și-o satisface, înlesnindu-i mijloace pentru a-și satisface trebuința de a imita, de a crea etc.

Fiind-că mijloacele de educație proprie copilăriei nu se pot pune la dispoziția copilului în casa părintească din mai multe motive, atunci în țările civilizate s'au înființat așa zisele grădini de copii, școli infantine, etc, instituții al căror scop este de a primi toată ziua pe copiii ai căror părinți nu se pot ocupa de ei și a le pune la dispoziție mijlocele pentru a trăi viața adevărată de copil și prin aceasta a-și desvolta în mod normal forțele sufletești și fizice spre a atinge idealul uman.

De aseminea instituții se simte mare nevoe. O aseminea instituție care să

primească pe copii de la 3—5 ani ar pune puţină ordine în spiritele copiilor noştri şi cînd ar veni la şcoala primară propriu zisă, nu s'ar mai plictisi şi nici n'ar căuta să fugă de ea, căci atunci aceste i-ar prezenta transiţia de care se simte acum lipsă şi pe care n'ar simţi-o dacă şcoalei primare i-ar premerge instituţia froebiliană. Ne aducem aminte cînd legea şcoalelor primare de acum 20—30 de ani prevedea pentru clasa I ca copiii să o facă în doi ani. Copilul se primea la 6 ani, cînd venea numai după prînz, iar dimineaţa veveau numai cei de 7 ani, cari în anul precedent urmase numai după prînz. In chipul acesta copiii nu erau aşa de împovoraţi cu materia şi nu erau constrînşi la disciplina şcolară aşa de deosebit faţă cu libertatea fără frîu de acasă, pentru că într'un an ei se deprindeau cu ea.

O grădină de copii s'ar putea crea foarte uşor, gîndesc eu, în oraşul nostru, fără a recurge la ajutorul statului, din iniţiativa privată. Cît priveşte organizarea s'ar găsi foarte lesne în oraşul nostru destule persoane competente şi cu bună-voinţă, rămîne să se găsească de acele care să-i simtă necesitatea şi să avizeze la mijloale prin care s'ar putea realiza. E pacat ca o mulţime de copii din toate clasele să fie lipsiţi de o instituţie aşa de folositoare, cînd ea s'ar putea realiza aşa de lesne.

C. V. Buţureanu

LICEELE ŞI GIMNAZIILE
IN ANUL ŞCOLAR 1910—1911

Despre licee şi gimnazii se publică o literatură pe care publicul nu o cunoaşte. Sunt „anuarele" statistice, din care se poate scoate cîte o învăţătură de preţ, mai ales pentru cei ce conduc şcoalele.

Din ele se va scoate la iveală aici, o singură lature a lucrărilor din şcoalele secundare: Ce promoţie au avut şcoalele acestea în luna Iunie 1911? Cu Iunie se închee anul; în Iunie se constată deci, ce s'a lucrat dela Septembrie până la Iunie. Constatările din Septembrie nu mai sunt exacte, deoarece rezultatele lor nu sunt datorite numai lucrării în şcoală, ci şi altor factori ca: preparatorii speciali de vacanţă, două luni de muncă mai mult, indulgenţa cu corigenţii. Culegînd dar, după anuare toate sumele de promovaţi, corigenţi şi repetenţi din Iunie (1911), aflăm că în anul şcolar 1910—1911 şcoalele secundare se înşiră, *după procentul de promovaţi* şi după anuarele care le-am putut ceti în următoarea scară:

Liceele:

Internat (Iaşi) promovaţi 87,93%, corigenţi 10.69%, Repetenţi 1.72%.

Carol (Craiova) promovaţi 70.75, corigenţi 24 21, repetenţi 5.03.

Unirea (Focşani) promovaţi 68.02, corigenţi 22,80, repetenţi 9 17.

Liceul naţional (Iaşi) promovaţi 67,66, corigenţi 26,32, repetenţi 6.02.

Traian (Severin) promovaţi 65.11, corigenţi 27,77, repetenţi 7,11 la sută.

Pr. Ferdinand (Bacău) promovaţi 64.78, corigenţi 25.58, repetenţi 9.63.

Laurian (Botoşani) promovaţi 62.02, corigenţi 27.21, repetenţi 10.75 la sută.

Alexandri (Galaţi) promovaţi 60.46, corigenţi 26.71, repetenţi 12.81 la sută.

P. Rareş (Piatr.-N) promovaţi 57 14, corigenţi 32 31, repetenţi 10,54 la sută.

Gimnaziile:

R. Greceanu (Slatina) promovaţi 75 31, corigenţi 18.51, repetenţi 6,17 la sută.

T.-Vladimirescu (T. Jiu) promovaţi 67,77, corigenţi 21,66, repetenţi 10 55.

A. Panu (Huşi) promovaţi 66.66, corigenţi 20,66, repetenţi 13.07 la sută.

Stirbei-V. (Călăraşi) promovaţi 64.51, corigenţi 28.49, repetenţi 6.98 la sută.

Sf. Haralambie (T.-Măgurele) promovaţi 62 33, corigenţi 31 81, repetenţi 5.84 la sută.

D. A. Sturza (Tecuci) promovaţi 60.58, corigenţi 28,82, repetenţi 10.58 la sută.

Ioniţă Atan (Caracal) promovaţi 59.72, corigenţi 26 39, repetenţi 13.89 la sută.

Al. Donici (Fălticeni) promovaţi 59 60, corigenţi 30.46, repetenţi 9,93 la sută.

Ştefan cel Mare (Iaşi) promovaţi 58.76, corigenţi 35 05, repetenţi 6.18 la sută.

D. Golescu (Cîmpulung) promovaţi 56.60, corigenţi 33.96, repetenţi 9.43 la sută.

Roman Vodă (Roman) promovaţi 55 61, corigenţi 29.94, repetenţi 14.43 la sută.

I. Maiorescu (Giurgiu) promovaţi 42,92, corigenţi 44.53, repetenţi 12 50 la sută.

V. Boerescu (Rîmnicul-S.), promovaţi 39.42, corigenţi 25.96, repetenţi 34.61 la sută.

Este uşor de înţeles că cele 34 la sută de repetenţi din Rîmnicul Sărat indică o stare gravă, a cărei explicare pot să o dea numai localnicii cari observă de aproape şcoala; asemeni este uşor de înţeles că marele număr de promovaţi din Internatul din Iaşi (87,93 la sută) va fi avînd cauze particulare, pe care cei ce nu suntem acolo nu le putem cunoaşte. In toi cazul, *grosso modo*, scara ce reiese din anuare trebue să fie considerată ca unul din acele adevăruri care se dau numai cu aproximaţie şi îndeamnă la cercetare...

Este bine ca feluritele şcoale să se măsoare una cu alta, să caute a rivaliza în bine. Constatările de mai sus le vor da de sigur, ceva de gîndit mai multor şcoale dintre cele cuprinse în calculul de faţă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Şcoală şi literatură.—Publicistica literară aşteaptă de ordinar cu multă nerăbdare trecerea lunilor de vacanţă, ca să intre din nou în stăpînirea.,. vitrinelor.

In toiul marilor călduri librarii, evită, şi cu drept cuvînt, a expune volume literare, ca să le îngălbenească soarele fără folos. Numai bieţii autori de cărţi ştiu în ce stare le revin coperţile volumelor nevîndute,—cari au petrecut cîte o vară întreagă în galantarele prăvăliilor. De aceea aşteaptă sosirea toamnei răcoroase.

Iată însă că de la 1 Septembrie vin alte cărţi care-şi dispută întâietatea vitrinelor,—cărţile şcolare. Şi cu drept cuvînt! Ele se vînd în cantităţi mari, ele răspund unor necesităţi sociale cu mult mai urgente. De aceea cărţile literare se cuvine să mai aibă răbdare. Le va veni şi lor vremea,—mai în apropierea Crăciunului...

*

Cunoscutul fizician Ramsay a ţinut la „British Association" din Portsmouth o conferinţă, inzistînd asupra necesităţei de a se face economie cu cărbunii, căci minele de cărbuni ale Angliei se vor epuiza cel mult peste 175 ani.

Chestiunea cărbunilor fiind o chestie vitală pentru supremaţia Angliei, Ramsay e de părere că ea merită toată atenţiunea guvernului.

*

Ambele expoziţii italiane, acea artistică de la Roma şi cea industrială de la Turin se termină cu un mare deficit financiar, din cauza temerei ce domneşte în Europa, cu privire la o pretinsă epidemie de holeră în Italia.

In schimb se bucură... Vaticanul.

*

Ludwig Thomas, oolaborator al revistei humoristice germane „Simplicissimus" a fost primit la Burghteater din Viena cu noua sa piesă „Datorii sfinte", în care discută problema duelului.

*

După ultimul său discurs, cuminte şi practic, rostit la congresul socialist din Iena, bătrînul Bebel, a fost taxat de... revizionist.

Bătrînul şef a făcut el însuşi mult haz de această... discalificare.

*

Teatrul „Antoine" din Paris a scos din repetiţii piesa „Vagabondul" în care figurează soldaţi germani.

Aceasta ca să nu se provoace eventuale demonstraţii în toiul conflctului marocan.

*

Studiul intitulat „Viaţa şi opera poporului suedez" din care a apărut primul articol în numărul de Duminică al „Opiniei" e datorit d-lui Ioan Bucovineanu, care a vizitat ţările scandinave.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită" anul XI, No, 13, cu data de 1 Septembrie, cuprinzînd un sumar foarte bogat de studii, actualităţi, articole şi ilustraţii.

*

In editura Eveleigh Nash din Londra au apărut Memoriile Louisei de Saxonia sub titlul „My own Story", în curs de publicare în ziarul „Matin".

Intre paginile ultime ale cărţei foasta Princesă de Coroană, povesteşte că în 1904 au vizitat-o doi şefi socialişti în castelul Wartegg propunîndu-i să se întoarcă la Dresda.

După ce va fi răsturnat guvernul şi se va schimba situaţia Louisa va deveni „Regina roşie a Saxoniei, bucurîndu-se de favoarea poporului". Ex-princesa a refuzat.

Peste puţin timp Memoriile va apare în limba germană în editura „Continent" din Berlin.

*

A apărut de sub presă „Darea de seamă a Spitalului de copii „Caritatea" din Iaşi pe 1910—1911".

O lucrare interesantă, asupra căreia vom mai reveni.

*

In statul american Maine a avut loc o alegere în care problemele abstinenţei şi antialcoolizmului, au jucat rolul principal în propaganda electorală.

A biruit cu mare succes candidatul sprijinit de organizaţiile de temperanţă.

*

La Viena face mare vîlvă în lumea ştiinţifică găsirea unui *Saurion* gigantic, mai lung de 28 m., făcută cu ocazia unei săpături pentru o clădire în Bastiengasse. Pînă acum s'a scos de sub săpăturile cari continuă încă, capul, vertebrele gîtului şi omoplatul.

*

Şi *Tancrède de Visan* reia, pentru a o întări, vechea constatare a îndreptăţirii simbolismului în filosofia lui Bergson.

Autorul mai adaugă că simboliştii „se găsesc în conformitate de vedere nu numai cu filosofia unui Bergson, care ea singură cuprinde toată estetica contemporană, ci şi cu doctrinele cele mai recente ale esteticianilor străini" In definitiv: „gesturile cele mai esenţiale ale atitudinei lirice zisă *simbolism*, rezumă cu o aşa stăruinţă fizionomia gîndirei bergsoniane, că a defini pe aceasta înseamnă a vorbi de cealaltă".

*

STRUNA ZILEI

CONTRAZICERE

«Subsemnaţii membri ai comitetului de agitaţie şi de rezistenţă a comercianţilor de vin şi bere...
Dintr'un «Apel.»

Cetitorul cu plăcere
Vede că vă agitaţi;
Dar—cu atîta vin şi bere—
Zice, cum de.. rezistaţi?

INFORMATII

❑ **Holera şi preoţii.** — I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a dat preoţilor următoarea circulară, cu privire la holeră:

Cucernice părinte,

Starea sănătăţei poporului nostru e ameninţată; viaţa lui e primejduită.

Holera, această boală de ale căreia nume ne îngrozim, după ce a bîntuit prin multe oraşe şi sate, din ţările vecine, sînt acum cîte-va zile de cînd a intrat şi în ţară la noi.

Brăiliţa, e satul de lîngă portul Brăila unde holera de data asta s'a ivit şi a făcut cele dintâi victime omeneşti.

In faţa acestei primejdii, ce ne ameninţă, lumea noastră a rămas îngrijorată.

Guvernul prin corpul medical, condus de serviciul sanitar al ţării, îşi dă toată silinţa, ca această boală să nu prindă rădăcini şi jertfele omeneşti să fie cît mai puţine.

Şi dacă sf. noastră Biserică prin preoţii ei în toată vremea să roagă lui Dumnezeu pentru bună stare a poporului şi pentru paza sănătăţii lui, apoi aceasta cuvine-se să o facă preoţii noştri mai ales acum, cînd, sănătatea poporului e primejduită şi viaţa lui e ameninţată.

Nimeni n'are ocazia de a face mai mari servicii poporului în aşa împrejurări, ca preoţimea.

Pe lîngă rugăciunile ce trebue să înalţe către Dumnezeu — care singur are Atotputernicia, de a feri lumea de primejdii, apoi, preotul, să cade ca atît în biserică cum şi afară, să sfătuiască pe păstoriţii lui, de a urma cu cea mai mare sfinţenie sfaturile date de către medici şi ceilalţi agenţi însărcinaţi cu paza sănătăţei publice, iar cînd s-ar întîmpla vre-un caz bănuitor, vor aviza imediat autorităţile în drept.

Preotul va ţine casa sa într'o desăvîrşită curăţenie şi va merge fără preget din casă în casă, pe la toţi sătenii sau poporănii săi, observînd cu toată luarea aminte starea de curăţenie atît a casei şi gospodăriei, cît şi a copiilor şi a celorlalţi oameni vîrstnici.

Nu se va da la o parte de a face observaţiuni acolo unde va fi nevoe, şi nu va cruţa pe nimeni de a arăta urmările primejdioase, care ies din o viaţă neregulată şi din o gospodărie murdară.

Pe deplin convins că fie care din Cucerniile Voastre vă daţi bine seama de pericolul ce ameninţă ţara şi de folosul ce puteţi aduce prin poveţele şi sfaturile ce veţi da poporului, în această grea împrejurare, vă invităm să vă conformaţi dispoziţiunilor luate, şi cu toată iubirea să vă îngrijiţi pentru buna stare a poporului şi pentru paza sănătăţii lui de primejdioasa boală a holerei, de care bunul Dumnezeu să ne ferească!

Primiţi Cucernice ale noastre arhipastorale bine-cuvîntări şi dorinţă de tot binele.

PIMEN
Mitropolitul Moldovei şi Sucevei

3 Septembrie 1911

❑ In Strada Carol No. 18, la d-na Eufrosina Casimir, în lipsa acesteia de acasă, a fost operat un furt. Prin spargerea unui sertar s'au furat 2.500 lei de către serva Natalia Pruteanu, fiica unui criminal, care a şi fost prinsă.

Hoaţa a declarat că n'a avut parte de bani, cari i-au fost furaţi de către ţiganii G. Manole şi Gh. Caldarariu, cu cari hoaţa trăia în concubinaj.

Tustrei au fost arestaţi.

❑ Numitul G. Barca din str. Sadoveanu No. 9, venind beat a voit să şi ucidă soţia. Cu multă greutate a putut fi desărmat şi dus la secţie.

❑ D. dr. L. Ghelerter, reîntors din străinătate, dintr'o mai lungă călătorie de studii şi-a reluat clientela.

❑ Consiliu comunal a fost din nou convocat pentru Marţi 6 Septembrie, o ra 5 p. m.

❑ Prefectura de judeţ a înaintat azi camerei de comerţ adresa următoare:

„Conform ordinului No. 66163, d. Ministru de interne, are onoare a vă ruga, să bine voiţi a pune în vedere d-lor Preşedinţi ai corporaţiilor meseriaşilor din localitate, că pentru prevenirea întinderei holerei şi în baza articolului, 53 din legea sanitară.

Congresul meseriaşilor nu va mai avea loc.

❑ Joi în 8 Septembrie, Naşterea Maicei Domnului, se va celebra cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Talpalari din str. Săulescu.

Serviciul religios va fi oficiat de preotul Vereanu, parohul bisericei înconjurat de un numeros cler.

❑ Locuitorul Neculai Ioan, din satul Buhalniţă, comuna Cepleniţa, s'a spînzurat eri de un copac, din grădina caselor sale.

Numitului li murise de curînd timp nevasta şi copilaşii şi probabil că desnădejdea singurătăţei e cauză pentru care s'a sinucis.

❑ Ministerul de interne, a cerut prefecturei de judeţ, ca să delege un funcţionar de la serviciul tehnic, care ducîndu-se în comuna Româneşti, să facă traseul pentru biserica ce urmează a se construi, în acea comună.

❑ Ministerul Industriei şi Comerţului a cerut prefecturilor de judeţe din ţară, că să i înainteze un tablou a societăţilor de credit economic şi ajutor, care funcţionează pe lîngă instituţiile din ţară.

❑ S'a acordat un concediu de 10 zile sub-comisarului P. Dimitriu, din poliţia Tg.-Frumos.

❑ In ziua de 7 Septembrie se va ţine la prefectura judeţului Iaşi, licitaţie pentru darea în antrepriză a reconstruirei în beton armat a 11 tabliere la podurile de pe şoselele naţionale din jurul Iaşului.

❑ **Piesa Pantelimon cu trupa Victor Antonescu la Circol Sidoli.** —*Luni 12 şi Marţi 13 Septembrie* a. c. oara 9 seara la „Circul Sidoli" se va reprezenta piesa *Pantelimon* cu trupa „Victor Antonescu" care a obţinut un „strălucit succes la Bucureşti".

Aceasta a făcut ca să răsară, ca ciupercile, spune ziarul „Dimineaţa", în mai multe oraşe din ţară, compilări şi parodii ridicole ale piesei „Pantelimon" surprinzîndu-se astfel buna credinţă a publicului. Ca să se ştie, anunţăm că piesa „Pantelimon", care a obţinut strălucitul succes din Bucureşti, unde a ajuns la a zecea reprezentaţie, e scrisă de d-nii *Mefisto şi Maximin*, pseudonimele a doi cunoscuţi şi valoroşi scriitori şi va fi jucată în Iaşi cum a fost jucată şi la Bucureşti „Luni 12 şi Marţi 12 a. c. *la Circul Sidoli de trupa Victor Antonescu.*

Biletele şi programele pentru aceste două reprezentaţii se găsesc *numai la Agenţia Teatrală „Thalia"* a d-lui T. Maximovici, cunoscuta organizatoare a spectacolelor alese.

Se prevede şi la Iaşi un succes strălucit al acestei superbe piese, scrisă în chip maestru şi de o reală valoare artistică, la Bucureşti, cele 10 reprezentaţii ale acestei piese cu trupa Victor Antonescu, obţinînd un succes de nedescris.

❑ Noul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Luni 5 Sep. următoarele sujete:

Cola di Rienzi, Tribunul Romei, şeful insurecţiei din 1843—măreaţă reconstituire din Istoria trecutului—splendidă înscenare şi maestră interpretare datorită somităţilor teatrale ale teatrului Regal din Roma.

Devotamentul Indianei, scene de moravuri ale Indigenilor Americani—Micul Gaston (Litte Moritz) se căsătoreşte cu Rozalia, scene foarte humoristice—Lucerna (Sviţera), interesante scene şi vederi de călătorie—D. Ghide se teme de „Banda mînei Negre", scene foarte humoristice—Pe căile păcatelor, mare roman însufleţit—O mare vînătoare de cocostîrci africani, interesante vederi cinematografiate după natură.—Petrecerea bunelului, scene comice de movuri pariziane etc. precum şi cel mai recent număr din *Pathé-Journal* care cuprinde între altele:

Lordul englez Roberts şi prezentarea drapelului—Experienţe cu hidroaeroplane la Bois-de-Boulogne (Paris)—Serbări la Veneţia, cortegiul bărcilor înflorite pe Canal-Grande—La porţile Luvrului, după furtul preţiosului tablou „Gioconda. — Amiralul japonez Togo la Primarul New-Yorkului—Moda pariziană, rochii moderne—Curse de biciclişti în Germania—Femei aviatoare la Paris. etc. etc.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia şi Joia şi reprezentaţiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile şi serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu preţurile populare.

❑ A apărut „Curierul Judiciar", anul XX, No. 54. cu data de Duminică 4 Septembrie.

❑ **Falşificatori de piese de 2 lei.** In ultima vreme circulau multe piese de 2 lei, falşificate. Acum au fost descoperiţi ca autori numiţii Zboroski şi G Bugan, maiştri în atelierele C. F. de la Frumoasa.

Falşificatorii au fost arestaţi şi înaintaţi parchetului.

❑ Pavilioanele de izolare pentru tifici, situate în strada Muzelor, au fost deschise alaltăeri.

In prima zi au fost internaţi patru bolnavi.

❑ Domnul inginer Th. Lecca şi-a reluat postul de director al uzinei de electricitate din Iaşi.

❑ Pe moşia Liteni, jud. Suceava, s'au îmbolnăvit de tifos doamna Crupenschi, soţia fostului prefect al judeţului Iaşi şi doi copii ai d-lui profesor universitar I. Ralet, cari au fost transportaţi la Iaşi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		7 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă in special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RÂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Reducerea taxelor vamale pe hîrtie, Ministerul finanțelor va veni cu un proect de lege prin care taxele de import al hîrtiei fabricate în străinătate, vor fi reduse de la 30 bani la 5 bani pe kilogram.*

Fabricele indigene, care exploatează pe consumatori în mod scandalos, vor fi nevoite astfel să reducă cu mult prețul hîrtiei.

❑ *La întoarcerea ministrului justiției din concediu, va avea loc o nouă mișcare în magistratura inamovibilă,*

Domnul Miclescu, actual președinte al Curții de Apel din București, sau d, Sărățeanu, procuror general la acea curte, sunt desemnați pentru locul vacant la Casație, în locul decedatului C. Dămboviceanu. Dacă va fi numit d. Miclescu, d. Sărățeanu va trece președinte la s. IV, iar d. Oprescu, actual inspector judecătoresc, va fi numit consilier la Curtea de Apel din București, cu delegație de procuror general. Instructor judecătoresc va fi numit actualul președinte al tribunalului Ialomița, iar președinte la Ialomița, va fi transferat d. Dobrescu, actual președinte al Tribunalului Suceava.

❑ *Alegerile județiene la Roman vor avea loc în zilele de 20. 30 Septembrie și 20 Octombrie. Biroul electoral va fi prezidat pe d. I. T. Burada, primul președinte al Curții de Apel.*

❑ *Consiliul sanitar superior se va pronunța zilele acestea, dacă față de starea sanitară din Iași, serbările jubiliare universitare n'ar trebui contramandate.*

❑ *O mare indignare a provocat printre profesori și studenți faptul, că rectorul a închis biblioteca statului, sub cuvînt că a cumparat covoare noi și nu permite nimăruia să calce pe dînsele, pînă după serbările jubiliare.*

Profesorii au propus rectorului o măsură eroică: să-și ridice covoarele, dar să nu-și ia dreptul de a închide biblioteca, cere nu-i aparține.

❑ *Mitropolitul Moldovei va rămînea în localitate pînă la 10 a lunei, cînd se va duce pentru cîte-va zile la București.*

I. P. S. S. întrebat asupra serbărilor jubiliare, a răspuns că nu e posibil ca ele să aibă loc, într'o vreme ca azi, cînd se opresc toate congresele și întrunirile, ca măsuri de prevenire contra holerei.

❑ *Domnul P. P. Carp a declarat unui junimist din Iași că d-sa s'a opus să se dee Iașului 200,000 lei pentru lucrări de asanare și că dacă ar fi fost față la consiliul de miniștri, creditul n'ar fi fost votat.*

❑ *Domnul V. G. Morțun va fi numit cenzor al Băncii Naționale.*

❑ Prefectul județului Iași, este și un mare stilist,—probabil din cauza practicei continui, ce o face ca redactor principal al rubricei polițelor protestate, ce apar în Buletinul Camerei de comerț din Iași.

O dovadă despre prietenia sa cu stilul a dat-o prefectul de județ, ministrului de interne, căruia i-a trimis un raport asupra anchetelor personale făcute de d-sa, în comunele din județul Iași.

Din nefericire nu posedăm de cît o minimă parte, din acel raport, care va fi totuși suficientă spre a invedera raportul stilistic al prefectului.

Punctul întăi din raport descrie starea morală în care prefectul a găsit comunele și despre care raportul scrie textual:

„Aceasta (adică partea morală) stă în raport cu *suprafața*. Credința la săteni *e foarte pronunțată* iar bisericile sunt puțin frecventate, ceea ce se datorește lipsei de cultură la preoți și indolenței învățătorilor, care nu se duc la biserică *să facă coruri*, ce ar atrage lumea. Felul primitiv cum se face slujba, *mîrîitul pe nas* și *bolboroseala din cărți* **exespereazǎ** și îndeamnă pe oameni „să iasă cît se poate de repede din biserică.“

Nu putem reproduce de cît atît, și vă puteți închipui ce plăcere am avea, dacă prefectul ne-ar pune la dispoziție întregul raport, cînd numai din 5 rînduri am aflat că „starea morală stă în raport cu suprafața“, că „credința la săteni e atît de pronunțată, în cît *nu* vin la biserică, fiindcă preoții mîrîe pe nas și bolborosesc din cărți.

Iată la ce ușoară mînuire de condei duce o colaborare obișnuită la Buletinul Camerei de comerț.

❑ In trenul ce a plecat alaltăeri de la București la Iași, îi veni rău unui soldat, care se afla într'un compartiment de clasa a II-a.

Șeful de tren, diagnosticînd că este un caz de holeră, avisă autoritățile din Focșani, și la sosirea trenului în acea stație, trenul fu împrejmuit de un pluton de soldați și de o mare mulțime de polițiști. Unii pasageri, care s'au dat jos din tren, au fost literalminte maltratați, iar la urmă s'a întîmplat că în loc să se izoleze compartimentul, în care se afla bolnavul, s'a izolat un vagon în care se aflau numai oameni sănătoși, ceea ce n'a împedecat ca autoritatea sá dispuie izolarea tuturor acelor călători, la spitalul de holerici.

❑ D-l Gh. Mitru, fiind numit director al gimnaziului Alexandru cel Bun și d. G. Lupașcu, medic veterinar, fiind numit ca medic al zonei Sculeni, au fost invitați la prefectura de județ spre a depune cuvenitele jurăminte.

❑ In vederea manevrelor, ce se fac de către corpurile III și IV de armată, ministerul de interne, a cerut ca prefectura de județ să intervină ca organele administrative, să dea tot concursul trebuincios trupelor, în special, pentru ridicarea richizițiunilor de care vor avea nevoe. De asemeni de a pune în vedere proprietarilor și locuitorilor să strîngă din vreme culturile, spre a nu se produce stricăciuni. In special, porumbul să se tae de pe cîmp. Asemenea primăriile să iee măsuri, pentru repararea podurilor și podețelor, ca artileria și trăsurile de bagaje să poată circula. In apropierea fîntînilor să se aducă vase mari, care să fie umplute cu apă, pentru îndestularea trupelor.

Jandarmeria rurală, să ia măsuri, ca pe timpul operațiunilor, să nu se permită îngrămădirea publicului în jurul armatei.

Oficiile telefonice să lase autorităților militare, în tot timpul, liberă comunicație pentru transmiterea ordinelor și orice alte comunicații.

❑ Domnul C. C. Faur, student în drept, a fost numit copist la secția II a curții, în locul d-lui Sturza, dimisionat.

❑ Domnul I. Găvănescul membru în comitetul teatral, a prezintat comitetului de lectură o piesă ocazională, în versuri, care ar urma să fie fluerată de public cu prilejul serbărilor universitare.

Actorii au rîs cu poftă de versurile d-lui Găvănescul, dar piesa a fost primită, în vedere că „autorul“ ie membru în comitetul teatral.

❑ Senatul Universitar și consiliul facultății de științi vor fi convocate în primele zile ale lui Octombrie, spre a se ocupa de recomandarea unui suplinitor la catedra de chimie a d-lui P. Poni, care a trecut la pensie, și de cererea d-lui prot. Pompeia de a fi transferat la catedra de calcule deferențiale din București, vacantă prin trecerea la pensie a d lui Spiru Haret.

❑ Agentul comercial romîn din Hamburg, a cerut lămuriri la Camera de comerț, asupra persoanelor care ar dori să facă export de pene și puf.

Atașatul spune că în Germania aceste articole se caută mult și mare parte sunt importate din China.

❑ **Repaosul Duminical.**—Ministrul de industrie, a trimis camerei de comerț, adresa următoare:

„Avînd nevoe ca cel mult într'o săptămînă de la data presentei, să cunoaștem sumele încasate din amenzile aplicate conform nouei legi a repauzului duminical, vă rugăm să bine voiți a cerceta și a ne arata cît se va putea mai grabnic, ce anume sume sau înca sat din amenzile aplicate contravenienților la legea din anul 1910 asupra repauzului duminical de la punerea ei în aplicare pînă azi“.

❑ **De la consiliul comunal.**—In ultima ședință a consiliului comunal, s'au petrecut cîteva fapte ce merită a fi relevate.

*

După ce toată vara au neglijat a proceda la reparațiunea teatrului național, cu toate adresele primite din partea direcțiunei, acuma administrația s'a grăbit să ceară votarea unui credit de 12.800 lei pentru această reparațiune.

Dar fiind lucrul grăbit, șerul s'a grăbit a adăuga, că nu se va mai ține licitație, ci lucrarea se va da de-a dreptul în antrepriza d-lui colonel Isvoranu, membru în clubul guvernamental.

Curată asanare.

*

D. Grecianu a comunicat consilierilor modul cum va întrebuința suma de 200.000 lei, dată de stat pentru combaterea holerei,—și a trecut la altă chestiune.

Faptul acesta a provocat o vie apostrofă a d-lui consilier Mavrodi, care și-a exprimat mirarea, că primarul nu pune chestia în discuție.

„Nu v'am cerut de cît un vot consultativ—a răspuns d. Grecianu—dar poate aveți sfaturi de dat, n'aveți de cît“.

D. Mavrodi, probabil pentru a nu lungi vorba, n'a mai răspuns.

*

N'a trecut însă mult și d. Mavrodi a găsit prilejul să sîcăie din nou pe primar.

D. Mavrodi a relevat telegrama stranie, trimisă de ministrul de interne, cu privire la întrebuințarea celor 200 mii lei.

Ministrul oprește a se întrebuința banii pentru lucrări de curățire.

Cu drept cuvînt d. Mavrodi, zise că în acest caz nu se mai poate mări efectivul serviciului de stradă așa cum l'a menționat primarul.

D. Grecianu. cam nemulțumit de desele observațiuni ale d-lui Mavrodi, răspunse că ministrul înțelege prin aceasta numai lucrări de curățire, ce nu se pot controla, dar nu și cumparare de căruțe pentru curățirea stradelor.

*

D. Mavrodi însă a ținut să ție recordul întreruperilor la această ședință.

Astfel d sa s'a plîns de marea necurățenie ce domnește în tîrg și mai ales de depozitele de gunoaie ce se găsesc pe locurile virane.

— „Vom proceda—zice d. Grecianu—la îngrădirea locurilor virane“.

— „Da—răspunse d. Mavrodi — dar gunoaele rămîn“!

❑ Alegerile județiene din Bîrlad, vor avea loc la 16 Septembrie.

Biuroul va fi prezidată de d. Antonescu, consilier la Curtea de Apel.

❑ Regimentul 7 roșiori a plecat azi dimineață la manevre. In astă-seară trupele vor poposi la Tg.-Frumos.

❑ Astă-zi urma să se vîndă prin licitație un imobil al președintelui camerei de comerț din Iași, care cu toate că este mai mare peste comerțul eșan, se află în stare de faliment.

Ca să salveze buna reputație a camerei de comerți, președintele ei a pus toate insistențele pe lîngă creditori ca să amîie vînzarea care, spre tericirea camerei de comerț, a fost amînată din cauză de lipsă de concurenți.

❑ **Judiciare.**—La secția II a a tribunalului urma să se judece astăzi procesul de ultraj, ce a fost intentat polițaiului Tutunaru din Roman, de către d. Scarlat-Stan, fost deputat.

Din cauza lipsei marturilor, procesul s'a amînat.

— La tribunalul Botoșani se va judeca mîne, procesul pentru anularea contractului de arendare a domeniului Flămînzi, ce-a fost intentat de principele Mihail Sturdza, lui Mochi Fischer.

Acelaș tribunal va judeca la 15 Octombre, acțiunea ce a fost deschisă de procuror, pentru anularea contractului de arendare a moșiei Ripiceni, pe baza legei trusturilor.

❑ **Teatrale** —Astă-seară se va juca în grădina Bragadiru, pentru a doua oară, piesa *Pantelimon* de cătră trupa Achill Petrescu cu concursul d-lui A. Marinescu.

Biletele se găsesc de vînzare la librăria P. Iliescu.

Ultima oră

București 5 Septembrie

HOLERA ÎN ȚARĂ

București.—In urma diferitelor cercetări minuțioase, direcția generală a serviciului sanitar, a stabilit, că cele mai multe cazuri de holeră ivite în țară, au fost introduse din Rusia.

Guvernul a ascuns faptul că în Ismail au fost numeroase cazuri de holeră asiatică.

*

Cazul constatat la Corabia însă s'a dovedit că a fost întrodus din Rusciuc.

In adevăr bolnavul Naiman n'a părăsit vaporul seu timp de 15 zilé, și a stat numai 4 zile la Rusciuc.

De astfel și guvernul bulgar a tăinuit cazurile de holeră.

*

Direcția generală a serviciului sanitar a declarat azi drept confirmat un caz de holeră la Galați și unul în comuna Regele Carol.

*

Față cu primejdia ce există la gurile Dunărei, direcția generală a serviciului sanitar, va lua măsuri escepționale de pază.

DEMISIA D-lui STROICI

București.—Se afirmă, că d. Stroici, prefect de Dorohoi, va demisiona, din cauză de sănătate.

GREVA MUNCITORILOR DIN SEDAN

Paris. — Spre a manifesta contra scumpirei traiului, muncitorii din Sedan, au făcut grevă timp de 24 ore. Spre seară au încercat o manifestație, dar cavaleria ia risipit.

Revoluția din Viena

— Noui amănunte —

Viena.—Manifestațiile din Viena s'au prefăcut în timpul nopții, într'o adevărată mișcare revoluționară.

La Otakring, mulțimea a stîns felinarele. Aci luptele între mulțime și infanterie, au prefăcut strada într'un adevărat cîmp de răsboiu.

La un moment dat, armata a tras două salve, la care mulțimea a răspuns prin focuri de revolver. Infanteria a tras o a treia salvă, după care mulțimea s'a retras din această parte a orașului, ducînd cu ei morții și răniții.

In multe străzi luptele au continuat pînă tîrziu noaptea. Mulțimea deveni și mai înfuriată, văzînd că se trimit în potriva ei numai soldați unguri și bosniaci, oari procedau fără milă.

Artiștii de la Burghteatru au refuzat să joace din cauza tulburărilor. Mareșalul Curței, a comunicat aceasta Impératului, care o ordonat ca representația să aibă loc. Artiștii s'au supus.

Partidul social-democrat a lansat un apel, prin care îndeamnă pe muncitori la liniște și îi invită să meargă azi la lucru.

*

Viena.—Se crede, că turburările continuînd, se va proclama azi starea de asediu

NUMIRE

București. — D. Mișu Săulescu, va fi numit președintele consiliului administrativ, în locul vacant.

In acest caz, se va declara vacant un loc de deputat, la colegiul I de Dolj.

Atentatul contra lui Stollipin
Noile declarații ale lui Bagrov

Kiev.—Țarul a vizitat eri pe Stollipin, după care s'a dus la biserica din Kiev. Din cercetări mai reese, că Bagrov, a ținut tot timpul revolverul ascuns sub programul reprezentației. Atentatorul după săvîrșirea atentatului a încercat să fugă, prins, a fost crunt bătut. Pe cînd era condus spre poliție Bagrov, a spus, că a auzit că a rănit cu un glonte pe un muzicant. Se arata foarte îngrijat de starea sănătății acestuia, nepomenind nimic de Stollipin.

STAREA LUI STOLIPIN

Kiew.—Starea primului ministru Stolipin s'a agravat. Sunt puține speranțe de scăpare.

*

Kiev.—Spre miezul nopței starea lui Stolipyn s'a înrăutățit, arătîndu-se semne de peritonită, și o mică diapragmă.

CIND VA FI JUDECAT BAGROV

Kiev.—Tribunalul marțial însărcinat să judece pe Bagrov, se va aduna în ziua de 20 Septembrie.

SOSIREA D-lui TAKE IONESCU

București.—D. Tache Ionescu e așteptat, pentru azi la Sinaia.

Șeful partidului conservator democrat va sosi Vineri în Capitală.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

ORDONANȚA

Noi primarul comunei Iași: Avînd în vedere că regulamentul pentru mărginirea animalelor vagabonde, obligă pe proprietari cailor, boilor vacilor, bivolilor, bivolițelor, caprelor, oilor, mascurilor și chiar a păserilor, a le ținea închise sau mărginite astfel încît nici odată să nu vagabondeze pe străzi, pieațe și locuri disgrădite.

Aducem la cunoștința publicului că acest regulament se va aplica cu rigoare.

Vitele care se vor găsi vagabondînd pe străzi, pieațe sau locuri virane, se vor aduce la Oborul Comunei, iar proprietari vor fi obligați a plăti taxele respective. In cît privește mascuri, pe lîngă că nu se învoiește a fi ținuți prin ogrăzi în zona I-a, toți acei ce se vor găsi în acele ogrăzi precum și acei ce se vor găsi vagabondînd, se vor vinde imediat, iar prețul rezultat din vînzarea lor se va da conform sus-zisului regulament ca gratificație acelora care-i vor fi adus la Oborul Primăriei. Păserile se vor vinde asemenea.

No. 18752 3 | 16 Sep. 1911

Institutul Profesional de Fete
Ella Em. Savopol
Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesional programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la. Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL

(născută General P. Botez)

Tribunalul IAȘI secț. III-a comercială

ORDONANȚA

No. 3081.

Văzînd că Lupu și Leon Goldenberg coproprietarii și reprezentanții firmei „Frați Goldenberg“ magazin de ferărie în Iași Str. de Sus No. 132, prin petițiunea înreg. la No. 6218 | 911, au cerut ca, în conformitate cu dispozițiunile art. 354 c. com., să se declare fără tărie un număr de cambii anume descrise prin acea petițiune.

Văzînd că reclamanții au dovedit că acele cambii au fost distruse, prin incendiul întîmplat la magazinul lor în noaptea de 21 Ianuarie a. c., cu constatarea din procesul-verbal cu data 25 Ianuarie a. c., iar proprietatea au justificat o prin depunerile sub jurămînt a marturilor ascultați de cătră d. Magistrat stagiar delegat.

Văzînd art. 355 c. com.

Noi Președintele Trib. Iași Secția III comercială ordonăm ca următoarele cambii și anume: cambia cu scadența 21 Mai 1911, pe suma de 2150 lei, semnată de Beno Löbel; 2) Cambia cu scadența 1 Martie sau 1 Aprilie 1911, pe suma de 350 lei, semnată de Ion I. Cupa; 3) Cinci cambii, două cu scadența 15 Martie 1910, pe suma de cîte 50 lei fie-care, două cu scadența 20 August 1910 pe suma de cîte 55 lei fiecare și o cambie cu scadența la 15 Martie 1911, pe suma de 123 lei 95 bani, semnate de I. Niculescu din Dobrovăț jud. Vaslui; 4) două cambii, una cu scadența 15 April 1911 pe suma de 120 lei, una cu scadența 15 August 1911 pe suma de 150 lei, semnate de Lorenz Pix; 5) două cambii, una cu scadența 15 Martie 1911 pe suma de 800 lei și una cu scadența 15 Aprilie 1911, pe aceiași sumă de 800 lei, semnate de inginer James Holt; 6) două cambii, una cu scadența 20 Octombrie 19 0 și una cu scadența 20 Decembrie 1910, fie-care pe suma de 70 lei; 7) o cambie cu scadența 25 Martie 1911 pe suma de 267 lei semnată de C. G. Morțun; 8) două cambii, una cu scadența 15 Septembrie 1910 pe suma de 458 lei și una cu scadența 20 Octombrie 1910 pe suma de 400 lei semnate de d. Emil Winkler; 9) o cambie cu scadența 15 Mai 1911, pe suma de 75 lei, semnată de Grigoriu și Constantinescu; 10) două cambii, una cu scadența 15 Aprilie 1911, pe suma de 409 lei și una cu scadența 15 Mai 1911 pe suma de lei 296.95, ambele semnate de d. F. Ciorapciu avocat în Iași; 11) o cambie cu scadența 1 Decembrie 1910, pe suma de 800 lei, semnată de I. C. Simionescu din comuna Goești jud. Iași; 12) o cambie cu scadența 30 Noembrie 1910, pe suma de lei 213.80, semnată de Varduca; 13) o cambie cu scadența 10 Ianuar 1911, pe suma de 70 lei, semnată de d. C. Cerchez; 14) o cambie cu scadența 23 23 Decembrie 1910, pe suma de 41 lei, semnată de I. C. Anton și M. Haimovici; 15) o cambie cu scadența 25 Decembrie 1910, pe suma de lei 52 50, semnată de M. Goilav și Manolescu și în fine 16) o cambie cu scadența 1 Mart 1911, pe suma de 416 lei. semnată de H. Nacht.

In termin de patruzeci zile de la publicarea prezentei ordonanțe pentru cambiile ajunse la scadență și de la data exigibilității pentru acele neajunse încă la scadență, deținătorii cambiilor mai sus descrise să le prezinte la grefa acestui Tribunal, cunoscînd că în lipsă de înfățișare se vor declara fără tărie față de ei.

Prezenta ordonanță se va afișa în sălile Tribunalului, a Camerei de Comerț și a Primăriei și se va publica în Gazeta de Iași și în ziarul „Opinia“.

Dată în camera de consiliu astă zi 4 August 1911.

Președinte, ss.) **Iulian Teodorescu**

Grefier, ss) *D. Luchian*

INȘTIINȚARE

Odată cu deschiderea anului școlar curent va începe a funcționa în Iași, **noul gimnaziu de băeți „Moritz și Botti Wachtel“**.

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerințele unui învățămînt gimnazial modern: laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică, instalație de apă, ș. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condițiunilor pedagogice.

Programul—același ca și în școlile secundare publice.

Examenul general se va depune la școală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului școlilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producțiuni școlare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria școalei, str. Sărăriei No. 147.

DIRECȚIUNEA.

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI – Str. Lăpuşneanu 31 – IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

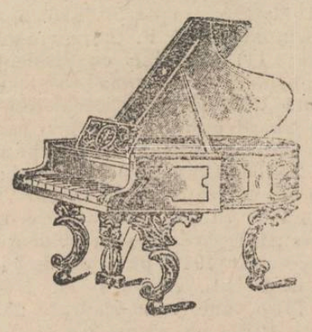

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine

Rosenkranz

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

Patine cu rotile

Pentru „Scating".

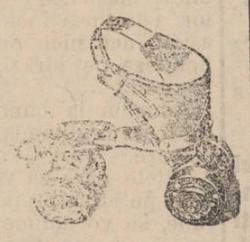

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturoc durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b. Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tuălete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Rominia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Rominia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică. şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogăte

„Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adresez lui"

L. Schlesinger Berlin 13

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

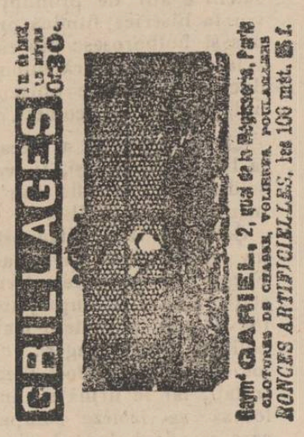

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironesu 11

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VIII—No. 1393 Mercuri 7 Septembrie 1911

Industriile naționale, față cu scumpirea traiului

I

Sunt opiniuni cari susțin cu convingere că industriile naționale, sunt singurele de vină în urcarea prețului chiriilor și objectelor de alimentare.

Aceste opiniuni sunt, dacă nu în totul, dar de sigur în mare parte greșite.

Dovada e ușor de făcut.

Iată spre pildă, ne vom întreba: întru cît sunt de vină industriile, în scumpirea peștelui proaspăt, a cărnei, a pînei, etc.?

Negreșit răspunsul e negativ.

Ori-ce minte luminată, va recunoaște, că fabricile existente, ori-care ar fi natura lor, nu au înrîurit cu nimica la scumpirea acestor articole.

Dacă însă ne întrebăm:

Cari sunt cauzele scumpirei zaharului, orezului, cuelor de sîrmă, lumînărilor de stearină și de ceară? Respunsul nu mai e negativ. Aci lucrul se schimbă; dar totuși industriile nu sunt de vină, ci tarifele vamale, cari pe unele locuri sunt prea protecționiste, iar pe alte locuri prea fiscale, în ambele cazuri însă au contribuit la urcarea prețului acestor articole.

Bine înțeles, că vorbim de o altă lature, de cît acea a evoluției noastre economice. Să luăm spre exemplu, lumînările de ceară, pentru a dovedi cum fiscul scumpește acest articol.

Lumînările de ceară destinate uzului religios, s'ar vinde cu 80 bani la kilogzam mai eftin, dacă statul n'ar percepe taxa de 80 lei la suta kilograme de ceară (art. 56 din tariful vamal). Or, taxa de 80 lei la suta kgr. ceară, nu e menită a încuraja industria lumînărilor de ceară; din contra, taxa lovește în desvoltarea acestei industrii, fără a proteja cultura albinelor, căci o taxă numai de 10 bani la kilogramul de ceară străină, e suficientă a proteja cultura albinelor în țara noastră, dar ar efteni cu 70 bani kgr. de lumînări. In acest caz, nu industria lumînărilor de ceară, nici cultura albinelor, sunt de vină, ci statul, care în interes de a crește veniturile, a impus asupra cerei brute o taxă așa de mare.

Să luăm alt exemplu: *lumînările de stearină.*

La acest articol, statul, după art. 146 din tarifa vamală, percepe 55 lei la suta kgr. lumînări, ce s'ar importa în țară. Dacă taxa lumînărilor de stearină ar fi redusă la 10 sau 15 lei pe suta de kgr., lumînările de stearină s'ar efteni surprinzător.

Taxa lumînărilor de stearină însă, este, e drept, o taxă ce protejă o industrie. Din aceste două exemple citate, ori-cine se poate convinge că statul e de vină prin alcătuirea tarifei sale vamale, la scumpirea traiului, în afară de evoluția economiei noastre naționale.

Dară, fiind vorba de industrii și de presupusa nefasta lor înrîurire asupra scumpirei traiului, neaparat trebue să ne ocupăm de ele; pentru a vedea care e partea lor de vină, care e folosul ce ele produc avuției publice și private și apoi, care sunt industriile ce merită și care sunt acele ce nu merită sacrificii, sau încurajare. Mai întâi: industriile, cată să fie divizate în două categorii principale.

Noi, le clasificăm:

a) Industrii utile, absolut necesare bogăției noastre naționale.

b) Industrii factice, păgubitoare și pentru stat și pentru punga contribuabilor.

Prin industrii utile, înțelegem acele industrii, cari pun în valoare bogăția națională, sol și subsol, servindu-se numai de producția țărei, ca materii prime.

Aceste industrii, vor trăi atît cît Romînia va produce acele materii prime și vor avea nevoe de protecțiunea a se desvolta ferite de concurența similarelor străine, unde banul e mai eftin, lucrătorul mai experimentat, mașinăria mai perfecționată, materia primă mai abundentă și mai eftină, pe lîngă avantajul amortisărei capitalurilor fixe, prin vechimea lor.

Pentru a invedera principiul ce preconizăm, e suficient a da cîte-va ilustrațiuni convingătoare.

Morile, tăbăcăriile, fabricele de mobile. Aceste industrii utilisează, grîul, peile și lemnul din pădurile noastre.

Prin industrii factice, înțelegem acele industrii cari utilisează materiile prime străine, brute, semi-confecționate, ori fasonate, care se importă în țară aparate de impositul vamal, sau suportînd un imposit vamal mult redus, bucurîndu-se în plus de protecțiunea tarifei vamale, care prescrie taxe exagerat de urcate, pentru fabricatele similare străine, care năzuesc să între în țară și chiar ca supra plus de producție din acele țări. Aceste industrii nu vor trăi de cît timpul cît statul le va acorda privilegii, iar consumatorii vor face sacrificii, plătind scump produsele lor, cîte-odată chiar inferioare. Ele contribue, e drept, la scumpirea traiului, fără nici un folos pentru avuția publică și privată în genere.

Să ilustrăm și această categorie cu cîte-va exemple:

Fabricele de lumînări de stearină, rizeriile, fabricele de cuie de sîrmă, etc. Stearinul Belgian și Olandez, fitilul German și Francez, mașinării streine, orez, sîrmă laminată streină, sunt materiile prime a acestor industrii.

In teză generală, după clasificarea făcută de noi mai sus, industriile utile, nu numai că nu scumpesc traiul, dar sunt un al doilea nerv producător de bogăție națională după agricultură.

Acest adevăr nu se poate contesta de nimenea. Industriile utile, pot înscrie la activul lor întreaga noastră evoluție economică prin creșterea bogăției publice și private, contribuind în largă măsură la creșterea veniturilor statului și procurarea mijloacelor de traiu la zeci de mii de lucrători.

Industriile factice, nu pot solicita pentru ele, de cît concursul statului, dus pînă la limita descărcărei balanței la import, dintre valoarea fabricatelor, la valoarea materiilor prime, fără nici un alt sacrificiu din partea consumatorilor.

G. D. Șerban

Scumpirea traiului

— Aiurea și la noi —

Pretutindeni populațiunea se mișcă în contra scumpirei traiului.

Guvernele sunt serios preocupate de această chestiune, care desigur că nu va fi rezolvată ușor. Incontestabil că ele au multă solicitudine pentru curmarea acestei—să'i zicem—plăgi a veacului, și pretutindeni se emit soluțiuni, care mai de care mai bune.

D-l Caillaux, primul ministru francez, a propus să se autorizeze comunele să ia parte la intreprinderile de măcelării și brutării cooperative, să se pornească o acțiune întinsă pentru crearea de locuințe ieftine, să se ușureze importul vitelor și al nutrețului pentru vite.

La noi ca pretutindeni, ieftenirea traiului e preocuparea de căpetănie a conducătorilor noștri.

In apropiata sesiune parlamentară se vor prezenta proecte de legi care vor ușura traiul claselor mijocii, între altele se va cere scutirea de impozit a caselor cu un venit anual mai mic de 300 lei și ieftenirea zaharului.

De sigur că aceste proecte legiferate, nu vor fi suficiente pentru ca să se spună că la noi problema ieftenirei traiului e rezolvată.

Cînd un litru de lapte e 30 sau 40 de bani și un ou 10 și chiar și 15 bani, cu drept cuvînt se poate spune că Romînia e țara în care alimentele sunt mai scumpe ca ori unde. Căci, să se țină seamă: Romînia e o țară producătoare, unde nu se importează cereale, vite sau păsări, din contra prea mult se exportează.

La noi cîmpiile sunt pline de cereale și pînea e scumpă; avem vite și păsări destule și carnea, laptele și oule sunt scumpe; bălțile și rîurile sunt pline de pește care e scump; însă avem destule—păduri, și lemnul de foc e scump.

„Suprafața" zapciului

Dumnezeu ne-a dat, nouă ieșenilor, doi prefecți împrieteniți cu mînuirea condeiului. Prefectul la poliție are trecutul seu în această privință: a scris grave articole politice—sub dicteaua alteia și a opintit, vreme îndelungată, versuri albe de culoare gălbuie. Prefectul de județ n'are trecut în ale stilisticei. Nimeni n'a știut că el este o doamnă de Staël de genul masculin, precum nimeni n'a știut că este inginer, precum nimeni n'ar fi știut că este prefect, dacă nu s'ar fi ocupat să-și voteze o peste leafă și să încerce a ușura trecerea în imperiul moscovit a bulibașei, care încercase să treacă drept feciorul seu, pe lîngă nora sa.

Gelos de laurii celui de la poliție, care a ajuns, prin publicistică, la înalta demnitate pe care o ocupă, prefectul de județ s'a dedat și el la condei.

O adevarată relevare. O relevare în sensul, că un jandarm rural oare care, scrie mai puțin detestabil de cît prefectul de județ.

Intr'un raport către ministru, relativ la starea comunelor rurale, prefectul, în descrierea părții morale, începe prin a face vesela constatare, că „starea morală a satelor, stă în raport cu suprafața". Ministrul va fi în drept să se întrebe: cu care anume suprafață? Cu a solului? Cu a întinderei comunei?

Cu cele bisericești, prefectul o încurcă și mai rău. „Credința la săteni", raportează dînsul, „este foarte pronunțată, dar bisericele sunt puțin frecventate". Țăranii sunt, așa dar, foarte bigoți, dar nu merg la biserică—cum ar fi cineva pasionat meloman și n'ar merge, din principiu, la concerte.

Dar trebue să recunoaștem, că prefectul dă explicație faptului că sătenii nu frecventează bisericele, fiind-că sunt prea credincioși. Explicația este că învățătorii nu fac coruri, cari să atragă pe enoriași.

A face coruri — ceva a la a face bătături — este o expresie specială a prefectului, după cum „mîrîitul pe nas" este o altă expresie specială — ambele foarte fericite.

Așa stăm cu suprafața morală a zapciului — și vai de capul ei suprafață: prea ie îngustă.

Pericolul „holerei" a trecut!

In urma măsurilor severe, luate de inteligenta administrație comunală, cetățenii ieșeni să nu mai fie neliniștiți, căci ast-fel pericolul acestui teribil flagel a trecut, și ca mîne, vom ceti în *Evenimentul* osanale glorificînd capacitățile, cari ne salvează.

Cum să nu salte inimile de bucurie, cînd vedem că se iau, din moment în moment, măsuri tot mai energice și mai adînc cugetate și cumpănite cari de sigur, fac și vor face cinste capetelor luminate din fruntea Iașilor. Dacă cineva își dă cîtuși de puțin silința de a urmări măsurile, ce se iau spre a pune Iașii la nivelul celor mai mari centre europene, se va putea convinge, că nu s'a mai văzut în Iași administrație așa de activă și așa de cumpănită în aplicarea măsurilor supreme, cerute de moment.

Aceste măsuri sînt de un atît de mare interes, în cît nu pot trece nerelevate. Că administrația e în activitate, nu o poate nimeni contesta. A fost destul să se ivească cîte-va cazuri de febră tifoidă în Iași, și imediat consiliul comunal a fost convocat, discuțiuni furtunoase au urmat și în urma măsurilor urgente, vrăjmașul a căzut învins, am scăpat de cumplitul pericol al acestei boli încăpățînate, comoară nestimată a orașului nostru, am scăpat, doar o clipă și iarăși e în luptă consiliul, în maturitatea lui a început o extra-ordinară activitate, lupta cu microbul nemuritor.

Pentru aceasta s'a hotărît, cu toată gravitatea, numirea unui agent sanitar, căruia să i se dea puteri nelimitate spre a tăia și spînzura, fără nici o judecată, pe acei ce nu se vor supune dispozițiunilor, ce acest mare suveran savant al timpului va crede necesar de luat spre a ne scapa de pericol.

Pe lîngă acesta s'au mai numit și alți patru agenți sanitari, cari au a supraveghia de aproape mersul flagelului și cari vor fi zilnic la postul lor, gustînd dimineața, la amiazi și seara, din vinurile cîrciumarilor și din bucatele bucătăreselor instalate prin cîrciumi, așa că, grație acestui control zilnic, destructorii de vieți omenești nu vor mai putea să ne otrăvească cu alimente în descompunere, căci controlul e sever și agentul sanitar va fi regulat de 3 ori pe zi la ușă. Aceasta ca primă măsură.

A doua măsură, tot atît de importantă, acum cînd holera ne bate la ușă, este dispoziția urgentă ce a luat'o administrația, ordonînd redeschiderea și punerea în funcțiune a vespasianelor, pe cari nu mai de mult ca de o lună le a închis, în urma protestului general. Nu știu ce a decis pe administrație să le redeschidă! Să fie rușinea de risipa banului public, sau frica de holeră?!

In cazul întâi ar fi de scuzat, căci cine nu știe cum și cîte isprăvi nu se fac la noi, căci toț ce străinul desființează ca nepractic și primitiv, la noi e luat drept inovație și,.. moral.

Cazul al doilea se prezintă însă mai grav. Dacă în adevăr nu vom fi... scutiți de holeră, atunci aceste instalațiuni vor deveni adevărate focare de infecție, căci drept dovadă, fiecare pisuar va servi ca depozit de dejecțiuni holerice și cum aceste accesorii sunt instalate în toate centrele, avînd înfățișarea unor ornamente—sau monumente vor fi așa de prielnice înlățirei flagelului, încît vor deveni un adevărat pericol criminal. Și, pentru a dovedi aceasta, mă voiu mărgini a descrie în amănunțime observațiile făcute de mine la instalația din Piața Halei, în fața farmaciei mele.

Pe lîngă cele patru guri de canal vechi și cele patru noi, care exalează un miros pestilențial, care fac pe locatari și trecători să-și astupe nasul și să-și oprească respirația; pe lîngă exalațiunile provenite din rămășițele materiilor animale din hală, instalarea pisuarului în acest loc constitue din acest punct un focar de infecție, și nu va fi de mirare dacă întâiul caz de holeră va începe de la Hală.

Căci activitatea zilnică a halei începînd de la orele 2 din noapte supravegherea pisuarului este imposibilă; lumea de la țară avîndu-l la îndămînă înconștientă de pericol, își face în el toate necesitățile; așa că, încărcat de murdării, se astupă, materiile fecale curg pe stradă, podarul le întinde cu mătura toată strada, așa că se produce o infecție de nesuportat. Pe lîngă aceste trebuie de adăugat că de jurîmprejurul acestui pisuar sunt așezate mesele cu zarzavaturi, din care ne alimentăm zilnic și la cea mai mică adiere de vînt dejecțiunile uscate sub formă de colb sunt așezate pe aceste zarzavaturi.

Toate acestea le-am arătat în diferite rînduri domnilor din capul administrației și chiar D-lui Primar personal, la fața locului, cînd a ordonat închiderea, și mă mir că acum, cînd pericolul cel mai mare amenință Iașii, administrația ia asemenea măsuri, care revoltă și pe acel mai pașnic om.

Dar se vede că acesta este răspunsul dat alegătorilor, care odată au îndrăznit să și pue uimiți o întrebare, cea mai cumplită întrebare: cui să dă Puterea? Deci nu încape nici o nedumerire: la așa întrebare, așa răspuns! Sau să se învețe minte odată acei nechibzuiți cetățeni, care se lasă a fi arme în mînele mercenarilor fără de scrupule?

Justin Adace

Viața și opera poporului Suedez

II

După caracterul său, aspectul general și după producțiune, am putea împărți Suedia în trei zone și anume:

1. In partea sudică provincia Scanie care altădată aparținea Danemarcei, ea e socotită ca grădina țării. Are o întindere de 11 mii kl. p. Posițiunea ei e foarte favorabilă pe Baltică și pe strîmtoarea Categat, nu numai din punct de vedere agricol dar și comercial, căci are o mulțime de orașe, dintre care cel mai principal e *Malmö*, port, care se află în fața orașului *Copenhaga*.

2. Regiunea marilor lacuri, sau zona centrală, care e compusă din lacurile: *Mällar, Wetter, Wäner* și *Silian*, alcătuesc inima țării, căci împrejurul lor s'a format Suedia de astăzi, atît din punct de vedere economic, cît și politic și cultural. Această regiune mai e presărată și de alte lacuri și bălți care acoper împreună cu celelalte o optime din suprafață. Cele două orașe mari, culturale, industriale și comerciale, *Stockholm* și *Göteborg*, se găsesc la marginele acestor lacuri, *Stockholm* pe Mällar, iar *Göteborg* la îmbucătura fluviului *Göta*, care nu e de cît scurgerea lacului *Wäner*.

3. Zona formată de păduri și de fluvii, din Norland, și de terenuri sterile. Către această regiune se găsește și *Mepland*, sau țara Laponilor, care cuprinde o treime din întreaga Suedie. Asprimea climei face ca această regiune să fie incultivabilă. Totuși, pentru exploatarea pădurilor, Suedia posedă 1370 de instalațiuni de ferestrae, mari și mici, cu un număr de 42 mii de lucrători și cu un capital de 153 de milioane de coroane. In anul 1904 s'au exploatat 7 milioane de metri cubi, exportîndu-se 6 milioane metri cubi, din care 99 la sută brad, iar 1 la sută altă esență.

Marea proprietate cu viața seniorială de odinioară, într'o țară cultă ca Suedia, e păstrată și acum în unele regiuni, ca de pildă în Scănie. Din această pricină multe familii suedeze au proprietăți mari în această provincie și unde se găsește cea mai frumoasă formă a majoratului, căci marele proprietăți, cu castelele lor, în care se găsesc bogate colecțiuni istorice, sunt conservate și astăzi intacte încă de pe timpul răsboiului de trei-zeci de ani.

Cu cît ne apropiem, însă, de centrul Suediei, de zona lacurilor, marile proprietăți se împuținează și odată cu ele și majoratul, iar agricultura e mai jenată ca în sud. Aici, nu se observă ca în sud, conservarea proprietății cu caracterul său din trecut, și cu cît ne îndepărtăm spre regiunea de nord proprietățile mari, casteluri, majorat, dispar cu desăvîrșire, confundîndu-ne într'o viață patriarchală.

De altfel populațiunea la țară, ca și cea de la orașe, e harnică și muncitoare, cu toate că le lipsește de multe ori abundența și mijloacele necesare sau terenul productiv ca în alte țări, întemeind, totuși, grație neîncetatei strădănuinți, pe vîrful stîncilor un stat indian.

Caracteristica acestei populațiuni este de a fi liber, de aceia se și explică lupta înverșunată, de o durată seculară, între ea și aristocrațimea de odinioară. Tot de la această clasă socială a pornit și mișcarea de neatîrnare, în contra Danezilor, în secolul al XV-lea, prin acțiunea minierului *Engelbrecht* din provincia *Dalarne*, dar care fu ucis de către Danezi ca rebel, astfel că mișcarea de emancipare nu-și avu roadele sale de cît mai tîrziu, sub domnia regelui *Vasa*. Numita stare a populațiunei rurale provine și din cultura ei, căci ea se bucură de oarecare cultură temeinică: citesc reviste și cărți instructive, se interesează de ideile generale cari circulă prin lume, despre ideile și tendințele partidelor politice, dîndu-și perfect sama despre drepturile și datoriile cetățenești, despre chestiunile religioase etc., fiindcă foarte rar se găsesc în rîndul lor analfabeți sau aproape de loc.

Descoperirea bogatelor mine de fer, a jucat un rol important și deciziv în evoluția economică și culturală a Suediei. Descoperirea acestor mine s'a făcut în secolul al XVII-lea, fixînd producțiunea lor, în mijlocul celei generale a lumei, cu un procent de 10 la sută. Cele mai vechi mine de fier sunt cele din Suedia medie, din *Wästmanland*, din care se extrăgea fer pentru export, încă în evul mediu. Mai tîrziu, tot în secolulul al XVII-lea, fură descoperite cele din provinciile *Värmland, Gätland* și din *Upland*. Aceste descoperiri au dat o nouă îndrumare industriei, în special a ferului, exportîndu-se cantități destul de mari în provinciile *Renane* și cu deosebire în *Westfalia*, pentru uzinele germane. Numita producțiune, însă, a fost mărită încă cu jumătate, prin găsirea altor mine din provincia *Norland*, în localitățile *Gellivare* și *Kirunovase*.

Datorită acestei avuții miniere Suedezii au întemeiat numeroase uzine și fabrici pentru industrializarea ferului; unele din ele fundate încă de prin secolul al XVII-lea, iar astăzi ei posedă 300 mine de fier, cu un număr de 10 mii de lucrători, pe cînd uzinele de tot felul, mari și mici, din care cea mai principală e la *Domnarfoet* în provincia *Dalarne*, se ridică la 100, cu un număr de peste 16 mii lucrători.

Astăzi toată strădănuința suedezilor, în privința extracțiunii miniere a ferului, este ca el să nu mai fie exportat brut în străinătate, ci prin întemeierea de uzine cu capitaluri indigene și pe

acţiuni, sau *actienbelaget* cum le numesc, întreaga cantitate extrasă din mine să fie industrializată în ţară, căci numai în 1904 s'a exportat 3 milioane şi jumătate tone de fer brut.

Cu cît se exploatau mai sistematic pămînturile ţării, pădurile şi minele, cu atît şi industria de tot felul se întemeia mai bine, ca o consecinţă a acelei exploatări. Astfel, încă în secolul al XVII-lea, primul început de întemeiere a industriei a făcut-o olandezul naturalizat *Louis de Geer*, care fondă o fabrică pentru arme şi pentru manufactura ferului. Cam de la această dată industria de tot felul începu a lua a vîntul trebuincios, pentru ca astăzi să ajungă în starea înfloritoare în care se găseşte.

In diferite centre ale ţării găsim un număr de 17 fabrici de zahar şi de rafinării, în special în provincia *Scănie*, din sudul Suediei, a căror producţiune e socotită la 40 milioane de coroane.

Industria textilă e de asemeni într'o desvoltare destul de importantă, ea îşi are sediul în provinciile *Östergötland*, *Nästergötland* şi mai ales în oraşul *Norköping*.

In privinţa industrializării lemnului, Suedia posedă 450 de fabrici de tîmplărie cu un număr de 12 mii de lucrători, iar capitalul produs, în 1904, a fost de 13 milioane de coroane. Tot ca o consecinţă a industrializării lemnului se găsesc în Suedia un număr de 67 fabrici de hîrtie, cele mai multe situate în provincia *Ostergötland*, iar cele mai mari în oraşul *Norrkäping*, al căror produs anual valorează 32 milioane coroane.

Industria fabricaţiunei porcelanului şi a sticlăriei, precum şi celor de lux, a atins o deosebită desvoltare, fiindcă se găsesc în Suedia 55 fabrici a căror producţiune e socotită la 8 milioane de coroane anual.

Industriei suedeze îi se anexează şi fabricele explosive, în număr de 16, între care cea de dinamită din *Vintervikon* fondată de *Alfred Nobel*, al căror produs anual e de peste 4 milioane de coroane.

Graţie bogăţiei minelor de fier, industrializarea acestui produs a atins o desvoltare surprinzătoare faţă de populaţiunea ţărei, care e numai de 6 milioane de locuitori, aşi putea zice că ea este cea mai desvoltată industrie a Suediei şi în unele privinţi superioară multor state europene.

In 1904 ea număra 1666 fabrici cu un număr de 65 mii lucrători, producînd un venit anual de 175 milioane de coroane, iar cele mai principale fabrici de asemenea natură se găsesc la *Stockholm, Eskilstuna, Motala, Tralhätan şi Iluksvarna.* Aceste patru din urmă sunt aşezate pe căderi de ape, în împrejurimile cascadei de la *Tralhatan.*

Reunind toate industriile la un loc, mica Suedie numără în anul 1904, 10 500 fabrici cu 235000 lucrători, iar valoarea produsului lor anual să ridică la frumoasa sumă de 1 miliard 27 mil. de coroane.

Năzuinţa de prosperare a micii Suedii în această direcţiune, n'a rămas aci, căci experienţele de a le instala pe căderile de ape, întrebuinţînd forţele naturale, au dat rezultate excelente, în cît problema economică la ordinea zilei în acea ţară e de a transforma toate fabricele existente, punîndu-le pe căderile de ape care sunt numeroase în Suedia, evitînd astfel inconvenientul de a cumpăra şi a importa cărbunele, de multe ori scumpit prin greva lucrătorilor; instalaţiuni de cuptoare, care după cîtva timp necesitează înlocuiri, ci întrebuinţînd aşa numita *L'huile blanche*, spre a face producţiunea ieftină şi să poată concura cu cea străină.

Ca o consecinţă logică a desvoltărei industriei, comerţul a luat şi el aceiaşi proporţiune, dînd activitate şi viaţă populaţiunei Suediei. In anul 1904 întregul comerţ al Suediei, de import şi export, se cifra la suma de 993 de milioane constau de pe urma articolelor de import, iar 415 milioane din mărfuri de export.

Oraşele Suediei, după însemnătatea lor comercială, s'ar putea clasa: *Stockholm, Malmö, Ilesinberg şi Gäteborg*, acesta din urmă face cu deosebire un negoţ foarte întins cu Anglia. Numitul oraş, după cum am mai spus, e legat de *Stockholm*, străbătînd Suedia de a curmezişul, prin canalul navigabil Göta, lucrare executată de celebrul inginer *Iohn Erikson* în prima jumătate a secolui al XIX, sub primul rege *Bernadatte*, Ca centre comerciale putem cita şi oraşele industrale *Norköping*, un fel de *Manschester* Suedez, precum şi *Iön Räping*, pe lacul *Vettor*, cu o privelişte încîntătoare.

Acest comerţ e deservit pe căi maritime, canale precum şi pe reţetele căilor ferate. Marina comercială Suedeză numără 2969 vapoare, din care unele de un lux, curăţenie şi confort plăcut, cu o greutate netă de 673872 tone, iar venitul anual e de 55 miloane de coroane. Mai sînt apoi căile ferate care au o întindere destul de mare şi care produc anual 100 milioane coroane neto, din încasarea transportării călătorilor şi mărfurilor. Pînă la construirea reţelei de căi ferate, Suedia fu multă vreme singurul stat european care n'avea nici o datorie publică. Ea are astăzi în urma construirei de căi ferate ce-i aduc un venit atît de frumos, o datorie de 374 milioane de coroane, socotit la 73 de coroane pe cap de locuitor, pe cînd celelalte state europene au 200 coroane pe cap de locuitor.

Din întreaga populaţiune numai 22 la sută locuesc oraşele mari, pe cînd restul se găseşte la ţară sau prin oraşelele de prin jurul Stockholmului, aşa numitele Vilastadt şi care sînt legate de capitală prin trenuri electrice.

Stockholmul, capitala Suediei, e un oraş aşezat liniştit într'un peisaj verziu, pe malurire lacului Mällar şi al unui surîd al Balticei. E un oraş care numără peste 300 mii locuitori, elegant, regulat, îngrijit de o curăţenie exemplară, cu un caracter modern, într'un fel unic, căci acest frumos lac Mällar, cu cele una şi trei sute de insule şi insuleţe înverzite este unul din cele mai frumose specimene ale naturei suedeze, în cît nu fără motiv îi s'a dat oraşului Stockholm numele de *Veneţia Nordului.* Ca şi alte oraşe Stockholm, a început printr'o insulă cetate numită *Birger Iasl* pe care un vechiu rege din secolul al XIII-lea o înconjură cu ziduri, numite apoi „Staden" şi „Riddorholmen", iar mai tîrziu fu ridicat şi un palat în acelaşi loc, care există şi astă-zi. Deosebirea, însă, între „Veneţia de Nord" şi „Veneţia de Sud", este că, pe cînd cea din urmă e clădită pe piloţi de Stejar, care ameninţă prăbuşirea vestitei cetăţi a Dogilor, cea dintăi e zidită pe stînci de granit, care îi asigură eternitatea, întocmai ca edificiile dinastiilor Egiptene, cari şi astăzi dispută puterea vremei.

Oraşul are un aspect cu totul particular prin activitatea posturilor ce se află chiar în inima sa şi cari sînt în număr de patru: 1. Portul lacului Mälar pentru navigaţiunea interioară. 2. Portul de pe curentul lacului Mälar numit Blasichamn. 3. Portul Nybro cu frumoasa stradă Strandwägen care e tot deauna frecventată şi care duce către localitatea *Djurgardon*, loc de distracţiune în timpul verei pentru orăşeni şi unde aceştia găsesc tot felul de varietăţi,cafenea muzici alese, restaurante etc, într'un cuvînt tot soiul de distracţiuni, aşa de pildă cum e *Prater*-ul la Vina, *Thierganton*-ul la Berlin sau *Bois de Boulogne* la Paaris. 4. Portul *Warthän* care se află în marginea oraşului şi unde acostează de obiceiu vasele mai mari cu mărfuri.

Ioan Bucovineanu

OAMENI ŞI LUCRURI

IN ARENA....

Duminica, avea să aibă loc în Capitala Italiei una din cele mai pasionante lupte—şi serbări—cu prilejul marei expoziţiuni artistice ce decorează Roma jubiliară Fu vorba de alegerea unei „Regine a Romei", adecă de alegerea celei mai frumoase între frumoasele fete ale întregei Capitale, cu menţiunea că vor lua parte la această întrecere toate cartierele Cetăţii.

O luptă curat estetică, fără vre-o nuanţă de conrupţiune, ci din potrivă, —cu totul virtuoasă, dacă e să judecăm după faptul că în comisiunea delegată pentru a proclama pe triumfătoare figurau un număr de matroane oneste, alăturea de membrii comitetului oficial.

Această împrejurare frumoasă fu întreruptă însă de o tragică întîmplare, a cării victimă fu tînăra şi fermecător de frumoasa Bianca Monti, în vrîstă de 16 ani, fiică a unui funcţionar din ministeriul de finanţe. Ea se sinucise, aruncîndu-se dintr'un etagiu, în stradă, în urma unei certe violente, provocată de surorile ei. Acestea o mustrau necontenit şi-i făceau viaţa amară, pentru că arăta intenţia de a lua parte la zisul concurs de frumuseţe.

Şi cu aceasta se pricinui moartea tinerei şi frumoasei Binca!

Intîmplare aproape banală: o fată tînără care, într'un moment de contrarietate, se aruncă pe caldărîm şi plăteşte cu viaţa clipa de mînie ori de disperare. Dar o întîmplare nu mai puţin demnă de a inspira oare-care tristeţe şi oare-cari reflexiuni.

Tristeţe,—pentru dispariţia unei atît de frumoase candidate cum era sărmana Binca Monti, lăudată de ziarele cari au relatat epizodul.

Reflexiuni asupra împrejurărilor ce au pricinuit dezastrul unei vieţi ce putea deveni un izvor de fericiri.

Ce găseau oare surorile frumoasei fete—de dojenit în faptul că ar fi concurat la premiul frumuseţei? După cît se pare era elementul de frivolitate, de uşurinţă pe care-l dezaprobau, fie din simplă invidie, fie dintr'o sinceră lipsă de înţelegere pentru elementul de înaltă moralitate ce cuprindea o victorie posibilă a surorii lor, biruitoare, într'o luptă atît de grea şi atît de frumoasă. Căci este nu numai un mare şi un real merit,—dar şi o virtute un atare triumf, ce încoronează străduinţa generaţiilor şi sintetizează mîndria ţări, — a unei epoci.

„Regina Romei"!

A învinge, într'o ţeară care are mai mult ca ori care alta, cultul frumuseţei, tradiţia şi criteriul desăvîrşirii fizice, într'un mediu mai înzestrat şi mai pregătit ca ori care altul ca să preţuiască perfecţiunea fizică — nu putea să aibă nimic imoral, — afară dacă se judecă faptul prin prizma vre-unei ipocrite educaţiuni iezuite.

Frumuseţea e cinstită prin ea însăşi. Ca atare a fost şi va fi slăvită pururea. Poate însă nu îndeajuns, dacă se pot petrece încă drame familiare ca acea întîmplată la Roma, în ajunul luptei de Duminică...

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Compatriotul... sîrb.—Fostul director al Operei Comice din Berlin, Gregor astăzi directorul Marei Opere din Viena dă presai subiecte de vorbă prin necontenitele certe şi nemulţumiri la care dă loc. Acum de curînd, într'un ziar berlinez, s'au publicat şi strofe foarte spirituale inspirat de aceste incidente.

Ocupîndu-se de ele, un cronicar literar al lui „Berliner Tageblatt" povesteşte următoarele:

„Cea din urmă festă i a jucat-o lui Gregor la Berlin tenorul Marak care prin subita lui „indispoziţiune" i-a „trîntit" premiera „Bohemei". Directorul trase consecinţele şi încredinţă dublarea rolului d-lui Nadolowitsch. Cum află lucrul acesta, Marak îşi prezintă demisiunea care—spre marea lui surprindere—îi fu primită.

Gregor văzu că va putea realiza o bună economie. Dar şi cu Nadolowitsch avu de furcă. In al doilea an de funcţionare a Operei Comice, Jean Nadolowitsch se îmbolnăvi de coardele vocale şi-i fu imposibil să cînte. Gregor crezu întâiu că e o şicană. De aci se născură între el şi *sîrbul plin de temperament,* scene foarte penibile.

Iar cînd la banchetul de despărţire ce-i se dete la Berlin, Nadolowitsch îi ceru un autogram, fostul director îi zise: „Atita necaz nu mi-a făcut nimeni la Opera Comică,—ca d-ta".

E de prisos să mai spunem că nu e vorba de un sîrb, ci de compatriotul şi concetăţeanul nostru, Jean Nadolowitsch".

*

Suplimentul literar de astăzi al ziarului „Berliner Tageblatt", publică un document articol asupra Impărătesei Austro-Ungariei, defuncta Elisabetha, scris de Marele Duce al Rusiei Nicolai Michailowici.

*

In biblioteca avocaţilor din Edinburg s'a descoperit un manuscript complect al Bibliei în limba ebraică, din veacul al XIII-lea.

Acest manuscript poate fi privit ca unul din cele mai vechi manuscripte ebraice, complecte ale Bibliei. Prof. A. R. S. Kennedy s'a ocupat deaproape de acest manuscript, în „The Expozitory Times".

*

Anarhistul—după unii poliţistul Bagrow este strănepotul lui Alexandru Iwanovschi Bagrov, poet şi romancier evreu de origine, dar botezat de însuşi Pobjedonoszew, procurorul sinodului rus.

Opera lui principală „Memoriile unui evreu rus", a fost tradusă în mai multe limbi europene.

Era căsătorit cu o ruscă ortodoxă.

*

D na Toselli, foastă Louisa de Saxonia este—după asigurarea editorului englez al Memoriilor ei—nu numai o scriitoare iscusită, dar şi pricepută în organizarea comercială a vînzării operilor sale senzaţionale.

Şi-a scris Amintirile între 15 Martie şi 15 Iunie dictîndu-le din memorie, fără a se ajuta de note scrise.

*

Doctoreasa daneză în filosofie Lis Jacobsen care s'a produs în publicistică prin numeroase lucrări, a fost numită docentă a Universităţii din Copenhaga.

E prima distincţiune de această natură ce se acordă unei femei.

*

Tînărul Lord Swaythling (Montagu) a pus la dispoziţia expoziţiei muzeului „Albert and Victoria" din Londra o colecţie de obiecte casnice de argint şi de aur.

După cum relatează „Daily Telegraph" aceasta e una din cele mai interesante colecţii atît din punctul de vedere al valoarei, cît şi ca obiecte de artă. Sînt de remarcat trei cupe de argint din anul 1611.

Al patrulea exemplar e în posesiunea lui Pierpont Morgan, care în 1902 l'a cumparat la o licitaţie cu 4000 pfunzi sterlingi. Colecţia cuprinde de asemenea un mare număr de obiecte de artă religioasă aparţinînd diferitelor confesiuni. Presa engleză îşi exprimă dorinţa ca această colecţie să treacă în posesia statului.

*

STRUNA ZILEI

NUME FATAL

Ministerul a numit pe d. C. Belea mijlocitor la Bursa de Comerţ din Capitală.

Stire.

Cu-aşa nume, Ministerul
Să-l. . numească, se putea?
Publicul, îmi este frică
Să nu dee de... belea!

INFORMATII

❑ Ştirea dată de „Evenimentul" care a fost reprodusă de unele ziare din Capitală şi prin care se spunea că d. Polizu Micşuneşti şi ar fi dat demisiunea din funcţiunea de inspector al teatrelor, este inexată.

D. Polizu Micşuneşti nu a demisionat.

❑ Misiunea militară, trimisă luna trecută la Essen spre a asista la experienţele noilor tunuri obuziere, destinate armatei noastre se va înapoia în ţară la 15 Septembrie.

Misiunea se compune din d-nii general G. Georgescu, colonelii Toma Ghenea, D. Iliescu şi maior V. Rudeanu.

❑ Conform noilor dispoziţiuni, cursurile conservatorului din Capitală vor începe în ziua de 22 Septembrie, iar examencle de admitere vor avea loc în zilele de 15, 16 şi 17 Septembrie.

❑ Consiliul permanent de pe lîngă ministerul instrucţiunei se va întruni Vineri după amiază, în prima şedinţă după vacanţă, şi se va ocupa cu rezolvarca diferitelor cereri de echivalări de diplome.

❑ Am anunţat că ministerul instrucţiunei publice a dispus ca cursurile şcolare să nu înceapă de cît de la 15 Septembrie.

Aflăm că e vorba ca termenul acesta să fie prelungit cu cîteva zile.

❑ Concursul pentru bursele statului vacante la şcoala superioară de Arte şi Meserii din Iaşi se va ţine în ziua de 15 Septembre orele 8 dimineaţa.

Cererile de înscriere se mai primesc pănă în ziua de 14 Septembre.

❑ Conferinţele profesorilor secundari de fizică şi chimie ce urmau să fie ţinute de la 2—7 Octombrie la T.-Severin. au fost amînate pentru luna Aprilie viitor, după Paşte.

La timp profesorii vor fi avizaţi de data acelor conferinţe,

❑ *Inscrierile de la Conservator.*—Direcţia Conservatorului de Muzică şi Artă Dramatică din Iaşi, face cunoscut, că continuarea înscrierilor noilor elevi şi eleve, precum şi acelor vechi, să vor face prin părinţi sau tutori cari domicilează în Iaşi, iar pentru cei din alte comuni şi judeţe prin corespondenţi domiciliaţi în Iaşi.

Cererele de înscriere, însoţite de extractul de naştere. actul de revaccină, certificatul de studii şi actul de naţionalitate, se vor face pentru fiecare clasă a parte, după formularul afişat şi să vor primi la cancelaria şcoalei în zilele de 9. 10, 11 şi 12 Septembrie c. de la orele 9—12 dimineaţa.

Elevii şi elevele vechi, cari au depus examen în Iunie a. c., acei repetenţi şi acei şterşi din cauza neplăţei taxei, odată cu cererea de înscriere vor prezenta şi recipisele de plata taxei de frecventare, rata 1 din anul şcolar 1911—1912, iar acei care urmează la piano şi taxa de întreţinerea pianelor.

Formularele cererelor cătră percepţiile fiscale pentru taxa de frecventare precum şi acea cătră administraţia financiară, sunt afişate la şcoală.

Condiţiunile ce se cer au mai fost publicate în ziarul nostru cu data din 17 August c.

Convocarea consiliului profesoral pentru întocmirea orarului provizor, e fixată în ziua de 13 Septembrie c. la ora 5 p. m.

Examenele de admitere a elevilor şi elevelor s'a fixat după cum urmează:

1) Teorie şi solf. elevi şi eleve la 15 Septem, de la orele 9—12 dim.

2) Armonia, elevi şi eleve la 16 Septem. de la orele 9—12 dim.

3) Bel-Canto, elevi şi eleve la 16 Sep. de la orele 3—5 după amiazi.

4) Violina, elevi şi eleve la 17 Sep. de la orele 9—12 a. m.

5) Violoncel, contra-bas, flaut, elevi şi eleve la 17 Septembrie, de la orele 3—5 p. m.

6) Piano, elevi şi eleve la 19 Septem de la 9—12 dim.

7) Oboe, clarnet, corn, trompetă şi trombon, elevi şi eleve la 19 Septem. de la 3—5 după amiază.

8) Declamaţia elevi şi eleve la 20 Septem. de la orele 9—12 dim.

Examinarea elevilor amînaţi din Iunie s'a fixat în ziua de 20 Septembrie c. de la orele 3—5 p. m.

Cursurile vor începe în ziua de 22 Septembrie c. cînd la oarele 9 dim., se va face şi sfinţirea apei.

1911 Septembrie 5.

❑ In „Ordinea" de astăzi 6 Septembrie „Scrisorile din Iaşi" vorbesc de: „Ilustraţii şi teorii—Grabă cu întîrzieri—Oficialii medicinei—Neajunsurile unei profesiuni — Intre Scyla şi Charibda—Unul care pretindea—Odisca celor cincisprezece—Leac de frică—Dintr'o dilemă într'alta—Iaşii în epidemie—Avem serbări jubilare?—Ghinionul veşnic — Ce trebuia?—In era trenurilor eftene—Iaşul pustiit — Intre două Capitale — In plină repopulare — Legiunile şcolare—Cei ce vin şi cei care pleacă".

❑ D-na Maria Dugan Opaiţ, institutoare la Isaccea, a fost transferată la Tg.-Frumos.

❑ Cu reprezentaţia de Mercuri seara 7 Sept. a. c. din grădina Trajan, se închide stagiunea de vară, şi cu începere de poimîne Joi 8 Septembrie reprezentaţiile cinematografice Pathé-Fréres, vor continua în Sala Teatrului-Circ Sidoli.

Programul festiv al acestei reprezentaţii de deschidere va fi ales şi foarte bogat şi va cuprinde între altele: „Clopotarul de la Notre Dame din Paris", punere în scenă specială pentru cinematograf, după nemuritoarea scriere a poetului-dramaturg Victor Hugo.

Piesa cuprinde două acte mari şt rolurile principale sunt interpretate de d. Garry de la Comedia Franceză (Arhidiaconul Frollo)—d. Henry Krauss, de la teatrul Sarah Bernhardt (diformul Quasimodo)—d. R. Alexandre de la Comedia Franceză (Phoebus)—Steaua Operei Mari din Paris, *d-ra Stasia Napierkowska,* interpretează rolul Esmeraldei.

Acţiunea se destăşoară înaintea şi în interiorul catedralei Notre Dame din Paris, una din minunile arhitecturei Gotice. (Construcţia acestei biserici a fost începută în 1163 şi isprăvită în 1230).

Această superbă scriere a nemuritorului poet-dramaturg este întâia apariţie din noua serie a cinematografiei moderne, a cărei ţintă este apropierea cît mai posibilă de genul artei teatrale.

Repertoriul viitor al teatrului Pathé Frères, va cuprinde piese mari în acest gen, ocupînd cu ele cea mai mare parte a programului.

Cinematograful creează astfeliu o eră nouă, al cărei scop este înlocuirea prin el a artei teatrale moderne, ale căror roluri vor fi interpretate numai de somităţile scenelor pariziane.

Preţurile locurilor rămîn cele obişnuite şi reprezentaţiile încep la 9 ore seara.

❑ Congresul institutorilor care urma să se ţie la Craiova la 15 Septembrie a fost amînat pentru luna Octombrie. Ziua congresului va fi fixată ulterior.

❑ D. Ion Lahovary, ministru de domenii, va pleca în concediu la 14 cor., pentru 40 zile.

Interimatul ministerului de domenii va fi ţinut de către d. Al. Marghiloman ministru de interne.

DIVERSE

— Aseară pe la orele 5, calul de la trăsura cu un cal No. 88, luînd vînt, a dat peste Iancu Grinberg, trîntindu-l jos. Rănitul a fost transportat la spitalul central, unde a fost pansat.

— Numita Safta Axinte, din strada Cuza-Vodă, a reclamat autorităţilor că a dispărut de la domiciliul părintesc fiul seu Costică Axinte, în etate de 15 ani.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Adresa prefectului de județ cu privire la atitudinea preoților și învățătorilor, a produs o vie indignare în cercurile clericale din localitate.*

Se afirmă că I, P. S. S. Mitropolitul Moldovei, va da prefectului cea mai formală desmințire.

❑ *Un colaborator al nostru a putut eri vedea pe d. Alex. D. Xenopol, profesor universitar.*

La întrebarea pusă, d. Xenopol a răspuns, că e de părere ca serbările jubiliare să fie contramandate, neputîndu-se admite aseminea sărbări astă-zi cînd Iașul e bîntuit de febră tifoidă și amenințat de holeră.

❑ *Ministrul de instrucțiune a făcut azi cunoscut, că examenele celor pregătiți în particular, pentru clasa a 8-a liceală, vor începe la 9 Septembrie, iar examenele de capacitate la 15 a lunei.*

❑ *Procesul Cuza—Socor se va judeca la Curtea cu juri din Iași în zilele de 27 și 28 Septembrie.*

❑ *Ministerul de instrucțiune face cunoscut că elevii pregătiți în particular, înscriși în diferitele școli secundare din țară, pot trece aceste examene la București, făcînd o cerere în acest senz.*

❑ **Bursele adamachi.**—Academia Romînă a mai acordat anul acesta următoarele burse din fondul „Adamachi" 4 burse la facultatea de științe și trei la cea de medicină din Iași—pe lîngă cele care eventual vor mai rămînea vacante pînă la 1 Noembrie a. c. Bursele vor fi de cîte 100 lei lunar și numai studenții lipsiți de mijloace se pot prezenta la concurs, care se va ține în ziua de 1 Noembrie a. c., și în zilele următoare la Universitatea din Iași. Cererile se primesc pînă în seara zilei 25 Octombrie a. c. la decanul facultății de științe sau de medicină din Iași.

Alte 8 burse din fondul „Adamachi" sunt vacante la școala de poduri și sosele din București. Bursele sunt de cîte 1200 lei pe an iar concursul se va ține la 25 Octombrie a. c. Cererile vor fi adresate Academiei, pînă în seara zilei de 20 Octombrie a. c.

❑ **Serbările jubiliare.** — Grandomanul rector a plecat la București, ci că pentru a aranja serbările jubiliare ale Universității.

Față cu părerea unanimă, că aceste serbări nu pot avea loc în împrejurările de azi, rectorul a mai slăbit-o cu pompa.

D-sa s'a raliat la părerea unora, de a se revoca invitațiunile lansate în străinătate, iar jubileul să fie redus la o festivitate intimă, ce va avea loc la 15 Octombrie, în ziua redeschiderei cursurilor universitare.

❑ Față cu marile nemulțumiri ce a provocat orariul școalelor secundare, întocmit de minister, azi ministerul de instrucțiune a revenit și printr'o telegramă trimisă Liceului Național, cere ca profesorii să se întrunească și întocmească un nou orariu.

❑ In comuna Ghermănești, județul Fălciu, s'a comis astă zi dimineață o crimă. Iscîndu se ceartă între Ioan V. Tanase și Pralea Tanase de la niște pămînt, acest din urmă omorî pe fratele său, prin lovituri de ciomag.

❑ Parchetul de Suceava comunică, că după investigațiile făcute banditul Pantelimon ar fi operat și în acel județ, făcîndu-se vinovat de patru furturi la drumul mare.

❑ D. inspector Dimitrie Cădere, despre care s'a supus în ziare c'ar fi autorul denunțului contra d-rului chimist Corneliu Șumuleanu, ne asigură că informația noastră nu este exactă în această privință, dar că perfect adevărat este, că deși denunțul cuprindea numele d-nei și d-lui Cădere—comisia de anchetă a găsit cu cale să nu-i citeze, pentru a face depuneri.

❑ **Procesele de la jurați.**—In sesiunea Curții cu juri, care se va deschide în ziua de 15 Septembrie și va fi prelungită pînă la 29 inclusiv, se vor judeca la următoarele date, procesele ce urmează: 15 Septemb. 1) căpitan Corjescu și alții, delict electoral. 2) căpitan Corjescu și jandarmii Vrînceanu și Calancea, delict electoral, 16 Septemb. D. Vasiliu, calomnie prin presă, 17 Septembrie, Anica Costandache și Dumitru Trofin, omor comis la Golăești, 19 Septembrie, Ilinca Sotrone și alții pentru substituire de copil, 20 Septemb. Constantin Pandele pentru omor, 21 Septembrie Golda Herman și Zisu Lițicovici, pentru lepadare de copil, 22 Septemb. Gheorghe Popa pentru dare de foc, 23 Septembrie, Petru Nedelcoff, Garnidoloff, pentru omorul săteanului Pruteanu din Bivolari, 24 Septembrie, Vasile Deliu pentru omor, 25 Septembrie, Eleana Păuleț pentru omor, 27 Septembrie A. C. Cuza, contra Em. Socor, 28 rezervat pentru continuarea aceluiași proces, 29 Septembrie, d-rul Goldenstein contra A. C. Cuza, pentru calomnie prin presă.

❑ *Bărladul* se intitulează un nou organ conservator democrat, apărut la Bărlad.

❑ **Manuale didactice.**—Ministerul școalelor atrage atențiunea părinților și copiilor că manualele didactice editate înainte de 1910 să fie numerotate, iar cele editate de la 1910 încoace să poarte timbrul casei Corpului Didactic, de o valoare egală cu prețul manualului.

Profesorii diriginți sunt ținuți să controleze cărțile școlarilor și să confiște exemplarele netimbrate.

❑ In ziua de 3 Septembrie a încetat din viață în comuna Cucuteni numitul Gheorghe Rotariu, în etate de 16 ani.

Denunțîndu-se că moartea ar fi provenit în urma bătăilor, pe care numitul le-ar fi suferit de la șeful postului de jandarmi din Podul-Iloaie, Gheorghe Palaghie, s'a ordonat exhumarea cadavrului pentru a i se face autopsie.

In acest scop medicul legist și procurorul Haralamb Grigoriu au plecat la fața locului.

❑ Prefectul județului, însoțit de medicul primar al județului, a inspectat eri cîteva comune.

In mare parte, țăranii au căutat să asaneze locuințele, și țin seama de sfaturile ce li se dau.

❑ La hipodromul de la abator, se fac mari pregătiri în vederea alergărilor de cai.

Intre altele se ridică o frumoasă tribună, pentru eventualitatea ca un membru al familiei regale, să asiste la aceste alergări.

❑ Azi are loc în Capitală, la ministerul de industrie, alegerea unui membru în consiliul superior al comerțului. Alegerea se face dintre președinții camerelor de comerț.

❑ Se crede că congresul meseriașilor, contramandat din cauza epidemiei holerei, va avea loc la 2 Octombrie.

❑ Ministrul de justiție a făcut astăzi cunoscut primului președinte al tribunalului, că a primit demisia din magistratură a d-lui Gregore Demetrescu.

Se va proceda la tragerea la sorți a unui alt asesor la jurați, în locul d-lui Demetrescu.

❑ Dosarul afacerei, privitor la moartea gardianului Diaconescu, a fost trimis la instrucție și repartizat la cabinetul III al d-lui judecător de instrucție V. Bușilă.

❑ In sarcina d-lui Zăhărescu, grefierul tribunalului Tutova, au fost descoperite mai multe neregularități.

❑ **Pantelimon.**—Un țeran din Răucești, comuna natală a lui Pantelimon, a fost azi în localitate, avînd un process.

Vizitînd pe avocatul seu, acesta l'a întrebat, dacă îl cunoaște pe Pantelimon.

„Cum să nu-l cunosc, zise țeranul—dacă sunt din Răucești. Apoi l'am văzut pe Pantelimon nu de mult, prin pădure. Eu păzeam niște cai, cînd s'a apropiat Pantelimon de mine, dar n'a stat mult și a pornit din nou, prin păduri.

Țeranul spuse apoi, că țeranii țin foarte mult la Pantelimon, care nu face moarte de om, și nu atinge nici pe un țeran, din potrivă, țeranii s'au folosit de pe urma lui.

După spusele acestui locuitor din Răucești, Pantelimon s'ar afla acuma prin munți.

❑ **Distribuția orelor la profesori.** — Directorii școalelor secundare din Iași au fost invitați să convoace de urgență pe toți profesorii și maeștrii școalelor lor, spre a le aduce la cunoștință distribuția orelor.

Ori-ce obiecțiune a vre-unui profesor urmează a fi înaintată ministrului până cel mai tîrziu la 8 Septembre.

Numărul de 15 ore pe săptămînă e obligator pentru toți profesorii, care n'au 20 ani de serviciu efectiv.

Sporul de ore până la 15 poate fi impus la ori ce școală similară, din acel oraș, în specialitățile respective, sau înrudite. Se înțelege că ori ce spor peste 15 ore sau peste 12 ore, pentru cei cu 20 ani, se va plăti ca și în trecut.

❑ La 12 Septembre a. c., concurs la Universitatea din Iași pentru ocuparea bursei „Adamachi" pentru studiul geologiei la Paris. Cererile se primesc la decanatul facultății de științe din Iași până în seara zilei de 9 curent.

*

La 12 Septembrie a. c., se ține concurs la școala superioară de meserii din Iași pentru perfecționarea în ateliere de construcțiuni de mașini în Germania, Austria sau Elveția.

Cererile se primesc la școala de meserii din Iași, până în seara zilei de 9 curent.

❑ Domnul dr. Riegler, va pleca astă seară din nou la Dorohoi, pentru a lua parte în consultul medical, ce urmează a se face mîine d-lui Stroici, prefectul județului Dorohoi, care se află grav bolnav.

❑ D-na Alice Manescu, institutoare la școala Hatmanul Nicoară, a obținut un concediu de un an de zile.

D-sa va fi suplinită de către d na Teodorescu, din Galați.

La FARMACIA Dr. RĂTEANU Iași str. Golia No. 46, se caută un asistent și un elev, oferte prin scrisoare recomandată.

❑ **Judiciare.**—Magistrații Curții de apel din Iași, întruniți astăzi în secțiuni unite, au început discuția asupra organizării judecătorești, care va continua pînă mîne seară.

— Avocatul Uhrinowschy din Dorohoi, a fost suspendat pe timp de 6 zile, pentru abateri de la îndatoririle avocățești. A declarat apel, care se va judeca în ziua de 16 Septembrie, la secția I-a a Curții.

— Apelul avocatului Stoica din Iași, care a fost suspendat din barou pe timp de 5 zile, se va judeca la 23 Septembrie la aceiași secție a Curții.

— Secția a II a a Tribunalului a reconfirmat astăzi mandatul de arestare a lui Toma Luca, care se află deținut pentru furt.

— Astăzi, urma să se judece la Trib. s. I a, procesul bandei de hoți de vite, în care este implicat și fostul primar al comunei Poeni.

Din cauza lipsei de martori, procesul s'a amînat.

❑ **Teatrale.**—Astă seară se va juca în sala Circului Sidoli pentru ultima oară piesa *Pantelimon*, de trupa Achile T. Popescu.

❑ Noul program al Teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan, reprezintă astă seară Marți 6 Sep. următoarele sujete:

Cola di Rienzi, Tribunul Romei, șeful insurecției din 1843—măreață reconstituire din Istoria trecutului—splendidă înscenare și maestră interpretare datorită somităților teatrale ale teatrului Regal din Roma.

Devotamentul Indianei, scene de moravuri ale Indigenilor Americani—Micul Gaston (Litte Moritz) se căsătorește cu Rozalia, scene foarte humoristice—Lucerna (Svițera), interesante scene și vederi de călătorie—D. Ghide se teme de „Banda mînei Negre", scene foarte humoristice—Pe căile păcatelor, mare roman însuflețit—O mare vînătoare de cocostîrci africani, interesante vederi cinematografiate după natură.—Petrecerea bunelului, scene comice de movuri pariziane etc. precum și cel mai recent număr din *Pathé-Journal* care cuprinde între altele:

Lordul englez Roberts și prezentarea drapelului—Experiențe cu hidroaeroplane la Bois-de-Boulogne (Paris)—Serbări la Veneția, cortegiul bărcilor înflorite pe Canal-Grande—La porțile Luvrului, după furtul prețiosului tablou Gioconda. — Amiralul japonez Togo la Primarul New-Yorkului—Moda pariziană, rochii moderne—Curse de biciclești în Germania—Femei aviatoare la Paris. etc. etc.

Programele se schimbă de două ori pe săptămînă: Lunia și Joia și reprezentațiile cinematografice au loc în fiecare seară la noua Grădină Trajan. Duminicile și serbătorile Matineuri la 4 ore ziua în sala Circului Sidoli — cu prețurile populare.

Ultima oră

București 6 Septembrie

HOLERA IN ȚARĂ

București.—Direcția generală a serviciului sanitar, vestește că în total s'au constatat în țară 15 cazuri de holeră, dintre cari 4 cazuri noi.

Congresul corpului didactic

București. — Congresul corpului didactic, a fost amînat pentru o dată ne hotărîtă încă.

NUMIRE

București.—D. general Cotescu, a fost numit președinte al comisiunei de admitere, pentru școala militară de infanterie.

Pentru această școală, vor avea loc la 12 Decembrie, noui concursuri de admitere.

CONSILIU DE MINIȘTRI

București.—Azi, la ora 4, are loc un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui P. P. Carp.

REVOLUȚIA DIN CHINA

Peking.—Mișcarea revoluționară din China crește.

După știrile sosite la ambasada franceză, orașul Tesentu, a fost cucerit de revoluționari, cari au ucis pe guvernator și familia lui.

Revolta chiriașilor din Buda-Pesta

Buda-Pesta.—Știrile de cele petrecute la Viena, au influențat populația de aci și rezultatul a fost un început de revoluție, cauzat de un mare număr de chiriași.

Prilejul pentru această mișcare a fost faptul următor.

La Budapesta există un mare proprietar anume Seimon Aidlitz, care are în același timp o mare prăvălie de coloniale.

Casele sale sunt ocupate de o numeroasă populație săracă. Aidlitz urcase chiriile și cei mai mulți dintre locatari neputîndu-se conforma, urmau să părăsească azi locuințele.

Aseară ei se adunară în mare număr, devastară băcănia și bătură pe doi polițiști, cari interveniseră.

Curînd însă au sosit mari forțe polițienești, care împrăștiară mulțimea. S'au făcut numeroase arestări.

Excesele din Saragusa

Madrid.—Orașul Saragusa a fost aseară teatrul unor scene sîngeroase. Armata a tras asupra mulțimei, care a răspuns prin focuri de revolver. Sunt numeroși morți și răniți.

GREVA DIN IRLANDA

Dublin. — Lucrătorii de la Căile Ferate au declarat greva. In multe localități serviciile au fost suspendate.

NEORÎNDUELILE DIN VIENA

Viena.—Liniștea e departe încă de a fi restabilită.

Primarul aruncă toată vina asupra social democraților, cari ar fi organizat manifestația de duminică.

*

Viena.—Pentru Duminica viitoare se pregătește o nouă manifestație.

Pe ulițele Vienei s'a răspîndit un manifest, care îndeamnă mulțimea, să vie în număr cît mai mare pentru a se convinge dacă guvernul va răspunde mereu prin gloanțe la cererile pacinice ale muncitorilor.

*

Viena.—Printre soldații unguri, cari patrulează în oraș se găsesc și mulți romîni.

Soldații s'au plîns că sunt ținuți flămînzi toată ziua.

*

Viena.—Aseară Otakringul a fost din nou teatrul unei mișcări de stradă, s'au făcut numeroase arestări.

*

Viena.—Drept consecință a celor petrecute Duminică, Banca Vienei, a urcat scontul cu 1 la sută.

MOARTEA LUI STOLIPIN

Kiew.—Stolipin a încetat din viață, aseară la orele 10.

Din cauza stărei de asediu ce domnește aci, știrea n'a fost aflată de populație, de cît azi dimineață.

De eri, după prînz, medicii declarară, că ori-ce scăpare este cu neputință, din cauza slăbirei inimei, cauzată printr'o mare perdere de sînge. La ora 3 p. m. Stolipin își perduse cunoștiința, pe care nu o mai recăpătă.

La ora 10 noapte își dădu ultima suflare.

*

Petru Arcadjevici Stolypin s'a născut în anul 1863. Și-a făcut studiile la Petersburg și după ce a terminat științele naturale, a ocupat, în 1884, prima sa funcțiune oficială la ministerul de interne, de unde, în 1886, a trecut la departamentul agriculturei.

In 1888 a fost numit mareșal de guvernămînt în Kowno, Tot în aceeași epocă a ocupat funcțiunea de judecător de pace.

In anul 1889, guvernul imperial l'a numit guvernator în Grodno, unde a stat pînă în 1903, cînd a fost transferat în aceiași calitate la Saratov.

In acest guvernămînt a avut de potolit răscoala țăranilor, cari nu mai puteau îndura viața mizerabilă pe care le-o creiau marii moșieri. Stolypin a reprimat răsmerița cu multă sălbătăcie, dar s'a opus ca să se proclame starea de asediu.

Motivul de tactică pe care l'a invocat a fost luat în considerație de cabinetul din Petersburg, dar n'a convenit camarilei de la Curte.

Totuși, personalitatea lui Stolypin s'a impus repede, așa că în Aprilie 1906 el a fost chemat să ia conducerea departamentului de interne, iar în Iulie, același an, a fost numit prim-ministru în locul lui Gorenkin.

Grija de căpetenie a lui Stolypin, în tot timpul cît a condus afacerile țărei, a fost să zădărnicească acțiunea teroriștilor.

Mijloacele de cari s'a servit i au atras însă ura acestora și la 25 August 1906 o bombă aruncată asupra casei sale a ucis 28 de oameni și a rănit grav pe fiica lui.

Stolipin a scăpat de la moarte grație faptului că în momentul catastrofei nu se afla acasă.

A urmat o represiune barbară, care n'a avut alt rezultat de cît să-l facă pe primul ministru și mai odios în ochii revoluționarilor.

Emil și Eduard Max, frați, și familiile Ghețu, Maeschi, Ceaicovski, Max, Romalo, Rosetti Tețcanu și Hinna, au durerea a face cunoscut încetarea din viață a

✝

D-rei MARGARITA MAX

decedată în ziua de 4 Septembrie 1911, și roagă pe prietini și cunoscuți să asiste la înmormîntarea care va avea loc Mercuri 7 Septembrie, ora 10 jum. a. m., la Cimitirul Eternitatea.

Iași, Septembrie 1911

De vînzare și de închiriet

casa din str. Carol Lueger (40 de Sfinți) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

Elevi în gazdă se primesc str. Albă No. 27.

La societatea Union-Baugesellschaft

Se găsesc de vînzare cu prețuri foarte reduse:

diferite scule pentru ferari, chei pentru șuruburi, plăci de îndreptat, filieere, mașine de etanșat tuburi, ceaunuri și sobe pentru topirea plumbului, macarale de lemn, ciuturi de lemn legate cu fer, lăzi pentru păstrarea sculelor, vagonete de fer 600 m/m. ecartement, 40 bucăți cotiugi, 3 cai, cîntare decimale, macarale de fer, livere, diferite pompe de mînă, pompe centrifuge, tulumbă de spălat locomobile, pompe pentru încercarea la presiune, curele, transmisiuni intermediare, diferite lanțuri groase, odgoane de sîrmă, pietre pentru bordură, țeavă de aramă, scoabe pentru șchele, fer forjat vechiu, gumă veche și alte materiale.

A se adresa la **Direcțiunea Societății, strada Lascar Catargiu No. 20.**

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară „*Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași*", aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor**, precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare**, rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder**, Președintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Ornicăria Vasile Ostapovici

Iași, Strada Păcurari No. 1 (în față de Cofetăria Tuffli, alăturea cu librăria Șaraga).

Ornicul Liberei-Cugetări

După recomandația d-lui **Prof. Dr. C. Thiron**, am comandat și am modele de acest ornic de buzunar, din Svițera (Lausanne).

Calitatea I-a *extra-îngrijită model plat modern. ½ cronometru, 15 rubinuri, prețul 35 lei.*

Calitatea II a, *cu 8 rubinuri, 25 lei.*

Ambele aceste ornice, au capacele cizelate artistic, imitatie de argint antic zis argentan. Garantate în scris, doi ani fiind ornice de preciziune; remontoar ancru, 2 capace, fin gravate, cu arcurl, dublu platou, mecanism modern, perfecționat.

Gravurile consistă în: „Libera-Cugetare", reprezentată prin o femeie, care aruncă razele luminoase ale Științei, Rațiunei și Progresului asupra poporului, purtînd inscripția latină „După întuneric, apare Lumina". Pe marginea cercului poartă inscripția în franțuzește: „Libera—Cugetare victorioasă".

I. D. Dulberger, Dr. Dulberger fii, Babette Brüll, Henriette Weinstein fiice, Lazar Brül ginere, au durerea a anunța pierderea ce au suferit prin încetarea din viață a prea iubitului lor tată

Moise Herș Dulberger

decedat în noaptea de Luni 5 Septembrt c., în vrîsta de 76 ani.

Inmormîntarea va avea loc Mercuri 7 Septembrie a. c. la orele 2 p. m.

In loc de ori-ce altă învitare.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI – Str. Lăpuşneanu 31 – IAŞI

— Casă de increderе, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

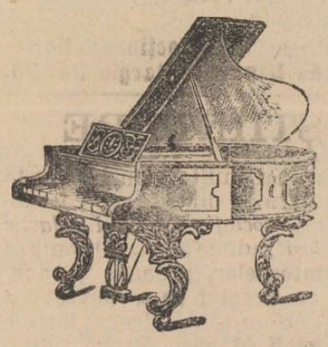

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine

Rosenkranz

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

Patine cu rotile

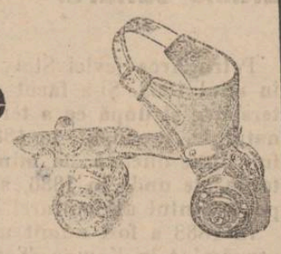

Pentru „Scating".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturor durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tuălete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, picţate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

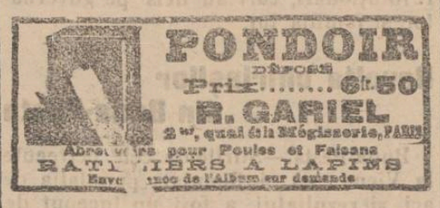

Gradina Trajan.

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt

Absolut nou

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitrie.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică şi serbătorile la Circul Sidoli

---

Peste 600 doamne bogate

„Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent), să se adreseze lui"

L. Schlesinger Berlin 18

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1394 Joi 8 Septembrie 1911

ADMINISTRATIVE

Noi aceștia cari trăim în această parte a țării, noi așa zișii moldoveni, parcă am fi, dacă nu altfel, dar cel puțin niște ființe curioase. Parcă n'am fi de același sînge ca frații noștri din alte regiuni, tot din țară.

Cînd zic acestea, mă gîndesc, că e de ajuns să treci Milcovul pentru ca să vezi mai multă mișcare, mai multă viață, orașe în necontenit progres.

Cei de pe acolo știu să ceară și cer cu energie. De aceia, sunt și ascultați. Noi răbdăm, așteptăm să ni se dea ceia ce credem și chiar suntem convinși că e dreptul nostru, dar nu îndrăznim să cerem, și mai ales să punem oare-care patimă în revandicările ce facem.

Poate greșesc, dar așa e credința mea că dacă pe vremuri s'ar fi promis unui oraș de dincolo să i se dea Curtea de Casație, ori cea de Conturi, cum ni s'a promis nouă, la sigur pînă astăzi făgăduiala s'ar fi realizat. De ce n'am face și noi ca acolo? De ce n'am lăsa de o parte învrăjbirile, pentru ca să ne unim asupra unui mănunchiu de revandicări pentru oropsitul nostru Iași? De ce nu ne am uni ca să nu mai tremurăm pe fie-care zi, amenințați fiind că are să ni se ia și din ce avem? Căci drept este, că așa cum stau astăzi lucrurile, ori de cîte ori se face budgetul țării, ne așteptăm să ni se reducă ba o școală, ori să se împuțineze armata, multă puțină cîtă o avem astăzi în zidurile noastre.

N'ar fi mai bine, ca ceea ce avem cîștigat să rămînă asigurat și pe viitor să nu ne așteptăm de cît la mai bine. De aceia am aplaudat, cînd am auzit că unele persoane bine intenționate și din cele cu dor de orașul lor, vor să se facă promotorii unei ligi pentru apararea Iașului. Căci, este un fapt cert, că orașul nostru decade. Să ne uităm numai la numărul caselor remase anul acesta neînchiriate și ne vom face idee de cum stă el. Parte din locuitorii lui îl părăsesc de bună voe, ori siliți, ca militarii, iar cei ce rămîn, apăsați de dări, amenințați de dări noi, se restrîng pe cît pot. Statul și Primăria nu vor să știe, ei vor bani. De abia au început a funcționa comisiunile de recensămînt și plîngerile abundă, că ele nu țin seamă de starea lucrurilor, stare reală, care e cît se poate de rea. Cine n'ar dori să aibă venituri mai mari, să cîștige mai mult, ca să poată da mult și Statului și Primăriei, dar cînd asemenea dorinți sunt tot ce poate fi mai platonic, de ce să nu se țină seamă de nevoile fie căruia.

Să cerem administrației comunale să mai iasă din indolența de pînă acum? Să-i cerem să pue piciorul în prag și să nu ne lase la voia întîmplării, să nu lase ca ori-cine să intre în oraș și să se preumble nesupărat, căutînd ce near mai putea lua din ce avem? Dar dacă aceasta n'a făcut-o, cînd se putea presupune că a venit cu dor de muncă, ar putea-o face acum, cînd e istovită de odihnă?!

Să cerem noi. Și am convingerea, că dacă vom ști cum să cerem, vom fi ascultați.

Dacă administrația comunală nu știe să fie la înălțimea la care prin lege și împrejuri este așezată, dînsa a putut în anumite situațiuni să ia atitudine contra voinței locuitorilor.

Nu știe și nu poate să ia măsuri contra crizei de care ne temem, dar ia vreme a știut să se opue voinței cetățenilor.

Acestea dar, trebuie să ducă lupte chiar contra acelora, cari trebue să fie apărătorii lor naturali. Așa Primăria n'a voit să dea Piața Unirei pentru a se așeza statuia marelui Domnitor Cuza. Și în această a ei pornire dînsa n'a fost în acord cu dorința cetățenilor.

Primăria ar fi putut, sprijinită de cetățeni, să ceară realizarea uneia din marele promisiuni ale centrului. Ar fi putut cere, ca instituția de control financiar, am numit Curtea de Conturi, să fie adusă la Iași. Liniștea orașului nostru s'ar fi împăcat de minune cu cercetarea ticnită a documentelor financiare. Dosarele prăfuite, ar fi putut foarte bine să stea și la Iași, cum stau la București. Orașul ar fi profitat, căci pe lîngă o sumă de funcționari, cari ar fi devenit locuitorii lui, să mai adăugau și cei cu nevoile la acea Curte, cari ar fi trecut prin el, mai animînd puțin viața și economia lui.

Aceasta însă nu o va face actuala administrație. Dacă cel puțin în gospodăria din lăuntru s'ar fi arătat mai vrednică, tot ar fi ceva în favorul ei. Dar și aici trebue să recunoaștem că modul ei de a înțelege și conduce lucrările lasă mult de dorit.

Pe lîngă o sumă de lucrări mărunte, pe care nu le a făcut la vreme, ori nu le-a făcut de loc, a avut de adus la îndeplinire o lucrare mare, care pînă aici fusese un vis pentru ieșeni. Primăria actuală a executat lucrările de aducerea apei în oraș. Cum le-a executat însă, cît ne-a costat și are să ne coste, cîte dări vom mai plăti, acestea sunt întrebări cari așteaptă răspuns, dar pînă atunci ne dau de gîndit.

Și dacă de cele necesare vieței noastre zilnice Primăria nu s'a îngrijit, ce să mai zicem de lucrările de înfrumusețare a orașului.—E cazul de a se zice: cu asta trebue să-și mai bată acum capul, administrația noastră comunală!!

Iată de ce ideia unei ligi de apărare a orașului, ligă de conservare și progres, e bine venită. **R.**

JUBILEUL

Rectorul Universității din Iași vrea jubileu. El singur, din tot tîrgul Iașului, ar vrea să facă petrecere, cu mosafirii din afară, într'un oraș ce-a fost cucerit de boli epidemice și de necurățenie.

Vrea jubileu—ca să stea în fruntea serbărilor și să se aleagă cu cît mai multe decorații. S'a dus la Rege să-l invite la serbări, fără să se sfătuiască cu profesori, cu primar, cu medici, dacă este loc și este chip, să aduni lume străină, dacă acea lume va veni la Iași, cînd știe că tîrgul ie putred de boală.

Nu este făcută nici o pregătire, nimeni nu se gîndește s'o facă, iar ridicolul maniac vrea jubileu, îl vrea cu tot preț, îl vrea, fiind-că este un reclamagiu incorigibil, un vînător de succese ieftene.

Căci acest rector, un detestabil zero, n'ar fi în stare să țină un discurs, un discurs serios, cum l'ar cere împrejurarea. N'ar fi în stare să arăte progresele Universității, dar ar fi perfect în stare să-și atîrne tinichelele la frac și să facă pe mentorul grav, în cele cîte-va săli ale Universității.

Am mai spus-o. Pretutindeni în Europa, ca și la noi, toate congresele, adunările și conferințele, au fost amînate, din cauza stării sanitare rele. A fost amînată chiar și conferința profesorilor de științi la care aveau să iee parte oameni puțini—iar la Iași să se ție jubileul Universității, un eveniment cultural la care are să iee parte o bună parte a țării.

Și se sbate un oraș întreg, se sbate contra unui singur om, contra unui jumătate de om—și el nu se lasă, ferească sfîntul. Căci jubileul acesta are pentru rector o semnificație personală foarte importantă: va fi apogeul vieței sale de reclamagiu.

Medic legist cu colaborarea principală a d-rului Grossi; profesor, care nu scoate de zare, o iotă originală; autor romîn cunoscut în Franța prin articolele ce le scrie în reclama vinului Mariani și hapurilor Midy—celebritate obscură, ieftenă, ridicolă, dar foarte mulțumită de succesele sale—ce fericit ar fi mulțumitul de fleacuri, dacă jubileul universitar i-ar putea ușura lui prilejul să stee lîngă Rege și să capete decorație nouă.

Nu! Jubileul nu va avea loc, sau, dacă reclama va ieși biruitoare, va fi fost un jubileu al reclamei, nu al culturei.

Un ieșan contra Iașului

Ziarul d-lui Grecianu s'a căznit trei zile ca, în chestia opunerei primului ministru, de a se da bani pentru asanarea Iașului, să ne dee „cea mai formală desmințire" prin o întrebare foarte idioată: „de unde știe *Opinia* că d. Carp s'a opus? Pe dată răspundem noi, intrebînd: „de unde știe *Evenimentul* că d. Carp nu s'a opus?"

Că doar nu poate spune *Evenimentul* că este confidentul d-lui Carp, că acesta i comunică ce spune și ce face, ca să poată afirma că i-a spus, că nu s'a opus la acordarea subvenției pentru comuna Iași.

Noi avem informația de la un prieten foarte intim al d-lui Carp, căruia i-a declarat, cu curajul ce caracterizează pe primul ministru: „nu dau un ban pentru Iași".

Și n'a spus nimic extra-ordinar. De cînd se află în capul guvernului, d. Carp a dat destule dovezi, că este contra Iașului. Despre ele s'a insistat la vreme și dovada cea mai vie că păsnește Iașul, este că n'a făcut nimic bun pentru el.

S-a întîmplat așa, sau s'a potrivit ast-fel, ca d. Carp să fi fost la Țibănești, la predatul recoltei, în ziua cînd, în consiliul de miniștri, a fost votat creditul de 200000 lei. Fără de acea întîmplare sau potriveală, Iașul nu s'ar fi ales cu nimic.

Alesu-s'a cu un ban Iașul din cele multe milioane ale excedentului budgetar? Și doar nu se va putea spune, că vina toată cade asupra d lui Carp, cînd el este și șeful guvernului și ministru de finanțe?

De ce dar ar fi fost culant cu acordarea subvenției pentru asanarea cartierelor neigienice din Iași? Domnul Carp este un ieșan foarte recunoscător Munteniei, foarte rău dispus pentru Moldova.

Domnul Carp este un ieșean contra Iașului, și trebue să recunoaștem, că este o mare excepție, de oare ce ieșeni contra Iașului, n'au mai existat pînă la convertirea d-lui Carp la muntenism.

Și ca toți acei cari se convertesc fără rațiune, d. Carp face exces de zel în neofitismul său, voind să arăte prin actele de brutalitate ce le face contra Iașului, că este un muntean sincer.

Treaba lui ce face. Iașul nu s'a rădicat cu nimic prin vre-o faptă a d-lui Carp, Iașul nu va suferi prin ponegrirea d-lui Carp.

Ceea ce rămîne din toată dușmănia primului ministru, din ura contra orașului său natal, contra orașului care a găzduit junimea — este o simplă faptă de neofit — urîtă, ca toate faptele lor.

EDILITATE

Consiliul... birou de înregistrare

Ministerul de interne a acordat 200000 lei, pentru prevenirea holerei în Iași. E un gest frumos, în potriva căruia nu-i nemic de zis. Dar d. Ministru de interne nu cunoaște Iașul, n'a trecut pe la noi, de cît o clipă, în ajunul alegerilor generale. Nu cunoaște nevoile orașului, dar probabil cunoaște pe d. Cosmovici, în mîinele căruia sunt încredințate destinele Iașului.

Nu cunoaște nevoile orașului și cu toate aceste, d. Ministru specifică în telegrama ce a trimis'o primarului, lucrările ce urmează a se efectua în Iași.

Consiliul comunal a fost cu desăvîrșire desconsiderat de ministru, ca și cum acesta n'ar avea primul cuvînt de zis, în chestile de edilitate, pe cînd ministrul nu are de cît a aproba, sau a refuza.

Și să arătăm, că părerile în ceia ce privește lucrările urgente ce au a se efectua, diferă între acele exprimate de ministru și acele ale consiliului de higienă, care a discutat chestiunea. Astfel, pe cînd consiliul de higienă a opinat că prima lucrare se impune să fie reorganizarea serviciului stradelor, d. Greceanu, interpretînd telegrama ministrului, a lasat această reformă, ca cea de pe urmă, ce se va realiza, dacă va mai remînea o sumă disponibilă pentru aceasta.

Este deci o deosebire de vedere între ministru și... consiliul de higienă.

Cît pentru consiliul comunal, parcă nici nu ar exista.

Acești onorabili edili, aleșii orașului, au fost tratați ca neexistînd, ca unii cari nu pot fi chemați a se pronunța, atunci cînd e vorba de interesele orașului. E pentru întîia oară, în analele vieței comunale din a doua capitală a țerei.

Spre cinstea însă a ieșenilor, trebue să recunoaștem, că s'a găsit cel puțin un singur consilier comunal, d. Mavrodi, care, uimit de această lipsă de atențiune și încredere în consiliul comunal, a relevat faptul, în plină ședință a consiliului comunal.

D. Mavrodi însă n'a avut curajul să meargă mai departe și să protesteze, sau să se retragă din sinul unui consiliu comunal, înjosit și redus la un... simplu birou de înregistrare. **D.**

RUSIA POLITICA

Un nou atentat—de astă dată cu rezultat fatal—s'a întîmplat în Rusia, continuînd seria gesturilor teroriste care pun marele imperiu într'o continuă frămîntare și neliniște.

Se părea în ultimul timp, că grație fie împrejurărilor fortuite, fie educațiunii politice ce începuse să-și facă poporul rus, asemenea evenimente, ca acel care a provocat moartea lui Stolipin, nu se vor mai produce. Puținele libertăți, pe care le obținuse poporul rus, în urma marei revoluțiuni rusești din 1905, se păreau la început suficiente pentru ca printr'o acțiune legală, bine cumpănită, să se dezvolte și pe pămîntul țarilor libertățile constituționale europene.

Lucrurile însă au luat un curs cu totul altul. Atentatele, deși mai rari, s'au produs totuși cu o regularitate, care tradează că frămîntările și nemulțumirile în poporul rusesc sunt tot atît de profunde, și că mijlocele de luptă ale acestuia aproape nu s'au schimbat. Atentatul izbutit în contra lui Stolipin, care dezvălue și grozăvia și energia extra-ordinară a organizațiilor revoluționare rusești, dă loc la multe gînduri pesimiste, asupra viitorului politic al marelui imperiu.

Intre guvernul țarului și o parte a populației imperiului moscovit există o prăpastie, care îi distanțează colosal, și care face cu neputință cohesiunea ce trebuie să existe într'un popor constituit politicește. Dovada acestei dezastroase stări de lucruri s'a făcut în 1905, atunci cînd statul rus era în primejdie, și cînd totuși, populația a avut acea îngrozitoare atitudine, care putea aduce prăbușirea colosului politic.

Și se pare, că mersul acesta al lucrurilor în statul rus nu va înceta. Nici guvernul, nu vrea să renunțe la privilegiile sale de mult cîștigate, dar care în vremurile de astă-zi sînt un anachronism politic, și nici poporul nu vrea să se supuie tendințelor guvernului.

Lucrurile totuși vor trebui să se liniștească prin dispariția tuturor aspertăților, pe care le prezintă viața politică a statului rus. N'ar fi oare de datoria guvernului să priceapă, că în interesul unei pline și liniștite dezvoltări a statului, el trebue să poarte ramura de maslin, cedînd tendințelor populare? Ori ce ar zice guvernul rusesc, civilizația și dreptatea, de și condamnă mijloacele de luptă ale poporului, sunt însă principalmente de partea acestuia.

OAMENI SI LUCRURI

Abuzuri și pedepse

O împrejurare care ar fi putut preocupa pe cîte vre-un amator de probleme sociale și morale este recenta inițiativă a unui ziar popular din Capitală, de a făgădui banditului Pantelimon un premiu în bani, ademenindu-l să se predee în schimbul... unui viitor aproape asigurat,—cînd își va fi sfîrșit pedeapsa.

Firește, nimic ilegal; din potrivă, un gest umanitar, dar, cu toate aceste — și tocmai prin generozitatea lui— în oarecare contrast și nepotrivire cu o stare de lucruri normală, care cere ca un abuziv, un hoț să fie prins și pedepsit,—fără a-i se mai deschide vre-o perspectivă prin promisiuni și apeluri împăciuitoare.

Dar sunt oare pedepsele — aplicări aride ale unui cod și mai arid, — expresia fidelă, ideală, ale unei dreptăți absolute, superioare?

In vremile cînd oamenii credeau în o dreptate de esență divină, cu răsbunări fatale ca niște urmări logice și inerente faptelor,—se putea mulțumi lumea cu gîndul că vina va fi pedepsită. Dar dacă justiția se reduce la ceea ce găsesc oamenii—fie și oameni încercați, pricepuți și luminați — prin artificiile unui aparat judiciar, — cine s'ar încumeta să creadă că dreptatea e asigurată și că triumfă preste tot?

Și atunci, drept corolar al problemei vine chestiunea, dacă într'adevăr ori cărui abuz, îi corespunde cu o preciziune absolută, o anumită pedeapsă și întru cît societatea — ale cării interese se pretinde a se lua în aparare—e mulțumită de toate acele sentințe adunate în mormane de dosare?

Ca să revenim la cazuri speciale, ca acel al banditului. Dacă într'adevăr atîtea tîrguri și sate ar fi terorizate de fantoma lui Pantelimon,—lumea ar avea toate motivele bine cuvîntate să vadă făcîndu se „pace" cu dînsul, cu rizicul de a renunța la „răzbunare" în potriva-i prin mijlocirea justiției și a jandarmilor. Indoială nu se incape,—chiar dacă nimeni nu încearcă a idealiza pe bandit și a face din el un erou. Cel mult incapacitatea autorităților ar face din el un erou de... operetă.

Dar iată cazul „Monei Liza". Indată după descoperirea furtului, marile reviste arlistice au făgăduit necunoscutului fur nu numai mari premii în bani, dar și impuritatea, — siguranța scutirii de ori-ce pedeapsă.

Ceea ce dovedia că au, în această privință, consimțimîntul guvernului. Bătrînul și violentul Rochefort cerea să se facă o subscripție de milioane, numai să poată fi „convins" nevăzutul hoț al Giocondei. Ce ar folosi Luvrul, Franța prin condemnarea hoțului,—dacă n'ar reintra în posesiunea tabloului, care e un mare avut național?

Cine a dat bandiților greci din Olimp suta de mii de lei pentru eliberarea lui Richter?

Mica înfrîngere politică o leapădă de la sine, firește și Germania și Turcia și Grecia. Dar banii s'au dat cu lungi și penibile tratative și precauțiuni. Bandiții au rămas nepedepsiți, iar Germania și-a recapatat cetățeanul captiv.

Dreptatea socială, fenomen de echilibrare a unei stări anormale, se face de multe ori prin blîndețe, ca și opera de îndreptare în școli.

Și dacă e vorba de vorbit—apoi moraliștii severi uită că și hoția, sub nenumăratele ei forme, se pedepsește în genere nu pentru ea însăși, ci pentru neizbînda ei. Abuzul e tolerat și chiar onorat în societate,—dacă s'a făcut cu iscusință.

Cîți dintr'acei, înaintea căror lumea își scoate pălăria, n'au săvîrșit lucruri de care se poate roși, ori cari în conflict cu codul?

In relațiile ziarelor mari asupra asasinării lui Stolypin e un detaliu picant. Dintre „prietenii" cari erau în sala teatrului și cari au ridicat pe primul ministru lovit, unul i-a... șters din buzunar ceasornicul,—un ceasornic foarte prețios pe cît se pare. Și doară—în afară de polițiștii secreți foarte ageri și garantați—nu erau în sală de cît invitați de elită, aleși unul și unul!

Oare fură cineva în vre-o lume... oficială și nu-l pedepsește legea, fie în Rusia, fie aiurea?... **Rodion**

Stațiunile noastre balneare

Pentru cel ce a urmărit dările de samă din deosebitele noastre ziare, referitoare la stațiunile de băi din țară, un lucru se desprinde, și anume că un curent sănătos, curent favorabil băilor noastre, se accentuiază din ce în ce mai tare.

Un singur retren eșia din acele dări de samă, că nu se găsesc aproape la toate stațiunile de băi, locuințe pentru marele număr de vizitatori.

Avem în țară multe stațiuni climaterice și balneare pe la munți, începînd cu Slănicul-Moldova, cea mai frumoasă dintre ele, iar în cît privește pe cele de la mare, n'avem decît Constanța, Techirghiolul, Mangalia.

Astăzi bună parte din lumea noastră înțelege să-și caute sănătatea chiar în țară, unde se poate face cură pentru tot felul de maladii. Și chiar acei cari caută mai mult odihna, deci nu de nevoe merg la băi, în mare număr încă socotesc că e mai util și sănătos să se liniștească prin localitățile climaterice din munții noștri.

De asemenea nu e mic numărul acelora, cari după ce au stat cîteva zile la munte, se scoboară la mare.

Or, dintre stațiunile noastre pentru aer și băi de mare aceia, care atrage în primul loc, este negreșit Constanța. Constanța este marele nostru port comercial, dar în același timp e și o plăcută stațiune pentru băile de mare.

Ca port, Constanța pînă astăzi, nu dă atît cît s'a cheltuit pentru el, sau în alte cuvinte, beneficiile ce Statul trage din exploatarea acestui port, nu stau în raport cu sacrificiile ce dînsul a făcut pentru el. Mișcarea în port, de exemplu, nu e așa de activă cum se spera.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Se crede însă, ca în viitor, fie prin oarecari măsuri legislative, fie prin împrejurări deosebite, activitatea sa va fi cu mult mai mare. De aceia şi lucrările făcute pînă acum, par a fi executate pentru acel viitor, iar nu pentru actualitate.

Şi cu toate acestea, se spunea prin Constanţa, că se cere de pe acum lărgirea portului, precum şi crearea încă a cîtorva silozuri. Mulţi însă, cari ştiu cum stau astăzi lucrurile, cari văd că portul e destul de încăpător, iar silozurile existente destul de mari pentru mişcarea de astăzi, şi chiar pentru una cu mult mai mare, socotesc că ceia ce se cere sunt pentru acum cheltuieli zadarnice, şi că ele se cer mai mult pentru că acum s'ar fi mîntuit de lucru în portul Constanţa, şi sunt braţe, sunt inteligenţe cărora trebue să li se găsească de lucru.

Ca staţiune balneară maritimă Constanţa are o frumoasă plajă, numită la Mamaia, iar înăuntru, adică chiar în oraş, cazinul şi bulevardul de pe malul mării, căci Mamaia e la o distanţă de 8 sau 9 kilometri departe de oraş.

Or, cei cari cunosc Constanţa de mai de mult, găsesc astăzi o oare care schimbare în fisionomia oraşului, dar nu în proporţie cu timpul şi cu cele ce au făcut Statul şi alte autorităţi pentru el.

Astfel Statul a făcut şi face mult pentru port. Primăria de asemenea a făcut lucrări importante. Dar à propos de aceste lucrări, îmi spunea un cetăţean al Constanţei, originar de prin Iaşi, dar locuind în Constaoţa de vre-o 8—9 ani, că toate îmbunătăţirile se datoresc fostului primar conservator J. Bănescu. Bănescu, îmi spunea el, era un om cam dintr'o bucată. Apuca într'o parte, unde credea el că e bine, ţinea morţiş, să realizeze toate îmbunătăţirile şi se făcea luntre şi punte pînă reuşia. Astfel lui se datoreşte că astăzi Constanţa are lumină electrică canal şi apă, străzi, plaja Mamaia şi Cazinul.

Şi în adevăr, ziceа interlocutorul meu, Constanţa avea nevoe de un asemenea om. El a făcut contracte pentru toate lucrările, legînd astfel pe urmaşii lui, să le continue. Păcat că un asemenea om nu mai trăeşte.

Constanţa are dar Cazinul, care e un monument architectonic, ce impune prin măreţia lui, are bulevardul destul de frumos. Incolo înăuntru, ca mijloace de viaţă, a rămas aproape la ceia ce era acum 15 ori 20 ani în urmă.

Tot otelul Carol I, tot Vila Regnier, tot otelul Regina (fost d'Angleterre), sunt otelurile mai curate. Cît despre celelalte oteluri, se poate zice că înoată în necurăţenie. Aşternuturi cari nu se schimbă, camere pline de insecte, latrine absolut murdare, iată ce se oferă vizitatorului.

D'apoi casele particulare, cari se destină a fi închiriate la aşa numiţii sezonişti ?! Mai toate sunt case vechi, de pe vremea cînd Constanţa nu era încă a noastră. E uşor de înţeles dar ce confort pot oferi ele celor cari vin acolo pentru aer şi băi. Şi mai ales cîtă curăţenie ?!

Şi cu toate acestea lumea vine la Constanţa. Marea are negreşit atracţiunea ei, de aceia se explică acea îngrămădire de lume venită aici. Şi apoi dacă adăogăm trenurile de plăcere, ce se organizează între Bucureşti şi Constanţa, ne explicăm şi mai mult de ce acea îmbulzeală de vizitatori face, că mulţi dorm pe la Cazin, prin port, în zilele cînd circulă acele trenuri.

Dar chiar în timpuri normale, încă locuinţele în timpul sezonului — şi aci sezonul ţine pînă pe la 15 Septembre — încă se găsesc greu locuinţe mai bunişoare.

Se fac şi băi de Techirghiol în Constanţa, cu nămol adus din lacul Techirghiol. Dar ori ce s'ar zice eficacitatea acestor băi, nu poate fi aşa de mare ca atunci cînd ele sunt făcute chiar la lac, în cît Constanţa rămîne tot o staţiune numai pentru băi şi aer de mare.

Mangalia e prea puţin frequentată pînă acum. In schimb însă cei suferinzi — şi numărul e destul de mare — au fost anul acesta foarte mulţi la Techirghiol.

Techirgholul are două puncte în care primeşte pe cei ce au să recapete sănătatea zdruncinată. Satul Techirghiol şi localitatea Carmen Sylva (Movila).

Satul se află aşezat la marginea de s. v. a lacului. Aici s'a îngrămădit anul acesta atîta lume că nu găseau camere pentru locuinţă. Un vizitator îmi spunea că peste 200 persoane, bărbaţi, femei, copiii au stat în corturi la marginea lacului.

Cei cari aveau locuinţa pentru închiriat le au speculat şi aici, ca de altfel în toate părţile, unde influenţa publicului vizitator a foarte mare.

In tot însă prea puţine locuinţe pot cu drept cuvînt să fie numită ast fel. Majoritatea aşa ziselor camere sunt instalaţii aproape primitive, unele din scînduri.

Neflind aproape de fel vegetaţie, toate sunt expuze la arşiţa soarelui, drumurile pline de praf. Mica şosea începută anul trecut în acel sat e nepractică şi prăfuită.

Cei ce au stat acolo se plîng mai ales în ce priveşte alimentaţia. Aceasta după spusa tuturor era detestabilă şi numai necesitatea de a face cură de Techirghiol, cură obligătoare, îi silea să rămînă acolo, termenul reglementar, de cel puţin trei săptămîni. Apoi mirosul lacului nu era de natură a le face plăcută şederea acolo.

Localitatea Carmen Sylva însă se prezintă în condiţiuni mult mai avantajoase. Aşezată la extremitatea opusă a lacului, în faţa satului Techirghiol, dînsa formează o fîşie de pămînt cucuprinsă între lac şi mare. Vizitatorul are avantajul de a fi lîngă lac şi foarte aproape de mare unde are o plajă minunată.

Pe lîngă măreţele oteluri Popovici şi Movilă, pe lîngă instalaţiunile de băi confortabile se găsesc un număr de 25—30 de vile noi, construite în anii din urmă. Aerul aici e mult mai curat ca la sat, fiind cel de mare.

Negreşit această localitate nu oferă pînă astă-zi distracţiunile pe care dînsul le poate găsi în Constanţa însă pentru linişte, pentru cură cu nămol din lac şi aer de mare este poziţiunea cea mai priincioasă.

Anul acesta au funcţionat trei restaurante, cari ori ce s'ar zice, erau mai superioare celor din sat.

Ca eftinatate localitatea aceasta nu diferă mult de cea din sat. Camerile se pot avea cu acelaş preţ ca în sat, masa cu 10 ori 15 la sută mai mult ca acolo, dar în schimb o masă mai bună. Băile de asemenea cu 20 ori cu 30 la sută mai scump ca în sat, dar prezentînd tot confortul. In timpul sezonului principal, adică cel din luna Iulie, şi aci a fost lipsă de locuinţe. De notat însă că sezoanele în Techirghiol şi Carmen Sylva se împart în trei, începînd de la 22 Mai la 22 Iunie, apoi de la această dată la 22 Iulie şi în fine cea din urmă se termină la 1 Septembre.

Tot aci se găsesc instalate două mari Sanatorii pentru copii, unul al Eforiei spitalelor din Bucureşti şi altul al societăţei materne tot din Bucureşti, precum şi o clădire a ministerului de Domenii pentru funcţionarii lui. De asemenea se află plantaţii de arbori, cari dau pentru vară o umbră răcoroasă.

Această localitate prin poziţia ei între lac şi mare, prin împădurirea făcută, la distanţa numai de 15 km. de la Constanţa, e destinată unui viitor frumos.

Deja prin crearea vilelor se desemnează o parte a viitoarei frumoase staţiuni balneare.

Negreşit însă că mai este de făcut până să se poată ridica la nivelul unei staţiuni de băi europene.

Şi pentru Carmen Sylva, cum ziceam altă dată pentru Slănic, o societate formată între stat şi particulari, ar fi bine venită.

De altfel un amic îmi spune că pentru Carmen Sylva ar fi existînd o lege în felul acesta.

Rămîne numai să se pună în aplicare. Cu oare cari sacrificii, şi nu tocmai mari, se va putea face din această localitate un paradis pentru copii şi un loc de cură admirabil pentru reumatici sau maladii asemănătoare.

Şi e bine a se stimula iniţiativa particulară arătîndu-i-se că se pot plasa capitaluri în exploatarea unor asemenea bogăţii naturale, fără primejdie de a se perde.

Am scris toate acestea aici, întrînd chiar şi în oare cari detalii pentru că socotesc, că e un interes general al ţerii noastre a se menţine curentul pentru căutarea băilor noastre de tot felul şi chiar a-l face mai mare dînd vizitatorilor tot confortul, aşa ca să 'i facem să nu regrete prea mult străinătatea.

V. I. Radu.

INŞTIINŢARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite şcoli israelite din ţară *„Asociaţia Corpului Didactic Israelit din Iaşi"*, aduce aceasta la cunoştinţa **institutoarelor**, precum şi **acelora care au dreptul de a deveni institutoare**, rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder**, Preşedintele „Asociaţiei Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iaşi.

STRUNA ZILEI

UN REFORMATOR

In urma interpelării ce a făcut, d. primar însărcinează pe d. general Pascu, consilier, să redacteze un memoriu în chestia serviciului barometric.

Reportagiu.

Cu 'nsărcinări de felul ăsta,
Cu aşa „campanii" comunale,
Eu cred că 'n sfatul lor acuma
Nu-ţi prea... miroase, generale!

Scrisori din Bucovina

— De la corespond. nostru particular —

CHESTIA BISERICEASCĂ

Presa ruteană şi originea bisericei gr.-or. din Bucovina.

O convorbire cu un înalt demnitar bisericesc.

Cernăuţi 6 Septembre. — Chestia bisericească din Bucovina, fiind acum la ordinea zilei, toate ziarele locale se ocupă de dînsa, cu mai multă sau mai puţină bună credinţă. Ziarele rutene, mai cu seamă, exploatează zilnic această chestiune, în favoarea lor, căutînd să falsifice istoria adevărată a originei bisericei ortodoxe gr.-or. din Bucovina, pentru a putea ast-fel, înşeia mai uşor, pe cei din capul guvernului.

Culmea minciunei însă, a atins'o ziarul ucrain „Dilo" din Lemberg, care are neruşinarea de a susţine că biserica ortodoxă din Bucovina a aparţinut din începutul existenţei ei, bisericei ortodoxe ucraine din Galiţia. Ba, această reptilă ucrainomană are neruşinarea de a susţine chiar, că atunci cînd Bucovina a fost anexată Anstriei, majoritatea locuitorilor acestei ţări au fost ruteni.

Or, încă în anul 1869 în Consistor limba ruteană nici nu era cunoscută.

De aici se poate vedea cum luptă şi pe ce motive Rutenii îşi bizue poftele lor nesăţioase. Episcopatul oferit lor de Romîni, cu atîta dărnicie, nu le mai convine. Ei, cari au cerut un episcopat rutean, spun acuma, că aceasta e prea puţin. Ce să i faci, poftă de muscal!...

Faţă de această falsificare notorică a istoriei, am ţinut să am o convorbire cu un înalt demnitar bisericesc romîn.

„Noi Romînii bucovineni eram totdeauna gata a lăsa Ruşilor bucovineni şi limbii lor îneparhianoastră, de asemenea, libertatea care în Austria o lasă Nemţii popoerelor şi limbilor celorlalte; dară caracterul românesc al eparhiei noastre nu putem să-l lăsăm să se şteargă fără a tăgădui şi a da de ruşine istoria ei, tot aşa cum nici nemţii din împărăţia Austriei nu pot lăsa să se şteargă caracterul nemţesc al împărăţiei. Nu putem lăsa, ca în eparhia noastră limba românească să nu aibă locul cel dintăiu; tot aşa nu putem să nu cerem, ca şi pentru obţinerea slujbelor înalte din eparhie, să fie numai decît de trebuinţă ştiinţa deplină a limbei romîne.

„Ruşii însă, nu vor să ştie nimic nici de această rămăşiţă din urmă atît de puţină a caracterului romînesc al eparhial, ci din contra vor să şteargă toată urma şi se gîndesc la o viitoare biserică rusească a Bucovinei, în care sub un Mitropolit rus, ce-l aşteaptă ei nu peste mult timp, nădăjduiesc să treacă peste noi ca peste nişte morţi.

„Numărul ruşilor în Consistoriu, egal cu numărul romînilor, e socotit de dînşii numai ca o trecere la luarea stăpînirii în Consistoriu, şi această stăpînire a lor, de ale cărei urmări noi nu putem să nu ne temem, va fi faptă împlinită, îndată ce unul dintre ei, va deveni Mitropolit.

„Dar şi fără urmările cele temute ale stăpînirii ruşilor în eparhie, chiar numai cu *apunerea* caracterului romînesc al acestia, caracter moştenit de la strămoşi şi vechiu de mai mult de 500 ani, şi înlocuirea lui astăzi prin caracterul tot atît de rusesc cît şi romînesc, dar ca mîne. prin caracterul curat rusesc, ar fi pentru noi Romînii bucovineni, mai ales văzînd noi în toate zilele cu ochii, atîtea şi atît de vorbitoare monumente ale stăpînirii noastre de maî înainte, o durere şi o umilire, care nu am puteau-o purta nici odată.

„Sub astfel de împrejurări, este evident, că o împreună petrecere a noastră cu Rutinii în una şi aceeaşi dieceză nu mai poate fi vorba.

„De aceea noi romînii în petiţia noastră, pe care am înaintat-o M. Sale Impăratului am rugat, ca această stare nesuferită şi nespus de îngrijitoare pentru noi, M. Sa să se îndure a o vindeca prin cuvîntul puterii Impărăteşti, ca pentru Ruşii bucovineni gr.-or. cari s'au rugat pentru aceasta mai înainte şi ei înşişi M. Sale, să se înfiinţeze o episcopie deosebită, ceea ce este singurul mod, prin care s'ar putea stabili între ei şi noi o pace adevărată şi creştinească".

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Ursita".—După cît se pare, odată cu dispariţia programului internaţional întocmit de rector pentru serbările universitare, va dispărea şi o mică operă literară inedită: „Ursita",—apoteoză de d. I. Găvănescul, pusă în repetiţie la teatrul naţional.

Bucata ocazională aduce pe scenă, în afară de figura alegorică a Ursitei, figurile istorice ale lui Cuza Vodă şi M. Cogălniceanu — acesta din urmă interpretat de d. State Dragomir, iar celalalt de d. M. Popovici.

Piesa e o glorificare a domniei actualului Rege al Romîniei şi e construită după tradiţionalele formule ale tuturor operelor ocazionale.

Teatrul naţional nu posedă nici decoruri, nici costume pentru această lucrare şi ar fi urmat să se găsească fonduri din capitole extra-budgetare.

Scump—şi nu face!

*

Dl. profesor dr. Leon va publica în curînd o broşură populară răspunzînd articolelor publicate contra lui Ernst Haeckel în „Neamul Romînesc" No. 84, 86 şi 88.

*

In Bruxelles s'a reprezentat, nu de mult, drama *„Amorul Sulamitei"* de du Bois. Subiectul, inspirat de Cartea Regilor şi de Cîntarea Cîntărilor, se ocupă de conflictul între regele David şi fiul său Behor, cari s'au înamorat, amîndoi, de aceeaşi fecioară. Această fecioară (Penninah), regele o priveşte ca proprietatea sa şi voeşte să-şi fericească bătrîneţele cu lumina ochilor ei frumoşi. Behor însă doreşte să poseadă fata în virtutea tinereţei sale şi a dorului său arzător. Şi în mijlocul acestei rivalităţi, care era să facă din Behor un ucigaş de tată, şi din David pe ucigaşul fiului său, Penninah, îşi duce traiul simplu şi nevinovat, fără a bănui ceva şi în cele din urmă cade jertfă nevinovată a patimei ce a stîrnit-o. Inţeleptul Solomon care de mult rîvnea la tronul Iudeei, găsi in acest amor prilejul de a scăpa de rivalitatea fratelui său. El puse să se otrăvească sermana Penninah, sigur că va scăpa în acest chip de fratele său Behor.

Tragedia, condusă cu multă artă şi un fond bogat de psihologie umană, s'a bucurat de un mare succes.

*

Intr'o „anchetă" asupra costumului masculin apărută în „Les Annales" cu data de 17 Septembrie găsim o picantă caricatură a compatriotului nostru De Max, care afişează un „chapeau melon".

INFORMAŢII

❑ **HOLERA.**—*Eri d. a. s'a ţinut un consiliu de miniştri sub preşedenţia d-lui P, P. Carp.*

Au participat toţi miniştri aflaţi în ţară.

După expediarea lucrărilor curente, s'a discutat asupra epidemiei de holeră.

D. Lahovari, ministru ad-interim la interne, a arătat care e mersul epidemiei.

S'a decis apoi să se publice azi în „Monitorul Oficial" un comunicat prin care să se arate, că epidemia de holeră n'a luat, pînă acum, proporţii îngrijitoare,

Prin comunicat se va arăta în acelaş timp că, potrivit convenţiei sanitare internaţionale, guvernul e obligat să publice numărul cazurilor declarate de holeră.

Ca urmare, direcţia sanitară va publica buletine oficiale zilnice asupra mersului holerei.

In buletinul ce va fi publicat azi se va arata că pînă acum s'au constatat 18 cazuri de holeră, dintre cari 13 mortale şi anume: zece în jurul Brăiliţei, unul la Corabia pe un remorcher unguresc, unul pe un ceam la Galaţi şi altul în satul Regele Carol, din Tulcea.

❑ Mîine, Joi, 8 Septembrie, orele 10 dimineaţă, la biserica Sf. Neculai de la Socola, se va face sfinţirea drapelului Societăţei *Unirea poporului.* Vor lua parte toţi membrii societăţii. După efectuarea botezului, se va servi un banchet invitaţilor.

❑ Numitul Ioan Maneta, în etate de 50 ani, fost mult timp aprod la portărei, azi dimineaţă, pe cînd se pregătea să plece de acasă, a căzut din picioare, rămînînd mort pe loc.

❑ S'a acordat următorilor, dreptul de a vinde produsele monopolizate de Stat: Amelia Ciuglea, comuna Iaşi, jud. Iaşi; Paraschiva Nichifor, Gheorghe Arseni, idem.

❑ Din elevii liceului militar din Iaşi, au reuşit pentru a intra în şcoala de cavalerie din Bucureşti, elevii: Romeo Drăghici, Virgil Glogojean şi C. Mihailescu.

❑ Locuitorul Costache Găiniţă, din satul Slobozia, comuna Voineşti, aflîndu-se eri la judecătoria rurală Ocol. I într'un proces ce avea, a înebunit subit.

❑ **Opinia** *nu va apare mîine, Joi, 8 Septembre, fiind serbătoarea* **Naşterea Maicii Domnului.**

❑ Cu începere de mîne Joi 8 Septembrie reprezentaţiile cinematografice Pathé Fréres, vor continua în Sala Teatrului-Circ Sidoli.

Programul festiv al acestei reprezentaţii de deschidere va fi ales şi foarte bogat şi va cuprinde între altele: „Clopotarul de la Notre Dame din Paris", punere în scenă specială pentru cinematograf, după nemuritoarea scriere a poetului-dramaturg Victor Hugo.

Piesa cuprinde două acte mari şt rolurile principale sunt interpretate de d. Garry de la Comedia Franceză (Arhidiaconul Frollo)—d. Henry Krauss, de la teatrul Sarah Bernhardt (diformul Quasimodo)—d. R. Alexandre de la Comedia Franceză (Phoebus)—Steaua Operei Mari din Paris, *d-ra Stasia Napierkowska,* interpretează rolul Esmeraldei.

Acţiunea se destăşoară înaintea şi în interiorul catedralei Notre Dame din Paris, una din minunile arhitecturei Gotice. (Construcţia acestei biserici a fost începută în 1163 şi isprăvită în 1230).

Această superbă scriere a nemuritorului poet-dramaturg este întăia apariţie din noua serie a cinematografiei moderne, a cărei ţintă este apropierea cît mai posibilă de genul artei teatrale.

Repertoriul viitor al teatrului Pathé Frères, va cuprinde piese mari în acest gen, ocupînd cu ele cea mai mare parte a programului.

Cinematograful creează astfeliu o eră nouă, al cărei scop este înlocuirea prin el a artei teatrale moderne, ale căror roluri vor fi interpretate numai de somităţile scenelor pariziane.

Programul nou cuprinde apoi sujete comice, sportive, educative precum: O călătorie în Tunisia (nordul Africei)—Asămanarea fatală, mare roman însufleţit—Primul număr din noul ziar însufleţit **„La Mode à Paris"** ale cărui rubrici însufleţite se ocupă exclusiv de noutăţi e şi creaţiile moderne ale modelor pariziane—Rozalia vrea să slăbească, scene comice—*Cavaleria Belgiană,* scene şi vederi militare—Seară de premieră, scene comice de moravuri pariziane, etc.

Preţurile locurilor rămîn cele obişnuite şi reprezentaţiile încep la 9 ore seara.

❑ Concursul de cotari publici autorizaţi, se va ţine în Bucureşti în zilele de 13, 14, 15 şi 16 Octombre a. c.

❑ In ziua de 17 Septembre a. c., se va ţine la prefectura de judeţ licitaţie, pentru vînzarea spre exploatare a 20 parchete din pădurea Măcăreşti. jud. Iaşi, în suprafaţă de 28 hectare 6 235 m. p.

❑ Regimentul 5 roşiori, s'a stabilit pentru timpul manevrelor în Tg.-Frumos, unde a fost încuartierat.

❑ Locuitorului Gheorghe Rusu Chiriac, din comuna Rediu Mitropoliei, ducîndu-se aseară calare, la circiuma din sat, a lasat calul afară legat de un par. După terminarea tîrguelelor, a observat că calul i-a fost furat.

❑ Ministerul de interne, a intervenit la prefectura de judeţ, ca pentru manevrele regale, automobilul prefecturei să fie pus la dispoziţia marelui stat major. Automobilul se va îmbarca în tren, şi transportat la oraşul de reşedinţă a marelui stat major, în ziua de 18 Septembre.

❑ Consiliul comunal, al comunei Tg. Frumos, a fost convocat în seziune ordinară pentru ziua de 15 Septembre a. c.

❑ **Expoziţia viticolă din Chişinău.**—Duminică dimineaţă s'a inaugurat expoziţia viticolă din Chişinău.

Delegaţia ieşană a fost primită la gară, de către d nii de Koppnic, preşedintele societăţii viticole şi Ursu, secretarul comitetului.

*

Asupra impresiei culese la Chişineu, iată ce ne spune d. Rivalet, delegatul societăţii viticole din Iaşi:

— „In general oraşul Chişinău, îţi face azi o impresie excelentă. In oraş domneşte o curăţenie exemplară şi starea sanitară, e cu mult superioară Iaşului. Acelaşi lucru îl putem spune şi despre mişcarea economică. Oraşul Chişinău ar putea azi rivaliza cu Bucureştiul, căci pe oraşul Iaşi l'a întrecut cu desăvîrşire.

Expoziţia viticolă se prezintă în condiţiuni admirabile. In jurul expoziţiei s'au creat numeroase localuri de distracţie. Expoziţia însăşi e interesantă, cu toate că numărul caselor ce au expus este restrîns.

Delegaţia ieşană a fost obiectul unei primiri excepţional de frumoasă. Banchetul dat în onoarea delegaţiei, a avut o reuşită frumoasă, şi s'au rîdicat tuasturi pentru propăşirea economică a ambelor ţări.

Cu mult elogiu, vorbeşte d. Rivalet despre şcoala de viticultură ce există în Chişinău. Este o instituţie de ştiinţi model, ce nu există la noi.

DIVERSE

— Aseară au fost arestaţi indivizii: Vasile Mocanu, Martin Rocă şi Anton Rocă, găsiţi pe stradă, fără de nici o afacere şi fiind streini de oraşul nostru.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Prefectul judeţului Iaşi, nu este numai un prefect model, un stilist model, şi un debitor model, ci mai este şi un om al cărui cuvînt este model.*

Ca să vorbească despee el însuşi, prefectul a anunţat acum patru zile în „Evenimentul" că a dat în judecată ziarul „Ordinea", pentrn că excelentul nostru confraie l-a arătat de om care nu-şi plăteşte poliţele. Scriind astfel, prefectul, şi-a spus lui însuşi o minciună, fiindcă nu este adevarat că ar fi dat în judeeată ziarul „Ordinea" şi nici n'ar fi putut-o face, de oare ce nu este calomnie cînd spui că prefectul nu-şi achită poliţile.

❑ *Cuartierul general al manevrelor regale va fi la Roman.*

Acolo se vor întruni şi ataşaţi militari streini care vor asista la manevre.

S'a stabilit dèfinitiv că M. S, Regele va participa la acele manevre.

❑ *La siguranţa se află arestat un propagator adventist. Acesta, pe lîngă propaganda prin viu graiu, se mai îndeletnicea şi cu distribuirea de broşuri adventiste.*

Sifluranţa caută acum a stabili, dacă s'a isbutit constituirea în localitate a unui grup de adventişti.

❑ *D. D. Grecianu, va pleca în astăseară la Sinaia, şi se va prezenta Regelui în chestia serbărilor jubiliare ale Universităţii.*

Se crede, că primarul va aduce la cunoştiuţa Suveranului, că starea sanitară pe de o parte şi timpul înaintat pe de altă parte, reclamă o amînare a acelor serbări, pentru primă-vara.

❑ *Membrii consiliului de disciplină al baroului din Iaşi, aveau să se întrunească astă-zi, pentru a decide, în privinţa unui congres al tuturor avocaţilor din ţară, care urmează să aibă loc în Iaşi în zilele de 7 şi 8 Noembrie, pentru a hotărî asupra creerei unei Federaţiuni a baroului.*

Şedinţa s'a amînat, din cauză că cei mai mulţi din consiliu au fost ocupaţi,

❑ **Jandarm rural asasin.**—*Autopsia ce-a fost făcută eri de medicul legist cadavrului băetului Gheorghe Rotaru, care a sucombat în ziua de 3 Septembrie la Cucuteni, a dovedit că decesul provenise din loviturile ce-i fusese aplicate de Gheorghe Palaghie, şeful jandarmilor rurali şi Constantin Mondan, brigadier.*

S'a dovedit că băetul a zăcut 21 de zile după care a încetat din viaţă.

Ambii asasini au fost aduşi astăzi la parchet şi înaintaţi cabinetului II de instrucţie, cu rechizitorul primului procaror.

❑ Cunoscutul nostru amic, d. dr. Emil Socor a reînviat. Iarăşi candidează la un post medical. De această dată a renunţat la fisiologie, şi se crede specialist în ale tuberculosei. In această calitate pretinde postul de medic al sanatorului de tuberculoşi de la Bîrnova şi în această privinţă au şi început tratativele între tatăl candidatului şi intendentul Sanatorului, de la care bătrînul dr. Socor, ar dori să culeagă relaţiuni rele despre actualul medic al sanatorului d dr. Erbiceanu.

Afacerea va merge cu atît mai greu cu cît bătrînul stă foarte prost cu puternicii zilei, pe cînd familia Erbiceanu stă foarte bine cu ei.

Bătrînul dr. Socor stă atît de rău cu puternicii zilei, în cît cei de la Eforia S-tului Spiridon îi pregătesc surprize să-l scoată la pensie din postul de medic primar pentru limita de vrîstă.

❑ **Faptele lui Pantelimon.** —In ziare s'a vorbit despre numitul A Dumitroaei Neculai, fratele banditului Pantelimon. Acest A Dumitroaei este caporal, într'un regiment de infanterie şi se află arestat la închisoarea militară din Galata, fiind dat în judecată pentru deturnare de efecte militare.

Procesul se va judeca în cursul lunei Octombrie, de consiliul de războ al corpului IV de armată.

❑ De la 1—6 Septembrie au fost în localitate, un cas mortal de anghină difterică, unul de scarlatină şi 4 de gastro-enterită.

❑ Duminică, la ora 9 dimineaţă are loc adunarea generală a membrilor societăţei viticole, ce va stabili programul deschiderei expoziţiei.

Pînă acuma 40 case participă la expoziţia viticolă între care multe din Ungaria.

❑ **Şcolare.**—Invăţătoarea Zoe Ştefănescu, de la şcoala din comuna Gircina jud. Neamţ, a fost transferată la şcoala din comuna Comarna—Poeni.

— Domnişoara Natalia Florescu institutoare la şcoala de fete din Piatra-Neamţ, a fost transferată pe ziua de 1 Octombrie a. c. la şcoala de fete din Iaşi—str. Nicolina.

❑ In cercuri judecătoreşti, se crede, că viitoarea mişcare în magistratură va cuprinde mutarea la Iaşi a d-lui Cezar Vîrgolici, actual preşedinte al tribunalului Roman.

In locul d-lui judecător Gr. Demetrescu demisionat, va fi numit sau d. Emil Lefter, fost magistrat, sau d. Haralamb Grigoriu, procuror.

❑ **Distribuirea oarelor la şcoala Normală „Vasile Lupul" din Iaşi.**—Iată cum d. Aguleti, directorul învăţămîntului din Minister, a crezut cu cale să distribue oarele la şc. Normală :

Ic. Andriescu I.—Religia Ib 2, Ia 2, IIa 1, IIb 1, IIIa 1, IIIb 1, IVa 1, IVb 1, V 1, 11

Crudu Dimtrie.—Caligraf. Ia 2, Ib 2, IIa 2, IIb 2+6 şc. elem. com. 14

Scorpan Gh.—Desemn Ia 1, Ib 1, IIa 1, IIb 1, IIIa 1, IIIb 1+7 liceu naţ. 13

Burghele Ilie.—Calig. IIIa 2, IIIb 2 4; Desemn VI 1, V 2, IVa 2, IVb 1 7; Gimnastica Ia 1, Ib 1, IIa 1, IIb 1, IIIa 1, IIIb 1, IVa 1, IVb 1, V 1+1 ans. 22

Cădere Dum. — Fisico-chim. IIIa 2, IIIb 2, IVa 3, V 2+5 seminar 14

Ursu Ioan.—Istoria IIIb 2 jum., IVb 2 jum., V 1+8 liceu. naţ. 14

Poclitaru Eu.—Geografia IIa 2, IIb 2, IIIa 2 jum., IVa 2 jum., IVb 2 jum., V jum. IIIb 2 jum. 14 jum.

Constantinescu Em.—Matemat. IVb 3, V 1 jum., VI 1+6 lic. intern. 11 jum,

Ghibănescu Gh.—L. rom, IVa 3 jum., IVb 3 jum., V 3 jum. ; Instruc. civică V 1 11 jum.

Meisner C.—Pedagogia IVa 2, V 3, VI 2, Pract. pedag. V 2, VI 12 21

Mitru Ioan.—Istoria Ia 2 jum., IIa 2 jum, IIIa 2 jum, IVa 2 jum.=10 ; Dator. învăţ. VI 1 11

Moianu Iosif.—Lucru man. Ia 3, Ib 3, IIa 3, IIb 3, IIIa 3, IVa 2, VI 2½ 19½

Teodorescu T.—Muzica IVa 2, IVb 2, V 1, VI 1+1 ans.+9 semin. 16

Ionescu Const.—Şt. natur. Ia 2, IIa 2, IIIa 1, V 2, IIb 2, IIIb 1 ; Geografia Ia 2, Ib 2 14

Ionescu Dimitrie.—Muzica Ia 2, Ib 2, IIa 2. IIb 2, IIIa 2, IIIb 2 12

Panaitescu Em.—Istoria Ib 2 jum., IIb 2 jum., ; L. romînă Ib 3 jum., IIb 3 jum., IIIb 3 15

Popescu D. Stef.—Matem. Ia 3, IIa 3, IIIa 3, IVa 3+10 şc. com. sup. 22

Iuga I.—Lucru manual IIIb 3, IVb 2, V 2+8 seminar Veniamin 15

Popescu Pericle. — L. romînă IIIa 3, VI 1+10 seminar Veniamin 15

Fedeleş C.—Pedagogia IVb 2, L. romînă Ia 3 jum, IIa 3 jum.+5 liceul naţional 14

Stoenescu Dunăre. — Matemat. Ib 3, IIb 3, IIIb 3, Contabilit. V 1, VI 1=11.

Viorescu M.—Agricult. V jum., VI jum. +7 seminar 8.

Dr. Müller Aug. Medic. popul. VI 1+2 liceul internat şi medic al celor 2 internate 3.

Cojocariu Nic.—Pract. agricol Iab, 2, IIab 2, IIIab 2, IVab 2, V 2, VI 2=12.

Roiu Lucian.—Fisica, higiena şi şt. natur., Ib 2, IVb 3, V2+8 seminarul Veniamin 15.

Instr. milit. I 2, IIa 2, IIb 2, IIIab 2, IVab 4, V4, VI 4=20.

Barbu Mihai. — Violina Ia 1, Ib 1, IIa 1, IIb 1, IIIa 1, IIIb 1, IVa 1, IVb 1, V 1, VI 1+2 ansam.+6 şcoala normală învăţătoare 18.

❑ Asupra distribuirii orelor la şcoala Normală „Vasile Lupul", şi despre care s'a publicat în ziare lista profesorilor, avem de făcut următoarele observări didactice, cu atît mai mult de cît unul din profesorii şcoalei, d. C. Meissner, e secretar general.

In primul loc, cu dublarea a patru clase, s'au înmulţit oarele şi catedrele, şi era de neapărată nevoe să se înmulţească profesorii. Astăzi cînd şcoala are 10 clase, în loc de 6, e imposibil a duce şcoala cu personalul didactic cel vechiu. Pentru aceasta trebuia să se numească profesori pe catedre potrivit legii.

Ce s'a făcut însă ? S'a socotit şcoala Normală ca o anexă altor şcoli secundare şi tot ce n'a putut cuprinde liceele şi gimnaziile s'au aruncat asupra şcoalei Normale.

Aşa au fost zvîrliţi la deal, în afară din oraş următorii profesori la cîte un clas două : *I. Ursu*, cu istoria (6 ore), Em. Constantinescu, cu matematica (5 ore jum.), Popescu Pericle cu romîna (5 ore), I Iuga, cu lucrul manual (7 ore), Crudu D. cu caligrafia şi Scorpan Gh. desemnul.

Dintre obiecte s'a sfîrticat unitatea didactică într'atîta, că n'avem a pomeni de cît limba romînă, care s'a dat la 4 profesori :

Panaitescu Em. 10 ore.
Popescu Pericle 5 ore.
Fedeleş C. 7 ore.
Ghibănescu Gh. 10 ore jum.

Ceia ce se petrece la alte şcoli secundare că profesorii nu-şi cunosc elevii, va fi şi la şcoala Normală, ceia ce numai folositor nu mai poate fi.

❑ **Purtătorii de baccili.** — Din Dresda se comunică, că la a doua şedinţă a congresului pentru proteguirea sănătăţei publice, d. profesor dr. Lentz din Berlin, a vorbit despre *combaterea boalelor infecţioase.*

Chestia fiind şi la noi de absolută actualitate, credem interesant a reproduce un rezumat din această conferinţă.

Ultimele cercetări bacteriologice au dovedit, că de multe ori în jurul bolnavilor de boli contagioase, se găsesc persoane, care fără a fi cituşi de puţin bolnave, totuşi sunt purtători de baccili, cari prin dejecţiunile lor, răspîndesc boala.

Experienţa a dovedit că baccilii sunt tot atît de periculoşi, ca şi cei cari vin de la bolnavi.

Profesorul Lentz a adus un fapt concrent, arătînd cum o servitoare, fără a fi fost bolnavă, a răspîndit febra tifoidă în opt case, unde slujise.

❑ Recepţia lucrărilor de alimentare cu apă, s'au terminat eri.

Azi urmează să se semneze procesul verbal, de către delegaţii comunei şi reprezentantul societăţei Unionbaugesellschaft.

❑ De vre-o cîteva zile lucrează pompele în ograda spitalului Sf. Spiridon. Intendentul spitalului, celebrul Lohan, fiind ocupat numai cu gheşefturile, a lăsat deschise canalele de la calorifere, care s'au umplut de apă ca şi şanţurile de vizitare, în urma ploilor de săptămîna aceasta.

❑ Domnul C. Dobrogeanu-Gherea, expert în procesul Cuza Socor. a fost citat pentru ziua de 27 Septembre, spre a depune jurămînt şi a lua cunoştinţă de punctele la cari va avea să răspundă.

❑ Astă-zi la orele 3 jum., a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Albineţ, generalul în retragere Baldovin. Defunctul era membru al partidului carpist local.

❑ D. Fernic, preşedintele camerei de comerţ din Galaţi, a fost ales membru în consiliul superior de comerţ, la întrunirea preşedinţilor camerilor de comerţ, ce au avut loc eri la ministerul de industrie.

❑ La întrunirea secretarilor camerelor de comerţ, ce au avut loc eri la ministerul de industrie, s'a discutat, chestia înfiinţărei biurourilor de informaţiuni pe lîngă camerile de comerţ.

Cu începeree de la anul viitor, ministerul va acorda tuturor camerelor de comerţ cîte o subvenţie, din care să se acopere în mare parte cheltuiala, cu întreţinererea biurourilor de informaţiuni.

❑ Parchetul a înaintat astăzi trei chestii noi, la cari vor avea să răspundă cei trei medici experţi, cari au făcut autopsia cadavrului lui Diaconescu, fost gardian la ospiciul Socola.

❑ Astă-zi a avut loc înmormîntarea d-rei Emilia Max.

Defuncta era sora marelui tragedian Eduard Max şi a d-lui Emil Max, funcţionar superior la Creditul Urban.

Condoleanţele noastre.

❑ Mîine Joi 8 Septembrie se va celebra în biserica sf. Voivozi, căsătoria religioasă a d-rei Maria Bosinceanu, cu d. Dimitrie D. Deleanu.

❑ In locul d lui Grigore Demetrescu a fost tras la sorţi, ca asesor la curtea cu juri, d. judecător Emil Vincler.

❑ Noul orariu întocmit de conferinţa liceului naţional se expediază în astă seară ministerului de instrucţiune spre aprobare.

❑ **Judiciare.**—La secţia I a tribunalului urma să se judece astăzi acţiunea introdusă de defunctul avocat Gheorghe Crupenschy, contra moştenitorilor defunctului Dimitrie Sturza, pentru onorarii de advocat în sumă de 2.500.000 lei.

Neprezentîndu-se nici erezii avocatului reclamant, nici erezii prinţului D. Sturdza, tribunalul a suspendat acţiunea.

— Toma Audini, zis Gheorghiu, şi Nechios Glorotis, covrigar au fost declaraţi în stare de faliment şi arestaţi de judecător.

Tribunalul secţia a III, a confirmat eri mandatele. Ambii au făcut apel la camera de punere sub acuzare.

— Camera de punere sub acuzare a respins cererea lui Gheorghe Bosoi din Huşi,—inculpat pentru omor neisbutit,—de a fi eliberat provizor.

❑ Astă-seară Mercuri 7 Sept. are loc ultima reprezentaţie a teatrului Cinematografic Pathé-Frères din noua grădină Trajan. Cu această reprezentaţie se închee stagiunea de vară. Iată programul acestei reprezentaţii.

Cola di Rienzi, Tribunul Romei, şeful insurecţiei din 1843—măreaţă reconstituire din Istoria trecutului—splendidă înscenare şi maestră interpretare datorită somităţilor teatrale ale teatrului Regal din Roma.

Devotamentul Indianei, scene de moravuri ale Indigenilor Americani—Micul Gaston (Litte Moritz) se căsătoreşte cu Rozalia, scene foarte humoristice—Lucerna (Sviţera), interesante scene şi vederi de călătorie—D. Ghide se teme de „Banda mînei Negre", scene foarte humoristice—Pe căile păcatelor, mare roman însufleţit—O mare vînătoare de cocostîrci africani, interesante vederi cinematografiate după natură.—Petrecerea bunelului, scene comice de movuri pariziane etc. precum şi cel mai recent număr din *Pathé-Journal* care cuprinde între altele :

Lordul englez Roberts şi prezentarea drapelului—Experienţe cu hidroaeroplane la Bois-de-Boulogne (Paris)—Serbări la Veneţia, cortegiul bărcilor înflorite pe Canal-Grande—La porţile Luvrului, după furtul preţiosului tablou Gioconda. — Amiralul japonez Togo la Primarul New-Yorkului—Moda pariziană, rochii moderne—Curse de biciclişti în Germania—Femei aviatoare la Paris. etc. etc.

Cu începere de mîne Joi, reprezentaţiile vor continua în Sala Circului Sidoli.

❑ Duminică la orele 3 va avea loc o întrunire a comitetului pentru înălţarea statuei lui Cuza-Vodă, acasă la d. Ghika Deleni.

❑ Profesorii şcoalei normale V. Lupu se întrunesc mîine Joi 8 Septembrie orele 10 dimineaţă la cercul didactic spre a stabili orariul.

Ultima oră

Bucureşti 8 Septembrie

CONSILIU DE MINIŞTRI

Bucureşti.—Eri la orele 4 a avut loc un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Carp.

S'au expediat lucrările curente şi s'a luat cunoştinţă de mersul holerei.

S'a hotărît ca manevrele regale să aibă loc, însă să nu participe regimentele din localităţile bîntuite de holeră.

NENOROCIREA DIN TULCEA

Tulcea.—Patru grăniceri se duseră la Pitica pentru a pescui cu ajutorul dinamitei.

Pe drum însă dinamita făcu explozie. Doi grăniceri au fost ucişi.

Inmormîntarea lui Stolipin

Kiew.—Inmormîntarea lui Stolipin va avea loc Vineri.

Nou atentat în Rusia

Louz.—Un nou atentat s'a comis în această localitate.

Un căpitan însoţit de numeroşi jandarmi, porniră spre o casă, pentru a face o percheziţie.

Dar în apropiere de acea casă, s'au tras asupra jandarmilor.

Căpitanul şi un agent al poliţiei au fost ucişi.

HOLERA ÎN ŢARĂ

Bucureşti.—In „Monitorul Oficial" de azi a apărut un buletin despre mersul holerei.

Se constată că au fost în ţară 18 cazuri de holeră, din care 13 mortale.

STARE DE ASEDIU IN SPANIA

Madrid.—In spania s'a declarat starea de asediu. Constituţia a fost suspendată.

Muncitorii au declarat greva generală.

Tulburările continuă în multe oraşe.

URCAREA SCOMPTULUI

Berlin. — Banca Germaniei a urcat scomptul la 5.070. Banca din Stockolm a urcat de asemenea scomptul cu începere de la 20 Septembrie la 4 jum la sută.

HOLERA ASIATICĂ

Viena.—Holera Asiatică s'a constatat oficial la un ucenic de brutărie, care a şi încetat din viaţă.

HOLERA ÎN DESCREŞTERE

Salonic.—In ultimele 24 de ore, s'a constat un singur caz de holeră şi două cazuri suspecte.

SUSPENDAREA CONSTITUŢIEI

Madrid.—Un decret regal, suspendă garanţiile constituţionale pentru toată Spania. Suspendarea constituţiei a fost decisă faţă cu caracterul revoluţionar şi anarhic al mişcărei greviste.

REZULTATUL ALECERILOR

Sofia.—Rezultatul alegerilor este următorul : 190 guvernamentali din 213 scaune. Din opoziţie au fost aleşi : Malinoff, Ghenadieff, Radoslavov şi Zonceff, foşti miniştri.

ARESTAREA UNEI RUDE A LUI BAGROV

Petersburg. — La Odessa, s'a arestat pe un cunoscut psichiatru, unchiu al asasinului Bagrov.

TEAMA DE PROGROMURI

Kiev.—Panica domneşte printre evrei. Directorul poliţiei, a comunicat, că în caz de desordine se vor lua cele mai aspre măsuri.

Evreii părăsesc Kievul, în mase mari.

HOLERA

Constantinopol.—Pe ziua de azi, s'a constatat 50 cazuri de holeră cu 41 decese.

Printre trupe 11 decese.

DOLIU PENTRU STOLIPYN

Petersburg.—Ziarele încadrate cu doliu, exprimă durerea pentru moartea lui Stolipyn, şi apreciază meritele lui.

CAUZA MORŢEI LUI STOLIPYN

Kiev.—Cauza imediată a morţei lui Stolipyn, a fost starea de slăbiciune a inimei. Cu jumătate de oră înainte de a muri şi a perdut cunoştinţa.

Farmacia D. HERZENBERG

IAŞI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoţite de certificatul de absoloire a cursului Liceal.*

INŞTIINŢARE

La **şcoala Israelito-Romînă „Junimea No. 2" din Iaşi** *strada Palat No. 62 sunt vacante* **două locuri do institutori de limba romînă** *şi de un* **maistru de gimanistică conto.**

Doritorii vor înainta ofertele lor cel mult pînă la 12 Septembrie a. c, D-lui Dr. M. Milian, strada Palat No. 34.

Direcţiunea

Institutul Profesional de Fete
Ella Em. Savopol
Cultură şi Educaţie Naţională

Bucureşti str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana şi Piano.

Curs liber program propriu şi Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secţiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la şcoalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereţi prospectul.

Directoarea şcoalei şi Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

Institutul de Domnişoare
CHAMPALBERT-HEROVANU
IAŞI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză şi germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educaţiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

De vînzare şi de închiriet

casa din str. Carol Lueger (40 de Sfinţi) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

Elevi în gazdă se primesc str. Albă No. 27.

ANUNCIU

La 15 August c. încep înscrierile la şcoala profesională de fete **Tereza Paraschiva general Milicescu** *din Iaşi Str. Albinetz No. 5, primindu-se eleve interne, seminterne şi externe. Pe lîngă şcoală, în fiinţîndu-se şi un atelier de croitorie, se face cunoscut D-relor absolvente că se primesc ca să lucreze în atelier cu salar.*

Se primesc în gazdă eleve de la şcoalele secundare şi profesionale, cu şi fără lecţii de piano.

La D-na Maria Mocranschi
Profesoară de limba germană

Str. Săvescu No. 14 *Iaşi*

INŞTIINŢARE

Odată cu deschiderea anului şcolar curent va începe a funcţiona în Iaşi, **noul gimnaziu de băeţi „Moritz şi Betti Wachtel".**

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese ; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerinţele unui învăţămînt gimnazial modern : laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică, instalaţie de apă, ş. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condiţiunilor pedagogice.

Programul—acelaşi ca şi în şcolile secundare publice.

Examenul general se va depune la şcoală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului şcolilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producţiuni şcolare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria şcoalei, str. Sărăriei No. 147.

DIRECŢIUNEA.

Intreprindere de **soiree** *şi* **banchete** *cu preţuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iaşi Str. de Sus 189.*

Se dă şi **servisuri** *cu imprumut.*

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari nu resistă la toţi celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue a lua mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IASI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturor durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Acest Pesmeţ a obţinut PREMIUL OLLIVIER

A RECOMPENSĂ NATIONALĂ DE 24 000 FR.

ADMIS IN SPITALE DIN PARIS

specific prin excelenţă contra BOLILORĂ SIFILITICE şi a teribile lui consecinţe, dobândite sau ereditare, recente sau inveterate şi rebele (acoidenţi mari gurei şi a gâtului, potrechimi oselor). Nici un alt medicamentu în lume nu posedă distincţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi în orice temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ilă broşure acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Gouvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acesti pesmeţi oferŭ un « remedŭ de composiţiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Ei pot da servicie mari humanităţii.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE TIMPURILE

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţie peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romania.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora incheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări stingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

OSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fosta strada de Sus)

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspindit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathe Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni ambele programe săptămînale sunt **Absolut noue**

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitrie.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică. şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Refleotanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui **L. Schlesinger Berlin 18**

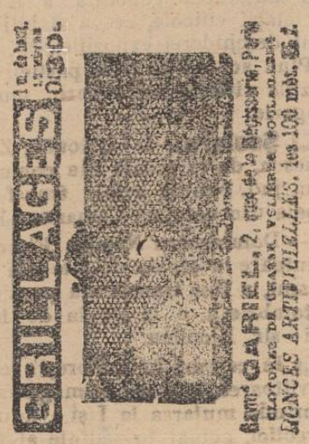

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcura i No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1395 Sîmbătă 10 Septembrie 1911

FERICIT ORAȘ

Ei da! Fericirea va fi desăvîrșită: Vom avea serbări jubilare!

Presa ne-a întreținut zilele astea cu informațiuni foarte autorizate, pornite din izvorul care alimentează regulat proza unor anumite cotidiane: d. dr. G. Bogdan se va duce mîine la București, pentru a cere audiență M. S. Regelui în chestia serbărilor jubilare; d. Bogdan pleacă diseară la București; d. Bogdan a ajuns la București; d. Bogdan a vorbit la București și—serbările vor avea loc.

Prin urmare nici o îndoială: dacă d. Bogdan vrea, serbările vor avea loc.

Un oraș întreg, care judecă și'și păstrează din vremuri neatinsă această reputație, primește cu absolută indiferență noutatea acestor festivități. Nu vezi nicăeri entuziasmul sincer din care trebue să izvorească festivitatea; nu auzi pe nimeni vorbind despre serbări ca despre un moment la care inimele se înalță și mințile se pregătesc, pentru a ridica importanța serbărei. Din tot orașul, numai d. Bogdan se agită la jurnale și face drumuri la București.

Ori ce om cu mintea sănătoasă, judecă de sigur, că jubileul ce se pregătește n'are absolut nici un sens. Cinci-zeci de ani este un jubileu care își are sensul la căsătorii sau la capetele încoronate, cînd nu se știe dacă va mai veni al 51-lea. In aceste cazuri cincantenarul reprezintă în adevăr ceva.

Ce reprezintă, însă, pentru Universitatea noastră această cifră? Ce vom arăta străinilor cari vor veni să ne vadă?

Le vom arăta că de la înființare pînă astă-zi, Universitatea noastră este din ce în ce mai puțin frecventată, ceea ce arată că faima ei piere din ce în ce mai mult în fața tinerilor, cari vor să-și deschidă mintea la studiile superioare. Le vom arăta că sunt cursuri universitare frecventate de 2 studenți și că tot ce produc mai bun liceele din Moldova, nu rămîne la Iași.

Dacă vom trece la corpul profesoral, putem arăta profesori cari caută în afară de școală satisfacții ieftene, pe care în școală nu le-ar avea de cît cu o trudă care nu este dată oricui. Pentru aceea o bună parte caută în politică o platformă de pe care compromit politica și scoboară școala. Tîrgul de conștiințe, apoi, are un cîmp vast în Universitate și face să se distrugă între studenți și ultima licărire de încredere în corpul profesoral.

In aseminea împrejurări, numai un inconștient nu recunoaște tristeța situației și nu vede că un aseminea progres nu se serbătorește, ci se caută mai degrabă a se ascunde. Dacă acest inconștient, amețit de fumul vanității, nu vede de cît ocazia pe care o caută la fie-care pas, de a fi în contact cu Regele, corpul profesoral nu trebue să lase ca o situație care nu ne face cinste de loc să se desvălue.

Dacă un singur om hotărește de soarta unui oraș întreg, avem dreptul să credem că la porțile Orientului doctrina lui Monroë, America a Americanilor, s'a transformat în realitate în doctrina lui Hübsch: Iașul al lui Bogdan. Orașul întreg rămîne absolut străin de petrecerea lui Bogdan și trebue oare să lăsăm pe Capul Statului să satisfacă capriciul unui fante de cotillon?

Știm că Regele caută ori-ce ocazie, spre a se pune în legătură cu orașul pe care nu încetează a-l numi: „a doua a Sa capitală"; de sigur acestei dorințe se datorește graba cu care a acceptat să intre în această comedie, care se amînă de doi ani și în care, grație lui Bogdan, joacă rolul ce-l are Riga la jocul „uite Popa, nu e Popa".

Dacă cuvîntul Său regal îl împedică de a eși astă-zi din comedia în care Bogdan I-a destinat rolul de la servi drept „clou" al serbărilor, sfetnicii săi sunt datori să nu-l silească de hatîrul unui fanfaron înfumurat, să jignească restul țărei, venind la petreceri, cînd restul țărei sufere.

Ce vor zice Brăila și Galați, Sulina și atîtea orașe care trăesc zilnic în grija chinuitoare a nenorocirei ce zilnic le poate aduce holera, cînd vor vedea că Iașul petrece? Aceste orașe pot cu foarte mare dreptate să arăte, că dacă Iașul a făcut o dată sacrificiul cel mare, de a renunța la titlul său de capitală, ele, la rîndul lor, fac sacrificiul de toate zilele, de a munci și a fi tezaurele care hrănesc și lașii și restul țărei. Totuși ele stau în focul primejdiei, căci la ele încep întâi epidemiile ucigătoare, care se propagă pe fluvii. Au dreptul, prin urmare, să fie mîhnite în fundul sufletului, cînd văd că la jalea și primejdia ce le amenință nu iea parte nimeni, ci se caută a se sărbători ridicolul și fanfaronada.

Stăpînii actuali ai Iașului sunt datori, prin urmare, să nu expună orașul nostru a i se aplica un adagio care altă dată a făcut ilustră pe regina petrecerilor și a lascivității. *„Dum allii bella gerunt, tu, felix Austria, nube"* se spunea Austriei, care făcea nuntă pe cînd alții se luptau; să nu lăsăm, prin urmare, să ne facem ridicoli de hatîrul unui om, care în toată viața lui n'a produs nimic cu capul și cu munca, ci numai cu combinațiile fericite și cu vanitatea.

Dacă am ajunge și la această rușine, ni s'ar aplica pe sfîntă dreptate a doua parte a adagiului de mai sus: *„nam quae Mars alliis, dat tibi regna Venus"*. Acei cari în viața lor n'au produs nimic prin luptă, să rămînă la dominațiile în care sunt experți, acelea a le Venerei.

S. G.

UN EROU

Episcopul de Roman, într'o convorbire ce a avut cu un redactor al Adevărului, **a declarat că, chiar dacă va fi redus în starea de a muri de foame, nu va renunța la lupta pentru menținerea neștirbită a credinței.**

A vorbit cum vorbesc adevărații eroi și atît mai rău pentru guvern, dacă nu va face dreptate nedreptățitului.

Ne facem o adevărată plăcere, reproducînd declarațiile ce le-a făcut înaltul prelat, referitor la orientarea sa în luptă:

— *„Atitudinea mea—ne spunea episcopul—va fi aceiași ca pînă acum, adică voi lupta neîncetat pentru restabilirea prestigiului bisericei noastre, în ceea ce privește credința cea dreaptă și moralitatea cea nepătată, fără de care nu se poate concepe o adevărată biserică a lui Christos.*

„Ceea ce am făcut pînă acum și ce voi mai face nu a pornit și nu va porni din satisfacerea vanității mele personale, pe care neputincioșii mei protivnici cu dreptul mi-o tot pun înainte, ci din interesul păstrărei curate a credinței și moralei creștine.

„Pentru realizarea acestui ideal eu nu m'am dat la o parte dinaintea nici unei primejdii, drept care mă și vedeți în ce stare am fost redus: alungat pe nedreptul din scaunul meu episcopal și redus în situațiunea de a capitula prin foame, căci pe cînd cel cu adevărat vinovat, — adică fostul mitropolit Atanasie Mironescu, —se lăfăește în pensiuni grase, grație excesivei bune voințe a puternicelor zilei, eu, al cărui cuget e absolut curat și căruia conștiința nimic nu-i impută, n'am personal cele trebuincioase pentru hrană și îmbrăcăminte, de oarece în viața mea nu m'am străduit să-mi cîștig comori pămîntești, ci tot ce am putut agonisi, am împărțit în dreapta și în stînga făcînd milostenii și diferite acte de bine facere, după porunca Mîntuitorului Christos.

„Chiar dacă se va întîmpla să fiu redus în starea de a muri de foame, eu nu voi putea renunța la lupta pentru menținerea neștirbită a credinței drepte și a vieței fără prihană în sinul bisericei noastre și mai ales între cei ce au chemarea de a o cîrmui".

Monumentul lui Cuza-Vodă

— În ajun de a fi ridicat—se ivește o nouă neînțelegere. —

Cronicarul viitorimei va avea să vorbească, ca adaus dureros la viața și la faptele Marelui Domn, despre istoricul monumentului de la Iași, al lui Cuza-Vodă. Și dacă cronicarul va trage, din acel istoric, concluzia, că mai bine nu s'ar fi imortalizat în bronz chipul nemuritorului, de cît s'ar fi făcut cu atîta ceartă și atîtea neînțelegeri—va avea dreptate,

Fie-care credea neînțelegerile înlăturate. Actuala administrație comunală, aleasă să fie arbitră între acei, cari susțineau piața nouă și acei cari erau pentru piața Unirii, se pronunțase pentru părerea de pe urmă, luînd asupra-și cheltuelile de fondații.

Lucrările au fost terminate, ziua înălțării monumentului urma să fie fixată, cînd intervine, cu totul neașteptat, un protest energic al președintelui comitetului statuei, d. Gr. Ghika Deleni, care într'o polemică foarte aspră cu primarul Iașului, declară că declină ori ce responsabilitate și lasă toate pe răspunderea primarului.

Domnul Ghika Deleni motivează această declinare de răspundere pe următoarele motive: 1) că primarul a făcut ca fondațiile să fie așezate unde a voit și cum a voit și că locul ales este impropriu; 2) că primarul a comandat un soclu, pe cînd soclul era deja adus de comitet. Domnul Ghika mai declară, că primarul n'a îndeplinit oare-cari condițiuni, fără a arata cari sunt acele condițiuni.

Recunoaștem că președintele comitetului are, din punct de vedere estetic, perfectă dreptate, cînd declară de nepotrivit locul ce-a fost ales pentru rîdicarea statuei,

Acel loc este, în adevăr foarte nepotrivit, dar foarte nepotrivită, ca timp, este și protestarea onorabilului președinte.

Cînd se izbutise, în fine, ca statuia să fie așezată în piața Unirii, fie-care credea, că va fi pusă pe rotonda pe care se află actualminte stîlpul electric. Dar primarul nostru, care a uitat să inventeze praful de pușcă, a ales alt loc, cu totul nepotrivit.

Dar de ce nu s'a opus comitetul până a nu fi început lucrările și de ce și-a adus aminte prea tîrziu?

Probabil fiind-că este scris să ne dăm în spectacol și să totamînăm îndeplinirea unei sfinte datorii.

Nu știm ce urmare va avea protestarea cea nouă, dar ar fi de dorit, ca să nu reînceapă din nou o luptă, care ar excita prea mult spiritele.

Ar fi de dorit, din contra, ca polemicele între aderenții pieței noue și pieții Unirii, să nu zădărnicească, cine știe cîtă vreme încă, dorința întregei populațiuni de a vedea, în piața Unirii, chipul în bronz al Marelui Domn.

Chiar și acolo unde a nimerit să-l așeze inteligența vie a actualului primar al d-lui Cosmovici.

„Mari surprize"

Fie care raită ce o face, de la Iași la București, d. rector al Universității noastre, înseamnă pentru el un triumf.

Nu se poate să nu stee de vorbă cu reporterii, pentru ca „declarațiile" ce le face să apară cu fotografia stimatului, intercalată în prețiosul text.

Iarăși a fost la București, iarăș a declarat și clișeul său — ah! clișeul — a fost tras la mașină.

A declarat — cu mutra sa magnifică intercalată în text — că serbările sale jubiliare, supra numite ale universității din Iași — vor dura exact patru zile, după cari fie care va pleca, regretînd că n'au durat de cît atît.

A mai declarat, că la auto-serbările sale vor participa 5 profesori străini, iar alte universități, împedicate de a trimite reprezentanți, au trimis felicitări, scrise pe pergamente, foarte frumos ornate".

Nu doar felicitările au importanță, căci magnificul a uitat să spună ce cuprind ele, ci de seamă sunt faptele, că felicitările, sosite înaintea serbărilor, sunt scrise pe hîrtie pergament și împrejmuite cu floricele.

Le-ar fi putut scrie pe hîrtie comercială. Dar universitățile Roma, Heidelberg, Geneva și „altele", s'au înțeles toate într'un singur gînd, să hiritiseasca pe pergament cu ornamente.

Magnificul rector l'a lasat, un moment, să vorbească și pe reporter, căci de obicei, vorbește numai magnificul:

Și l'a întrebat:

— Ceva puncte din program?

La care oribilul magnific a răspuns:

— Programul ie mare și frumos. Il veți vedea lași. (*Minerva*, de ieri).

Vrea să zică — un jubileu universitar cu program secret,—nimeni nu va știe ce cuprinde. Adevărate și mari surprize, după sistemul balurilor mascate, care surprize se cunosc abia la momentul oportun, cînd are loc și alegerea reginei balului.

Programul de acum un an al serbărilor jubilare, care n'au avut loc, cuprindea: jocuri de fout-bal, de lawn tenis, partide de bridge sub cer liber, curse de cai, bătăi cu confetti, șarmante five o'clockuri, — tot ce se potrivește mai bine cu serbările culturale universitare.

Se pare că acel program a fost părăsit și acum s'a întocmit un altul „mai mare și frumos", care va fi vizibil la Iași, abia în zilele de jubileu.

Noroc, zău că acel jubileu nu va aavea loc și că nimeni nu va vedea nimic din acel program „mare și frumos" și secret.

OAMENI ȘI LUCRURI

POETUL ORB

Un simpatic medicinist, impresionat de la rîndul lui și înduioșat de soarta în adevăr tristă a eroului acestei povestiri, ni l'a prezintat eri. E tocmai din capătul celălalt al țării, de la Craiova și colindînd din oraș în oraș, a ajuns și în a doua Capitală a țării, care are deosebita faimă de a iubi și a încuragia poeții.

Orbul Costinescu — acesta e numele eroului—e poet într'adevăr și e, înainte de toate, un „subiect" foarte interesant. In primul rînd ca fenomen. Căci nu poate lipsi de a trezi cel mai viu interes cineva care, cu totul lipsit de vedere—de aproape două decenii—ajunge să alcătuiască un volum de peste două sute de pagini, versuri destul de variate și uneori surprinzător de frumoase.

Poezia este arta viziunii. După lungi observațiuni, imaginile ajung să alcătuiască acel material neistovit, din care rînd pe rînd, poetul o să-și nutrească fantazia, luminînd și colorînd anumite impresiuni. De la o vreme, optica propriu zisă, vederea fizică, nu mai joacă nici un rol. Creierul desface, întocmai ca niște instantanee pe filmul cinematografic, toate momentele, toate întîmplările, toate gîndirile, le împerechiază, le deslușește și le îmbină, pînă ajunge să le dee formă, consistență și viață.

Cine nu știe că unele din genialele lucrări ale lui Milton sunt dictate de poetul englez, după ce soarta îl făcuse orb? Legendele spun că și Homer—el însuși poate un mit—ar fi fost orb. In anii de suferință, cînd paralizia îl ținea înlănțuit în pat, Heinrich Heine ridica numai anevoie pleoapele sale căzute, ca să aibă iluzia vederii,—dar aceasta nu-l împiedeca să dicteze superbele „Lieduri" atît de armonioase și — uneori— atît de dureroase...

Dacă la ori-ce poet urmărim a ști felul cum se resfrînge durerea lumei, durerea obștească în strofele lui, — în categoria specială a orbilor e deajuns să vedem cum și cu ce intensitate se poate oglindi în ceea ce scrie propria lui durere. E o stare psihică atît de deosebită de a omului normal, în cît oferă cel mai larg și mai bogat cîmp de meditări.

Ce anume *vede* el, ca gîndirea, cînd nu vede nimic cu ochii cei larg deschiși, totdeauna clari și setoși de lumina care-i ocolește? Ce reflecții poate trezi într'un cuget pe care-l hrănesc și l mîngâie numai părerile de rău, revolta, conștiința unei mari nedreptăți?

... Deci, lasăți-mă pe gînduri, singur să mă 'ntreb pe mine
Cine mi-a dat aste zile să le port de azi pe mine?
Cine-mi dete, mamă, tată, forme calde pe pămînt?
Ori imaginea vieții e din mintea vr'unui sfînt?
E tîrziu! Cocoși anunță noaptea 'n oarele tîrzii,
Eu mă 'ntreb din gînduri negre, care-s morții, care-s vii?
Cei ce dorm în reci morminte, sau acei ce dorm în pat?
Peste toți e o lumină, noapte și un împărat?
Cine ține atîția aștri și de aici pînă la stele
Cîte secole vor trece, pîn' ce omu-o da de-ele?
Dus pe gînduri cîte odată privind cerul mă 'ntreb eu
Cumași face să iau drumul ca să merg la D-zeu?
Să-l întreb de ce în lume m'a lăsat pustiu și orb
Să-mi tîresc sărmana viață și durerea să i-o sorb?

Pornit ast-fel, nefericitul se urcă mereu pe firul răzvrătitelor gîndiri; leagă imagini și îndrăzneli, se 'ncumetă la luptă—ca să sfîrșească în note de resemnare în fața răului fără de mîntuire,—în note de sarcasm față de o lume care, la urma urmei, e oarbă toată:

Nu e altă fericire la bogat sau la sărac:
Toți își petecesc viața cu același vîrf de ac...
Așa dar de azi 'nainte, orb așa cum sunt acum
Voiu privi cu ochiul minții pe sub soare și pe drum,
Chipurile voastre slabe și cît sunteți voi de mici.
O naivi ai zilei de astăzi, mîne nu veți fi aici...

Da volumul orbului poet merită să ne mai oprim o clipă asupra lui.

Rodion

EDILITATE

Administrația comunală în congediu

D. primar se află plecat la București, unde va sta mai multe zile; d. Stamatiu, ajutor de primar se găsește încă în concediu. Au rămas interesele comunale pe mîinele d-lui Cosmovici, care are ajutorul grațios al d-lui Konia.

Dar în ce mod se va face asanarea orașului, pentru a-l feri de primejdia holerei, pentru care în special ministerul a dat 200,000 lei?

In birourile Primăriei nu se zărește nici un început de activitate. Primarul a plecat, fără a lăsa cuvenitele instrucțiuni și nu credem că d. Konia, care ce-i dreptul, se bucură de toată încrederea și dragostea primarului, să aibă curajul de a întreprinde d-sa aducerea la îndeplinire a asanărei orașului. Prea multe greutăți a avut de întîmpinat cu aprobarea planurilor fabricei Sanitas de către consiliul de higienă, pentru ca să aibă acum aspirația, de a asana chiar orașul. Incă nu s'a asanat grajdul actual al fabricei Sanitas.

Dar cine va alcătui planurile pentru asanarea Nicolinei, pentru îndreptarea relelor din anul trecut? N'a fost ședință, în care primarul să nu fi relevat incapacitatea serviciului tehnic comunal, care anul trecut, în loc de a aduce o îmbunătățire în starea sanitară a orașului, prin mijloacele puse la dispoziție de către d. Morțun, a creat o stare și mai rea. Azi e același serviciu tehnic. Marele inspector, visat de d. Greceanu, s'a evaporat, n'a trăit, de cît

Ce que vivent les roses:
L'espace d'un matin.

Și am rămas cu aceiași oameni și probabil cu aceiași mentalitate. Ori, administrația comunală, cari i'a compromis, va încerca acuma să li încredințeze din nou marea asanare?

Zilele trec și cu dînsele și epoca în care aseminea lucrări se pot efectua cu temeiu.

Și invederat este, că silită de primejdia holerei, actuala administrație va proceda în pripă,—așa că lucrările din anul trecut, vor însemna o epocă frumoasă în vieața de edilitate a Iașului, față de desastrul celor din anul acesta.

L.

Un parvenit

de Florian I. Becescu

Se zice că, sînt mai îndrăsneți, mai vii, mai norocoși, copii din flori! Or fi, fiindcă sînt: din flori! Eu cred că's mai norocoși, fiind-că's mai îndrăsneți, și's mai îndrăsneți, fiindcă îi îndeamnă lipsa de sprijinul pe care îl au copiii cu părinți. Cînd știi că nimic nu te susține și nimeni nu te ajută, ori iubește, se trezesc în tine de timpuriu, puteri cari fac să te susții singur și să'nvingi. Devii „mai" dacă nu „cu totul" egoist. Și dacă puteri nu se pot trezi de unde nu sunt, legea în această chestie e: ori pieri, ori învingi!

La unii egoismul devine feroce, răzbunător, nestrămutat. Pe deasupra tuturor trebue să se ridice orfanul egoist și crud, drepturile altuia nu sunt legi în ochii lui; scrupule, delicateță, toate

sunt flori fără consistenţă şi fără folos pentru copilul din flori, întărit şi sălbatic...

La aceste reflecţii mă îndeamnă şi astăzi un caz din lumea păsărilor cele... fără raţiune...

Intr'o zi în grădina noastră se pripăşi un pui de prin vecini. Drăgălaş şi micuţ, cînta şi piuia pe lîngă mine parcă mi-ar fi zis: „Nu mă vezi orfan şi singur, dă-mi o mînă de ajutor!"

Şi de-atunci l'am considerat de ai noştri. Era picuriu şi sgribulit, cu codiţa răsfoită şi tremurătoare.

Se împaca cu noi de minune. Mă urmărea chiar peste tot locul piuind şi gudurîndu-se ca un căţel alintat.

Miez de pîine, resturi de prăjituri, malaiu, orice, era bun; puiul pripăşit mînca cu poftă şi cînta şi piuia de'ţi erea mai mare dragul.

Ne înduioşase starea lui şi îl ocroteam mai bine ca pe ceilalţi, cari-şi aveau mamele lor îngrijorate şi iubitoare. Multă vreme l'am ţinut în casă. Se mărise, îi crescuseră pene strălucitoare şi dese. Se plimba prin odae ca la el acasă, se urca pe scaune, pe mese, pe umărul meu şi mă privea cîntînd şi ţîrîind drăguţ, cum ţîrîesc puii cînd pornesc spre „adolescenţă". Şi fiindcă se învărase bine, iar cu puii celorlalte cloşti erea cam deopotrivă, l'am lăsat prin grădină să'şi caute prieteni. Şi prieteni îşi găsi curînd puiul din flori, îşi găsi şi mamă: o cloşcă blajină care în curînd începu să'l socotească de ai săi.

Cînd cloşca îşi chema copiii, să le'nparta grăunţele răscolite prin iarbă, cel dintăiu alerga la procopseală puiul venetic. In amurg, cînd cloşca'şi strîngea odraslele sub aripi, iar ea ţanţoşe se uita împrejur şi'n sus, cu grije şi mîndrie, veneticul se vîra cel dintîiu sub pene. Dacă încăpeau ori nu toţi ceilalţi legitimi, puţin îi păsa lui! Se vîra cu nădejde, la căldură şi piuia linguşitor. Ceilalţi mai plîngeau pînă se strîngeau în sfîrşit cu toţii, mai bine ori mai rău, sub aripele protectoare.

De cîtă-va vreme vre-o cîţi-va din puii cu drept la dragostea cloştei, începură să pircoteze, păreau bolnavi, loviţi ori ce, nu îmi dam eu seamă. Dar într'o zi surprind pe veneticul cel gras şi împănat, ciocnindu-i în cap cu străşnicie. Pus sub observaţie, ticălosul nu'mi desminţi bănuielile. Îi ciupea de cap toată ziulica, îi isgonea de la mîncare. In mijlocul strachinei cu malaiu numai el se răsfăţa îmbuibîndu-se, ceilalţi înfricoşaţi şi ciocăniţi, ciuguleau pe de lături, iar cloşca se uita cînd la ei, cînd la el, mirată şi nedomirită. Noaptea, fiind că — mai bine hrănit — îi întrecea pe toţi ceilalţi în mărime, numai el se aciua în penele mamei amăgite. Bieţii isgoniţi, pe băţul din coteţ înşiraţi, tremurau din aripioare!

Şi... într'o zi l'am tăiat şi l'am mîncat, infamul!

Vai, cum nu pot aplica aceiaşi pedeapsă parveniţilor lumei!!

Cu o deosebire: carnea lor a-şi da-o ciinilor!

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0 80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

† ST. D. POPESCU

Telegraful ne-a adus vestea că Luni 5 Septembre, pe cînd St. D. Popescu se ducea întru căutarea sănătăţii la *Davos*, după recomandarea doctorilor, a încetat din viaţă în trenul ce-l ducea spre Viena şi anume în staţia *Ungar Hradisch*, departare 138 klm. de Viena.

Cu St. D. Popescu se stînge un profesor de merit, care n'a luat catedra ca un punct de sprijin, ci i a consacrat toată puterea lui de muncă.

Născut la 30 Mart 1863 în Rîmnicul Sarat, după multă strădanii şi lipsuri, St. D. Popescu ia licenţa în Matematici la Bucureşti la 1889, după care e şi numit profesor în învăţămîntul secundar, ca suplinitor la Liceul Matei Basarab din Bucureşti.

In urma concursului depus în 1890 St. D. Popescu a fost numit profesor provizor la gimnaziul din Tîrgovişte, unde a funcţionat şi ca director de la Dec. 1890 pănă la Ianuar 1895, cînd se transferă la Rîmnicul Sărat, oraşul său natal, după ce dădu un al doilea concurs de Geografie şi căpătă numirea ca profesor de Geografie.

Luîndu-şi concediu pentru perfecţionare de studii, urmă cursurile de Geografie la Lipsca, apoi călători un an în Anglia şi căpătă titlu de doctor în Filosofie în 1902, şi cum d. Haret, ministrul de atunci apreciase destul de bine pe Gh. D. Popescu îi înlesni mutarea la Iaşi cu cele 2 catedre, luînd Geografia la şcoala comercială superioară şi Matematica la şcoala normală „Vasile Lupui".

Catedra era pentru Gh. D. Popescu un apostolat, iar el capatase din Germania acele însuşiri profesionale, că devenise Neamţ prin punctualitatea îndatoririlor sale. Drept, înainte de toate, munca şi meritul erau singurele luate în samă şi elevii sei ştiu mai bine ca toţi rarile calităţi ale sufletului profesorului lor.

Cu pregătirea sa în Geografie nu se putea ca St. D. Popescu să se cuprindă în cei 4 păreţi ai şcoalei Comercisle, ci în 1904 dădu examen de docenţă şi fu numit docent la Universitatea de Iaşi pentru Geografie.

La lecţia sa de deschidere, la care au asistat foarte mulţi profesori, noul docent a dat dovadă de ce adînci cunoştinţi dispunea în predarea noului său curs.

Docentul de la 1904, deveni agregat în 1908 Octombrie 1 şi era sorocit să fie rîdicat la rangul de profesor de geografie la 1 Octombrie anul acesta.

Şcoala Ieşană pierde un distins profesor, căci de la şcoala Normală la Universitate Şt. D. Popescu, îşi ducea cunoştinţile sale cu puterea educativă a omului ce le profesa.

Şt. D. Popescu, mai ocupă şi postul de conferenţiar la Seminarul pedagogic, în care calitate a scris chiar în metodica geografiei.

Ştefan D. Popescu, acum era pus pe cale de a produce şi în domeniul literaturii didactice.

Moartea năprasnică a curmat această voinţă, această muncă, această personalitate.

Şt. D. Popescu, avea şi distincţiuni didactice. Răsplata muncii pentru învăţămînt clasa I-a; ofiţer al Coroanei României, şi cavaler al Stelei României.

Defunctul era moş după mamă d-lui Vespasian Pella.

In chestia pieseĭ Pantelimon

Primim următoarele:

Domnule Director,

Am avut plăcuta surpriză de a citi în ziarul „Evenimentul". o scrisoare de jălanie, iscălită de un d. Achille Popescu „artist-director".

In această scrisoare d. Popescu se jăleşte ca noi—autorii piesei „Pantelimon"—am avertizat, prin ziare publicul din provincie, să nu lase a i se surprinde buna credinţă de către droaia de cabotini, cari au tăbărît asupra provinciei cu tot soiul de piese „Pantelimon", răsărite—spuneam noi—ca ciupercile după ploae".

E drept că am făcut această avertizare, dar am fost îndreptăţiţi să o facem văzînd procedeul absolut necinstit de care se serveau acei cabotini.

Negreşit, ori cine are dreptul să abordeze un subiect şi să alcătuiască o piesă, dacă 'l tae capul—şi vedem, că d. Popescu are pretenţiunea lăudabilă, că şi d-sa e unul dintr'aceştia. Dar e un fapt pertinamente necinstit că atunci cînd piesa n'ai jucat'o în Capitală—d. Popescu ştie, că bucureştenii sunt cam pretenţioşi!—să te serveşti de succesul pe care o altă piesă „Pantelimon" l'a avut în Capitală şi s'o dai pe a ta drept aceea.

Piesa noastră bună—rea—noi nu suntem indicaţi s'o apreciem—s'a jucat de zece ori în şir în Bucureşti, numai cu trupa *Victor Antonescu*, şi am fi fost într'adevăr nişte.. părinţi cu totul denaturaţi, dacă am fi lăsat publicul să creadă că în provincie piesa noastră va fi jucată de d. Achille Popescu! Jucată de d. Popescu? Nici-odată! A, dacă am fi ştiut că d. Popescu e absolvent al Conservatorului—cum o spunea în scrisoarea d-sale—poate nu ne-am fi apărat piesa cu atita disperare de bănuială, că în provincie va fi jucată de d-sa!

Noi însă n'am ştiut lucrul acesta, căci noi nu'l apreciam pe d. Popescu după certificatele d-sale misterioase, ci numai după jocul său. Şi acest joc, de ori-ce ne dădea dreptul să-l bănuim, numai că e absolventul Conservatorului—nu! De asta nu-l puteam bănui!

Aşa fiind, credem că nu e chestiunea de tarabă atunci cînd tai scurt nişte procedeuri necinstite. Prea se etalează o lipsă totală de scupule, în procedeurile cabotinilor vizaţi, la noi, prea cred aceşti domni că se pot folosi de toate mijloacele, pentru a păcăli lumea, în special cabotinii, cu a lor sub inteligenţă de cafenea, cred că-i pot lega la gard cu aceiaşi inimă uşoară cu cari primesc fluerăturile aceloraşi provinciali. Domnul Popescu ştie despre ce e vorba!

In ceia ce priveşte comedia „Balotajul coanei Manda" scrisă de unul din noi şi care, spune d. Popescu că ar fi căzut. D-sa ştie că nu i-am încredinţat-o d-sale s'o joace şi deci e afară de calităţile intriseci ale acestei comedii cari a făcut săli pline. — Numai faptul că am apărat-o de d. Popescu, o punea la adăpost de cădere, o garanţie mai sigură că aceasta nici că se poate!

D. Popescu mai are pretenţia, — aşa reese cel puţin din scrisoarea d-sale că e tot aşa uşor să scrii o piesă de teatru, cum ar fi uşor să faci pe amorezul-prim, fiind peltic sau pe tenorul fără să ai un pic de voce.. Evident, noi nu vom juca teatru în viaţa noastră, pentru că recunoaştem că n'avem chemarea. Dar vom scrie piese de teatru,—atîta timp cît vom avea din partea publicului, aceiaşi caldă întimpinare pe care am avut-o cu „Pantelimon",—atît ca succesele noastre să provoace în totdeauna cîte o scrisoarea a d-lui Achil Popescu.

Primiţi, vă rugăm, domnule director, încredinţarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Mefisto & Maximin

Litere-Ştiinţe-Arte

Un consacrat.—După o lungă întrerupere poetul St. O. Iosif reapare cu mai multe bucăţi în „Viaţa Romînească". Cea dintăiu: „Cu ochii tăi" începe cu aceste două strofe:

Cu ochii tăi ca cerul clar,
Ca cerul clar de primavară
Tu m'ai făcut să plîng amar
Cînd m'ai privit întăia oară.

Din clipa cea dintăia deci...

Nu mai cităm. Cele două cacofonii din prima strofă sunt dizgraţioase. Dar juridicul „deci"—care şi aşteaptă fatala rimă în „veci"—e mai disgraţioasă încă.

In a doua bucată: „Elegie" ne izbesc rime ca:

...toate rîd în preajma ta—
Şi plînge 'n tine inima...

A 3-a bucată: „De profundis" începe:

O Doamne, cîte ţi-am cerut
Şi ce mi ai dat în schimb tu mie?...

Prozaic în ultimul grad!

In cea din urmă bucată „Ad mortem" rimează „teamă" cu „blesteamă". E un sonet în care ultima strofă sună aşa:

Tu singură eşti vrednică să vindeci
Un suflet bîntuit de mari restrişti
O, umbră sfînta'a morţii, vino,
vin' deci!

Cel mai neîncercat diletant nu abuzează mai mult de o rimă pur eminesciană ca aceasta. E un „deci" care sună încă mult mai rău de cît cel citat mai sus.

..Să fie acestea surprizele literare de toamnă?

*

Se anunţă apariţia unei reviste literare iaşane „Versul". După cum arată titlul, publicaţiunea nu va publica de cît versuri.

Numai versuri bune şi frumoase, sperăm.

*

O broşură interesantă. în editura Falque din Paris—„Meschnikoff philosophe" combate cu violenţă părerile filosofice ale cunoscutului savant rus.

*

In urma dispoziţiei autorităţiior republicane după care naşterile, căsătoriile, înmormîntările se oficiază numai de funcţionarii civili, fără obligaţiuni religioase, preoţii din districtul Braga au hotărît a... boicota populaţia republicană, refuzîndu-i ori ce asistenţă.

Guvernul a ameninţat pe preoţii... grevişti cu închisoarea, dacă vor continua să refuze unele servicii cerute de locuitori.

*

Noua dramă a lui Israel Zangwill „The Next Religion" (Religia de miine) va fi jucată, la începutul stagiunii viitoaro, pe mai mai multe scene americane, în acelaş timp.

Cel mai nou număr al revistei „Les Annales" anunţă că la 1 Octombrie va avea loc inaugurarea solemnă a unui „Cerc" al Analelor sub preşidenţia de onoare a d-lui consul Blondel şi cu concursul d-rei Helena Văcărescu.

Tot la acest cerc urmează să aibe loc mai tîrziu conferinţa poetului Jean Richepin.

*

STRUNA ZILEI

DUPĂ ATENTAT

Ţarul a mulţumit populaţiunii din Kiev pentru căldura cu care l'a primit.

Ziarele

Ţarul a forţat figura...
Şi la Kiev şi 'n tot locul
Mult i-ar fi plăcut căldura
Dacă n'ar fi fost şi... focul.

INFORMATII

Statuia Cuza-Vodă.—*Vorbim în pagina I a a ziarului despre noua fază în care a intrat* nerîdicarea *statuei lui Cuza-Vodă. E vorba de o adresă pe care preşedintele comitetului, d. Gr, Ghica-Deleni, a adresat-o primarului oraşului Iaşi, scrisoare al cărei conţinut este următorul;*

Domnului Primar al Comunei Iaşi

Am primit adresa D-voastră No. 18601, din 2 curent şi am onoare a vă răspunde:

Astă-primăvară, sub diferite motive, care nu le mai reamintesc aici, aţi insistat, ca monumentul *Cuza-Vodă* să fie aşezat în Piaţa Unirei.

Cu toate că mai toată unanimitatea membrilor Comitetului şi eu, eram de o idee absolut contrară, am fost nevoiţi, obligaţi pot spune, să cedăm stăruinţei D-voastră, numai ca să vedem îndeplinit înălţarea monumentului, care-i de mult gata şi a pune capăt rălei voinţi ce sub diferite pretexte s'a manifestat, împiedecîndu-ne de un an de zile în lucrarea patriotică, care am fost cei dintăi a o întreprinde în România.

Siliţi dar, am accedat propunerei D-voastră — însă sub oare care condiţiuni — pe care nu le aţi îndeplinit nici pînă astăzi, — împiedecîndu-ne astfel să facem aşăzarea pe locul ales de noi şi cedat de primăria precedentă.

Aţi executat fondaţiunile cum aţi vroit, şi unde aţi vroit, şi acuma se învederează pentru toată lumea, că locul este impropriu şi desavantajos monumentului — fără a mai vorbi de problematica soliditate a lucrărei în sine.

D-voastră vroiţi astfel să ne siliţi să punem frumosul nostru monument istoric dinaintea băcăniei d-lui Ermacov (proprietatea d-lui Xenopol) şi într'un colţ al unei pieţe, diformă prin ea însăşi, în calea şinelor de tramway, avînd aerul a fi un act de ireverenţă pentru personajele ilustre reprezentate în acest monument. Acest fapt ne crează o situaţie ridiculă prezentîndu-ne lipsiţi de cel mai elementar discernămînt.

In asemene condiţii declar, că punerea monumentului pe locul ce l'aţi ales şi în condiţiunile în care voiţi să l aşazaţi, mă sileşte se declin orice responsabilitate, remăind totul pe a D-voastră răspundere.

Cît priveşte vestirea ce îmi faceţi că v'a *sosit un soclu pentru monumentul nostru*, ea mă surprinde de oarece monumentul este complect adus de noi în Iaşi, încă de anul trecut, — avînd soclu în granit de Bareno, executat după desenul d-lui architect Gh. Sterian, colegul nostru; şi este inadmisibil astăzi să se altereze compoziţia monumentului cu adăugiri, pe care nu le-am admis şi pe care le ignorăm cu totul.

Bine voiţi a primi vă rog Domnule Primar asigurarea prea distinsei mele consideraţiuni.

Gr. Ghyka Délèni
Preşedintele Comitetului pentru rîdicarea Statuei CUZA-VODĂ

Examen de subofiţeri.—In ziua de 1 Octombrie curent, se va ţine examen eliminator la fie care comandament de corp de armată, pentru funcţiunea de subofiţeri de administraţie cl. II-a.

Cei găsiţi apţi vor fi autorizaţi a se prezenta la Bucureşti, în ziua de 1 Octombrie curent la comandamentul corpului II de armată, pentru a examinaţi de o comisiune numită de minister.

Subofiţerii candidaţi vor trebui să aibă cel puţin două clase gimnaziale sau să fi absolvit şcoala pregătitoare de subofiţeri şi să aibă o scriere frumoasă corectă şi ortografică. La examen vor fi primiţi numai cei din activitate.

Programul după care vor fi examinaţi, va fi cel prevăzut în decizia ministerială cu No. 13 din „Monitorul Ostei" din 1883, cu următoarele adăugiri:

1) Regulamentul serviciului în campanie.

2) Armamentul pulberile şi materialele armatei.

3) Legea şi regulamentul pentru înaintarea în armată.

La 15 Septembrie a. c. se va deschide la Botoşani, iarmarocul anual, care va ţine pînă la sfîrşitul lunei.

Manevrele. — *Trupele din corpurile III şi IV, cari vor face manevrele regale vor începe la 20 Septembrie luptele de divizie contra divizie, care se vor urma şi sfîrşi cu luptele de corp contra corp de armată.*

In vederea acestor lupte toţi ofiţerii arbitri şi informatori vor pleca la 19 c. pe cîmpul pe manevre.

E interesant de ştiut că atît corpul IV cît şi corpul III vor avea în manevre toate trupele din care sînt formate.

Nici o unitate din acele corpuri nu va fi reţinută de la manevre din cauza epidemiei de holeră.

Trupele din Galaţi şi Brăila au fost ţinute sub supraveghere timp de cinci zile, apoi au plecat în marş, pentru formarea unităţilor de luptă în manevre.

Aseară a încetat din viaţă pensionarul Const. Teohari, în etate de 63 ani. Defunctul fusese mult timp casier al comunei Iaşi.

Ministerul instrucţiunei publice a dat delegaţiune d-lui Suluţiu Aureliu, profesor-titular la liceul din Ploeşti, să inspecteze cu începere de la 1 Septembrie a. c., şi pînă la 1 Decembrie a. c. şcoalele particulare primare şi secundare din ţară, în care limba de propunere este străină.

Catedra de geografie de la şcoala comercială superioară, pe care a ocupat-o regretatul profesor St. Popescu, va fi redusă prin budget. Orele vor fi distribuite la trei profesori, cari n'au 15 ceasuri de predare.

Elevii şcoalei normale, în număr de 96, cari au căzut astă vară la examenul de capacitate, vor fi concentraţi la şcoalele normale din Iaşi şi din Craiova şi vor depune examen cu începere de la 15 c.

Examenele de capacitate la clasele IV şi VIII, sorocite să înceapă la 16 c., au fost amînate pentru 22 c.

Numai astă seară Vineri şi la matineul de mîne Sîmbătă se reprezintă le Teatrul-Circ Sidoli (Cinematograful Pathé-Frères:) „Clopotarul de la Notre Dame din Paris", punere în scenă specială pentru cinematograf, după nemuritoarea scriere a poetului-dramaturg Victor Hugo.

Piesa cuprinde două acte mari şi rolurile principale sunt interpretate de d. Garry de la Comedia Franceză (Arhidiaconul Frollo)—d. Henry Krauss, de la teatrul Sarah Bernhardt (diformul Quasimodo)—d. R. Alexandre de la Comedia Franceză (Phoebus)—Steaua Operei Mari din Paris, *d-ra Stasia Napierkowska*, interpretează rolul Esmeraldei.

Acţiunea se desfăşoară înaintea şi în interiorul catedralei Notre Dame din Paris, una din minunile arhitecturei gotice.' (Construcţia acestei biserici a fost începută în 1163 şi isprăvită în 1230).

Această superbă scriere a nemuritorului poet-dramaturg este întăia apariţie din noua serie a cinematografiei moderne, a cărei ţintă este apropierea cît mai posibilă de genul artei teatrale.

Repertoriul viitor al teatrului Pathé Frères, va cuprinde piese mari în acest gen, ocupînd cu ele cea mai mare parte a programului.

Cinematograful creează astfeliu o eră nouă, al cărei scop este înlocuirea prin el a artei teatrale moderne, ale căror roluri vor fi interpretate numai de somităţile scenelor pariziane.

Programul nou cuprinde apoi sujete comice, sportive, educative precum: O călătorie în Tunisia (nordul Africei)—Asămanare fatală, mare roman însufleţit—Primul număr din noul ziar însufleţit **„La Mode à Paris"** ale cărui rubrici însufleţite se ocupă exclusiv de noutăţile şi creaţiile moderne ale modelor pariziane—Rozalia vrea să slăbească, scene comice—*Cavaleria Belgiană*, scene şi vederi militare—Seară de premieră, scene comice de moravuri pariziane, etc.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

Un caz suspect în Iaşi. — In trenul de Dorohoiu, ce venea spre Iaşi, s'a urcat eri în gara Larga, într'un vagon de clasa III-a, un pasager căruia, mai tîrziu, i-a venit rău, fiind apucat de vărsături.

Şeful gărei fiind avertizat şi alarmat, a înştiinţat imediat autorităţile din Iaşi.

*

Cu privire la acest caz, iată ce bine voieşte a ne spune d. dr. Floru, medicul şef al oraşului.

Pînă la cercetări mai minuţioase, boluavul a fost izolat în vagon, şi s'au luat toate cuvenitele măsuri în consecinţă.

Alarma însă nu era justificată. Bolnavul sufere de mai multă vreme, de o grea boală de stomah, care-i cauzează dese vărsături.

Analiza dejecţiunilor a dovedit, că nu este vorba de un caz de holeră.

Bolnavul a întrat în spital, pentru a-şi căuta de vechea sa boală, pentru care venise în Iaşi.

Propagatorul adventist, despre a căruia arestare am vorbit, au fost aseară expediat la Bucureşti, după cererea siguranţei generale.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Reducere de catedre.**—*Aplicarea noului orar cu 15 oare pentru profesorii secundari, ce n'au 20 de ani de serviciu, întîmpină mari piedici băneşti în minister. Cum sînt 1000 de profesori secundari, cărora li se aplică sporul de oare pentru cei 60 lei lunar, şi cum aproape 400 sînt cu peste 30 ani de serviciu, urma ca legea să se aplice la 600 profesori. Cum însă sporul de 3 oare reprezintă 1800 oare de dat profesorilor, trebue o reducere de 120 catedre, socotit a 15 oare catedra.*

Pentru moment însă nu s'au putut reduce de cît 44 catedre, adică numai 660 oare. Neputinţa de a se reduce pentru moment toate cele 120 catedre ar lăsat un gol budgetar de peste 100,000 lei. Pentru a se acoperi acest gol ministerul a dat năvală la toate alocaţiunile pentru sporuri de oare, în care a găsit scăpare. Ca urmare a acestei manevre budgetare ministerul s'a arătat foarte zgîrcit cu sporurile de oare, ba pe unde a putut a concentrat clasele numai să nu plătească sporul. De pildă, d. N. Cojocaru agronomul şcoalei primea anul trecut un spor de 8 oare; anul acesta s'a sfeterisit fondul şi i s'au concentrat clasele I—IV, urmînd a lucra cu clase unite de cîte 80 elevi, în loc de clase cu 40—50 elevi.

❑ *D. Take Ionescu va sosi în Bucureşti, Mercuri 14 Septembrie.*

❑ *Am anunţat la timp, că d, Grigore Buicliu, membru în comitetul central şi-a înaintat demisia din această demnitate.*

D. Grigore Buicliu, a fost numit de d. Haret, ca reprezentant în comitetul ministerului de instrucţiune.

Acum d. Arion a respins demisia d-lui Grigore Buicliu, care e fruntaş liberal,

Prin aceasta d. Arion a ţinut să dea o nouă dovadă de consideraţia ce dă guvernamentalilor locali, care cerea cu insistenţă primirea acelei demisii.

❑ *In ultimele trei zile s'au constatat în oraş şapte cazuri noi de febră tifoidă.*

Toţi bolnavii au fost izolaţi.

❑ *Mercuri seara a avut loc o consfătuire la clubul grecinist, convocată în chestia serbărilor jubiliare.*

Toţi membrii presenţi au cerut d-lui Grecianu să stăruie din răsputeri pentru contramandarea serbărilor.

❑ *Privitor la serbările jubilare ale Universităţii din Iaşi, s'au iscat grave deosebiri de păreri, între rectorul Universităţii pe de-o parte, primarul, secretarul general al ministerului instrucţiei şi prefectul de poliţie, de alta.*

Prefectul do poliţie este contra serbărilor, fiind-că n'a fost învitat să-şi dee părerea şi să conlucreze la alcătuirea programului.

Primarul se află la Sinaia, de unde se va reîntoarce Luni, cînd se va şti pozitiv, dacă serbările vor avea sau nu, loc.

In tot cazul, ele vor avea un caracter mai mult intim, şi contrar tuturor afirmărilor, M. S. Regele nu va veni la Iaşi. ci va fi reprezintat prin Alteţa Sa Principele Ferdinand.

Din străinătate vor veni 10 profesori, şi din Iaşi vor fi învitaţi toţi oamenii cu poziţiuni sociale mari, cari şi-au făcut studiile la Iaşi.

Vor fi 3 banchete şi la nici unul nu va fi învitat prefectul de poliţie, care este adversarul cel mai mare al serbărilor jubilare.

Regretăm din suflet c'a sosit prilejul să fim de aceeaşi părere cu prefectul de poliţie.

❑ *Sora poetului Al. Vlăhuţă, d-na Eltsa Străjescu şi fratele poetului, Mihalache Vlăhuţă, au obţinut binecuvîntarea mitropolitului, de a lua haina monahală.*

D-na Străjescu va fi călugăriţă în monastirea Agapia, unde se află şi tatăl seu,—iar fratele poetului la Secul.

Să ştie, că atît părintele, cît şi mama poetului Vlăhuţă,—s'au făcut deasemenea călugări.

❑ **Nelinişte între săteni.**—*Un proprietar sosit din Botoşani ne comunică, o ştire de o gravitate deosebită.*

De cîte-va săptămîni autorităţile au fost înştiinţate, cu sătenii din mai multe comuni din acel judeţ, fiind nemulţumiţi de învoelite agricole, s'au înţeles a incendia girezile de pîne şi stogurile de fîn de pe moşiile proprietarilor unde există neînţelegeri.

Astfel sătenii au incendiat: două girezi de grîu pe moşia Bărsăneşti, proprietatea d-lui Enacovici; două girezi pe moşia Bivolari a d-lui dr. Henyk; iar pe moşia Durneşti-Cucuteni, proprietatea Societăţei „Dacia-Romînia", au dat foc şurelor unde să adăposteau 2—300 capete vite,

Consiliul superior, fiind înştiinţat, a comunicat prefecţilor pentru a lua dispoziţiuni ca noaptea grînele aflătoare pe cîmp să fie păzite de străjeri.

❑ *Se ştie că precesul Cuza—Socor, la Curtea cu juri din Iaşi, a fost fixat pentru zilele de 27 şi 28 Septembrie.*

Domnul A, C. Cuza, într'o petiţie ce-a înaintat-o astă-zi d-lui preşedinte al Curţei cu juri, cere să se preschimbe acele termene, în altele mai apropiate, de oare ce, în zilele stipulate, vor fi serbările jubiliare universitare.

Cererea de preschimbare a fost respinsă, de oare-ce citaţiile au fost deja înaintate.

❑ **Comitetul pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, se va întruni Duminecă, la orele 3 după amiază, acasă la d. Gr. Ghyka-Deleni, şi va redacta un proces-verval, prin care va declara, că refuză să predee statua, pentru motivele că primarul nu s'a ţinut de angajamentele ce le luase faţă de comitet, şi anume: „că fondaţiunile n'au fost gata în ziua de 15 Iulie, şi că statuia a suferit o alterare prin comandarea unui nou soclu, pe cînd primarul se obligase a lăsa statuia absolut neschimbată.**

❑ **Din Chişinău se află, că populaţia e viu alarmată de numeroasele cazuri de holeră constatate în multe localităţi din Basarabia, şi care se ţin ascunse de autorităţi.**

Multe familii se pregătesc să părăsească oraşul şi tîrguşoarele.

❑ *Inspectorul administrativ Emit Vulpe, care ţine loc de prefect la Romau, a făcut raport pentru destituirea lui Florea Tutunaru, celebrul poliţai-bandit al Romanului.*

❑ **Prin cercurile clericale, se colportează o declaraţie drastică, făcută de Mitropolitul Moldovei, în ultima consfătuire a preoţilor.**

Vorbind în contra recăsătorirei preoţilor văduvi, Mitropolitul Moldovei, zise între altele:

— *„Recunosc că e o situaţie grea, dar mă unesc şi eu cu cuvintele rostite de Mitropolitul Calinic, şi prefer să tolerez pacatul neştiut de alţii, de cît să aprob o reformă, care ar jigni sfinţenia tagmei preuţeşti".*

Preuţii discută mult această declaraţie.

❑ **In astă-seară, peronul gărei locale, va fi pentru întîia oară iluminat cu electricitate.**

Vorba ceia: mai bine tîrziu, de cît nici odată.

❑ **D. Stamatiu, ajutor de primar se întoarce mîine din concediu.**

❑ **Eri s'au întrunit în salonul cercului didactic din Iaşi profesorii şcoalei normale „Vasile Lupul" din Iaşi, în chestia distribuirii oarelor la profesori. A luat parte şi d. D. Cădere, inspectorul şcolar, care a adus la cunoştinţa d-lor profesori schimbările aduse în economia orarului.**

D. Gh. Scorpan stăruind a rămînea profesor la Liceul Naţional, în locul d-sale au fost complectaţi cu oare d-nii profesori Nedelcu şi Atanasiu D. A. pentru desen.

S'a dat dreptul administrativ şi constituţional d-lui Popescu Pericle.

S'a dat d-lui Gh Ghibănescu, clasele III-a, IV a, V-a şi VI la şcoala normală şi s'a admis ca pe cît se poate să se păstreze continuitatea şi rotaţia claselor între d-nii profesori.

Ca desiderat direcţia şcoalei văzînd marele număr de profesori ce vor urma la şcoală, care are 10 clase, şi cum actuala slujbă de transport e insuficientă se propune ministerului să cumpere un automobil mare ca aşa să poată duce pînă la 15 profesori.

❑ **O pensie de 400 lei lunar a fost reconoscută văduvei şi minorilor defunctului doctor Juliano.**

❑ **Eri s'a sfinţit la biserica sf. Neculai, drapelul societăţei Unirea Poporului. După oficiarea serviciului divin s'a servit oaspeţilor o masă.**

D. Enea, consilier comunal, a reprezentat pe primarul oraşului, care era naşul drapelului.

❑ **Eri pe la orele 10, în lipsa părinţilor de acasă, fetiţa Elena Ionescu, din strada Hotin No. 31, jucîndu-se pe lîngă foc, i s'au aprins hainele.**

Fiind transportată la spitalul Caritatea, din cauza rănilor grave, a încetat din viaţă.

❑ **Calul de la docarul d-lui Goilav, administratorul domenilor comunei luînd vînt pe strada Negri, a dat peste Şmil Moise făcîndu-i mai multe răni.**

❑ **A fost arestat Fridel Iţic, din str. Nicolina, pentru că, luîndu-se la ceartă cu o soră a sa a voit să o înjunghie cu un cuţit.**

❑ **Comitetul instituit pentru ridicarea statuei lui M. Kogălniceanu, a fost convocat pentru Luni 12 Sept. c. ora 5 p. m., la universitate, în vederea ultimilor dispoziţiuni necesare desvelirei statuei lui M. Kogălniceanu.**

Comitetul se compune din: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, Principesa Moruzi, I. T. Bureda, C Climescu, Dr. D. Hurmuzescu, A. C. Cuza Maior G. Văleanu, Gr. Buiucliu, Sebastian Moruzzi, Vespasian Pella, C. Penescu, A. B, Brandza, C. Krupenschi, Dr. G. Bogdan, P. Poni, Elena Meissner, Dr. Manicatide, Alex. Teodoreanu, D. Grecianu, A. D. Xenopol, N. Ganea, D. Cădere, T. Stratilescu, Economii C. Ştiubei şi I. Gotcu.

❑ **D. C. Stere, care a fost chemat telegrafic la Sinaia d. d. Brătianu, va sosi mîine dimineaţă în Iaşi.**

In cursul săptămînei viitoare, membrii clubului liberal şi comitetul executiv din Iaşi, vor fi convocaţi la o consfătuire.

❑ **D. Alexandru A. Badareu, care se află astăzi în Galaţi va sosi la noapte în Iaşi.**

❑ **Astăzi cu trenul de 11.20 au fost aduse în Iaşi rămăşiţele mortuare ale regretatului profesor Ştefan D. Popescu, iar înmormîntarea a avut loc tot astăzi la ora 4.**

❑ **Direcţia conservatorului anunţă, că Luni, orele 10 a. m., toţi elevii care participă la orchestră şi cor, să fie presenţi în sala conservatorului.**

❑ **Intrunirea marelui comitet Cuza-Vodă, va avea loc Duminică, la orele 3 p. m în saloanele d lui Ghica-Deleni, din str. Carol.**

❑ **Ministerul de domenii, a cerut comitetului societăţii viticole, de a nu supune la nici o plată, pentru produsele cu care pepinierele statului vor participa la expoziţia viticolă.**

❑ **Comitetul societăţii viticole a intervenit la direcţia vămilor, pentru a scuti de vamă maşinile ce urmează a fi aşezate la expoziţia viticolă.**

❑ **D. Cosmovici, a ajuns şi controlor de tramvaiu.**

Azi d-sa a înaintat un raport direcţiei tramvaiurilor, cerînd să se pedepsească cu o amendă de 10 lei, pe doi amploianţi, sub motiv că la halta de la Socola, unul din ei impins de o nevoie urgentă, părăsise o clipă vagonul.

Direcţia va găsi probabil o bună utilizare cu hîrtia noului controlor.

❑ **Numitul Gheorghe Manole, lucrînd la o maşină de treer, împreună cu fata Tinca Sîrbu, în etate de 16 ani, a sedus-o.**

Afacerea e la parchet.

❑ **Tribunalul a aplicat sigilii la casa defunctului general Nicolae Baldovin, strada Rafael.**

In sertarul biroului a fost găsit testamentul defunctului, scris în August, prin care institue legatar universal pe fratele său, d. George Baldovin, fost diriginte al oficiului telegrafic din Iaşi.

Averea defunctului se urcă la vre-o 600.000 lei şi se compune din moşia Făcuţii, lîngă Tg. Frumos, din casa din Iaşi în care defunctul locuia şi din bonuri,

Legatarul universal va avea de plătit rente anuale sorei defunctului, doamna Maria Gall şi fratelui, d. căpitan Baldovin.

Tatăl defunctului general, fusese ispravnic al judeţului Fălciu, sub Cuza Vodă, iar bunicul său fusese ispravnic al Romanului sub Vodă Mihai D. Sturza.

Generalul Baldovin, se retrăsese din armată, cu gradul de colonel, în urma unei osebiri de păreri ce-o avusese cu d. D. Sturza, pe atunci ministru de război.

❑ **Părinţii lui Bagrow.** — **Părinţii asasinului lui Stolipin, se află la Berlin. Ei au petrecut vara la Wiesbaden şi erau să se'ntoarcă la Kiev, cînd i-au surprins vestea despre fapta fiului lor.**

Tatăl lui Bagrow a fost vizitat de un redactor de la *Berliner Tageblatt*.

Plîngînd, bătrînul spune, că fiul său a căpătat o creştere exemplară, şi azi nu e decît o victimă a poliţiei.

Poliţia i-a pus arma în mînă, pentru a ucide pe primul ministru.

Părinţii lui Bagrov vor aştepta la Berlin, desfăşurarea evenimentelor.

❑ **Atît d. dr. Floru, medicul şef al oraşului, cît şi medicii comunei, au făcut azi mari inspecţiuni în oraş, luînd numeroase măsuri, în virtutea legei sanitare.**

❑ **Domnul P. P. Carp, a intrat în tratative cu societatea „Dacia-Romînia", pentru cumpărarea moşiei Durmeşti-Cucuteni (jud. Botoşani), în întindere de 2500 fălci, arabile şi imaş.**

Moşia fusese proprietatea decedatului boer Brănişteanu.

D. P. P. Carp va stabili la această moşie pe doi fii ai săi, care îşi vor stabili sediul politic în jud. Botoşani.

❑ **O nouă ispravă a lui Pantelimon.**—**Pantelimon, a apărut în dealul Paşcanilor, în pădurea Paşcani, în vîrful numit „la Catarg".**

Cum treceau pe şosea mai multe trăsuri, s'a aruncat într'un landou în care erau, între alţii, femeia Paulina Bercu şi Marcu Bercu. comercianţi din com. Cristeşti (Suceava).

Femeei i-a luat 40 lei, iar celorlalţi 3 ceasornice. In urmă s'a urcat pe capra landoului, şi a mînat caii vr'o cîţiva km., cînd la un cot, a sărit, perzîndu-se în pădure.

După spusa vizitiului, Pantelimon părea foarte emoţionat, iar la înfăţişare era slăbit şi cu barba nerasă de cîteva zile.

De data asta purta haine de şiac, cisme cu tureatca scurtă, pe deasupra un mintean scurt, o puşcă, în chimir 2 revolvere, iar pălăria verde.

Pe la 12 din noapte, cîrciumarul de la podul Moldovei, Iţic, a fost vestit de un străjer că cu cîteva minute mai înainte, Pantelimon a sosit într'o trăsură, însoţit de 2 indivizi. A voit să bată în geam, pentru a intra în cîrciumă, dîndu-se drept evrei. Străjerii i-au comunicat că de prisos încearcă, căci cîrciumarul, de la ora 10 în sus, nu mai deschide nici unui călător.

Ca o culme, — *lucru absolut exact* — în a patra trăsură, care venea în urma landoului pradat, se afla d. colonel Berlescu, inspectorul jandarmeriei, care venea spre Tg.-Neamţ.

Pantelimon, venise înadins prin pădurea Paşcanilor, ştiind că de Sf. Maria este iarmarocul anual în Tg. Paşcani.

După informaţiunile oamenilor, Pantelimon şi-a reluat din nou reşedinţa dintre Răuceşti-Grumăzeşti-Agapia-Varatec, unde are numeroase gazde şi e cunoscut şi simpatizat de populaţiune.

Cartierul general al poliţiei şi al jandarmeriei, a ramas la M rea de călugăriţe, Varatec, unde d. comisar Corfescu, conduce organizarea poterilor şi a jandarmilor deghizaţi în ţarani de carnaval.

❑ **Se ştie că imobilul in care se află instalat consulatul rusesc din Iaşi, fusese scos în licitaţie de către Epitropia Sf. Spiridon, pentru ieşire din indivizie cu şcoala grecească din Ianina şi dînsa uzufructuară a imobilului.**

După adjudecarea definitivă de către tribunal a imobilului, Epitropia a declarat recurs, care i a fost respins alaltăieri de Curtea de Casaţie.

❑ **C. S. Arhimandriţii Parthenie Antohie superiorul Sf' Mînăst. Secul şi Valeriu Moglan, starețul mînăstirei Neamţu, au fost chemaţi telegrafic în Iaşi de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen. Ambii au sosit azi în localitate.**

După cum suntem informaţi, această chemare stă în legătură cu schimbările ce se vor face în administraţia ambelor mînăstiri.

❑ **Judiciare.**—**Inaintea tribunalului Botoşani s'a înfăţişat alaltăeri procesul pentru calcarea legei trusturilor, ce a fost intentat d-lui Marcu Fischer, de principele Mihail Sturdza.**

Pentru comunicare de acte judecarea a fost amînată pe la 1 Octombre.

— Se ştie că procurorul de Botoşani a cerut reziliarea contractului de arendă a moşiei Ripiceni, în baza legei trusturilor. Alaltăeri a făcut intervenţie, proprietarul moşiei, d. C. G. Vernescu, cerînd şi el reziliarea, pe motivul că moşia este mai maare de 4000 hectare.

— Un important proces de falşuri în acte publice se judecă astăzi la secţia I a Curţii.

Este vorba de o bandă, compusă din Leon Manoliu, fost diriginte al şcoalei din Cotuna Georţenul, comuna Pomîrla, şi Dimitrie Ungureanu, fost factor postal în Botoşani şi din alţi 5 complici, cari au falşificat o serie de certificate de absolvire a 4 clase primare. Tribunalul Botoşani condamnase pe Manoliu şi Ungureanu la cîte 5 ani închisoare şi pe complici la cîte 3 luni.

Curtea, admiţînd în parte apelurile a redus pedeapsa lui Manoliu la 2 ani, iar a celorlalţi la cîte o lună.

— Importantul proces prin care d-nele Sutzu şi Condurato revendică domeniul Hudeştii mari, judeţul Dorohoi, proprietatea d-lui Frank, se va judeca mîne la Secţia I a Curţii. La tribunal acţiunea fusese respinsă.

Tribunalul secţia II a confirmat azi mandatul lui Iordache Mazureanu deţinut pentru furt.

— Cei doi jandarmi rurali, din Podul Iloaia, acuzaţi de omorul lui Gheoghe Rotaru, au fost depuşi la penitenciar, cu mandatul judecătorului de instrucţie al cabinetului II.

— Lispsind martorii s'a amînat astă-zi, la s. I-a a tribunalului, procesul falimentului Schnürer.

— Mecanicul D. Economu, de la C. F. R., s'a făcut vinovat de două omoruri prin imprudenţă. Conducînd trenul de marfă No. 808 şi dîndu-i o viteză exagerată, trenul a intrat în staţia Bălteni cu 12 minute mai curînd. Picherii M. Anton şi V. Pleviţ, care se aflau pe linie, au fost ucişi.

Tribunalul a condamnat pe Economu la o lună închisoare. In audienţa de azi a Curţii s. I, apelul mecanicului a fost respins.

Ultima oră

Bucureşti 9 Septembrie

Accident sau încercare de sinucidere ?

Bucureşti.—Şeful gărei Crivina, a anunţat azi autorităţile, că o d-nă, care mergea de la Brăila spre Bucureşti, a sărit din tren, în momentul cînd trenul părăsise gara Crivina.

D. Luca Popescu, sub şeful gărei Crivina, a găsit geanta acelei doamne, care conţinea două scrisori, una adresată procurorului, alta d-lui Victor I., un bilet de clasa 1-a pentru Bucureşti, şi o sumă de 9 lei şi 20 bani.

S'au făcut cercetări ulterioare, dar nu s'a dat de urma doamnei.

După unii, ar fi capatat numai leziuni uşoare şi şi-a continuat drumul.

După alţii, n'ar fi fost o încercare de sinucidere, ci doamna, venindu i rău şi eşind pe platforma vagonului, a căzut din tren.

Cercetările urmează.

IN CHESTIA TRAMVAIURILOR

Bucureşti.—In cercurile guvernamentale, circulă svonul, că în urma insistenţelor d-lui Lahovari, guvernul ar dori s'o mai slăbească în chestia tramvaiurilor.

Se aşteaptă însă întoarcerea d-lui Marghiloman, pentru a se lua o hotărîre definitivă.

UN RAPORT CIUDAT

Bucureşti.—Foarte rea impresie a produs la minister, raportul directorului Liceului Naţional din Iaşi, care sub denumirea de nevolnici, a căutat să lovească în toţi noii profesori trecuţi cu complectare de ore la Liceul Naţional, făcînd, se afirmă la minister, aluzie la d-nii Jacotă, Bude, Patrognet, Bujean, Dumitrescu, Petre Bogdan, M. Tomida, Agapescu, Vasile Botez, P. Gircineanu şi T. Patriciu.

Expediţia din Tripolis

Roma.—Ştirea despre o expediţie la Tripolis, a produs o vie agitaţie.

Faptul va avea probabil mari consecinţe.

Sinuciderea din Cîmpina

Cîmpina.—Mecanicul Ion Ionescu, s'a sinucis azi dimineaţă, lăsînd pe drumuri o soţie şi trei copii.

Mizeria l'a impins la acest act disperat.

Intrevederea Take Ionescu — Ionel Brătianu

Bucureşti,—Ştirea lansată de ziare, despre o intrevedere, între d-nii Take Ionescu şi Ionel Brătianu, nu este exactă.

Un monument lui Stolipin

Varşovia.—Societatea rusă înfiinţată după principiile manifestului din Octombrie, a hotărît să rîdice un monument, fostului prim-ministru rus Stolipin

REQUIEM PENTRU STOLIPIN

Sofia.—Un requiem s'a celebrat eri, aci pentru Stolipin. Au asistat reprezentanţii Curţii, personalul legaţiei ruse, şi miniştri streini.

Grevele din Spania

Madrid.—Căpitala are înfăţişarea ei obişnuită. Efectele grevei se arată numai prin încetarea muncei, în multe şantiere de construcţie.

Agitaţia mai continuă în ţinuturile din Gijon, Valenţia şi Jatiba.

Băncile străine ridică scontul

Paris.—„Banca Franţei" a urcat scontul la 4 jum. la sută. Banca Naţională a Belgiei de la 4 jum. la sută la 5 la sută. Banca Argliei de la 3 la sută la 4 la sută. Banca Danemarcei de la 4 la sută la 5 la sută, Banca Austro-Ungariei de la 5 la sută la 5 jum. la sută.

Retragerea ministrului de răsboi Schoneich

Viena.—„Monitorul Oficial", publică o scrisoare autografă a Imparatului, către ministrul de război, prin care îi mulţumeşte, pentru serviciile făcute, în timp de 50 de ani.

Un decret, numeşte pe generalul de infanterie, cavalerul Auffenberg, ministru de război.

HOLERA ÎN ŢARĂ

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a fost înştiinţat că femeea Stanca Ion Chirstea, din Gecet, s'a îmbolnăvit, prezentînd simptome suspecte. După cîte-va ore femeea a încetat din viaţă.

Analiza bacteriologică a dovedit că moartea i-a provenit, pe urma holerei asiatice.

Femeea Stanca venea des la Brăila, unde aducea lapte.

14 persoane ce veniseră în contact cu dînsa, au fost izolate.

*

Acum cîteva zile s'a constatat că la pichetul de grăniceri de la Vîrciorova, s'a urmărit să se introducă în ţară prin contrabandă nişte mărfuri, aduse din locuri contaminate de holeră.

Contrabanda era să se efectueze cu ajutorul grănicerilor.—Faptul însă a fost observat de nişte agenţi vamali, cari au confiscat marfa.

INŞTIINŢARE

La **şcoala Israelito-Romînă „Junimea No. 2" din Iaşi** *strada Palat No. 62 sunt vacante* **două locuri de institutori de limba romînă** *şi de un* **maistru de gimanistică şi canto.**

Doritorii vor înainta ofertele lor cel mult pînă la 12 Septembrie a. c, D-lui Dr. M. Milian, strada Palat No. 34.

Direcţiunea

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE
IASI

Franzbranntwein (spirt de vin cu sare). *Remediu contra tuturor durerilor muşculare şi nervoase, inflamaţiunilor, durerilor reumatice datorite efectelor sale antiflogistice.*

Sticla mică 70 b.
Costul sticlei 2 lei.

Depilator Unicul preparat pentru distrugerea părului pe părţile corpului unde nu convine a-l avea, fără a lasa nici o urmă de iritaţia pielei.

Borcanul 1.50 bani.

Chloralina. Remediu instantaneu contra durerilor de măsele stricate.

Sticla 1 leu.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

UA RECOMPENSA NATIONALĂ DE 24 000 FR
AUTORISATĂ DE GUVERNUL FRANCEZ — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS
Vindecarea sigură, radicală a specificului prin excelenţă contra BOLILORĂ SIFILITICE și a terribilelor urmări consecuţive, ganglionilor umfraţi sau ordinari, eczemelor și invetelate și rebele, acneilor, furunculilor și a tâtului, petrăgirilor oselor, durerilor osteocope, sperei, ptiziei, ulcerilor intestinelor și stomacului, din provenind din necurăţenia și viţiarea sângelui și din disfunctiunile ce onoră Pesmeții Dr Ollivier.
Celŭ mai efficace și energicŭ dintre Depurativii pentru sânge
BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER
Acești pesmeți din un gust forte plăcuți și de digestiune ușoră se conservă ani intregi în orice temperatură și climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşură acompaniază fie care cutie.*
Vorbindŭ de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acești pesmeți oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţii.*»
Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris
APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE TIMPILE

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Rominia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

OSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 1

Gradina Trajan

In fiecare seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program începe în fiecare Joi — al doilea în fiecare Luni amândoue programe săptămînale sunt

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Stal I-ia 1 leu. Galeria 50 bani.

Orchestra proprie sub conducerea maestrului Dimitriu.

Matineurile urmează regulat în fiecare Duminică şi serbătorile la Circul Sidoli

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1396 Duminică 11 Septembrie 1911

Dreptate pentru cei mici

Are să pară negreșit ceva paradoxal, un fel de anachronism, cînd se pronunță numai cuvintele de dreptate pentru cei mici. Trăim în adevăr într'o epocă în care ne bucurăm cu toții de la mic la mare de egalitate înaintea legilor. Și de sigur, poate părea ceva nepotrivit ca tocmai acum să se ceară dreptate pentru anume categorie de indivizi.

Și dacă e să ne luăm după cele ce stau scrise în legi, trebue să recunoaștem că în afară de cele, cari recunosc oare-cari drepturi numai cetățenilor, celelalte nu fac distincțiuni nici de clasă, nici chiar de indivizi.

Dacă examinăm însă starea de fapte, e cu neputință să nu recunoaștem că există clase sociale distincte, și chiar pronunțat deosebite unele de altele. De și ar fi greu, cel puțin la noi, să găsim baza pe care se face diferențiarea între ele, căci totuși în realitate deosebirea există. Că ea se datorește nașterei sau stării economice, ca și politica, nu se poate preciza, dar nu e mai puțin adevărat că aceste clase sociale stau în ființă și parcă au tendința a forma un fel de citadelă, nedînd așa ușor putința celor din clase considerate ca mai inferioare să treacă în altele mai superioare.

E de ajuns să arăt aici, că în una din cele mai democratice țări din lume, am numit Franța, a avut loc un congres al claselor mijlocii, la care au luat parte reprezentanții a 600.000 cetățeni. Și cu mirare s'au întrebat unii, dacă mai există în numita țară, clase sociale ?!

Dar, mirarea noastră a tuturor ar trebui să înceteze cînd în fața atîtor legi cari proclamă egalitatea noastră a tuturor găsim în legea comună, legea civilă, un articol 1472, care zice: „Patronul se crede *pe cuvîntul său*, pentru cătimea salariului, pentru plata salariului anului expirat și pentru aconturile date pe anul curgător". In fața unui asemenea text, egalitatea între noi în fața legii dispare. Toate mijloacele de probă ca mărturisirea, jurămîntul pot fi întrebuințate de ori-cine și contra ori-cui, dar cînd e vorba de patron n'ai voe să uzezi de ele. Patronul se crede *pe cuvînt*.

Ori cît ne lăudăm dar noi astăzi, cu progresul și civilizația la care am ajuns, totuși trecutul ne ține strașnic înlănțuit de dînsul și dacă facem doi pași înainte, apoi la sigur cu unul cel puțin rămînem sau dăm îndărăt.

Ne vine mereu înainte comparația lui Andronache Donici, care zicea că legile sunt ca pînza de paiajen, pe care muștele mari o rup, deci străbat prin ea, și numai cele mici se prind.

In aplicarea penalităților nu facem noi oare astă-zi nici o distincțiune? Tot așa tratăm pe omul sus pus, ca și pe cel din o clasă cu totul inferioară? A răspunde afirmativ ar fi negreșit a nega evidența.

Fără îndoială că se va putea răspunde că, încă nu există principiu sau regulă generală fără excepțiuni. Și deci în cazurile aici arătate n'ar fi vorba de cît de oari-cari mici abateri. Și de sigur răspunsul ar fi mulțumitor, dacă la mijloc n'ar fi o întreagă clasă de oameni, clasă bogată în oameni, în defavorul cărora se produc acele excepțiuni.

Or, progresul, civilizațiunea, care nu se poate înțelege fără o largă bază de democratizare, n'ar avea rațiune, dacă mulțimea aceasta de indivizi nu trebue să se ridice din condițiunea înjositoare pe care le o creiasă însăși legile.

E destul că ele simt inferioritatea pe care le o aduce reaua lor stare economică, fără să se mai adaoge și o consacrare legală a ei.

Deci în o astfel de societate se impuneau o serie de măsuri, pentru a ridica pe cel slab, punîndu-l pe picior de egalitate sau cel puțin nu așa de inferioară întru cît privește apararea drepturilor lui. Intr'un proces penal, unde societatea vine înarmată cu tot aparatul seu (judecătoresc și administrativ, individul rămîne micșorat și cu puține mijloace de luptă.

Iată petrecîndu-se un fapt rău, fapt vătămător ordinei sociale. Faptul a fost îndeplinit de cine-va, de un individ sau mai mulți. Societatea, prin reprezentanții săi caută pe autori. Descoperirea lor de multe ori însă, foarte anevoioasă, și fiindcă unul tot trebue să plătească, se întîmplă cazuri cînd cel chemat la aceasta este ori cel mai puțin vinovat ori de fel vinovat. Societatea bine înarmată are să confunde de multe ori pe nenorocitul căzut pe neprept în mîna ei, pentru că ea e tare, iar acesta slab.

Aceste rele și neajunsuri ale legilor au fost puse în atîta evidență cu ocazia celebrului proces pertractat mai dănăzi în fața autorităților judecătorești din Franța, în cît jurisconsulți de samă, legiști și chiar ministrul de justiție, găsesc că cadrul de procedură penală are dispoziții din alte vremuri, cari trebue să facă loc altora mai noi și mai conforme nevoilor sociale de astă-zi.

Așa, după ce s'a suprimat rezumatul pe care președintele curței cu juri era obligat a-l face, după închiderea dezbaterilor și care s'a dovedit în foarte multe cazuri a nu fi tocmai imparțial, acum se propun alte măsuri legislative.

Așa în procesul Steinheil, observîndu-se că aproape toți martorii au depus în fața Curții cu totul altfel, de cum au depus la judecătorul de instrucție, s'a cerut prin un proect de lege, ca martorii să fie asistați de un avocat și înaintea judecătorului de instrucție. Negreșit că atunci depoziția martorului va fi mai cu ingrijire controlată și nu i se vor pune în gură vorbe, pe care dînsul nu le-a pronunțat, nici se vor tălmăci cuvintele spuse în înțeles favorabil acuzatului, atunci cînd ele n'au conținut nimic așa.

Tot cu această ocaziune un alt proect de lege voiește să ia din mîna Președintelui curții cu jurați, interogatorul pe care acesta îl face acuzatului, înainte de a se asculta marturii și a se proceda la desbateri.— S'a văzut în multe cazuri că acela consideră de drept, ca fiind vinovat, acuzatul ce i s'a adus înainte, deci toate vorbele ce acesta va spune, toate reticențele ce el ar face, nu vor fi tălmăcite de cel întîi de cît ca o mărturisire a acuzatului. Unde se mai pun apoi întrebările captioase, insidioase, contra căror luptă greu unul priceput, dar foarte greu altul, care de și tare pe nevinovăția lui, nu le înțelege însă rostul ?!

Va rămînea dar, ca întrebările ce se vor pune acuzatului să se facă de procuror, de jurați, dar fără intervenirea de multe ori părtinitoare, adică preconcepută, a Președintelui Curții.

Iar toate aceste măsuri vin din aceiași intențiune, de a se lua apărarea clase lor mai slabe, mai lipsite de mijloace și materiale ca și intelectuale, pentru apararea drepturilor lor. Și negreșit ele sunt de natură a se medita asupra lor.

V. I. Radu.

Pace în Biserică n'avem

Conflictul Sinodal va reveni peste puțin la ordinea zilei. Dacă chestiunile bisericești, cari se înfățișează ca accesorii sau consecințe ale marelui conflict, sînt numai în discuțiunea cercurilor profesionale și direct interesate, curînd-curînd va fi de actualitate și de domeniul discuțiunii publice chestia sinodală în întregul ei, așa cum fusese pusă și discutată înainte de vacanță.

Se știe, care este atitudinea Inaltului prelat Gherasim Saferim. Dînsul se crede—și cu drept cuvînt—nedreptățit prin soluțiunea provizorie ce s'a dat chestiunii ridicată de el; Inaltul prelat consideră—și iarăși cu drept cuvînt—că Biserica a fost profund jignită de modul cum a fost judecată și hotărîtă cauza sa.

Pornind de la aceste două premise, ale căror temeluri nu pot fi contestate de ori-ce om de bună credință, Inaltul prelat Gherasim Saferim este decis pe de o parte a-și relua locul său în Senat, pe care nimeni, afară de marele colegiu care i l-a dat, nu i-l poate lua; iar pe de altă parte să poarte cuvîntul bun al reîntrării Bisericii pe calea dreaptă și a dogmelor nealterate.

Țara nu așteaptă altceva, pentru a secunda cu credință acțiunea sănătoasă a Episcopului martir, care s'a arătat demn de sacrificiul ce i s'a impus și pe care și l'a impus. Liniștea în Biserică nu se poate restabili prin violență, așa cum a încercat guvernul și membrii Sinodului.

Pentru împăciuirea spiritelor membrilor clerului, dreptatea și blindețea sînt unicile mijloace psihologice, cari pot atinge rezultatul dorit. De aceia lupta înălțătoare, pe care a dus-o pînă acum și pe care o va duce înaltul prelat va fi binefăcătoare.

Toate sufletele cinstite din țara aceasta o așteaptă cu nerăbdare.

Scumpirea traiului

Chestiunea, unica chestie a momentului de față, este aceea a traiului. Ea domină pe toate celelalte, și spre ea convergează tot ce poate fi acum preocupare de ordin obștesc.

Ce a pregătit guvernul pentru deslegarea ei? Ce crede remediabil în această chestie, și ce nu?

In privința asta nu spune nimic. Și totuși, din punct de vedere social, este singurul lucru care interesează și trebue să intereseze acum.

Din punct de vedere social,—pentru că numai un orb sau un inconștient nu vede că dacă nu se vor lua măsuri incisive pentru ieftenirea traiului, și mai precis: pentru eftenirea chiriilor, vom trebui să ne așteptăm în curînd, la orașe, la mari și aprinse lupte sociale în vederea urcărei salariilor.

E sigur, că mergem spre o întinsă mișcare de greve din pricina vieței care a suferit o scumpire atît de vădit artificială, și încă cu tendință de creștere.

Greva, care era un moment din lupta dintre capital și muncă, va fi la noi un resultat al scumpirei traiului în general și al scumpirei chiriilor în special.

Se va cere cu insistență și aprindere sporirea salariilor.

Și dacă știm ce tulburare produc grevele pe o piață economică bine organizată, necum pe una tînără ca a noastră, precum și ce repercutări sociale pot să aibă, nu există mai înaltă datorie de guvernămînt de cît a le preveni.

Sau crede d. Carp că poate îndrăzni să socotească, că cu reducerea taxelor pe făină și gaz și-a făcut datoria?

S'a jucat cu focul. A declarat că scumpirea e artificială. A afirmat că scumpirea este rezultatul unei spoliațiuni organizate. A zis că o va desființa. A avut și curagiul să sfideze pe protivnicii săi de a înlătura remediile plănuite de el, pentru ușurarea traiului.

Și n'a făcut nimic. A sgîndărit numai rana, a deșteptat speranțe, a dat făgădueli, pe cari colaboratorii săi, în mod nesocotit le-au mai exagerat,—iar mizeria orășenească a mers crescînd. O anchetă serioasă asupra greutăților gospodăriilor mici, și mijlocii, mai ales în ce privește mizeria locuințelor, ar da la iveală o stare de lucrnri rușinoasă din punct de vedere igienic și moral și direct primejdioasă din punct de vedere al rasei.

Ancheta aceasta ar mai dovedi, că nu este nici o soluție construirea de case individuale eftine, plătibile în condițiuni mai mult sau mai puțin avantagioase și că ceea ce ne trebue este construcția de complexe mari de case pentru închirieri eftine..

Intrebarea dar este ce vrea, să facă măcar pe viitor,—dacă își închipue, că guvernarea sa are un viitor—în chestiunea scumpirei traiului.

Altă chestie nu este acum la ordinea zilei.

Democrația orășenească îl va face să înțeleagă acest lucru, prompt și bine.

REDUCEREA SERBĂRILOR UNIVERSITARE

Nenorocitul rector magnific a comercializat într'atît serbările sale jubiliare, că, asemuitor ori-cărui negutitor în stare jenantă, a ajuns la un concordat: a redus fastul serbărilor cu departe peste cincizeci la sută.

Avînd contra tot orașul, chiar și propriul seu partid, magnificul, stăpînit, totuși, de mania jubiliară, a lasat-o mai ieftin, reducînd fastul serbărilor, numărul invitațiilor și oprindu-se la serbări jubiliare extra-ordinare: serbări intime.

Unui reporter de ziar 'i declarase în ajun, că are, pentru serbări, un „program mare, frumos, secret", iar a doua zi s'a oprit la un fel de program cu totul restrîns, la serbări cu caracter intim, o sumară serbare în familie.

De cît s'ar fi făcut de rîs în halul acesta, magnificul ar fi putut renunța, la o idee fixă, care începuse să iee toată asemănarea ideei lui Moralescu despre ofițerii de roșiori.

Dar boala este mai tare ca omul. Și cum serbările acestea sunt boală pentru rector, a preferit să le reducă, să le facă secrete, numai să le facă.

Pentru un reclamagiu de profesie, care trăiește prin reclamă și datorește titlul reclamei, ar fi fost greu, recunoaștem, să scape un chilipir extraordinar, de a lasa să treacă o ocazie cînd numele seu, înscris cu litere de aur în reclama vinului Mariani — va fi citat, recitat și declamat.

Căci de cînd are mania jubileului, nu se vorbește nici de Universitate, nici de profesori, nici de acei cari au creat universitatea, ci numai de rector. Ce-ar fi fost, Doamne, dacă s'ar fi făcut jubileul „mare și frumos", jubileul cu curse de cai, cu lawn-tennis, cu rectorul la deal, rectorul la vale, rectorul lîngă Rege, rectorul lîngă prinț!

Nevoit să reducă din serbări, magnificul va fi, asta ie drept, temelia serbărilor reduse, dar se va umfla mai puțin în pene, va fi mai puțin serbătorit.

Comerciantul de la Universitate a făcut un mic faliment. Strîns cu ușa din toate părțile, a fost nevoit să cadă la o împacare și să sperăm, că nici ea nu va fi primită.

Nu trebue jubileu. Nici mare, nici mărunțel. Și ar fi o adevărată nebunie dacă s'ar jubila chiar în intimitate, nu pentru a jubila, dar pentru a da o fișă de satisfacție unui reclamagiu, care vrea să-și impună marfa pe contul unei instituții culturale.

OAMENI ȘI LUCRURI

ZILE FARA ZORI

E titlul volumului de versuri despre care am amintit eri, vorbind despre orbul Costinescu.

Titlu suggestiv, de origine mai mult fizică de cît poetică, întru cît autorul versurilor sufere de acea dureroasă infirmitate care-i inspiră strofe ca acele puse în fruntea volumului:

Pe mine neguri m'au cuprins
Din floarea tinereții,
Și neagra noapte mi s'a 'ntins
Pe zorii dimineții.
S'a stins și soarele și luna
Din drumul meu pustiu
Doar noaptea stăpînește 'ntruna—
O cruce pe-un sicriu.

E firesc lucru, ca un asemenea cîntăreț să fie subiectiv; să se preocupe în rîndul întâiu de propriile sale suferințe și amărăciuni, ori să nu-și îngăduie a găsi vre-o impresie de mulțumire, sau de încîntare în lume. Cu toate aceste nu e așa. Ne întîmpină în strofele orbului toate notele variate în limitele posibile pentru un scriitor care de atîta vreme n'a mai sorbit suprema plăcere a luminei, darul cel mai scump. A văzut însă cînd va; a văzut și a cunoscut lumea în deajuns, ca să se poată rosti în cunoștință de cauză despre oameni și împrejurări, ca să aibă și doruri și păreri și senzații, toate însoțite de acel intens regret și de acea vibrare a revoltei sufletești ce trezește adînca nedreptate a soartei, ori a întîmplării.

Numai cine-va care, cînd-va, a știut privi, și înțelege lumea scrie în felul cum scrie orbul acesta clar—văzător, în „zădărnicie":

Ce folos de brațe calde, ori de zimbetu-ți de mamă,
Cînd mi-ai dat ca să joc rolul, într'o 'nfricoșată dramă?
Din poftirile-ți deșarte, la vieață m'ai atras,
Să măsor această lume cu un trist și trudnic pas.
Rătăcind și zi și noapte, făr' a ști măcar ce vreau
Cînd ce am în vînt se pierde, iar ce nu—ași vrea să iau.
Totul e zădărnicie! Ce să-mi placă mie aici?
Cînd durerea stă pe fruntea celor mari și celor mici?

Odinioară însă, pe cînd vedea ca toți muritorii, n'a privit numai răutatea și deșertăciunea lumei, ci și bucuriile ei:

Unde-s ochii cei albaștri plini de taine și povești
Ce-i priveam adese ori cînd treceam pe la ferești?
Chipul ei senin și dulce părul blond ca blondul aur
Ce pe fruntea ei cea albă îi cădea ca un tezaur?
Mînile acele care mă prindeau cu brațul lor
Și mă dezmordau la sinul plin de farmec și amor?
... Șopteau frunzele pe ramuri florile se întrebau
Liniștea era răspunsul, ochii nu se arătau...
Șopteau stelele pe 'nalturi întrebîndu-se 'ntre ele
Unde-o fi privirea dulce ce da viață vieței mele?
Un fior simții în suflet, tare mă cutremurai
Și-am strigat către fereastra cu seninii ochi de rai:
«Veniți, ochilor albaștri, luminați a mea simțire
Căci în noaptea suferinței m'am pierdut cu 'ntreaga fire».

Temperament de răsvrătit, se oprește mai cu drag asupra subiectelor sociale, atăcînd genul satirelor—adeseori resimțindu-se de influența eminesciană — și poemele care-i dau prilejul de a evoca marile figuri ale trecutului. Nu însă numai ale unui trecut foarte îndepărtat, ci cu preferință epoca lui Cuza pentru care pare a nutri cea mai vie admirație. E aproape cuzist, și vorbește de Cuza—Soare, iar pe alocurea e cam sever — nedrept de sever — cu Palatul Regal. Noroc că se găsește acolo și acea Suverană duioasă, care e adorată ca o mamă a orbilor, ca o bine făcătoare a lor!

Resemnat și mîndru, își duce toiagul pribegiei cu oare-care stoicism. Personal, am avut chiar impresia că pune oarecare cochetărie, de cîte ori își afirmă infirmitatea, care pune mai în relief darul lui de poet-născut, poet care cîntă în virtutea unei trebuinți sufletești, în puterea instinctului de viață, ca păsările pribege în mijlocul naturii,—simplu ca ele și tot ca și ele fără astîmpăr și fără adăpost.

Rodion

Mizerii chinezești

Viciile unui popor.—Un imens tripou.—Profesioniștii jocului.—Ce se riscă.—Femei pierdute.—O patimă generală.—In patria ceaiului.—Băuturi arzătoare, Libertinagiu și caritate.

Este știut că pe toată întinderea Chinei nu-i echilibru între producția solului și cifra populației. Cea mai mare parte din revolte, cu toată aparența lor politică, n'au alt motiv decît mizeria în care se găsește poporul chinez. Adevăratele cauze ale acestei mizerii sunt, pe lîngă incuria guvernului și exuberanța populației, *jocul, beția* și *desfrîul*.

Aceste vicii nu sunt particulare chinezilor, dar ei le practică cu astfel de patimă, încît nu sunt întrecuți de nici un popor.

Legile imperiului opresc jocul, cu toate acestea China nu e de cît un imens tripou. Jocurile la care se dedau mai mult, sunt cărțile, zarii, șahul și tablele. Jucătorii se adună în case particulare sau în localuri publice, cum sunt cafenelele europene, și stau acolo zi și noapte, jucînd cu atîta pasiune încît nu-și iau răgaz să mănînce. Nu e tîrg, nu e sat care să nu aibă casa sa de joc și jucătorii săi de profesie.

Această patimă îi duce pînă la extremele cele mai revoltătoare. După ce și-au pierdut banii, ei își joacă casa, cîmpul, ba chiar și *femeia*, a căreia soartă depinde de o simplă aruncare a zarilor.

Dar jucătorul chinez nu se oprește aici: i-au mai rămas hainele cu care e îmbrăcat; și acest teribil obiceiu de a juca totul, fără excepție, pînă și hainele ce le poartă, provoacă adesea cele mai penibile și mai hidoase scene.

Jucătorii chinezi au găsit mijlocul de a merge mai departe; căci jocul îi duce pînă la nebunie. Aceia cari nu mai au nimic de pierdut, se adună la o masă separată, pentru a-și juca *degetele de la mîni*, pe care și le taie mutual cu un stoicism îngrozitor.

* *

Din fericire, nu toți jucătorii merg pînă acolo; dar flagelul a cuprins toate rangurile, toate vîrstele societății. Barbați, copii, toți joacă. Clasele inferioare practică viciul cu mai multă patimă.

In unele părți ale imperiului se găsesc însă oameni cari combat din toate puterile lor răul, propunînd antidote violente, draconice, contra acestei epidemii. Așa, se înființează asociațiuni care cuprind sate și orașe întregi, avînd ca singur scop stîrpirea acestui vițiu și asanarea moravurilor. Orice jucător prins în flagrant delict, cu cărțile de joc în mînă, este legat chiar de membrii societății și tradus înaintea tribunalului din orașul cel mai apropiat. Mijlocul fiind foarte eficace, s'au organizat în multe provincii asemenea societăți cari lucrează după acest sistem.

*

Beția este altă cauză a sărăciei. Băutura obișnuită a chinezilor este ceaiul, care are vre-o două-zeci de varietăți. Dar nu cu această infuziune se îmbată ei, ei consumă multe băuturi fermentate, alcool și spirtoase — mij-

loacele de preparaţiune fiind la îndemîna tuturor.

In timpurile vechi, chinezii fabricau vinul din struguri; astăzi ei fabrică spirtoasele lor din cereale, sau chiar din dovlecei. Cele mai răspîndite sunt băuturile provenite din fermentaţiunea orezului, care au gust foarte bun. Deliciul chinezilor este alcoolul din cereale, mai ales sargo-ul, pe care-l beau cu apă.

Pe unii îi ruinează jocul, pe alţii rachiul. Cînd capul familiei este atins de această pasiune, mizeria cu tot cortegiul ei lugubru îşi face apariţia în casă.

E de necrezut cît sunt de pasionaţi chinezii pentru aceste băuturi, cari ard ca focul. S'au văzut cazuri de beţivi *incendiaţi*; ei băuseră atita alcool, în cît acesta transpira prin toţi porii. Un simplu accident, o ţigaretă aprinsă, ajunge pentru ca aceşti nenorociţi să fie consumaţi de flăcări.

*

Jocul şi beţia sunt două din cauzele permanente ale pauperismului în china; mai există încă una şi anume: desfrîul.

Moralitatea publică nu e de cît o mască aruncată peste conrupţia moravurilor. Limbajul este de un cinism revoltător şi vocabularul localurilor de desfrîu îşi face tot mai mare loc în conversaţiunile ordinare.

In unele provincii, camerile hanurilor, din mijlocul drumurilor sunt tapisate cu desemnuri ce reprezintă tot ce desfrîul a născocit mai revoltător şi mai cinic.

Işi poate ori cine închipui ravagiile pauperismului într'o societate în care jocul, beţia şi libertinajul au ajuns la asemenea proporţii. Există într'adevăr mulţimi nenumărate de oameni cari lincezesc, în cea mai neagră mizerie, gata la orice moment a se face cerşetori sau hoţi.

Sunt totuşi stabilimente de caritate, întreţinute de municipalităţi sau de societăţi private sub sancţiunea guvernului, ca aşa zisele *Case de curăţenie*, (traducerea cuvîntului chinez) unde sunt primite văduvele fără mijloace de existenţă; aziluri de ajutor pentru infirmi; dispensarii medicale; aziluri pentru orbi, etc. etc. care devin din zi în zi tot mai numeroase.

In vremea din urmă s'a vorbit mult in reviste şi ziare despre civilizarea Chinei despre acordarea unei constituţiuni şi aşa mai departe. Dar despre acestea — altă dată.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

STRUNA ZILEI

CE LE LIPSEŞTE...

«Vaporul spaniol care apăruse la Agadir, venise pentru o face proviziune de ouă».

Ştire oficială.

Plină de diplomaţie,
Dezminţirea ne arată,
Că spaniolii, astă dată,
Lipsă duc de.., bărbăţie.

Din Bucovina

De la corespondentul nostru particular.

Afacerea „CENTRALEI"

Cernăuţi 9 Septembrie.—Se ştie, că din cauza afacerilor prea riscate, întreprinse de „Centrala" băncilor Reiffaisiane din Bucovina, starea financiară a acesteia este periclitată.

Zilele trecute o comisiune trimisă din partea comitetului ţării spre a face o verificare „Centralei" a stabilit un deficit de 3460870 cor. Cum însă, această sumă este garantată de către fie care membru al acesrei bănci, ar însemna că, odată cu ruinarea „Centralei", mii de suflete ţărăneşti să cadă victime.

Faţă de acest pericol naţional într'o şedinţă recentă a consiliului de administraţie, la care au luat parte toţi deputţii romîni, s'a ajuns, la o înţelegere, în sensul ca deputaţii să intervie la la guvernul Central din Viena şi la Preşedintele ţării, ca afacerile cherestelelor să fie preluate de fondul religionar, din produsul cărora să se acopere deficitul „Centralei".

Deputaţii au şi fost însărcinaţi cu redactarea unui memoriu în acest sens.

Se crede, că acţiunea întreprinsă de deputaţi, va avea ca urmare asanarea „Centralei" şi înlăturarea catastrofei financiare a acesteia.

O întreprindere lăudabilă a unei societăţi technice

Cernăuţul este astăzi obiectul unor renovări generale. Dintr'un *orăşel* de provincie începe să devie un oraş modern. Cu această ocazie însă, dispar o mulţime de antichităţi caracteristice ale oraşului. In locul lor se ridic majestos edificii uriaşe.....

Ceea ce se mai poate numi Cernuţi vechiu, trăeşte numai în amintirea bătrînilor şi dispare odată cu aceştia. Alte aminitiri nu sunt la îndămînă din cauză că oraşul nu posedă un muzeu istoric.

De mult, şi în diferite rînduri, s'a interpelat comuna în această privinţă, dar cu toate acestea, încă nu s'a găsit o mînă de fier care să rupă cu această nepăsare tradiţională, punînd la cale înfiinţarea unui astfel de muzeu.

Progresul timpului însă, nu aşteaptă „mîni de fier" ci cheamă persoane sau corporaţiuni private, să-i vie în ajutor. Aşa şi în cazul de faţă. S'au găsit persoane încorporate în societatea „technică-Academică" din Cernăuţi, cari au înţeles valoarea tesaurilor din vechime şi şi-au asumat misiunea de a face un început lăudabil, în privinţa păstrării de antichităţi prin fotograf.

Sus numita societate a lansat următorul apel;

„Avînd în vedere că Cernăuţul pierde cu ocazia rînoirilor cari i se aduc, o sumedenie de architecturi interesante şi că desvoltarea periodică a oraşului se pierde prin dispariţia acestor monumente caracteristice societatea „Technică-Academică", din localitate a decis, ca toate aceste clădiri vechi, atît din Cernăuţi, cît şi din toată Bucovina, să fie fotografiate pe cheltuiala societăţei, păstrîndu-le într'un album special pînă la înfiinţarea unui muzeu istoric".

Aeest apel a fost primit cu o vădită mulţumire sufletească de către toţi locuitorii oraşului şi se crede că acuma şi cei de la comună vor începe a se gîndi mai serios la înfiinţarea unui muzeu istoric.

Recolta compromisă în Bucovina.

— In timp ce în Bucovina au căzut astă-vară prea multe ploi, cauzînd stricăciuni sămănăturilor, apoi temperatura rece din ultimul timp le-a nimicit cu totul.

Aşa sfeclele de zahar sunt cu totul compromise, şi ca urmare, avem o scumpire considerabilă a zaharului. Asupra calităţii porumbului şi a cartofelor, agricultorii spun de asemenea, că au suferit foarte mult.

Fructele au ajuns un preţ carei întrece încă odată pe atît preţul din anul trecut.

Nenorocirea este cu atît mai mare cu cît se semnalează şi în Galiţia un an agricol foarte slab, astfel că, puteai socoti cu siguranţă, o urcare foare mare a preţului grîului, ceea ce va fi o lovitură straşnică pentru populaţia săracă de la noi. **Gama.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Prea tîrziu! E lucru sigur acum, că poetul Cincinat Pavelescu a comis neiertata greşală de a-şi tipări volumul de poezii—prea tîrziu!

Scriitor alintat în cercuri largi de admiratori, a scapat ocaziunea de a-şi asigura la timp o critică favorabilă, generalmente favorabilă.

Lucrul l'ar fi putut realiza numai dacă-şi aduna, rînd pe rînd, în cîte un volum editat în Capitală, versurile împrăştiate prin reviste şi ziare.

Iată însă, că după o lungă, prea lungă aşteptare, Cincinat Pavelescu îşi tipăreşte acum toate versurile.

Critica a aşteptat prea mult; critica nu mai vrea să fie îngăduitoare; critica nu-i poate ierta, că a sfidat-o oarecum, lăsînd-o să aştepte.

De aceea simpaticul poet are astăzi „une manvaise presse". Numai într'un singur număr al „Vieţei Romîneşti"—cel din urmă—poetul e maltratat în două recenziuni critice.

Ce o să mai fie în revistele cari nu-l afişează pe copertă printre colaboratori!

Poate fi un act de modestie,—să aştepţi cu întăiul volum, dar e, în genere, o încercare primejdioasă.

Se vor folosi oare alţii de experienţa ce face acum volumul lui Cincinat?

*

Tenorul Slezak a părăsit Opera Vieneză pentru-că direcţia i-a refuzat salariul de 4000 coroane pe seară, cît pretindea cîntăreţul.

*

După o muncă de aproape două-zeci şi cinci de ani, un descedent al primului tipograf al operilor lui Shakespeare, a dat gata o bibliografie gigantică ce conţine 30.000 articole relative la ediţiile din Shakespeare engleze sau străine, cu essai-urile şi studiile critice consacrate lui, în toate limbile cum şi cu privire la isvoarele din cari marele scriitor şi-a scos subiectele, la citaţiile din operile sale şi la iconografia poetului.

Mai sunt aci note asupra personalităţilor, instituţiilor cari au celebrat pe Shakespeare: actori, directori de teatre, romancieri, poeţi, comentatori, critici, editori, traducători, compozitori, statuari, pictori, etc.

Lucrarea aceasta fără pereche, e trasă în 500 exemplare şi nu se adresează de cît erudiţilor şi cercetătorilor serioşi.

*

Maurice Donnay a întreprins o cercetare, publicată în editura Juven din Paris, asupra „Spiritului francez", o antologie în care se va prezenta cetitorilor spiritul francez prin povestirile, nuvelele, schiţele celor mai de seamă reprezentanţi ai literaturei franceze.

*

D'Annunzio scrie o nouă tragedie pentru Susanne Desprès, intitulată „La Hache".

El mai scrie şi un roman, al cărui titlu încă nu se cunoaşte şi care va apărea la toamnă, în limbile franceză şi italiană deodată.

*

D. George G. Ghica publică în „La Phalange" poeme în proză cu titlul „Surcharges".

*

Intr'o importantă publicaţiune ca „Viaţa Românească" s'ar cuveni să domnească un acord între redacţie şi administraţie. Bună oară numărul apărut eri, 8 Septembrre, aduce anunciul unei licitaţiuni a Creditului Urban Iaşi anunţată la... 26 August stil vechiu.

E cultul actualităţii,—la culme.

*

Roosevelt a dat la iveală o nouă carte „The New Nationalism" (Noul Naţionalism). E sigur însă că nu vine vorba aci nici pe departe de naţionalismul muced al Apostolilor noştri.

*

Şi Grecii au început să simtă nevoia unei Academii. Fonduri pentru construirea palatului ei ar fi existînd încă dela 1859. Se vede însă că nu le e de ajuns numai atît. Vor pune ceva şi din banii lui Richter eliberat dăunăzi din mînile bandiţilor... olimpiani.

*

Poema dramatică „Biserica" a lui Emil Verhaeren, a fost tradusă în nemţeşte de Stefan Zweig, autorul celui mai complect studiu asupra marelui poet, şi va fi jucată în sesiunea aceasta la „Deutsches Volkstheater" din Viena.

*

Fac cunoscut Onor. Public, că cu începere de la **1 Octombrie a. c.,** *se va deschide o* **Şcoală Profesională** *practică şi* **curs de croit,** *conform programei autorizată de Onor. Minister; cine din d-re sau d-ne şi copile cu 4 clase primare, ar dori a învăţa croitoria pentru dame în scurt timp, să se înscrie de pe acuma la direcţiunea* **Nathalia Ohl,** *str. Păcurari 15.*

Programa se trimite după cerere. In această şcoală se primesc comenzi, de ori-ce fel de costume pînă la cele mai elegante.

Se caută 3 ajutoare de maistre absolvente, cît şi eleve eşite din şcoli profesionale, care doresc a face practică în condiţiuni avantajoase.

INFORMATII

❑ **Manevrele regale.** — Iată cari unităţi din corpul IV de armată, vor face anul acesta manevre?

Comandate de d. general Al. Lambrino, compus din: Regimentele 12, 13, 14, 15, 16, 24, 25 şi 29 infanterie din Buzău, Iaşi, Roman, Neamţ, Vaslui, Tutova şi Dorohoi.

Batalioanele 4 şi 8 vînători.

Regimentele 4, 8, 12 şi 17 artilerie.

Regimentele 7 şi 8 călăraşi.

❑ Interimatul ministerului de domenii, începător de la 14 c., îl va avea d. N. Filipescu.

❑ D. Al. Damian, actual silvicultor sef clasa II regiunea Iaşi, a fost avansat şef cl. I; d. Mircea Manolescu, silvicultor asistent, a fost înaintat silvicultor cl. II.

❑ Suntem informaţi că, d. doctor E. Fabini, retrăgîndu-se din farmacie pe ziua de 1 Aprilie 1912, va exercita din nou practica medicinei.

Precum se ştie, d-sa este doctor în medicină, licenţiat în farmacie şi chimist.

❑ Intendentul sanatorului de la Birnova ne scrie, că nu d-sa tratează cu d. dr. Socor în privinţa întrărei fiului acestuia ca medic al sanatornlui, ci interesantele pourparleuri s'au urmat între citatul medic şi d. D. Alexandrescu, fost funcţionar la sanatoriu.

Adevărul este dar, că d. dr. Socor a tratat. Că a tratat cu sub-chirurgul Alexandrescu şi nu, cum am zis noi, cu intendentul Cardaş, asta ie o simplă formă, care nu poate împieta asupra fondului.

❑ In starea sănătăţei d lui C. Stroici, prefectul judeţului Dorohoi, se semnalează o mare ameliorare. Alaltăieri s'a făcut la Iaşi, de către d. profesor doctor Riegler, analiza sputei suferindului. Rezultatul a fost foarte satisfăcător.

❑ In „Ordinea" de astăzi 10 Septembrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Legiunile vagabonde—Pe străzile Iaşilor—Bolile contra orăşenilor—Populaţia provincială—Date fixe şi mobile—Suntem discalificaţi!—O faimă risipită—Izvorul şi afluenţii—In veşnică aşteptare—Librarii şi scadenţele—Un comerţ cu aventuri—Paradisul pierdut—Cuvinte ministeriale.—In preajma serbărilor jubilare—Rectorul noroc—Evenimentul local sau mondial?—Paradoxul perpetuu".

❑ De la coşul bucătăriei, s'a aprins casa locuitorului Costache Ion Axinte, din comuna Prisăcani. A mai ars şi un coşer, ce era în apropiere.

❑ Locuitorul Ion Boroga, din com. Ţiganaşi, pe cînd lucra la o maşină de treer de pe moşia Vlădeni, roata i a prins mîna dreaptă, rupînd-o din umăr. Din cauza durerilor a încetat din viaţă.

❑ **„Unirea Educătoarelor Romîne"** va ţinea o şedinţă în ziua de *14 Septembrie* orele 4, adică Mercuri în loc de Joi, din cauza redeschiderea şcoalelor şi a concursurilor ce au a se ţinea în şcoala Oltea Doamna, în acea zi.

La această întrunire se vor face propuneri de activitate practică, de mare importanţă, cari vor avea nevoe să fie discutate amănunţit şi bine cumpănit înainte de a se lua hotăriri; de aceia toate membrele şi toţi membrii sunt cu insistenţă rugaţi să eie parte la întrunire.

❑ **Şcolare.**—Transferări de învăţători şi institutoare pe ziua de 1 Septembrie.

Invăţătorul Gr. Sălceanu, de la şcoala din com. Cîrligaţi Rusca, jud. Fălciu, a fost transferat la şcoala din comuna Bacani-Suşeni jud. Tutova.

Institutoarea Ortansa Donea, de la şcoala de băeţi No. 3 din Huşi, transferată la şcoala de fete din Sulina.

Invăţătorul M. Codrea, de la şcoala din com. Oseşti, transferat la şcoala din com. Fîstici-Cozmeşti jud. Vaslui.

Invăţătoarea Natalia Băncilă, de la coala din com. Răuşeni-Comîndareşti, transferată la şcoala din com. Calaraşi-Libertatea jud. Botoşani.

Invăţătoarea Ana Gheorghiu de la şcoala din com. Urecheni jud. Neamtz, transferată la şcoala din comuna Rudeni-Feredieni jud. Botoşani.

Institutoarea Victoria Hoisescu, de la şcoala de băeţi No. 3 din Brăila, a fost detaşată la şcoala de băieţi No. 1 din Roman.

Doamna Laura Călin, conducătoarea grădinei de copii din Tămăşeni judeţul Roman, transferată la grădina de copii a societăţei ortodoxe a femeilor romîne din Bucureşti.

D-na Lucia Gheorghiu, directoarea şcoalei de fete No. 1 din Huşi, a dimisionat din acest post pe ziua de 1 Septembrie.

— Postul al 4 lea de la şcoala din Podul-Iloaei, se desfiinţează pe ziua de 1 Septembrie, şcoala va rămînea numai cu 3 posturi.

D-na Ecat. Casian va continua să funcţioneze la şcoala din Şipote, d-ra Virginia Sevastian, la şcoala din Poeni-Comarna, şi d ra Elena Ştefănescu va trece la şcoala din Gîrcina jud. Neamţ.

— D-ra Maria Troia, absolventă a şcoalei profesionale Sf. Sava, din Iaşi, a fost numită învăţătoare la şcoala din comuna Valea caselor, jud. Vaslui.

— D-ra Tereza C. Ionescu, institutoare la şcoala din Mihăileni jud. Botoşani, a obţinut un concediu de două luni, cu începere de la 15 Septembrie.

❑ Sumarul numărului de mîne din *Noua Revistă Romînă*. de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi: Comemorarea lui Ion Maiorescu.—Partidele politice în Bulgaria.

Dr. I. Duscian.—Raportul intelectualităţii noastre cu filosofia.

C. V. Buţureanu,—Necesitatea unor noui tendinţi în educaţie.

Dr. Florea Simionescu.—Medicina la Roma sub imperiu.

George Duma.—Nocturnă (după Jean Moréas).

Mihail Cruceanu.—Poemă de toamnă,

I. Botez.—O umbrelă cu două înţelesurri).

Artur Gorovei.—Sinagoga din Hîrlău.

Ioan Costescu—Respingerea defăimarilor aduse maeştrilor de muzică.

Insemnări: „Stăpîna noastră pretenţia".—Asasinarea lui Stolypin.—Trustul cărţilor didactice.—Reclama în şcoală.—O să se deschidă teatrul...

Revista Revistelor: Revista Infanteriei.—Bursa.—Revista Idealistă.—Căminul nostru.—Revue Bleue.

❑ **Opereta Grigoriu** îşi începe reprezentaţiile la Teatrul Naţional din Iaşi Marţi 20 Septembrie, cu următorul repertoriu:

20 Septembrie *Don Cesar* (operă comică), 21 Septembrie *Vagabondul Nemuritor*. 22 Sept. *Fata Poznaşă*, 23 Sep. *Briganzii*, 24 Sept, *Contele de Luxemburg*, 25 şi 26 Sept. sala teatrului ie rezervată eventual pentru serbările jubiliare; 27 Sept. *Femeea Romantică*, 28 Sept *Pandurul* (operă comică), 29 Sept. *Sirena*, 30 Sept. *Suzana*, 1 Oct. *O noapte în Veneţia*, 2 Oct. *Taranul voios*, 3 Oct. *Hentzel şi Cretel* (operă), 4 Oct. *Gheisha*, 5 Oct. *Veronica*, 6 Oct. *Contole cerşetor* 7 Oct. *Suzana*, 8 Oct. *Povestirele lui Hoffman* (operă), 9 Oct. *Princesa Dolarilor*, 10 Oct. *Dragoste de ţigan*, 11 Oct. *Suzana sau Liliacul*..

Personalal artistic: D-nii: G. Carussy, V. Maximilian, Ciucurete, N. Leonard, Stănescu-Cerna. Gr. Alexiu, I. Cigalia, Al. Gheorghiu, Gr. Petrovicescu, M. Graur. D-nele: V. Miciora. Elena Theodorescu (Leonard), Flor. Christoforeanu, Jeni Metaxa Doro, Maria Cinschy, Florica Florescu, Ana Grand, Lucr. Bărsescu, Eugenia Baltazar, Vir. Graur.

Corul 12 barbaţi 18 femei. Orchestra proprie din 20 persoane, maiştri: Robert Frank, Hans Scholtes şi Ig. Blum. Director de scenă G. Dimitriu, regisor N. Eliescu, sufleur I. Botez.

După cum videm mult aşteptata operetă Grigoriu, vine cu un repertoriu aproape în întregime nou şi ca cele mai destinse elemente.

Biletele şi programele la „Agenţia Teatrală „Thalia"—Th. Maximovici.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Defilarea trupelor la manevre, va avea loc lu Mircești, județul Roman,*

❑ *D. Gr. Gh, Cantacuzino, se află de mai mult timp la Paris, pentru a găsi o societate. căreia să i se concesioneze casinoul de la Slănic.*

D. Cantacuzino, a convenit, în principiu, cu societatea casinoului din Biarritz, ca să exploateze casinoul în schimbul unui beneficiu de 15 la sută din brut. A găsit și o altă societate, precum și o a treia, care aceasta din urmă se obligă să-și clădească casinoul, dar nici una din aceste societăți nu vor să se angajeze definitiv, pînă ce nu li se va garanta, în mod cît se poate de sigur, că un alt guvern venit, nu va retrage concesia societății.

❑ *Pentru a împedeca o aglomerare de lume la serbările jubilare universitare, s-a intervenit la direcția generală a C. F. R., ca să nu acorde nici o reducere pe căile ferate, cu acel prilej.*

❑ *Pe ziua de azi s'au constatat în oraș 5 cazuri noi de febră tifoidă.*

❑ *Procurorul general a făcut raport ministrului contra d-lui Dimitriu, președintele trib. Tutova și Petrescu, jud. sindic, pe care, la o recentă inspecție, i-ar fi găsit în neregulă.*

❑ *Fruntașul junimist pietrean, d. Al. G. Șoarec, s'a făcat vinovat de grave delicte silvice. Avînd în exploatare o pădure a Statului, fruntașul junimist a tăiat o sumă mare de arbori, nevînduți lui, fapt pentru care a fost condemnat, de trib. Neamț, la 45,000 lei amendă.*

Afacerea este pendinte, mai de mult, la s. II-a a Curții. La termenul de astăzi avocatul Statului a declarat, că, de oarece ministerul de domenii este în tratative de împăcare cu d. Șoarec, procesul să se amîie.

Norocul d-lui Șoarec, că a venit la putere și astfel ministerul de domenii poate să trateze împăcarea cu un fruntaș junimist, vinovat de grave delicte silvice.

❑ *O telegramă sosită aseară la prefectura poliției, anunță că deținuții din salinele din Tg.-Ocna s'au revoltat, D. procuror general a plecat la fața locului. S'a cerut telegrafic dublarea gărzii.*

❑ **Contrar tuturor afirmărilor, sîntem în măsură a ști, că M. S. Regele nu va veni să prezideze manevrele regale. Aceasta din cauză că medicii, au sfătuit pe M. Sa să se ferească de ori-ce oboseală, și de ori-ce răceală.**

❑ **Tifosul la fabrica de tutun.**—Am aratat la timp, că dintre lucrătoarele de la fabrica de tutun, unele s'au îmbolnăvit de febră tifoidă.

Nu este însă mai puțin adevărat, că fabrica se găsește într'o stare de curățenie perfectă, că se păzesc cu sfințenie dispozițiile sanitare, iar alimentațiunea ce se servește lucrătoarelor este ireproșabilă.

Cu toate aceste pare că la fabrica de tutun există un focar, de unde se respîndește febra tifoidă.

In vederea aceasta, d. dr. Floru, medic șef al orașului, învitat de d. dr. Grossi, vor face azi o anchetă minuțioasă la fabrica de tutun.

Ancheta nu e relativă la starea sanitară, care, după cum am aratat, nu lasă nimic de dorit,—ci pentru a descoperi, dacă nu cumva există acolo un „purtător de baccili", care, fără a fi însuși bolnav, respîndește totuși boala, fapte dovedite științificește.

❑ **Iluminarea Gării Iași cu electricitate.**—De către d. Inginer Mandrea, se face astă-zi recepția instalației luminei electrice în gara Iași.

In total, gara Iași va fi iluminată prin 15 lămpi mari, de 600 lumini și 190 lămpi incandescente, de cîte 25 lumini. Aceste lămpi vor fi distribuite, iluminînd: peronul, platforma de manevră, Depoul, biurourile diviziei și ale mișcărei, vestibulul, piața trăsurilor și ceasornicul.

Cu începere de astă seară dar, gara va fi iluminată cu electricitate.

Costul acestei instalații a fost de 18,000 lei. Direcția C. F. R. făcînd această instalație a realizat și o economie anuală, de aproape 7000 lei, față cu cheltuelele de pănă acum, cînd se ilumina gara cu gaz.

❑ Al doilea soclu, comandat de administrația comunală pentru statuia lui Vodă Cuza, a fost adus eri în piața Unirei.

❑ Clubul meseriașilor din București, a făcut cunoscut camerei de comerciu, că față de primejdia holerei, congresul meseriașilor, s'a amănat pentru zilele de 2, 3 și 4 Octombrie.

❑ D. Volanschi, magistrat, care se află suferind, merge spre bine și peste cîte-va zile își va relua ocupațiile.

❑ Epitropii spitalului sfîntului spiridon au revenit asupra decisiei luate de a nu mai acorda funcționarilor acelei case, lemne cu prețul cu care le aare epitropia. Anul acesta însă funcționarii vor plăti cîte 150 lei vagonul, pe loc, în loc de 120 cît au plătit anul trecut.

❑ D. dr. Riegler elaborează actualminte un proect de regulament privitor la concursurile de medici primari și secundari, care să fie în concordanță cu noua lege sanitară.

După votarea proectului de către parlament, epitropia va publica concurs pentru locurile de medici primari și medici secundari va căuta la spitalele eforiei.

❑ D-nul Pandele Zamfirescu cunoscutul jurisconsult din Iași, a depus eri la arhiva casei Spitalului Sf. Spiridon, testamentul său și al soției sale.

❑ Consiliul comunal, a fost convocat pentru Marți, la orele 5 p. m.

❑ Concursul de admitere pentru cursul superior de lenjerie și croitorie la școala profesională de fete „Uniunea femeilor romîne din Iași, vor începe în ziua de 15 Septembrie, iar corijențele și cursurile vor începe în ziua de 26 Septembrie.

Pentru concurs, sunt înscrise: la secție lenjeriei, 12 eleve și la Croitorie, 23 eleve.

In clasa I sunt 12 locuri vacante pentru care sunt 24 cereri.

❑ La serbările jubilare ale Universității vor veni să asiste miniștrii: Maiorescu, Arion și Filipescu.

❑ **Inmormîntarea lui Ștefan Popescu.**—Eri la orele 4 p. m., a avut loc înhumațiunea rămășițelor pămîntești ale regretatului profesor Ștefan Popescu.

La ora 3 și jum. lume distinsă, se află adunată pe peronul gărei, de unde avea să pornească cortegiul.

La ora 4 s'a oficiat prohodul, în sala de așteptare clasa I-a, de către părintele Țincoca, protoereul orașului, însoțit de preotul Vereanu și de ceilalți preoți ai bisericei Talpalari.

La gară a luat cuvîntul, d. Gheorghe Ghibănescu, în numele școalei Normale, și al cercului didactic.

In cuvinte emoționante, d. Ghibănescu a relevat meritele lui Șt. Popescu, ca profesor și publicist și regretele unanime ce le lasă.

La ora 5 jum. cortegiul a pornit trecînd străzile Arcu, Unirea, și Tirgu de Sus.

In dreptul școalei comerciale a vorbit d. Sinagaglia, în numele școalei comerciale, unde regretatul era profesor.

La cimitir, au vorbit d-nii T. Bratu, în numele Universității și Petru Harnagea, ca fost elev al școalei comerciale.

Dintre nenumeratele coroane depuse, am remarcat: din partea Universității, școalei Normală, școalei Comercială și cercului didactic.

❑ Numitul Dumitru Taușanu, consilier comunal al comunei Voinești, lundu-se alaltăeri la ceartă, în cîrciuma lui Mihalache Lungu, cu locuitorul Neculai Sandu și neputîndu-l bate, acesta din urmă fiind mai voinic, s'a răsbunat în alt mod: s'a apropiat de el, apucîndu-l de nas cu dinții.

Cu ajutorul jandarmilor, s'a putut deșclesta dinții consilierului, din nasul nenorocitului locuitor, care a fost transportat la spitalul din Voinești. Consilierul agresiv a fost dat judecății.

❑ Aseară a fost arestat individul I. Daniliuc, urmărit de mai mult timp de către agenții brigadei de siguranță, pentru furturile ce-a comis.

❑ Eri a fost arestată femeia Marița Pavel Buca, de loc din Podul-Iloaei, care sub motivul că are un mort în casă și n'are cu ce'l îngropa, cerșea prin curțile oamenilor, înșelîndu-i.

❑ Lucrătorul Constantin Ionescu, de la construcția palatului administrativ, a căzut de pe schele de la o mare înălțime, rănindu-se grav.

A fost transportat la spitalul central.

❑ Maica Agapia Borș din Agapia, venind cu trenul eri, în gara Iași, pe cînd se dădea jos din vagon, a alunecat pe trepte, fracturîndu-și mîna dreaptă.

❑ Ni se aduce la cunoștință că străzile: Morilor, Podul de Peatră și Semnu, neflind reparate de ani de zile, au devenit atît de impracticabile încît noroiul e în permanență de o jumătate de metru.

Dacă vre-o trăsură se aventurează a trece pe una din aceste străzi, e amenințată a se înpotmoli, fără șanse de scapare.

❑ D. colonel Mihăescu, directorul Liceului militar, a luat dispoziațiunea, ca în liceu să se instaleze toate aparatele gimnasticei suedeze.

❑ Mîine, la ora 9 dimineață, comitetul societății viticole, va ține ședință, avînd a resolvi chestiunile următoare: Stabilirea solemnității de inaugurare a expoziției viticole, Lucrări de amenajare, Inscrierea de noui membri.

❑ D. G. Bontaș, secretarul intendenței centrale a spitalelor Sf. Spiridon, a fost detașat ca intendent al secției de izolare.

❑ D. N. Ostapovici a propus epitropiei Sf. Spiridon să instaleze caloriferele în spitatul Maternitatea, după modelul celor instalate de d-sa în cancelaria epitropiei și care sunt superioare și să se facă totodată o economie de 20,000 lei, față de propunerile celorlalți.

❑ In ultima ședință a consiliului comunal, față cu observațiile unora dintre consilierii comunali, cari nu voiră să admită condițiunile puse de uzina de electricitate în transacția cu comuna pentru întinderea rețelei de lumină electrică, d. Grecianu a răspuns că chestia nu e încă deplin tranșată, căci transacția urmează să fie votată de parlament.

Ori nu se știe ce s'a întîmplat după ședință.

Fapt e că pe transacție, d. Greceanu a pus rezoluția, că să meargă numai la consiliul de miniștri spre aprobare.

Este un mod clandestin, de a încheia o concesiune, evitîndu-se desbaterile parlamentului.

Vom reveni asupra acestei chestiuni.

❑ Testamentul defunctului general N. Baldovin, a fost depus astăzi, deschis cum a fost găsit, la tribunalul s. I.

După cum am anunțat ieri, toată averea o lasă fratelui său, d. George Baldovin, cu obligația de a plăti, la fie-care Sf. Gheorghe și Sf. Dimitrie, cîte 2000 lei d-nei Maria Gall, soră și d-lui căpitan Baldovin, frate.

❑ Magistrații Curții de Apel, nesfîrșind discuțiile privitoare la observațiile ce au de făcut, conform legii, se vor rezerva încă alte zile, în cursul săptămînei viitoare, spre continuarea discuțiilor.

❑ La 1 Octombrie va avea loc căsătoria doamnei Eugenie Teohari Antonescu cu d. Cezar Virgolici, președintele tribunalului Roman.

❑ Mitropolitul Moldovei a oprit telegrafic de la slujbă pe diaconul Alexandrescu și preotul Negotescu, membri în consistoriul bisericesc, ambii din județul Botoșani, ordonînd darea lor în judecată pentru abateri.

❑ **Judiciare.**—La secția I a Curții se pledează astăzi, importantul proces pentru revandicarea domeniului Hudeștii Mari. Cassa bisericilor interesată în acest proces, a făcut declarație că și retrage apelul.

D. Vasile Dimitriu, din partea reclamanților, a cerut menținerea casei bisericilor întîu cît nu este dovedit, că reprezintantul ei, d. avocat Vasiliu, are delegație specială de desistare.

Curtea a admis incidentul și, prin aplicarea art. 151, a amînat judecarea pentru ziua de 11 Octombrie.

— Camera de punere sub acuzare a admis astăzi apelul falitului Nechios Glosotis, punîndu-l în libertate. Pe Toma Andini, tovarășul lui Nechios, l'a menținut arestat.

❑ D. Cosmovici a ajuns pristav.—Aseară d-sa a provocat un scandal enorm, nevoind să permită ca soclu adus tocmai de administrația comunală, pentru statuia lui Vodă-Cuza, să fie așezat în piața Unirei.

Scandalul a luat sfîrșit după intervenția șefului stradelor, care a spus d-lui Cosmovici să se asîmpere, căci piatra a fost comandată de d. Grecianu.

Pristavul s'a executat și s'a retras.

❑ La teatrul-Circ Sidoli se reprezintă astă seară Sîmbătă un nou program cinematografic (Teatru Pathé Fréres) care conține între altele:

Martha Possadnitz, mare reconstituire istorică, măreț înscenată și splendid interpretată de cei mai distinși artiști dramatici.

Sunt cuprinse apoi în noul program: Greșala lui Baptist, mare roman însuflețit—Cărăbușul sfînt (Ateuchus sacer), studii cinemato-științifice. La vechii egipteni aceste insecte au fost idolatrizate. Sculptate în multe feluri de peatră, ele se păstrau în temple ca odoare sfinte. — Țicnilă a cîștigat la loterie, scene comice — Frica de umbre, scene humoristice—Binoclul lui Little Moritz, comedie—Arta magică, scene fantastice — Jobard locțiitor de mire, scene comice— *Pathé Journal*, cel mai nou număr cu sporturile, modele, evenimente și telegramele însuflețite, cari conține între altele: Manevrele italiane — Uniformele nouă în armata franceză —Regele Serbiei cu miniștrii sei—Imparatul Wilhelm al Germaniei la Stattin — Ultimele creațiuni ale modei parizîane — Un mare incendiu la cheiul Tamisei—Manevrele navale franceze la Toulon etc. etc. etc.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Duminică mătineu la 3 ore ziua și mîne Duminică seara reprezentație la 9 ore.

Programul viitor începe Joi 15 Septembre 1911 cuprinzînd între altele: Vagabonda — Ioan II regele Franței și zălogul, reconstituire istorică—Visul lui Nick Winter etc. etc.

Se primesc în gazdă eleve de la școalele secundare și profesionale, cu și fără lecții de piano.

La D-na Maria Mocranschi
Profesoară de limba germană
Str. Săvescu No. 14 *Iași*

Ultima oră

București 10 Septembrie

MANEVRELE REGALE

Fălticeni.—D. general Culcer, și alți ofițeri ai statului major, vor sosi mîine la Răcăciuni, pentru a lua măsurile cuvenite, aci urmînd să se stabilească cartierul general în timpul manevrelor regale.

CONDEMNAREA LUI BAGROV

Kiew. — Bagrov, asasinul lui Stolipin, a fost ieri adus înaintea consiliului de rezboiu special.

Desbaterile au fost secrete. Bagrov a fost condemnat la moarte prin spînzurătoare.

Sentința va fi executată în ziua de 27 Septembrie.

CIUMA LA SMIRNA

București.—Direcția generală a Serviciului Sanitar, a fost înștiințat, că Ciuma a fost constatată la Smirna.

NENOROCIREA DIN PLOEȘTI

Ploești.—Locuitorul Radu Dinu, crezînd că un cîne îi face stricăciuni prin ogor, a tras un foc de pușcă, asupra lui. Apropiindu-se văzu cu disperare, că era copilul seu, care se juca pe acolo, și pe care glontele l'a răpus.

CHESTIA MAROCANĂ

Berlin.—Tratativele între Franța și Germania, cotinuă. Se crede, că pînă în cîteva zile, înțelegerea se va stabili, spre mulțumirea ambelor țări.

Revolta chiriașilor

Viena.—La Mödling a fost aseară un început de revoltă a chiriașilor. S'au făcut 16 arestări.

TOT PANTELIMON

Tg.-Neamț.—Eri o poteră a întîlnit în drum, doi indivizi, dintre cari unul îmbracat cu o pelerină.

La somația șefului poterei, necunoscuții au răspuns prin focuri de revolver.

La rîndul lor poterașii, au răspuns prin focuri de arme.

La urmă necunoscuții au dispărut.

N'a fost nimeni rănit.

HOLERA ÎN ȚARĂ

București.— Direcția generală informează că bolnavul care a sucombat la Buzeu n'a suferit de holeră, ci de o hemoragie cerebrală.

La Galați și Brăila nu s'a ivit nici un caz de holeră.

SINUCIDEREA DIN CAPITALĂ

București. — Studentul Neculai Fundățeanu, a încercat aseară să se sinucidă, trăgîndu-și un glonte de revolver, în regiunea inimei.

In stare gravă a fost transportat la spital.

Nu se cunoaște încă nimic din cauza ce l'a împins la acest act disperat.

O ȘTIRE GRAVĂ

Bucurrești.—Din Varna vine stire, că s'au pescuit în apă două cadavre, legate.

S'au dovedit că sunt doi holerici, aruncați în apă, de pe un vapor turcesc.

Se telegrafiază de asemenea că și în portul Burgas, s'au găsit două cadavre de holerici, aruncate de aseminea de pe același vapor turcesc.

REVOLTA DIN TG.-OCNA

Tg.-Ocna.—Revolta deținuților continuă.

Azi sosește aci, d. Fara, directorul general al închisorilor.

O CONDAMNARE

Galați.—Curtea de Apel a condemnat eri pe Rădulescu, fost primar la comuna Guzgan, învinuit de omor, la 6 luni închisoare.

MOARTEA UNUI PRIMAR

Calarași.—D. Gh. Dumitrescu primarul din Calarași, a încetat eri subit din viață.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absoloire a cursului Liceal.*

ROMÂNIA
Jud. rurală ocol. Codăești jud. Vaslui

PUBLICAȚIUNE

No. 10364

Anul 1911 luna August 26

Conform art. 437 procedura civilă, publicam spre cunoștința tuturor celor interesați pentru ziua de 14 Septembrie 1911 oara 10 a. m., urmează a se vinde de noi, prin licitație publică, în Curtea d lui Const. Iftimi, proprietarul moșiei Dimitrești Schitul Duca, com. Poeana Cîrnului jud. Vaslui averea sechestrată de la debitorul Talic Moscovici arendașul acelei moșii în pretențiunea d-lui Neculai Lucchian din Vaslui prin Procesul Verbal din 25 August 1911 și anume:

1) Aproximativ cinci vagoane Sămînță de floarea soarelui.

1) Un stog mic de fîn.

3) Două stoguri mari de fîn. Acestea din urmă aflătoare pe cîmp.

Concurenții cari vor voi a cumpăra averea de mai sus, se vor prezenta însoțiți de garanții.

Magistrat stagiar,
C. V. Melicescu

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 16 Septembrie crt. ora 11 a. m. se va ține în camera acestei Primării licitație prin oferte închise conform art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice pentru furnitura a 16 vagoane de ovăs din recolta anului curent.

Garanția provizorie 1000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condițiunele speciale se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciului Administrativ.

No. 19158 10 | 23 Sep. 1911

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 21 Septembrie crt. ora 11 a. m. se va ține în camera acestei Primării licitație orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice pentru arendarea iazului de la Cîrlig pe timp de trei ani cu începere de la 1 Martie 1912.

Garanția provizorie 500 lei numerar sau efecte garantate de Stat.

No. 19218 10 | 23 Sep. 1911

Societatea Creditului Fonciar Urban
DIN IAȘI

Se aduce la cunoștința doritorilor că Sîmbătă 17 | 30 Septembrie 1911 orele 3. p. m. la oficiul Creditului Fonciar Urban din Iași se va ține concurs înaintea comisiunei respective pentru ocuparea unui post de copist retribuit cu un salar de 120 lei lunar, care se găsește vacant la serviciul contencios.

Acei ce doresc să ocupe această funcțiune, pot lua informații la oficiul creditului, în toate zilele de lucru de la orele 11 dimineața pînă la ora 1 p. m., despre condițiile ce se cer candidaților spre a putea să se prezinte la concurs.

Direcțiunea

Practicant *cunoscînd franceza și germana se caută la magazinul de manufactură en-gros Anglo-Român frații Heșcovici, Str. Stefan cel Mare, Iași.*

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară *„Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași"*, aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor**, precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare**, rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder**, Președintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Institutul Profesional de Fete
Ella Em. Savopol
Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesional programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

De vînzare casele din str. Veche No. 26.
A se adresa la d. I. Buiucliu.

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, îmbinînd cu totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER ‚66'

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

In 20 Octomvrie 1832, Academia de Medecină din Paris voţă Doctorului **OLLIVIER**

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISŬ ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigură, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, vieierilorĭ sîngelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenôse, leprei, gatului, ulcerilorĭ inveterate* şi atotuloră bôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sîngelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÔLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobîndite sau ereditare, recente saŭ inveterate şi rebele (accidentilorĭ gureĭ şi a gâtului, patreţimilĭ ôseloră). Nicĭ un altu medicamentu în lume nu posedă distincţiunile ce onôră Pesmeţiĭ Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativiĭ pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcuţĭ şi de digestiune uşôră se conservă anĭ intregĭ în orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINĂ constată eficacitatea lorĭ constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Uă broşură acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţiĭ depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francescŭ*, se exprimă aştfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Eĭ pot da servicie mariĭ humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TÔTE TERILE

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURĬ MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămpănit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* carĭ aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURĬ MOUSSETTE trebue luate la masă. În diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapurĭ: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapurĭ a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *carĭ se potŭ găsi la toţĭ Droghiştii şi Farmaciştii.*

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

GRILLAGES 1 m. de haut. La chaîne 0f30.

Daym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERES

GRILLES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1397 Marți 13 Septembrie 1911

ECONOMICE

Nu cred să se găsească cineva care să considere ca o greșală, cînd zicem, că timpurile în cari trăim noi constituesc *„epoca asociațiunilor“*.

Nu e țară mai mică sau mai mare de pe continentul european, și ce zic european, ci chiar din celelalte continente mai răsărite la civilizație, care să nu fie presărată de diferite feluri de societăți.

Și sunt multe societățile, precum multe și variate sunt formele sub cari dînsele se prezintă. Ici asociații de capitaluri, cum ar fi de exemplu, societățile de asigurare, societăți pentru comerțul de bancă și în genere pentru ori ce fel de afaceri, dar în cari persoanele ocupă un loc secundar; dincoace asociații mai mult de persoane ca bună oară, sindicatele, cooperativele, diferite feluri de asociații între muncitori pentru caz de boală, infirmități etc. în cari se rezervează capitalului un rol secundar.

Și sunt mulți acei, cari văd rezolvirea deosebitelor probleme, ce agită astăzi omenirea, probleme economice, în dezvoltarea puternică a asociației. Dar pe cînd unii își pun toată nădejdea pentru aceasta în societățile anonime, pe atunci alții cred că progresul cooperativelor va da soluțiunea pentru un traiu mai bun al tuturor oamenilor.

Noi încă urmăm pe celelalte țări pe această cale.

Merită a ne atrage atențiunea cum au evoluat la noi ideiile în această materie, într'un interval de timp relativ scurt. Nu mai departe decît acum 40 ori 50 ani în urmă, aveam mai multă încredere în individ, decît în ori ce fel de asociație, dar în ori ce caz mai multă decît în Stat, județ sau Comună.

Suma de construcțiuni de utilitate publică, căzărmi, școale, șosele etc. erau date spre construire unor constructori particulari. Și nu e mic numărul acelora, cari pe urma unui astfel de mod de a proceda, s'au creat situațiuni.

Era pare că un fel de lozincă a timpurilor, că particularul face bun și eftin, pe cînd Statul construește scump și prost. Se intrevedea însă de pe atunci puterea asociației. Marile lucrări publice, ca drumurile de fer, nu puteau fi construite de un simplu intreprinzător. Pentru ele se cereau forțe economice mai mari, pe cari nu le puteau da decît asociațiile și Statul.

Astfel aceste lucrări au fost executate la noi de puternice asociațiuni germane. De altfel Germania, era țara care pășise mai 'nainte ca altele în materie de asociațiune.

Statul de asemenea s'a reabilitat. De acum 15 ori 20 ani în urmă, Statul nostru a dovedit că poate și dînsul construi bun și eftin.

Vorbind tot despre noi, Statul nostru nu poate face toate. Ar trebui să renunțe la multe din alte chemări ale lui, iar cea mai mare parte din buget să fie luată pentru lucrări de utilitate publică, de economie generală și particulară, nerămînînd mai nimic pentru armată, instrucție etc.

Societățile de altă parte, cel puțin în țara noastră, încă nu pot face tot ceia ce cere bunul nostru traiu.

De aici ideia de a se organiza, pe unde e posibil o asociațiune între Stat și particulari pentru construirea și exploatarea mai multor lucrări din diferite domenii. Exploatarea aceasta se dovedește a fi utilă atît pentru consumatori, cît și pentru asociați. In primul loc această exploatare se face cu mai multă îngrijire, cu mai multă economie, și în condițiuni de a nu ruina domeniul exploatat.

De altfel dacă am întrebuințat aici cuvîntul Stat, am voit ca sub această expresiune să concentrez pe toate persoanele morale, cum ar fi județul, Comuna, Epitropiile și Eforiile, cari stau sub controlul nemijlocit al aceluia.

Despre puterea acestei alcătuiri ne dă astăzi un frumos exemplu, Franța. Guvernul francez, sub presiunea ultimelor mișcări pentru ușurarea traiului, a autorizat primăriile să între în tovărășie cu cooperativele de consum.

Acest lucru se petrece de alfel într'o țară, în care se află și un larg spirit de inițiativă individuală. Și dovadă că așa stau lucrurile e că asociațiunea comercianților s'a mișcat. Ea protestase împotriva acestei idei, care dă comercianților o lovitură directă. Ea cere numirea unei mari comisiuni, compusă din reprezentanți ai tuturor organelor din Stat și societăților pentru a se găsi chipul cu care, fără a se stînjeni interesele comerțului, să se aducă totuși o ușurare în traiul claselor laborioase.

La noi cu atît mai mult astfel de alcătuiri vor fi bine venite, căci, după cum ziceam adeseori, în țară se găsesc capitaluri. Aceste capitaluri vor să iasă din ce în ce mai mult la lumină, cu tendința de a risca.

Se înțelege că dînsele vor risca cu atît mai mult, cînd vor avea alături cu ele instituțiuni, cari vor să le facă partașe la beneficiile ce se obțin din lucrări și exploatări și fără să ne ducem departe de tot, ne am întreba de ce adică Primăria noastră să nu iea inițiativa organizării unei societăți mari de consum? Pe lîngă fondul ce l'ar afecta ea la asemenea operațiune, de sigur ar veni multe capitaluri particulare.

Noi cari trăim în acest oraș, știm cu toții că nu se găsesc de cît două băcănii, în cari poți să intri. Ele nu prea-și fac concurență așa mare. N'ar fi oare loc pentru o mare asociațiune, cari să dea consumatorului produse bune și eftene? La București, de exemplu acest lucru l'au putut face numai particularii, organizînd societatea „Mercur“.

Dar la noi, dacă particularii stau mai de o parte, n'ar fi bine să-i strîngem prin inițiativa administrației comunală?

Căci necontestat e că viața și la noi s'a scumpit, ba încă poate mai mult ca în alte țeri. Scumpirea vieții o putem lua ca un proces economic, pe care trebue să-l suferim. Va trebui să ne deprindem cu ideia aceasta.

Dar atunci trebue să facem așa ca efectele acestei scumpiri să ne atingă cît se poate mai puțin.

Pe de oparte să ne organizăm așa că rîdicarea de preț a articolelor de traiu să se păstreze oare cari proporții cu puterea noastră de cîștig, iar pe alta să fructificăm economiile noastre așa, ca să putem obține ceva mai mult din exploatarea lor.

Pînă astăzi noi toți cari economisim cîte ceva, găsim mijlocul de a plasa economiile împrumutîndu-le cu dobîndă. Ori de partea aceasta, dacă încă n'am ajuns la punctul de saturație, nici departe nu suntem. E evident că dobînzile (sau camăta) a scăzut, după cum e evident că vor scădea. Chiar dacă din timp în timp se vor ridica, această rîdicare nu va avea durată, ci luată în general dobînda va scădea.

Or, astăzi economiile plasate pot da încă 6 ori 7 la sută, dar cînd viața cu cerințele ei s'a ridicat nu cu 7 la sută, ci cu 15 ori 20, evident că trebue să ți utilisezi capitalul adunat și în alt chip de cît acel obișnuit pînă acum. In industrie ca și comerț, negreșit că se poate avea mai mult de 7 la sută.

De aceia nu va fi un rău dacă capitalurile ce se formează mereu, vor găsi un derivativ prin aplicarea lor de comerț și industrie, de aceia va fi bine chemată organizarea de societăți, în cari pe lîngă particulari să figureze statul ori alte persoane morale.

Și e bine să prevenim necazurile, cari ne pot ajunge și pe noi. In alte țări, nevoiașii protestează sgomotos contra scumpirei traiului.

Și protestarea lor are oare-care temeiu. Căci necontestat este, că dacă unui flămînd îi vei spune: „uite cine e de vină pentru aceasta“, dînsul n'are să te asculte. Va protesta, va țipa și va ajunge să demonstreze contra celui care îi esă mai întăi în cale, și acel cine-va e Primăria, e guvernul și în genere administrația de Stat.

Vei spune unui flămînd că interesele superioare ale statului cer să avem un regim protecționist exagerat, îi vei spune că vrem să trăim printre celelalte națiuni civilizate, deci trebue să avem reprezentanți acreditați pe lîngă guvernele altor țeri, reprezentanți politici, agenți comerciali etc., că numărul celor întăi trebue sporit; că dacă avem alianțe cu alte state, trebue să facem fortificații, să mărim armata, să cumpărăm cai, tunuri etc., ba chiar să ne creăm și un port militar; că apoi, pentru ca să întreținem amiciția cu alte țeri trebue să le facem și cîte un mic cadou, ca oare cari concesiuni vamale, să le cumpărăm ceva marfă etc.

Vei adăoga că pentru toate acestea trebuesc bani și încă bani mulți, iar el contribuabilul romîn trebue să plătească monopoluri nenumărate, contribuțiuni cît mai multe și cu tara cît mai ridicată. Dar cît de curînd se va putea pune întrebarea pînă cînd și pînă unde? Și-va cel care sufere că trebue să mai rabde, că trebue să-și sugă burta pentru toate aceste interese superioare? Ori ce ar fi, dar împrejurările sunt de natură a ne face să cugetăm asupra lor.

Iar din modul cum decurg evenimentele în ordinea de lucruri de care ne-am ocupat aici, să desprinde un învățămînt. Acum cîți-va ani în urmă, poate 15 ori 20, scriitorii ca și oamenii politici se temeau, ba aveau un fel de groază ca statul să nu devie, cum ziceau francezii, pourvoyeur, un fel de îngrijitor și prevăzător al tuturora.

Cu tot însă ce am zi crede, evoluția lui de astăzi într'acolo îl duce. Căci ce însemnează, cînd masa inconștientă cere cu supărare de la guvern ca să-i eftinească viața; ce însemnează cînd o sumă de capete inteligente, elita țerii se gîndesc să facă ceva pentru a răspunde acestei cereri; ce însemnează cînd se cere ca Primăriile, deci corpuri organizate în Stat cu învoirea acestuia să iea parte alături cu cooperativele pentru a asigura un traiu mai bun și mai eftin tuturora?

Inființare de cooperative, micșorare de taxe vamale, deci îndrumare către liber schimb, suprimare de monopoluri, protestări contra războiului, ce sunt alt ceva de cît tendința de a da alt înțeles menirei Statului?

V. I. Radu.

EDILITATE

Administrația comunală în... întîrziere

Consiliul comunal se întrunește mîne, Marți, în *13*, pentru a afla răspunsul primarului privitor la serbările jubiliare și să discute pregătirle ce au a se tace.

O fi tot o piază-rea care urmărește pe faimosul rector, că edilii se întrunesc la 13, număr fatal, ce probabil va îngrozi pe d. Cosmovici și va face pe d. Stamatiu nici să nu vie la ședință.

Să presupunem că serbările vor avea loc și în acest caz se pune întrebarea, cînd și cum se vor face pregătirile cuvenite?

Sub actuala administrație comunală, s'a inaugurat un sistem de risipă și de calcare de lege, care intrece tot ce s'a văzut înjghebat de administrațiuni detestabile: acest sistem e bazat pe principiul întîrzierei.

Budgetul comunal a fost copiat aidoma după budgetul liberal, fără ca macar o singură cifră să fi fost analisată și discutată de actuala administrație, sub motiv „de întîrziere“, cu toate că aveau timp destul să facă acest studiu, dacă s'ar fi priceput să-l facă.

Toată vara, presa a arătat halul în care se găsește clădirea teatrului național, cum amenința ruina și pericolul ce amenință eventual pe spectatori.

Nici o mișcare nu s'a făcut din partea administrației comunale, relevările presei și intervenția direcției teatrale, au lăsat rece și nepăsători pe edili.

Acum însă, în ajunul deschiderei stagiunei teatrului, la sfîrșitul campaniei de lucru, administrația comunală, s'a grăbit să ceară un credit de 13,800 lei, pentru repararea clădirei, iar primarul a anunțat, că din cauza *întîrzierei*, nu se va mai ține licitație publică, așa cum o cere categoric legea generală a comptabilității, ci lucrarea se va da în antrepriză d-lui Isvoreanu, membru în clubul guvernamental.

Același lucru se petrece azi cu serbările jubiliare. Toată vara ziarul oficios al șerului n'a vrut să știe, nici de tifosul ce bîntue în localitate, nici de murdăria cumplită în care se găsește orașul, nici de primejdia holerei, ci a țipat într'una că serbările jubiliare nu se vor amîna, ci vor avea loc la epoca fixată, în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie.

Dar atunci de ce n'au luat nici o măsură de pregătire? De ce nu s'au căutat în budget mijloacele cuvenite, și nu s'a procedat la întocmirea pregătirilor pentru ca realizarea lor, să se facă cu chibzuială, cu economie și în urma unor licitațiuni publice, care să deie chezășie, că banul public se întrebuințează în mod corect.

Nu.—Totul s'a lăsat pînă în ajun,—acum primarul va declara că e în *întîrziere*, și formele legale nu se mai pot indeplini.

Rămîne numai să ni se anunțe numele membrilor din clubul grecenist, cari vor fi însărcinați cu antreprisa serbărilor jubilare.

S.

Jubileul personal

Interesantul fenomen patologic romîn, „omul care vrea jubileu“, polemizează cu noi, în ziarul grecinist local, asupra necesității și urgenței de a avea loc serbările jubiliare universitare. Și, firește, în articolul detestabil ce l'a scris cu mîna unui reporter oare-care, precum face autopsii cu mîna altuia și curs la facultate după ideile originale ale altora, rectormanul ajunge la concluzia, că „serbările“ se vor „ține“ în ciuda bărfitorilor.

Jubileul va avea, deci, loc, în ciuda unora, nu doar în interesul Universității și vor mai avea loc în interesul rectorului, căci în articol se zice textual: „d. Bogdan *pășește sigur* și munca ce-o depune va fi, în curînd, încununată de cel mai desevîrșit succes.

Vrea să zică, Rectorul singur spune, că jubileul se organisează pentru succesul seu personal, căci ce succes cultural poate avea pentru Universitate jubileul acela cu banchete și curse de cai?

„In curînd munca sa va fi încununată de succes“. Ce fel de muncă? Raite la București, invitații, confecționări de liste de bucate pentru banchete. Asta se cheamă muncă universitară, culturală, care, „în curînd“ va fi încununată de succes.

Iar despre acest succes ce se aproprie. rectorul scrie la gazetă: „acesta *ar* fi răsplata cea mai frumoasă și cea mai dreaptă ce *se poate* da unui adevărat *luptător*“.

Luptător, și încă veritabil, pentru în scenarea unei serbări de jubileu. Iată un nou soi de campion: campionul serbărilor jubiliare ale Universității din Iași.

Un luptător cu atît mai interesant, cu atît mai „adevărat luptător“, cu cît n'are adversar. El pune la cale jubileul, el face programul, el comite programul serbărilor—și zice că luptă!

Și fiind-că se crede mare medic legist, mare și magnific rector, nu se poate să nu fie și adevărat mare luptător, mai ales că se luptă cu un om colosal de mare: cu el însuși.

Rectorul acesta ie foarte ridicul. E ridicul și maniac, ie un copil orgolios și începe să ne fie milă de el.

Mai la urmă are să ne stoarcă și lacrimi. In prealabil, însă, deplîngem, gîndindu-ne la el, dureroasa șută a Iașului cultural. Căci Iașul cultural va avea jubileu, fiind-că doctorul Bogdan vrea să iasă „adevărat luptător“ și „încununat de succes“.

Arborați stindardul îndoliat d'asupra clădirii Universității din Iași!

Mitropolitul Pimen ca îndrumător bisericesc

— Reflecțiuni privitoare la ultimele acte ale Inalt Prea Sf. Sale —

Nu vom fi dintre acei care sunt hotărîți să critice pe Mitropolitul Pimen, în orice ar face Inalt Prea Sf. Sa. Nu negăm că la activul său se pot găsi prea multe lucruri bune, cînd cineva îi privește faptele fără hotărîrea inițială de a-l critica cu orice preț.

Totuși nu se poate să nu te doară inima și să nu critici, cînd vezi fapte care contrazic orice simț de dreptate și orice consecvență.

Cînd se apucă de făcut ceva, Mitropolitul Pimen inaugurează totdeauna începutul cu mare zgomot. O furtună de reclame se deslănțuește asupra publicului, pentru ca acesta să creadă că sub Inalt Prea Sf. Sa, într'adevăr, se fac mari isprăvi și se pun la cale lucruri ce n'au mai fost.

Și publicul simplu se ia după ce se scrie și crede că și în realitate toate lucrurile sunt așa cum sunt scrise.

Vine pericolul holerei, Mitropolitul Pimen îndată scoate din pămînt o întrunire de protopopi, cu medici, cu alte autorități; iar publicul care citește zice! halal de Mitropolit!... iata păstor care se îngrijește de sănătatea poporului!... Biata lume însă nu se mai osteneste să afle ce s'a mai făcut acolo. De multe ori la asemenea întruniri lucrurile se petrec într'un chip mai neînsemnat de cum s'ar crede. De cele mai multe ori e numai sgomot fără nici o urmare.

Cine n'a citit, de asemenea, de întruniri protopopești! Și totuși ele abea își merită numele. Pentru că într'insele nu domnește libertatea cuvîntului, și Mitropolitul Pimen nu sufere să-l contrazici. Odată ce protopopul Grigorescu ori Inalt Prea Sf. Sa s'au pronunțat într'un sens, ceilalți nu mai au dreptul să se poată pronunța în alt sens. Și știți ce păreri emite protopopul Grigorescu?... Că față de adventiști, de ex., ar trebui întrebuințată... *bătaia!*... Probabil că pe la Cernăuți se întrebuințează asemenea mijloace de propagandă și convertire creștină,

Și lumea care citește, iar mai încolo nu se osteneste, își face mare idee de aceste întruniri protopopești și le crede o inovațiune progresistă a Mitropolitului Moldovei.

Asemenea este cu toate întrunirile de care se citește că sînt pornite din inițiativa Inalt Prea Sf. Sale.

Ca principiu, astfel de întruniri sunt ceva frumos și pot avea urmări foarte bune. Sub Mitropolitul Pimen însă, ori ce lucru e viețiat de unul din marile defecte ale Inalt Prea Sf. Sale.

Mitropoliiul Pimen nu lucrează după un plan definit și nu urmărește statornic realizarea unei idei — și, se știe, că nimic serios și temeinic nu se îndeplineste decît prin stăruință, tenacitate, urmărire prin fel de fel de căi a țintei pe care ți ai luat-o. Nu, Mitropolital Pimen este *omul isbucnirilor momentane*. I se năzare că ceva e bun sau trebue făcut, hotărîrea e gata și îndată te trezești cu circulara. Dar nu ești sigur de loc dacă măsura aceasta va dura, ori e numai un acces trecător. Pentru că Mitropolitul Pimen se pronunță seara cu multă hotărîre relativ la ce va face a doua zi, iar cînd subalternul vine să-i amintească hotărîrea de seară, par'că nici n'ar fi auzit de ea, așa se leapădă de propriile sale hotărîri.

Nu bîrfim, spunem adevărul exact: Mitropolit Pimen e *omul acceselor*, omul de care nu ești sigur de azi pe mîne. Te îndeamnă cu multă stăruință într'un sens, de ai ceede că te poți lăsa cu totul în nădejdea Inalt Prea Sf. Sale, și îndată te trezești lăsat în drum și fără nici un ajutor.

Din cauza aceasta, la Mitropolia Moldovei se lucrează în chip sacadat, intermitent, adică, mai pe romînește, prin țîșnituri. Nu e continuitate, nu e consecvență. Oamenii nu-și pot pune la un lucru toată inima lor, pentru că nu sînt siguri de azi pe mîne. Nu știu dacă spiritul care domnește azi va domni mîne, ceia ce-i face să se ferească de a lua hotărîri energice, fiindcă nu sînt siguri dacă inspirațiunea care a domnit azi va exista și mîne.

Așa au pățit-o unii protoerei care au luat hotărîri energice în linia care le era indicată de Mitropolit, iar pe urmă s'au văzut lăsați fără sprijin. De sigur, oamenii nu s'au mai avîntat a doua oară, cum credeau că trebue să facă după propriile indicațiuni ale Mitropolitului, și au lăsat o mai moale.

Ca probă a lipsei de continuitate și consecvență în faptele Mitropolitului, ne va servi următorul exemplu:

Cînd a venit în fruntea Mitropoliei, Inalt Prea Sfințitul Pimen era de părere că publicul trebuie să locuiască prin mănăstiri. Celor ce-l contraziceau le spunea că ce!... nu e și la catolici tot așa!...

Un an după aceia se citeau deja hotărîrile Mitropoliei că se interzice publicului locuința în mănăstiri. Apoi s'a revenit.

Anul acesta am citit același lucru, și și iar s'a revenit, cu explicarea că e numai pentru anul acesta, ca să nu sufere țăranii din împrejurimi, care se aprovizionaseră în vederea vizitatorilor. Se înțelege, avînd în vedere că la Mitropolia Moldovei nu te poți baza pe nimic, nu ești sigur că nu va veni și anul viitor public la mănăstire.

Fără îndoială, un om își poate schimba părerile, și Mitropolitul Pimen și le poate schimba de asemenea Dar cînd mergi spre 60 de ani de vrîstă și cînd ai mai avut și în alte părți mănăstiri de administrat, unde de asemenea exista chestiunea vilegiaturii publicului, nu ți este permis să nu ai o părere stabilită și să șovăești în toate direcțiunile, după ce ai luat-o.

Ei bine, aceasta e caracteristica activității Mitropolitului Pimen: fără continuitate, fără urmărire conștientă a unui plan oarecare. Ai impresiunea că în ființa Inalt Prea Sfinției Sale lucrează slobode niște forțe oarbe, fără călăuzi-

rea unei facultăţi superioare, care să le ţie într'o unitate. Într'adevăr, unitatea de acţiune, care decurge dintr'un plan cugetat, lipseşte cu totul Inalt Prea Sfinţiei Sale.

Repetăm: Nu bîrfim şi nu discutăm fără respect. Dar afirmaţiunea noastră se poate verifica în mai toate actele Mitropolitului Pimen. Şi aceasta trebuie să se ştie, nu serveşte la rîdicarea autorităţii unui Mitropolit, pentrucă sub alternii văd şi ei de la o vreme felul de lucru şi-şi perd încrederea.

Faptele petrecute în timpul din urmă confirmă în totul constatările noastre.

Mitropolitul Pimen a apărut ca un reformator al mînăstirilor şi deseori ne a fost dat să citim articole prin ziare (cel mai curînd în două numere din „Minerva" din vara aceasta, cînd se vorbea de măsurile luate şi de intrarea în monahism a unui fost magistrat) în care se arăta marele interes al Mitropolitului pentru reforma mînăstirilor.

Ştim că din capul locului Mitropolitul Pimen a vorbit despre mînăstiri ca despre locurile care vor avea toată solicitudinea sa; ştim că a dat toate nădejdile stareţilor, pe care i-a pus şi i-a încărcat cu mari ranguri, mai înainte ca oamenii să fi produs ceva şi să-i fi văzut ce pot la lucru.

Şi a mers aşa cu dorinţa aceasta de reformare a mînăstirilor o bucată de vreme. Oamenii credeau că se face ceva şi că se reformează într'adevăr—probă articolele din „Minerva".

Dar era numai un *acces*. Ca la toate lucrurile, Mitropolitul nu putea fi statornic nici aici.

După ce a încărcat cu laude pe stareţi, după ce stareţul de la Rîşca, de exemplu, a fost socotit cîtva timp drept cel mai gospodar stareţ din eparhie, după ce au fost purtaţi cu toţii pe drumuri cu bani din pungă orideciteori îi mai venea Mitropolitului în minte cîte un clenciu de adăugat la opera reformelor, acum deodată vîntul a început să bată altfel şi oamenii iar nu se mai simt siguri ce să facă.

In vara aceasta Mitropolitul a fost la mînăstirea Rîşca şi a încărcat cu laude, de altfel ca totdeauna, pe stareţul de acolo. Dar *după un interval de o noapte* Mitropolitului i s'a năzărit altfel şi a doua zi a început a ocărî pe stareţ, că în mînăstire nu e bine şi nu e curat. Mai tîrziu i-a trimes un avertisment de la Mitropolie.

Astă zi stareţul încărcat cu mari laude altă dată, stareţul ales ca membru în Consistoriul superior şi ale cărui idei (destul de bune la îndreptarea vieţii mînăstireşti le publică acum ziarul „Universul (6 şi 7 Septembrie a. c.), azi stareţul acesta e demisionat pe ziua de 1 Septembrie.

Asemenea e cu stareţul de la Neamţu.

Acesta a fost înălţat şi încurajat şi mai mult de cît cel de la Rîşca. Căci acesta, de bine de rău, era deja stareţ şi arhimundrit cînd Mitropolitul Pimen a venit în fruntea Mitropoliei. Ca chestiune de rang nu i s'a dat nimic, afară numai că a fost introdus în Consistoriul superior bisericesc Stareţul de la Neamţu însă, stătea oropsit în mînăstire pe vremea Mitropolitului Partenie. Abea cu venirea noului Mitropolit i s'a schimbat soarta. A fost făcut econom al mînăstirei şi rîdicat la rangul de protosinghel. Mai tîrziu i s'a dat şi stăreţia, a fost făcut arhimandrit şi, în urmă, şi mitrofor. I s'a dat în timp prea scurt, tot ce i se putea da. Ai fi crezut că un asemenea om poate conta pe solicitudinea specială a Mitropolitului şi că, cu aşa sprijin va putea face mari lucruri la mînăstire.

A şi făcut, atîta vreme cît a durat accesul Mitropolitului. In vara aceasta a început însă şi pentru el, să bată vîntul altfel, şi actualminte nu e departe de demisie.

Va să zică Mitropolitul Pimen lucrează prin accese. Te poţi bizui pe el atîta vreme cît durează accesul. Pe urmă nu eşti sigur de cursul nou pe care l va lua.

Dar şi accesele acestea au uneori dedesupturile lor. In cazul acesta au dedesupturi îndestulătoare care ne explică pentru ce Mitropolitul s'a hotărît în alt sens.

De mult se află în intimitatea Mitropolitului Pimen un călugăr din Sf. Munte despre care nu ştii de e arhimandrit ieromonah ori simplu călugăr. Cuvioşia Sa îşi face interesele în ţară prin Mitropolitul Pimen, dar nu încetează a spune în diferite părţi că Inalt prea Sf. Sa s'a îndatorat către el cu mari sume de bani. Ajutoare pe care guvernul romîm i le dă pentru Sf. Munte, se duc în mare parte, ca împrumut perpetuu, în buzunarele Mitropolitului.

Intrebat de ce face aceasta, călugărul nu se fereşte a declara că un om neînsemnat numai aşa îşi poate face interesele, alipindu-se pe lîngă cei mari, şi atunci e fireşte să faci oare-care sacrificii în favoarea lui.

Lucrurile acestea, adică raporturile dintre Mitropolitul Pimen şi acest călugăr, pentru noi sînt indiferente. Le cităm aici numai pentru că ele explică faptele de care ne ocupăm noi.

Călugărul acesta care vizitase deseori pe Mitropolitul Pimen pe la Bucureşti şi Galaţi, nu se suise încă pe la Iaşi. Anul acesta şi-a făcut intrarea şi acolo, şi influenţa a şi început să i se simtă în afacerile Mitropoliei. In ultimele accese ale Inalt Prea Sf. Sale intră şi amestecul acestui călugăr.

Cuvioşia Sa, care străbate Rusia şi Adună parale, cu vorba că vrea să înfiinţeze un schit romînesc, iar Romînia cu vorba că vrea să înfiinţeze un schit în Basarabia, şi-a pus în gînd să şi facă sălaş mai în apropiere de Mitropolitul Pimen, şi anume să înfiinţeze un schit chiar în judeţul Iaşi, nu departe de Mitropolie.

Cu aceasta Părintele din Sf. Munte rămîne în vecinătatea Mitropolitului, îl influenţează în afacerile Mitropoliei, precum s'a întîmplat anul acesta în chestiunea mînăstirilor. Căci întoarcerea mitropolitului cu rău asupra stareţilor, pe care pînă mai eri îi înălţa în slavă, e provocată de acest călugăr.

Se adaugă, prin urmare, la defectele Mitropolitului acela că ascultă de cîte un pripăşit care se lipeşte de Inalt Prea Sf. Sa.

Părintele Soroceanu, căci aşa-l cheamă pe călugărul în chestiune, a însoţit pe Mitropolit în călătoriile sale pe la mînăstiri, a văzut cum stau lucrurile, a intrat în legătură cu unul şi cu altul şi îndată a intervenit în felul în care convenea intereselor Sfinţiei sale.

Se află în mînăstirea Neamţului un arhimandrit reîntors din America, unde a fost trimis de Mitropolitul Partenie.

A fost scos din locul său de Mitropolitul Pimen, în urma plîngerilor locuitorilor că le-a vîndut, în profitul său personal, locul bisericii, şi întors în ţară a avut a gusta asprimea Mitropolitului pentru faptele sale.

A fost trimis la mînăstirea Neamţului şi s'a dat ordin sever stareţului să-l trateze cu toată asprimea.

Acum însă lucrurile nu mai stau aşa. A trecut Părintele Soroceanu pe acolo şi toate s'au schimbat. Mitropolitul Pimen are de bine pe Părintele Arhimandrit. care a vîndut pămîntul bisericii în America şi planul este făcut ca să-l puie pe dînsul stareţ în locul celui de la Raşca.

Adică un om urgisit, pedepsit şi declarat incorect ar fi bun acum să ocupe locul stareţului Piticariu căruia nu i se poate imputa nimic ca chestiune de corectitudine şi care şi-a cheltuit propriul ban în mînăstire!

De!.., Părintele din America are multe parale. Nu e de mirare, că mîine poimîne să auzi, că şi de la el s'a împrumutat Mitropolitul şi că asta ar fi cheia reabilitării sale.

Vom auzi poate şi pe Arhimandritul Canadian, că a învăţat cîntecul Părintelui Soroceanu că trebuie să te lipeşti de cineva ca să-ţi poţi face interesele şi că pentru asta trebuie să faci şi ceva sacrificii.

In tot cazul, aducerea Părintelui celui scos din slujba Americei ca stareţ la Rîşca nu e fapt îndeplinit, ci numai pus la cale.

Pînă la îndeplinire însă lucrurile s'au încurcat rău cu vechiul stareţ, care nu se dă bătut. Căci iată ce s'a întîmplat:

Am spus că stareţul Piticariu e demisionat pe ziua de 1 Sept. Prea Cuvioşia Sa, însă nu şi-a dat demisia pe această zi, ci în urma avertismentului Mitropolitului că nu administrează bine a raportat Mitropoliei că el vrea numai să-şi mai puie rînduială în afaceri şi că pentru asta are trebuinţă să mai fie stareţ, pînă la capătul anului financiar curent.

La 1 Aprilie viitor însă îşi dă demisia. Deci de fapt demisia nu e dată. Mitropolitul însă pune rezoluţia, că avînd în vedere cele spuse de Arhimandritul Piticariu, i se primeşte demisia pe ziua de 1 Sept. c. Fără îndoială un lucru necinstit, pentru-că nu poţi primi ceia ce nu ţi s'a dat; Părintele Piticariu nu-şi dăduse dimisia pe ziua de 1 Sep. ci numai spunea că şi-o va da pe ziua de 1 Aprilie viitor.

La primtrea ordinului Mitropoliei că i se primeşte dimisia pe 1 Sept., Părintele Piticariu nu stă pe gînduri. Telegrafiază îndată, că el nu şi-a dat dimisia şi că e surprins să vadă primită o demisie pe care n'a dat-o. Asta a fost pe ziua de 26 August.

De atunci lucrurile stau aşa, pentru că Mitropolitul vede că s'a încurcat şi nu ştie cum s'o îndrepte.

După părerea noastră îndreptarea nu poate veni de cît printr'o hotărîre eroică din partea Inalt Prea Sf. Sale de a lucra mai cu plan şi mai consecveut de a se feri de accese şi mai cu seamă de Soroceanu.

Căci opera Inalt Prea Sf. Sale va fi totdeauna stearpă dacă nu se fixează stăruitor la urmărirea unui plan şi dacă ce face azi strică mîne.

Iona.

Litere-Ştiinţe-Arte

Literatură... şcolară.—In numărul cel mai nou al „Vieţei Romîneşti" nuvelistul D. D. Patraşcanu reiea un subiect dintre acele ce-i sunt favorite, anume impresiuni din viaţa—să-i zicem—şcolară.

Acei cari au cetit volumul de „Schiţe şi Amintiri", au putut vedea că fostul deputat, profesorul Patraşcanu, cu noaşte bine anumite colţuri din acea specialăactivitate şcolară, a inspecţiunilor.

Cu o intuiţie osebită, cu un simţ fin de observaţiune, d-sa ne-a zugrăvit unele epizode foarte interesante din eternul asemănătoarele emoţiuni cari însoţesc momentele atît de importante ale inspectărilor oficiale.

In noua sa schiţă „Condica d-nei Pompiliu" revine asupra temei, stăruind pe larg, cu o risipă de detalii picante, asupra psihologiei unei inspecţiuni care are loc la un institut,—pensionul de fete al d-nei Hariclia Pompiliu din Galaţi.

E o nouă dovadă, că s'ar putea găsi o abundentă literatură în această ramură socială,—dacă un autor şi un bun observator s'ar „specializa" în schiţarea părţilor acestora comico-dramatice din viaţa şcolară.

Scriitorii cari fac parte din învăţămînt ar avea căderea s'o facă ei înaintea altora.

D. Patraşcanu a reuşit în încercările de pînă acum. Schiţa cea nouă are şi reale merite de stil şi de claritate. Regretabile sunt numai unele scăpări din vedere, bunăoară ca fraza.

— „Ei las'tu că te regulez eu în raport!..."

Asemenea lucruri nu se spun unei directoare—nici măcar în gînd — chiar dacă e o mahalagioaică de speţa d-nei Hariclia...

*

Cunoscutul romancier socialist american, Upton Sinclair, a publicat un nou roman „Samuel cercetătorul", care pare destinat a avea mult mai puţin răsunet de cît celelalte ale aceluiaşi scriitor.

*

Intre 2 şi 7 Octombrie, se va ţinea la Dresda un congres, internaţional de higienă a locuinţei.

In discuţiune vor veni şi problemele şcolare, chestiunea internatelor, a pensionatelor şi aşa mai departe.

*

O literatură întreagă în Franţa se preocupă acum de mult desbătuta chestiunea a *coeducaţiunei sexelor*. Fireşte, trebue să se înceteze cu creşterea fetei considerată ca „oiţă blîndă", dar nu e mai puţin adevărat că o privighere asupra libertăţii înţeleasă în modul cel mai cuminte, e necesară femeei, care printr'o greşită pricepere a rosturilor ei sociale, păgubeşte societatea contemporană, surpînd femeei privilegiul „slăbiciunei" ei.

*

Ultimul număr din „Mercur de France" se ocupă de cartea d-lui George B. Stirbey asupra lui *J. J. Weiss*, una din figurile cele mai curioase ale criticei franceze, din veacul trecut şi cunoscută la noi prin lucrarea d-lui E. Lovinescu asupra aceluiaşi scriitor.

*

STRUNA ZILEI

CEI DIN VATICAN...

Dorind să respire aerul din grădinile Vaticanului, Papa îşi construeşte o subterană...

Ştire.

Ei se 'mpacă uneori,
Cu plăcerea, cu grădina,—
Dar de-un singur duşman fug,
Că le face rău: lumina...

INFORMATII

❑ **Uniforma personalului telegrafo-poştal în serviciul armatei.** — Conform art. 24 din regulamentul personalului telegrafo-poştal, cînd va fi chemat în serviciul armatei, este obligat a purta uniforma militară în campanie, sau semne distinctive în manevre, după cum se specifică mai jos:

Personalul superior telegrafo-poştal va purta haine civile, avînd pe partea dreaptă a pieptului, în mod aparent, un semn distinctiv, consistînd din: o placă de metal galben, de formă rotundă, cu marginile dinţate şi de diametru 0.90 cm. pe care va fi fixata emblema corpului în metal de argint.

In afară de aceasta personalul superior telegrafo-postal va purta următoatoarele semne distinctive:

Oficiantul inferior gradul III, o steluţă de argint;

Oficiantul inferior gradul I şi II, două steluţe de argint suprapuse;

Oficiantul superior gradul III şi controlorul de circumscripţie; trei steluţe de argint suprapuse în triunghiu cu vîrful în sus;

Oficiantul superior gradul II, o steluţă de aur;

Oficiantul superior gradul I, două steluţe de aur suprapuse;

Inspectorul de circomscripţie, trei steluţe de aur supra puse în triunghiu cu vîrful în sus.

Steluţa va fi cu 5 raze măsurînd 1, 5 cm. (lungime totală) şi se va purta pe partea din faţă şi din dreapta gulerului hainei.

❑ *Partidul conservator-democrat din Tutova a hotărît să nu lupte în alegerile judeţiene, care vor avea loc în zilele de 14, 16 şi 18 c.*

Iată cum motivează partidul hotărîrea sa:

Partidul conservator democrat a hotărît să nu prezinte candidaţi în alegerile judeţiene de la 14, 16 şi 18 Septembrie curent, dată fiind mica importanţă a acestor alegeri, şi fiindu-ne destulă isbînda repurtată în alegeri, prin trimiterea şefului nostru *Teodor Emandi*, în senatul Ţărei.

Tot odată, credem că facem şi un act de generozitate faţă de guvern şi de d-l *Lupu Kostache*, căzutul din alegerile parţiale, dîndu-i putinţa să se aleagă, neturburat de opoziţie, la judeţ.

Chiar ca adversari, socotim că i se cuvine o demnitate d-lui Lupu Kostache, şi nu găsim nici una mai nimerită de cît aceia de consilier judeţian....

Nici nu se poate un sfîrşit mai *glorios* pentru stăpînul celor 2 judeţe.

Rugăm dar pe prietenii noştri să nu se ducă la vot.

❑ **„Unirea Educătoarelor Romîne"** va ţinea o şedinţă în ziua de *14 Septembrie* orele 4, adică Mercuri în loc de Joi, din cauza redeschiderea şcoalelor şi a concursurilor ce au a se ţinea în şcoala Oltea Doamna, în acea zi.

La această întrunire se vor face propuneri de activitate practică, de mare importanţă, cari vor avea nevoe să fie discutate amănunţit şi bine cumpănit înainte de a se lua hotărîri; de aceia toate membrele şi toţi membrii sunt cu insistenţă rugaţi să eie parte la întrunire.

❑ Ministrul Arion a sosit astă-zi dimineaţă la Agapia. In satul Agapia va asista, tot astă-zi la înaugurarea şcoalei.

După această înaugurare va pleca la T.-Neamţ, unde va vizita şcoala primară No. 2 de băeţi şi apoi va pleca direct la mănăstirea Neamţului, unde i se va servi dejunul.

După dejun, la ora 2 şi jumătate, plecarea din mănăstirea Neamţ la Piatra-N.. unde se va vizita biserica catedrală zidită de Ştefan cel Mare, liceul „Petru Rareş" şcoala de fete No. 2 şi parcul Cosla.

La ora 5 şi jumătate se va lua ceaiul la d. Leon Bogdan prefectul judeţului.

La ora 7 seara va avea loc banchetul oferit de corpul didactic primar şi secundar în onoarea d-lui Ministru C. C. Arion.

La ora 9 şi jumatate ministrul va pleca la Bucureşti.

❑ Tribunalul a declarat în stare de faliment pe Beniamin Silberstein, croitor, strada Alexandri.

❑ Studentul Costinescu a fost numit copist la secţia I-a a Curţei şi studentul Gheţu la corpul portăreilor.

❑ D-nii Anton Rosnovanu şi Goilav, au fost primiţi membri în societatea viticolă.

❑ La administraţia financiară a sosit suma de 100,000 lei, adică jumătate din suma dată de stat, pentru combaterea holerei în Iaşi.

❑ Comitetul societăţei viticole, în şedinţa sa de eri, a hotărît a invita în special la deschiderea expoziţiei, pe d-nii Pandele Zamfirescu, G. D. Şerban şi Th. Jellea, întemeetorii societăţei.

❑ Societatea viticolă din Piteşti a comunicat că nu va putea participa la expoziţia viticolă, din cauză, că podgoriile au suferit în anul acesta foarte mult, atît prin grindină, cît şi prin mana, care a cauzat mari stricăciuni.

❑ In comuna Belceşti, s'a declarat 2 cazuri de febră tifoidă.

❑ Muncitorul Neculai Munteanu, de loc din Iaşi, pe cînd lucra la o maşină de trier de pe moşia Bivolari, venindu-i reu a căzut din picioare încetînd din viaţă.

Moartea fiind suspectă, s'a anunţat autorităţile.

❑ Eri seară s'a găsit la locul numit Dealul viei din comuna Gropniţa, cadavrul femeei Elena Cabaza, în etate de 55 ani. Din cercetările făcute s'a constatat că numita băuse toată ziua, şi din cauza alcoolului înghiţit, încetase din viaţă.

❑ Vieriu Adam Barbu, din serviciul d-lui Cantacuzino de la Horleşti a reclamat autorităţilor, că de către reu făcători, a fost jefuit pe cînd se întorcea spre casă, de suma de 1000 lei, în hîrtii bancă.

Din cercetarle făcute s'a putut constata că numitul a simulat acest furt pentru a putea să-şi însuşească aceşti bani.

❑ **Opereta Grigoriu** îşi începe reprezentaţiile la Teatrul Naţional din Iaşi Marţi 20 Septembrie, cu următorul repertoriu:

20 Septembrie *Don Cesar* (operă comică), 21 Septembrie *Vagabondul Nemuritor*. 22 Sept. *Fata Poznaşă*, 23 Sep. *Briganzii*, 24 Sept, *Contele de Luxemburg*, 25 şi 26 Sept. sala teatrului ie rezervată eventual pentru serbările jubiliare; 27 Sept. *Femeea Romantică*, 28 Sept *Pandurul* (operă comică), 29 Sept. *Sirena*, 30 Sept. *Suzana*, 1 Oct. *O noapte în Veneţia*, 2 Oct. *Taranul voios*, 3 Oct. *Hentzel şi Cretel* (operă),,4 Oct. *Gheisha*, 5 Oct. *Veronica*, 6 Oct. *Contole cerşetor* 7 Oct. *Suzana*, 8 Oct. *Povestirele lui Hoffman* (operă), 9 Oct. *Princesa Dolarilor*, 10 Oct. *Dragoste de ţigan*, 11 Oct. *Suzana sau Liliacul*..

Personalal artistic: Dnii: G. Carussy, V. Maximilian, Ciucurete, N. Leonard, Stănescu Cerna. Gr. Alexiu, I. Cigalia, Al. Gheorghiu, Gr Petrovicescu, M. Graur. D-nele: V. Miciora. Elena Theodorescu (Leonard), Flor. Christoforeanu, Jeni Metaxa Doro, Maria Cinschy, Florica Florescu, Ana Grand, Lucr. Bărsescu, Eugenia Baltazar, Vir. Graur.

Corul 12 barbaţi 18 femei. Orchestra proprie din 20 persoane, maiştri: Robert Frank, Hans Scholtes şi Ig. Blum. Director de scenă G. Dimitriu, regisor N. Eliescu, sufleur I. Botez.

După cum videm mult aşteptata operetă Grigoriu, vine cu un repertoriu aproape în întregime nou şi ca cele mai destinse elemente.

Biletele şi programele la „Agenţia Teatrală „Thalia"—Th. Maximovici.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.50	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.35
		0.25
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Sanatoriul Sf. MARIA, Dr. Al. ŢAICU

— **STRADA ZMEU No. 3, IAŞI** —

Chirurgie — Medicină — Faceri

Direcţiunea Sanatorului aduce la cunoştinţa onor. Public că avînd în vedere importanţa capitală ce are astă-zi **fizioterapia** în medicină, a complectat această instituţiune prin o **instalaţie de electroterapie**.

Se aplică actualmente după sistemele cele mai prefecţionate **curenţi electrici: galvanici, faradici** pentru endoscopie, caustică, etc.

Se practică: **băi electrice (sistem Dr. Schnèe), masage electrice** pentru aţă, piele, inimă, stomach, muşchi, vagin, prostată etc.

Pacienţii suferind de diferite paralizii, tulburări nervoase, reumatisme, ankiloze, dilataţie de stomach, atonii intestinale (constipaţii) nevralgii, anemie, boli cronice ale aparatului genitourinar, îşi găsesc remediul în acest tratament.

Şedinţe în fie-care zi între orele 3—7 p, m.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ministerul de comerț, a respins cererea unora librari din localitate, de a li se permite a ținea prăvăliile deschise Duminica, în cursul lunei Septembrie.*

❑ *O telegramă a unui fruntaș guvernamental, arată îndoială în ceia ce privește sosirea regelui și a reginei, în Iași, cu prilejul serbărilor universitare.*

Același fruntaș afirmă, că medicii au sfătuit pe rege a nu se deplasa.

❑ *In ultimele trei zile au fost în oraș 9 cazuri noi de fefră tifoidă.*

Bolnavii sunt izolați.

*

Actualminte se găsec în Iași 41 bolnavi de febră-tifoidă, în căutarea diverselor spitale.

❑ *La întrunirea de eri a comiietului societății viticole, d. dr. Cosmovici, prim ajutor de primar, a declarat că știrile ce vin din Ungaria, Bulgaria, Rusia și Turcia, arată că holera ia proporții. In Rusia și Bulgaria guvernele ascund mersul holerei.*

❑ *In unele cercuri politice se afirmă că d. C. Meissner, care se află în concediu pînă în Octombrie nu-și va mai relua locul de secretar general, sau îl va relua pentru scurtă vreme,*

Amărăciuni politice ar fi cauza hotărîrii luată de d. Meissner.

❑ *Ziarul „Evenimentul" pledează pentru serbările jubilare ale Universității, susținînd într'un articol de pe pagina I-a, că starea sanitară a orașului nu mai poate împedeca să aibă loc serbările, de oare-ce, spune articolul de pe pagina I— starea sanitară este perfectă.*

Dar în acelaș număr al gazetei, într'o informație publicată în pag, III, ziarul oficios arată că actualminte sînt în oraș 39 cazuri de febră tifoidă.

După părerea d-rului Bogdan, 39 cazuri de febră tifoidă nu înseamnă nimic și de aceea declară starea normală a orașului, ca perfectă.

❑ *Comitetul pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă se va întruni din nou mîne seară, Marți, acasă la d. Grigore Ghyka-Deleni și va semna un proces-verbal, care va fi înaintat primarului, și în care se va declara, că, pentru a nu stingheri așezarea și desvelirea statuei, comitetul o va preda Primăriei, declinîndu-și însă ori-ce răspundere, atît în ce privește locul, unde statuia va fi așezată, cît și alterarea ce s'a adus statuei prin schimbarea soclului de către primărie.*

Comitetul va mai declara, că deși stăruinților lui neobosite se datorește înălțarea statuei, va refuza să iee parte la desvelire, ca semn de protestare contra faptului, că primarul Iașilor nu s'a ținut de angajamentele luate față de comitet.

❑ *D. Solomon Haliță, inspectorul învățămîntului primar din Muntenia și-a dat demisia pe ziua de I Octombrie, cînd își va relua catedra de la școala normală „Vasile Lupu" din Iași.*

După cum se știe d. Haliță otpase pentru postul de inspector, dar ministerul n'a aprobat încă nici astă-zi această optare, din care cauză d. Haliță s'a hotărît să demisioneze.

❑ *Demisia prefectului de Dorohoi d., Constantin Stroici, va petrece iarna în sudul Franței, în urma gravei boli, de care nu este vindecat nicăiacum.*

Din această cauză prefectul își va da demisia la începutul lunei viitoare, cînd expiră concediul prelungit ce i-a fost acordat.

D. I. Franck, deputat, va fi numit prefect la Dorohoi.

❑ **Ministerul de industrie a comunicat societății viticole, că, din lipsă de timp, școalele de viticultură nu vor putea participa la expoziția viticolă.**

❑ **Comitetul societății viticole a lansat azi cuvenitele invitații, pentru deschiderea expoziției viticole, care are loc Duminică 18 Septembrie, ora 10 dimineața.**

❑ **D. G. A. Scorțescu, deputat, a luat inițiativă, pentru ca la redeschiderea parlamentului, să depue un proect de lege în contra cartelului pe alimente.**

Proectul va fi prezintat din inițiativa parlamentului.

❑ Epitropia Sf-tului Spiridon a aprobat astăzi d-lui N. Ostapovici instalarea de calorifere la clădirea Maternității. Costul lucrării e de 45,000 lei.

In ce privește lucrarea pentru instalarea de calorifere ce s'a făcut la spitalul central al Spiridoniei, a intervenit tot astăzi, o transacție între eforie și casa concesionară *Central Heitzungs Werke*, din Viena, în înțelesnl că societatea renunță la surplusul de 61,000 lei, pe care-l pretindea, iar Epitropia achită acum costul instalației, ce urma a fi achitat peste 5 ani, cu un scăzămînt de 2 și un sfert la sută și reținînd 20 la sută, pînă la complecta predare a instalației, care se va face la primavara viitoare.

❑ Elevii gradul III, Sitaru Gheorghe și Stoian Ștefan, au fost avansați la gradul II și mutați de la oficiul poștal Iași, la Valsui.

❑ De la 1 Octombre stil nou, vor circula 2 trenuri mixte între Iași-Hîrlău, făcînd cursa directă între aceste două stațiuni.

Primul tren No. 422 | 419, va pleca din Iași la ora 5,05 dimineața, și va aștepta în Podul-Iloaei o oră și jumătate pînă la sosirea trenului No. 150, Iași-Pașcani, ce sosește acolo la ora 6,40 dimineață. Sosirea în Hîrlău va fi la ora 9,05 dimineața.

Al doilea tren va pleca din Hîrlău la ora 4,40 p. m. și va sosi în Iași la ora 10,20 seara.

Aceste trenuri vor servi mai mult pentru dirijarea vagoanelor din Iași, pentru linia Podul Iloaei-Hîrlău, de oarece pentru călători nu e de loc convenabil să aștepte în Podul-Iloae o oră jumătate, trenul de Pașcani, cînd poate foarte bine pleca din Iași la ora 6 dimineața, fără a mai aștepta în Podul-Iloaei.

❑ Procurorul de curte Ghinea Ionescu, care a fost să ancheteze răscoalele deținuților din salinele de la Tg.-Ocna, s'a întors astăzi în localitate.

Magistratul a constatat, că un număr de 252 deținuți se baricadase în saline arestînd 18 lucrători și pe gardienii de serviciu.

Deținuții ținînd să vorbească cu directorul general al închisorilor, s'a telegrafiat după d. Fara, căruia răsculații i-au declarat, că hrana rea ce li se dă i-a determinat să se revolte.

După asigurările ce s'au dat deținuților, că pe viitor hrana va fi mai bună, ei s'au liniștit, reintrînd în închisoare.

❑ La 1 Noembrie se va ținea concurs la universitatea din Iași, pentru 4 burse, vacante la facultatea de medicină și trei de la facultatea de științi, pe care la acordă Academia Romînă.

❑ La noua catedră de farmacologie înființată pe lîngă facultatea de medicină a Universității din Iași, candidează d-nii I. Teodorescu, V, Hîncu și D. Ionescu.

Senatul universitar și consililul facultății de medicină vor fi convocate în cursul lunei viitoare pentru a se ocupa de lucrările candidaților.

❑ Secretarul general al ministerului de finanțe care a fost eri în Iași în inspecție s'a reîntors asară în Capitală

❑ Mercuri se vor întruni membrele asociației Educatoarelor romîne, pentru a hotărî în vederea luărei orfanilor de la maternitate sub îngrijirea și ocrotirea lor.

❑ **Atacați de hoți.**—Trei hoți s'au introdus astă noapte, prin stricarea unei ferești, în odaile în care locuiește cîrciumarul Șaia Leibovici, din str. Crucii No. 28.

In prima odaie, hoții au dat de flica negutitorului Golda Leibovici, pe cari au cercat s'o gîtue și să-i astupe gura cu un ștergar, spre a o împiepica să țipe.

Intrînd în altă odaie, rău făcătorii găsiră pe femeea cîrciumarului, căreia îi aplicară mai multe lovituri de cuțit. La strigătele femeei se trezi cîrciumarul. Hoții năvăliră asupra lui, îl trîntiră jos, aplicîndu i lovituri de cuțite. In timpul acesta fata cîrciumarului, rămasă singură, ieși în stradă și dădu alarma. Sărind vecinii, hoții o luară la fugă, unu din ei trăgînd focuri de revolver, ca să înfricoșeze pe acei cari sărise în ajutorul atacaților.

Răniții au fost transportați la spitalul israelit. Ancheta se face de d. procuror Haralamb Grigoriu. Să bănuiește că hoții sunt trei lipoveni Un bănuit a fos arestat.

❑ Societatea corală „Nicu Gane, din Fălticeni, a vizitat Cîmpulung, Vatra Dornei, Gura humorului și Suceava, fiind primită pretutindeni cu mare entuziasm.

❑ Lucrătorii din fabrica de mobilă Loebel, strada Păcurari, s'au pus în grevă. Ei sunt în număr de opt și s'au solidarizat între ei, din cauză că trei au fost concediați.

❑ La Huși va avea loc, în ziua de 14 c., pe platoul Dricu, iarmarocul anual de vite.

❑ Astă-zi la ora 5 are loc la Universitate o consfătuire la care au fost invitați fruntași politici din toate partidele, Mitropolitul, primarul și ambii prefecți, pentru a hotărî asupra desvălirei statuei lui Cuza-Vodă și M. Cogălniceanu.

Fac cunoscut Onor. Public, că cu începere de la **1 Octombrie a. c.,** *se va deschide o* **Școală Profesională** *practică și* **curs de croit,** *conform programei autorizată de Onor. Minister; cine din d-re sau d-ne și copile cu 4 clase primare, ar dori a învăța croitoria pentru dame în scurt timp, să se înscrie de pe acuma la direcțiunea* **Nathalia Ohl,** *str. Păcurari 15.*

Programa se trimite după cerere. In această școală se primesc comenzi, de ori-ce fel de costume pînă la cele mai elegante.

Se caută 3 ajutoare de maistre absolvente, cît și eleve eșite din școli profesionale, care doresc a face practică în condițiuni avantajoase.

❑ **Școlare.**—Următoarele numiri și transferări în învățămîntul rural s'au mai făcut pe ziua de 1 Septembrie a. c.

D-ra Elena Berenghi, absolventă a școalei „Reuniunea femeilor romîne" din Iași, a fost numită, învățătoare la școala din Dorobanțu com. Aroneanu.

D. G. Lupu, a fost numit învățător la școala din com. Lunganí.

D. I. Măcărescu, a fost numit învățător, la școala din com. Ciurea, în locul d-lui Rota, trecut ca instructor ambulant.

Învățătorul Matei Ștefănescu, de la șc. din comuna Șoimănești, jud. Suceava, a fost transferat la școala din comuna Ulmi-Liteni, jud. Iași.

Învățătoarea Smaranda Nicolai de la școala din Ulmi, com. Belcești, a fost transferată la școala din Stornești, com. Sinești.

Învățătorul Ion Ionescu, de la școala din Stornești, transferat la școala din Hălceni, com. Șipote.

Învățătoarea Ana Popovici, de la șc. din Hălceni, transferată la școala din com. Bucium.

Învățătoarea Maria Gheorghiu, de la școala din Trifești, transferată la școala din com. Cotnari, în locul d-nei Constantinescu, transferată la șc. din Sculeni.

Învățătoarea Maria Antonescu, de la școala din Vultur, com. Copou, transferată la școala din Țipilești, comuna Rediu Mitropoliei.

Învățătoarea Sevasta Mancaș de la șc. din com. Colușca jud. Dorohoi, transferată la școala din Bălteni, comuna Hermeziu.

❑ Cursurile școalei inferioare de meseriii din Iași unde se predă în chip complect acta croitoriei bărbătești, încep cu clasa I, la 1 Octombrie a fiecărui an.

Cererile de înscriere se primesc la cancelaria școalei în toate zilele de lucru între orele 9—12 a. m. și 3—6 p. meridian.

Actele ce trebuesc depuse odată cu cererile de înscriere sunt:

1) Actul de naștere cu vrîsta între 12—16 ani.

2) Actul de vaccină.

3) Certificatul de absolvire a cursului primar.

Elevii sunt externi Durata cursurilor este de 5 ani. Pe lîngă cunoștințile practice se predau în școală și cunoștinți teoretice absolut indispensabile unui patron de atelier ca: Economia industrială, Contabilitatea, higiena, etc. precum și teoria croitului diferitelor costume de haine.

Absolvenții capătă dreptul de maiștrii și dobîndesc de la școală la terminare 50 la sută din venitul comandelor drept capital de instalare. Ei fac 1 an armată.

Străinii vor plăti o taxă anuală de 60 lei.

❑ Din Slănic ni se telegrafiază, că astă zi a încetat din viață, în mod subit, pe cînd se afla la un prieten, intendentul băilor, d. Pavelescu.

❑ Hramul bisericei „Ziua Crucei" de la Nicolina, din Iași, va fi oficiat de părintele Tincoca, protoereul județului, A Andriescu și St. Săvulescu.

❑ Din cercuri militare superioare ni se comunieă, că nu se poate ști unde va avea loc defilarea trupelor, de oare ce manevrele fiind libere, nu se poate ști, iarăși, unde ele vor lua sfîrșit.

❑ Curtea de Casație, s. I, a stabilit următoarea jurisprudență, privitoare la competința ce o au comisarii de poliție de a legaliza iscălituri pe procuri.

„Competințe dată comisarilor de poliție prin art. 7 din legea autentificărei actelor de a legaliza procurile pentru reprezentarea părților în justiție, prin o simplă certificare a semnăturei în josul actului, presupune că partea care dă procura știe carte.

Cînd însă este vorba de o persoană care nu știe să scrie și subscrie, în asemenea caz legalizarea dată de comisarii de poliție, trebue să fie făcută în conformitate cu regulele prescrise de art. 26 din legea autentificărei actelor, cari reguli sunt generale și se aplică la toate actele făcute de cei ce nu știu sau nu pot subscrie, ori care ar fi natura actului și autoritatea chemată să-l legalizeze".

❑ **Judiciare.** — Judecarea procesului de ultraj intentat polițaiului de Roman, a fost fixată pentru ziua de 18 Noembrie, la secția a II-a, a tribunalului.

— La secția I-a a Curței de apel se judecă astă-zi apelul lui Grigore Paraschiv, fost factor la poștă din Tg. Neamț, condamnat de tribunal la 6 luni închisoare. pentru falșificări de mandate postale.

— Aceiași secție judecă apelul lui Gheorghe Ung reanu, fost perceptor în comuna Carol I, județul Roman, condemnat la un an de zile închisoare, pentru delapidare.

— In afacerea Nathan Wachtel, judecătorul de ocol I și-a declinat, precum se știe, competința. Acum afacerea ie în apel, la tribunal și se va judeca la 24 Octombrie la s. II.

— La s. II a a Curței se pledează astă-zi apelurile societății arendașe pentru exploatarea apelor de la Vichy și societății „Dochia" din Iași. Această de pe urmă societate a fost condemnată de tribunal la un leu despăgubire, pentru contrafacere de etichete.

— Fiscul a condemnat pe Berman Iuster la 18,000 lei amendă pentru netimbrare de acte, de cari s'a servit într'un proces.

Afacerea s'a judecat astăzi, în apel, la s. I-a a tribunalului, care a amînat pronunțarea sentinței.

— Mendel Rosenștein din Podul-Iloaei, a falșificat semnătura fratelui său, Solomon, pe mai multe poliți, cari au fost scontate de bancherii Stern, Wachtel ș. a. In urmă falșificatorul a dispărut. Solomon Rosenstein, refuzînd să achite a fost dat judecății de creditori. Tribunalul s. II-a, care a cercetat astăzi afacerea, se va pronunța mîine.

❑ Domnul dr. Cosmovici, prin ajutor de primar, a manifestat primarului dorința de a se retrage din acel post pe care l compromite cu incapacitatea sa.

❑ Domnul Dim. Grecianu a fost primit ieri, Duminecă, în audiență de M. S. Regele, la castelul Peleș.

❑ **Firul special telefonic binevoind a se deranja pe ziua de azi, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din București.**

Telegrame

HOLERA

Salonic.— In ultimile 24 de ore s'au constatat aci 7 noi cazuri de holeră, dintre care numai două mortale. In comuna Ostrovo, au fost până eri 152 de morți.

EXPOZIȚIE DE MAȘINI AGRICOLE

Sofia. —Azi dimineață s'a inaugurat expoziția de mașini agricole, organizată cu participarea industriașilor austriaci, mai ales cehi, sub patronajul principelui moștenitor Boris.

Ciocnire de vapoare

Anvers.—Două vapoare s'au ciocnit pe Escaut. Ambele au suferit mari stricăciuni scufundîndu-se. 14 pasageri s'au înnecat.

Politica lui Stolipin va fi continuată

Petersburg. — Svonurile despre o schimbare politică în Rusia, ca urmare a morții lui Stolipin, sunt neîntemeiate. Politica lui Stolipin unită în mod organic cu trebuințele și viața imperiului, nu poate să moară odată cu Stolipin.

Dacă se vorbește de creșterea absolutismului ca urmare a asasinatului de la Kiev se voește a se neliniști opinia publică.

Votul Dumei

Petesburg.—Adunarea octombriștilor și a naționaliștilor din Duma Imperiului, în prezența președintelui Dumei și a d-lui Guchov, a votat pentru urmarea înainte a politicei naționale a lui Stolipin.

Acord în chestia marocană

Roma. — Ziarul „Tribuna" află din sursă specială din Berlin, că s'a ajuns la un acord asupra punctelor de temei ale chestiunei marocane.

INȘTIINȚARE

Odată cu deschiderea anului școlar curent va începe a funcționa în Iași, **noul gimnaziu de băeți „Moritz și Betti Wachtel".**

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerințele unui învățămînt gimnazial modern: laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică, instalație de apă, ș. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condițiunilor pedagogice.

Programul—același ca și în școlile secundare publice.

Examenul general se va depune la școală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului școlilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producțiuni școlare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria școalei, str. Sărăriei No. 147.

DIRECȚIUNEA.

Vaccinări si revaccinări

— cu buletine pentru școli —

Dr. A. STEUERMAN

— Str. Golia No. 13—

Un domn romîn, profesiune liberă, caută *menajeră* romîncă 24—30 ani, educație îngrijită, harnică în gospodărie și lucru de casă, caracter serios și liniștit. Adresa: „Serios" gara Vișina, jud. Romanați.

Se primesc elevi în gazdă

A se adresa: str. Gh. Mirzescu 32

Ape minerale naturale

STREINE ȘI INDIGENE

din 1911

au sosit la Farmacia I. WERNER

DIN PIAȚA UNIREI

De vînzare și de închiriet

casa din str. Carol Luegar (40 de Sfinți) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

Elevi în gazdă se primesc str. Albă No. 27.

ANUNCIU

La 15 August c. încep înscrierile la școala profesională de fete **Tereza Paraschiva general Milicescu** *din Iași Str. Albinetz No. 5, primindu-se eleve interne, seminterne și externe. Pe lîngă școală, în ființîndu-se și un atelier de croitorie, se face cunoscut D-relor absolvente că se primesc ca să lucreze în atelier cu salar.*

INȘTIINȚARE

La **școala Israelito-Romînă „Junimea No. 2" din Iași** *strada Palat No. 62 sunt vacante* **două locuri de institutori de limba romînă** *și de un* **maistru de gimanistică și canto.**

Doritorii vor înainta ofertele lor cel mult pînă la 12 Septembrie a. c, D-lui Dr. M. Milian, strada Palat No 34.

Direcțiunea

Practicant *cunoscînd franceza și germana se caută la magazinul de manufactură en-gros Anglo-Român frații Heșcovici, Str. Stefan cel Mare, Iași.*

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară *„Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași"*, aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor,** precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare,** rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magder,** Președintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absoloire a cursului Liceal.*

Se primesc în gazdă eleve de la școalele secundare și profesionale, cu și fără lecții de piano.

La D-na Maria Mocranschi

Profesoară de limba germană

Săvescutr. No. 14 *Iași*

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiucliu.

De inchiriat Cumpărînd de la Creditul Urban casele Racoviță din strada Sft. Andrei No. 59 (numite din vechime hanul Zulii), fac cunoscut, că toate apartamentele de sus și de jos reparate radical sunt de închiriat de la Sft. Dumitru a. c., fiind reziliate prin vînzare toate contractele de închiriere.

Aceste case mai au și un atelier în ogradă reconstruit din nou, bun pentru ori ce industrie și o ogradă în mărime de 4250 m. p. unde se poate stabili orice fabrică, avînd în apropiere conduct electric, apă și canal.

C. N. PARASCHIVESCU, *proprietar*

cu locuința în aceiași stradă vis-à-vis No 48.

Intreprindere de **soiree** *și* **banchete** *cu prețuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iași Str. de Sus 189.*

Se dă și **servisuri** *cu imprumut.*

ANUNCIU

SE CAUTĂ O MAISTRĂ DE CROITORIE pentru școala profesională „Steaua". Doritoarele pot adresa ofertele lor închise la cancelaria școalei, str. Albă No. 23 între orele 10—12 și z—5 pînă în ziua de 5 Septembrie.

Comitetul

Vasile E. Theodoru

AVOCAT

— Iași, Str. I. C. Brătianu No. 6 —

(foastă de Sus)

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 11

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

LABORATORUL DE
Produse Farmaceutice
Ioan Werner
FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Coridina. Remediu radical contra bătăturilor şi monturilor la picioare. *Sticla 1 leu,*

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturainlui care face atîtea neajunsuri.
Costul cutioarei 50 bani.

Dentol. *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntîmpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi.* *Elixirul 2 lei sticla.* *Praful 1.50 b.*
Pasta 1.25 b.

Fabrica de OGLINZI
ISRAEL BERGHER - IASI
Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului
IAŞI – Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI
— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ
Asortiment complect după programa Conservatorului.

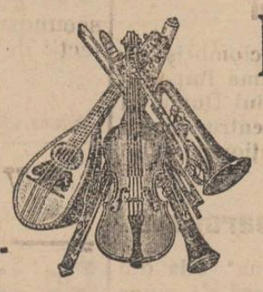

Instrumente Muzicale şi Accesorii

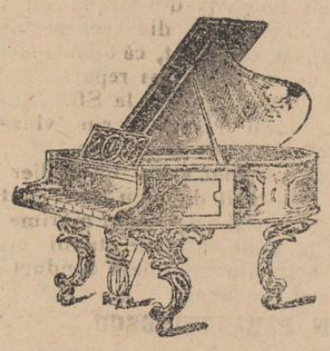

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor
Piane şi Planine
„Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile
Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical
Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"
lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE
Pentru „SCATING".
Inchiriere de Piane
Expediţiuni în provincie

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asigurarii din Romînia.
LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78
Soc. Ancora încheie asigurări;
a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.
b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.
c) Caz de deces, cum şi
Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.
Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.
Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,
Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul a'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue ca la mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR.
ADMISU IN SPITALE DIN PARIS
Specifică prin excelenţă contra BOLELORU SIFILITICE şi o terbile [illegible] moştenite sau dobândite, ori-care [illegible] sau inveterate şi rebele (accidente [illegible] gurei, pielei, ganglioni, [illegible]). Nici un alte medicamentu nu le pote [illegible] ca acestea Pesmeţii Dr Ollivier.
Celŭ mai eficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcut şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi în orice temperatură şi climă. Dupe 6 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorŭ constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raporulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă aşi felŭ: «Acesti pesmeţi oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicii mari humanităţii.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINA. — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE.

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1398 Mercuri 14 Septembrie 1911

Chestiuni de învățămînt

Este în deobște știut că învățămîntul nostru începînd de la 1864 și pînă astă-zi a trecut prin o serie de transformări. Și logic e ca tocmai el să se schimbe, mai des chiar de cît alte așezăminte ale organizării noastre de stat, pentru că dînsul este mai mult ca ori care altul efectul mediului social după vremuri. El desăvîrșește progresul social, și la rîndul ei societatea îi imprimă directiva.

De aceia chestiunea învățămîntului rămîne o problemă neîncetat supusă discuțiunilor.

Ast fel, lăsînd de o parte învățămîntul primar cu organizarea lui, sunt chestiuni cari privesc mai de aproape restul învățămîntului.

Pentru ca cineva să fie astăzi profesor secundar se cer o sumă de condițiuni, cunoștințe și aptitudine didactică. Cel ce năzuește la un loc în învățămîntul secundar, trebue să se pregătească din vreme și să se pregătească anume pentru aceasta. Nu mai departe de cît acum zece ori doi-spre-zece ani se intra mult mai ușor în acest învățămînt, cu mai puține cunoștințe, dar mai ales fără pregătire specială, fără cunoștințe pedagogice, fără practică pedagogică.

Pe urma actualului mod de recrutare a corpului profesoral, avem negreșit astă-zi mulțime de elemente, cari consideră misiunea lor ca un adevărat apostolat, cari înțeleg a fi profesori și numai profesori.

Prin modul lui de a vedea, legiuitorul nostru, a căutat să ridice pe profesor la o adevărată personalitate.

Or, profesorului as-fel rîdicat îi trebue lasată libertatea ca să manifeste acea personalitate a sa. Adică înțeleg că profesarului nu trebue să-i fie măsurată cu compasul mișcarea, nu trebue închis în formule anumite și în limite strînse.

Dacă zic acestea, mă gîndesc numai la mulțimea de regulamente și dispozițiuni, ce se iau de Ministerul Instrucțiunii, dispozițiuni cari tocmai contravin principiilor spuse ceva mai sus. Cine citește toate măsurile luate de zisa autoritate în cursul expiratului an școlar, capătă tocmai convingerea contrară și anume că corpul profesoral, cu toată selecțiunea făcută, nu e încă la înălțimea lui. Pentru că unii profesori au neglijat a trece în o condică anumită, lecțiunea ce au făcut în o certă oră. au fost admonestați, ba mi se pare chiar amendați.

E adevcrat că programele miticuloase cu enunțări, repetări nepotrivite sunt de natură mai mult a încurca de cît a lămuri lucrurile.

Și chestiunea aceasta a programului pe care profesorul e chemat a-l aplica, trebue să dea mult de gîndit celor ce au căderea a se ocupa de el.

Oameni culți, profesori luminați din alte țări văd foarte rău programele.

Primarul orașului Lyon, om de școală la o împărțire de premii în Iulie 1908, zicea:

„Fiți lăudați d-lor, că, ați știut să scapați de sub jugul programelor. Programele, dar cu acestea se lucrează în acest moment la distrugerea admirabilului nostru învățămînt secundar. Instrument de persecuțiune contra profesorilor, ele sunt pentru instrucțiune însăși o cauză de monotonie, și cîte odată de moarte. Dv. apreciați pe profesorii dv. după rezultatele ce obțin etc.

Fără a aduce așa de grave acuzațiuni programelor, trebue să recunoaștem totuși că ele ar putea fi mai simple, adică să nu conțină fraze al căror înțeles nici autorii lor de multe ori nu l cunosc, ori care să fie numai fraze de efect, dar fără aplicațiune.

Așa pentru a învedera că în adevăr programele noastre pentru cursul secundar nu lasă loc a se manifesta individualitatea profesorului, printre altele vom menționa împrejurarea că e dator acela a trece o anumită materie într'un număr de lecțiuni determinat. Așa de exemplu se zice la un studiu, cum ar fi matematica, că fracțiunile ordinare vor fi tratate în trei lecțiuni. Așa zice programul și profesorul e dator să-l respecte.

Unde e atunci latitudinea profesorului de a aprecia?

De aceia ziceam, că regulamentele și dispozițiunile de la ministerul Instrucțiunii s'ar referi nu la un corp profesoral ca al nostru, ci unor profesori cari nu merită nici o încredere.

In cursul lunei trecute, luînd parte în consiliul general de Instrucțiune unde era vorba să se modifice programa Studiului Comerțului și Contabilității, precum și cea a matematicilor de la școalele Superioare de Comerț, am atras luarea aminte a consiliului tocmai asupra acestei nepotriviri.

E adevărat că d. ministru al Instrucțiunii a expus în urma celor aratate mai sus, că fixarea lecțiunilor e numai un fel de îndrumare pentru profesor, dar că acesta nu e absolut obligat a se ține de el.

In orice caz, însă, întru cît o asemenea fixare de lecțiuni, create în program, întru cît astă-zi învățămîntul e supus unui control riguros, întru cît din cei chemați a controla, unii pot fi mai formaliști, se va putea cere îndeplinirea acestei injoncțiuni a programului iar cel ce nu s'ar supune să capete observațiuni.

Nu mai vorbesc de cei cari poate nu vor fi agreații controlului.

Cazul, care l'am citat mai sus, cu omisiunea unei mici formalități aceia de a trece lecțiunea făcută într'o condică, cari nici într'un caz nu era esențială, nu este de natură a provoca multe reflexiuni?

De aceia o repet programele au nevoe a fi mai simple, mai ușoare, mai lesne de înțeles și să lese mai multă latitudine profesorului. Au reușit cu ea la programele contabilității și matematicilor, să lipsască fixarea numărului de lecțiuni în care va avea a fi tratată cutare parte de materie, cred ca aeest început e bun și va fi urmat.

Armonisarea programelor, curățirea lor de tot ce e de prisos, lepadarea a tot ce stînjenește activitatea bunului profesoe, vor fi lucrări utile.

O altă ahestiune care ar merita să fixeze atențiunea și să provoace discuțiuni mai întinse ar fi aceasta.

După felul de organizare a învățămîntului nostru secundar și superior, nu ajunge cineva astăzi ca să poată fi întrebuințat în ocupațiunra pentru care s'a preparat de cît cam pe la vrîsta de 24 ori ori 25 ani.

In toate ramurile de muncă, tînărul începe a-și agonisi prin propriile sale puteri, mijloacele de existență cu mult mai de vreme.

Trebue să ne gîndim la marea majoritate a acelora cari duc sarcina întreținerei fiilor lor pînă la o vrîstă atît de înaintată.

Trebuie să ne gîndim, că viața medie fiind la noi cam 55 ani, deci trebue să dai odihna celui ce muncește cam pe la 50 ori 52 ani; însemnează că acesta lucrează o mică parte din viața lui. Produce numai un timp de jumătate din acea viață, iar cealaltă jumătate trăește din organizările făcute de alții.

Aceasta e o problemă și Școlară dar și Socială.

Fără îndoială că depinde mult de la școală, ca să îndrumeze tineretul la muncă rodnică. Din felul cum înțelegem noi lucrurile, facem tocmai așa ca să lungim cît mai mult timpul de învățătură.

In afară de învățămîntul general, unde timpul cît stă cineva pe băncile școalei e destul de lung, dar chiar în învățămîntul special sau profesional procedăm la fel.

Sunt țări străine, de exemplu Franța, unde învățămîntul Comercial Superior se dă numai în doi ani. In schimb însă se muncește mai mult în timpul zilei.

Astfel în loc de 5 ore pe zi, cum e la noi, se lucrează acolo 6, 7 și chiar ceva mai mult de 7 oare. Poate că e bine așa?

In ort ce caz interesul social cere ca fie care forță să fie utilizată și aceasta să se facă la timp.

O perdere numai de un an la atîția tineri înseamnă mult în producțin generală.

V. I. Radu.

VA FI JUBILEU?

Se pare că va fi jubileu universitar. Redus la minimum posibil, redus la ridicul, un fel de jubileu indoliat—dar va fi.

Și dacă va fi astfel, avem o mîngîiere, nu al universității din Iași va fi jubileul acela, ci al unui maniac, al unui reclamagiu bolnav.

Profesorii de Universitate, întreaga administrație a Iașului, oamenii politici și toată lumea din Iași, sunt contra jubileului. Căci nimic nu motivează serbările. Din contra, toate împrejurările sunt potrivnice jubileului.

Il vrea un maniac, care dacă n'ar exista, sau, existînd, n'ar fi rector. nu s'ar fi găsit cine-va care în vis chiar, să se fi gîndit la jubileu.

Primarul Iașului a declarat alaltăieri, că este contra jubileului, că banii necesari serbărilor ar putea fi întrebuințați în scopuri mai utile - dar că trebue să cedeze stăruințelor rectorului—*pentru a evita sinuciderea acestuia.*

Nu este nimic exagerat în afirmarea d-lui Grecianu. Căci de fapt chestia jubiliară, a ajuns, la rectorul nul, o adevărată marotă, o manie, cere dacă ai voi s'o înlăturezi, ar trebui să supui pe maniac la o cură de apă rece.

Dar vedeți în ce hal de demoralisare se află partidul d-lui Carp la Iași, dacă din cauza unui singur om, care n'are macar meritul să însemne ceva serios, să tolereze inscenarea unui jubileu, care n'are un singur aderent afară de maniac.

Dar dacă partidul d-lui Carp se dedă la acte adevărat inconștiente sau îndrăznețe spre a proteja mania unui suferind, lumea cuminte are datoria să rămie cuminte și să facă goi în jurul acelor serbări.

Căci o singură satisfacție se poate da publicului, care nu vrea acele serbări: ca să lasă cît mai ridicole, pentru a servi de lecție în viitor, că Iașul cultural n'a dat faliment și că în nulitățile și maniacii au ajuns stăpînii acelui Iași.

Căci dacă prin tot soiul de fraude, nulitatea a ajuns să fie rector și să rușineze Iașul cultural în Senat—frauda să nu se întindă și mai departe.

Să fie jubileu - dar să fie ridicol. Și astfel va fi.

Chestiunea locuințelor eftine

Unul și-a construit o casă, casă de special bine înțeles, și toată afacerea l'a costat, să zicem 5—6000 lei. Casa e într'o margină a Bucureștilor, are 3—4 odăi, un antreu și o bucătărie.

Tu, sărman chiriași te duci s'o vezi. Pe dinafară e frumușică, pe dinăuntru mulțumitoare pentru tine și familia ta. Chiria?—1000—1200 lei.

O iei, căci ai căutat pretutindeni și mai ieftin n'ai găsit. O iei, căci termenul e aproape și alte case sau sunt mai scumpe, sau nu ți s'au părut mai potrivite pentru tine. Și iată-ne mutat.

Acum încep mizeriile. D'abia acum vezi că pereții sunt plini de igrasie, că ușile și ferestrele lasă, cînd se închid, loc gol, că apa ce ți s'a spus că e în curte, și pentru care ți s'a cerut o plată suplimentară, nu e de cît în o altă curte și așa mai departe.

Tu înghiți, răbzi, blestemi soarta chiriașilor, și la termen te muți iar, ca să plătești și mai scump și să fii și mai nemulțumit.

Și toți, toți chiriașii pățesc așa.

Iată care e la noi, și cum trebue să fie pusă, chestiunea scumpirei traiului.

La un capital de 5—6000 lei băgat în construcție proprietarii cer o dobîndă anuală de 20—30 la sută, și o urcă din an în an, cu cît casa se dărăpănează, căci nimeni nu'l împiedică, nimeni nu'l silește să se mulțumească cu maximul dobîndei legale, la care să se adaoge usagiul și stricăciunile.

Aceasta e marea greutate ce apasă pe noi: scumpirea chiriilor,

Mijloace de a micșura rapacitatea proprietarilor? S'ar găsi, și suntem încredințați că va veni și acea vreme cît de curînd, cînd se vor lua măsuri restrictive contra celor ce cer chirii mai mari de cît venitul normal al capitalului băgat în construcție.

Ele ar consta de exemplu în o cinstită urcare a foncierei, cu dublu sau triplul valorei caselor, după cum și contractul chiriașului arată că ea se plătește de două sau de trei ori mai mult de ctt face; prin respingerea autorizațiilor de reparații, etc. etc.

Iar cea mai nimerită rămîne tot o întinsă campanie de lucrări comunale pentru construcțiuni ieftine.

După cum spuneam în numărul trecut, avem actualmente o societate de construcții ieftine, patronată de primărie, care însă lucrează par'că cu sfială, iar conducătorii ei, par a nu cunoaște mijloacele pe care le întrebuințează societățile similare streine, destul de numeroase, înfloritoare și care dau roade bune.

Cine decît numai municipalitatea ar putea să facă ca acea societate să aibă curajul și să lucreze în adevăr în interesul populațiunei sărace prin clădirea cît mai multor clădiri ieftine.

Aceste înmulțindu-se, numărul chiriașilor va scădea și proprietarii văzînd că scumpele lor case rămîn neînchiriate, vor scobori pretențiile lor.

„Acaparamente" și „reuniuni"

—sau legea d-lui G. A. Scorțescu—

Domnul G. A. Scorțescu, deputatul colegiului II Iași, este un om, care se ocupă foarte mult. După ce-a produs importanta broșură „Casa rurală la noi și aiurea", a produs acum, în plină vacanță parlamentară, un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, pentru combaterea scumpetei traiului cu ajutorul condicei penale.

Proiectul din inițiativă parlamentară este foarte original ca atare: îl semnează numai d. Scorțescu. Foarte original—fiind că proiectele din inițiativă parlamentară, trebue, după regulament, să fie semnate macar de cinci deputați sau senatori, pe cînd acel al d-lui Scorțescu poartă numai semnătura d-sale.

Ori cum fie, proiectul este precedat, precum trebue, de o expunere de motive și urmat de un proiect de lege.

Expunerea constitue un adevarat document istoric. Autorul ei ne transportă în republica ateniană, în primul loc, și ne învață că acolo se obișnuia pedepsirea „acaparatorului de moarte".

De la republica ateniană, unde „acaparatorii" se pedepseau „de" moarte, inițiativa parlamentară se transportă, cu vastele cunoștinți istorice, la Romani, și citează legile făcute de Iulia Anona, strămoașa Iuliei Poloneza — tot contra „acaparatorilor".

Inițiva parlamentară se folosește, mai departe, de legislația franceză, în special de *Carol* Magnus — legislație sub care pedeapsa cu moarte *lovea* în „acaparatori".

Inițiativa parlamentară devine apoi de zilele noastre și se oprește la starea actuală a „acaparamentului" în România."

După ce roagă să i se voteze proiectul, inițiativa parlamentară propune modificarea unor articole din c. p. cari să pună capăt stării de lucruri actuale; căci „s'ar putea preveni *reproducerea* în România a scenelor revoluționare de aiurea".

Modificările privesc articolele 381—383 inclusiv, din codul penal și cuprind următoarele: „*acaparamentele, înțelegerile, reuniunile, coalițiunile, sub ori ce denumire,* între producători sau deținătorii aceleași marfă, sunt oprite."

Mai departe: „toți acei, cari prin *reunirea* sau *înțelegerea*, sau *coalisiunea* frauduloasă... vor fi *provocat, participat, încercat* sau *cauzat* rădicarea sau scăderea prețului, vor fi pedepsiți..."

Frumos proiect de lege. Să-l însori cu serbările jubiliare ale universității—ar fi o culme a „acaperamentului?

OAMENI ȘI LUCRURI

MENS SANA....

Pe zidul unei case ne-a atras luarea aminte, în una din zilele aceste, un mic imprimat și l'am cetit. Era o somațiune,—un formular stereotip al ministerului de instrucțiune publică—prin care un părinte era dat în vileag și amendat că nu și-a trimis copilul la școală.

Cum indicațiile toate se potriveau unui locuitor de la țeară, am socotit că afișarea somațiunii pe zidul în chestiune în mijlocul orașului, avea — de sigur—înțelesul că zisul părinte era un om de serviciu, ori unul care dispăruse, iar autoritățile îi păstrase „adresa"—punîndu-și în execuțiune măsurile legate de obligativitatea învățămîntului primar.

Ne suggera, în același timp, imprimatul în chestiune, o sumă de reflexiuni. Cîte, în adevăr, n'ar da de gîndit toate împrejurările la olaltă ale învățămîntului elementar,— baza însăși a culturii și progresului unei țări!

Dar învățătura, fără îndoială, nu e totul. Ea este chemată să asigure, așa zicînd, sănătatea intelectuală. Dar aceasta din urmă cată să meargă mînă în mînă cu sănătatea fizică, sănătatea propriu zisă. Și la noi, cu deosebire, se pune în felul acesta și în proporții extrem de dureroase întreaga problemă, —pentru-că eei chemați nu s'au preocupat încă de dînsa. Totul e de făcut abia de-acuma înainte.

Intre cele cetite în zilele din urmă am subliniat o cercetare statistică privitoare la inspecțiunile școlare medicale în capitala Berlinului. Statistica tipărită în anul trecut se referă la anul școlar 1909—1910. In acel an numărul elevilor în școlile publice berlineze era de 228,374, iar numărul medicilor însărcinați cu supraveghiarea sănătăților era de 44, adică un medic pentru 5,192 copii. Din numărul total au fost supuși cercetării medicale 35,865 elevi nou înscriși în cursul zisului an școlar. Dintre tre aceștia 3290, adică 9.45 la sută au fost declarați incapabili de a urma cu folos cursurile școlilor din pricina stării lor fizice ori mentale.

Cu un an mai înainte proporția celor eliminați a fost numai de 8.89 la sută. Cauzele opririi de la învățămînt au fost: debilitate generală în 1345 cazuri, rachitismul în 410, slăbirea intelectului în 403, scrufoloza în 159, tuberculoza pulmonară în 135, diverse afecțiuni nervoase în 124. Un număr de 45531 școlari—față de 39665 în anul precedent—au fost supuși supravegherii permanente a medicilor. Intre aceștia 7692 suferiau de ochi, 6805—de slăbiciune generală, 3594 de urechi, 3071 de deviațiuni ale coloanei vertebrale, 2930 de afecțiuni ale inimei, 2013 de scrofule, 2090 de tuberculoză pulmonară sau osoasă.

După indicațiile statistice respective prescripțiile medicului sunt urmate în 84 la sută din cazuri pentru bolile de ochi, 76 pentru acele ale auzului, 88—în bolile de piele, 53 în bolile nazale ori ale gîtului, 52 pentru deviațiile coloanei vertebrale și 46 în atecțiuni nervoase.

Aceste din urmă indicațiuni sunt însemnate din punctul de vedere al stării culturale generale, întru cît denotă că însuși publicul e conștient în mare parte, de importanța prescripțiilor medicale, așa că inițiativa privată poate merge mînă în mînă cu acea a statului pentru creșterea unor generațiuni culte și sănătoase în același timp.

Inceputuri în direcțiunea de mai sus se fac și la noi. Dar nu avem încă în budgetul statului, ori al comunelor, cifre pentru inspecțiuni medicale școlare, —acestea fiind lăsate în sarcina medicilor comunali, din cale afară împovorați de datorii și sacrificii de timp.

Cînd oare vom ajunge să aplicăm în mod social larg dictonul vechilor latini: mens sana în corpore sano?...

Rodion

Viața și opera poporului Suedez

III

Privind orașul în general, el e alcătuit din clădiri mari și simple, dar solide, în cea mai mare parte făcute din piatră cu fețele rustic cioplite și mai întotdeauna conservînd caracterul național suedez în ce privește stilul.

Intre clădirile cele mai remarcabile s'ar putea cita: *Rigstag*-ul, camera deputaților, un palat monumental așezat într'o mică insulă scăldată de două curente ale lacului *Mällar* și care e legată prin două poduri de restul orașului. *Kungliga Slotet*, castelul regal, într'un stil simplu dar majestos și de o dată seculară, căci e construit în secolul al XVIII lea de către architectul francez *Nicodemus Tessin. Kungliga Operan*, teatrul de operă, construit încă de pe timpul lui *Gustav al III-lea*, în al cărei foyer și-a găsit moartea, în urma unor neînțelegeri între el și aristocrație. *Dramatiska theater*, o clădire nouă, frumoasă, unde se pune în scenă, de obiceiu, produsul literaturii nordice. Această clădire a costat 8 milioane de coroane și se datorește inițiativei private. *Nordiska Museet*, muzeul de nord, etnografic, unde e așternută întreaga viață și evoluție a celor trei popoare de nord înrudite: *Suedezii, Norvegienii* și *Danezii*. Clădirea are un aspect marțial, lucrată numai în piatră și în stil scandinav. Ea se datorește ini-

ţiativei private, iar conducerea înteme-erei şi colecţionarea imenselor cantităţi de obiecte se datoreşte activităţii doctocului *Artur Hazelius*. In această rodnică activitate, a doctorului *Hazelius*, este un moment psichologic pe care nu-l pot trece cu vederea. Deşi Danezii au fost protivnici în diferite rînduri emancipării şi evoluţiei poporului suedez, iar acum în urmă, la 7 Iunie 1905, Norvegienii au rupt dualismul cu fraţii lor suedezi, totuşi spiritul nobil al poporului acestuia, prin neobositul lor colaborator Dr. *Hazelius*, a imortalizat viaţă lîngă viaţă a celor trei popoare surori, în monumentala clădire.

Iată un exemplu elocvent, tipic, frumos, care ar trebui să ne servească nouă de pildă, colecţionînd întreaga activitate şi evoluţie a poporului romîn, de prin toate unghiurile locuite de ei, într'un local asemănător în Bucureşti.

Mai vin apoi: *Muzeul naţional*, în care se găseşte adevărate avuţii. *Institutul Nobel*, acea perlă a mărinimiei şi generozităţii suedeze. *Gara Centrală*. *Poşta* şi altele cari formează podoaba oraşului şi mîndria naţiunii.

Cele mai frecventate strade ale oraşului sunt în partea numită: *Normalm*, ca de pildă: *Drottninggatan* sau *Regeningsgatan*, unde se află cele mai frumoase magazine, dar e o parte mai veche a oraşului. Insă în cartierile: *Östermalm* şi *Södermalm* oraşul e mai nou construit şi de aceia şi stradele sunt largi, drepte şi frumoase, astfel avem: *Strandwägen*, *Sture Plan*, *Karlavägen* — cu deosebirea aceasta — *Linégatan* şi altele cari sunt de o frumuseţe rară. Oraşul e împodobit în centrul său cu o mulţime de parcuri, foarte bine întreţinute, ca de pildă: *Humlgården*, *Kungsträdgården*,, *Wasagården* etc., în mijlocul cărora copiii diferitelor familii găsesc loc de desfătare din belşug.

Oraşul în sine nu e tocmai bogat în amintiri istorice, în afară de *Palatul Regal*, biserica *Riddarholmen*, unde se află monumentul-mauzoleu al regilor *Gustav Adolf* şi *Carol al XII-lea*, precum şi trofeele războiului de trei zeci de ani. Dar împrejurimile oraşului sunt presărate cu clădiri cari deşteaptă amintiri ale unui orgoliu naţional.

La porţile oraşului se află palatul *Haga*, o mică clădire în mijlocul unui imens parc, locuit din cînd în cînd de regina văduvă. Tot aci începuse Gustav al III-lea un palat, dar care a rămas neterminat. Ceva mai departe se găseşte palatul *Ulriksdal*, reşedinţa favorită a regelui Carol al XV lea, regele popular al dinastiei *Bernadotte*. Pe o insulă a lacului *Mällar*, distanţă de o oră cu vaporul, se găseşte castelul *Drottningholm*, un fel de *Versaille* în miniatură, construit de Gustav al III-lea, şi care serveşte de reşedinţă principilor moştenitori. Către extremitatea lacului *Mällar* se găseşte castelul *Gripsholm*, clădire măreaţă şi zidită într'un stil medieval, fostă reşedinţă a regelui *Vasa*. Tot în această direcţiune, ceva mai deoparte, spre nord, se află oraşul *Upsala*, cetate veche şi istorică, reşedinţa de iarnă a regelui *Vasa*, fosta metropolă catolică, iar în urmă centrul reformei protestante. In amintirea acestei reforme, aci se găseşte măreţul *Dom*, o clădire gigantică, în interiorul căreia sunt aşezate cavourile familiilor nobile, ale persoanelor celebre, precum şi ale familiei *Oxenstjerna*. Are cea mai veche universitate din Europa, care e clădită în anul 1477. Alături de ea se găseşte biblioteca care cuprinde peste 350,000 volume, în afară de broşuri şi manuscrise. Intre alte preţioase lucrări vechi se găseşte *Codex Argenteus* al lui *Ulfiila*, cel dintăiu exemplar original de biblie.

Acestea formează — în linii generale — partea interesantă şi instructivă a împrejurimilor oraşului *Stockholm*, pentru vizitatorii străini, cari doresc să cunoască trecutul şi prezentul Suediei.

Privind populaţiunea oraşelor, în genere a Stockholmului, ni se prezintă tipuri înalte, la care înălţimea de doi metri nu e greu de găsit, feţe blonde, un blond bălaiu plăcut, şi cu o ţinută totdeauna corectă. Imbrăcămintea, cu deosebire la femei, e cît se poate de simplă şi puţin pretenţioasă, dar bine ajustată şi bine îngrijită.

In timpul verei, după o iarnă aspră şi îndelungată care atinge în genere 30° minus şi cînd lumia zile nu durează de cît cîteva ore, de la 9 dimineaţă şi pînă la 3 p. m. lumea e dorită de aer, de lumină, de verdeaţă, care apare odată cu luna Mai, fără tranziţie a primărei, în cît sosind vara oraşul e oproape pustiu, mai ales în timpul vacanţei. Magazinele se închid de pe la orele 5 p. m., fie-care familie, fie care orăşan, îşi ia direcţiunea hotărîtă de cu vreme, pe care de multe ori şi o caută în jurnalele din acea zi la intinerariul vapoarelor şi al trenurilor de excursiuni, îndreptîndu se către locurile pitoreşti, căci sentimentul de a contempla natura, iubirea animalelor, sunt sădite cu putere în sufletul populaţiunei, aşa după cum a descris o cu atîta farmec şi măestrie, scriitorul şi istoriograful *Michelet*.

Dese ori mi s'a întîmplat să văd lumea plecată din oraş dimineaţa, spre a se întoarce din excursiuni sara, ca fiecare persoană fără excepţie, să fie încărcată cu flori şi cu verdeaţă, alcătuind un tablou plăcut în mijlocul unei însufleţiri generale. Or, altă dată, tot ca exemplu ce trădează sufletul bun şi generos, să văd în stradă cărăuşul cum îşi mîngîie cu dragoste animalul, care împărtăşeşte cu sine munca şi produsul zilnic, o iubire ca între doi tovarăşi a căror viaţă şi soartă e strîns legată. Mi s'a întîmplat să observ dese ori asemenea scene mişcătoare şi am rămas înduioşat de acest sentiment, de această iubire atît de firească, dar şi atît de umanitară. Iată un alt exemplu care ar trebui să servească de pildă îndrumărilor şcoalelor noastre de ori ce categorie, lucrînd în această direcţiune, astfel ca activitatea cultivării tinerimii să nu fie îndreptată numai în sens teoretic dar cu deose bire în sens educativ, fiindcă o simţită regenerare s'ar observa în moravuri şi altă faţă ar căpăta mediul nostru social care sufere de atîtea rele.

Lumea, vorbind despre bărbaţi, e muncitoare, sîrguincioasă, de o cinste exemplară, căutînd fie care să-şi facă datoria în mod conştiincios, iar femeile, în general fetele, cari sunt în număr cu mult mai mare de cît bărbaţii, caută a rivaliza cu aceştia în activitate, căci le găsim pretutindeni: în magazine, în comptuare particulare, în restaurante, în restaurante automate, la poştă, telegraf, drum de fer, într'un cuvînt pretutindeni unde activitatea lor poate fi utilizată. Se pare că în Suedia chestia femenină, care prin unele ţări se discută încă cu destulă aprindere, este de mult rezolvită, făcîndu-se prin aceasta o mare dreptate celuilalt sex, şi asigurînd în acelaş timp o mai mare trăinicie familiei şi societăţei.

S'ar părea la primul moment că viaţa în Suedia, în special în Stockholm, e monotonă, tristă, puţin plăcută. E prea adevărat că venind din alte oraşe ca de pildă Berlinul, Parisul sau chiar Bucureşti, viaţa în Suedia să pară mai puţin zgomotoasă ca în acele oraşe, dar e cu mult mai temeinică, mai solidă, mai higienică, şi din aceasta decurge de sigur un mare folos pentru populaţiune. In Stockholm se găsesc tot felul de teatre: operă, operetă, teatru dramatic, de comedii, vodevil, chiar unul special pentru piesele lui *Strindberg*, cu preţuri convenabile, toate însă, în mod uniform, încep spectacolul la 7 jum. şi stîrşesc cel mult la 10 jum., iar în interiorul lor domneşte cea mai mare regulă şi ordine. Nimeni numai poate intra, odată ce a sunat clopotul şi cortina s'a ridicat, să-şi mai ocupe locul, fiind-că uşile sunt închise. Toţi, fără excepţie, se supun fără şovăire acestei regularităţi, fiindcă este rezultatul unei culturi şi educaţiuni temeinice. Este şi acesta un exemplu ce ne poate folosi în viaţa noastră practică, adesea plină de prejudecăţi, în felul nostru de a privi lucrurile şi de a le aplica.

Ioan Bucovineanu

Manevrele regale

— Nuoi amănunte —

Iată ordinea de bătaie a marelui cuartier al direcţiunei manevrelor regale: directorul manevrelor, A. S. R. Principele Ferdinand; şeful stat-majorului general, d. general V. Zottu; ajutanţi şi ofiţeri de ordonanţă: adjutanţii A. S. Regale şi d-nii locot. Duca Grigore şi Moscu Gheorghe.

Divizia directorului: d. colonel D. Iliescu, şef; d-nii căpitani Gr. Sîrbu şi R. Rosetti ajutori; d-nii maiori Al. Sturdza, Ernest Balif, St. Holban, G. Dabija, ataşaţi.

Diviziunea statmajorului general: d. colonel Al. Lupescu, şef; d. loc.-colonel I. Vernescu, şef la secţia I; d. lt.-colonel C. Scărişoreanu, şef la secţia II-a.

Biuroul de adjutantură: d. maior Gr. Romano şef, d-nii căpitani Al. Lupaşcu şi Ionescu Vasile, ajutori; d. căpitan Eraclie Nicoleanu, cu ataşaţii militari; d. căpitan Botez Diculescu cu reprezentanţii presei; d. căpitan C. Georgescu, ofiţer cu fotografii.

Biuroul de comunicaţii: d. căpitan M. Ionescu şef, d. căpitan M. Ignat ajutor. La parcul automobilelor, d. sub loc. Simion Chişcăneanu.

La serviciul poştal: inspectorul Simion Perieţeanu şef; oficianţii N. Crăciunescu, P. Vasel, G. Nicolau, P. Istrate, C. Alevra, ajutori.

Biuroul de informaţii: d. maior Al. Munteanu, şef; d-nii căpitani Dumitrescu, Mincu Opresecu, N. Ulică şi Gabriel Nicolescu, ajutori; d-nii căpitani I. Florescu şi I. Manolescu, curieri pentru informaţii; d-nii Popoviceanu şi Ostroveanu, desenatori.

Biuroul operaţiunilor: d. maior Aristide Lecca şef; d-nii căpitani N. Condeescu şi C. Călăcescu, ajutori.

La dispoziţiunea direcţiei manevrelor vor sta: un escadron de escortă din Iaşi, un pluton de jandarmi pedeştri din Bucureşti; două companii de pontonieri; compania II-a de telegrafie; o staţiune de telegrafiie fără fir şi un grup proector din compania specialităţilor; o secţie de aviaţie şi un tren sanitar.

*

Informatori la manevrele regale vor fi următorii d-ni ofiţeri:

La directorul manevrelor: d-nii maiori St. Holban, Al. Sturdza, G. Dabija şi Ernest Balif.

La direcţia manevrelor: d-nii lt.-coloneli Al. Grecescu şi Ion Jitianu; d nii maiori Marin Ionescu, Cezar Cătănescu, Toma Liscu, I. Popescu, St. Poetaş, C, Dumitrescu, C. Găvănescul, I. Florescu, R. Scărişoreanu; d-nii căpitani: C. Paulian, I. Mihăescu, C. Dona, Tr. Rositz, D. Rădulescu, T. Nicolau, N. Ţuhaş, Toma Popescu, C. Miltiade, Ilie Marinescu, T. Vera, I. Prodan, V. Alexandrescu, G. Atanasescu şi Lucian Trantomir.

Arbitrii

Iată numele d-lor ofiţeri cari vor fi întrebuinţaţi pentru serviciul de arbitraj în manevrele mari:

D nii generali: Culcer Ioan, Boteanu Remus, Cotescu D., Averescu Al., Georgescu G., Paraschivescu Toma; d-nii coloneli: Rovinaru N., Pretorian Eracle, Velicu Petre, Savopol C., Vasilescu Paraschiv, Toplicescu G., Sănătescu G., Baranga C, Găiseanu Tr., Hepites C, Manolescu C., Bunescu Grigore, Săulescu Ioan, Văleanu G., Panaitescu Sc., Iancovescu C., Teodorescu C., Dragalina Ioan, Nestorian G., Socec Al., Frunză P., Basarabescu Ion, Zamfirescu Al., Ghenea Toma, Niculescu Marin; d-nii: locot.-coloneli: Nicolau C., Referendaru A, Străinescu Traian, Manolescu Mladian, Nedeianu M., Petala N., Popescu Ioaneli, Mihăescu N., Petcuş Leonida, Praporgescu David, Scărlătescu G., Rujinski N., Măldărescu G.; d-nii maiori Anastasiu Alexe, Mărgineanu A. şi Mironescu George.

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

DUPĂ VACANŢE

Rutenii vor cucerirea unui teritoriu ucrain. — Bucovina ameninţată în caracterul ei romînesc.— Redeşteptarna Romînilor.

Cernăuţi, 12 Sept.—Vacanţele au trecut. Acum fie-care se reîntoarce la activitatea sa. Politicianii încep iarăşi să facă combinaţiuni politice. Chiar printre politicianii romîni, se observă o mişcare pronunţată, o redeşteptare neobicinuită pe terenul politic. Aceasta de sigur în urma exemplului Rutenilor, cari în timpul vacanţelor, au fost stăpîni pe situaţie.

La dînşii nu se ştie de vacanţă, în politică, din contra ei îşi aleg anume vacanţele ca timp foarte favorabil pentru agitaţiile lor ucraine, de oare-ce au profitat de faptul că o parte dintre conducătorii romînilor au fost angajaţi în „discuţii personale", iar altă parte plecaţi în viligiatură, pentru ca agitaţiile lor politice să treacă neobsevvate.

Şi, să nu creadă că „discuţiile personale" dintre Romîni durează o zi, două, zece! Aşi, ea continuă şi acum!...

Rezultatul este, că din aceste certe, folosul îl trag Rutenii, căci ochiul rutenilor veghează şi îndată ce observă în tabăra Romînă, că trupele s'au împrăştiat, ei îşi string rîndurile şi dau atacul. Şi ei ştiu unde-i doare mai tare pe „valahi", ast-fel că loviturile lor sunt fără greş, nimicitoare!

Că aceasta dintre fraţi, e în detrimentul naţiunii, se ştie şi se resimte acum mai mult ca ori cînd, din cauză că, pe cînd „generalul" Rutenilor cerea parlamentului, nici mai mult, nici mai puţin, de cît înfiinţarea unei provincii ucraine autonome, formată din vechiul principat al Haliciului, la care să se alipească şi Bucovina, ceilalţi comandanţi şi sub comandanţi de fortăreţe, ucraina cutreerau satele şi propagară ideea visată de dînşii, adică cucerirea unui teritoriu ucrain.

Nu importă ori de cererea rutenilor, pentru înfiinţarea unei provincii ucraine e legitimă sau nu, pentru noi, faptul că ei cer alipirea Bucovinei, de teritoriul lor aşa zis Halici, prezintă o gravitate deosebită.

Or Bucovina, pe baza dreptului ei istoric, pur romînesc, a fost declarată autonomă prin decret împărătesc, cu atît mai mult, cu cît teritoriul ei, nici odată n'a fost sub stăpînirea cnejilor şi că în urma constatărilor oficiale austriace, această provincie, încă înainte de întemeiarea Moldovei, adăpostea pe un voevod al Şepeniţului, precum şi pe toţi voevozii premergători. Pe acest pămînt romînii au săvîrşit cele mai mari acte naţionale şi politice, — fapte relevate de istorie şi neconstatate pînă şi de cei mai mari duşmani ai romînilor.

Dar, nu avem intenţia să facem aici istoria Bucovinei, ci voim numai să facem constatarea că în timp ce rutenii fac progrese imense, atît pe teren politic cît şi economic, romînii se mărginesc a şi arunca reciproc vina situaţiei actuale.

Aceasta ne surprinde pe noi, cari cunoaştem perfect de bine pe fruntaşii Romîni din Bucovina, că nu sunt mediocrităţi în politică, ci mult mai superiori rutenilor. Ei sunt politicieni de frunte, oameni energici, buni oratori, buni ziarişti, cu o cultură sănătoasă şi buni naţionalişti, dar cu toate acestea spre nefericirea neamului vecinic desbinaţi.

Avem 9 deputaţi în parlamentul din Viena, şi se poate zice că ei sunt desbinaţi, în tot atîtea grupuleţe.

Unul e democrat, altul e naţionalist, celalalt e ţărănesc, iar altul e socialist etc. Toate acestea au ca urmare că, — cum a spus un fruntaş romîn — cele mai arzătoare chestiuni romîneşti rămîn neresolvate.

Prin aceste rînduri nu voim să criticăm activitatea politică a romînilor bucovineni. O! nu. Ca cronicari imparţiali voim numai să înregistrăm un fapt trist dar adevărat, adăugînd că în cazul cînd conducătorii poporului romîn nu vor abandona tactica luptei fratricide, rezultatul va forma una din cele mai dureroase pagini ale istoriei oropsitului popor romîn, din această provincie odinioară dulcea ţărişoară moldovenească cîntată de marii poeţi romîni.

Se resimte acum, ca nici odată, nevoia unei consolidări puternice a tuturor elementelor romîneşti pentru a se feri poporul romîn de pericolul rutenizărei, pericol care trebue să pună pe gînduri pe ori care Romîn cu tragere de inimă pentru neamul său.

Deci, la lucru moldoveni, căci suntem deja după vacanţe.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Cele trei... Ziarele au publicat repertoriul tuturora teatrelor subvenţionate. Ca de obiceiu ele se împart în piese originale, traducerì şi... reluări. O scurtă ochire e de ajuns, ca să ne convingem că între cele trei instituţiuni subvenţionate Iaşul se prezintă cu un repertoriu mai slab.

Sunt mai puţine piese originale mai puţine titluri atrăgătoare între noutăţile traduse. Reluările compteazǎ mai puţin în ori-ce caz...

Se pare că schimbările în direcţiunile celor două teatre—din Bucureşti şi din Craiova—sunt urmate, în mod firesc, de o eră de entuziasm. Directorii noi sunt totdeauna mai întreprinzători, mai revoluţionari, mai dornici de a face surprize plăcute publicului.

Ambele acele teatre se prezintă, în acelaş timp, cu cîte un număr de artişti noui, ceea ce constituie într'adevăr un punct însemnăt în programul lor de făgăduinţi.

Ce e nou în teatrul nostru?

Repertoriul original foarte palid, trupa dramatică absolut nemodificată. Nu numai că, nu e mărită,—dar nici măcar... scăzută, ceea ce ar putea încă să constituie un punct atrăgător.

In schimb—începem cu opereta şi cu... alegoria ocazională, iubilară, a d-lui Găvănescu.

*

O remarcabilă inovaţie în rubrica: Miscellaneea din „Viaţa Romînească". In locul obişnuitelor notiţe polemice se publică un cuprinzător articol despre mişcarea lucrătoare a Angliei, plin de amănunte instructive.

*

STRUNA ZILEI

INSÎNGERARE

La Roma şi în alte oraşe s'au făcut manifestări sîngeroase în contra un războiu tripolitan.

Ziarele.

Cînd ceteşti, de 'nduioşare
Ochilor le vine-a plînge,..
Se ucid ca nişte fiare
Ca să... nu se verse sînge.

INFORMATII

❑ *Domnul Take Ionescu, care se află la Sinaia, va reîntra în Bucureşti mîine seara, Mercuri, cu trenul de 5·40.*

❑ *La ministerul agriculturei se va înfiinţa, prin lege, o direcţie a muncii, care se va ocupa cu aplicarea legii învoelilor agricole, în locul consiliului agricol superior—care ar urma să fie desfiinţat.*

❑ *Mîine, Mercuri, 14 Septembrie, fiind sărbătoarea* **Ziua Crucii**, *ziarul nostru nu va apare.*

❑ Ni se plînge cetăţeanul Mihail Pelslopeln, maistru rotar, str. Crucii 17, că a fost brutalizat de poliţiştii de la secţia II, cari se aflau în căutarea indivizilor, cari noaptea trecută, au atacat pe circiumarul Leibovici.

De şi om cunoscut şi apreciat pentru cinstea sa, meseriaşul şi soţia sa au fost brutalizaţi, casa li-a fost percheziţionată—căci poliţiştii, în detestabila lor inteligenţă, vedeau în onorabilul meseriaş pe autorul tentativei de crimă din strada Crucii.

Alături de atacatul de poliţie, protestăm şi noi, de şi în pustiu, contra brutalităţii poliţiei.

❑ In cursul anului şcolar 1909—1910, „Societatea pentru inv. poporului romîn" din Iaşi, a dat ajutoare la 299 elevi şi 225 eleve.

❑ A apărut „Curierul Judicira" anul XX, No. 56 cu data de Duminică, 11 Septembrie.

❑ O mică excrocherie a fost operată ieri în prejudiciul comerciantului I. Beiner.

In prăvălia acestuia, strada Ştefan cel Mare, s'a prezintat ieri un individ, cerînd să se trimeată două perechi de ghete, acasă la doamna doctor Elise Juvara. Neguţitorul trimise ghetele cu băiatul Max Milian, care urmă pe trimisul doamnei Juvara.

Ajunşi aproape de casă, necunoscutul luă ghetele şi trimise pe băiat îndărăpt ca să aducă şi 2 numere mai mari. Ast-fel reuşi să comită excrocheria, căci aducînd ghetele, băiatul se convinse repede că a fost înşelat.

❑ Pe strada Golia, s'a găsit rătăcit un copil ca de trei ani. Faptul că a fost găsit în zor de zi, dovedeşte că copilul a fost lepădat.

❑ Un puternic incendiu a distrus astă noapte un mare număr de girezi de grîu, proprietatea d-lui Mihailescu, din Comuna Uricani.

Pagubile trec de 30,000 lei.

❑ Comitetul societăţei viticole a adresat Ministrului de lucrări publice, adresa următoare:

Avînd în vedere, că din toată ţara, singura societate viticolă din Iaşi s'a gîndit ca, prin o expoziţiune ce a organizat la Iaşi, şi care va dura de la 18—30 Septembrie inclusiv, să scoată în evidenţă progresele realizate în una din cele mai frumoase ramuri de activitate agricolă şi de bogăţie naţională, vă rugăm să bine-voiţi a aproba o reducere pe căile ferate pentru persoanele ce ar dori să viziteze expoziţiunea noastră.

Pentru ca vizitatorii să poată beneficia de reducerea ce veţi bine-voi a li-o acorda, vom aplica pe biletele de tren stampila noastră, ca dovadă că expoziţia a fost vizitată de persoana în drept.

(Semnat) p. preşedinte, *C. Rivalet.*
Secretar, *I. Vasiliu.*

❑ In conformitate cu ordinul ministerial, toate şcoalele se redeschid, Joi în 15 Septembrie.

❑ Domnul colonel dr. Acontz, medicul şef al corpului IV de armată, şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Octombrie, cînd va fi transferat la Iaşi, d. colonel Palauz, de la Galaţi.

❑ Un concediu pe timp de un an, de la 1 Septembrie, a fost acordat d-lui V. Cocuz, profesor la şcoala comercială superioară.

Catedra de ştiinţi fizico-chimice de la acea şcoală, va fi suplinită de d. I. Sebastian.

❑ Splendidele programe ale teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului-Sidoli, atrag numeroşi vizitatori şi spectacolele acestea obţin din ce în ce succese mai mari.

Joi 15 Sept. la 9 ore seara se reprezintă un program cu totul nou, ale cărui subieete principale le menţionăm aci:

Little Moritz prins de sălbateci, superbă înscenare comică, al cărei erou este simpaticul humorist Little Moritz. Scena se petrece în Africa, la un trib de sălbateci-can bali.

Tributul lui Ioan II, regele Franţei, supranumit „Cel Bun", reconstituire din glorioasa Istorie a Franţei.—O călătorie pe Nil, interesante scene şi vederi din Egipet—Cochetărie periculoasă, roman însufleţit—Cuceririle lui Ţicnilă, scene comice—Păpuşa Simonei, mare naraţiune însufleţită interpretată de somităţi teatrale—Timpilă are sau nu brevet de şofer, scene comice sportive—Pescuirea moronului, scene în plin-aer, foarte interesante etc.

Acest program se reprezintă Joi seara 15, Vineri seara 16, şi la matineul de Sîmbătă 17 Sept. 1910.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ In ziua de 15 Octombrie, cel mai tîrziu la 20 Octombre, va avea loc inaugurarea noului palat al vămilor şi antrepozitelor din Iaşi.

Mutarea biurourilor va începe la 1 Octombrie.

❑ Cu începere de Joi, 15 curent, se vor achita pensiile civile şi militare.

Fac cunoscut Onor. Public, că cu începere de la **1 Octombrie a. c.,** *se va deschide o* **Şcoală Profesională** *practică şi* **curs de croit,** *conform programei autorizată de Onor. Minister; cine din d-re sau d-ne şi copile cu 4 clase primare, ar dori a învăţa croitoria pentru dame în scurt timp, să se înscrie de pe acuma la direcţiunea* **Nathalia Ohl,** *str. Păcurari 15.*

Programa se trimite după cerere. In această şcoală se primesc comenzi, de ori-ce fel de costume pînă la cele mai elegante.

Se caută 3 ajutoare de maistre absolvente, cît şi eleve eşite din şcoli profesionale, care doresc a face practică în condiţiuni avantajoase.

Ultime INFORMAȚII

In chestia unor pretinse declarații

— Interview cu d. Take Ionescu —

Relativ la o convorbire ce-a avut loc între domnii Take Ionescu și N. Popp, d n Craiova, șeful partidului conservator-democrat, solicitat de noi, a bine-voit a ne comunica următoarele:

— Intr'adevăr, am primit, zilele acestea, vizita d-lui Popp, cu care am avut o convorbire în prezența altor persoane.

„Cuvintele d-lui Popp, reproduse în foaia craioveană, sînt exacte. Cuvintele ce mi se atribue mie sînt cu totul inexacte. D. Popp s'a înșelat atît asupra cuvintelor, cît și asupra înțelesului gîndului meu și regret că memoria l'a înșelat și a pus ast fel în gura mea fapte, cari nici nu există și anume că aș fi afirmat că d. Badareu a vorbit cu d. Carp de împăcare și dizolvarea parlamentului, cînd d. Badareu nici n'a vorbit cu d. Carp și nici eu n'am vorbit cu d. Popp asupra unei convorbiri, care n'a existat.

„Asupra intenției mele pe care d. Popp a crezut că o ghicește din conversația urmată, văd că s'a înșelat. Probabil că greșala d-sale vine de acolo, că, avînd o ideie fixă, și-a închipuit că ghicește și gîndul meu.

„N'am spus d-lui Popp cari sînt intențiile mele și nu le-a putut ghici.

„Politica partidului nostru se va hotărî în curînd, Ea va fi conformă cu necesitățile țărei și cu cerințele demnității.

„Am refuzat oei-ce conversațiune politică, pînă nu mă voiu întîlni cn prietenii mei și toată convorbirea cu d. Popp—pe care de alt-fel n'a reprodus-o exact—n'a avut nici o intenție politică. Regret dar că d-sa nu și-a dat seama de aceasta.

❑ *D. Popovici, directorul școalei de Bele Arte, au înaintat o adresă ministerului de instrucțiune, prin care cere a se amîna, din cauza reparațiuni redeschiderea cursurilor pentru 3 Octombrie.*

D. Popovici mai adaugă, că necăpătînd nici un fel de ajutor, cu toate repetatele cereri, nu poate nimic pregăti pentru serbările jubiliare, și roagă ca școala de Bele-Arte, să fie scoasă din programul acelor serbări.

❑ *Din București ni se tel grafiază, că la ministerul de comerț, se studează un proect, în virtutea căruia se va declara inamovibilitatea posturilor de secretari ai camerelor de comerț.*

Cei mai mulți dintre prezidenții camerelor de comerț au aprobat proectul, care răspunde la o adevarată nevoie.

Sunt însă și cîți-va prezidenți, care se opun la aceasta.

❑ *Se dă ca sigură numirea d-lui Emil Istrati. profesor secundar la Piatra N., ca director la liceul Naționat din lacalitate.*

Numirea se va face pe ziua de 1 Octombrie.

❑ *Primarul Iașilor fiind în București, a declarat că este un adversar al serbărilor jubiliare din Iași, mai ales că cu cei 50,000 lei, pe care-i va cheltui o comună saracă, ca Iașul, s'ar putea face lucrări de edilitate de mare necesitate. Dar dacă facem aceste serbări, a adaugat primarul, este că voim să evităm o sinucidere a rectorului Bogdan, care a ajuns cu ideea fixă că trebuie să prezideze serbările jubiliare.*

❑ *Procurorul general de Iași, a fost însărcinat de ministerul de justiție să facă o vastă anchetă asupra gestiunii unor foști înalți funcționari, de la o mare instituție publică din Iași. Ancheta a și început.*

❑ D. Emil Istrati, profesor de științi la gimnaziul din Piatra N., a fost permutat la liceul național din localitate, în locul d-lui Țilenschi, care trece la Piatra N.

❑ **Afacerea Diaconescu – Dr. Brăescu.**—Am anunțat, în unul din numerile trecute, că în afacerea morții lui Diaconescu, fost gardian la Ospiciul Socola din Iași, parchetul a pus trei întrebări noi, d-nilor d-ri Manicatide, Flor și Grossi, care făcuse autopsia cadavrului.

Iată care au fost acele trei întrebări: 1). Loviturile ce reesă din instrucție, că au fost aplicate lui Diaconescu, puteau să provoace congestia pulmonară, care i-a determinat moartea?

2). Loviturile suferite de Diaconescu putut-au ele să producă asupra cordului victimei, în starea de degenerescență grasă în care era, o comoție de așa natură, în cît repercutîndu-se asupra plămînului să-i producă acea congestie? 3). In caz cînd, fie lovitoriile direct, fie comoția inimei n'au putut provoca congestia, care e cauza ei?

La care întrebări experții au răspuns: 1). Loviturile ce rezultă din instrucție, că le-ar fi suferit numitul Diaconescu, nu concordă cu leziunile traumatice constatate la autopsie și, ca atare, nu pot fi luate în considerație la formularea concluziunilor raportului nostru.

2). Dacă loviturile suferite de Diaconescu ar fi produs o comoțiune violentă a cordului, urmarea ar fi fost moartea imediată.

3). Congestia pulmonară avînd cauze multiple, nu putem determina originea ei. In ori-ce caz, neconstatînd nici o lesiune a peretului toracelui, nu poate fi nici o relațiune între congestia pulmonară și traumatismele constatate.

*

In urma acestor noi explicațiuni, parchetul convins că la mijloc nu poate fi vorba de crimă, a calificat faptul de batae simplă, provocătoare de incapacitate de lucru și, în consecință, a trimis pe d. dr. Brăescu în judecata judecătoriei de ocol, repartizîndu-se afacerea la judecătoria ocolului II rural.

❑ **Familia regală în Iași.**—D. Greceanu, primarul orașului, s'a întors azi în localitate.

D-sa a declarat azi, că întreaga familie regală, și-a exprimat dorința de a veni în Iași, cu prilejul serbărilor jubiliare.

M. S Regele, a adăugat că va sta 5 zile în Iași, însă a rugat să fie scutit de numeroase vizite pentru a nu se obosi prea mult.

Ziua fixată pentru sosirea în Iași a familiei regale, nu se poate preciza, căci depinde de momentul, în care se vor termina manevrele regale.

E probabil însă, că sosirea în Iași să aibă loc la 26 Septembrie.

*

In conformitate cu dorința exprimată de Suverana, serbările oficiale se vor simplifica.

Familia regală va asista la ședința de la Teatrul Național, pentru comemorarea Universității.

Banchetul proectat nu va mai avea loc, ci va fi înlocuit cu un bal la Teatrul Național.

Dar și aceasta depinde, dacă se va putea face cuven tele reparațiuni la podul, care are numeroase stricăciuni.

*

Suveranii vor fi găzduiți la comandament și la cercul militar.

In cele 5 zile, M. S. Regele, va invita la masă, rînd pe rînd, pe toți fruntașii orașului.

*

Administrația comunală a luat de azi măsuri pentru decorarea orașului, a cărora privighere cade în sarcina d-lui Stamatiu, ajutor de primar.

Se vor rîdica două arcuri de triumf, în strada Carol și lîngă Gară.

Teatrul Național va fi deasemenea decorat.

❑ **Contravenții repausului duminical.**—La camera de comerciu au început a se forma statistica contravenienților la repauzul duminical, cerută de ministerul de comerciu.

De la punerea în aplicare a legii, și pînă azi, s'au făcut în Iași 199 procese de contravenție, iar contravenienții condemnați la amenzi, în suma de 2965 lei. Din această sumă s'au încasat 860 lei.

In județul Neamț, au fost 48 procese și amenda s'a urcat la 730 lei. S'au încasat 580 lei.

La Vaslui, au fost 26 procese, iar amenda de 465 lei. S'au încasat 175 lei.

La Roma s'au făcut 13 procese, obținîndu-se o amendă de 185 lei lei. S'au încasat 70 lei.

❑ Corpul decedatului Pavelescu care a încetat eri subit din viață la Slănic, va fi adus mîne în localitate, unde va avea loc înmormîntarea.

❑ D. Teodorovici, inginer șef al comunei Brăila, se află de azi în localitate. D-sa a venit să studieze organizațiunea tramvaiului și al iluminărei orașului cu electricitate.

❑ La seminarul Veniamin, va începe Joi 15 Septembrie, concursul de admitere.

Cursurile vor reîncepe la 22 Septembrie.

❑ Din cauza lucrărilor de canalizare, cursurile liceului militar, vor începe abia la 1 Octombrie.

❑ In comuna Bucium, s'a declarat epidemia de febră tifoidă.

❑ D. Eleiterie Ropală, a fost numit maistru de gimnastică și secretar al gimnaziului Kogălniceanu din Vaslui.

❑ Serviciul religios de mîne la Mitropolie, va oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul, înconjarat de clerul catedralei.

❑ La facultatea de litere și filosofie sunt vacante pînă acum trei burse: 2 la filosofie, a d-lor Andreescu și Rădulescu și 1 la Istorie. Se va ținea concurs pentru ele la 15 Octombrie.

❑ O bandă de hoți, compusă din Vasile Mocanu și alți șase, invadînd astă-noapte în stîna de pe moșia Dumești, arendată lui Saul Fischer, au furat o sută de oi, dar hoții au putut fi prinși și înaintați parchetului.

❑ Mîine seară, Mercuri, are loc la teatrul Sidoli, o reprezentație dată de artiștii teatrului Național cu comedia *Zigzagurile dragostei* de Hennequin și Valabreque, în 3 acte, tradusă de artistul C. B. Penel.

❑ Promoțiunea liceului Național din Iași, din anul 1898—1899, va da un banchet în ziua de 25 Septembrie, în sala Bragadiru spre a serba 12 ani dela absolvirea Liceului. Vor fi invitați Directorul și profesorii de atuncea ai promoției, domnii A. B. Brandia, A. A. Badareu, Filipide, Gh. Gheorghiu, X. Gheorghiu, I. Paul, Pr. Știubei, M. Tomida și dr. Vicol.

Organizatorul, domnul dr. V. Săghinescu, 83 strada Sărarie, roagă pe colegii, cari n'au aderat pînă în prezent, să-l înștiințeze, cel mai tîrziu pînă la 21 Septembrie.

❑ **Crima de la penitenciarul Iași.**—Intre doi deținuți din penitenciarul local Constantin Caldararu și Traian Răducanu, iscîndu-se astănoapte o ceartă, Căldăraru a aplicat lovituri lui Traian Răducanu cu un cuțit ce servea la împletit scaune. Loviturile au atins creerul producînd lovitului o gravă hemoragie cerebrală.

Caldararu a fost pus în fiare și încarcerat în celule. Sunt puține speranțe ca Răducanu să scape cu viață.

❑ Joi 15 Septembrie, vor începe examenele de admitere ale absolvenților școlilor primare, în clasa I-a gimnazială.

La liceul național comisia examinatoare se compune din d-nii: Jacotă, președinte, M. Fințescu, membru și Cosmiță institutor.

La gimnaziul Ștefan cel Mare; Vasile Cireș, președinte, Neagoe Popeea, membru, Lazăr Grecea institutor.

La gimnaziul Alexandru cel Bun, Călinescu, președinte, I. Dimitriu institutor.

❑ **Judiciare.**—In procesul intentat societății Dochia din Iași, de către societatea arendașă a apelor de la Vichy curtea s. II, s'a pronunțat astăzi primind apelul societății Dochia și condamnînd o la distrugerea tuturor etichetelor, cu însemnarea „superioară apei de Vichy", la 1000 lei daună și 300 lei cheltueli de judecată.

— La s. I. a curții urma să se judece un proces identic, intentat aceleași societăți, de către direcțiunea sursei Giesshübler. Neprezintîndu-se societatea Dochia, i s'a respins apelul, condamnînd o la 500 lei cheltueli de judecată.

— Curtea s. I a respins eri apelul factorului postal Paraschiv condamnat la 6 luni închisoare pentru falșuri.

— Primarul comunei Deleni, jud Vaslui, I. Ciocan. dat judecății pentru falșuri, a fost pus în neurmărire de judele de instrucție.

A făcut opoziție procurorul la Cameră.

— La s. II a curții se judecă astăzi divergența în procesul falimentului Vechsler din Bîrlad, și procesul falimentului Schwarz din Iași, condemnat de tribunal la 3 ani închisoare.

— Tabloul proceselor ce s'au judecat în cursul anului expirat la tribunalul Iași, a fost remis astăzi ministerului de justiție.

Ultima oră

București 13 Septembrie

CHESTIA TRAMVAIURILOR DIN BUCUREȘTI

— Convorbire între un liberal și d. P. Carp —

București. — *Adevărul* publică următoarele:

Un ministeriabil liberal. deputat brătienist, al cărui nume putem să-l cităm dacă va fi nevoie, a întîlnit, zilele trecute, pe d. Carp și a provocat o interesantă convorbire asupra situațiunei politice, în special asupra atitudinei guvernului față de partidul liberal.

Vom reproduce această convorbire pe cît se poate în mod mai fidel:

— C.c, Petrache, sîntem foarte nedumeriți de provocările dv., — începu convorbirea deputatul brătienist. Liberalii nu înțeleg de ce această pornire din partea d-voastră, în contra partidului liberal. Resentimentele personale ale d-lui Marghiloman le înțelegem, față de șeful nostru, dar suntem nedumeriți că d ta tolerezi o acțiune așa de provecătoare față de partidul nostru și reînviezi luptele violente dintre partidele de guvernămînt!

— Tolerez și aprob acțiunea contra voastră fiindcă trebue să vă pedepsim pentru ceea ce ne-ați făcut în alegeri. Ați voit să ne răsturnați imediat, în alegerile generale...

— Ce are aface? Am încercat să vă răsturnăm prin alegeri? Pentru aceasta d-ta, șef civilizat și modern, vrei să te răsbuni și să procedezi ilegal contra partidului adversar?

— Dece ilegal? — întreabă primul ministru.

— E o procedare ilegală și arbitrară anularea statutelor societății tramvaiului comunal. Dacă pretindeți că e ceva neregulat în afacerea tramvaiului trebuia să vă adresați justiției...

— Ca să judece actul guvernului un judecător de la tribunal?! — observă d. Carp.

— Apoi tot va fi judecată, căci v'am tras noi înaintea justiției.

— Procesul acesta nu se va judeca! răspunse sentențios șeful guvernului.

— Cum se poate? Cum veți putea opri judecata?

— Nu vă veți judeca fiindcă nu există societatea tramvaiului comunal și neexistînd nu poate fi judecată cu dv.!

— Dar tocmai aceasta va judeca tribunalul: dacă mai există sau nu societatea de tramvai? Cum veți opri justiția să se pronunțe asupra acestui punct?

— Foarte bine am să opresc. Am să viu eu, guvern, cu lege specială, ca să rezolv eu definitiv chestia, nu tribunalul, căci nu concep ca un tînăr judecător de tribunal să discute actul guvernului! — replică C.c. Petrache și cu aceste cuvinte se termină convorbirea.

ÎN CHESTIA TRIPOLITANIEI

Colonia.—Koelniske Zeitung, află din Berlin că zvonurile răspîndite de presa *Italiană*, cum că ar fi avut loc tratative la Berlin în chestia tripolitaniei, sunt false.

Nu s'a cerut pînă acum, Germaniei, să intervină.

REVOLTA DIN BRĂILA

Astă noapte autoritățile din Brăila au fost înștiințate, că în cotuna Piscu, s'a îmbolnăvit o femee cu simotome de holerá.

D-rul Petrovanu însoțit de agenți sanitari s'a dus și a găsit bolnava într'o chilie a mînăstirei Piscu.

300 lipoveni s'au adunat și au împedicat rîdicarea bolnavei. Au tras trei focuri de revolver contra d rului Petrovanu fără a-l atinge.

Pretectul județului înștiințat au format o gruptă de jandarmi rurali și pompieri și la ora 1 noaptea a sosit la Piscu înconjurînd mînăstirea.

Bolnava încetase din viață. Alte amănunte lipsesc.

Conflictul Italo-turc

Constantinopol.—Svonuri ce nu se pot verifica, spun că comisiunea specială numită de ministerul de război, a propus să se trimită în Tripolitania o divizie, două bateri și 12,000 puști.

Știrile alarmante răspîndite au provocat o scădere nouă la bursă.

In chestia islazurilor

Ministerul de finanțe a cerut celui de interne un credit de 2 milioane pentru plata islazurilor.

HOLERA LA P.-NEAMȚ

P.-Neamț.—Locuitorul D. Șorogan s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte și a încetat din viață. Se asigură că ar fi caz de holeră.

EXPLOZIA PE VASUL LIBERTÉ

Paris.—Ministerul de marină anunță oficial. că explozia de pe bordul vasului Liberté a provocat moartea a 300 oameni, inclusiv cei de pe alte vase, periți în urma exploziei.

Printre rîniți se află și fiul amiralului Beoson, locotenent de marină.

Președintele Fallières, a primit condoleanțe din partea Imparatului Germaniei și a regilor: Belgiei, Danemarcei, Norvegiei, Italiei, Spaniei. Ambasadorul Rusiei și însărcinatul de afaceri al Spaniei, au exprimat d-lui de Selves, condoleanțele guvernelor lor.

Holera în Bulgaria

Sofia.—Unul din cei doi bulgari bolnavi de holera din Sozopol, a murit.

S'au declarat azi 6 noi cazuri. La 4 bolnavi s'au constatat simptomele holerei asiatice.

Ornicăria Vasile Ostapovici

Iași, Strada Păcurari No. 1 (în față de Cofetăria Toffil, alăturea cu librăria Șaraga).

Ornicul Liberel-Cugetări

După recomandația d-lui **Prof. Dr. C. Thiron**, am comandat și am modele de acest ornic de buzunar, din Svițera (Lausanne).

Calitatea I-a *extra-îngrijită model plat modern. ½ cronometru, 15 rubinuri, prețul 35 lei.*

Calitatea II a, *cu 8 rubinuri, 25 lei.*

Ambele aceste ornice, au capacele cizelate artistic, imitatie de argint antic zis argentan. Garantate în scris, doi ani fiind ornice de preciziune; remontoar ancru, 2 capace, fin gravate, cu arcurl, dublu platou, mecanism modern, perfecționat.

Gravurile consistă în: „Libera-Cugetare", reprezentată prîn o femeie, care aruncă razele luminoase ale Științei, Rațiunei și Progresului asupra poporului, purtînd inscripția latină „După întuneric, apare Lumina". Pe marginea cercului poartă inscripția în franțuzește: „Libera—Cugetare victorioasă".

Eri, 12 Septembrie 1911, a încetat din viață, după o lungă suferință

✝

Al. Constantinescu

fost Secretar Ad-ției Bivolari

Familia întristată roagă a lua parte la înmormîntare, care va avea loc în ziua de 14 Septembrie a. c., oara 3 p. m., la cimitirul Eternitatea.

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalațiuni de apă și canal de **prima calitate** pentru sezonul de față, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, invităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalații de apă și canal la biurou nostru de instalațiuni particulare pentru apă și canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atențiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalațiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă și canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales și conștiincios și de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanțiile unor instalațiuni solide, sigure și avantajoase,** executate repede și uniform, adică fără înăduituri vătămătoare la marginea proprietății.

DIRECȚIUNEA
Societății Union Baugesellschaft
secția instalațiunilor particulare și de racordări, **str. Păcurari No. 3**

Institutul de Domnișoare CHAMPALBERT-HEROVANU

IAȘI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză și germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educațiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie!

Institutul Profesional de Fete Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

De vînzare și de închiriet

casa din str. Carol Lueger (40 de Sfinți) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

ANUNCIU

La 15 August c. încep înscrierile la școala profesională de fete **Tereza Paraschiva general Milicescu** *din Iași Str. Albinetz No. 5, primindu-se eleve interne, seminterne și externe. Pe lîngă școală, în ființîndu-se și un atelier de croitorie, se face cunoscut D-relor absolvente că se primesc ca să lucreze în atelier cu salar.*

Practicant *cunoscînd franceza și germana se caută la magazinul de manufactură en-gros Anglo-Român frații Herșcovici, Str. Stefan cel Mare, Iași.*

INȘTIINȚARE

Ivindu-se mai multe locuri vacante de institutoare la diferite școli israelite din țară *„Asociația Corpului Didactic Israelit din Iași"*, aduce aceasta la cunoștința **institutoarelor,** precum și **acelora care au dreptul de a deveni institutoare,** rugîndu-le a adresa ofertele lor d lui **Adolf Magdor**, Președintele „Asociației Corpului Didactic Israelit", Str. Vovidenie 11, Iași.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absolvire a cursului Liceal.*

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. din Primăriei No. 17

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Coridina. Remediu radical contra bătăturilor şi monturilor la picioare. *Sticla 1 leu,*

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturainlui care face atîtea neajunsuri.
Costul cutioarei 50 bani.

Dentol. *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntîmpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi.* *Elixirul 2 lei sticla.* *Praful 1.50 b.*
Pasta 1.25 b.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de increbere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

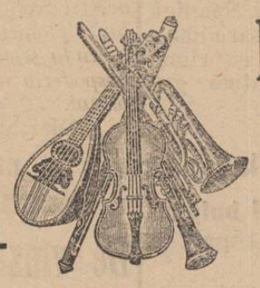

Instrumente Muzicale şi Accesorii

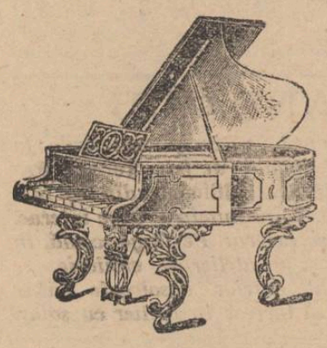

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

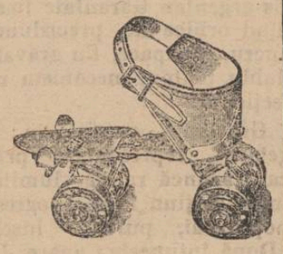

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. Gl. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ustureazĂ şi vindecĂ *Nevralgiele* cele mai grele de tĂmĂduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŬ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masĂ. In diua cea d'antĂiĂ sĂ se ia 3 hapuri: unul dimineaţĂ, unul la dejun, şi unul la cina, séra. DacĂ bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŬ gĂsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medecină din Paris a dat unei Descoperiri din L.S.V.B.M. O RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelor de pele, darturilor, viciurilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenose, leprei, gatului, ulcerilor inveterati şi atotutulor bole proveninde din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.*

SpecificŬ prin excelenţĂ contra *BOLELORĂ SIFILITICE* şi a teribilelor consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŬ inveterate şi rebele (accidentilor gurei şi a gâtului, putredimii oselorĂ). NicĂ un altu medicamentu in lume nu posedĂ distincţiunile ce onorĂ Pesmeţii Dr Ollivier.

CelŬ mai efficace şi energicŬ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcuţŬ şi de digestiune uşoră se conservĂ ani intregi in orce temperaturĂ şi climĂ. Dupe 4 anĂ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constatĂ eficacitatea lorĂ constantĂ in bolele cele mai inveterate. — *UĂ broşure acompaniada fie care cutie.*

VorbindŬ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŬ seu oficial a *Guvernului francesŬ*, se exprimĂ astfelŬ: «AcestĂ pesmeţĂ oferĂ un «remedŬ de compositiune constantĂ, de «preparaţiune cât de perfectĂ posibilĂ.... «*Ei pot da servicie mari humanităţii.*»

DepositŬ GeneralŬ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĂ DE MEDECINĂ. — 60 ANĂ DE SUCCES IN TŬTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: [illegible]

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VIII—No 1399 Vineri 16 Septembrie 1911

Scumpirea traiului

Că traiul s'a scumpit din cale afară e un adevăr evident. Dar acest traiu scumpit este resimțit mai tare de clasa biurocraților, cari au lefuri fixe, pe cînd prețul vieții crește.

Legile economice cari aduc creșterea și scumpirea vieții nu merg mînă în mînă cu legile fiscale ale budgetului și negreșit ca noi, clasa salariată să ne resimțim mai mult de urcarea prețului vieții.

Prețul unitar al cîștigului de zi fiind fixat, acel preț unitar se referă la toate articulele de traiu și ori-ce urcare de centime face să se strice echilibrul între venit și cheltuială.

Acest raport între media venitului zilnic al salariaților și media vieții, așa cum o impun legile economice, aduce, cu vremea, desacorduri mari și rolul statului e de a le armoniza pentru bunul mers tocmai al carului statului.

Urcarea salariilor e urmarea fatală a urcării vieții.

Dar dacă această chestie își are importanța sa, ceea ce preocupă toate cercurile este, pentru ce viața s'a scumpit la noi în așa măsură că a dat de gîndit tuturor.

Creșterea prețului vieții nu e aceiași în toate părțile și pe lingă cauzele generale ale țării are și altele locale unor anumite orașe și centre.

In linie generală viața s'a scumpit prin articulele ce se produc în țară, nu prin cele ce vin din afară. Aceste din urmă ating o clasă prea restrînsă : celelalte ating masa norodului.

Mai de mult viața era eftină prin articulele interne. Ni se spun ca din povești prețurile mici, cu cari se cumpărau articulele interne înainte de deschiderea Dunărei. Astăzi cu libertatea transacțiilor comerciale și înlesnirea transportului, articulele interne exportîndu-se s'au scumpit înlăuntru, iar articulele externe importîndu-se s'au eftenit înlăuntru. De cît, cu articulele importate cumpărătorul se acomodează după pungă, după gust, după putință. Cine poate ia articule scumpe cine nu de cele mai ieftene, și face cum poate. Cu articulele interne din contra ; prețul lor fixîndu-se după o normă unitară ating de o potrivă pe toți și pe cei cu punga plină și pe cei mai subțiri la pungă.

Mai mult încă ; în tendința de industrializare a țării nu s'a lăsat jocul liber liber importului, ci s'au majorat unele prețuri cu taxe de protecție sau de prohibiție, care au scumpit articulele în mod colosal : zaharul, pînea, hîrtia, sticla, etc. etc,

Deci, industrializarea țării a scumpit traiul în ceea ce privește articulele de importat, fără să ușureze cu ceva articulele interne, cari au mers crescînd. Apoi industrializarea a sporit viața muncitorilor, căci i-a rîdicat pe o scară mai aleasă de cît cea a plugarului ; dar jocul legilor economice nu i-a înlesnit, ci i-a apăsat ca și pe salariații de biurouri.

Cînd cei vechi cumpărau cu un leu vechiu 40 ocă de pîne, iar pentru o ocă de cafea plăteau 4 lei vechi, adică trebuiau să dea 168 ocă de pîne pentru oca de cafea, ni se pare că erau mai înlesniți, de cît azi, cînd vrînd nevrînd ori-ce om trebue să mănînce oca de pîne, iar cafeaua e articulul de lux, și n'am inlesnit întru nimica pe consumatorul nevoes, dacă l'am scumpit la pîne și l'am eftinit la cafea, pentru înlesnirea comerțului cu Turcia și Grecia, după principiul națiunei celei mai favorizate.

Tot așa cu zaharul. De la 28 bani costul de fabrică al unui kilo de zahar pînă la 1·10 prețul din piață, consumatorul și bogat și sarac plătește 82 de bani taxe peste taxe, prime de fabricațiune și altele și țara nu știe că de unde înainte budgetul incasa 8 milioane taxe de import la zahar—cînd se vindea cu 80 bani kilogramul, azi noi plătim din budget fabricilor alte 5 milioane, golind și budgetul și punga țării, pentru gustul rentabilității a 50,000 Ha. de sfecle și a îngrășării pungii la 5—6 capitaliști franceji.

Și așa mai departe.

Dar scumpirea vieții are și alte cauze sufletești. Noi ne-am croit viața pe un picior peea boeresc. Locuim case mari, ne place a fi serviți de slugi multe, buzunarul ne covărșește; fetele noastre, copiii noștri nu-i deprindem a-și satisface ei singuri nevoile lor ; acest traiu boeresc, dacă convine boerilor, nu convine salariaților. Și dacă adăugăm acest rău social și moral la cel fatal al legilor economice, sigur că viața ni se pare și mai grea și mai amară.

Cu tendința de a merge tot în sus, noi nu ne uităm în lături, nu ne cuprindem îndeajuns noi pe noi, și ne mărim singuri răul.

Casele le facem cu loc mult de jur împrejur, și nu cîștigăm înălțimile ; și apoi și cerințele de construcție s'au îngreuiat că e un rizic pentru cel ce încearcă să clădească. Populația crește pe fie-eare an ; noi gospodării se formează și apartamentele nu se înmulțesc în proporție cu dînsele. Nu e biurocrat, care să nu se vadă silit a plăti chiria cu venitul pe 3—4 luni. Dar aceasta aduce un desechilibru economic, căci strică proporția.

In scurt dar, scumpirea traiului are cauze generale economice, pe care nu le putem schimba ; are cauze specifice situației situației noastre budgetare, care se pot ameliora ; dar are și cauze interne, datorite felului nostru de creștere în familie și în școli.

Trebue o schimbare în toate direcțiile, și dacă ne-am deprinde a ne mulțumi cu mai puțin și a ne satisface noi prin noi mai mult, nu știu zeu dacă n'am motiva o scădere a prețului vieții, tocmai în folosul general.

Să ne închipuim că am spori prin legi productivitatea industrială mică a țaranului și prin lățirea la domiciliu a uneltelor industriale ; războiul mecanic, motorul mașinal și alte instrumente și că în loc de a ne cumpara cu aur stofele noastre din lîna noastră, ce ușurare ar fi în țară, căci pe de o parte soarele și ploaia ne ar da grîul și popușoiul ; iar brațele noastre ne ar da stofa modestă dar sănătoasă și trainică, nu putredă ca cea nemțească.

Și apoi ce prilej de însănătoșare morală, căci ar dispărea din popor indolența, lenea, nepăsarea și ar socoate fie-care clipăc u banul, fie-care ceas cu leul, fie care săptămînă cu aurul.

Dar pentru asta trebue coraborarea tuturor mijloacelor, tuturor puterilor, tuturor voințelor, și pînă acum noi plutim în lupte personale, nu însă și în măsuri de sporire economică.

Intoarcerea d-lui Take Ionescu

Eri a sosit în Capitală iubitul șef al partidului nostru, d. Take Ionescu. Cu zimbetul pe buze a întimpinat dînsul pe prietenii săi de lup.ă și cu dragostea nețărmurită, pe care numai el știe să o inspire, a fost primit de către fruntașii partidului conservator-democrat.

Gara de nord clocotea de mulțimea partizanilor și a cetățenilor capitalei, care erau dornici de a vedea pe marele om de stat în mijlocul lor, conducîndu-i la sănătoasa acțiune politică, pentru care a dat atîtea lupte frumoase și a cules atîtea succese strălucite.

Urările de bună venire ale prietenilor și uralele călduroase ale publicului denotă puternica simpatie de care este înconjurată măreața figură a lui Take Ionescu, omul care a știut, grație marilor sale calități, să devie cel mai popular și mai iubit om politic al României.

Nici că se putea, ca în ocazia ce i s'a prezentat cu prilejul marii demonstrațiuni de simpatie a cetățenilor, la el acasă, șeful partidului conservator democrat să nu se ocupe și de situația politică generală și de cea specială a partidului.

Și șeful nostru a zis :

M'am înapoiat din străinătate mai bine dispus ca oricînd. La Sinaia am stat de vorbă cu mulți amici și alți oameni politici. Am putut să constat cu plăcere că aceia cari se socoteau tari, nu sunt tari de loc. In schimb situația noastră e dintre cele mai bune.

M'am întors cu soluții pentru toate împrejurările.

E natural. Situațiunea politică este astă-zi foarte lămurită și un om politic de talia șefului nostru trebue să aibă astfel de soluții, cu atît mai mult, cu cît el este netăgăduit arbitrul situației.

Noi, admiratori sinceri și entuziaști ai marelui bărbat de stat, îi urăm din suflet bună venire, și-i dorim ca anul politic ce începe să-i aducă succesul definitiv și mare, așa cum merită șeful nostru, așa cum este natural să aibă un Take Ionescu.

TRIPOLITANIA

Pe cînd chestia cu Marocul a fost încununată cu ramură de maslin, se ridică din altă parte nouri amenințători de foc și pustiire. Strigătul este : războiu între Italia și Turcia, din cauza Tripolitaniei.

E vorba, că Italia, văzînd favorurile ce le au cîștigat Francia și Germania în Africa, a aflat de potrivit momentul să ocupe cu arma Tripolitania din nordul Africei, stat mahomedan și parte integrantă a Turciei.

De fapt,—Tripolitania e azi mai mult în stăpînirea Italiei și dependența ei de Turcia este mai mult nominală. Italia are multe colonii acolo, întreg comerciul mic și mare și industriile sunt în mînile Italienilor și cele mai roditoare părți ale țării sunt posesiune italiană. Astfel n'ar fi mirare dacă, Italia ar voi să ocupe Tripolitania, făcînd din ea un stat colonial, cum este Algeria pentru Francia.

Față de stirile de ocupațiune, Italia a declarat însă, că ea nu voește de cît să-și apere în Tripolitania interesele, cari îi sunt jignite. Spre acest scop face pregătiri ca și cînd ar fi în pragul unui războiu.

Se înțelege, că știrea despre ocuparea Tripolitaniei a produs mare agitație în Constantinopol. Turcia e decisă a-și apăra pînă la extrem întregritatea teritorului său.

Știrile de eri și de azi în această chestie sunt alarmante. Se afirmă, că Turcia va sista legăturile diplomatice cu Italia, că flota italiană a plecat spre țărmurii Tripolitani și ar fi sechestrat un încrucișător și un vapor turcesc etc. Toate aceste trebue să le primim cu rezervă.

In general credința este, că pînă la războiu nu va ajunge treaba. Sunt și semne, cari denotă aceasta.

O depeșă din Roma anunță, că Italia e decisă a regula chestiunea tripolitană, (va să zică nu ar fi vorba de ocupație), iar o altă depeșă din Constantinopol vestește, că ambasadorul Germaniei și Austro-Ungariei au conferit cîteva ceasuri cu marele vizir al Turciei și i-au recomandat, ca Turcia să fie concesivă față de pretențiunile Italiei, căci altcum ar lucra în detrimentul său.

Aceste nu sunt semne prevestitoare de războiu.

O problemă importantă

Intreaga Europă e cutremurată de mișcări cu apucături anarchice, în chestia scumpirei traiului.

Inceputul l'a făcut Franța. In provinciile de Nord consumatorii s'au răsculat cerînd eftenirea alimentelor de prima necesitate. Mișcarea s'a întins repede în Belgia ; iar la Viena și în întreaga Austrie, mișcarea a luat o întorsătură sîngeroasă. Ungaria e și ea contaminată și la Budapesta s'au văzut chiriași bătînd pe proprietari cari cer necurmat spor la chirie.

Care să fie cauza acestor îngrijitoare manifestațiuni ? In primul loc e anul agricol rău. Căldurile din această vară au scumpit absolut totul, mai cu seamă legumele. Recoltele mai tuturor țărilor apusene sunt compromise, iar cea a Rusiei, care de obicei vinde restului imense cantități de cereale, e așa de compromisă că nu ajunge nici să acopere trebuințele interne.

In așa împrejurări, viața care se scumpise atît în ultimii ani, din pricina eftenirei banului, a devenit acum, în timpurile de lipsă, de nesuportat.

In ce privește Austria și țările dependinte de ea, lucrurile stau și mai grav. In virtutea unei convențiuni secrete cu Ungaria, guvernul austriac nu poate aduce în imperiu care străină. Ingăduința expresă a Ungariei de a aduce la Viena carne din Argentina a expirat, iar azi guvernul maghiar se opune la o reînoire, a acestei permisiuni.

Adăogîndu-se dar anul acesta, la scumpirea cărnei și scumpirea celorlalte articole alimentare, viața a ajuns de nesuferit,—de aci acele izbucniri și neașteptate și sîngeroase.

Guvernul francez a și avizat la mijloace de ameliorare și e vorba ca Republica să desființeze pur și simplu taxele la acele articole alimentare a căror scumpete se simte mai mult.

Se știe că și la noi, d. Carp a căutat să rezolve problema eftenirei traiulu cînd a venit la putere, ceiace n'a împiedicat însă ca viața să meargă mereu scumpindu-se.

Cauza eșecului încercării d-lui Carp e că d-sa a făcut o lamentabilă greșală asupra naturei problemei pe care încercase s'o rezolve.

La noi chestia scumpirei traiului este o problemă eminamente *orășănească*. Or, d. Carp a redus taxele de intrare și de consumație numai la acele articole, cari sunt consumate de țărani. Adică a trata problema ca o chestie *rurală*.

De-aceia reforma n'a dat rezultate, ba din potrivă a oberat pe orășeni, chemați să împlinească ei deficitul de 10 milioane lăsat în buget prin ușurarea sătenilor.

Pe țărani, reforma d-lui Carp nu i-a favorizat cu mult, căci împărțind la cinci milioane de capete cele 10 milioane ușurări, vine tocmai *2 lei pe an*, ceiace numai la eftenirea traiului nu poate contribui.

Poate că sîngeroasele evenimente din apus să fi deschis ochii d-lui Carp și să-l fi făcut să judece mai drept asupra problemei, pe care a încercat dar n'a reușit s'o rezolve.

OAMENI ȘI LUCRURI

CUM E AIUREA

Acum două zile gazetele din Capitală au publicat o notiță stereotipă,—o mică informație—comunicat în cuprinsul următor : „d. James Barker un distins jurnalist și savant englez, secretarul asociației internaționale a jurnaliștilor engleji, a sosit la București în vederea unei călătorii de studii prin Romînia“.

Informația nu cuprindea nimic extraordinar. Cu puține zile înainte de sosirea d-lui Barker fusese prin țeară și alți ziariști din Anglia, primiți cu osebite atențiuni, cu audiență la Sinaia, trimiși prin orașele țării în tovărășia unui atașat de legațiune. Se spunea chiar că aci în Iași ziariștii au fost.. sechestrați, ca să nu poată lua informațiuni de cît de la anumite persoane și mai cu seamă, de la anumiți colegi de gazetărie.

Diferența e însă că de astă dată comunicatul sindicatului ziariștilor pomenește că vizitatorul englez este în același timp un savant.

Multora li se va fi părut o greșală de tipar. In țeară la noi domnește încă atîta prejudecată cu privire la profesiunea jurnalistică, la concepțiunea despre arta și știința gazetăriei, — in cît s'ar părea de rîs a se tipări unde-va că „d. X., savantul profesor și distinsul ziarist“...

Simplă prejudecată, care descopere numai o convențiune în expresiile cuvenite. Căci, de fapt, un însemnat număr de învățați—„savanți“ nu prea avem mulți—an nu numai înclinațiuni de gazetărie, la noi ca și ori unde, dar și practică genul gazetăresc. Socotiți că aproape fără excepțiune revistele noastre mai importante sunt redactate de profesori universitari și de învățați profesioniști. Toți, dar absolut toți fac nu numai publicistică înnaltă dar și gazetărie. Iar ceea ce nu pot tipări în acele reviste ale lor, apare în gazete sub inspirația ori sub dictarea lor, iar totul la olaltă alcătuește o vastă operațiune ziaristică propriu zisă. Ce păcat că și aci nota politică scoboară și trivializează nivelul celor scrise !

Dar în marea presă străină și cu deosebire în cea cea engleză nu mai surprinde pe nimeni faptul că intelectuali ori eruditi superiori practică pur și simplu gazetăria, fie sub forma cronicarilor mari științifice, isorice, filologice, fie sub forma călătoriilor relatate cu toate detaliile și comentariile de care e susceptibilă. Un ast-fel de domeniu publicistic. Mnaifestările au ajuns așa de vaste și de variate în arta de a alimenta coloanele enorme ale ziarelor, în cît trebuie neaparat să se recurgă la forțele cele mai serioase ale gîndirii și ale stilului pentru a corespunde tuturor cerințelor publicistice. Ziarele au ajuns adevărate tratate, în care cetitorul găsește cele mai complete și mai bogate izvoare de cultură, iar gazetăria nu se confundă—ca la noi—cu reportagiul. In această din urmă caracteristică trebuie căutată marea diferență între adevărata presă modernă a Apusului și a noastră. De aceea se poate pomeni *acolo* despre un „savant“ care e și ziarist,—lucru ce *încă* nu e posibil la noi. Va fi oare vr'odată ?

Rodion

Viața și opera poporului Suedez

IV

Atît băeții cît și fetele primesc o educație foarte solidă, nu numai in familie dar și în școală, cari de regulă cooperează de comun acord, din cea mai fragedă vîrstă și pînă la maturitate. Chestiunea aceasta, așa de vitală pentru propășirea unui popor, îmi impune obligațiunea de a vorbi și despre ea, după observațiunile ce le am, cu alt prilej, dat fiind complexitatea ei. E destul să menționez că în societate se poate cu ușurință observa o nivelare între oameni, tot ca un rezultat al unei asemenea bune educațiuni, căci copiii pînă la o vîrstă înaintată urmează în aceleași școale, fără diferențiare de rang sau de avere, înlăturînd astfel acea curioasă diviziune socială ce se observă încă prin unele țări.

De asemeni un efect palpabil al unei bune educațiuni, e că fetele au toată libertatea de la părinți, îndată ce au atins majoratul, de a se plimba singure sau cu prietenile lor, de a se duce la teatre, sau chiar în călătorii, fără ca cineva să le incomodeze. Dar cîte exemple de asemenea natură nu se pot lua, din această țară depărtată, însă totuși apropiată în pilde, cari ne pot servi de îndrumare în felul nostru de a trăi ?

Altădată în Suedia se putea împărți clasa socială în *aristocrați, burgheji, preoți* și *țărani*, dar această diviziune a dispărut astăzi, căci într'un interval destul de lung o luptă neîncetată a fost între coroană și aristocrațime, care totdeauna voia să predomine coroana, cum s'a și întîmplat în nenumărate rînduri, ca apoi să dispună de clasa țărănească. Unul din regii Suediei, Gustav al III-lea, sprijinit de popor și voind a pune frîu lăcomiei aristocrației, și-a pierdut viața pe timpul unui bal costumat la operă.

In această luptă de egalitate a claselor sociale, coroana fiind totdeauna sprijinită de popor, într'un spațiu de timp secular, clasa mijlocie, cea burgheză, s'a format, pe cînd cea țărănească s'a întărit neîncetat, devenind astăzi stăpîne, astfel că titlurile de nobleță n'au aproape nici o valoare. Grație acestei clase stăpînitoare vedem desfășurîndu-se în Suedia o industrie prosperă, o agricultură sistematică, un comerciu înfloritor și o civilizațiune modernă. Bogatele mine de fer, după cum am văzut, au început a da industriei o nouă față, pe cînd comerțul, prin întemeerea de societăți pe acțiuni, numite *Actienbolaget*, de la cele mai mici și variate și pînă la cele mai mari și complexe întreprinderi, asigură țării un traiu din ce în ce mai bun, odată cu eftinirea capitalurilor. Datorită acestor întreprinderi, în Suedia nu există disproporție mare între avuție și sărăcie, ca în alte state de pildă, ca deoparte să existe un lux orbitor, iar jos, în clasa muncitoare, să fie lipsă și mizerie. Unele legi recente pun în evidență grija ce o poartă clasa conducătoare celei muncitoare, căci în 1895 s'a votat de către parlament o lege, prin care se institue un fond anual de 1,400,000 coroane pentru cassa de asigurare a lucrătorilor. Numita instituție, pusă direct sub supravegherea guvernului, a atins în anul 1905, suma de 19 milioane coroane.

Tot printr'o lege, din 1904, s'a votat și un fond de 10 milioane coroane, pentru a se construi locuințe eftine și cu amortizări mici, necesare clasei muncitoare. In acelaș fel s'a procedat și cu construirea și întreținerea de spitale, al căror număr atinge cifra de 1619.

Inițiativei private, care e foarte desvoltată în Suedia, îi se datorește întemeierea a o mulțime de instituțiuni, care mai toate se razimă pe un principiu umanitar și totdeauna unde se întîlnește statul cu inițiativa privată, aceasta din urmă e superioară. Să luăm două exemple, între numeroasele ce se pot cita, spre a ilustra mai bine aprecierile făcute. Intîiul privește instituția telefoanelor, care, ce e dreptul, nicăiurea nu-i așa de răspîndită ca în Suedia. Astfel există *Rixtelefon*, care aparține statului și care funcționează în Stockholm și în întreaga Suedie, pe cînd *Allmänatelefon*, a societăței pe acțiuni, are concesiuni numai în *Stockholm* și în împrejurimi. Această instituție are o clădire monumentală în mijlocul orașului, cu celebrul său turn, și o organizație cum nu există în toată lumea. Numărul abonaților întrece pe a-

cel al statului, iar de pe urma acestei instituţii trăesc peste 650 fete tinere, pe cînd acţiunile ei de 300 coroane odini oară, astăzi sînt cotate cu 2000 coroane. Nu numai că publicul e mai bine servit, dar există şi principiul umanitar la mijloc, căci un număr aşa de mare de copile îşi are existenţa zilnică asigurată.

Al doilea exemplu, e mai elocvent de cît cellalt, şi ni-l oferă societatea pe acţiuni aşa numită *Götemborg-system*. Această asociaţie, după ce statul făcuse încercări infructuoase cu diferite legi, începînd din 1638, în privinţa înfrînării alcoolismului, punînd taxe din ce în ce mai ridicate, astfel ca el să nu poată fi consumat în cantităţi mari, iar cîştigurile realizate de societate sunt întrebuinţate în scop filantropic. E prea adevărat că împrejurul acestei societăţi sunt grupaţi mulţi patrioţi şi oameni de bine. Pînă acum societatea posedă o mulţime de clădiri frumoase, adevărate locale de cumpătare, în diferite regiuni ale Stockholm-ului şi Götemburgului, precum şi prin celelalte oraşe, după cele mai moderne şi higienice indicaţiuni, unde lumea săracă găseşte mîncare bună şi foarte ieftină, cît şi locuinţe higienice de dormit, mai ales pentru lucrătorii celibatari. Tot prin dispoziţiunile aceleaşi legi, localurile sunt închise Duminica, fără excepţie, iar băuturi alcoolice nu se vînd de loc în acea zi.

Societatea a pus la dispoziţiunea publicului prin opere de bine facere şi pentru cele de cumpătoare, în 1879—1888, suma de 53374383 coroane, iar 1889—1896, suma de 57123806 coroane. Rezultatele acţiunei societăţei au fost din cele mai îmbucurătoare, căci de unde în anul 1829 se consuma 46 litruri de locuitor în 1896 el a fost redus la 7 litruri de locuitor anual, crimele şi delictele au diminuat şi ele pe aceiaşi măsură, iar casele de economie la 1834 fiind numai cu un capital de 2333536, s'a sporit în 1896 la 372 cu un capital de 339339266 coroane.

Societatea *Götemburg-syitem*,, pentru a-şi ilusta şi mai bine activitatea sa, a dat publicităţii următoarele scrieri: 1) *Zür entwieklungsgeschichte des Gäteuburger system von Sigfrid Wiselgren.* 2) *Das Götemburger system und seine andwendung, in Stockholm nebst geschichtlicher übersicht über die Brandweingesetz gebüng in Schweden, de S, Rubenson,* directorul instituţiei. 3) *La lutte contre l'alcolisme en Suéde, au point de vue legistatif, par S. Wieselgren.* 4) *Resultats du systéme de Götembourg par S. Wieselgren.* Dar asupra acestei chestiuni atît de vitală şi în ţara noastră precum şi a lucrărilor citate, mă voi ocupa cu o altă ocaziune, fiindcă importanţa ei este foarte mare şi mărită un studiu deosebit şi amănunţit.

Cultura acestui popor a atins un grad de desvoltare cum nu se găseşte la celelalte naţiuni din centrul şi occidentul european căci Norvegienii şi în special Suedezii n'au nici un procent la sută de inalfabeţi. Propăşirea aceasta se datoreşte în mare parte, activităţii oamenilor de bine din acea ţară, organizaţiunii temeinice a instituţiilor culturale şi numărului suficient de şcoale, constuite după cele mai moderne cerinţi, cu un corp profesoral bine pregătit pentru misiunea sa, în a căror personalităţi se reflectă cu prisosinţă: caracterul şi cultura. Nici intr-o ţară n'am avut prilejul să observ, ca în Suedia de pildă, atîta afinitate între simţimintele profesorilor şi ale elevilor, să existe atîta apropiere sufletească între dascăli şi şcolari în vederea unei pregătiri serioase, atît din punct de vedere educativ cît şi cultural, spre a deveni buni cetăţeni.

De aceia mai bine de două secole, Suedia din punct de vedere cultural, stă în fruntea popoarelor civilizate în adevăratul înţeles al acestui cuvînt, iar numele multor fii a săi stă alături de celebrităţile europene. Numele lui *Rudbeck, Liné, Schéele, Berzelius, Geyer, Rertzius, Montelius, Celsius, Nobel, Strindberg, Sven Hedin, Nordenskiold* şi alţii, dau dovada culturei întinse însoţită de suedezi şi propagată pe terenul ştiinţific, din timpurile mai îndepărtate şi pînă în zilele noastre. Prin această ilustraţiune progresul pe terenul ştiinţific şi literar, se datoreşte şi întemeierii instituţiilor culturale, cum e de pildă universitatea din *Upsala*, fondată la anul 1477, numită de suedezi *Den gamla Upsala*—vechea Upsală—iar cel dintăi gimnaziu întemeiat la 1620 sub domnia regelui *Gustav Adolf*. Apoi vin universitatea din *Lund*, care e veche de 240 ani, cea din *Götemburg* de o existeetă mai recentă, precum şi *Karolniska Institutet*, facultatea de medicină—din *Stockholm*.

Incă în secolul al XVII lea, pentru a se organiza învăţămîntul ţării, fu chemat în Suedia distinsul pedagog *Comenius*, care pusă bazele instituţiilor culturale, ca apoi cultura Suedeză să fie cunoscută şi peste hotarele ţării prin însuşirile lui *Olof. Rudbek*, un om genial a cărui cultură intensă şi variată: ca anatom, indicînd vasele limfatice, ca istoriograf şi archiolog, scriind celebra carte *Atland*, spre a demonstra vechea cultură suedeză, îşi-a făcut o reputaţiune europeană. Savantul botanist *Line* care îmbogăţi şi sistematiza studiul botanicei. *Schéele* distinsul chimist şi sotit ca întemeetor al chimiei moderne, *Berzelius* fizicianul şi demonstratorul teoriei atomice. *Geijer* filozof şi poet, scriitorul *Istoriei poporului suedez Retzius* cunoscut prin cercetările sale anatomice, filozofice şi antropologice. *Montelnis* re numit pentru cercetările sale asupra vechimei poporului suedez. *Celsius* reputai ca fizician şi astronom, îi se datoreşte alcătuirea termometrului ce poartă acelaşi nume. *Nobel* cunoscutul fizician şi chimist, inventatorul dinamitei şi întemeetorul institutului cu acelaş nume, cu un fond de 30 milioane coroane, din a cărui venit se dau premii celor mai bune lucrări în domeniul ştiinţei, literaturii şi mai ales acelor o pere, cari colaborează pentru iubirea şi înfrăţirea popoarelor. Este unul din institutele unice din lume în felul său şi care pune în evidenţă cultura superioară a poporului suedez, a caracterului ce-l posedă, precum şi a mărinimiei şi a generozităţii sufletului său. *Strindberg* apreciatul şi cunoscutul literat. *Sven Hedin* şi *Nordenskiold* renumiţi exploratori, cel dintăi ca cercetător al *Asiei* şi în special al *Tibetului*, iar cel de al doilea al *Polului Nord*, contribuind prin scrierile lor a îmbogăţi cunoştiinţele geografice.

Ioan Bucovineanu

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Adunarea de protest contra scumpetei în Suceava

Cernuţi 14 Sept.—Duminică 11 c. a avut loc în Suceava o mare adunare de protest contra scumpetei care domneşte actualmente în Bucovina, conchemată de mai mulţi cetăţeni independenţi.

La această adunare au luat parte peste 3000 de persoane representînd toate straturile societăţei, Sala de tir, unde s'a ţinut adunarea şi care este cea mai mare sală din Suceava era arhiplină.

Printre alţi oratori a luat cuvîntul şi deputatul Grigorovici a cărui cuvîntare a fost obiectul unei vii manifestaţiuni din partea auditorului.

Verva oratorică a deputatului Grigorovici e îndeajuns cunoscută, astfel că e de prisos să mai spun că cuvîntarea lui a fost des întreruptă de aplauze furtunoase şi de stigăte de „trăiască".

In urma votărei unei resoluţiuni prin care se cere deschiderea graniţelor dintre România şi Austria, impozanta adunare a luat sfîrşit de abia la orele 10 seara cînd fie care s'a despărţit în liniştea cea mai desăvîşită.

Şcolile romîneşti în Bucovina

De abea acum încep să se cunoască consecinţele rusificărilor. Sunt sate curat romîneşti, căzute prada hienelor rutene şi care gem sub atmosfera înăbuşitoare a acestora.

Ei au sosit la Cernăuţi, adunîndu-se în palatul Naţional peste 500 de ţărani din diferite aşa zise com. „ruseşti" pentru a se plînge Preşedintelui ţărei contra agitatorilor ruteni, cari vor să le nimicească cu totul simţul lor romînesc prin impunerea copiilor la învăţarea încîlcitei limbi rutene. In consecinţă ei cer înfiinţarea de şcoli romîneşti prin acele comune unde majoritatea lor e considerabilă şi unde cu toate acestea, copii lor n'au posibilitatea să înveţe dulcea limbă moldovenească.

Anunţîndu-se deputatul dr. Isopescul-Grecul, acesta a sosit în grabă în mijlocul sătenilor, şi i-a asigurat de tot sprijinul său. După aceasta s'a format un impozant cortegiu în frunte cu deputatul Isopescul, pornind spre palatul ţării. Acolo o deputaţiune, împreună cu deputatul s'au prezentat în audienţă la Preşedintele ţării.

Excelenţa sa a primit cu amabilitate deputaţiunea, şi după ce a ascultat plîngerea, a promis sătenilor că va lua măsuri ca dorinţa lor să fie satisfăcută.

Sătenii s'au declarat deocadată mulţumiţi cu acest răspuns şi după ce au mulţumit frumos Preşedintelui şi au făcut o mică manifestaţie de simpatie deputatului dr. Isopescul Grecul, s'au împrăştiat fie care pe la comunele lor.

Infiinţarea unui abator la Mihaileni

Ziarele nemţeşti din localitate au răspîndit svonul cum că cu ocazia vizitei ce a făcut'o zilele trecute d. ministru Delavrancea oraşului Mihaileni, ar fi promis locuitorilor acelui oraş că guvernul romîn va oferi suma de 60,000 lei comunei Mihaileni, pentra construirea unui abator.

„Ba bine că da"! **Gama**

Institutul de Domnisoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAŞI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză şi germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educaţiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

Statuia lui Cuza-Vodă

— Textul procesului verbal al comitetului statuei —

Intrunit Marţi seara, comitetul a redactat şi subris următorul

PROCES VERBAL

„Astăzi 13 Septembrie 1911, subsemnaţii membrii ai comitetului monumentului Cuza-Vodă, ne-am întrunit în şedinţă la domiciliul preşedintelui nostru d. Gr. Ghyca-Deleni, pentru a aviza privitor la scrisoarea d-lui primar al Iaşului din 2 Septembrie corent, prin care înştiinţează că a isprăvit facerea fondaţiunilor în piaţa Unirei şi îl invită să procedeze la erijarea monumentului.

„Noi, fără a mai aminti aci feluritele piedici ce am întîmpinat în cursul celor 7 ani de cînd am întreprins realizarea ideei noastre,—piedici cari s'au manifestat pînă şi în sînul comitetului în ultimul an, după ce monumentul a fost adus în Iaşi, pentru a opri ridicarea lui în piaţa Nouă, atît de bine chibzuită şi creată de primarul precedent în centrul Iaşului, în răscrucea celor mai principale strade ale vechei Capitale a Moldovei.

„Văzînd însă că actualul d. primar, în loc să stea nepărtinitor s'a dat de partea minorităţii turburătoare, care susţine cu cerbicie aşezarea într'o piaţă impropie unei înfăţişări a monumentului şi poreclită fără cuvînt „Piaţa Unirii" de oare ce n'a existat pe timpul unirii, noi zicem că pentru a dovedi un spirit împăciuitor şt condescendent am cedat voinţii d-lui primar şi am părăsit piaţa cea bună, unde noi făcusem fondaţiuni solide cu beton de ciment, cu condiţiunea însă ca d-sa să facă noui fondaţiuni pe Piaţa Unirii şi să ne-o pună la dispoziţie pînă la 15 Iulie expirat.

„D. primar însă, în loc să facă fondaţiuni în centru pieţei, ceea ce era indicat de bunul simţ, le a făcut într'un colţ al acestei pieţe diforme, printre şine de tramvai.

„Mai mult: d. primar, în loc să se mărginească în rolul simplu ce avea şi să ne înlesnească mai curînd erigiarea monumentului acolo unde însuşi ne impusese, şi a permis fără încuviinţarea noastră, să schimbe proporţiile monumentului prin adăogirea de piese de granit la soclu şi ornamentaţiunile pe care nu le primim.

„Apoi în ce priveşte fondaţiunile de beton, ele nu prezintă garanţii serioase de soliditate.

„D. primar însuşi pentru a atenua efectul, a făcut a se suprapune betonului nişte grinzişoare de fier cari aşa cum sînt puse pe pămînt şi expuse ruginei nu pot oferi de cît o vremelnică întărire pentru o povară de aproape 200.000 de kilograme.

„Nu ne putem solidariza cu d. primar şi nu putem accepta lucrarea d sale, aprobînd în totul energica scrisoare de protestare a preşedintelui nostru din 6 Septembrie, adresată d-lui primar, iar pentru a nu fi acuzaţi că punem rea voinţă şi că şicanăm pe d. primar. noi renunţăm la rolul nostru şi autorizăm pe preşedintele nostru să cedeze formal toate piesele monumentului cari stau împachetate în curtea caselor Cantacuzino, împreună cu suma de 10000 lei pe cari îi ţinem în rezervă la casierul nostru.

Deci totul rămîne de acum înainte pe răspunderea d-lui primar, care astfel îşi ajunge scopul, de a se substitui nouă".

Litere-Ştiinţe-Arte

Ciudăţenii academice. — Revista d-lui Ovidiu Densuşianu „Viaţa Nouă" arată că d. Drouhet, profesor la Universitatea din Iaşi a prezentat spre a se publica în „Analele Academiei" un studiu în care arată izvoarele franceze de care s'a servit Alexandri în teatrul lui. Academia a refuzat tipărirea studiului pe motivul că s'ar profana gloria lui Alexandri dacă s'ar arata, că s'ar arata că s'a folosit de scriitori străini.

„Şi se mai miră încruntaţii bonzi că tinerii fug de ei, afară de acei cari urmăresc avantagii trecînd peste orice scrupule şi mîndrie adaogă „Viaţa Nouă", aplicînd domnilor academeciani epitete pe cari nu le mai reproducem.

E drept că refuzul acesta, astfel motivat constituie o ciudăţenie. Pînă la un punct ea se explică prin teroarea ce domneşte la Academie, probabil, în urma dovezilor făcute că ea poate fi uşor păcălită prezentîndu-i-se ori-ce compilaţie de lucrări străine drept o lucrare originală şi de merit: cazul A. C. Cuza.

Dar nu cu asemenea procedee se poate împiedica lumina. Şi în orice caz nu prin studiul d-lui Drouhet ar fi păgubită gloria lui Alexandri.

Pariem că aceasta este şi părerea d-lui Iorga, care—de altfel—n'a scris un cuvînt de apărare pentru d. Cuza în chestia Poporaţiei.

*

Noua revistă literară ce va apărea în Iaşi se întitulează „Versuri". Va avea şi o parte în... proză: critică, recenzii, cronică literară etc.

*

La congresul catolic ce a fost mai septămîna trecută la Maienţa, n'a fost în discursurile oratorilor de cît lamentarea asupra tristei situaţei a bisericii, a progresului necredinţei, a puterei crescînde a anticlericalilor. Poporul lucrător se duce la socialism, lumea intelectuală părăseşte biserica.

In această privinţă episcopul Faulhaber zice: „recîştigarea lumei muncitoare este problema cea mai grea; apoi recîştigarea lumei intelectuale este problema de căpetenie a acelor cari sunt însărcinaţi cu conducerea şi formarea tinerimei."

Pentru aceasta congresul declară că clerul trebue să se ocupe de creşterea copiilor, după părerea şi a Papei Piu X, care zice: „Lupta pentru tinerime este lupta pentru viitor."

*

Universitatea St.-Andriev din Scoţia şi-a serbat vechimea de 500 ani. Cu această ocaziune s'a proclamat filantropul american Andrew Carnegie ca doctor de onoare.

El a luat parte, în costumul tradiţional, în cortegiul profesoral, alăturea de toţi titraţii catedrelor.

*

Unele ziare pariziane fac haz de insuccesul conferinţelor lui Jaurés în Argentina, atribuindu-le praţurilor exorbitante puse de către impresari—şi poate unei ostilităţi din partea marei burghezii contra tribunului socialist.

Preţul unei logi pentru cele 3 conferinţiea fost dn 270 franci şi loja de rangul al doilea 135. Un fotoliu 45 franci.

Jaurés a primit cîte 10.000 lei pe seară.

*

Cu toată dorinţa Impăratului Wilhelm, nu s'a putut întîlni Suveranul cu Edison, marele savant american, care a petrecut cîteva zile la Berlin.

Cauza a fost o schimbare de itinerariu în călătoria Impăratului survenită din necesităţi militare.

*

A 8-a adunare a Institutului internaţional de Sociologie, va avea loc la Roma în zilele de 13—18 Octombrie st. n.

In linii mari programul va fi: conceptul sociologic al progresului social. Vor participa activ la acest congres: Lester Ward, R. Worms, L. Manouvrier, Yves Guyot, Ch. Gide, Iohn S. Mackenzie. A. Chiappelli, W. Ostwald, Novicow etc.

Congresul va fi prezidat de profesorul L. Stein (Berna).

Senatorul Garofalo, presedintele societăţii italiene de sociologie, îngrijeşte de reuşita congresului.

*

STRUNĂ ZILEI

DOUĂ TABERE...

O bună parte din poliţiştii ruşi—peste 30 la număr—au dispărut din Kiev fără urme, după atentat.

Ziarele.

Din poliţiştii ruşi o parte
C a mai bună, cea mai 'naltă—
Se ocupă — ştiţi cu ce?
...Ca să prindă *pe... cealaltă.*

INFORMATII

❑ Se zice că d. Sachelarie, învăţător din Prisacani, a cerut transferarea la locul al II din Bivolari, dîndu-i-se şi dirigenţia.

❑ D. doctor Dulbergher, medic secundar al clinicei d-rului Sculi, a obţinut un concediu pe timp de 6 luni, în care timp va fi suplinit de d. doctor Tudor.

❑ La 16 Septembrie se va vinde portofoliul firmei falite Schnürer şi fii.

❑ Elevii de curs superior, preparaţi în particular, vor trece examenul la Liceul Internat.

❑ Profesorii Liceului Naţional din Iaşi s'au întrunit astăzi dimineaţă, pentru stabilirea orariului.

❑ In urma unui incident între directorul şcoalei Artelor Frumoase din Iaşi şi secretarul şcoalei, d. Alexandrescu, acesta a demisionat.

D. Otto Briess, a fost numit în loc.

❑ Un copil al d-lui Lupu Traubici, din strada An. Panu No. 23, căzîn de la al II etaj în stradă, s'a rînit grav. D. dr. Ochs, chemat în grabă, i-a dat primele ajutoare.

Starea copilului, este destul de gravă.

❑ Elevul Gh. Eşanu, de la şcoala comercială, luîndu-se la ceartă cu elevul Ion Lazăr, de la conservator, la un moment dat cel întăi a lovit pe cel de al doilea cu un box în cap, rînindu-l grav. Rînitul a fost transportat la spital. Cauza certei nu se cunoaşte.

❑ Aseară au fost arestaţi indivizii: N. Donici şi Vasile Ion Alor, urmăriţi de mai mult timp, pentru nişte furturi cu spargeri comise în disp. 3-a.

❑ Tramaiul cu No. 9, trecînd pe str. Socola, a dat peste un copil de 4 ani, a d-lui Herşu Riven, din str. Blondelor No. 11. Doctorandul G. Chilipir, chemat a constatat ruperea femurului. Copilul se află în căutarea părinţilor.

❑ In comuna Prigoreni, s'a ţinut alaltăeri a treia şedinţă a Cercului Cultural preoţesc No. 6, din acest judeţ, sub preşidenţia părintelui Econ. N. Dăringă din Tg.-Frumos. După oficiarea serviciului divin, părintele Dăringă, a ţinut credincioşilor adunaţi în biserică o cuvîntare relativ la primejdia holerei, ce ameninţă ţara noastră şi care face în alte ţărt mari ravagii, explicînd sătenilor cum se pot feri de ea. In şedinţa ce s'a ţinut în casa parohială, s'a discutat: rolul bibliotecelor parohiale, în cultura preotului şi a poporului. Această chestie a fost tratată de părintele Minea.

La ora 6, după exprimarea mai multor desiderate, şedinţa a luat sfîrşit.

❑ Eri, cu ocazia sărbătoarei „Inălţarea Sf tei Cruci", serviciul divin la Mitropolie a fost oficiat cu o deosebită solemnitate de către I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de clerul Mitropolitan, şi acompaniat de corul catedralei. Corul a executat imnul sfintei Cruci, precum şi „Doamne miluieşte de 100 de ori".

❑ Eri a trecut prin Iaşi d-na de Giers, soţia ministrului Rusiei din Bucureşti, fiind însoţită pînă la Unghenii romîni de d. colonel Vişinevski.

❑ Eri a sosit în Iaşi, din Rusia, o remontă de 325 cai, destinaţi pentru regimentele de Artilerie. Remonta a fost făcută de d. colonel Pariano.

❑ Consulatul Austro-Ungar. din localitate, a cerut Camerei de comerciu, să-l pue în legătură cu principalii exportatori, în vederea unui export de fîn în Austria.

❑ Comercianţii de manufactură din strada Stefan-cel-Mare, din apropierea palatului de justiţie, au cerut camerei de comerciu învoirea de a şi descărca lăzile, pe locul neasfaltat din faţa prăvăliilor.

❑ Banca meseriaşilor „Providenţa", a înaintat adrese meseriaşilor membri, cerîndu-le să achite cotizaţiile pe luna Septembrie.

❑ D. G. D. Negrescu a fost confirmat controlor, pe lîngă Corporaţia Confecţiunilor din localitate.

❑ Splendidele programe ale teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli, atrag numeroşi vizitatori şi spectacolele acestea obţin din ce în ce succese mai mari.

Joi 15 Sept. la 9 ore seara se reprezintă un program cu totul nou, ale cărui subieete principale le menţionăm aci:

Little Moritz prins de sălbateci, superbă înscenare comică, al cărei erou este simpaticul humorist Little Moritz. Scena se petrece în Africa, la un trib de sălbateci-canibali.

Tributul lui Ioan II, regele Franţei, supranumit „Cel Bun", reconstituire din glorioasa Istorie a Franţei.—O călătorie pe Nil, interesante scene şi vederi din Egipet—Cochetărie periculoasă, roman însufleţit—Cuceririle lui Ţicnilă, scene comice—Păpuşa Simonei, mare naraţiune însufleţită interpretată de somităţi teatrale—Timpilă are sau nu brevet de şofer, scene comice sportive—Pescuirea moronului, scene în plin-aer, foarte interesante etc.

Acest program se reprezintă Joi seara 15, Vineri seara 16, şi la matineul de Sîmbătă 17 Sept. 1910.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ Ultimul număr al „Ordinei" se ocupă în „Scrisori din Iaşi" despre: O protestare întemeiată.—Părerea unei cetitoare.—Intre viaţă şi amorţire.—Pricina unor neajunsuri.—Rîul blestemat.—Centrul ajută Iaşii.—Cînd vin oficialii.—Trăsurile primăriei.—Apa trece...—Politică şi gospodărie.—E pur si muove!—Cele două iniţiative.—Opere generoase şi culturale.—Presa în Tataraşi. Salhanaua dispărută.—Peripeţiile statuei.—De la epopee la operetă.—Voevodul ambulant.

❑ Copila Natalia Zaharia, în etate de 6 ani, din comuna Roşcani, jucîndu-se pe lîngă foc, i s-au aprins hainele, producîndu-i arsuri, care au determinat moartea.

❑ Muncitorul sîrb Rogu Taiaci, luîndu-se la ceartă cu alt muncitor Radu Stoici, ce se afla la munca pe moşia Aroneanu, cel întăi cu o furcă de fer, a scos un ochiu celui de al doilea.

Rînitul a fost transportat la spitalul central.

❑ D. inginer Costin a luat iniţiativa constituirei unei asociaţiuni a inginerilor în localitate.

In curînd va avea loc alegerea comitetului.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Tronul Rectorului.** – *Pe scena Teatrului Național din Iași, s'a petrecut alaltăeri seară, o scenă de toată nostimada. Venise d-nii: Greceanu, Colonel Isvoreanu și rectorul Universității, in scop de a lua oare-cari măsuri privitoare la felul cum va fi aranjată scena, cu prilegiul primirei felicitărilor de jubileu.*

Rectorul, a spus că dorește ca aranjarea să fie ca la serbările jubiliare de 500 ani ale Universității din Lipsca, la cari dînsul a luat parte, ca reprezentant al Universității din Iași.

La acele serbări, a spus d. Bogdan, rectorul Universității din Lipsca se afla așezat într'un tron, iar lîngă el, mai la o parte, se afla moștenitorul tronului Germaniei, Intre sală și scenă, se afla așezată o punte, pe care veneau rînd pe rînd, delegații Universităților străine, cari prezentau felicitări mai întăi rectorului, iar în urmă se înclinau înaintea trimisului Imparatului Germaniei.

Așa urma să fie și la Iași. După dorința d-lui Bogdan, să se aducă din București, tronul Regal, Suveranul să-l cedeze d-lui Bogdan, iar Regele să steie la o parte, ca un simplu particular.

Noi, propunem ca în locul tronului, să fie așezat pe scenă un duș, ca să arătăm delegaților Universităților străine, că avem destulă apă în Iasi și avem ce face cu dînsa, cînd e vorba ca serbări universitare să fie prezidate de d. Bogdan.

❑ *Principele Ferdinand, trecînd pe la Liteni, spre cîmpul de manevre, era cît pe ce să fie victima unui accident. In adevăr, principele Ferdinand, venind cu automobilul, avea să treacă pe linia drumului de fer. Cantonistul văzînd că e principele Ferdinand, se supuse probabil ordinului, și deschise rampa. In aceiași clipă însă trecu un tren, și excesivei viteze lăsate de șofeur, se datorește faptul că o ciocnire n'a avut loc.*

Autoritățile superioare de la căile ferate, anchetează faptul.

❑ *Inaugurarea expoziției viticole a fost amînată pentru Joi 22 a lunei, lucrările de pregătire nefiind încă gata.*

❑ *Cu toate asigurările ce se dau de guvernamentali, că Majestatea Sa Regele va veni la serbările din Iași această venire nu este de loc sigură,ci depinde de avizul pe care medicii Palatului urmează să-l deie în cursul săptămînei viitoare.*

❑ *Viața prefectului de Dorohoi d. Stroici,este din nou primejduită prin ivirea unor noi focare în plămîni.*

Domnii profesori dr. Riegler și Negel din Iași, chemați telegrafic, au plecat astă-zi dimineață la Dorohoi.

❑ *Domnul I. Găvănescul, senator, cere o situație materială de cînd ai lui au venit la putere. Abia acum i s'a dat satisfacție, prin faptul că va fi iarăși numit, pe ziua de 1 Octombrie, director al seminarului pedagogic din Iași, loc ce-l ocupă actualmente d, Aurel Mănescu, și el guvernamental, ba chiar cumnat cu prefectul de poliție.*

D. Aurel Mănescu este învinuit de greciști, că ar fi un aderent al d-lui Haret, care-l numise director, ba chiar că ar fi votat, în alegeri, la Fălticeni, pentru candidatul liberal Ștefan Ioan.

❑ *Domnul A. D. Xenopol, care urma se ție discursul la dezvelirea statuei lui Mihail Kogălniceanu, a comunicat, că declină această onoare, ca o manifestație contra faptului, că serbările vor fi prezidate de un rector, care a compromis Universitatea prin cunoscutele fraude electorale.*

❑ Astă-zi s'a deschis seziunea Curței cu juri din Iași, sub președinția d-lui C. Grigoriu, asistat de d-nii judecători Hipolit Mîrzescu și Alfred Vincler. In vedere că vor fi 27 de procese de judecat, președintele a declarat seziunea prelungită cu 5 zile, adică pînă la 29 Septembrie inclusiv.

Astăzi urmau să se judece trei procese de delicte electorale, două comise în județ și unul în Iași, pe timpul campaniei pentru alegerile generale.

Unul din procese era referitor la căpitanul G. Corjescu, comandantul companiei de jandarmi rurali Iași, Vrînceanu, șeful secției de jandarmi din Bivolari și Calancea, șeful postului din Hermeziu.

Al doilea proces privea pe același căpitan, pe N. Simionescu, administratorul plășei Cotnari, pe Boian, șeful poliției din Tg. Frumos, G. Timuș, M. Ciobanu, T. Ciobanu, Al. Ivancu din Tg. Frumos, Rusu, Ghidiuță, jandarmi rurali.

Al treilea proces era referitor la numiții V. Martiniuc și G. V. Uță, din poliția Iași.

Tustrele aceste procese au fost amînate pentru seziunea viitoare, din cauză că nu s'a putut forma comisia juraților și au lipsit și mai mulți din reclamanți.

Jurații absenți au fost amendați cu cîte 75 lei.

*

D nii C. Stere, Grigore Buicliu și Leonida Gatoski, cari figurează între jurații din seziunea curentă, au fost scutiți de a se prezenta, în baza certificatelor medicale ce au prezentat, că sunt bolnavi.

Mîine se vor judeca procesele de calomnie prin presă, ce au fost intentate de d. profesor P. Gîrcincanu, d lui D. Vasiliu și d-lor Georgi Pascu și Caragiani.

❑ **Serbările jubiliare.**—Administrația comunală a hotărît în definitiv să nu se rădice de cît 2 arcuri de triumf, unul lîngă gară, și altul în dreptul stradei Asachi.

Probabil însă că în unele străzi principale, se vor așeza un număr de stîlpi, cari vor fi decorați cu brad și steaguri tricolore.

Azi s'a făcut o comandă la Tg. Ocna de 5 vagoane de brad.

*

D. Dim. Greceanu, primarul orașului, se întoarce mîne dimineață în localitate, cînd se vor lua ultimele dispoziții, cu privire la decorarea orașului.

*

Prefectul de județ, a declarat azi, că pînă în acest moment, nu are nici o știință, dacă Regele sau Principele Ferdinand, vor vizita domeniul Coroanei de la Poeni.

*

In ziua de 26 Septembrie, la ora 5 p. m. va avea loc la otelul Binder, un ceaiu oferit de d. Miron, corpului didactic.

❑ Preparații în particular, care vor trece examenul integral la liceul național din Iași sunt:

Clasa I: D-rele Elena Manoliu, Hascalovici Ahna Etty—Săvescu, G. Bușil și Macnea C. Vasile.

Clasa a II-a: Chaland I. Hermin, Hociung M. Ioan, Stan V. Vasile și Vrisides I. Mincu Ioan.

Cl. III a: Alpern I., Burăh Veinstein, I. Marcu, Carp Alex. Pavel.

Clasa IV: Apostolescu I. Nicolae, Dănescu M. Dimitriu, Filip P. Constantin.

Cursul superior trece examene la liceul internat.

❑ Consiliul de higienă al orașului, s'a întrunit Mercuri seara, sub președinția d-lui dr. Floru, medic șef al orașului.

Consiliul a hotărît să intervie la direcția generală a serviciului sanitar, pentru înființarea în Iași a unui spital de izolare.

Consiliul a respins cererea de a se mai înfința o farmacie în localitate.

❑ Primim următoarea scrisoare:

Domnule Redactor,

Citesc, spre marea mea surprindere, în „Opinia" ce a apărut Marți cum că d. E. Istrati e premutat la Iași în locul meu, urmînd ca eu să mă duc la Piatra.

De carece lucrul acesta trebue să-l știu eu mai întăi și cum eu nu am nici o știință de așa ceva dau cea mai formală desmințire informației acesteia, care a apărut și prin alte ziare locale, fără a fi controlată la origină cum s'ar fi cuvenit.

Cu deosebită considerație

Mihai Tilenschi

❑ Societatea electricității gesellschaft din Berlin, a sporit salarul d-lui inginer Leca, directorul uzinei din localitate, la 30,000 lei pe an.

❑ Azi s'au deschis cursurile tuturor școalelor.

La Liceul Internat, a început de dimineață examenul de admitere.

La liceul Național și la celelalte școli secundare, dimineață s'au efectuat corijările, iar după amiază au început examenele de admitere.

La școala Normală, a continuat cercetarea medicală și muzicală a elevilor cari urmează a fi primiți ca bursieri, începută la 1 Septembrie și care a fost întreruptă din ordinul ministerial.

❑ Administrația comunală a modificat în parte transacțiunea cu uzina de electricitate, în sensul că lămpile din mahalăli să fie aprinse cu o jumătate de oră înaintea lămpilor din centrul orașului, iar comuna să aibă dreptul de a obliga societatea de a așeza lămpi cu arc, în veehiul perimetru.

Aceste modificări s'au făcut din ordinul d-lui Vîrlănescu, inginer electrician al comunei.

❑ Proectul privitor la modificările ce au fost introduse în regulamentul pentru concursul medicilor la spitalele Spiridoniei din Iași, va fi supus, zilele acestea, în discuția colegiului medical și trimis apoi ministrului de Interne spre aprobare.

❑ Membrii consiliului de disciplină ai baroului din Iași, au fost convocați să se întrunească mîine, Vineri, ora 2 p. m. spre a discuta azupra proectatului congres al tuturor barourilor din țară ce urmează să se ție în Iași în zilele de 7 și 8 Noembrie.

❑ Arbitru superior al manevrelor va fi d. general de divizie Lambrino, comandantul corpului IV de armată.

❑ Societatea *Liedertafel* din București a organizat, pentru Octombrie, o serie de conferinți. Vor ținea prelegeri, între alții, Bertha v. Suttner, celebra campioană a păcii și Maximilian Harden, marele publicist german.

❑ Domnul Al. A. Badareu, care a sosit astă-zi în Iași, se va întoarce seara la București.

❑ **Jubileu.** — Comitetul Jubilar a fost convocat pentru astăzi, la orele 4 jumătate.

Universitatea din București va fi reprezentată la juhileu prin rectorul ei, d. Pangrati; facultatea juridică prin d nii C. Disescu și St. Longinescu; Universitatea din Sofia, va fi reprezentată prin doi profesori și mai mulți studenți, iar Universitatea din Constantinopole, prin rectorul ei.

In serile de 26 și 27 Septembrie, vor avea loc repetițiile generale ale *Cantatei* d-lui profesor Mezetti și *Ursita*, piesetă într'un act, de d. Găvănescul, care vor fi reprezentate la reprezentația de gală.

Poliția în jurul trăsurei regale va fi făcută de studenți.

❑ Domnul Theodor Pogor, șeful serviciului administrativ în cancelaria casei Sf Spiridon, va demisiona din acest post pe ziua de 1 Octombrie.

❑ In luna Mai evadase din penitenciarul local, numitul C. Cosmovici, cari fusese deținut preventiv, pentru o escrocherie ce o comisese în prejdiciul d-nei Linke.

Inteligenta poliție a d lui Stroja a știut să urmărească pe Cosmovici pretutindeni unde nu se afla, precum actualmente urmărește, pretutindeni unde nu se află, pe indivizi cari invadase în cîrciuma din strada Crucei.

Foarte calm, ca și cum n'ar fi fost urmărit de poliție, Cosmovici s'a prezentat astă-zi primului procuror, predînduse de bună voe.

❑ **Din Huși.**—Cu distribuirea orelor la gimnaziul „Anastasie Panu" din Huși fiind nevoe de a se complecta numărul oarelor până la 15, s'au suprimat de fapt 2 catedre, a d-lui Alex. Ghiga, și I. Stănculeanu, dîndu-se oarele de religie d-lui Gh. Vîntu și cele de Franceză și Romînă d-lui Holban, director.

Făcîndu-se proteste de cei interesați, și cum d. A. Ghica e și consilier comunal, ministerul a lăsat legea lui de o parte și a menținut în ultimul moment oarele catedrei d-lui A. Ghiga.

— La școala profesională de fete din Huși nu s'a făcut de o cam dată nici o schimbare nici în personal nici în orar.

— Iarmarocul de 14 Sept., de ziua Crucii a avut anul acesta un succes desăvîrșit, nu atît în transacțiile comerciale, cînd fiind un prilej de revedere a întreg județului.

De mulți ani nu s'a văzut în Huși atita afluență de lume ca de data aceasta. Timpul frumos a făcut ca iarmarocul să fie centrul petrecerilor din oraș.

— Zvonurile asupra evenimentelor politice nu pasionează cercurile politice din Huși, întru cît se cred deplin stăpîni pe toate situațiile, în toate combinațiile de la centru. Blocul familiei la Huși e așa de puternic că nu-l pot surpa valurile ce vor veni de peste Lohan.

— I. Ulea, învățător în Cordeni e foarte greu bolnav. Ulea a fost o figură printre învățătorii din Fălciu, prin tăria caracterului și lealitatea care l'a caracterizat. Noi dorim toată sanatatea lui I. Ulea, ca să fie stîlpul sprijinitor al familiei, care are atita nevoe.

— Econ. D. Lascar fost protoereu de argeș a pus sub tipar la tipografia Lețcae un studiu asupra rălelor ce bîntue biserica noastră. Prin privirile de actualitate lucrarea pr. D. Lascar va interesa toate cercurile bisericești.

❑ Din inițiativa prefectului de județ se va organiza o expoziție de vite la abator, în zilele cînd vor fi alergările de cai.

❑ Azi s'a ținut la Primărie licitație pentru darea în antreprisă a serviciului barometric.

Nu s'a prezintat de cît un singur concurent, așa că e probabil, că se va ține o nouă licitație.

❑ Lucrătorul C. Chiriac din strada Toma Cozma, No. 104, în urma unei certe avută cu concubina sa, anume Maria Froșt, a descarcat un foc de revolver asupra ei, fără însă a o nimeri. Numita, de frică s'a refugiat în curte. Chiriac, într'un moment de furie văzînd că nu și-a putut ucide concubina s'a dus în grădina caselor, unde și-a tras trei focuri de revolver în cap, rămînînd mort pe loc.

Cadavrul sinucisului a fost transportat la morga spitalului.

Soția proprietarului caselor Elisaveta Iacob, la auzul detunăturilor, voind să alerge în stradă spre a chema în ajutor s'a împedicat de o piatră și căzînd jos și a francturat piciorul drept. Numita a fost transportată la spitalul Central.

❑ Din cauze necunoscute, a încercat să se sinucidă, eri seara bînd o cantitate de acid fenic, d-na Olimpia Gheorghiu, din strada Eternității 54.

In stare destul de gravă, a fost internată la spitalul central, și internată în secția d-lui dr. Negel.

D-na Olimpia Gheorghiu, era să fie numită primă gardiană la spitalul din Focșani, pe ziua de 1 Octombre.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absolvire a cursului Liceal.*

❑ **Judiciare.**—Gh. Cojocaru, avea mare cîndă pe Gh. M. Simion, primarul com. Belcești. Ca să-și răsbune pe el i-a făcut o farsă, care de ocamdată, a eșit foarte prost pentru Cojocaru. Acesta întîlnindu-se într'o cîrciumă din str. Panu, cu Botez, scriitor de jalbe, se recomandă acestuia drept Simion primarul com. Belcești, și-l rugă să-i scrie o petiție de dimisie către prefect, pe care Cojocariu o semnă în urmă cu numele G. M. Simion.

Descoperindu-se faptul, Cojocaru fu dat judecății pentru falșificare de semnătură și condemnat de tribunal la trei luni închisoare.

Apelul lui Cojocaru se judecă astăzi la s, II.

— Comercianții I. Vexler și Ch'va Teitler, din Bîrlad, fusese condemnați de trib Tutova, la cîte un an de zile închisoare pentru bancrută simplă și frauduloasă.

Curtea de apel s. II, care a judecat alaltăeri afacerea, după divirgință a achitat pe ambii apelanți.

— Aceiași secție a ascultat majoritatea martorilor în procesul falitului Abraam Șvartz, condemnat de trib. la trei ani închisoare, amînînd judecarea fondului și ascultarea încă a unui martor.

— In cursul anului judecătoresc expirat au fost terminate la s. II a curței: 164 afaceri civile, 37 comerciale, 436 corecționale și 193 electorale.

— Tribunalul s. I, a pus astăzi în libertate pe o cauțe de 200 lei pentru fie care, pe numiții Nacu și Popa din vestita bandă de hoți de cai a lui Bogonos.

Ultima oră

București 15 Septembrie

NOI CAZURI DE HOLERĂ

București. — La direcția generală a serviciului sanitar, se confirmă că la Ghecef, s'a constatat că un nou caz de holeră.

La un număr de lipoveni din Brăila s'au constatat că sunt purtători de baccilii holerei.

*

Brăila.—In județul Brăila s'au constatat 2 cazuri noi de holeră.

*

București.—D. dr. Bardescu, directouul general al serviciului sanitar, s'a întors aseară din Turtucaia, județul Tulcea, unde s'au constatat 2 cazuri de holeră.

*

București.—Direcția generală a serviciului sanitar, în unire cu ministerele de interne și de rezboi, a luat noi măsuri de izolare și asanare.

VASE ITALIENE IN APROPIERE DE TRIPOLIS

Malta. — Numeroase vase de răsboi, cu forțe de debarcare se găsesc la 20 mile de Tripolis. O mare panică domnește printre populația din Tripolis.

CUVÎNTAREA D-LUI TAKE IONESCU

București.—Complectăm darea noastră de seamă din corpul ziarului, cu privire la sosirea în Capitală a d-lui Take Ionescu.

Șeful partidului conservator-democrat, condus de o mare mulțime, pînă la locuința sa. răspunzînd la aclamarea generală, zise:

„N'a venit încă momentul, să fac o expunere a situației politice. Am examinat această situație și îmi dau perfect seamă de ea. Să nu vă surprindă însă nimic.

Constat cu o vie satisfacție, că rîndurile noastre sporesc și că acele mici defecțiuni încercate de partidul nostru, n'au avut nici o înrîurire asupra partidului nostru.

Incă o dată. vă mulțumesc și vă spun curînd „la revedere"!

Aclamările păreau a nu mai vroi să ieie sfîrșit.

Escadra rusă la Constanța

Constanța.—Escadra rusă, sosește în vizită la Constanța, în dimineața zilei de Sîmbătă 17 Septembrie.

Pentru întîmpinarea ei, principele Ferdinand sosește mîne în localitate.

*

Constanța.—Pentru 20 Septembrie se anunță sosirea escadrei turcești.

DE PESTE MUNȚI

Buda-Pesta.—Din Oradia Mare, se comunică faptul, că autoritățile au intentat noi procese ziarului *Tribuna*, sub motiv de atacuri aduse de ziar națiunei maghiere.

Știri de răsboiu

Constantinopole.—Știrile privitoare la pregătirile Italiei au pricinuit aci o adevărată consternare în opinia publică turcă. Poarta se silește să calmeze îndîrjirea otomanilor. Ministerul de interne, a chemat pe reprezentanții presei, rugîndu-i să nu publice nimic care ar putea alarma populația.

Ambasadori rechemați din concediu

Viena.—Ambasadorii Austro-Ungariei d-nii Merey și Pallavicini, care erau în concediu pînă la finele lunei Octombrie, au foct chemați telegrafic la posturile lor din Roma și Constantinopole.

Inundații

Craiova.—In județ se semnalează mari inundații, provocate de ploile abundente, căzute în ultimele zile.

CONFICTUL ITALO-TURC

Constantinopol. — Aci domnește o vie mișcare și cu toate desmințirlle oficiale, se consideră situația că e foarte gravă.

*

Roma.—Pe aici s'a răspîndit svonul, că trupele turcești au atacat un deposit de arme al italienilor.

*

Atena.—Aci se fac mari pregătiri militare, în vederea evenimentelor din Tripolitania.

S'a perdut aseară un portbilet de piele roșă, conținînd în el 220 lei în bilete de bancă și alte hîrtii de afaceri. Găsitorul e rugat a trimete hîrtile pe adresa **P.** la redacție și să-și reție banii.

Societatea Creditului Fonciar Urban
DIN IASI

De inchiriat de la 26 Octombrie 1911 Baia Diana (Spaier) situată în Iași str. Mitropoliei No. 23, reparată din nou radical și amenajată cu tot confortul necesar modern. Peutru condițiuni și preț, amatorii vor bine voi a se adresa la Credit.

Direcțiunea

De vînzare și de închiriet

casa din str. Carol Lueg r (40 de Sfinți) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

Institutul Profesional de Fete
Ella Em. Savopol
Cultură și Educație Națională

Bucureşti str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

Fabrica de Sobe de teracota și faianță

FRAȚII MACUROFF IAȘI, Soseaua Păcurari 72

Recomandă D-lor proprietari de Case și antreprenori de construcțiuni publice:

Sobe de teracotă zmălțuită în toate culorile moderne.

Sobe de teracotă plane cele mai higienice, solide și practice

Sobe de porțelan albe și mojolico, formele cele mai elegante, simple și de fantazie.

Flise de faianță pentru instalațiuni de Laboratoare, băi, bucătării etc.

OLANE pentru coșuri și drenagiu de orice dimensiuni.

Execuțiune promptă.— Prețuri reduse.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Corid'na. Remediu radical contra bătăturilor şi mălţurilor la picioare. *Sticla 1 leu,*

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturaiului care face atîtea neajunsuri. *Costul cutioarei 50 bani.*

Dentol *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntîmpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi. Elixirul 2 lei sticla. Praful 1.50 b. Pasta 1.25 b.*

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, picte, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de increderе, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

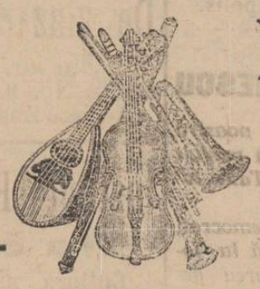

Instrumente Muzicale şi Accesorii

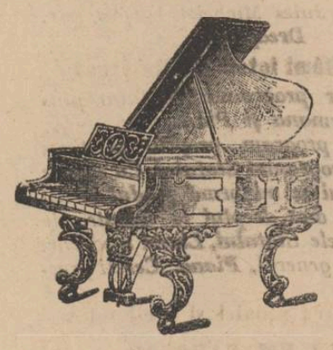

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţie peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asigurarii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

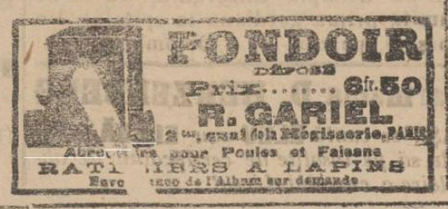

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZ — ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a *bolelor de piele, dartrelor, eczemelor, ranelor de gambe, ulcerelor, scrofulelor, rachitismului, umflăturilor, tumorilor albe, durerilor articulare, lepreei, gălbinei, albelor, inflamaţiilor şi afecţiunilor ce provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui* prin excelenţă contra *BOLELORŬ SIFILITICE* şi a tuturor celor consecinţe. Moştenite sau ereditare, vechi sau inveterate şi rebele (accidente ale ochilor, gâtului şi a gâtului, pătrunzimii oaselor). Nicĭ un altu medicamentu în lume nu posedă distincţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

RESOLUTIF DEPURATIF DU Dr OLLIVIER

Acesti pesmeţi sunt gust foarte plăcut şi digestiunea uşôra se conservă ani întregi în ori-ce temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura ucompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ĭi pot da servicie mărĭ humanităţiĭ.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TÔTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanowski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1400 – Sîmbătă 17 Septembrie 1911

SOSIREA ȘEFULUI

Șeful nostru a reîntrat Mercuri în Capitală, după o lipsă de trei luni din țară. La gară și la locuința sa, amicii și membrii partidului aflați în București, i-au făcut o foarte călduroasă primire, asigurîndu-l de dragostea și devotamentul lor nemărginit și de hotărîrea de a'l urma cu cea mai desăvîrșită încredere îndată ce va da semnalul de reluare a activității politice.

Nu ne preocupă pentru moment în ce sens se va desfășura acțiunea politică a partidului nostru; ce caracter și rezultat va avea ea, atît pentru partid, cît și pentru țară. Înțelepciunea și capacitatea șefului și fruntașilor noștri, constituesc cea mai puternică garanție, că toată lupta de mîine a partidului nostru va fi întreprinsă numai în scopul de a servi țara.

Ceea ce voim să constatăm aci, este spontaneitatea și dragostea cu care șeful nostru este primit în orice ocazie, și mai ales cînd absentează cîte puțin timp din țară, absentare atît de mult simțită de toți amicii și partizanii săi.

Sunt puțini barbați politici la noi, cari se bucură de atîta dragoste și încredere din partea prietenilor și susținătorilor lor, așa cum se bucură șeful nostru. Numai datorită acestei dragoste și încredere dusă pînă la extrem, șeful nostru a putut să tîrască după el o atîta mulțime de suflete mari și conștiente, cu care să formeze apoi partidul conservator-democrat,—partid, care dacă cu adevărat corespunde unei necesități sociale, în aceste timpuri de frămîntări sau sbuciumări politice prin care trece țara, apoi incontestabil că are la origina constituirei sale această forță de afecțiune și confiență în șef și fără de cari partidul ar fi fost lipsit de ori-ce coheziune și putere de viață.

Personalitatea atît de distinsă și superioară a șefului nostru, a fost deci aceia care a atras în primul rînd către ea, și a cucerit, această mare masă de suflete desinteresate și gata de ori-ce sacrificii, și cari constituesc partidul nostru, — și tot această personalitate a lui, a hrănit aceste suflete și le-a încălzit necontenit prin strălucirea desăvîrșită, a minței și prin focul inepuizabil al nobilului seu suflet. Căci șeful nostru n'a legat de dînsul lumea ce'l urmează—numai prin admirabile daruri ale minței, cari ating geniul. Țara noastră a avut minți politice tot așa de strălucitoare și în alte vremuri, dar cari nu au putut ajunge să înjghebe partide și cari să dee apoi nuoi orientări, vieței noastre politice.

Pe lîngă geniala sa minte, șeful nostru, are un suflet mare, de apostol, care a prins și legat strîns de el toate sufletele curate și desinteresate, cu cari împrejurările luptei și viața noastră politică l'au pus în contact și în acțiune mai apropiată cu dînsul.

Fără acest suflet de elită, cum l'am numi în timpul de azi—șeful nostru ar fi fost un barbat de stat tot așa de mare și valoros, cum este și va rămîne totdeauna pentru țară — dar n'ar fi fost și un șef de partid!

Am făcut toate aceste constatări, pentru că ne găsim într'un moment cînd țara întreagă așteaptă cu nerăbdare să audă și să vadă, în ce fel se va rosti partidul nostru în fața situației politice actuale. Cuvîntul partidului nostru, este cuvîntul fruntașilor, este cuvîntul șefului. Zicem al fruntașilor, pentru că șeful n'are cuvînt înainte de cuvîntul lor—și zicem al șefului, pentru că fruntașii noștri n'au cuvînt d'asupra cuvîntului lui. Acest cuvînt va fi comunicat în curînd partidului—și de aci, țărei.

Care va fi acest cuvînt? Nu'l știm încă și nici nu vrem să'l știm, pînă nu va fi rostit. Nu avem brutala curiozitate de a forța rostirea lui. El va fi spus la timp, și va fi spus întreg și limpede, așa cum a fost spus în toate actele desfășurate de noi pînă azi.

Un singur lucru putem să afirmăm aci, cu cea mai desăvîrșită convingere, că ori cum va fi rostit acest cuvînt, el va fi urmat fără discuție, fără esitare și fără șovăire, de toate forțele partidului și cu acea sfîntă disciplină sufletească, care e capabilă de cele mai înalte jertfe.

Căci, dacă am considerat alcătuirea partidului nostru ca un apostalat pentru binele țărei, tot ast-fel, vom primi soluțiile șefului pentru acțiunea noastre de mîine, cu același sentiment de sacrificiu, pentru izbînda ideii, de care am dat îndeajuns dovezi în toate momentele critice prin care am trecut.

Suntem gata să acceptăm și să desfășurăm ori-ce acțiune, fiind-că știm că departe de a ne atinge întru cît-va demnitatea noastră de oameni și buni cetățeni, ea ne va ridica și mai mult în fața țărei!

Vespasian I. Pella

Poliția Iașului

Avem o poliție ideală la Iași și poliția are un prefect ideal. Avem un întreg aparat polițienesc, foarte numeros, foarte pompos... la titluri. Avem prefect, comisari de clasa I, de clasa II; avem o siguranță publică, cu șef și comisari; avem—Doamne iartă-mă, un inspector de poliție și, totuși, n'avem nimic. Acesta ie idealul: să ai mult și să n'ai nimic.

In strada Crucii, într'o parte populată a tîrgului, casa unui negustor este atacată de hoți. Negustorul și femeea lui sunt ciopărțiți cu cuțitele, fata negustorului este maltratată. Asasinii reușesc să dispară și poliția.. caută.

Operația dispariției asasinilor, hoților, furilor—se face cu cea mai mare comoditate în acest tîrg, care a ajuns să aibă de prefect pe d. Stroja și să fie stăpînită de comisari de cl. I, de cl. II, de energical șef al siguranții și de cèilalți energici.

Poliția aceasta are o specialitate extra ordinară; știe a căuta hoții acolo unde nu sunt. Și știe bate, pe acei cari nu sunt vinovați,—îi bate extra-ordinar.

Domnul Stroja este vinovat în această stare de lucruri. El și-a întocmit un corp polițienesc cu desăvîrșire incapabil, împănînd poliția cu imbecili și incapabili—făcînd foarte rău, că n'a consultat funcționari, care se pricep foarte bine în ale poliției, pe directorul poliției, spre pildă.

Domnul Stroja este un prefect decorativ. In exterior știe să se facă de rîs, în interior ie un prefect lamentabil. In exterior ie foarte grav, cînd se iveste la reprezentațiile de cinematograf, cînd face frumos elevilor școalei militare, cînd face pe mentorul unui ziarist străin.

In interior, însă, este lamentabil, este sub zero, și, înconjurat de un corp polițienesc la fel, întocmit de el singur—poliția, sub conducerea d-lui Stroja, a ajuns un pericol pentru siguranța publică.

Nu este de glumit. Dacă asasinatele comise într'o arteră principală a tîrgului rămîn nedescoperite, dacă evadații din penitenciar se pot preumbla nesupărați și nu sunt prinși de cît cînd se predau singuri, avem tot dreptul să ne arătăm îngrijorați de siguranța vieții cetățenilor, avem tot dreptul să reclamăm să ni se dee o poliție bună—dacă nu este chip să ni se dea și un prefect bun.

PRESA NOASTRĂ

— Cîte-va explicațiuni colegului Rodion —

Imi pare că eu am făcut deosebirea de care vorbește colegul Rodion, între ziariști și literați, în articolul meu referitor la *Presa noastră*. Eu vorbeam acolo de ziaristul care formează viața, puterea ziarului, de acel ziarist pe care publicul nu-l cunoaște, căci el nu semnează articolele sale.

Bine înțeles publicistul sau omul de litere, care scrie anumite rubrici și coloane în ziar, nu este ziarist, cum nu poți numi zidar pe pictorul care, într'o clădire gata făcută, vine și așterne cîte va panouri sau ornamentații. Și unul și altul fac casa frumoasă — e drept— fac ziarul interesant, dar nu pictorul o face posibilă de locuit, cum nu face ziarul folositor și demn de menirea lui publicistul, foiletonistul, literatul.

Ziariștii, zice colegul Rodion, nu ar primi în sînul lor pe redactorii părței literare a ziarelor.

Il întreb: Primesc oare literații pe ziariști în mijlocul lor?

Literatul și publicistul privesc de sus, cu mîndrie și cu dispreț, mai ales la acei cari duc greul ziarului. E drept că această superioritate nu se afișează în toate părțile și în toate țările. Pretutindeni există în sindicatul presei și literați și ziariști, de și unii din literați n'au scris vr'odată în ziare nici rubrici literare, nici chiar nu și-au publicat romanele sau nuvelele lor.

Numai la noi există acest mandarinat al literaturei. Asta poate reese de acolo că nedînd nimeni importanță literaților noștri, își dau ei singuri importanță și privesc cu dispreț la toți și mai ales la acei cari și ei mănuesc condeiul, dar nu culeg de cît o umilă recompensă pentru munca lor.

Da, ziaristul e alt ceva de cît literatul, fie el autor de romane, nuvele și poesii, sau fie redactorul părței literaro-științifice a unui ziar. Acesta din urmă, cînd scrie la un ziar, se bucură în totdeauna de mai multe avantagii—bănești, poate—nu dar de altele. Mai întăi cum spuneam și în articolul meu precedent el semnează și semnînd el își face un nume, e cunoscut de toți cari citesc ziarul, e dese ori grație ziarului, rîdicat la alte situații. Intr'un cuvînt el are un nume și de un nume toți își aduc aminte, de ziaristul care nu semnează, care e vecinic un anonim, nimeni nu își amintește în anumite ocazii.

Și la acest „anonim“ m'am referit în articolul meu trecut.

El formează și dă viața gazetei.

De la prima pagină unde trebuie să fie plin de vervă, combativ, sarcastic, ironic, unde trebuie să discute toate chestiile la ordinea zilei, să le cumpănească și aceasta fără pedanterie, fără savantism, dar în același timp, să fie înțeles și de cel puțin pregătit și să poată fi cetit și de intelectual, și pînă la acele mici informații cari fac baza gazetei, gazetarul trebuie să fie numai interes, numai atenție, numai viață.

Cetitorul o cere și cetitorul e călăul și regele ziarului. El poate condemna la moarte gazeta și el o și poate executa, cum el îi decretă toți laurii și îi și înmînă, căci el citește și citind cumpără ziarul.

Tot ceea ce scriu ceilalți colaboratori accidentali cu semnătură sau redactori ai părței literare și științifice într'o gazetă, este sosul, mîncarea e însă partea cealaltă a ziarului, partea politică și informativă. Cu sosurile îți poți uneori strica stomacul, nu te poți însă nici o dată sătura.

Și acei cari satură publicul doritor de noutăți, doritori de a vedea batjocorită, umilita persoană a adversarului lor, sau cari voesc să vadă slăvită, pusă în toată lumina orbitoare a gloriei, figura șefului sau conducătorului lor, ei cer de la ziar, ceia ce scriu acei anonimi cari nu semnează nici odată articolele lor și pe cari publicul îi bănuește doar și îi arată pe stradă:

— Uite gazetarul, uite reporterul de la cutare ziar!

Publicul simte nevoia lor, dar nu îi respectă. Se teme de ei sau îi admiră, dar nu îi iubește și în ori-ce caz nu îi stimează.

— Gazetarul e capabil, după opinia publicului, de a ataca pe ori-cine, de a „calomnia pe ori cine“. Gazetar“ a devenit pentru mulți de la noi sinonim cu „calomniator“.

Publicului îi place să citească lucruri rele despre alții, dar temîndu-se că lucrurile rele se pot scrie și despre el, nu poate iubi pe ziarist.

Omul politic de asemeni iubește pe gazetar, căci îi este util; nu-l respectă însă pentru că se teme de el. Gazetarul cel mai bun e acela care poate inspira mai multă teamă.

In ziua în care el nu o mai poate inspira, el e perdut, gloria lui a căzut și persoana lui nu e mai cotată pe piața presei, ceea ce însemnează că și cîștigul lui e periclitat.

Ce culege acest ziarist în viața lui și cu ce se alege?

De multe ori o noutate a lui, un articol al său, face ocolul întregei prese, foiletonistul scrie pe tema acestui articol sau informații, zeci de foiletoane sau articole de impresii, alte gazete un sezon întreg de campanie. Dacă toți aceia cari s'au servit de informația sau articolul ziaristului ar plăti cum se plătește ori-ce lucru, pe care l cumperi ca să-l întrebuințezi, ce bogați ar fi ziariștii, chiar în țara noastră, sau cît de cunoscuți ar fi lumei.

Ziaristul scrie, dar munca lui nu e plătită, munca lui n'are nici măcar posibilitatea de a fi slăvită.

Rîndul pe care el îl aruncă în vileag și care a făcut zgomot, se adăoga la atîtea alte rînduri pe cari el le scrie. Și din toată viața lui rămîne o mare de rînduri, de rînduri îngrozitoare, cari se rîdic de asupra capului său ca valurile mărei de asupra înecatului.

De acești ziariști am vrut să vorbesc și am vorbit în articolul meu, și nu de acea cari se deosibesc, de și fac aceiași meserie, prin faptul că cel puțin sub rîndurile lor e vecinic un nume, un pseudonim sau o literă; aceștia știu că odată îngropați sub rîndurile prozei lor tot va rămîne de asupra mormîntului o cruce sau o piatră, pe care va sta întipărit numele lor.

Dr. I. Duscian

Tronul lui Rectorică

— Ce vreai Rectoricule?

— Vau pe tron, mămăicule.

Vrea Rectorică pe tron. Lui nu-i se poate refuza nimic, fiind-că altmintreli, vorba d-lui Grecianu, amenință cu sinuciderea.

Cînd s'a trimis el pe el la Lipsca, să străluce pentru universitatea din Iași la serbările semi-milineului Universității germane — Rectorică a fost isbit de o idee: să facă și el jubileu. A constatat că Universitatea „lui“ are un zero mai puțin de existență de cît acea de la Leipzig și, tare cum este el în ale lui zero, a hotărît să jubileze.

Rectorică a văzut la Leipzig, că rectorul de acolo primise felicitările stînd pe un tron. Acum vrea și el tron. Dacă vrea, are să-i se dee, căci altmintreli ar fi în stare să indolieze profund România culturală: să se sinucidă, ducă-se vorba rea pe pustii — în piața Unirii — ca să fie văzut.

Și fiind-că așa ceva profund, sinistru n'ar trebui să se întîmple, i se va da tron lui rectorică.

Pe scena teatrului—loc indicat pentru tragicomediile—bufe. Ar trebui să-i se spuie în prealabil: „să stai frumos, rică dragă, să nu te opinteşti.“

Regele Carol, pretinsul Rege, va sta la oparte, la distanța respectuoasă dictată de împrejurări. De se va greși vre-unul și va înainta spre adevăratul Rege, Suveranul se va vedea nevoit să spună:

— Adresați-vă colo, Regelui culturei.

Pe puntea ce va fi rezervată păsirei gratulanților spre tron, vor defila, rînd pe rînd, corifeii științei de la Sofia, de la Stambul și ceilalți—cari sunt destul de deștepți să nu vină—și, ajungînd la tronul lui rectorică al nostru, vor spune:

— Omagii ne permitem a depune pe tronul Majestății voastre Culturale, Bogdan I al Iașului.

Apoi vor veni: un reprezintant al casei Pathé, fotograful Weiss, Foto-Box și ceilalți — ca să opereze transmiterea generațiilor viitoare a momentului tragicomico-buf: rectorică pe tron.

După isprăvirea revistei reprezentanților universităților — rectorică va fi sculat de pe tron și trimis să se aerisiască—după triumf.

Triumful culturei din Iași!

EDILITATE

CHIRIILE IN IAȘI

O ordonanță comunală vestește pe proprietarii din străzile Arcu, Golia, Carol și Gh. Mîrzescu, că au dreptul a-și vărui casele, fără a cere autorisația specială, obicinuită în asemenea ocaziuni.

Iată unica mare reformă, ce va ilustra pe actualul consiliu comunal și a trebuit să se anunțe sosirea familiei regale, pentru ca ea să se împlinească.

Cu toate aceste, acest consiliu ar fi trebuit să se ocupe de eftenirea chiriilor, știut fiind că azi chiriile au ajuns în Iași mai urcate chiar de cît în capitală. Nu te poți apropia de o locuință modestă, fapt ce aduce la disperare în special legiunea de funcționari, cari au leafa de odinioară și nu pot suporta un spor de cheltuială.

In Iași nu poate fi vorba de un cartel al proprietarilor, care nu există la noi. Casele s'au scumpit din două motive principale. S'au dărămat numeroase case, din nevoile de salubritate și de aliniere, și altele nu s'au făcut.

Am stat de vorbă cu numeroși proprietari, animați de dorința de a clădi și toți mi-au dat același răspuns: „inițiativa noastră de a înmulți numărul caselor, e paralizată de greutățile ce întîmpinăm la Primărie.

Plîngerea este perfect justificată. Pentru a scoate o autorizațiune de clădire, de reconstruire, sau de simplă reparațiune, sunt atîtea formalități de îndeplinit, încît la un moment dat, te saturi, și fugi de la Primărie, ca de lîngă un loc ciumat. La serviciul technic comunal nu există ore de birou. Inginerii comunei, au trăsuri la dispoziție și îi găsești peste tot locul, numai la Primărie nu. Celelalte formalități sunt tot atît de complicate,—și la toate aceste se mai adaogă și taxele, în cele mai multe cazuri greu de suportat.

Ar fi fost o chestie de mare importanță, dacă edilii ar fi sacrificat cîte va zile în studiarea acestei chestiuni, reușind să simplifice formalitățile, obligînd pe funcționarii speciali la rezolvirea grabnică a cererilor și reducînd din taxele împovorătoare de azi.

Ar fi fost o încurajare pentru acei cari vor să clădească, și implicit s'ar fi produs o eftenire a chiriilor.

Se pare însă, că toate aceste nu interesează pe edilii noștri. **L.**

Viața și opera poporului Suedez

V

Grație pleiadei de oameni savanți din trecut, cultura suedeză a ajuns strălucitoare în secolul al XVIII-lea, pentru ca prin activitatea celor de astăzi să se continue și să alcătuiască un factor important și civilizator în concertul celorlalte popoare ce merită acest nume.

In 1905, însă, s'a produs o profundă reformă în învățămîntul Suediei, adoptîndu-se gimnaziile reale, precum și gimnaziile simple, cu limba latină sau greacă, cari totuși diferă de cele germane prin organizația lor. Apoi vin liceele cu opt clase, cari dau tinerilor dreptul de înscriere la universitate; precum și școalele normale de diferite categorii. Tot în aaeastă vreme s'a simțit nevoia și a unor școale primare, pregătitoare pentru meserii, prevăzute cu șase clase, unde copiii capătă cultura necesară, cît și dexteritatea trebuincioasă pentru a fi buni meseriași.

Cursul primar număra în anul 1904 la 12,759 școale primare, din care unele, în special cel din Stockholm, adevărate palate, în ele se găsesc băi, clinică medicală, clinică dentară, și expoziție permanente de lucru manual. Numărul elevilor cari au frecventat acele școli, se ridică, în 1904, la 749,185 școlari.

Cursul secundar, în anul 1905, a fost frecventat de 20,309 elevi, conduși de 81 directori, 898 profesori, 262 profesori ajutori și 288 profesori pentru învățămîntul practic. Școalele de fete, în număr de 117, au fost frecventate de 12.000 eleve.

Trebue să menționez că în școalele private urmează un mare număr de elevi și eleve, fiindcă unele din aceste instituții rivalizează cu ale slatului, atît în ce privește clădirlle, organizația, cît și instrucția. De aceia chiar Ministerul Instrucțiunii subvenționează unele din acele școli, cari atîng un oare care grad de organizare, fiindcă ele aduc un real folos învățămîntului și societății, Imi amintesc că liceul de fete *Walinska Scolan*, o școală privată model, are o subvențiune de 5000 de coroane anual din partea Ministerului Instrucțiunii.

Viața religioasă și cea culturală sunt în mare vază la Suedezi și strîns unite una de alta, cea dintăi sub formă protestantă, religiune de stat și cu tradițiuni, întemeiată de *Olaus Petri*, un discipol a lui *Luther*, secundat de regele *Vasa*, iar mai tîrziu de către marele rege *Gustav Adolf*, stăpînește aproape puterea civilă. Prin influența bisericii, prip activitatea preoților protestanți cari sunt de o cultură aleasă, așa după cum a fost *Olaus Magnus*, multe îmbunătățiri au fost hărăzite țării și poporului suedez. Puterea acestei instituții de stat e așa de mare încît stăpînesc chiar un departament, al Ministerului Instrucțiunii, care se numeș'e *Eclesiastik Departament*. Tot prin activitatea acestei preoțimi s'a răspîndit cultura în popor, încît astăzi nu se mai găsesc analfabeți. In chestiunea alcoolismului, de asemeni, preoțimea suedeză a lucrat cu multă rîvnă, căci prin noua legislație au obținut ca Duminicile și zilele de sărbătcare toate magazinele să fie închise, iar sub pedeapsa cea mai aspră e interzis în aceste zile de a se vinde bă-

uturi alcoolice. Ei au pus înainte principiul: *Salus publica suprema lex*, şi au isbutit spre binele naţiunii.

Şcoalele, cari sunt inspectate de preoţi inspectori, au în fiecare dimineaţă, înainte de a începe cursurile, o reunire colectivă în sala cea mare spre a face rugăciunea toate clasele împreună. Acolo, într'o linişte şi tăcere profundă, se cîntă cîţiva psalmi, se comentează textele evangelice, şi se ţine cîte o mică predică plină de învăţăminte pentru viaţa şi îndrumarea şcolarilor. Aceste reunrri, la care am asistat dese ori, sunt solemne şi au o influenţă enormă asupra sufletului şi asupra educaţiunii copiilor.

In Suedia se găsesc 12 episcopate subdivizate în decanate cu un număr total de 1200 parohii, iar în fruntea lor etă archiepiscopul din Upsala, Primatul Regatului, primul personaj al ţării după Rege.

Caracteristica tuturor şcoalelor suedeze, chiar a celor mai teoretice, este că în ele se predau şi lucrul manual de diferite feluri, sau *slöjd arbeten* cum numesc suedezii, ca mijloc educativ, începînd din cursul primar de ambe sexe. Importanţa învăţămîntului secundar are, dar, această parte caracteristică, fiindcă învăţămîntul practic e pus pe acelaş plan cu cel teoretic, şi îndrumînd elevii pe cît posibil spre carierile libere. Tendinţa şcoalelor e de a forma oameni care să se razime ori cînd pe forţele lor proprii, iar instituţiile culturale să nu fie nişte pepiniere de funcţionari a căror viaţă parazitară să provoace statului o povară insuportabilă.

De altfel învăţămîntul Suediei e organizat în acelaş fel ca al Anglo-Saxonilor, după cum l-au descris cu multă competinţă *Max Leclerc* în cartea sa: *L'education des classes moyennes et dirigents en Angleterre* şi *Edmond Demolins* în scrierea sa: *A quoi tient la supériorite des Anglo-Saxons*, încît ele pregătesc cu destoinicie tineretul pentru viaţa practică, chiar cînd el e hotărît să emigreze în oricare parte a lumii, să se găsească totdeauna acasă şi sigur de isbîndă în lupta pentru traiu.

Populaţiunea Suediei citeşte mult şi pe ales, vreau să zic că lumea nu-şi pierde timpul cu lecturi cari aţiţă simţurile şi degradează firea omenească, ci cu tot ce s'a produs mai de samă în literatură indigenă, destul de bogată, precum şi în cea străină, care mai toată e tradusă. Datorit acestui gust desvoltat de lectură, se găsesc biblioteci centrale ale Statului la *Götemborg, Upsala, Lund* şi *Stockholm* Aceasta din urmă, numită *Kungliga Bibliotecket*, situată în parcul *Linné*, are 400,000 volume, 325,000 broşuri, 100,000 ilustraţiuni şi 12.000 manuscrise. Vechimea ei datează cam de pe la 1600. In afară de acestea se găsesc biblioteci populare, subvenţionate de stat, cu patru centrale de asociaţii, precum şi cu 587 sucursale ale acelorasi societăţi. Mai există, apoi, o mulţime de alte biblioteci particulare şi pentru lucrători destul de numeroase, cîte-va sute la număr, cari n'au nici un ajutor din partea statului, dar care se susţin din cotizaţiunile membrilor.

Locuitorii Suediei, în privinţa gustului de cetit, au ajuns la aceiaş idee ca şi episcopul *Richard de Bury din Durbam*, care spunea în *Philobiblionul* publicat în anul 1473:

„Iată dascălii cari ne instruesc fără vergele şi bastoane, fără cuvinte aspre sau dojeni, fără a pretinde bani sau cadouri. Dacă, vă veţi apropia de ele, dînsele nu dorm, dacă le veţi întreba cu o privire scrutătoare, ele nu vă vor ascunde nimic; dacă nu le cunoaşteţi, ele nu se plîng niciodată; şi dacă sînteţi ignoraţi ele nu vă pot atrage."

Călătorul străin străbătînd ţările nordice, în special Suedia, spre a studia architectura şi artele plastice alcătuite de geniul populaţiunei sale, ar rămîne pentru moment în îndoială, în nedumerire, despre felul ideei ce trebue. să conceapă de ale caracteriza, dacă n'ar cunoaşte mai de aproape istoricul acestei naţiuni, pentru a-şi lămuri preţiozitatea monumentelor din trecut şi spre a le valorifica pe cele de astăzi.

Bogatele colecţiuni archiologice ce se găsesc în muzeele Suediei, cu deosebire în *Muzeul Naţional*, indică un început de arte la Suedezi cu cel puţin o mie de ani înaintea erei creştine şi chiar în epocele de piatră şi cele de bronz.

In vrîsta mijlocie găsim o mulţime de clădiri artistice, în stil gotic, cum e de pildă Dom-ul din Lund, clădit în secolul al II-lea după modelul bisericilor provinciilor Renane. Tot asemeni găsim biserica din *Lönköping*, o mărturie a influenţei architecturii gotice. In insula *Gotland* găsim rămăşiţi care ne lămuresc existenţa unei architecturi şi picturi din cele mai înaintate, în evul mediu, pe ruinele unora din clădirile şi bisericile oraşului *Wisby*, altă dată pendinte de oraşele *Hanseatice* din nordul Germaniei; după cum, iarăşi, nu pot rămîne fără vre-un interes, pentru architecţi şi artişti, *Dom-ul* din *Skara* ce se găseşte în provincia *Västergotland*.

O deosebită importanţă înfăţişează picturile bisericei din *Strängnäs* locaş ce se află într'o împrejmuire de peisaje verzui şi în mijlocul unor orăşele idilice pe marginile lacului *Mällar*, o zidire restaurată recent, şi unde regele *Vasa* se încoronă după războiul de neatîrnare cu *Danezii* la *Brunkeberg* în anul 1471. Monastirea *Vadstena*, castelul *Gripsholm*, clădit de regele *Vasa* la 1537 situat între *Stockholm* şi *Strängnäs*, cuprinde multe motive arhitectorice naţionale şi bogate colecţiuni de pictură, multe portrete, precum şi un mic teatru unde poeţii şi literaţii curţii de odinioară, adesea travestiţi în diferite roluri, produceau operile lor literare. Un alt monument istoric, în care se găsesc picturi de mare valoare e castelul din *Kalmar*, o operă a secolului al XVI-lea; castelul *Skokloster*, clădit în secolul al XVII-lea de către arhitectul *Necodemus Tessin*. Vine, apoi, palatul nobilimei din *Stockholm*, clădit în secolul al XVII-lea de către arhitecţii franceji de la *Vallé*. tatăl şi fiul, unde se găsesc de asemeni bogate colecţiuni de picturi de pe acea vreme.

O podoabă a desvoltării picturei în Suedia se poate observa în palatul regal din *Stockholm*, opera arhitectului *Nicodemus Tessin*, ale cărui plafoane şi colecţiuni de tablouri sînt lucrate de artiştii suedezi precum şi de un mare număr de pictori francezi şi italieni. In saloanele acestei imense clădiri istorice se mai găsesc, apoi, o colecţiune nepreţuită de *Gobelin-uri*, reprezentînd scene istorice din diferite epoce. Ele datează mai ales din epoca întemeerei dinastiei *Bernadotte*, ca o amintire a unei strînse legături între poporul francez şi cel suedez.

Totuşi pînă în secolul al XVII lea artele în *Suedia* n'au avut un ecou destul de puternic şi o desvoltare tocmai temeinică. S'ar putea zice că întemeetorul picturei suedeze a fost Hamburghezul *Ehrenstrahl*, iar de la acea epocă o mulţime de tineri talentaţi îşi au continuat cercetările şi îmbogăţirea cnnoştinţelor prin muzeele şi galeriile germane, franceze şi italiene, provocînd o epocă de renaştere sub domnia regelui Carol al XVII lea.

Insă unul din marii pictori sudezi, care a făcut epocă prin lucrările sale şi mai ales prin întemeerea unei arte adevărat naţonale, produs fidel al mediului, a fost artistul *Höckert*, căruia îi se datoreşte o mulţime de opere de artă cari împodobesc galeria muzeului naţional, precum şi alte muzee străine.

In timpurile cele mai recente găsim numele unor artişti talentaţi şi de valoare ca: *Iosephsson, C. Larsson, Anders Zorn*, cunoscuţii şi apreciaţii peisagişti, *Salmersson*, ca portretist istoric, *Richard Berg, Bruno Liljenfors*, celebri prin zuvrăvirea vieţei animalelor de tot soiul; *O. Bjöork, C. Wilhelmsson*. ca distinşi portretişti, *Nordström, Nils Krüger, Eugen Iansson, Il. Norman*, precum şi prinţul Eugen, fratele regelui, cari excelează prin a reda pe pinze melancolica natură suedeză prin tonuri caracteristice, şi în special priveliştele vieţei rustice de la ţară.

Sculptura, ea însă-şi n'a fost neglijată în progresele artistice ale Suediei, căci întîlnim pe celebrul sculptor *Iohan Tobias Sergel*, autorul mai multor statui şi opere de artă aflate în *Muzeul Naţional*, ale căror subiecte sunt luate din mitologia scandinavă. Insă elevul său *Folgelberg*, a făcut o adevărată evoluţie în sculptura scandinavă, după cum *Torwaldsen*, făcu epocă în sculptura Daneză, împodobind muzeele ţărei sale cu o mulţime de opere neperitoare. Intre alte lucrări se pot cita statuia lui *Birger Jarl*, întemeetorul oraşului *Stockholm*, a regelui *Karl Iohan*, statuele: *Oldin, Sor* şi *Balda*, subiectele luate din mitologia scandinavă. Astă-zi se găsesc un număr destul de mare de artişti sculptori, cari muncesc spre a menţine neştirbită reputaţiunea artei creată de marii lor dascăli.

Astfel suedezii dotaţi cu o cultură aleasă, îşi au dat tributul lor de muncă şi pe acest teren, al artelor plastice dominaţi de un sentiment viu al frumuseţei lucrurilor, al profitului real pe care-l va trage mediul social din operile lor, aşa după cum năzuia decedatul pictor rus *Worestaghin*, pentru mobilirea sentimentelor, care este adevăratul izvor de inspiraţiune al artiştilor şi foştilor suedezi.

Incheind această rezumativă privire asupra unui popor ce-şi înţălege misiunea sa ca factor civilizator, ca naţiune ce-şi preţueşte menirea pe pămînt în mijlocul căreia am stat mai bine de un an, mi-am îndeplinit o datorie de conştiinţă, pe care eram dator s'o fac, faţă de momentele simţite în mijlocul unui astfel de mediu dătător de pilde frumoase asupra cărora sper să mai revin ca aceste amintiri să le împărtăşesc cu aceiaşi mulţumire şi însufleţire pe care am simţit'o într'o ţară îndepărtată, dar plină de însuşiri şi de amintiri neşterse.

Ioan Bucovineanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Războiul salvator

Odată mai mult s'a adeverit vechea zicătoare latină: „si vis pacem, para bellum"—„dacă vroeşti pacea, pregăteşte războiul".

Nu rămîne îndoială că nici Franţa, nici Germania, una mai ameninţătoare şi mai semeaţă de cît alta, n'au vroit războiul.

Şi de aceea *n'a fost* războiu. Dar mai cu seamă nu l'au vrut şi nu-l vor—popoarele, masele mari, pe care nu le îndeamnă dorul întinderilor în alte continente, nici setea de glorie înarmată.

Cu toate aceste omenirea va urma să rămînă tot aşa de neliniştită, tot aşa de copleşită sub... greutatea armelor.

Folosul păcii e efemer şi fictiv. Cu multă dreptate scrie economistul socialist Karl Kautsky, analizînd situaţia în Europa:

„...Fiecare se teme de ceilalţi, şi fiecare caută să arunce greutatea cea mai mare în balanţă ca să poată trage la sfîrşit maximul de cîştig din situaţie. Astfel cresc în aceleaş timp dorinţa păcii şi pregătirile de războiu.

Mai mult, chiar în clipa cînd burghezia a încetat să fie revoluţionară şi să mai vrea să schimbe harta politică a Europei; cînd s'a dedicat pe deplin politicei imperialiste, ţintind să-şi întinză stăpînirea în afară de Europa, cînd adică pricinile posibile ale războiului au devenit pentru massele populare cu totul neînsemnate, tocmai atunci goana după înarmare a atins formele cele mai nebuneşti. La sporirea continuă a forţelor de uscat şi la continua evoluţie a tecnicei militare se adaogă acum şi înarmările pe apă.

De la revoluţia franceză pînă la sfîrşitul secolului trecut, Englitera avu incontestabil întîitate pe mare. Odată cu domeniul său exclusiv în industria şi comerţul lumei, stăpînirea ei pe apă se coboară spre apus.

Sume enorme şi cari cresc într'una, cheltueşte Anglia în svîrcolirea ei disperată de a-şi păstra supremaţia. Dar nu mai puţin cheltuesc şi celelalte naţiuni, cari încearcă sa sfideze Albionul, regina mării.

De la 1860 pînă la 1880 Englitera a cheltuit 9—11 milioane Lst. pentru flotă cu tendinţa mai mult spre reducere de cît spre sporire. De la 14 milioane cît erau în 1890, a sărit la 20 milioane. Lst. adică un miliard de franci pe an. Imperiul german cheltuia 26 milioane mărci cu flota în 1873, 39 în 1880, 51 în 1890, ca să sară numai de cît; la 162 în 1900 şi 442 milioane în 1910!

Astfel goana după înarmare ia proporţii înspăimîntătoare. Şi tocmai pentru asta înarmările însăşi devin o pricină de războiu şi o pricină care sporeşte în aceiaşi măsură în care scad în valoare celelalte pricini de războiu pentru massele populare şi creşte dorinţa de pace.

Dacă nu lumea isbuteşte să pue frîu înarmărilor, se naşte pericolul de a vedea cum unul din concurenţi în sforţarea lui nebunească, simţindu se la un moment dat mai tare de cît ceilalţi, simţind totdeodată că mai departe nu poate să înainteze, să ia singur iniţiativa de a impune dezarmarea celorlalţi înainte de a cădea el însuşi exterminat. Şi dintr'o astfel de încercare ar putea să izbucnească războiul".

...Paradox dureros într'adevăr!

Cu cifre şi mai eloquente a aratat August Bebel la congresul recent de la Iena ce imense sacrificii de bani—fără a mai vorbi de hecatombele de oameni!—reprezintă un războiu internaţional în actuala a fază a înarmărilor.

Dar nu e oare mai rău—acest tacit războiu al... păcii de fier, al păcii care cere miliarde fără de număr şi apasă asupra tuturor popoarelor lumii ca un jug de fier?

Poate ar fi mai puţin teribilă o însîngerare care să... uşureze congestia.

Poate că el ar însemna lichidarea definitivă şi—mîntuirea?

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Francejii la Văleni... „D Iorga a găsit o nouă formulă de deosebire între literatura noastră şi cele străine" zice direcţia revistei „Viaţa Nouă".

Noi am avut scriitori, dar ne-a lipsit multă vreme publicul cetitor, pe cînd în străinătate au fost cetitori, dar au lipsit dese ori scriitorii, cum se întîmplă şi azi în Franţa, unde, ne spune d. Iorga, afară de Rostand nu mai găsim nici un scriitor însemnat. Incaile în Italia d. Iorga nu vede pe nimeni.

„Lucrurile aceste le-a spus d. Iorga ascultătorilor de la'Văleni (vezi „Doljul" 4 August) şi de sigur, toţi s'au închinat.

Că d. Iorga are asemenea păreri literare şi nu ştie că în Franţa sunt azi un H. de Regnier şi Verhaeren pe lîngă care dulceagul şi academicul Rostand e numai un pitic—nu ne miră. D. Iorga rămîne tot împaratul Sahariei literare".

Noi credem că d. Iorga e pur şi simplu un admirator al lui Rostand în urma piesei „Chantecler". Cucoşul e pasărea favorită a apostolilor...

*

Darea de seamă protocolară a recentului congres monist de la Hamburg va fi redactată de către savantul Ostwald, unul din cei mai eruditi profesori germani şi unul dintre şefii mişcării moniste.

*

A apărut No. 19 din excelenta şi îngrijita bibliotecă „Lumina" cuprinzînd: „Trădătorul" o palpitantă povestire de popularul scriitor german R. v. Gottschall.

Un volum de 128 pag. 30 bani.

*

Ziarul Berliner Tageblatt publică o scrisoare pe care i-o adresează tenorul Jean Nadolowitsh şi din care rezultă, că, cu toate incidenţele ce au avut loc între el şi Gregor, pe cînd acesta era directorul operei comice din Berlin, actualul director al Operei Mari vieneze îi păstrează cea mai înaltă admiraţie şi a făcut sforţări—neisbutite, ce i drept—de a-l aduce la Viena.

*

In Rusia modernă nu sunt la ordinea zilei numai atentate.

Ţarul a modificat printr'un ucaz, suplimentul articolului 188 din „statutul familiei imperiale", interzicînd căsătoria marilor duci şi ducese cu persoane cari nu aparţin caselor domnitoare.

*

Congresul internaţional de antropologie criminală se va ţine între 9 şi 13 Octombrie st. n. la Colonia.

Cu ocazia acestui congres se va face şi o expoziţie de obiecte care interesează studiile criminologice. Congresul va cuprinde:

I. *Relaţiuni asupra verdictului condiţional, influenţa dispositiunilor naturale şi ale mediului asupra delictului, condiţiile de faţă ale psichologiei criminale.*
II. *Comemorarea lui Cezare Lombroso.*
III. *Conferinţe,*

*

In lipsa altei instituţiuni mai nimerite, Camera Grecească a interzis traducerea în limba vorbită, a textelor sfinte, cari după cum se ştie, sunt citite—fără a fi înţelese de credincioşi—în vechea elină.

E luptă mare în Grecia în jurul acestei chestiuni.

De o parte sunt „puriştii" cei cari vor păstrarea—ca unică legătură de veche şi nobilă glorie—a elinei, măcar în textele sfinte, iar de alta sunt „maliarii" cei care nu înţeleg să li să vorbească în Biserică o limbă, pe care Grecii noştri de azi au uitat-o de mult

*

Ziarele clericale din Olanda sunt dezolate de cifra *celor fără religie* pe care o arată ultimul recensămînt.

Iată cifrele celor din urmă cinci recensimente date de însuşi jurnalul clerical *„De Tijd"*.

La 1869	erau	5.161
1879	„	12 353
1889	„	66.082
1899	„	115.179
1909	„	290.960

Ultimul recensement este într'adevăr îngrijitor pentru clerici.

*

In 1906, un comitet de patronagiu s'a constituit la Vienne (Isère) Franţa în scopul de a ridica un monument în memoria lui Michel Servet, victima intoleranţei religioase, care a trăit aici 12 ani şi unde a compus mai multe lucruri şi Christianismi Restitutio, care 'l conduse la rug.

Comitetul monumentului a fixat definitiv cermonia pela 15 Octom. viitor, cu ocazia celui de al 4-lea centenar al naşterei marelui şi savantului gînditor.

*

STRUNA ZILEI

AVANTAGIUL PROFESIUNII

In curînd vor avea loc alegeri la noua societate a inginerilor.

Ştire.

Va fi larmă, ca 'n alegeri,
Unii poate-or face gură,
Toate însă, suntem siguri,
Le vor face cu... măsură.

INFORMATII

❑ Poliţia a angajat azi un număr de trăsuri, pentru a fi puse la dispoziţia oaspeţilor, cari vor veni în Iaşi, cu prilejul serbărilor jubiliare.

Fie care trăsură a fost angajată cu cîte 40 lei pe zi.

In total sunt azi în Iaşi 9 trăsuri, cu cîte doi cai.

❑ Strada Ciurchi se află într'o stare detestabilă, plină de gropi. Azi dimineaţă, în faţa casei cu No. 96, o trăsură s'a răsturnat în mijlocul stradei, căzînd într'o groapă, din care numai cu greu a putut fi scoasă.

Noi am atras atenţia încă de săptămînele trecute, dar cine să priceapă să aibă grija nenorociţilor din mahalale?! Stamatiu? Cosmovici?...

❑ D. Miclescu deputat, a fost însărcinat cu conducerea lucrărilor pentru decorarea oraşului.

❑ D. colonel Brociner, casierul palatului regal, a sosit azi în localitate D sa a luat măsuri pentru amenajarea Palatului comandamentului şi a cercului militar, unde va găzdui familia regală.

❑ Un incendiu violent a distrus casa locuitorului Vasile Ipate, din cătunul Vănători, com. Copou. Odată cu casa au ars, 3 stoguri de mohor, 2 stoguri de strujeni şi mai multe cereale ce se aflau depozitate lîngă casă.

Din tot avutul numitului locuitor nu s'a putut salva de cît vitele.

Incendiul a luat naştere din negligenţa unui copil, care ar fi făcut foc sub o şură.

❑ In comuna Rediu Mitropoliei s'a declarat epidemia de febră tifoidă.

❑ D. Gh. I. Dima fost prof. de muzică la conservator, şef corului vocal Mitropolitan; prof. de muzică la liceul Naţional şi prim cantore la biserica sf. Spiridon din Iaşi, acum pensionar, a donat seminarului Veniamin Costachi, două zeci şi una de psaltichii; zece în limbă greacă. Cele Romîneşti conţin în ele: serviciul bisericesc complect pe întregul an; asemenea şi cele greceşti, conţin în ele în limba greacă: serviciul bisericesc complect pe întregul an.

Această faptă lăudabilă merită cît mai mulţi imitatori.

❑ Eri au fost arestaţi numiţii Gh Donici şi Ivan Ivanof Orlof, cunoscuţi hoţi de cai, de loc din Ostrov (Rusia), de unde evadase din închisoare şi unde îşi făceau pedeapsa de 3 ani jumătate, la cari erau condemnaţi pentru nenumărate furturi.

La interogatorul luat, au declarat că, cu ocazia trecerei lor în România, întîmplată cîte-va zile în urmă, au adus şi două perechi de cai ce i furase de la un moşier rus, şi au avut de ajutor la trecerea Prutului, şi gazdă pentru cai, pe locuitorul Gheorghe a Mihăilesei din satul Şerpeliţa, jud. Dorohoi.

Telegrafiindu-se jandărmeriei din Dorohoi, aceasta a arestat pe numitul locuitor, fără a se găsi şi caii aduşi din Rusia.

Aseară pe la oarele 7, rusul Ioan Orlof, de şi era încătuşat cu lanţuri de fer, a încercat să evadeze, sărind peste gardul Curţei.

Se bănueşte că aceşti indivizi sunt autorii încercărei de furt din strada Arapu, unde fiind simţiţi de sergenţi, au luat-o la fugă, după ce descarcase mai multe focuri de armă.

Cercetările continuă.

❑ Splendidele programe ale teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului-Sidoli, atrag numeroşi vizitatori şi spectacolele acestea obţin din ce în ce succese mai mari. Astă seară Vineri 16 Sept. la 9 ore seara se reprezint un program cu totul nou, ale cărui subieete principale le menţionăm aci:

Little Moritz prins de sălbateci, superbă înscenare comică, al cărei erou este simpaticul humorist Little Moritz. Scena se petrece în Africa, la un trib de sălbateci-canibali.

Tributul lui Ioan II, regele Franţei, supranumit „Cel Bun", reconstituire din glorioasa Istorie a Franţei.—O călătorie pe Nil, interesante scene şi vederi din Egipet—Cochetărie periculoasă, roman însufleţit—Cuceririle lui Ţicnilă, scene comice—Păpuşa Simonei, mare naraţiune însufleţită interpretată de somităţi teatrale—Timpilă are sau nu brevet de şofer, scene comice sportive—Pescuirea moronului, scene în plin-aer, foarte interesante etc.

Acest program se reprezintă Joi seara 15, Vineri seara 16, şi la matineul de Sîmbătă 17 Sept. 1910.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

Sanatoriul Sf. MARIA, Dr. Al. ŢAICU

— STRADA ZMEU No. 3, IAŞI —

Chirurgie — Medicină — Faceri

Direcţiunea Sanatorului aduce la cunoştinţa onor. Public că avînd în vedere importanţa capitală ce are astă-zi **fizioterapia** în medicină, a complectat această instituţiune prin o **instalaţie de electroterapie**.

Se aplică actualmente după sistemele cele mai prefecţionate **curenţi electrici: galvanici, faradici** pentru endoscopie, caustică, etc.

Se practică: **băi electrice (sistem Dr. Schnèe), masage electrice** pentru aţă, piele, inimă, stomach, muşchi, vagin, prostată etc.

Pacienţii suferind de diferite paralizii, tulburări nervoase, reumatisme, ankiloze, dilataţie de stomach, atonii intestinale (constipaţii) nevralgii, anemie, boli cronice ale aparatului genitourinar, îşi găsesc remediul în acest tratament.

Şedinţe în fie-care zi între orele 3—7 p, m.

Ultime INFORMAȚII

❑ *La institutul antirabic din localitate, s'a început analiza bacteriologică a materilor fecale provenite de la locuitorul Surugiu, care s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte.*

Analiza se va face de către d. dr. Lebell.

Cu toată analiza nu e încă terminată, totuşi se poate afirmă că este un caz de holeră.

❑ *După cum am anunţat, inspectorul administrativ Vulpe, care ţine loc de prefect la Roman, a făcut raport pentru destituirea poliţaiului Tutunaru, care în afară de acte de banditisme, a fost dovedit şi ca autor al mai multor afaceri veroase.*

Faţă cu serviciile pe care Tutunaru le-a adus în alegeri, actualului guvern, nu s'a dat curs raportului de destituire, ci s'a convenit pentru strămutarea lui Tutunariu la poliţia din Sulina, iar la Roman a fost adus politai d. C. Nanu de la Sulina.

❑ *In ultimele 3 zile, s'au constatat în oraş 4 cazuri de febră-tifoidă,*

In momentul actual numărul total al bolnavilor de tifos este de 40.

Dintre aceştia 38 se află internaţi prin diferite spitale.

❑ Astăzi are loc la Bîrlad, alegerea colegiului I de judeţ. E o singură listă acea a guvernului.

Biuroul electoral îl prezidează d. Dimitrie Antonescu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi.

❑ *După lungi şi laborioase cercetări, poliţia a reuşit graţie unui denunţ, să creadă, că ar fi descoperit pe autorii crimelor săvîrşite, dar neisbutite, comise acum cîteva zile în strada Crucei No. 28.*

Pe baza denunţului au fost arestaţi lipovenii Teodorof şi Alexief, care însă neagă, că ar ei fi autorii.

Momentul împovărător penrtu Teodorof este, că pălăria ce-a fost găsită în patul cîrciumarului Leibovici, este a acestui Teodorof, care declară, că pălăria este în adevăr a lui, dar că nu ştie cum a ajuns acolo.

❑ Azi s'a înfăţişat înaintea Curţei cu Juri, procesul intentat ziarului nostru de către d. Gârcineanu, pentru un articol pretins calomnios şi prin care ziarul nostru vorbea de cunoscutul incident, petrecut între d-nii Gîrcineanu şi Pascu, la universitate.

Reclamantul Gîrcineanu, înainte de a ceti lucrările din dosar, a declarat că-şi retrage plîngerea.

D. procuror Aslan, delegat de d. procuror general a cerut Curţei să se desizeze de afacerea de oare ce fiind vorba de o plîngere adresată parchetului, şi care a dat naştere la cercetări şi instrucţie, rău s'a învestit curtea cu Juri prin ordonanţa de trimitere în judecată, singura instanţă de trimitere fiind Camera de punere sub acuzare.

Curtea luînd act pe de oparte de declaraţiunea lui Gîrcineanu iar pe de altă parte găsind întemeiat incidentul rădicat de procuror, a închis afacerea.

❑ Domnul Cosmovici, prin ajutor de primar, trecînd pe dinaintea prăvăliei Mantel, str. Ştefan cel Mare, şi văzînd mai multe lăzi aflate acolo, a ţipat la negustor după obiceiul d sale ca să eie lăzile de acolo.

Negustorul fie că n'a ştiut cu cine are onoarea, fie că a crezut că un prim ajutor de primar ar putea să vorbească fără să ţipe, a răspuns: „vă rog să nu fiţi nervos".

D. Cosmovici s'a simţit ultragiat în exerciţiul funcţiunei, a reclamat pe negustori la parchet, care a dat judecăţei pe comerciant puntru ultrajul d-lui Cosmovici.

❑ Duminică seară se va celebra în biserica sf. Neculai, (Tabacari) din Bucureşti, căsăsoria d-rei Maria Demetrescu, fiica d-nei şi d-lui Colonel Ştefan Demetrescu, cu d. Eugen Munteanu—Şendrea, magistrat.

Adresăm felicitări viitoarei perechi.

❑ D. Stamatiu, ajutor de primar, a confiscat azi 300 de pîini găsite lipsă la greutate.

Pîinea a fost distribuită la podari.

❑ O dovadă de imparţialitatea primului procuror al tribunalului Iaşi.

Curtea cu juri a fost sesizată, între altele, de certificatele medicale ale d-lor C. Stere şi At. Obreja, de a fi scutiţi din comisia juraţilor, pe motiv de boală.

In ce priveşte certificatul prezentat de d. Stere, primul procuror, a pus concluzii de admitere; iar în ce priveşte pe acel al d-lui Obreja, a pus concluzii de respingere.

Curtea a admis ambele certificate, fiind că n'a înţeles, asemenea primului procuror, să judece altfel certificatul unui om, care, într'o zi, va putea pune cuvînt la Minister, faţă de un om, care nu este decît un simplu profesor de Universitate.

❑ Administraţia financiară a versat casieriei comunale, suma de 100,000 lei, prima rată dată de ministerul de interne, pentru asanarea oraşului.

❑ Inaintea Curţei cu juri, s'a înfăţoşat azi procesul de calomnie, intentat de d. Gîrcineanu, d-lor Caragiani şi Pascu, pentru că l'ar fi denunţat parchetului pentru nişte fapte, pe care le pretinde calomnioase la adresa sa.

Procurorul general a cerut Curţei, săşi decline competinţa, întru cît, find vorba de o denunţare calomnioasă, adresată unei instanţe judecătoreşti, ea este justiţiabilă de tribunalul corecţional.

Curtea a admis incidentul, declinîndu-şi competinţa.

❑ A apărut „Curierul Judiciar" anul XX, No. 57, cu data Joi, 15 Septembrie.

❑ Comisiunea de licitaţie se va pronunţa Luni asupra licitaţiei ţinute eri la Primărie pentru darea în antrepriză al serviciului barometric.

❑ In astă seară, are loc la Teatrul Sidoli, o reprezentaţie extra-ordinară, în folosul expoziţiei viticole.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Milailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Intendentul şcoalei de arte şi meserii, d. Cristea, pe cînd venea cu docarul pe str. I. C. Brăteanu, a dat peste d. P. Gheorghiasa, revizor şcolar din Fălticeni, rănindu-l grav.

❑ **Serbările jubilare.** — D. Dim. Greceanu, primarul oraşului, s'a întors azi dimineaţă în localitate şi a adus ştirea, că familia regală, în urma modificărilor aduse programului de M. S. Regele, va sosi în localitate, în ziua de 25 Septembrie.

*

Programul recepţiei familiei regale în localitate, a fost definitiv stabilit, după cum urmează:

25 Septembrie

Sosirea familiei regale, cu tren special, la orele 10 dimineaţa.

Familia regală, însoţită de autorităţi, se va duce la Mitrodolie, unde se va oficia un Te-Deum, de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, înconjurat de clerul catedralei.

La ora 5 va avea loc masa la Palat.

Seara retragerea cu torţii şi focuri de artificii la Copou.

26 Septembrie

Dimineaţă recepţie privată la Universitate.

Seara banchet oferit de d. Arion, la otelul Binder.

27 Septembrie

Ceremonia universitară la Teatrul Naţional, la orele 11 jum. a. c.

La 3 după amiază, cursele de cai la hipodromul abatorului.

Seara reprezentaţie de gală la Teatrul Naţional.

28 Septembrie

Desvălirea bustului lui Cogălniceanu.

După amează curse de cai.

Seara bal de gală la teatrul Naţional.

29 Septembrie

Deschiderea cursurilor universitare, în prezenţa Suveranului.

După amează concurs hipic.

Seara plecarea familiei regale.

*

In vederea serbărilor, administraţia comunală a lansat dispoziţiunea, după care trecerea camioanelor pe străzile principale, va fi oprită, cu începere de săptămîna viitoare.

Aseminea s'a hotărît a se soma pe proprietarii, care au case în construcţiune, să deblaieze locurile din faţa proprietăţilor.

*

O constătuire a avut loc la ora 11, la Primărie, în privinţa decorărei oraşului.

Au luat parte la această consfătuire d-nii Greceanu, Stamatiu, Cosmovici, Miclescu, Popovici, directorul şcoalei de Bele-Arte, şi inginerii Lecca, Cugler si Savul.

S'a hotărît felul cum vor fi decorate cele două arcuri de triumf, din care unul va fi aşezat, în faţa liceului Naţional. Piaţa Unirei şi locul unde urmează a se aşeza statuia lui Vodă Cuza, vor fi cu deosebire decorate.

Fac cunoscut Onor. Public, că cu începere de la **1 Octombrie a. c.,** *se va deschide o* **Şcoală Profesională** *practică şi* **curs de croit,** *conform programei autorizată de Onor. Minister; cine din d-re sau d-ne şi copile cu 4 clase primare, ar dori a învăţa croitoria pentru dame în scurt timp, să se înscrie de pe acuma la direcţiunea* **Nathalia Ohl,** *str. Păcurari 15.*

Programa se trimite după cerere. In această şcoală se primesc comenzi, de ori-ce fel de costume pînă la cele mai elegante.

Se caută 3 ajutoare de maistre absolvente, cît şi eleve eşite din şcoli profesionale, care doresc a face practică în condiţiuni avantajoase.

❑ Consiliul de disciplină a baroului avocaţilor, în şedinţa sa de azi, a dispus interdicţiune de a profesa a tuturor avocaţilor, care nu sunt la curent cu plata cotizaţiunilor.

❑ Primim plîngere la redacţie contra perceptorului pieţei halei, Condurache, care ar încasa dări ilegale de la comercianţi şi s'ar servi în acest scop de doi misiţi.

❑ **Judiciare.**—La o judecătorie din Dorohoi, a avut loc un schimb de vorbe între avocaţii Uhrinovschi şi Tomaziu. Consiliul de disciplină a aplicat ambilor avocaţi pedeapsa imputărei.

Astă zi în apel, la s. I a Curţei apelul avocatului Tomaziu a fost coanexat cu acel al d-lui Urihnovschi, iar judecarea amînată pentru 17 Octombrie.

— Comerciantul Strul I. Zingher, din Fălticeni, fiind achitat ca bancrutar simplu, sentinţa a fost apelată de procurorul general şi apelul primit astăzi de Curtea s. I, care a condemnat pe Zingher, în lipsă, la trei luni închisoare.

— Creditorii falitului brutar Copolovici din Iaşi, au votat în principiul moratorul cerut de acesta. Tribunalu, se va pronunţa la 20 c.

— La secţia II-a a Tribunalului urma să se judece astăzi procesul de conrupere de minore, ce a fost intentat numitei Clementina Răzuşi zisă Popescu, care a exploatat pe o copilă minoră. Procesul a fost amînat din cauza lipsei de martori.

— Invăţătorul Ioan Stavila, din Gropniţa, care este şi preşedintele băncei săteşti de acolo, fiind găsit în neregulă la o inspecţie, a fost trimis la parchet. Judecătorul de instrucţie a găsit că nu este loc de urmărire, iar primul procuror a făcut apel, care se va judeca azi de cameră.

— Excrocul C. Cosmovici, despre care s'a vorbit eri, a fost condemnat de Tribunalul s. I la două luni închisoare şi 60 lei despăgubiri, către d-na Carol Linke, pe care a excrocat o.

❑ **Şcolare.**—Au fost numiţi suplinitori de învăţători, pe ziua de 15 Septembrie a. c. domnii: V. I. Andriescu, absolvent de gimnaziu, la şcoala din Cihoreni, com. Miroslăveşti. V. Boroianu absolv. a 5 cl. normale, la şcoala din Arghira com. Preoţeşti. Preotul V. Manoliu, la şcoala din com. Hîrtop.

D ra Lucreţia Vădeanu la şcoala din Popeşti, com. Drăgăneşti. D-ra Maria Stroescu, absolventă a şcoalei profesionale, la şcoala din com. Rotunda.

— Domnul Const. Bogdan, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din com. Ciurea, în locul d-lui D. Rota, numit inspector ambulant.

— Invăţătorul C. Pogor, de la şcoala din comuna Budeşti (Rîmnicul Sarat) a fost detaşat la şcoala din comuna Găneşti (Iaşi).

❑ In comunele Ostrovul Mare şi Jiana s'a declarat epidemia de variolă Ovină.

Ultima oră

Bucureşti 16 Septembrie

Ultimatumul Italiei

Constantinopol.—Insărcinatul de afaceri al Italiei s'a prezintat înaltei Porţi la ora 2 după amiază şi a remis marelui vizir ultimatumul, amintindu-i intenţia Italiei de a ocupa Tripolitania.

O PROCLAMAŢIE

Salonic.—O proclamaţie a comitetului central pentru unitate şi progres, invită toate secţiunile să evite ori ce ar putea provoca o intervenţie a Italiei. Totuşi, în cazul cînd Italia ar realiza atacul contra integrităţii teritorului turcesc, naţiunea va proba din nou vitalitatea sa.

Guvernul turc, face o ultimă propunere

Roma.—D. de San Guiliano, a adresat, în noaptea de 27 Septemb. o depeşă, însărcinatului de afaceri Italian la Constantinopole, reamintindu-i demersurile făcute de Italieni, într'o perioadă lungă, şi care cereau ca o necesitate absolută, ca starea de dezordine şi răsvrătire în care Tripolitania era lasată de Turci, să înceteze.

Guvernul turc, a propus prin un demers făcut, în ultima oară, să se ajungă la o înţălegere cu Italia, declarîndu-se dispusă să acorde toate concesiile economice.

ESCADRA RUSĂ

Bucureşti. — Principele Ferdinand pleacă mîine la Constanţa, pentru a întîmpina excadra rusă.

Catastrofa vasului Liberté

Toulon.—Pînă acum s'au mai scos 27 cadavre din epava vasului „Liberté".

Alegerile din Muntenegru

Cetinge.—Alegerile generale, s'au isprăvit cu linişte. In tot oraşul, guvernul a obţinut mare majoritate.

Toţi miniştrii au fost aleşi.

MIŞCARE ÎN DIPLOMAŢIE

Viena.—Căpitanul Bilinek, a fost înlocuit din postul de ataşat militar la la Bucureşti. Locotenentul Colonel de geniu, Hranilovici militar la Sofia, a fost numit în aceiaşi calitate la Bucureşti. Maiorul Laxa, a fost numit ataşat la Sofia.

TRATATIVELE DE IMPACARE

Bucureşti. — Ziarele conservator-democrate, publică azi informaţiunea următoare:

„Unele ziare au anunţat, că ar avea loc tratative, în vederea unei înţelegeri între partidul conservator şi partidul conservator-democrat. Ele dădeau chiar amănunte şi precisează condiţiunile desbătute, în cursul acelor tratative.

Toate acele informaţiuni sunt absolut neexacte".

MERSUL HOLEREI

T.-Severin.—Din Orşova se telegrafiază, că s'au constatat acolo, 9 cazuri de holeră, dintre cari 4 mortale.

La frontiera romînă, s'au luat mari măsuri de pază.

*

Hirşova.— Aci s'a constatat un caz de holeră.

*

Bucureşti.—In *Monitorul Oficial* **s'a publicat un comunicat, prin care se spune că toată Ungaria este contaminată de holeră.**

Conflictul Italo—Turc

Constantinopol.—Ultimatumul Italiei a provocat o mare consternare, iar la bursa o adevărată panică.

*

Constantinopol.—Un grup de 80 de deputaţi, au ţinut aseară o consfătuire, şi au hotărît nevoia convocărei urgente a parlamentului. Hotărîrea deputaţilor a fost adusă ta cunoştinţa consiliului de miniştri.

*

Viena.—In cercurile oficiale, se crede că respunsul Turciei, nu se poate cristaliza, de cît ori prin declararea războiului. sau prin boicotarea a tot ce-i italian.

Se crede, că guvernul turcesc va declara imediat războiu. Răspunsul urmează să fie dat azi la orele 2 p. m.

*

Constantinopol.— Boicotarea italienilor va începe imediat. Nu vor scăpa de represiune nici italienii, cari vor apela la protecţiunea unei puteri străine.

*

Athena.—Se afirmă că există o convenţiune secretă între Italia şi Grecia.

In momentul cînd trupele italiene vor intra la Tripolis, Grecia va ocupa Creta.

Aceasta se va întîmpla, de îndată ce flota otomană va fi ocupată în apele Tripolisului.

*

Viena.—Ziarul Neus Wiener Tageblatt *publică o convorbire cu un personagiu din România, asupra conflictului italo-turc.*

Acel personagiu zice că România n'a urmărit sistemul de expanziune, practicat de alte state balcanice, ci a căutat să se consolideze înlăuntru. Dar din cît ar fi de pacinică România, ea nu va permite ca o schimbare să se efectueze în statele balcanice, fără ca dînsa să intre în combinaţiuni.

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură şi Educaţie Naţională

Bucureşti str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana şi Piano.

Curs liber program propriu şi Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secţiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la şcoalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereţi prospectul.

Directoarea şcoalei şi Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL

(născută General P. Botez)

REBECA GRÜNBERG

MORITZ GROSS

LOGODIŢI

Moineşti *Iaşi*

In locul ori-cărei alte înştiinţări

Profesor Dr. V. BEJAN

dă consultaţiuni de boale de femei şi faceri, în toate zilele de la 2—4 p. m. stradela Sf. Atanasie No. 1.

Intreprindere de **soiree** *şi* **banchete** *cu preţuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iaşi Str. de Sus 189.*

Se dă şi **servisuri** *cu imprumut.*

Vasile E. Theodoru

AVOCAT

— Iaşi, Str. I. C. Brătianu No. 6 —

(foastă de Sus)

Ape minerale naturale

STREINE ŞI INDIGENE

din 1911

au sosit la Farmacia I. WERNER

DIN PIAŢA UNIREI

Elevi în gazdă se primesc str. Albă No. 27.

Se primesc în gazdă eleve de la şcoalele secundare şi profesionale, cu şi fără lecţii de piano.

La D-na Maria Mocranschi

Profesoară de limba germană

Săvescutr. No. 14 . *Iaşi*

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiucliu.

De inchiriat Cumpărînd de la Creditul Urban casele Racoviţă din strada Sft. Andrei No. 59 (numite din vechime hanul Zulii), fac cunoscut, că toate apartamentele de sus şi de jos reparate radical sunt de închiriat de la Sft. Dumitru a. c., fiind reziliate prin vînzare toate contractele de închiriere.

Aceste case mai au şi un atelier în ogradă reconstruit din nou, bun pentru ori ce industrie şi o ogradă în mărime de 4250 m. p. unde se poate stabili orice fabrică, avînd în apropiere conduct electric, apă şi canal.

C. N. PARASCHIVESCU, *proprietar*

cu locuinţa în aceiaşi stradă vis-à-vis No 48.

INŞTIINŢARE

Odată cu deschiderea anului şcolar curent va începe a funcţiona în Iaşi, **noul gimnaziu de băeţi „Moritz şi Betti Wachtel".**

Avînd un corp didactic dintre cele mai alese; fiind instalat într'un imobil propriu, construit după toate regulele higienice, înzestrat cu toate cerinţele unui învăţămînt gimnazial modern: laboratoriu, sală de gimnastică, material didactic, lumină electrică, instalaţie de apă, ş. c. l.— Gimnaziul va corespunde tuturor condiţiunilor pedagogice.

Programul—acelaşi ca şi în şcolile secundare publice.

Examenul general se va depune la şcoală, înaintea comisiunei ministeriale, conform regulamentului şcolilor secundare.

Vor avea loc de două ori pe an **producţiuni şcolare** (muzică, gimnastică, recitări).

Inscrierile încep la 15 August, în cancelaria şcoalei, str. Sărăriei No. 147.

DIRECŢIUNEA.

Institutul de Domnişoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAŞI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză şi germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educaţiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

Doamnele şi Domnişoarele care doresc să fie în curent cu Moda Sezonului de vară şi în acelaş timp să cumpere şi cele mai frumoase Mărfuri, sunt rugate să poftească la Magazinul

„LA VULTUR"

vor cumpara aci de toate, bune şi cu preţuri cît se poate mai eftine.

Mare asortiment de Mătăsuri Fularuri, Laize şi Voalajuri. Ultimele noutăţi în Bluze, Matinele şi Jupoane.

Mănuşi şi Gente moderne cu Şnururi,

Garnituri pentru Rochii şi Furnituri complecte pentru croitorie.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
i ei mai raspîndit
ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

Magazinul Conservatorului

IAŞI–Str. Lăpuşneanu 32–IAŞI
— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ
Asortiment complect după programa Conservatorului.

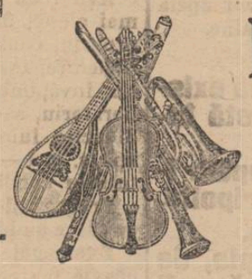

Instrumente Muzicale şi Accesorii

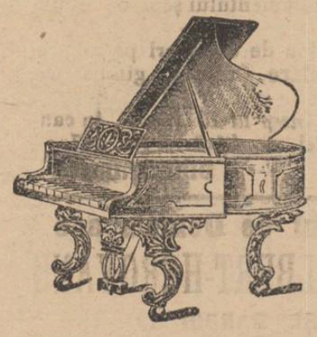

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor
Piane
şi
Pianine
„Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile
Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase
ATELIER SPECIAL pentru reparaţie de Piane şi ori-ce instrument muzical
Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"
lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE
Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane
Expediţiuni în provincie

LABORATORUL DE
Produse Farmaceutice
Ioan Werner
FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Corid na. Remediu radical contra bătăturilor şi monturilor la picioare. *Sticla 1 leu,*

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturainlui care face atîtea neajunsuri.
Costul cutioarei 50 bani.

Dentol. *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntimpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi.* *Elixirul 2 lei sticla.* *Praful 1.50 b.*
Pasta 1.25 b.

„ANCORA"
(ANKER)
Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.
Fondată în anul 1858
Sucursala stabilită în România de la anul 1869.
Fonduri de garanţii peste 200 milioane
Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.
LEI 7,142.000
Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78
Soc. Ancora încheie asigurări;
a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.
b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.
c) Caz de deces, cum şi
Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.
Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER,
Str. Al. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Fabrica de OGLINZI
ISRAEL BERGHER - IASI
Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tuălete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.
Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.
Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.
Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat tuturor celorlalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antăiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.
A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

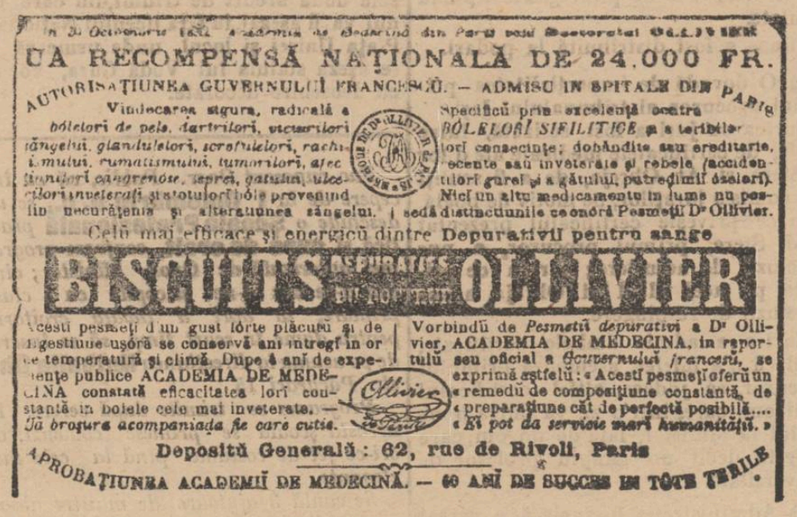

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII No 401 Duminică 18 Septembre 1911

Cîte-va declarații ale șefului

Răspunzînd salutărilor de bun venit, cu cari amicii noștri l'au întimpinat pe șef, la întrarea sa în Capitală, șeful nostru a făcut cîte-va declarații, ce nu sunt lipsite de importanță în situația politică actuală.

Șeful nostru a recunoscut din primul moment că această situație este foarte turbure, și care, credem noi, că explică îndeajuns, starea de enervare în care se găsește întreaga lume politică romînească, enervare care de sigur nu va înceta pînă cînd șeful, în acord cu fruntașii partidului nostru, nu vor hotări atitudinea ce partidul va trebui să adopte în lupta ce se va începe în curînd.

Și șeful a adăugat, că la o asemenea situație turbure și enervantă, se cere din partea sa și a fruntașilor cel mai mare calm. De ce? Incontestabil, credem noi, pentru ca consfătuirea sa cu căpiteniile partidului să se poată face cu multă chibzuință și soluția luată să fie conformă cu interesele superioare ale țărei și cu demnitatea partidului.

Din aceste două declarații: prima, că la situația atît de tulbure, șeful va pune examinarea cea mai calmă, și a doua, că această examinare o va face în chibzuire cu fruntașii partidului, noi tragem concluzia că soluția ce va lua șeful și fruntașii va fi primită cu entusiasm de întregul partid—și îl va angaja ast-fel în lupta de mîine cu toată inepuisabila sa putere de muncă și jertfă.

Dar șeful nostru, constatînd încă o dată marea nedreptate ce i s'a făcut prin nechemarea sa la guvern, a ținut de asemeni să constate cu mîndrie, că rîndurile partidului nostru în loc de a se risipi, s'au închegat și mai mult.

Ce dovedește aceasta? Că organizația partidului nostru este foarte puternică și că șeful și fruntașii noștri pot compta într'însa ori-cît de critice ar fi evenimentele prin care ar trece și ori cît de multe sacrificii i s'ar mai cere de azi înainte.

Șeful nostru și-a terminat cuvîntarea sa, printr'o ultimă declarație, care concretizează gîndul seu hotărît și face să se întrevadă cît de mare și cît de decisivă are să fie acțiunea sa, în realizarea soluției adoptată de partid, îndată ce se va începe lupta.

„**De sigur**— a zis șeful nostru — „**vom veni la putere.** *Și nu voiu „lupta pentru aceasta, pentru că aș „fi doritor de glorie; am avut-o,— „și dorința mea, poate ar fi acum să „mă retrag din viață sbuciumată și „să mă odihnesc.* **Voiu lupta însă „pentru cucerirea puterei, fiind-„că interesele superioare ale țe-„rii. o cer“!**

Această a treia declarație a șefului, înseamnă pentru noi, că ziua de mîine va fi pentru partidul nostru o zi de mare și decisivă încercare și răspundere, îndată ce linia de conduită a partidului nostru, cu privire la situația politică, va fi definitiv trasă.

In fața unei asemenea declarațiuni atît de îmbărbătoase, partidul întreg trebue să se mîndrească, cînd are în fruntea lui, un șef atît de conștient de înalta sa chemare politică și conducători atît de luminați și devotați scopului suprem al partidului nostru.

Noi așteptăm cu o desăvîrșită încredere semnalul luptei, și putem asigura pe șef și fruntași, că deciziunile lor vor fi executate de întregul partid.

Va fi unica și suprema răsplată ce se poate da unui șef atît de scump și valoros, care și-a legat soarta și existența sa politică de a marei mulțimi de suflete conservatoare-democrate, cari cu atîta devotament și dragoste îl urmează!

Vespasian I. Pella

SPRE RAZBOI

Relațiunile încordate dintre Italia și Turcia devin din ce în ce mai încordate. Dragostea Italiei pentru Tripolis este atît de neînfrîntă, încît e în stare să infrunte orice primejdii, să se preteze la orice consecințe.

Este o chestiune de viață pentru Italia de a-și lărgi toritoriile, care nu mai pot cuprinde și înlăuntrul cărora nu se mai poate hrăni populația ei numeroasă. Aceasta este cu siguranță cauza adevărată, care a determinat pe regatul Italiei, să facă gestul belicos al ocupării Tripolisului în liniștea internațională quasi restabilită abia de cîte-va zile.

Și este foarte posibil să avem război. După cele ce ni anunță telegraful, ostilitățile au și început, și Turcia va fi nevoită să declare război Italiei cuceritoare. Spiritele în imperiul otoman sunt atît de enervate, în cît ele nu vor să audă de o altă soluțiune a chestiei de cît: războiul.

Iată că toate sforțările diplomației internaționale au rămas zadarnice. Dacă s'a evitat războiul franco-german, un altul însă a răsărit în cuprinsul lumii europene cu perspectiva de a provoca un al doilea.

Se știe, că Grecia hrănește de mult intențiunea de a revandica insula Creta. In mai multe rînduri și-a manifestat în mod hotărîtor această intențiune, ba odată făcuse și oarecari începuturi de executare a acestei intențiuni.

Grecia nu așteaptă—după cît se pare—de cît prilejul favorabil, să încerce iarăși anexarea Cretei. Și ce prilej mai convenabil i s'ar putea prezenta, de cît acum cînd Turcia ar fi angajată într'un război cu Italia? Această împrejurare indică și probabilitatea unui război greco-turc, cea ce, evident, ar îngreuia și situațiunea Turciei și situațiunea mondială, întrucît marile puteri nu ar putea rămîne cu totul indiferente.

Trăim deci momente critice pentru pacea europeană, care, cu mari sforțări s'a putut menține. In conflictele dintre popoare nu este și nu poate fi vorba de echitate. Echitatea este mărginită de dreptul la existență a fiecărui popor, așa cum interesele lui vitale îi poruncesc. Jus primi ocupantis, al Turciei, se lovește de interesele mari economice ale Italiei. In fața istoriei ambele sunt tot atît de justificate, și totuși istoria nu va da dreptate de cît unuia. Care va fi acela? Evident cel mai tare.

„Redeșteptare națională“

Vălenii de Munte ai d-lui Iorga, aveau legătură comercială cu Iașii numai în ce privește chioșcul de ziare din piața Unirii. Acel chioșc fusese instalat ca să desfacă numai ziare romînești. Entusiasmul durase numai două zile, căci chioșcul începuse să desfacă imediat și ziare anti romînești ca: *Adevărul, Ordinea, Opinia.*

In afară de cioșc, Vălenii au, de vre-o trei zile, și o librărie. *Evenimentul* salută cu entusiasm această librărie, care este: „o nouă firmă, ce străluce ca un soare“. Librăria mai este, tot după ziarul citat, a „cunoscutului romîn“ Ionescu, care și a pus în serviciul „redeșteptării noastre naționale“.

Nimic mai mult. Și *Evenimentul* cată să dovedească faptul că „cunoscutul romîn“ are o firmă ce străluce ca un soare și că librăria sa va redeștepta naționalismul. Le dovedește pe amîndouă publicînd ce are de vînzare „cunoscutul romîn“, al cărui librărie urmează să fie redeșteptătoarea națională.

Și înșiră: „Excelsior“, *Figaro, Temps, Je sais tout* și încă 40 de nume de ziare și reviste franțuzești, dar de zare nu găsim numele unei reviste romînești, cărți romînești sau ziar romînesc.

Știm foarte bine, sistemul acesta de naționalizare nu este al d-lui Ionescu, „cunoscutul romîn“. Inaintea lui, un alt „cunoscut romîn“, d. Cuza, a redeșteptat naționalismul cu originala sa „Poporație“.

Acum urmează să redeștepte pe romîni, librăria adusă la Iași de la Vălenii, redeșteptare ce consistă în a imbia pe toți Romînii să citească *Pages folles*, la *Vie au grand air*—să le citească spre redeșteptarea naționalismului adormit, dar să le cumpere de la firma „care străluce ca un soare“.

Librăria „cunoscutulni romîn“, avea să fie, de sigur, o librărie străino-fobă Fusese creată, ca și chioșcul de ziare, cu gîndul și cu reclamă ca să servească numai scrieri pentru „redeșteptarea națională“. Dar ca și chioșcul a deviat de la principii și dacă s'a specializat, pentru naționalizare, în vindere de ziare și de reviste străine—apoi mai are un principiu foarte semnificativ: nu vinde ziare antisemite franțuzești. In lungul pomelnic de ziare franțuzești ce publică spre vînzare, pentru redeștentarea noastră națională, nu figurează nici ziarul d-lui Drumont, nici altele la fel.

Ce devine „redeșteptarea 'națională“ față de principiul totdeauna practic: *les affaires, sont les affaires.*

Un succes al d-lui Grecianu

Mai drept, încă un succes al d-lui Grecianu. E floare la ureche, căci omul situației de la Iași nu se mai sinchisește de un succes mai mult. Căci ca unul, care cîștigă veșnic la loterie, fără să și poată da seamă, de ce l'a năpădit Fortuna cu simpatia, primarul Iașului birueste veșnic în politică—dar nu știe de ce.

Omul situației la Iași, primarul Iașului, vice-prețedintele Adunării, trimis regal Quirinal—toate aceste succese le-a văzut cu ochii d. Grecianu, în interval de opt luni,—și el în primul loc, are dreptul să se întrebe: de ce? Să se întrebe și să-și rămînă dator răspunsul.

Dar, firește, cum ar fi imposibil să ploaie cu găleata pe vreme senină, ar fi imposibil să aibă succese d. Grecianu fără de nici o bază.

Baza este, că d. Grecianu este un mare Romîn. *Evenimentul*, pe care-l subvenționează d. Grecianu, ne-a povestit foarte dese-ori, că d. Grecianu întrupează speranțele Neamului. A confirmat-o și d. Cuza, la o întrunire publică, pe cînd credea că poliția va sprijini, la Iași, candidaturile naționaliste. In această ordine de idei — că d. Grecianu ar întrupa speranțele Neamului, se anunță un mare succes al întrupătorului.

Evenimentul îl publică cu litere așa de grase, că ar jura, înainte de a fi citit rîndurile gras tipărite, că este vorba de isbucnirea războiului italo-turc.

Dar ie vorba de altă ceva. Se anunță că d. Brociner, șeful casei civile a M. S. Regelui, a sosit în Iași ca să dee ordine pentru montarea apartamentelor ce le vor ocupa Suveranii.

Regele a mai fost în Iași. Și atunci Iașul avea primar și atunci se pregăteau apartamente pentru Suverani, dar nici odată n'a fost trimis cineva de la Palat pentru supraveghere.

Și acum da. Și, răutăcioasă ironie a soartei, tocmai d. Brociner, da d. Brociner. Cum se potrivește întrupătorul aspirațiilor Neamului cu d. Brociner—asta ie răutatea ironiei.

Dar succesul, rămîne succes. Incă un succes. Floare la ureche pentru d. Grecianu, care, în calitatea sa de întrupător al Neamului, va bine voi a primi ordine de la d. Brociner.

Să ni se spună dacă d. Brociner nu este cum-va catolic, ca să putem da cuvenita rectificare și să scăpăm pe întrupătorul năzuinței Neamului de așa succes colosal.

Visul primului procuror

In cinci ani, de cînd apare *Opinia*, a avut două procese de presă: unul intentat fostului nostru director, iubitul prietin d. Lascar Antoniu—care a fost achitat de juriu; al doilea proces l'am avut ieri, mai drept nu l'am avut, de oare-ce reclamantul, un oare-care Gîrcineanu, și a retras plîngerea.

Procesul acesta, lipsit așa dar, de prezent, a avut un trecut asupra căruia este bine să insistăm. Dacă ni l'ar fi intentat acel domn Gîrcineanu, n'ar fi fost loc de vorbă. De fapt ni l'a intentat primul procuror, excelentul Bercea, un reprezentat al inteligenței în tîrgul Iașului.

In Ianuarie se întîmplase un scandal dureros la Universitatea din Iași. Un oare-care Gîrcineanu, pe atunci custode al Bibliotecei Universității, denunțat fiind de fapte necestite, plănuiește o adevărată crimă asupra d-lui dr. George Pascu, pe atunci sub-director al Bibliotecei.

Pîndise zile întregi să nu fie nimeni față, cînd își va opera victima. Și cînd găsește, în fine, momentul oportun, sare cu ajutorul unui fiu al său, asupra d-lui Pascu, pe cînd un al doilea fiu, stătea de pîndă afară.

Victima, un tînăr erudit, este bătută pînă la sînge, și ca prin minune scapă cu viață.

Despre acest fapt sălbatec, unic în felul său, am insistat, în ziar, într'un articol, inferînd actul bestial și adresînd victimei, în mod natural, toată simpatia noastră.

Aproape patru luni după apariția articolului nostru, după ce agresorii fusese condamnați pentru faptele lor, unul din Gîrcieneni, dă jalbă la parchet contra noastră.

N'are de-a face că noi n'am calomniat, n'are de-a face că justiția, după cererea ministerului public, condemnase pe agresori; fleac că s'a protestat în gazetă contra unei agresiuni lașe, premeditate, petrecută în interiorul Universității—primul procuror pusese mîna pe noi—hai la jurați.

Ne dă la judecătorul de instrucție și acesta—de și candidat la o catedră Universitară—găsește că ie calomnie cînd un ziar protestează contra unui fapt odios cum era acel în speță. Găsește și ne dă la jurați, ca să ne frece domnul Bercea.

Mai era camera de punere sub acuzare. Ce face cu dînsa primul procuror? Foarte simplu: O desființează,—în onoarea d lui Gîrcineanu.

După ce o desființeazăpe dînsa, iar pe noi ne trimite la jurați, primul—procuror n'are curaj să vie să susție acuzazarea, de și fotoliul ministerului public este nelipsit de el — la procesele de la jurați.

Deleagă, în schimb, pe d. prvcuror Aslan, care arată că suprimarea camerei de acuzare nu se poate admite—adio visul d-lui Bercea, de a ne aranja la jurați.

Ce ziceți de asemenea prim procuror? Inteligent și ideal bărbat. Nu este așa?

OAMENI ȘI LUCRURI

IN LUMEA GAZETĂRIEI

Pentru a relua firul reflecțiilor ce ne-au inspirat nu de mult rîndurile distinsului coleg dr. Duscian, observăm numai aceste. Se poate oare vorbi, în țeară la noi, de o desconsiderare a instituțiunii gazetărești? Zicem „la noi“ pentrucă aiurea tocmai în momentele de față se poate urmări și studia influența colosală a ziarelor, adevărată putere în stat. In chestiunea perspectivelor războinice; în legătură cu tratativele în privința Marocului și Tripolitaniei, — ce înrîurește oare, ce dictează, ce făurește convingerile, mentalitatea, opinia publică, într'un cuvînt? Presa.

De teama ei, anumite personalități vor războiul; de frica ei, — alte personalități diplomatice *nu* vor împinge la războiu. In Italia—și pînă la un punct în Germania — singură presa socialistă are destulă putere, deși neajutată de ziarele celelalte, de a determina, cea mai mare rezervă în rîndurile înaltei politici, — acea cu tendința veșnic de cuceriri, de extensiuni coloniale.

Dar la noi?

Intr'un timp relativ foarte scurt înrîurirea gazetelor asupra opiniei publice a devenit covîrșitoare. Credem chiar că a devenit prea mare. Clasa socială a ziariștilor poate fi mulțumită, cu toate neajunsurile de care sufere încă. Poate fi mulțumită și mîndră chiar. In mai puțin de un sfert de secol ea a produs și produce din ce în ce mai frequent, reprezentanți ai puterei efective, miniștri, directori de ministere, deputați, primari, prefecți, directori de teatre și așa mai departe. Chiar în actuala formațiune ministerială: e sigur că nici „Sultănica“, nici „trilogia dramatică“ n'a făcut cariera d-lui Delavrancea. L'a format însă gazetăria—pe fostul director al „Voinței Naționale“. Exemple sunt multe, dar de prisos. Avem impresiunea că prea înrîurește ziarismul, că prea subjugă. Profesorul universitar, artistul distins, omul de laborator îi vedem în jurul nostru din cale afară preocupați de... ce spune gazeta.

Inainte de a scrie lucrarea, înainte de a crea opera, înainte de a dezlega taina unui microb,—grija de căpitenie este—știrea la gazetă. Reporterul binecuvîntat e la ușă. Ba nu,—e în salon, în elegantul salon de primire, ospătat cu toate onorurile, așa cum se cuvine unui făuritor de slavă, unui atotputernic, care ține în mîna lui — faima cea dătătoare de senzații plăcute.

Ziaristica romînă poate fi mîndră. A cucerit și a ținut captive spiritele cele mai mari. De la Cogălniceanu pînă la Eminescu, de la Hașdeu pînă la Gh. Panu,—cine n'a practicat gazetăria, cine n'a sîngerat în luptele și frămîntările ei?

Dar dacă am arătat oarecari temeri, este tocmai pentru că, în raport cu ziaristica, — publicistica literară nu are aproape nici-o putere. Se înșală cine socoate că un literat capătă în oarecare împrejurare vre-un avantagiu, ori vre-un folos,—o sinecură, ca să-i zicem pe nume. *Dacă* obține ceva, este numai în calitate de gazetar. El însuși a practicat ori va practica gazetăria sau—cel puțin—va fi *impus* de prietenii ziariști, singurii care dispun de forțe reale, singurii care dictează. Iar dacă și aceștia au neajunsuri—cum spuneam—pricinele trebuie căutate aiurea, după cum vom vedea.

Rodion

Un monument lui — — Jean-Jacques Rousseau

Duminică, 30 Iulie trecut, republicanii din Trie-Château, Franța, au inaugurat un monument, în onoarea lui Jean-Jacques Rousseau, cetim în „La Raison“.

Pentru ce acest monument aice? Este cu deosebire interesant de a cunoaște motivul.

In 1767 castelul de la Trie aparținea Prințului de Conti: dar cum Prințul nu venea decît foarte rar, cu ocazia vre-unei vînători, servitorii făcuseră din el lucrul lor. Ei trăiau aice în tihnă.

Iată însă că la 21 Iunie, anul acela, se pomenesc cu un oaspete ciudat, cu numele de *Renou*, care fu însă primit cît se poate de rău. Dar fiind trimis de însuși Prințul Conti, servitorii trebuiră să-i facă loc.

Renou însă nu era altul decît Jean-Jacques Rousseau, silit a se refugia aice sub un nume falș.

Ce se întîmplase!?

Opera lui Rousseau, *Emil*, apăruse la 1762. In această carte, după cum se știe, Rousseau învinovățește societatea că ar fi pervertind pe om, *„care este bun de la natură“*; în fine filosoful își expune aice principiile sale de educație nouă. Parlamentul din Paris, în urma rechizitorului avocatului general *Joly de Fleury* condamnase pe *„Emil“* a fi *„sfîșiat și ars“*. La Geneva, patria lui Rousseau, Consiliul, îmboldit de denunțurile și de anatemele pastorilor protestanți, pronunțase aceeași sentință. Arhiepiscopul din Paris proscrisese lucrarea, deasemenea și Sfîntul oficiu al Inchiziției din Spania. Catolici și Protestanți erau de aceeași părere, îndată ce era vorba să prigonească un filosof care nu le convenea. Așa era timpul!

Nefericitul scriitor, alungat din Geneva și silit a se duce în Berna, apoi alungat din Geneva și silit a se duce la Motiers, lîngă Neufchâtel, se duse în cele din urmă, în Franța. Dar și aice fu urmărit. Arestarea lui era iminentă și deci Bastilia.

Prințul Conti, care era un admirator a lui Emil și care înlesnise publicarea lui, scapă pe Rousseau, dîndu-i adăpost pe sub ascuns, în castelul său de la Trie.

Dar Rousseau fu îndată persoana care stingherea pe servitorii castelului. „El mîzgălește toată ziua hîrtie, este nebun“ ziceau ei. Primblările sale, erborizărrile visările sale în natură, păreau acestora niște excentricități. Neînțelegerea se ivi îndată cînd Rousseau pretinse a aplica principiile sale filosofice. Manoury ofițer de vînătoare, punea la carceră pe toți braconierii pe care-i prindea vînînd în pădure. Rousseau protesta în numele filantropiei.

Indată se urzi o intrigă, pe care re-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

publicanii de astă-zi o cunosc bine, cînd vrea şi să fie „amici ai poporului". Manoury luă dispoziţia de a închide şi de a baricada toate trecerile care pînă aice fusese libere pentru ţarani.

— Renou vrea aşa, zicea Manoury cînd auzea vr'o protestare în contra acestei măsuri, Renou era rău văzut.

Ţăranii, furioşi, vrură să-i sară cu pietre. Nefericitul Renou nu mai îndrăznea să iasă. Castelul de la Trie devenise o închisoare pentru el.

Atunci el scrie prinţului : „Aceşti oameni nu vor cruţa nimic, fie care cu ce va putea, pentru a mă face urît de toată lumea şi a mă sili să ies din castelul nostru".

El îl părăsi într'adevăr, după un an de persecuţie şi de hărţueli de tot felul şi se duce în Anglia.

Republicanii de astă-zi din Trie-Château, formaţi de revoluţie, şi prin urmare de ideile pe care Rousseau le aruncase în lume cu primejdia libertăţii şi a vieţei sale, şi-au îndeplinit o nobilă datorie, evocînd aceste suveniruri ale luptelor raţiunti cu vechile prejudecăţi şi uri şi îndreptînd greşala străbunilor lor. Monumentul pe care ei l-au rîdicat va spune copiilor lor, cum altă dată libertatea de cugetare era încătuşată şi cum Republica înţelege de acum înainte s'o apere. Acesta, cel puţin, are un înţeles şi o raţiune de a fi : piatra sa vorbeşte.

C. V. Buţureanu
Institutor

La Caragiale

Am fost la Caragiale, care locueşte în una din cele mai frumoase case, din una din cele mai frumoase strade, din unul din cele mai frumoase cuartiere din sgomotosul Gross-Berlin.

Un interior, — cum îmi doresc mie şi tuturor prietenilor mei. (Nu totd'auna îmi doresc mie ceia ce doresc amicilor mei, şi amiclior mei, ceea ce îmi doresc mie...)

Puzderie de covoare romîneşti, din toate colţurile şi unghiurile romînismului într'un cadru ultra-civilizat, unde pătrunde prin lumina biete ochiuri de geam, ca în casele şi bordeiele unde au fost ţesute.

Covoare şi iar covoare. Te invită parcă să te tolăneşti — şi să asculţi şi să sorbi vorbele maestrului care ca toţi fericiţii cari scriu din ce în ce mai puţin şi cugetă din ce în ce mai mult, grăeşte cu plăcere din plinul unei experienţe bogate, luminată de o filosofie proprie şi din prisosul unei intuiţii minunat de sigure, într'un cuvînt : cu înţelepciune.

Îmi vorbeşte de Beethoven, şi ochii îi scînteie de entusiasm. Dacă ar scrie într'o zi despre Beethoven, ar fi unul din cele mai puternice monumente ce s'au rîdicat în amintirea geniului simfonic, care va trăi cît va trăi omenirea însăşi a cărei tragicomedie a scris'o pentru toate timpurile. N'am văzut încă o admiraţie atît de nobilă ca acea a lui Caragiale pentru Beethoven. Admiraţia unui suflet petruns de recunoştinţă. Admiraţie de copil curat, bun şi cuminte.

Şi pe urmă încep să-i joace sub ochelari doi ochişori de o adorabilă ştrengărie, cînd îmi vorbeşte de piesa la care lucrează şi în care apar urmaşii direcţi ai nobilelor figuri din „Noaptea furtunoasă", ediţiunile moderne pe hîrtie velină, ale lui Farfuride, Caţavencu, Agamemnon Dandanache etc.

Cu ce mîndrie vorbesc ei, de iluştrii lor părinţi, cum se întăresc unul pe altul cu amintirea gloriasă a actelor de abnegaţie patriotică a „marei generaţiuni" din care au rentabila cinste de a se coborî şi cît de hotăriţi sunt de a „merge înainte" şi de a urma cu credinţă „îndrumarea" lăsată de „bătrînii uoştri" !...

E numai sarcasm cînd vorbeşte de această perfecţionată vermină, care nu mai maltratează limba şi gramatica, nu mai practică şarlatania naivă, nu se mai face ridicolă prin idei rău înţelese şi cuvinte prost întrebuinţate, dar în schimb nu se dă înapoi de la nici o mişelie şi de la nici o josnicie, pe cari le acopere apoi cu un zîmbet sau cu un gest blazat, şi cu o frază frumoasă.

In sarcasmul acesta, însă, în care este şi ură şi dispreţ şi desgust, mai este şi satisfacţia naturalistului, care a isbutit să colecţioneze cele mai rare şi expresive exemplare de paraziţi, şi satisfacţia aceasta devine aproape îngăduinţă dacă nu solicitudine, solicitudine dacă nu simpatie.

„— Crezi că mie mi'i frică de lei şi de tigri ? îmi zice Caragiale. Da de unde ! De lei şi tigri fugi şi te ascunzi, sau tragi în ei cu puşca. Eu dacă tremur de cineva, e de puricі şi păduchi de lemn !...".

De aceea nici nu se războieşte cu odraslele pline de viitor ale eroilor din „Noaptea furtunoasă".

Poate că-i admiră chiar, pentru talentul, da, talentul—căci numai geniul nu reuşeşte, talentul reuşeşte în totdeauna — cu care se ridică spre destine glorioase, asigurînd la rîndul lor generaţiei ce va veni după ei, un viitor de aur... Doară că glumeşte cu ei, cu oare care maliţiozitate, cum se glumeşte cu oameni norocoşi, cari bine-voiesc să suporte din cînd în cînd oare-cere critică şi răutăţi.

Ah, cu puricii nu e bine să te lupţi !

Şi Caragiale s'a cuminţit. Nu încearcă marea cu degetul...

Incet-încet, ca giuvaergiul răbdător, care suflă asupra operei de artă la care lucrează un foc uşor şi tihnit, Caragiale înaintează în lucrarea sa. Sunt opere ce pot înflori numai în cea mai divină dintre împrejurările omeneşti : în lene.

Berlin. **Fra Diavolo**

DIN BUCOVINA

(De la corespondentul nostru particular)

O BANCĂ JEFUITĂ

Bandiţii înarmaţi pătrund în biurou, ameninţînd pe funcţionari.—82.000 ruble furate, — Alarma. — Impuşcăturile. Un funcţionar de la vamă grav rănit.

Cernăuţi, 16 Sept.—Săptămîna aceasta orăşelul Noua Suliţă din Bucovina, care se află lîngă graniţa Rusiei, a fost teatrul unei tîlhării îndrăzneţe, prin cinismul bandiţilor şi care va rămîne istorică în analele tîlhăriilor rafinate.

Marţi 13 c., între orele 8—9 seara, funcţionarii băncii vieneze din sus numitul orăşel, cari încă se aflau în birou, s'au pomenit deodată înconjuraţi de 9 bandiţi înarmaţi, cari îi ameninţau cu moartea în casul cînd vor face o mişcare sau vor striga ajutor.

Funcţionarii înţelegînd că au deaface cu o bandă de tîlhari, au rămas pe scaunele lor, fără a mai face cea mai mică resistenţă.

In acelaş moment, bandiţii cu revolverele îndreptate în spre funcţionari, s'au postat la toate intrările, iar unul dintr'înşii, care probabil era capul bandei, a păşit în mijlocul biuroului şi cu un ton răstit şi într'o nemţească stricată a cerut să i se pună la dispoziţie banii.

Funcţionarii văzîndu-şi viaţa în pericol au arătat banditului cassa la care se aflau încă cheile. Cu o mişcare sprintenă banditul s'a repezit la ea. Cassa odată deschisă a pus mîna pe primul stoc de hîrtii ce l'a zărit acolo, stoc care forma frumoasa sumă de 32,000 ruble, în bancnote ruseşti.

Pe cînd banditul se pregătea să mai iee şi alte sume, deodată două detunături spintecară văsduhul. Ce se întîmplase ? Un comerciant din apropierea băncii, observînd o mişcare neobicinuită în interiorul biuroului a bănuit imediat o tîlhărie şi a dat alarmă. Doi din bandiţi, cari rămăseseră afară de pază, prinzînd însă la timp de veste, au dat semnalul retragerei prin două împuşcături în aer.

Tîlharii din năuntru au părăsit imediat localul, luînd'o la fugă printre mulţimea, care alerga înspăimîntată din toate părţile, trăgînd în urmă mai multe focuri de revolver.

Autorităţile fiind anunţate s'au luat imediat după bandiţi, cari au apucat în spre graniţa Rusiei, şi cum era noapte le-a succes să dispară fără a fi prinşi.

S'au înştiinţat telegrafic autorităţile ruseşti de a se lua măsuri urgente pentru prinderee bandei.

Din ordinul procurorului s'au trimis din Cernuţi mai mulţi gendarmi pentru a întări graniţa de la Noua Suliţă şi de a se forma potere cari să se pună pe urma îndrăzneţei bande.

După spusele funcţionarilor bandiţii erau îmbrăcaţi în haine de lucrători şi vorbeau numai ruseşte. Dar după faţa şi mîinile lor arătau a fi oameni inteligenţi, „subţiri".

Ei cred că aceasta trebue să fie o bandă teroristă, din Rusia, care ne mai găsind teren de exploatat acolo, a început să-şi întindă activitatea şi în Austria.

Banca Vieneză este asigurată şi contra furturilor astfel că victimile acestei nemai pomenite hoţii vor fi societăţile de asigurare.

In Cernăuţi, această ştire a produs o impresie penibilă în lumea financiară. Telefonul cu Noua Suliţă era asediat.

Cu ocazia împuşcăturilor trase de bandiţi în urma celor ce-i urmăreau, un funcţionar de la vamă a fost rănit foarte grav.

Pînă în present încă nu s'a dat de bandiţi. **Gama**

Litere-Ştiinţe-Arte

Urmaşii unor eroi. — Confratele „Fra Diavolo" de la „Ordinea" a vizitat pe maestrul Caragiale la Berlin. Au discutat muzică, literatură şi pe cînd vorbea maestrul, confratele nostru observă că :

...„începe să'i joace sub ochelari drăcuşori de o adorabilă ştrengărie, cînd îmi vorbeşte de piesa la care lucrează, şi în care apar urmaşii direcţi ai nobilelor figuri din „Noaptea furtunoasă" ediţiunile moderne pe hîrtie velină, ale lui Farfuride, Caţavencu, Agamemnon Dandanache, etc.

Cu ce mîndrie vorbesc ei de „iluştrii lor părinţi", cum se întăresc unul pe altul cu amintirea gloriosă a actelor de abnegaţie patriotică a „marei generaţiuni" din care au rentabila cinste de a se scoborî şi cît de hotăriţi sunt de a „merge înainte" şi de a urma cu credinţă „îndrumarea" lăsată de „bătrînii noştri !"...

E numai sarcasm cînd vorbeşte de această perfecţionată vermină care nu mai maltratează limba şi gramatica, nu mai practică şarlatania naivă, nu se mai face ridicolă prin idei rău-înţelese şi cuvinte prost întrebuinţate, dar care în schimu nu se dă înapoi de la nici o mişelie şi de la nici o josnicie, pe care le acoperă apoi cu un zîmbet sau cu un gest blazat, şi cu o frază frumoasă.

In sarcasmul acesta. însă în care este şi ură şi dispreţ şi desgust, mai este şi satisfacţia naturalistului care a isbutit sa colecţioneze cele mai rare şi expresive exemplare de paraziţi, şi satisfacţia aceasta devine aproape îngăduinţă dacă nu solicitudine, solicitudine dacă nu simpatie".

...Să sperăm că maestrul ne va da noua sa operă cît mai curînd şi cît mai desăvîrşită.

*

A apărut primul număr din noua revistă iaşană „Versuri" cuprinzînd frumoase bucăţi semnate de d-nii M. Cruceanu, I. M. Raşcu, Al. Viţianu, Cridim, V. Iorga, Bantaş.

Preţul 15 bani.—De conţinutul şi de genul revistei ne vom ocupa mai pe larg.

*

D. A. C. Cuza în interminabila sa serie din „Neamul Romînesc", va anexa Curtea Regală, care a trimis la Iaşi pe colonelul Brociner în vederea vizitei iubilare...

*

La Paris s'a convocat un congres al juriştilor din diferite ţări, în vederea discutărei mijloacelor pentru a se face educaţia sufletească a copiilor fără căpătăi, criminalii în germene.

*

Primul Congres de Sociologie în Germania, se va ţinea la Francfurt pe Main în Octombrie viitor.

El e organizat de societatea germană de Sociologie, întemeiată de savanţi ca Werner Sombart, Georg Simel, Ferdinand Toeunies şi Max Weber.

*

Directorul Operei din Viena are intenţia se zice, de a aduce pe Mascagni ca dirigent al orchestrei marelui institut de muzică.

In primul timp maestrul italian ar avea să dirigeze numai pentru montarea operelor italiane.

*

Miliardarul american Adrev Carnegie a oferit Regelui Italiei o sumă de 750 mii dolari pentru a crea premii destinate acelora cari se vor fi distins prin fapte eroice în viaţa socială.

Printr'un decret regal s'a dat urmar îndemnului american şi s'a creat instituţia cerută.

Se ştie că Andrew Carnegie a făcu, donaţiuni identice în Anglia, Franţa şi Germania. De America nu mai vorbim.

*

A apărut în biblioteca „Raţiunea" de sub direcţia d-lui prof. dr. Thiron : No. 3 : „Haeckel Savantul şi A. C, Cuza farsorul". Pr. 30 bani.

No. 4 : „La libre-Pensée en Roumanie". Pr. 50 b,

No. 5 : „La libre-pensée et l'Eglise en Roumanie". Pr. 30 b.

*

Savantul Thomas Edison a părăsit Europa după cîteva zile de şedere în Hamburg.

Intre altele a spus aci unor prieteni că Berlinul nu i-a prea plăcut. Prea mult a fost încunjurat de oameni şi prea mult... interviewat.

Cu toate aceste, acum se vede a sfîrşit vizita în Europa tot printr'un interview.

Afară dacă reporterii nu-l vor fi urmărind acum şi pe vapor !

*

STRUNA ZILEI

CAUZĂ ŞI EFECT

S'a autorizat a se vărui fără altă formalitate toate faţadele caselor, în vederea serbărilor iubilare.

Ziarul.

Teamă-mi este de femei—
Că, ascultînd poveţele,—
Vor vrea, mai mult ca de-obiceiu,
Să-şi văruiască... feţele.

INFORMAŢII

❑ **Suspendarea expedierei cerealelor.**—*Cu ocazia manevrelor militare din toamna anului curent, întrebuinţîndu-se un număr însemnat de vagoane şi maşini, la transporturile militare, direcţia generală a c. f. r., pune în vederea d-lor expeditori de cereale, că, în intervalul de la 14 | 27 Septembrie pînă la 1 | 11 Octombrie a. c., expediţiunile de cereale vor suferi întîrzieri, şi este în interesul d-lor a nu mai depune cereale în acelaşi timp, sub cerul liber, în gările în care nu vor fi locuri disponibile sub acopereminte, pentru a nu expune cerealele la ploi.*

❑ *După cum am anunţat alaltă-ieri, d. Solomon Haliţa a demisionat din postul de inspector al învăţămîntului primar, pentru a-şi relua catedra la seminarul Veniamin din Iaşi.*

Demisia a fost primită ieri, iar inspector a fost numit d. I. Basarabescu.

❑ D. Const. Sandu-Aldea a fost numit director al şcoalei superioare de agricultură de la Herăstrău, în locul d-lui N. C. Ştoianovici, demisionat.

❑ Comitetul executiv central al partidului liberal, a fost convocat să se întrunească, la clubul din Bucureşti, Joi, 22 c. ora 10 dimineaţa, spre a decide asupra campaniei politice.

❑ A fost transportat la spital d. dr. Senza, venit aseară cu trenul în localitate şi care în gara Bîrlad, căzînd de pe scara vagonului, s'a lovit grav la cap.

❑ Azi a fost internaţi la spital, lucrătoarea Aspazia Gheorghiu, de la fabrica Geller, căreia i-a căzut în cap o greutate, rînind-o grav.

❑ Numitul Gh. Dumitriu, răşniţar, domiciliat în str. Bărboi, aflîndu-se ieri în strada An. Panu, a fost apucat de colici şi vărsături, murind în stradă.

Serviciul sanitar a fost înştiinţat.

❑ Direcţia tramvaiului din Iaşi a fost condemnată de tribunalul Iaşi, s. I, să plătească 2000 lei despăgubiri d-lui I. Hefler, care a avut a suferi în urma unui accident de tramvai.

Eri, în recurs, la s. II, recursul direcţiei a fost respins.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este.

Noutăţi : Criza politică internaţională. —Sfîrşitul polemicei Radu Rosetti - G. Panu.

Cestiuni actuale. — C. Rădulescu-Motru : Origina partidului liberal. (Răspuns d-lui A. D. Xenopol). — S. Vengherov : Poporanismul rusesc, (trad. de „Unul care ştie ruseşte).

Cestiuni sociale. — N. Ştefănescu-Ya cint : Cauzele scumpirei traiului. — E. C. Decusară : Scrisori din Paris.

Literatură. — Haralamb G. Lecca : Contrast.—Leon Feraru : Mamei.—Const. Paul : Sonete.—Hans Heinz : C. 33.—De vorbă cu Oscar (trad. de G. D. Bilinsky). Wilde.

Istorie medicală. — D-r Florea Simionescu : Arta dresurilor la Romani.

Cronica ştiinţifică. — Emanuel Grigoraş : Noutăţi ştiinţifice : Holera.—Jupiter,—Legea lui Newton în fiziologie.

Insemnări : Politica tuturor Romînilor şi pisica cu clopoţei.—Memorii de princese.—Statuia lui Vodă Cuza.—Cînd cad frunzele.

Revista Revistelor : Luceafărul.—Revista Democraţiei Romîne. — Junimea Literară.—Mercure de France.—Revue Contemporaine.

Memento.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Cetăţeni Ieşani,

Cu ocazia jubileului de 50 ani a Universităţii noastre, vom avea în mijlocul nostru, oaspeţi numeroşi care trebue găzduiţi şi vă rugăm ca toţi acei dintre d-vosatră care i aţi putea primi să bine voiţi, a ne comuniba pînă Joi 22 curent, care sunt încăperile ce le puteţi închiria.

No. 19610
16 | 29 Sept. 1911,

❑ Iată subiectele principale de astă seară Sîmbătă, ale noului program cinematografic Pathé Frères din Sala Teatrului-Circ Sidoli :

Otrava Doctorului, mare dramă de artă, a cărei înscenare şi interpretare este încredinţată celor mai mari corifei ai teatrelor pariziane.

Vagabonda, mare roman însufleţit, cu d-ra Mystinguett în rolul principal—Recepţia unui şef african la malurile Nilului, vederi după natură—Rozalia şi fonograful, scene comice—Halucinaţiile lui Münchhausen, înscenare după celebrele legende—Salvare glorioasă, scene comice—Şcoala de gimnastică din Stokholm, vederi instructive—Pictorul fără braţe, scene artistice de varieteu—Visul detectivului Nick Winter, scene comice, precum şi cel mai nou număr din *Pathé-Journal,* cu evenimentele, sporturile modele şi telegramele însufleţite, care cuprinde între altele ;

O vizită la cardinalul Rampolla, la Mînăstirea Benedictinilor—Regele Italiei ia manevrele de toamnă—De la manevrele armatei franceze—Serbarea florilor la Londra—Regele şi regina Suediei la Ostersund—Ultimele creaţiuni ale modei pariziane—Imparatul Wilhelm la Altona etc. etc.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua şi mîne Duminică seara reprezentaţie la 9 ore.

❑ D. Alex. A. Badareu, care se află la Bucureşti, se'ntoarce Luni seara în localitate.

❑ **Pantelimon.**—Zilele aceste, d nii Dragomir Hurmuzescu şi Buşilă, proprietari în judeţul Vaslui şi d. Grossvald, bancher în oraşul Vaslui, au primit cîte o scrisoare, semnată Pantelimon, prin care sunt invitaţi a depune cîte 5000 lei, în pădurea Hîrşova, la locul numit la Ulm, altfel vor fi omoriţi.

Făcîndu-se cercetări, s'a constatat că autorul scrisoarei ar fi un cîrciumar, din judeţul Vaslui.

D. Penel, caligraf, a fost numit expert pentru a se pronunţa, dacă scrisul e în adevăr al cîrciumarului bănuit.

❑ Iată lista candidaţilor admişi să intre în Conservator ca elevi provizori în anul I, în urma concursului depus faţă de d-na profesoară şi diriginţă Sofia Teodoreanu şi directorul Elie Sibianu.

La clasul de Teorie şi Solfegiu : Barabule Dumitru, anul I, admis provizor, Buţureanu Vladimir, Badatlău Raul, Carare Ana, Gelber Ira, Gelber Malca, Ionescu N. Gh, Ionescu Trajan, Ionescu Lucia, Ionescu Aurel, Mihailescu Valentina, Popovici M., Ţurcanu Vasile, Trohin C., Tirian Elena, Vasiliu Cornelia, Samfirescu August, Lucia Schöntal, Eraclide Ana.

La Armonie : Olaga Elena, Pasmantirer Iacob, Pârvu Gabriel, Simionov Matei, Popovici C. Vasile.

Bel Canto : Badatlău Raul, Popovici Maria, Sadoveanu Enrieta şi Stoian Nicolae.

Violină : Schöntal Lucia, în anul preparator şi Alina Tarnovschi.

— Concursul pentru admiterea la clasele de piano se va ţinea la 19 Septembrie, iar pentru clasul de declamaţie la 20 Septembrie.

❑ Camera de meserii, se va întruni Mercuri 21 a lunei, la orele 7 seară. La ordinea zilei mai multe chestiuni importante.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

PUBLICAŢIUNE

Din mormintele de clasa II şi III din Cimitirul Eternitate, a căror termine au expirat, urmînd a se face în curînd desgroparea oseminteior şi îngroparea lor într'o groapă Comună pentru a se putea vinde din nou acele locuri.

Se aduce la cunoştinţa publică că acei ce doresc ca să reînoiască proprietatea mormintelor pe un nou period (30 ani pentru clasa II şi 10 ani pentru clasa III), vor trebui să depună la Casieria Comunală costul locurilor pînă cel mai tîrziu la 1 Ianuarie 1912.

Tot la această dată expiră şi termenul prescris de art. 23 din regulamentul pentru reclamarea monumentelor, împrejmuirilor de fier şi alte obiecte puse pe acele monumente, căci de la acea dată dacă nu vor fi reclamate, vor trece în proprietatea Comunei.

No. 19633. 16 Septemb. 1911.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Ultime INFORMAȚII

❑ *În cursul săptămînei viitoare Banca Națională, va rîdica scomptul cu jum, la sută.*

Bancherii din localitate au și rîdicat cu 1 la sută și în curînd îl vor rîdica încă cu 1 la sută.

Așa că se prevede o scumpire simțitoare a banului.

❑ *Ministerul finanțelor a cerut azi telegrafic, să se întrerupă lucrările la antrepozite. Așa că, ori-ce speranță a dispărut, ca vama să se mute înnoul local.*

Intreruperea are drept cauză probabilă faptul, că suma destinată a fost aiurea întrebuințată, S'a dat numai ordinul de a se ropsi grilajul, în vederra sosirei familiei regale.

❑ *D. Lahovari, ministrul de domenii, a făcut azi cunoscut, că urmînd să plece în străinătate, nu va putea să participe la serbările din Iași.*

❑ *Comitetul executiv conservator-democrat din Capitală, a fost convocat pentru mîine, la orele 6 seară.*

❑ **Serbările Jubilare.**—*Primarul a primit azi o telegramă, prin care i se anunță, că după ultimele dispoziții, familia regală va sosi în localitate, Duminică, 25 Septembrie, orele 4 jum. p. m.*

Familia regală va fi însoțită de d. P. P. Carp, și de toți miniștrii aflători în țară.

*

Poliția a luat azi cuvenitele măsuri, în ceia ce privește măsurile de siguranță, la sosirea trenului regal, și parcursul cortegiului, pînă la comandament.

Pe peronul gărei s'a rezervat un loc în fața căreia se va opri trenul regal. Acest loc va fi despărțit de restul peronului printr'o sîrmă.

Intrarea pe peron va fi liberă pentru toată lumea, reservindu-se pentru public două eșiri, una în dreapta și alta în stînga.

In spațiul rezervat și dispărțit prin sîrmă, vor lua loc persoanele oficiale, venite în întîmpinarea familiei regale.

*

Guvernatorul Basarabiei, însoțit de o numeroasă suită, va sosi Sîmbătă 24 Septembrie, cu trenul obicinuit de 4 și 20 minute.

Pentru guvernator s'au rezervat odăi la Otelul Traian,

Vor veni, contele Kancrin, guvernatorul Basarabiei, prefectul Chișinăului d. Lazu și doi reprezentanți ai Zemstvoului.

*

Comisiunea instituită pentru decorarea orașului, s'a întrunit aseară la Primărie.

S'a discutat felul cum va fi decorată piața Unirei.

Toată piața va fi aranjată sub formă de baldachin, legată în cele patru colțuri cu steaguri tricolore și brad.

In mijlocul pieței, pe locul unde urmează a se ridica statuia lui Vodă-Cuza se instalează o fîntînă țîșnitoare, frumos decorată. Sute de lămpi electrice vor da în timpul nopței, o lumină feerică.

*

Tot aseară, comisiunea a aprobat și celelalte planuri pentru decorarea orașului, toate alcătuite de d. architect Cugler.

*

Prefectul de poliție, a dat azi cuvenitele ordine, pentru a se transmite ziariștilor cîte o carte specială, vizată de prefect, prin care li se va permite circularea liberă.

*

Administrația comunală va lucra în permanentă pentre aceste zile.

Azi la orele 2 jum. se va alcătui programul serbărilor, în care va fi placardat pe zidurile orașului.

Programul e întocmai cel aratat de noi în numărul nostru de eri.

*

Mîne se va placarda pe zidurile orașului, un apel al primarului, prin care roagă pe cetățeni, de a închiria odăi pentru oaspeți, rugînd pe toți acei, cari au odăi de închiriat, să se ordoneze primăriei.

*

La otelurile principale s'au rezervat odăi, pentru persoanele cunoscute, care vin din București.

Poliția a admis otelierilor, de a spori tarifa odăilor cu 20 la sută.

*

Pînă în acest moment nu se știe încă, dacă direcția căilor ferate va acorda o reducere pentru zilele, cînd familia regală va fi în Iași.

Pentru zilele de 26 și 27 Septembrie, direcția căilor ferate a acordat mai de mult o reducere de 50 la sută, în vederea alergărilor de cai, ce au loc în acele zile.

*

Circularea pe străzi, în ziua sosirei familiei regale va fi liberă. Incepînd însă de la orele 3 p. m., se va interzice trecerea de camioane pe ulițele Arcu, Golia, Lăpușneanu și Carol.

Circularea trăsurilor va fi oprită, în momentul, cînd se va anunța sosirea trenului regal.

*

Repausul duminical va fi de fapt desființat pe ziua de mîne, poliția aprobînd cererea croitorilor de a lucra mîne, pentru a putea termina comandele primite în vederea serbărilor.

Și negețitorii, cari vor vroi, vor putea deaseminea ținea mîne prăvăliile deschise.

*

Pentru reprezentația de gală, de la Teatrul Național, s'a fixat programul următor:

a) Imnul regal.

b) Poema romînă de Enescu.

Ambele executate de orchestra ministerului de instrucțiune, sub conducerea d-lui Dinicu.

c) Versuri de Carmen Sylva, Anton Naum, zise de Dragomir.

Partea întâia se va încheia cu *Ursita*, piesă de d. Găvănescul, intovărășită de corul conservatorului, și superba muzică de d. Sibianu.

In partea a doua, se prevede concert dat de corul Mitropolitan. Doina executată de d. Burada pe vioară.

Spectacolul se va termina cu *Cantată festivală*, opera maistrului Mezetti.

*

Reparațiile la teatrul național continuă și în timpul nopței.

Azi va fi gata instalațiunea de apă, iar până în 3 zile tapițeria.

*

Luni dimineață, are loc la Conservator, o repetiție a *Cantatei* a d lui Mezetti.

La această repetiție a fost invitată și presa.

*

Din Cernăuți se comunică, că numeroși studenți și profesori vor sosi în Iași, cu prilejul serbărilor.

*

Ministerul de instrucțiune a pus la dispoziție asociațiunei studențești din localitate, suma de 2000 lei, pentru primirea studenților din București și de peste munți.

Fiecare facultate de pe lîngă universitatea din București, va fi reprezentată printr'un grup de 50 de studenți.

*

Marele colegiu universitar, care numără 54 de profesori, se va întruni mîne, la orele 4, la Universitate, pentru a se interesa de dispozițiile luare cu privire la serbări.

*

Azi a avut loc la Mitropolie o consfătuire la care au luat parte reprezentanții autorităților.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a fost pus în cunoștință de felul cum se va face recepțiunea familiei regale.

*

La toate serbările, vor participa cîte 25 de studenți. Toți vor purta costumul național, representînd portul național din diferitele unghiuri ale țărei.

❑ **Crima de la Golăești.** — La Curtea cu juri, se judecă procesul floroasei crime de la Golăești.

Se știe că femeea Anica Condurache, este acuzată, că împreună cu un amant al ei, anume Trofin, în noaptea de 10 Ianuarie 1911, ar fi omorît pe soțul ei, dîndu-i mai multe lovituri de topor în cap,—după care apoi i-a uns cadavrul cu gaz și i-a dat foc. Apoi a îngropat cadavrul într'un coșar, pentru a face să dispară ori ce urmă de crimă.

După o lună, de la comiterea crimei, femeea Anica, temîndu se că se va găsi cadavrul, unde a fost îngropat, de oare ce jandarmii au hotărît să facă săpături la locuința ei, în unire cu Trofin, l'a desgropat și i-au tăiat capul, mâinele și picioarele, punîndu-le într'un sac, cu care Trofin s'a dus și l'a asvîrlit în Prut, remănînd ca Anica să aducă în alt sac restul trupului, pentru ca să facă acelaș lucru.

Anica însă neputînd duce cadavrul până la Prut, l'a dus la casa părinților ei, Vasile a Pătămăriței, și l'a îngropat acolo, unde a și fost descoperit.

Anica și Trofin au mărturisit crima, la primele cercetări și instrucție și au fost dați în judecata Curței cu juri pentru omor, iar părinții ei, împreună cu un frate al ei, au fost dați în judecată, pentru ascunderea cadavrului.

Astăzi, numai Anica mărturisește Crima, invocînd ca mobil brutalitatea soțului și speranța de a fi luată în căsătorie de Trofin,—iar părinții ei, neagă de a fi ascuns cadavrul.

Toți ceilalți neagă.

Procesul continuă.

❑ *Astă-zi, Sîmbătă la orele 4 jum, va avea loc, la Uuniversitate, o consfătuire în care se va stabili, definitiv programul de recepție, a suveranuilor, și programul sărbărilor, care program va fi afișat mîne pe străzile orașului.*

Programul cuprinde tot ce am aratat eri, cu adaosul, că primarul va reprezinta suveranilor, la sosire, tablaua cu pîne și sare și va rosti o cuvîntare, prin care va ura bună sosire familiei regale.

Programul va mai arăta locurile ce vor fi rezervate autorităților.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ **Congresul federației avocaților.**—Primul congres al federației avocaților din Romînia, se va ținea în Iași în zilele de 6, 7 și 8 Noembrie.

Ședințele plenare vor avea loc în sala teatrului național, iar ședințele pe secțiuni în sălile Universității.

Ședința de deschidere a congresului va avea loc în dimineața zilei de Duminică, 6 Noembrie, orele 10 jum. La ora 2, aceeași zi, lucrări în secțiuni; a doua zi, 7 Noemb. lucrări în secțiuni, la ora 2 ședință plenară, la ora 7 seara, banchetul federației; Marți 8 Noembrie, dimineața, lucrări în secții, după prînz, ora 2, ședință plenară și închiderea congresului.

*

Congresul va avea trei secțiuni, cari vor pregăti, prin dezbateri scurte, lucrările ședințelor plenare. Fiecare secțiune va alege un președinte și un raportor.

Discuțiile adunărei plenare nu vor începe de cît după ce raportorul secțiunei respective va fi citit darea sa de samă.

Toate discuțiile vor fi strict obiective, ele se vor mărgini numai la chestiunile fixate prin ordinea de zi.

Membrii care nu pot lua parte, în persoană, la lucrările congresului, pot trimite secretariatului acestuia, odată cu adeziunea lor, rapoarte scrise, memorii și monografii cu privire la chestiunile hotărîte.

Toate lucrările congresului (dezbateri rapoarte, comunicări, deziderate, etc.) se vor coordona cu îngrijire și se vor aduna în volum.

Taxa de participare, destinată pentru acoperirea tuturor cheltuelelor necesare, este de 25 lei, în care se cuprinde și cotizațiunea pentru banchet, socotită a 20 lei tacîmul.

Chestiunile cari vor supuse desbaterile congresului, vor fi împărțite în trei secțiuni.

Secțiunea I, chestiuni de legislație, va cuprinde următoarele:

I. Teoria riscului profesional în materie de accidente de lucru este compatibilă cu teoria legală a quasi-delictelor? E bine și necesar ca legiuitorul să intervie în această materie cu o lege specială?

II, Care sunt neajunsurile pe care le oferă juriul în materie criminală? Este această instituție la înălțimea chemărei sale? Ce îndreptări i s'ar putea aduce?

Secțiunea II. Chestiuni de doctrină, va cuprinde următoarele:

I. Care este fundamentul dreptului de intervențiune al statului, în materie contractuală? Care este domeniul și limitele acestui drept?

II. In cazurile în care tribunalele noastre au de examinat cuprinsul și aplicațiunea unei legi străine, violarea acesteia dă drept părței vătămate de a uza de calea recursului?

Secțiunea III. Chestiuni profesionale:

Care sunt neajunsurile legei pentru organizarea Corpului? Ce măsuri de îndreptare se pot lua, pentru a o face mai corespunzătoare necesităților recunoscute?

❑ O ceată de hoți a încercat aseară să prade pe d-na Ana Bacinski din str. Florea. Auzind zgomot numita d-nă, a eșit să vadă ce ie. Unul din ei a lovit-o cu un ciomag în cap, apoi a luat-o la fugă. Rănita a fost transportată la spitalul Pașcanu.

❑ Un concediu pînă la 23 Septembrie inclusiv a fost acordat d-lui judecător de ședință D. Volanski.

❑ **Judiciare.**— Lipovenii Alexieff și Teodoroff, bănuiți de autori ai crimelor, făptuite dar neisbutite, asupra cîrciumarului Leibovici, soției și fetei lui au fost trimiși la cabinetul III de instrucție.

— La același cabinet de instrucție a continuat astă-zi instrucția privitoare la crimile scopiților.

— A fost respinsă cererea de eliberare pe cauție făcută de cei doi jandarmi rurali, învinuiți de lovituri cari au produs decesul băetanului Roată din Cucuteni.

— S'a fixat la 800 lei cauția pentru eliberarea provizorie a covrigarului falit Andini.

— In camera de consiliu a secției I a tribunalului s'au deschis astă-zi testamentele defuncților dr. Iuliano și general Baldovin.

Averea defunctului doctor se urcă la 55000 lei.

— La secția II a Curței s'a amînat astă-zi procesul falimentului fraudulos Kiva Lemel Weinștein.

❑ Azi, la ora 8 jum dimineață, a încetat din viață Const. Gheorghiu, în etate de 75 ani, fost multă vreme maistru la școala de Arte și Meserii din Iași.

Inmormîntarea vă avea loc Duminică, ora 2 p. m., la cimitirul Eternitatea.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iași" se ocupă de „Urmarea unui capitol—Dispariții fără regrete—O schimbare nemotivată—Intre Vasile Lupu și Cuza Vodă—Turnul Goliei rătăcit—O extremitate a Iașului—Intărituri vechi—Pe cînd pîndeau vrăsmașii—Ce și amintește d. Iorga—Literatura sminteiei—De la Eminescu la A. C. Cuza—Naționaliștii se judecă...—Un credincios anti-religios—Monumentul prigonit—Intre foc și apă".

Ultima oră

București 17 Septembrie

Conflictul Italo—Turc

DECIZIA GUVERNULUI TURC

Constantinopol. — Guvernul a hotărît să nu se împotrivească unei debarcări a Italienilor la Tripolis.

REMITEREA ULTIMATUM-ULUI

Constantinopol. — Nota de răspuns a Porții la ultimatumul italian, a fost remisă ambasadei italiane azi dimineață. Poarta declară că este gata să negocieze asupra concesiilor economice către Italia și asupra recunoașterei particulare a Italiei în Tripolitania, sub condițiunea păstrărei statului quo. In ce privește drepturile superioare ale Porții și tratatelor în vigoare și sub presupunerea că o ocupațiune nu va avea loc, Poarta făgăduește că nu va face nici o schimbare militară în timpul negocierilor.

ITALIA A ÎNCEPUT OPERAȚIUNILE

Roma.—Ziarele „Tribuna", „Giornale d'Italia", „Corrier d'Italia" și „Messagere" au publicat edițiuni extraordinare, cuprinzînd depeși din Tripolis, cari anunță că vapoarele italiene cari încrucișează în largul mărei, și au îndreptat reflectoarele asupra Tripolisului. Vaporul Hercules a plecat azi din Tripolis cu 5000 de Europeni.

S'a pregătit lucrarea diplomatică pentru ambele eventualitătți ale răspunsului Turciei la ultimatum.

INUNDAȚII

Turnu-Severin.—Se semnalează mari inundații în județ, în urma ploilor căzute în ultimele zile.

DECLARAREA RĂSBOIULUI

Berlin.—Declarațiunea de război italiană, a fost cunoscută eri după amiază la ora 3.

MOARTEA UNUI AVIATOR

Jannishal.—Lîngă Berlin căpitanul aviator Eugelhard a căzut și sucombat îndată, din cauza rănilor primite.

RĂZBOIUL DECLARAT?

Roma.—Italia și Turcia sunt în războiu la ora 2,30 p. m.

NOI COMPLICAȚIUNI

— Conflictul Turco-Grec —

Viena.—Ziarul „Neue Freie Press" anunță că Turcia are intențiunea de a cere Greciei în forma cea mai energică ca cabinetul din Atena să declare în termenul cel mai scurt, că se dezinteresează de Creta.

Cercurile diplomatice cred că dacă cabinetul din Atena nu dă o declarațiune mulțimitoare, Turcia ar decide să execute operațiuni militare la granița Tezaliei.

HOLERA IN ȚARĂ

București.—Un caz de holeră s'a declarat la Tulcea.

*

București.—Direcția sanitară a luat măsuri, pentru o mai riguroasă pază a fruntierilor din spre Basarabia.

Se știe că acolo holera face mari ravagii.

*

Brăila.—Față cu cazurile de holeră din județ, autoritățele au interzis intrarea țaranilor în orașul Brăila.

*

Piatra N.—In județ s'a constatat un nou caz de holeră.

Războiul Italo—Turc

PRIMELE ÎNCĂERĂRI

— Abdicarea Sultanului —

Roma.—In urma respingerei ultimatumului, Italia a dispus ca fota să ocupe Tripolit.

*

Paris.—O telegramă sosită la ora 12 anunță că flota italiană a început bombardarea Tripolisului.

*

Paris.—După o altă telegramă, flota italiană a fost respinsă de către turci. Colonia italiană s'a refugiat în Palatul ambasadei care este inviolabil.

Constantinopol.—Se afirmă că generalul Aubri, comandantul flotei italiene, a cerut Valiului din Tripolis ca predea orașul fără vărsare de sînge. Valiul a răspuns, că turcii vor lupta pînă la ultima picătură de sînge.

Știrea că orașul Tripolis ar fi fost predat, se desminte.

*

Paris.—Se anunță că trupele turcești au scufundat două șalupe italiane.

La Tripolis a sosit fostul atașat militar pe lîngă ambasada turcă din Paris, care a luat comanda trupelor din Tripolis.

*

Berlin.—Germania s'a declarat gata de a lua protecțiunea italienilor din Turcia.

*

Constantinopol.—Ministrul Italiei a părăsit capitala Turciei.

*

Roma.— Ministrul Turciei a părăsit Roma.

*

Constantinopol.— Aseară a avut loc o întrunire a tinerilor turci. S'a hotărît a se cere abdicarea Sultanului, care e făcut răspunzător de ultimele evenimente.

GERMANIA APĂRĂ PE ITALIENI

Roma.—Germania va lua asupra sa apărarea avutului și vieței italienilor cari locuesc în Turcia.

Agravarea conflictului

Constantinopol.—Consulul italian sfătuește pe toată lumea să plece.

BETTY SAMET

JULIUS ȘTRICH

LOGODIȚI

Lespezi *Piatra.-N.*

In locul ori-cărei alte înștiințări

Se caută un bun rîndaș cu referente și certificate satisfăcătoare. A se adresa la d. Moritz Wachtel Iași.

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalațiuni de apă și canal de **prima calitate** pentru sezonul de față, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, invităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalații de apă și canal la biuroul nostru de instalațiuni particulare pentru apă și canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atențiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalațiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă și canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales și conștiincios și de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanțiile unor instalațiuni solide, sigure și avantajoase,** executate repede și uniform, adică fără înăduituri vătămătoare la marginea proprietății.

DIRECȚIUNEA

Societății Union Bangesellschaft

secția instalațiunilor particulare și de racordări, **str. Păcurari No. 3**

Practicant *cunoscînd franceza și germana se caută la magazinul de manufactură en-gros Anglo-Român frații Herșcovici, Str. Stefan cel Mare, Iași.*

De vînzare și de închiriet

casa din str. Carol Lueger (40 de Sfinți) No. 9.

Adresa Zoe Stratulat Păcurari 166.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absolvire a cursului Liceal.*

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesional programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL

(născută General P. Botez)

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Coridina. Remediu radical contra bătăturilor şi menturilor la picioare. *Sticla 1 leu,*

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturainlui care face atîtea neajunsuri.

Costul cutioarei 50 bani.

Dentol. *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntîmpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi.* *Elixirul 2 lei sticla.* *Praful 1.50 b.*

Pasta 1.25 b.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI – Str. Lăpuşneanu 32 – IAŞI

— Casă de increderе, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

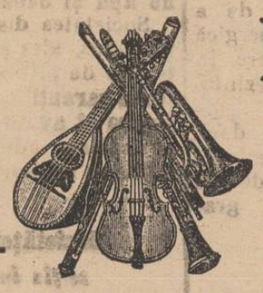

Instrumente Muzicale şi Accesorii

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

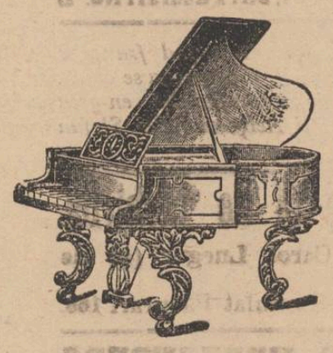

Piane şi Planine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

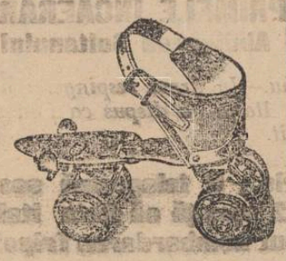

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Cereţi numai:

Partumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— IRUSCIUC —

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1402 Marți 20 Septembre 1911

Politica economică

Odată cu chestia tramvaielor, d. Al. Marghiloman a rîdicat și problema economică a guvernului pe care-l conduce de fapt.

De bine, de rău, partidul liberal și-a tras linia sa de conduită economică.

Liberalii s'au declarat de multă vreme partizanii capitalului național și sunt potrivnicii neîmpăcați ai banului venit din străinătate. Protecționiști în materie de schimb internațional, partizani ai desvoltării unei industrii naționale,—programul economic al partidului liberal îmbrățișează întreaga noastră viață financiară și industrială.

Neaparat, ar fi multe de zis asupra acestui fel de-a vedea lucrurile. Și nu o singură dată am combătut conceptul economic liberal. Dar, în definitiv, nu despre aceasta va fi vorba, în rîndurile ce urmează.

*

Chestia e simplă; partidul liberal are un program economic bine definit, pus în lucrare de multă vreme și deci cunoscut țării întregi, cunoscut și d-lui Al. Marghiloman.

Societatea comunala a tramvaielor din București, face parte din acest program liberal.

Alături de Casa Rurală, de Societatea pentru locuințele eftene, Soc. comunală de tramvaie a eșit din aceiași concepție economică, proprie liberalilor.

D. Al. Marghiloman a lovit fără milă în această întreprindere liberală.

Intrebarea ce se pune acum, e aceasta: este d. Marghiloman adversar *din principiu* al politicei economice liberale, sau lovit-a d-sa Societatea de tramvaie *în particular*?

Și întrebarea aceasta e cu atît mai mult la locul ei, cu cît la 1906, cînd guvernul conservator de sub președanția d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, a încercat să rezolve chestia terenurilor petrolifere ale Statului—actualul ministru de Interne se afla alături de liberali, în societatea *ad hoc* „România" și se opunea la darea în întreprindere a petrolului către străini.

Așa dar, la 1906, d. Al. Marghiloman, se afla alături de liberali, în materie economică. Azi, d-sa se arată cel mai vajnic adversar al acestei politici.

Așa fiind, nu crede d. Marghiloman că are obligațiunea morală de-a explica țării cauza acestei schimbări de atitudine?

Și ar fi foarte interesant să știm dacă d. Al. Marghiloman, care reprezintă vederile autorizate ale guvernului, a ajuns la convingerea că activitatea economică a partidului liberal nu corespunde cu nevoile reale ale țării, sau dacă d-sa s'a năpustit asupra Societății tramvaielor, în chip izolat.

*

Dacă suntem în ipoteza a doua, adică dacă d. Marghiloman are obiecțiuni de făcut numai cu privire la constituirea societății de tramvaie în drept suntem să ne întrebăm; împărtășesc și colegii d-sale din guvern modul său de-a vedea? Dacă da, atunci de ce d. Ion Lahovary nu se atinge de Casa Rurală, concepută la fel cu Societatea de tramvaie? De ce Societatea pentru locuințele eftene a fost lăsată în pace?

Ori, faptele acestea ne dau dreptul să presupunem, că d. Marghiloman, e izolat în guvern, că acțiunea sa violentă contra tramvaielor nu e împărtășită de colegii săi din guvern, nu e aprobată de ceilalți miniștri, cari dacă ar aproba-o, ar trebui să procedeze la fel cu celelalte așezăminte liberale, dependinte de ministerele lor respective.

*

Dar se poate întîmpla, că d. Al. Marghiloman să-și fi schimbat atitudinea sa de la 1906, cînd cu societatea petroliferă „România", și din partizan al politicei economice liberale să fi devenit azi adversarul ei. In cazul aceasta situația e și mai dificilă.

Intrebarea ce se pune acum e următoarea: d. Marghiloman vrea să dărîme, a început chiar să dărîme așezămintele liberale, ce va pune d-sa în loc? Cu alte cuvinte, care e programul economic al guvernului?

Cînd d. Carp se afla în opoziție și cînd s'a prezintat la d-sa o comisie a meseriașilor cari luptau pentru eftenirea traiului, actualul ministru președinte a zis acelei comisiuni: „aduceți-mă la putere și vă deschid granițele".

Ei bine, d. P. Carp, a venit la putere, e azi ministru de finanțe. Ba ceva mai mult, cu prilejul votărei legei pentru eftenirea traiului, d. Carp a modificat cîteva articole din tariful vamal—dar despre „deschiderea granițelor" nici vorbă.

Iată de ce nu suntem de loc orientați cu privire la politica economică a guvernului.

In ce privește situația ce se va creia industriei naționale, iarăși nu știm nimic. D. D. Nenițescu, care pare a-și fi luat rolul în serios, a întocmit chiar un proiect de lege pentru încurajarea industriei naționale, despre care însă nu știm nimic.

Totuși din punct de vedere principal, putem pune întrebarea: are de gînd d. Nenițescu să protegiască industria națională? Dacă da; atunci cum poate d. Carp, să deschidă granițele, știut fiind că cea mai puternică protecție a industriei noastre e tariful vamal. Dacă d. Carp are într'adevăr de gînd să deschidă granițele, atunci la ce mai servește legea d-lui Nenițescu, chiar dacă ar fi genială?

*

Din cele ce preced cetitorul și-a putut da seama că guvernul actual e cu totul lipsit de busolă economică. D. Al. Marghiloman, lovind în societatea tramvaielor [illegible] vid, a făcut operă negativă, fără multă seriositate economică; trăsătură politică izolată fără nici o înrîurire asupra vieței noastre economice. Politica economică a celorlalți miniștri e în contrazicere și cu spusele fiecăruia din ei și în desacord dela ministru la ministru. Haosul cel mai neînțeles domnește în guvern. Opera unui membru al cabinetului anulează și paralizează pe cea a celuilalt ministru.

Din acest punct de vedere dar, încercarea d-lui Marghiloman rămîne operă personală, pornită din dorul satisfacerei unei ambiții personale a ministrului de interne, și fără înrîurire asupra programului economic al guvernului, încă destul de nelămurit.

Regele și jubileul Universității

Trebuie să osebim sosirea în Iași a familiei regale, de serbările jubilare ale d-lui Bogdan. Trebue să salutăm cu respect sosirea familiei regale și să acoperim cu dispreț farsa ce-a făptuit-o analfabetul rector, cu jubileul.

Căci jubileul acesta va da un fiasco dureros și trebue să se știe a priori, că cu toții din Iași am fost contra serbărilor inscenate de reclamagiul bolnav.

In primul rînd, universitarii. La întrunirea de ieri a marelui colegiu universitar, întrunire ce coincida cu ajunul serbărilor, n'au venit decît 18 profesori. Din acești profesori — zece sunt debitorii rectorului pe polițe. Dacă n'ar fi existat sistemul odios al rectorului girante de cambii, n'ar fi venit nici atîția.

Mai bună dovadă de opunerea profesorilor universitari la jubileul Universității—nici nu se poate.

Nici nu s'ar putea să nu se opună. Un așezămînt cultural nu poate jubila asemenea unui om. Un om poate jubila cînd împlinește 50 ani de viață—căci jubileul acesta ar fi un simplu pretext de petrecere. O instituție culturală nu trebuie să jubileze numai pe numărul anilor de existență—ci și atunci, sau numai atunci, cînd a produs ceva.

Jubileul d-lui Bogdan, după programul serbărilor, pare a se fi distins pe tărîmul sportului. Căci acel program nu conține nimic privitor la știință, dar abundă în jocuri de foot bal, în skating, și în curse de cai.

De aceea lumea universitară cuminte, aceea care vede că nu suntem încă copți să jubilăm cultural, va sta la o parte. Rectorul va putea, cu prilejul serbărilor, să se umfle în loji, în trăsură regală și să ciceroniseze pe savanții din străinătate în focarele culturale ale Iașului, unde domnișoare în tricouri și domni desbrăcați de surtuce—își vor arunca mingi—cu toată gentileța ce comportă acest joc importat din Anglia.

Dar chiar rectorul va fi destul de deștept, sau macar atît de deștept, ca să nu prezinte, unui medic strein, traducerea vre-unui act medico legal—făcut chiar și acela de d-rul Bogdan—cu mîna altuia.

Nici nu-i va arata, credem, batista jubiliară sub care votează, la Universitatea din Iași, anumiți savanți.

Să diferințiem bine dar: să salutăm cu profund respect pe Augștii mosafiri—să desprețuim cu profund, opera de carnaval a ridicolului.

Lealitatea d-lui Take Ionescu

Independența Romînă *se ocupă de șeful și de partidul nostru, într'un articol de ieri, întitulat „Răspîntia."*

E în dreptul său confratele.

Dar și noi exercităm dreptul nostru [illegible] care le stabilește ziarul liberal între cutare și cutare elemente conservator democrate, la cari descoperă tendințe diferite, și contra înjuriei ce face d-lui Take Ionescu, considerîndu-l capabil de a-și sacrifica prietenii pentru convenințe personale.

Ca ori-ce om, d. Take Ionescu poate să-și aibă defecte. Unul singur este incompatibil cu natura sa: în toate transacțiile sale politice, fără nici o excepție, șeful nostru a căutat în totdeauna să dea mai mult de cît primea.

Prin urmare, nu față de partizani devotați ar putea vreodată, d. Take Ionescu, să practice trădarea ori să-i părăsească—și mai puțin să-și dea aparența unei micșorări a prieteniei adînci și a viei gratitudini care îl leagă, în mod indisolubil, *de cei care au avut, au și vor avea încredere într'însul, pînă la atingerea scopului pe care-l urmăresc împreună.*

Noi—fără ca aceasta să ne fi turburat judecata ori liniștea sufletească, noi vedem cu mirare pe Independența *avînd aierul să puie la îndoială lealitatea d-lui Take Ionescu.*

Era transacțiilor

Cînd ministru de Interne e mușamalizatorul Mușei-Mici și președintele specialist al consiliilor de administrație de la toate societățile forestiere, — nu se putea ca „specialiștii" din codrii Neamțului, să rămînă împovărați de osîndele bănești și poate și penale, cu care justiția le-a înfierat actele de vandalism făptuite în pădurile din Neamț, împotriva averei Statului.

D. Dimitrie Corbu, primarul de eri de la Piatra-N., e azi deputat și unul din stîlpii rezistenți ai regimului. Un astfel de om — un adevărat corb alb — nu putea rămîne, cu hotărîre penală împotrivă-i. Cealaltă jivină junimistă din Neamț, d. Șoarec, era în aceiași situație ca și Corbu. D. Ioan Lahovary, om milos și civilizat, s'a gîndit să facă o mică înlesnire d-lui Șoarec și în adevăr, ziarele au anunțat că avocatul Statului a cerut justiției să suspende procesul Șoarec de oarece Ministerul tratează o transacție cu delicventul.

Ne-am plîns și ne plîngem fără încetare că țara a fost despădurită, că climatul nostru s'a schimbat în defavoarea noastră, că inundațiile au devenit accidente obicinuite la noi în țară. Cu toate acestea devastatorii pădurilor noastre se bucură de-o solicitudine de bine-făcători. O serie întreagă de persoane avute și influente din Piatra-N. au fost descoperite a fi tăiat fără drept și fără milă frumoșii noștri codri și cu toate că justiția și-a făcut datoria față de acești delicvenți, miniștrii s'au arătat de-o lărgime de neîngăduit.

Bietul Pantelimon e urmărit ca o fiară de-o întreagă armată de jandarmi rurali și agenți secreți, iar Pantelimonii ceilalți din codrii Neamțului se bucură de o impunitate scandaloasă, ba încă li se face cinstea unor transacțiuni cu Statul.

Cazul d-lui Șoarec constitue un scandal fără pereche, un precedent periculos cu cele mai grave urmări pentru masivul nostru forestier, atît de păgubit și pînă în prezent.

EDILITATE

O representație de gală

Administrația comunală nu are de cît o singură grijă: organizarea representației de gală, de la teatrul național. Celelalte chestiuni au fost resolvite repede, fără nici un înconjur. Restaurarea teatrului național a fost dată d-lui colonel Isvoreanu, — decorarea orașului d-lui deputat Cerchez.

Explicația e admirabilă: d. colonel Isvoreanu se pricepe în zidărie, d. deputat Cerchez e inginer.

Era cît pe ce să uit o disposiție admirabilă, luată de administrația comunală. A însărcinat pe d. Dragomir cu montarea *Ursitei* d-lui Găvănescul. Tristă iar prezentatorul ei d. Dragomir.

Incă nu cunoaștem condițiunile, în care Dragomir a acceptat să monteze piesa d lui Găvănescul, dar judecînd, după cele ce se văd la Primărie, bănuim că sunt condițiuni serioase.

Dar în sfîrșit, lucrurile s'au aranjat și nu rămîne, de cît să se lanseze Invitațiunile pentru această representație.

Ținem aci, să înregistrăm un semn, anume că multă lume dorește să intervetească ordinea spectacolului, așa ca prima parte să fie ocupată de corul mitropolitan, concertul d-lui Burada și cantata d-lui Mezetti, rămînînd ca spectacolul să se sfîrșească cu recitarea lui Dragomir și ursita d-lui Găvănescul. Se va cruța familia regală și nu va fi nevoe să reție pe Suveran pănă la sfîrșitul spectacolului și va fi o fericire pentru publicul ieșan, căci va scăpa de o plictiseală enormă.

Spuneam aceasta la apreciarea d-lui Greceanu.

Merge însă greu cu plasarea biletelor. Cererile sunt numeroase, fie-care partizan se crede în drept a-și exhiba neamurile și administrația se găsește în grea încurcătură.

Era un mijloc mult mai practic.

Era a se profita de împrejurări și a se veni in ajutorul victimelor inundației din Moldova, punînd în vînzare biletele pentru reprezentațiunea de gală, cu prețuri mai urcate. Se făcea o operă umană, la care nimeni nu ar fi putut obiecta. De alt fel aceasta nu ar fi fost pentru întâia oară.

Felul cum se procedează azi, va nemulțumi, probabil, pe toată lumea.

S.

OAMENI ȘI LUCRURI

RAZE DE LUMINA

E o nedreptate că de cîte ori se vorbește de ziare, se i-a în seamă numai activitatea și rolul gazetarilor, adică a acelor cari scriu ziarul și din cale afară puțin—misiunea unui factor foarte însemnat în existența presei: depozitarii, și în genere, acei cari ajută la răspîndirea gazetelor.

Ne a suggerat această reflecție o întîmplare cu totul recentă—crearea unor noui chioșcuri destinate desfacerei gazetelor, chioșcuri așezate în anumite regiuni ale orașului, unde pînă acum nu existase măcar posibilitatea pentru public de a-și procura ziarele dorite, din cauza izolării acelor puncte. E vorba de cartierul Sărăriei și mai cu seamă de cartierul Tătărașilor, prevăzute acum, amîndouă cu cîte un chioșc elegant din inițiativa depozitarului Brumer, o veche și bună cunoștință a breslei gazetărești din a doua Capitală.

Tatarașul cu deosebire nu ispita nici odată pe harnicii distribuitori de ziare cu numărul, pentru motivul bine cuvîntat că folosul nu putea răspălti osteneala,—vînzarea nu recompensa lungimea drumului, casele fiind rare, trecătorii puțini la număr și cărturarii din partea locului foarte puțin curioși să afie noutățile zilei cu repeziciunea cu care vrea să le cunoască, de obiceiu, cetitorul din centrul orașului.

Noi orășenii suntem un produs al gazetarilor. In lumina lor ne am educat așa fel în cît nu putem exista fără a avea ziarul la îndămînă. El trebue să ne insoțească pretutindeni; trebuie să-l avem și în călătorie, în ori-ce timp, întocmai cum credinciosul nu poate trăi fără rugăciuni.

Nu tot așa și locuitorul cartierelor mărginașe.

El are curiozitatea mai redusă; mentalitatea lui e mai puțin făurită după chipul gazetei favorite. Iar chiar dacă este cetitor al ziarelor, le citește cu răbdare și mai cu seamă cu întîrziere.

Dar toate au un capăt și toate se schimbă cu vremea. A trebuit să vină o vreme ca și tăcutul cartier al Tatarașului să între în rîndul celorlalte și ca, aici ca și în alte puncte ale orașului, trecătorul să poată găsi la îndămînă gazeta care-i place, gazeta cu care s'a obișnuit.

E unul din cele mai mici evenimente posibile—în aparență,—înființarea unui chioșc de gazete. Nu vinde oare și chioșcul Vălenilor de Munte toate gazetele... pariziane în fața hotelului Traian, de aproape doi ani de zile și ziarele n'au consacrat lucrul drept un eveniment cît de mic?

Dar un chioșc în inima Tatarașilor are cu totul alt rost și altă importanță. El [illegible] sit; el proorocește o apropiată creștere a contingentelor de cetitori și poate *crea* cetitori noi, ceea ce însamnă un cîștig incalculabil de mare, nu prin cifra în sine a noilor cumpărători, — dar prin faptul că e o treaptă nouă, urcată pe scara culturei. Din acest punct de vedere face, negreșit, un real serviciu publicisticei în genere acel ce are curagiul și spiritul de inițiativă de a deschide nuoi debușeuri și nuoi orizonturi pentru ziare, nuoi artere în care să circule cîte un strop din sîngele cald, din organizmul viu, din pulsul tot mai puternic al vieței gazetărești.

Rodion

VORBE BUNE

de FLORIAN I. BECESCU

Sunt multe lucruri, cari se petrec zilnic în lume, în societatea noastră, dar pe care mulți nu le observă pentru că, valsul vieței ne smulge de la observație, amețindu-ne.

Cele ce le voiu spune le știi și D-ta si D-lui, și o să ziceți, așa este! Dar societatea noastră deplorabilă sufere între altele de una: e fățarnică, una gîndește și alta face! Nimeni n'are curajul părerilor sale, toți se închină prejudecăților, adică părerilor nesănătoase a unor oameni neserioși și fără personalitate.

Și o să ziceți: așa este! dar n'o să faceți nimeni așa.

Suntem fățarnici, suntem nesinceri și principala boală a omenirei e prostia, nu e răutatea.

Gîndiți puțin și'n toate relele omenești, la bază veți găsi prostia, adică întunericul minții.

Căci trebue să fie tare prost domnul X care se teme să salute'n stradă pe d-na Y, femeia cutăruia, pe care o cunoaște, pentru că d-na Y nu e tocmai luxos îmbrăcată și dacă'l vede lumea salutînd'o n'o să'l mai considere drept ceia ce crede el că este.

E prudent! vor zice unii. E înfumurat! vor zice alții. Alții îi vor zice „altceva", iar eu zic că e prost. Același domn sărută mîna în public și în toate ocaziunile d-nei W, pe care el singur o știe compromisă și cu moralitate de plîns. Nu e prost domnul?

Insuși valoarea și onorezi viciul, pentru că, viciul fișie 'n mătase! E prost pentru, că se teme de prejudecăți, nu de judecata sănătoasă! Cine nu radiază singur și așteaptă raze de afară, ca să strălucească și el puțin, acela e prost, ori unde l'ar fi urcat valurile sociale.

Omul inteligent şi de valoare, ştie că nimic nu'l poate compromite, decît faptele lui, necum cinstirea meritului modest ori a virtuţei în chembrică. O, prostule! Cunosc zeci şi sute de canalii cari te salută respectuos la răspîntii şi te socotesc amic în unghere ne bătute de lume, şi cari te privesc de sus, ori te evită pur şi simplu, cînd alăturea de el străluceşte vr'un protector croit aproape din aceiaşi stofă, ca şi dînsul.

— Cine era d-l cela, prost îmbrăcat care te tutuia?

— Un protejat al meu, un nenorocit, un prieten din copilărie, înţelegi...

Cunosc şi tipul „semi canalie" care imitează pe cei de mai sus, de teamă n'are curajul opiniilor lui.

Din lipsa acestui curaj decurg apoi atîtea rele'n lume. Zîmbeşti pungaşului Sfeterisescu şi te măgulesti cînd eşti admis în anturagiul său, fiindcă toţi ceilalţi cari i-au creat aureola, de care tu te mîndreşti, sufer de aceiaşi boală ca şi tine: n'au curajul opiniei lor! Dacă numai o oră, toţi ar avea acest curaj, aureola ticălosului ar pieri, mirajul s'ar stinge, iar tu te-ai vedea cît eşti de mic, o prostule!

Prostule! prostule! prostule! de ce n'ai curaj! De ce nu vorbeşti cum ţi-e graiul, de ce nu umbli cum ţi-e umbletul, de ce nu te îmbraci după gust şi mai ales după putere!? Cunosc dame care se vînd ori se'nprumută ca să poată figura la o serbare, la un bal, ca o regină. Şi lumea totuşi, în fond, nu se'nşală, căci dacă ceilalţi îi fac temenele hainelor greu plătite, toţi cunosc misterul originei lor. Şi cînd reuşita e de a fi complectă, nu e o prostie să faci acest zadarnic sacrificiu al... cinstei şi liniştei tale sufleteşti?

Soţii onorabile îşi necăjesc bărbaţii, să le îmbrace, nu pentru că ele ar dori, dar... ca să nu le rîdă lumea! Vor modă şi ele, n'au curagiul de a trece drept ceia ce sînt, le e teamă de desconsideraţia lumei, ne ştiind că unica şi cea mai sănătoasă consideraţie e respectul de tine însu-ţi. Ce-ţi pasă de lume, Doamna mea!

Lumea e bolnavă! Lumea nu consideră nimic, într'adevăr. Toate consideraţiile de care se bucură cele pe care le invidiezi, nici una n'are consistenţă, toate sînt făţărnicii în vederea unui interes meschin. Lumea e bolnavă fiindcă e întunecată! Chiar admiraţia şi respectul pentru genii nu e de cît o modă interesată, o vanitate, un sport.... „intelectual"! Nu crede de cît în virtute, în meritele d-tale proprii, şi n'ai de cît o ţintă: iubirea sinceră a bărbatului, a familiei, a muncei, — şi luptă pentru perfecţiunea sufletului d-tale. Si ani lasă urmăşilor.

Impuneţi părerile! Părerile oamenilor de cinste trebuesc impuse societăţei; ele ar fi ca uişte lămpi electrice în întunericul unei peşteri nepătrunse. Numai ele au dreptul să pătrundă în lume! Capriciile şi şovăelile nemernicilor şi ale cîrmuiţilor de pofte şi de viciu, n'au meritul nici dreptul de a servi drept legi — societăţei care numai cînd va fi sinceră, va închide gura poeţilor ce plîng după fericire. Ai curaj şi credinţă că tot ce e bun şi drept şi statornic în luptă va învinge mai curînd sau mai tîrziu, şi că, trupa degeneraţilor va trebui să dea 'napoi, se va nimici, ori se va preface. Nu te teme de nemernic ori cît de frumos ar fi reprezentat, căci puterea şi fapta şi vorba lui, sînt ca zăpada în faţa focului convingerei tale cinstite.

O mie de ticăloşi nu fac de cît doi oameni cum se cade, cînd aceştia nu vor dormi.

Societatea trebue supusă legilor cinstei sufleteşti, căci altfel mergem spre nebunie.

Dar, nu fii făţarnic, nu te lua de cît după legea bunului simţ şi după ordinele onoarei — regină astă-zi detronată. Nu dispreţui meritul modest şi fără fast, şi iubeşte'l şi ia'l drept tovarăşi.

Nu'ţi strînge inima de visul batjocoritor al îmbuibatului care 'ţi ironizează sărăcia, voind să descurajeze în tine ceia ce el nu are: meritul şi cinstea! Nu invidia păpuşile lăbărţate şi la suflet şi la trupul peste care sclipesc, giuvaeruri a căror origină îţi va revolta pudoarea, ci mîndră, curagioasă şi demnă, treci în haina ta săracă şi muncită pe drumul pe caze trebui să'l laşi şi mai neted viitorului!...

In faţa curagiului tău, în faţa podoabelor voastre sufleteşti, s'or întuneca podoabele pe care s'a dat trupul inima şi gîndul, iar purtătorii lor s'or da înlături umiliţi şi ruşinaţi, dacă peste aceste frunţi descompuse s'ar mai putea zări umbre ruşinei!

Batjocoreşte şi dispeţueşte pe lacom, pe îngîmfat, pe prost, pe necinstit. Spune i mişelului în faţă: mişelule! Nu'l lăsa să ea dreptul altuia, să'ţi fure dreptul!

Nu te mărgini la filosofare asupra defectelor societăţei — fii agent activ şi fără milă! Căci fără milă sînt cei care de atît amar de vreme, fură binele şi fericirea societăţei!

Aide, domnule, tinere, doamnă, domnişoară, eşiţi din vechile tăgaşe al prejudecăţilor trecutului. La orizont se întrezăresc razele de aur ale unei zile mai curate, mai bune, mai demne în numele omului!

Un pas înainte cu inima voioasă şi ceilalţi vor urma de la sine.

Litere-Ştiinţe-Arte

Edison în Europa.—In timpul şederii lui Edison în Germania, ziariştii au reuşit să-i pună diverse chestiuni. Intre altele a fost întrebat care-i se pare lui însuşi cea mai importantă descoperire ce a făcut.

Savantul răspunse că e noua combinaţiune ce a reuşit să faeă, de cinematograf şi fonograf, cu speciala întrebuinţare pentru şcoli.

Se va putea construi un aparat simplu şi ieften, prin care profesorii să prezinte elevilor originea tuturor elementelor culturale. De exemplu se vor arăta şcolarilor toote operaţiile din momentul cînd se tund oile, pînă ce se confecţionează costumul complet. De asemenea toate carierele profesionale, toate aplicările tecnice vor putea fi redate în formele şi culorile respective.

Edison s'a rostit şi asupra unora din descoperirile ce a mai realizat cu aplicări la navigaţiune, la mărirea iuţelei vapoarelor şi altele.

La Hamburg a admirat mult invenţia inginerului Pein de a exploata puterea fluxului şi refluxului în intreprinderi industriale.

Comparînd Franţa cu Germania, savantul american a zis între altele: „In Franţa se văd preste tot locul mai dragi coşurile de fabrici şi preţuesc mai mult activitatea desfăşurată în umbra lor, de cît locaşurile de închinăciuni"...

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită", numărul de la 15 Septembrie cuprinzînd un bogat sumar de articole ilustraţii şi actualităţi.

*

Se atribuie în lumea medicală o deosebită importanţă noilor experienţe făcute de celebrul profesor Ehrlich în chestiunea cancerului.

Dacă nu poate fi vorba încă de vindecarea boalei, e vorba cel puţin de posibilităţi importante.

*

A apărut primul număr din noua revistă iaşană „Versuri" cuprinzînd frumoase bucăţi semnate de d-nii M. Cruceanu, I. M. Raşcu, Al. Viţianu, Cridim, V. Iorga, Bantăş.

Preţul 15 bani.—De conţinutul şi de genul revistei ne vom ocupa mai pe larg.

*

Un cunoscut medic din Erfurt—în Germania—publică o invitaţiune către clientela sa femenină, învitînd-o să-l dispenseze de îndatorirea de a face pe cameriera.

Clientele sunt rugate să vină în toalete mai simple şi potrivite aşa fel ca să nu aibă nevoie, el, medicul, a le dă ajutor la îmbrăcare.

Medicilor, se înţelege, le place mai curînd să.. desbrace.

*

Un scriitor englez, d. Robert Hughbenson, scriind romane ca Welis, descrie recentele minuni aeriane şi crede hotărît că aceste, cum şi altele care le vor urma, vor aduce fără doar şi poate „triumful universal şi difinitiv al Catolicismului".

*

Din cele şase mari volume cu scrisori de ale lui *Nietzsche*, atît de greu de cercetat şi care mare parte erau pline de scrisori fără mare interes pentru marele public,—a apărut, la Insel-Verlag din Leipzig, o alegere bine făcută din acele scrisori. De cea mai mare importanţă pentru studiul operii lui, sunt scrisorile trimise lui Brandes şi Strindberg; nespuns de mişcătoare, „un moment măreţ de pietate familială", sunt cele trimise mamei sale.

*

Parlamentul Statului Indian a din America a votat o lege prin care se obligă toţi barbaţii ca să prezinte în ajunul căsătoriei, un certificat de sănătate.

In cazuri cînd ar suferi de vre'o boală ce s'ar putea transmite copiilor, căsătoria le va fi interzisă.

*

Au apărut în biblioteca „Lumen" „Războiul" de Lew Tolstoi şi aRadiul" de d-na Curie.

Preţul fiecărei broşuri e de 15 bani.

*

STRUNA ZILEI

DECORUM

S'au votat 20.000 de lei pentru decorarea oraşului în vederea serbărilor.

Ziarele.

Brad, ghirlănzi şi tricolore
Preste tot vor apărea;
Dar şi după asta—cîte,
Piepturi se vor decorà!

INFORMATII

❑ *Chestiunea moşiilor pe care casa Sf. Spiridon din Iaşi, le are în Basarabia, a fost definitiv tranşată în Rusia.*

Cu prilejul centenarului anexărei Basarabiei, adică în Februarie 1912, acele moşii vor fi răscumparate de Statul Rusesc, banii vor fi prefăcuţi în rentă şi depuşi la banca Naţională Imperială din Petersburg, care va servi Epitropiei, venitul anual al rentei, după cum face şi a-depus mai de mult la aceiaşi bancă.

❑ Pe linia Iaşi-Tecuci, prin diversele gări, se aflu peste 5000 vagoane cereale, cari nu pot fi încasate şi expediate din cauza lipsei de vagoane.

❑ Casa bisericelor a delegat pe d. I. Popescu, defensor eclasiastic, să facă anchetă la Răducăneni contra preutului Ciocîrlan.

Ancheta a dovedit complecta lealitate a denunţatului preut, care nu face politică boierească.

❑ A apărut un clişeu, care conţine fotografiile rectorilor Universităţii din Iaşi, de la înfiinţare, pînă astă-zi. Fotografiile sunt aşezate ce ani şi s'ar cădea; nu este aşa, că acea a rectumurului Boxdan să fie la urmă—el fiind cel de pe urmă rector.

Ei nu! Pe el s'a aşezat înainte. Inaintea lui Ştefan Micle şi cu cinci fotografii înaintea d lui Climescu, penultimul rector.

❑ Doamna Agatha Bărsescu a fost angajată să dee concurs trupei locale la mai multe reprezentaţii teatrale, cari vor avea loc în Decembrie.

❑ Mîine seară Marţi, 20 Septembrie a. c., are loc prima reprezentaţie a mult aşteptatei şi excelentei trupe de operete Grigoriu, cu **Don Cesar** (opera comică) în care trupa obţine un formidabil succes.

Va fi o sală archiplină, toată lumea grăbindu-se să-şi procure bilete de la agenţia teatrală „Thalia", (Maximovici) unde se pot afla ori ce informaţiuni în această privinţă.

Şi în acest an Grigoriu va fi sărbătorit de ieşeni cărora le procură cele mai frumoase serbări artistice prin cele 20 reprezentaţii, ce le va da la Teatrul Naţional cu excelentul său ansamblu de operetă, de care ieşenii sunt atît de încîntaţi.

❑ Mercuri 21 a. c. ora 9 a. m., va începe examenul elevilor corigente, din anul I, din şcoala de moaşe, gradul I, de pe lîngă Institutul „Grigore Ghica Vodă" din Iaşi.

❑ Mîine se va da rezultatul elevilor admişi, în clasa I a a şcoalelor secundare din localitate.

❑ Şedinţa de consfătuire şi orientare, în ceia ce priveşte serbările universitare, va avea loc Luni 26 Septembrie, orele 5 p. m.

❑ Intre personalităţile care vor lua parte la serbările jubiliare, va fi şi d. Kogălniceanu, ministrul ţerei la Sofia.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumaţie renumitul must dulce de Cotnari.

❑ A apărut „Curierul Judiciar" anul XX, No. 58, cu data de Duminică 18 Septembrie.

Tribunalul Romanaţi: Anton G. Măräscu cu Ministerul lucrărilor publice (Despre drepturile cumpărătorului asupra bunului cumpărat — Pînă unde se întinde albia şi de unde începe malul unui rîu? Despre dreptul Statului de a regula scurgerea unui fluviu, schimbîndu-i cursul. — Responsabilitatea Statului cînd prin lucrările făcute a încălcat proprietăţile riverane) cu o Notă de d. avocat Sebastian Radovici.

Tribunalul Derohoi: N. N. cu Soţia (Acţiune de divorţ fiind intentată, soţul poate, pe cale de acţiune principală, să obţină expluzarea soţiei din domiciliul conjugal şi în acest caz, Tribunalul, chiar dacă soţia nu se prezintă sau nu cere, trebue să oblige pe soţ a servi soţiei o pensiune alimentară) cu o Observaţie de d. profesor D. Alexandresco.

In suplimentul său de 10 pagini publică informaţiunile comerciale: Poliţele protestate, Sechestrele, Propririle, licitaţiunile pentru antreprizele de lucrări publice, Procesele, Hipotecile, Vînzările imobilare, Cesiunile, Arendările, Inregistrările de firme şi Falimentele din toată ţara.

❑ Domnul loct. Alex. Cantuniare a fost numit contabil în bani şi materii la batalionul IV vînători, în locul d-lui Al. Vlahopol, care a fost trecut la front.

❑ Domnul A. Stefănescu, preparator de fizică la liceul militar din Iaşi, a demisionat din acest post. Demisia i-a fost primită.

❑ Domnul Teodor Teodorescu, dela comandamentul corpului IV de armată a fost transferat la spitalul militar.

❑ Amenajarea apartamentelor regale şi princiare, se face de către casa Hirsch, care va primi pentru aceasta, din partea comunei, suma de 8000 lei.

❑ Sumarul ultimului număr din *Noua Revistă Romînă* de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este.

Noutăţi: Criza politică internaţională. —Sfîrşitul polemicei Radu Rosetti - G. Panu.

Cestiuni actuale. — C. Rădulescu-Motru: Origina partidului liberal. (Răspuns d lui A. D. Xenopol). — S. Vengherov: Poporanismul rusesc, (trad. de „Unul care ştie ruseşte).

Cestiuni sociale. — N. Ştefănescu-Ya cint: Cauzele scumpirei traiului. — E. C. Decusară: Scrisori din Paris.

Literatură. — Haralamb G. Lecca: Contrast.—Leon Feraru: Mamei.—Const Paul: Sonete.—Hans Heinz: C. 33.—De gorbă ay Oscar (trad. de G. D. Bilinsky). Wilde.

Istorie medicală. — D-r Florea Simionescu: Arta dresurilor la Romani.

Cronica ştiinţifică. — Emanuel Grigoraş: Noutăţi ştiinţifice: Holera.—Jupiter,—Legea lui Newton în fiziologie.

Insemnări: Politica tuturor Rominilor şi pisica cu clopoţei.—Memorii de princese.—Statuia lui Vodă Cuza.—Cînd cad frunzele.

Revista Revistelor: Luceafărul.—Revista Democraţiei Romîne. — Junimea Literară.—Mercure de France.—Revue Contemporaine.

Memento.

❑ Eri s'a celebrat căsătoria religioasă a d-rei Maria Gheorghiu, cu d. N Dumitraşcu.

Nuni au fost d. şi d-na Nedelcu.

❑ D. Valerian Ursian, fost decan al baroului Capitalei, se află de azi dimineaţă în localitate.

❑ Mîine, Marţi, se termină examenele de admitere, la şcoala de moşit din localitate.

Mercuri, în 21 Septembrie, încep examenele de corigenţă.

❑ **O mică observaţie.**—Funcţionarii C. F. R. sunt împărţiţi în 2 categorii: provizorii şi definitivi. Provizorii compun enorma majoritate a funcţionarilor: acari, frînari, conductori, fochişti, lucrători de staţie şi de coloană, etc., cu salarii pînă la maximum 90 lei, iar definitivii sunt privilegiaţii ingineri, controlori, şefi de gări, cu salarii pînă la maximum 1800 lei lunar.

Leafa definitivilor se dă totdeauna exact la 1 stil nou ale fiecărei luni, pe cînd a provizorilor, care trebue să se plătească tot exact, însă la 15, întîrzie totdeauna cu 5—7 sau chiar 10 zile. Natural că cel mic, mai mare nevoie are ca salarul să i se dea la data fixată, şi totuşi totdeauna se întîrzie.

Din întîmplare, leafa definitivilor pe luna curentă nu a sosit eri! Un domn inginer (clasa privilegiată) a şi dat eri telegramă la Direcţia Generală că leafa nu s'a primit.

Dacă nu suntem prea discreţi, am să ştim dacă macar o singură dată s'a telegrafiat Direcţiunei că leafa provizorilor să întîrzie atît? De ce şi trage fie care cenuşa pe turta lui, şi nu se interesează şi de cel mic?

❑ *Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.*

❑ **Posnovicesti.**

Domnul prim ajutor de Grecianu, Lion Posnovici, a ajuns, din delir, la mania persecuţiei.

Nu trebue apelat la un psihiatru ca s'o confirme. O confirmă suferindul personal, care, în ultimul număr al ziarului şerist local, declară: „*Opinia* a aţîţat comercianţii, în special evreii, cari insultă pe d. prim ajutor de primar, îl fac nervos..."

Persecuţie în toată forma, care, neexistînd, în fapt, rămîne demonstrat că delirantul a ajuns la mania persecuţiei.

*

Privitor la persecuţia aceasta, a avut loc un incident între d. Posnovici—persecutatul şi şerul.

Venind un negustor la primărie, să explice că nu l'a persecutat pe bolnav, Posnovici a sărit la el, făcînd, în camera primarului, un scandal enorm.

Primarul, biruit de proverbiala sa gentileţă, a sărit în sus, strigînd:

— M'am săturat de d-ta. Te ţii numai de scandaluri. Te rog să mă scuteşti.

*

Hala ie a d-lui Stamatiu. Cu toate astea Posnovici a trecut cu inspecţiile şi pe la hală şi, făcînd cercetări perceptorului, a aplicat sigilii pe lada de fer.

Imediat a sosit d. Stamatiu, a rupt sigiliile şi a făcut proces verbal, că a găsit toate în bună regulă.

Iar din gură a zis:

— Să ştie nebunul—adică Posnovici — că n'are să se amestece în borşul meu—hala fiind borşul d-lui Stamatiu.

*

Posnovici personal nu prezintă nici un pericol. Dar la locuinţa sa, strada Codrescu, are trei cîini, foarte mari, cari muşcă.

Posnovici poate fi lasat să gospodărească în libertate. Dar să se iee măsuri contra javrelor.

❑ Domnul A. A. Badareu pleacă astă-seară la Bucureşti.

❑ Certificatele pentru călătoria cu preţ redus a elevilor şi elevelor şcoalelor secundare ale statului, eliberate cu ocazia plecărei elevilor şi elevelor în vacanţele mari din acest an, vor fi valabile pentru întoarcere, pînă la 25 Septembrie —8 Octombrie a. c. chiar dacă în certificat va fi indicată altă dată pentru întoarcere.

❑ D-na Dea Bogonos, profesoară de limba franceză şi M. Iamandi, profesoară de limba germană, au fost trecute la şcoala de fete „Oltea Doamna" — de la şcoala normală de învăţătoare „Mihalache Sturdza", din programul căreia au fost scoase ambele aceste limbi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *In chestia Statuei lui Cuza Vodă, preşedintele comitetului şi primarul oraşului, în polemicele publice ce au urmat între ei, ş'au aruncat reciproc, substantivul ireverenţă şi adjectivul ireverinţios.*

Adevărul este că statuia marelui voevod a fost şi este obiectul celor mai dureroase ireverenţe.

Primarul a găsit mijlocul de a pune vîrf acestor ireverenţe, prin faptul că face se dispară, cu prilejul sosirei familiei regale, chiar şi temelia ce fusese aşezată pentru ridicarea statuei, iar în loc, ca să dispară ori ce urmă a ruşinei ce ar fi însemnat statuia lui Cuza Vodă primarul a angajat pe un deputat guvernamental ca să ridice un joc de ape, pentru care deputatul va primi 5000 lei.

S'ar părea, după purtarea îndrăzneaţă a primarului, că Regele ar fi contra Statuei predecesorului său. Dar faptul nu este adevărat. Din contra, Regele a ţinut ca statuia să se ridice şi ca numele seu să figureze printre subscriitori.

Nu Regelui îi este ruşine de memoria lui Cuza Vodă, ci numai d-lui Grecianu, care a făcut să dispară temelia statuei, pentru a pune în loc un banal joc de ape.

❑ *Eri la orele 4 jumătate, a fost întrunirea marelui colegiu universitar, în vederea serbărilor jubiliare.*

De şi întrunirea fusese convocată pentru a lua ultimele dispoziţiuni privitoare la jubileu, deşi marele colegiu nu maĭ fusese convocat de un an în această chestiune, n'au răspuns la apelul rectorului decît **18** *din* **54** *profesori.*

Rectorul, foarte afectat de acest insucces, s'a plîns de inpasibilitatea profesorilor şi a spus că v'a maĭ convoca încă o dată marele colegiu.

❑ Un succes al Episcopului de Roman.—**Se ştie că toată persecuţia la care a fost supus Episcopul de Roman, provenise din rezistenţa înaitului prelaf de a se vota reforma legei sinodale aşa cum o propusese d. Haret.**

Actualul ministru al Cultelor şi-a apropiat acum în totul ante proectul prezentat de Episcopul de Roman şi parlamentul va fi chemat să voteze întocmai acel ante proect.

❑ **Alegerea unui Mitropolit Primat şi Episcopului de Roman se va face de marele colegiu parlamentar în prima decadă a lui Decembrie.**

Guvernul a hotărît să nu susţie nici o candidatură, ci să sprijine pe acelea care vor fi propuse de sf. Sinod.

❑ *Regele ş'ar fi manifestat dorinţa de a rămînea în Iaşi, pînă în seara zilei de 30 Septembrie.*

❑ *Alegerile în Dobrogea se vor efectua după deschiderea parlamentului, între 16 şi 30 Noembrie.*

❑ *Ministrul instrucţiei va veni cu un proect pentru modificarea legei teatrelor.*

Principalele modificări vor consta în sporirea numărului societarilor şi schimbarea organizărei actuale a Comitetelor teatrale.

❑ *In faţa timpului scurt, care ne desparte de balul ce va avea loc în onoarea familiei regale, foarte multe doamne din Iaşi, puse în imposibilitate de a-şi comanda tualetele necesare, se vor vedea nevoite să nu participe la acel bal.*

❑ *La institutul antirabic din localitate, se face analiza bacteriologică a materiilor fecale, provenite de la cele trei persoane din Piatra N., îmbolnăvite cu simptome suspecte,*

Unul din aceste cazuri s'a confirmat, ca fiind holeră asiatică,

❑ *Ministerul de răsboiu al Austriei a delegat o comisie militară, ca să vie la Iaşi să salute pe Regele României.*

Delegaţiunea va sosi în ziua de 25 Septembrie, cu expresal de 2.45, şi se va compune din d-nii general Karl Naster, Colonel Ludvig Demar şi Căpitan Aurel Manin.

❑ *Cu prilejul ultimei vizite pe care A. S. Regală Principele Ferdinand, a făcut-o în Iaşi, se cumparase mobilă, care a rămas în casele, în care fusese găzduit moştenitorul.*

S'a constatat acum dispariţia acelei mobile care a fost înlocuită cu o mobilă veche.

❑ *Azi a sosit o scrisoare din partea sculptorului Romanelli, prin care comunică, că a expediat la Iaşi un număr de lucrători specialişti, care să înceapă aşezarea statuei lui Vodă Cuza.*

D. Grecianu a însărcinat pe d. inginer Lecca, de a supraveghia aşezarea, care se va începe imediat după serbările jubiliare.

❑ *Ştirea despre ivirea unui caz de holeră, la Dorohoi, a produs o vie îngrijorare în localitate. Se pare că vibrionul flagelului se 'ntinde sistematic şi primejdia pentru Iaşi, e azi mai mare ca ori cînd.*

Serviciul sanitar local a dublat vigilenţa.

❑ Cu ocazia sosirei Regelui, vor veni în Iaşi toţi primarii comunelor rurale din judeţul nostru, însoţiţi de cîte o delegaţie compusă din 10 săteni, purtînd toţi costume naţionale.

❑ **Administraţia comunală a Iaşului, a făcut tot ce i-a stat în putinţă, ca să amîie aşezarea statuei lui Cuza-Vodă care urma, în mod natural, se fie dezvălită, cu prilejul serbărilor jubiliare ale Universităţei, căci Marele Voevod este creatorul acestei Universităţi.**

Faţă de aceste împrejurări, s'a propus convocarea de urgenţă a tuturor studenţilor din Iaşi, care ar urma să hotărească abţinerea studenţimei de la serbările jubilare şi organizarea unui mare pelerinagiu la Ruginoasa, la mormîntul lui Cuza-Vodă, în ziua serbărilor jubilare.

❑ **Serbările jubilare.**— Toată familia Cogălniceanu, a fost invitată să eie parte la solemnitatea desvălirei bustului lui Cogălniceanu.

*

Pe zidurile oraşului se va placarda mîine, apelul următor :

Cetăţeni,

După 7 ani Iaşul din nou are fericirea de a primi între zidurile sale pe iubiţii noştri suverani şi Augusta Dinastie.

M. M. L. L. Regele şi Regina,

A. A. L. L R. Principele şi Principesa României.

A. R. R. Principele Carol.

A. S. R. Principesa Elisabeta,

vor sosi în oraşul nostru, în ziua de Duminică 25 Septembrie a. c. orele 4. 30 p. m pentru a lua parte la serbările jubiliare ale universităţei.

Cetăţeni,

E de datoria noastră, a tuturora, fără nici o deosebire, să le eşim întru întîmpinare, urîndu-le bună venire şi să-i înconjurăm cu aceiaşi dragoste nemărginită şi adîncă încredere, de care întotdeauna cea de a doua Capitală a Ţărei, a ştiut să dea dovadă faţă de tron şi Dinastie.

Semnat Primar *D. Greceanu*

*

Tot mîine, se va afişa programul serbărilor conoscut de cititorii noştri.

*

Eri la orele 4 a avut loc o consfătuire la care au participat reprezentanţii autorităţilor.

S'a hotărît ca invitaţiile pentru bal, să fie făcute de către administraţia comunală, iar cele pentru reprezentaţia teatrală şi şedinţa universitară de către rector.

*

In seara de 26 Septembrie, vor avea loc mari focuri de artificii în grădina Copou.

Artificiile vor fi furnizate de Pirotecnia armatei.

*

După o nouă chibzuire şi ţinînd seamă de timpul înaintat, s'a simplificat decorarea oraşului. Ast-fel s'a renunţat la idea, de a se transforma piaţa Unirei într'un baldachin,—că se vor aşeza numai stîlpi, decoraţi cu brad în steaguri tricore.

Nu se vor face de cît două arcuri de triumf, dintre care unul aproape de gară, iar celalalt în strada Carol, în faţa expoziţiei viticole.

In dealungul străzei Arcu, se vor aşeza stîlpi, la cîte 25 metri, împodobiţi cu brad şi steaguri.

Poate aceste pregătiri, au început de azi.

*

Suma de 20,000 lei votată de consiliul comunal merge spre isprăvite.

Aşa aflăm că într'o apropiată şedinţă, consiliul comunal va vota un nou credit de 20,000 lei.

*

Administraţia comunală a pus la dispoziţia d-lui Dragomir, suma de 2000 lei pentru montarea piesei *Ursita* a d-lui Givănescul.

Bani s'au dat din creditul de 20,000 lei, votat de consiliul comunal.

*

Prefectul de poliţie, a intervenit pe lîngă autorităţele din Roman şi Vaslui, de a se trimite la Iaşi un număr de trăsuri, pentru zilele de festivitate.

❑ Dacă d. Cuza va fi consecinte cu principiile sale, va trebui să se abţie de la serbările jubilare şi să implice în această manifestaţie şi pe d. Şumuleanu. Căci pe lîngă faptul, că M. S. Regele a trimis la Iaşi pe un funcţionar evreu, ca să eie oare care dispoziţiuni privitoare la venirea Regelui în Iaşi, apoi, tot după dorinţa M. S. Regelui fruntaşi evrei din localitate vor fi invitaţi la toate banchetele iar mareşalul palatului va fi găzduit la un avocat evreu.

❑ Au fost numiţi d-nii : Neculai Constantinescu, copist la s. III a Tribunalului ; S. Popovici, agent de oraş la portărei şi G. Mardare, gardian Silvic la pădurea Borşa a casei sf. Spiridon.

❑ Casa rurală a cumpărat astăzi moşia Medelenii, din judeţul Iaşi, proprietatea d-lui Corjescu, plătind 850 lei falcea.

❑ Domnii Matei Cantacuzino şi C. Stere au declarat că se vor abţine ca manifestaţie contra rectorului ridicol, de la serbările jubilare ale Universităţei.

❑ D. dr. Floru, medic şef al oraşului, a înştiinţat azi direcţiunile şcoalelor, de a fi cu băgare de seamă, în ceia ce priveşte elevii cari vin din localităţele contaminate de holeră şi a înştiinţat serviciul sanitar, chiar la simpla bănuială de îmbolnăvire.

❑ Pentru a se face un control mai riguros străinilor cari vor veni în ţară prin punctul Ungheni, cu ocazia serbărilor jubilare, d. Husărescu, poliţai de la Corabia, a fost detaşat poliţai şef la punctul Ungheni.

❑ Nişte necunoscuţi au spart eri un geam ce dă în curtea caselor ocupate de giuvaergiul Cohl, din str. Lăpuşneanu, de unde au furat mai multe bijuterii.

❑ A apărut „Mersul trenurilor „Socec" ediţia III-a cu toate modificările introduse pe ziua de 1 Octombrie 1911.

Recomandăm călduros cititorilor această broşură, cea mai completă şi exactă, conţinînd şi legăturile şi orarul principalelor trenuri din străinătate.

❑ Numita Ilinca Sofrone, acuzată de substituire de copil, a fost achitată astă zi de Curte, în urma verdictului negativ al juriului.

❑ Examenele de admitere la şcoalele secondare, în afară de liceul internat, s'au terminat. Repartiţia elevilor se va face după ce se va termina examenul la liceul internat.

❑ **Judiciare.** — După cum se ştie, prefectul judeţului Iaşi, dăduse în judecată pentru calomnie, pe d. A. A. Badareu, pentru că acesta, într'un discurs ţinut la clubul conservator democrat, cu ocazia campaniei electorale, spusese, între altele, că prefectul dăduşe ordin telefonic să declare balotaj la o alegere de delegaţi, ceia ce este contra legei.

Prima instanţă îşi declinase competinţa, pe motiv că era delict politic. Acea sentinţă a fost apelată de procuror şi s'a judecat astăzi la s. I-a a Curţei, care, în unire cu concluziile procurorului general, a respins apelul procurorului de la tribunal, calificînd faptul de delict politic şi deci de competenţa Curţei cu juri.

— Juraţii s'au pronunţat Duminică în zori de zi, în procesul fioroasei crime din comuna Golăeşti, răspunzînd negativ la circumstanţele agravante a premeditărti şi dînd şi circumstanţe uşurătoare, în ce priveşte pe autoarea principală, Anica Constandache şi aducînd verdicte negative pentru complicii Trofin şi A Pălămăriţei.

Autoarea principală a fost condemnată la 5 ani închisoare corecţională, iar ambii complici au fost achitaţi.

— Indivizii Leon Zisman, Faierştein şi Femeile Roza Telingher şi Fani Vexler, toţi din Dorohoi, se îndeletniceau cu momire de fete, pe care le plasau în casa lor de toleranţă din Dorohoi.

La tribunal Zisman a fost condemnat la 6 luni şi o zi închisoare, Faierştein la 18 luni închisoare şi femeile, din care una a dispărut, la cîte 6 luni închisoare.

Apelurile se judecă astăzi la s. I-a, a Curţei.

— Domnul Consilier C. Grigoriu fiind bolnav, d. Cernătescu a fost tras la sorţ să prezideze Curtea cu juri pentru 3 zile, cît va lipsi d. Grigoriu.

Ultima oră

Bucureşti 19 Septembrie

Războiul Italo—Turc

TURCII OPRESC 2 VASE ITALIENE ÎN DARDANELE

Paris. — Agenţia Havas află din Constantinopol că Turcii au oprit 2 vase italieneşti în Dardanele. Se afirmă că tunurile turceşti au scufundat eri la Tripoli două şalupe purtînd fiecare 80 soldaţi italieni.

CAPTURAREA A DOUĂ TORPILOARE TURCEŞTI

Paris.—Două torpilloare turceşti au fost atacate la Burazzo. Neştiind declaraţia de războiu, torpiloarele s'au apropiat de vasele italiene, fără bănuială şi au fost capturate.

MOBILIZAREA ARMATEI GRECEŞTI

Paris.—Se afirmă în eercurile guvernamentale că Grecia a hotărît mobilizarea armatei. Pînă acum însă nici o depeşă din Atena, n'a confirmat aceasta.

Sosirea crucişătorului englez

Roma.—Agenţia Stefani află din Port Said, că crucişătorul euglez „Medea" a sosit acolo,

FRANCEZII ÎŞI APARĂ CONNAŢIONALII

Toulon.—Crucişătorul cuirasat „Ernest Renan" a plecat eri la Beirut ca să apere pe Francezi.

NEUTRALITEA FRANŢEI

Paris.—Monitorul oficial va publica mîine declaraţiunea de neutralitate a Franţei în Răsboiul Italo-Turc.

PANICA LA TRIROLIS

Malta.—Agenţia „Reuter" află că domneşte panică mare printre europenii care au rămas la Tripolis. Familiile europene îşi părăsesc bunurile şi se refugiază pe vasele engleze şti.

PREGĂTIRILE GRECIEI

Paris. Se semnalează mari pregătiri de război ale Greciei.

Italia menţine statu-quo balcanic

Roma.—Agenţia Stefani spune că guvernul italian a declarat în repeţite rînduri, că cu toate că s'a început războiul cu Turcia, Italia este mai hotărîtă de cît ori cînd să contribue la menţinerea statului-quo teritorial în peninsula balcanică.

Entusiazmul italienilor

Roma.—Ministerul de războiu a primit mii de cereri de ofiţeri şi subofiţeri de a participa la acţiunea Tripolitană. Trupele cari pornesc într'acolo manifestă entuziast.

Eri seară au avut loc la Roma mari manifestaţiuni pentru Tripolitania italiană.

LUPTA DIN TRIPOLIS

Roma.—O ştire sosită aci, arată că lupta continuă cu înverşunare la Tripolis.

Debarcarea italienilor

Constantinopol.—Valiul a primit o telegramă prin care i se anunţă că 1600 italieni au debarcat lîngă Prezeza.

Trupele italiene în Albania

Constantinopol.—Statul major turc a transmis cuvenitele ordine pentru ca numeroase trupe să fie trimise în Albania, în potriva trupelor italiane.

RĂSPUNSUL PUTERILOR

Constantinopol.—Azi la orele 3, a sosit la Constantinopol, răspunsul Puterilor, la nota prin care Turcia cere intervenţia lor, pentru a nu se turbura pacea.

Răspunsul Puterilor, e că vor rămînea neutre.

Turcii mobilizează trupe din Asia mică

Constantinopol.—Consiliul de miniştri ar fi ordonat mobilizarea redifilor a 16 judeţe militare din Asia mică.

SCUFUNDARE DE NOI VASE TURCEŞTI

Constantinopol. — Contratorpiloarele Hamidie şi Alpagot au fost scufundate la Gumetza lîngă Poeza. Al treilea torpilor Tarakluj s'a predat.

INTRUNIRI CONSERVATOR-DEMOCRATE

Ploeşti.—Eri a avut loc o mare întrunire Conservator-Democrată.

D. Bucur Spirescu a fost ales şef al partidului Conservator-democrat.

*

Tîrgovişte a.—La întrunirea conservator-Democrată de aici, ce a avut loc eri aci s'a discutat şi chestia împăcărei.

Membrii clubului au cerut ca în aceste tratative, dacă în adevăr au loc, să se ţie seamă de reforma electorală.

Sorbările din Iaşi

Bucureşti,—Suveranul şi întreaga familie regală, vor sosi Duminică în Iaşi.

D. Arion, ministru de Instrucţiune, soseşte Sîmbătă dimineaţă.

E vorba a se aduce o schimbare în programul recepţiunei.

Farmacia D. HERZENBERG

IAŞI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoţite de certificatul de absolvire a cursului Liceal.*

Mobilizarea în ţară

TELEGRAMA REGELUI

ORDIN CONFIDENŢIAL GARNIZOANEI DIN PITEŞTI

Bucureşti.—La statul major se pregăteşte ordinul de mobilizare.

*

Bucureşti.—Se afirmă că îndată ce a primit ştirea despre lupta de la Prevezda M. S. Regele a trimis o telegramă regelui Italiei, prin care îl roagă să nu aprindă focul în Balcani.

*

Piteşti.—Regimentul 6 de artilerie, şi regimentul Radu Negrul 28, au primit ordinul telegrafic, ca avînd echipamentul de campanie, să fie gata de plecare în ori ce moment.

Un identic ordin a fost dat şi garnizoanei din Tîrgovişte a.

Prin acelaşi ordin, se cere rechiemarea ofiţerilor şi soldaţilor aflători în concediu.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiinţa onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutăţile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpuşneanu 37 —

Aduce la cunoştinţa clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecţionat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd şi maşină de spalat părul şi de uscat, prin electricitate.*

Societatea Creditului Foncior Urban

DIN IAŞI

De inchiriat de la 26 Octombrie 1911 Baia Diana (Spaier) situată în Iaşi str. Mitropoliei No. 23, reparată din nou radical şi amenajată cu tot confortul necesar modern. Peutru condiţiuni şi preţ, amatorii vor bine voi a se adresa la Credit.

Direcţiunea

Profesor Dr. V. BEJAN

dă consultaţiuni de boale de femei şi faceri, în toate zilele de la 2—4 p. m. stradela Sf. Atanasie No. 1.

Intreprindere de **soiree** *şi* **banchete** *cu preţuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iaşi Str. de Sus 189.*

Se dă şi **servisuri** *cu imprumut.*

Institutul de Domnişoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAŞI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză şi germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educaţiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

De inchiriat Cumpărînd de la Creditul Urban casele Racoviţă din strada Sft. Andrei No. 59 (numite din vechime hanul Zulii), fac cunoscut, că toate apartamentele de sus şi de jos reparate radical sunt de închiriat de la Sft. Dumitru a. c., fiind reziliate prin vînzare toate contractele de închiriere.

Aceste case mai au şi un atelier în ogradă reconstruit din nou, bun pentru ori ce industrie şi o ogradă în mărime de 4250 m. p. unde se poate stabili orice fabrică, avînd în apropiere conduct electric, apă şi canal.

C. N. PARASCHIVESCU, *proprietar* cu locuinţa în aceiaşi stradă vis-à-vis No 48.

Practicant *cunoscînd franceza şi germana se caută la magazinul de manufactură en-gros Anglo-Român fraţii Herşcovici, Str. Stefan cel Mare, Iaşi.*

Se primesc în gazdă eleve de la şcoalele secundare şi profesionale, cu şi fără lecţii de piano.

La D-na Maria Mocranschi

Profesoară de limba germană

Săvescu str. No. 14 *Iaşi*

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiucliu.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Wernor

FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Coridina. Remediu radical contra bătăturilor şi monturilor la picioare.
Sticla 1 leu,

Mentholina. *Remediu contra guturaiului.* Prinzînd cîteva ori din acest praf, are proprietatea de a distruge microbii ce se introduc în nas şi fac iritaţia pieliţei mucoase, se evite propagarea la piept a guturainlui care face atîtea neajunsuri.
Costul cutioarei 50 bani.

Dentol. *elixir. pastă, praf. Tot ce poate fi mai higienic în toaleta gurei, desinfectează şi curăţă dantura şi preîntîmpină ori-ce dureri şi boale de gură şi dinţi.* *Elixirul 2 lei sticla.*
Praful 1.50 b.
Pasta 1.25 b.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tuălete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

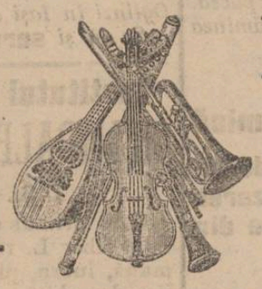

Instrumente Muzicale şi Accesorii

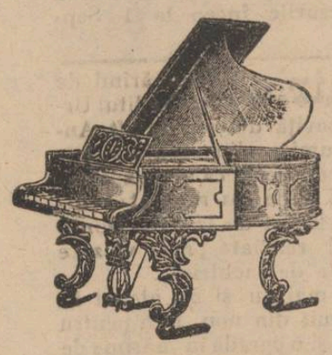

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Planine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asigurarii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

—IRUSCIUC—

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1403—Mercuri 21 Septembre 1911

RAZBOIUL

Nu se poate un pas mai temerar de cît acel făcut de Italia cu deslănțuirea războiului pentru Tripolis.

Temerar, nu pentru că ar fi dat o întrebuințare prea brutală teoriei dreptului celui mai tare, cum îi reproșează unii. Nici pentru că n'a așteptat măcar răspunsul Inaltei Porți la somațiunea ei, care era dată cu termenul telegrafic de *24 de ore*, și s'a grăbit să înceapă ostilitățile. De asemenea, nu pentru că a pus în cea mai grea cumpănă cu putință, pacea europeană, în partea ei cea mai delicată: în echilibrul din Orient.

Toate discuțiunile acestea de natură mai mult sau mai puțin etică, sunt perfect inutile, acuma că focul a isbucnit. Scopul Italiei n'a fost să demonstreze că forța primează dreptul, sau să arăte pe ce temelii șubrede se reazemă pacea Europei, acea pace despre care cu cît se vorbește mai mult cu atît devine mai nesigură.

Scopul Italiei e Tripolis, și pentru a lua Tripolisul, n'a stat la îndoială să să pornească în felul știut acțiunea ei diplomatică și militară. Și cît privește faptul că n'a așteptat pînă la sfîrșit răspunsul Turciei și a început războiul cu cîteva ceasuri înainte, e drept să ne amintim că același lucru l'a făcut Japonia, în contra Rusiei.

Nici Italia, nici vre o altă putere din lume nu e datoare să jertfească acele interese ale ei, care i se par fundamentale și hotărîtoare pe altarul păcei, și nici măcar nu e datoare să amîne cu un singur ceas îndeplinirea țelurilor ei, cînd socoate că a sosit clipa priincioasă pentru realizarea unei dorinți intime.

In privința aceasta e bine să nu ne dedăm nici unei iluzii. Cutare stat nu provoacă războiu, nu pentru că nu se cade, ci pentru că nu poate încă sau nu se poate. Și cutare stat provoacă un războiu, nu pentru plăcerea de a turbura pacea sau de dragul teoriei că războiul reîmprospătează virtuțiile și energiile rasei, ci pentru că pregătirea lui coincide cu o potrivită constelațiune a împrejurărilor.

La 1875, n'am avut un al doilea războiu franco german, nu pentru că Germania n'a voit, ci pentru că s'a isbit de o piedică prea mare. Și n'am avut acuma un războiu franco-german, pentru că guvernele ambelor țări s'au găsit în fața unei protestări viguroase și organizate a opiniei publice.

Mai mult ca despre ori-ce, se cuvine să avem o concepție realistă despre tot ce este pace și răsboiu.

Italia nu este în cazul de față mai brutală de cît ar fi ori-ce altă putere în împrejurări identice. Cel mult, o altă putere ar fi ales o cale mai lungă spre a ajunge la cucerirea plănuită. Italia o fi mai grăbită, pentru ca să și ia pe uscat revanșa înfrîngerei de la Adua, și pe apă revanșa catastrofei de la Custozza...

Dacă însă este temerar pasul făcut de Italia, este pentru ea însăși, și pentru două motive:

Intăiu, pentru că Tripolitania nu este acea țară a făgăduinței, drept care o reprezintă partizanii expansiunei coloniale a Italiei. In total are vre-o 60.000 kilometri patrați de pămînt cultivabil, și de pe acum ea numără vre-o 20 de locuitori de metru pătrat. Productivitatea solului din cauza lipsei de apă, este slabă. Grîne dă abia pentru trebuința indigenilor. Singurele produse ce dă în cantitate mai mare, sunt curmalele și orzul. S'ar putea cultiva cu succes măslini, dar după cum se știe, trebue două decenii pînă să dea rod în toată regula. De un plasament agricol al capitalurilor, nu poate fi dar vorba. Cît privește avuțiile celelalte ale Tripolitaniei, nici ele nu sunt de natură să deștepte prea mari speranțe.

E știut că fosfatele n'au justificat marile așteptări puse de capitaliștii francezi și italieni în exploatarea lor. Dar se spune că Italia va cheltui o jumătate de miliard pentru șosele, canale, irigațiuni, căi ferate și lucrări de asanare, ridicînd astfel în mod considerabil valoarea economică a provinciei, făcînd o proprie pentru o colonizare intensă precum și ca debușeu pentru industria italiană. Intrebarea este însă, dacă Italia poate cheltui o jumătate de miliard, de ce nu-l dă mai bine pentru ridicarea economică, sanitară și culturală a Sicilei și Calabriei, atît de binecuvîntate de D-zeu în alte privinți, și cari azi zac în cel mai groaznic întuneric și în cea mai teribilă mizerie? Ar fi o cucerire internă, care n'ar costa nici o viață omenească; dimpotrivă, ar salva milioane de suflete; ar canaliza colonizarea înăuntru, ceea ce ar fi cea mai bună colonizare, și ar crea debușeurile cele mai sigure pentru industria italiană, care altmintrelea, ca putere de export, aproape nici nu contează încă.

De ce dar războiu, și pentru problematicele bogății ale Tripolisului, unde ar trebui să mai treacă decenii pînă să găsească de lucru coloniștii italieni, și nu punerea în valoare a avuțiilor naturale absolut sigure, din Italia de sud, care din pricina mizeriei și a stărei de părăgenire în care se află, e sbuciumată mereu de turburări și răscoale?

Al doilea motiv pentru care e temerară acțiunea Italiei: imposibilitatea de a localiza răsboiul în nordul Africei, adică în Tripolis.

Italia putea să nădăjduiască să pună mîna, prin lovitura ei de forță absolut neașteptată, pe Tripolis, dacă răsboiul se putea țărmuri la scena sa inițială, unde, evident s'ar fi terminat foarte curînd.

Aceasta însă nu se poate. Prin forța lucrurilor, războiul incepe să se desfășoare pe un front mai mare, și primejdia este ca să devie unul din focurile cele mai formidabile ce s'au aprins vreodată în orientul Europei. In situația aceasta, probabila superioritate militară a Italiei asupra Turciei pierde din valoarea ei, și mai ales se pierde caracterul individual al conflictului, — căci amestecul Europei devine inevitabil.

De obiceiu, o condițiune de succes este ca adversarul tău să fie amenințat și din alte părți. In cazul de față, nu este astfel. Italia ar fi avut totul de cîștigat ca Turcia să nu fie amenințată și de aiurea. Or, aceasta n'a putut s'o împedice, și asta apasă greu asupra libertății ei de acțiune, și schimbă cu desăvîrșire fața lucrurilor.

AOLEU JUBILEU!

Magnificului rectorică a Universității din Iași îi trebuia un record de reclamă, Ceva à la soponul Pear — care să pună lumea în speriați, iar obiectului de reclamă să-i meargă buhul peste nouă țări și mări.

Dacă n'ar fi fost rectorică Bogdănică, n'am fi avut jubileu—ferească sfîntul. De cum a venit în capul Universității, la atîta lucru s'a gîndit: să și jubileze.

Noi am spus o. N'a mai existat Universitate, care după o jumătate veac de ființă, să se fi gîndit la jubileu. Și, mai ales, n'avem ce jubila, n'avem pentru ce jubila, n'ar trebui să jubilăm în anul fraudelor electorale de la Universitate.

Citiți, vă rog, programul serbărilor și vedeți la ce faliment a adus domnul Bogdănică „jubileul“ seu.

Pentru ziua I-a, programul „invită pe profesori să vie la gară să întîmpine familiile regală și princiară“.

A doua zi, la orele 5, la Universitate, ședința de orientare. Fiind-că trăim în Orient, era fatal să ajungem la o ședință de orientare.

Vrea să zică, ast-fel se vor trece două zile din jubileu: în prima zi la gară, a doua zi ședință de orientare (rectorică ar fi voit, probabil, să zică de ornamentare.

A treia zi: „prezentarea felicitărilor și adreselor“. Punctul acesta este foarte grav, căci el nu determină nici felicitările, nici „adresele“.

A patra zi: desvălirea monumentului Kogălniceanu și a cincea zi deschiderea cursurilor universitare.

Vrea să zică; a merge la gară, a te „orienta“, a desveli un monument și a deschide cursurile universitare la 29 Septembrie în loc de 1 Octombrie—înseamnă—după biata concepție a magnificului—înseamnă jubileu universitar, la care pofteți să vină familia regală, familia princiară etc.

Dar ori-ce ar crede recturul despre un jubileu universitar, el trebuie să fie jubileul științei. Iar programul unui jubileu cultural, program întocmit de un analfabet, nu conține nimic privitor la știință, doar dacă orientarea aia ar fi știință.

Nu! Nicăirea nu s'a întîmplat încă asemenea rușine. Jubileul unui așezămînt cultural n'are nimic a face nici cu „orientări“, nici cu focuri de artificii, nici cu bolnavi—cu nemic din toate aceste banalități.

E cultura care jubilează, ie progresul care este sărbătorit și loc au numai știința și cultura. Se fac, în deobștie, la asemenea jubileu, comunicări științifice, se anunță descoperiri nuoi — dar să se facă „orientări“ și perechele vesele să alunece pe podelele lucii și să valseze ca aevea în rai pînă cînd se va ivi aurora—așa ceva banal se face la nunți, la onomastice, și la Iași, în Iașul cucerit de un analfabet—cotilionul va fi condus de d. Bogdan—cu prilejul jubileului Universității.

Aoleu jubileu!

Problema Orientului

Ar fi o adevarată minune ca răsboiul turco-italian să nu deschidă, sub forma cea mai acută, problema Orientului în toată complexitatea ei.

Nimic mai firesc de cît dorința de a pescui în apă tulbure.

Și cu cît răsboiul a venit mai pe neașteptate, cu atît urmările lui pentru desfășurarea acestei probleme, se vor arăta mai repede. In privința aceasta e bine să nu ne facem iluziuni. Dacă pînă acum s'au putut ține în frîu atîtea nerăbdări și disciplina atîtea impulsivități, a fost pentru că puterile europene, între cari și Italia, vorbeau în numele păcei care trebue menținută cu orice preț, și al integrității absolute a Turciei care trebula să fie un *noli me tangere* **pentru toate statele, mari și mici, fără excepție.**

Vraja aceasta, cam forțată, a puterilor europene, s'a evaporat, multumită acțiunei Italiei. Ele au perdut oarecum autoritatea de a mai exercita presiuni „în interesul păcei“.

Pilda unei valorificări violente a drepturilor, dar mai ales a intereselor externe, a venit de sus, și a reaprins cu putere aspirațiunile, dominate pînă acum cu mai multă sau mai puțină stăpînire de sine.

Ziua de mîne se anunță dar întunecoasă și tulbure. Și aceasta la doi pași de țara noastră.

Ce rol va avea statul romîn?

Destinele țărei noastre sunt conduse de o mînă fermă.

Conștiința aceasta ne dă siguranța că Romînia va avea rolul corespunzător situațiunei ei, de factor hotărîtor în politica Orientului și intereselor ei celor mai proprii.

ȘERLOCKUL ȘERULUI

Polițiștii cei mari își publică memoriile după trecerea Ior la pensie. Domnul Stroja, Lepinul Iașului, a ținut să-și întocmească biruințele sale după opt luni de energică vizitare serală a cinematografelor.

A profitat de serbările universitare și, în *Evenimentul* de ieri, ne arată succesele sale de șef al poliției. Sunt foarte interesante acele succese. Așa de interesante că le vom reproduce: 1) doi hoți de cai din Rusia, au fost arestați; 2) hoțul de mătăsuri din magazinul Beyer, a fost prins; pungașul, care a încercat să prade pe d. Bacinski a fost prins; 4) d. Stroja a făcut lumină în afacerea scopiților.

Atît scrie, atît reproducem. Patru afaceri mari, în interval numai de opt luni. Cea mai interesantă este „lumina în afacerea scopiților.“ Afacerea scopiților luminată—recunoaștem că tabloul ie plin de farmec.

Dar dacă recunoaștem că succesele prefectului sunt fabuloase, trebue să subliniăm că publicarea lor prea stăpînită de egoism.

Marii polițiști, colegii d-lui Stroja, cînd dau în vileag din descoperirile lor, arată, spre a da lecții polițiștilor și a fermeca pe cititor, arătă și mijloacele, finețele, cursele, ce le-au întrebuințat spre a descoperi hoții, crime, spargeri.

E culminant, ca succes, că băietul Herșcu, cine nu cunoaște pe băietul Herșcu, care a furat mătăsuri din magazinul Berger, a fost prins.

Dar de ce nu spune, egoistul și discretul, cum l'a prins pe Herșcu. Căci cine nu știe că Herșcu nu se dă prins cu una cu două?

D'apoi chestia cu rușii. Au venit în Iași doi inși cu cai de furat. Neștiind romînește, necunoscînd tîrgul, rușii au rătăcit pe strade. Au fost duși la poliție. Dar cum? Prin ce stratageme inteligente?

Nu spune d. Stroja, ca să nu dee și altora cheia secretelor sale. Dar nici nu face pomelnicul hoților, pe cari nu-i a prins. Iarăși secret.

Domnul Stroja este Serlockul șerului. Șerul poate fi mîndru de asemenea Serlock. Mai ales chestia cu inteligența prindere a lui Herșcu și acea cu lumina în chestia scopiților — astea două l'au consacrat.

Ci că Goethe, înainte de a muri, ar fi zis: „mai multă lumină“. Domnul Stroja, a fost scutit de asemene esclamație. Căci mai multă lumină încă, de cît lumina în afacerea scopiților — nu se poate, nu există.

PROSTITA

Asupra celor două zeci mii lei pe cari comuna Iași i-a votat pentru serbări s'au năpăstuit mulțime de prieteni de ai șerului barbat de stat și,—și care nu vrea capătă cîte-ceva.

„Decorarea“ stradelor și instalarea unor jocuri de apă pe locul destinat statuei marelui Voevod — au fost încredințate inginerului Miclescu, care a făcut anterior o lucrare foarte identică; a construit o linie Oltenița—București.

Meremetuirea teatrului și așezarea podului pentru bal, au fost încredințate unui domn colonel Isvoranu — iarăși o capacitate foarte conformă cu lucrările ce i-au fost încredințate.

Dar stai că mai este! Mai este State Dragomir, marele artist al neamului, care a fost însărcinat, dîndui se 2000 lei, cu montarea piesei Urâita—Prostita, prostie de ocazie, întocmită din obicei, de filosoful Găvănescul, Kantistul Grecinismului.

Jubileu universitar, cu piesă de ocazie de Găvănescul, montată de Dragomir și — oroare! — jucată de el — iată jubileul transformat în inchiziție.

Dar va fi. Să vadă, în cale, familia regală, oaspeții și rectorul universității din Stambul, cum se face teatru la noi. Domnul Dragomir, care apare în piese de salon, cu scîrți la ghete și cu cravată roșie la frac—este, de sigur, persoana aleasă să monteze o piesă zisă Prostita, a autorului dramatic Găvănescul și, de sigur, ie pleașcă mare să obții serviciile d-lui Dragomir pentru numai 2000 lei.

Decorați făcute de un inginer de c. f.; teatrul dres de un colonel în retragere; jubileu făcut de d. Bogdan; colonel devenit architect; piesă de teatru de Găvănescul—iată-ne readuși cu trei zeci ani îndărăpt, cînd țara huia de gustul ce și-l făcuse Ion Brătianu, onorînd pe un căpitan în rezervă cu o diplomă de moașă de despărțire.

Vremea Prostitei!

OAMENI ȘI LUCRURI

O FILOSOFIE

„... Așa de mulți mi-au spus-o, în cît nu mă mai impresionează“...

Ce i-au spus?

Banala frază, obișnuita frază: „Ești frumoasă“.

Și pe cînd răspundea ast-fel noului venit, care avea naivitatea, pe semne, să creadă că el, cel dintăiu, rostia banala frază, văzui ochii ei căpătînd o strălucire mătăsoasă, ca și cum l'ar fi acoperit—subit, strălucirea— o ușoară ceață de înlăcrimare, iar glasul ei cu timbru argintiu, rîse, tremurînd ușor, ca un tril gingaș de privighitoare obosită:

— „Atîția mi-au spus-o!“...

Să fie oare drept și să fie cu putință că vre odată una dintre *ele* poate auzi cu indiferență spunîndu-se această dulce banalitate, această laudă care unora—cînd n'o aud adesea—le părea cea mai ideală consacrare a vieței, cea mai supremă țintă a existenței? Să fie adevărat că vre-odată auzul unei femei poate să obosească ascultînd această dulce muzică, această armonioasă șoaptă: „ești frumoasă“?

In scris,—fraza pare că e tot deauna aceeași. Dar, mărturisește, frumoasă domnișoară: cînd e rostită, — ea nu se asemănă de loc de la o dată la alta.

Ci fie care o spune într'un fel diferit; fie-care o însoțește, după temperamentul său, după gîndul ce nutrește, după puterea simțirii care i-o inspiră,—de o expresiune diferită. In ochii fiecărui licăresc alte dorinți, se aprind alt fel de scînteieri și nuanța cu care întonează cuvintele—puține și banale cuvinte—diferă cu desăvîrșire. Unul exprimă numai egoizmul trecător al omului care urmărește un capriciu de o clipă; celălalt,—reflactează dorul intens pe care l'a aprins o întîlnire întîmplătoare menită a fi preludiul unei drame sufletești sau, poate, al unei idile încîntătoare.

Nu, nu! Nici odată cea mai banală frază nu seamănă de la o gură la alta, după cum nu e aceeași, ori cînd, strîngerea de mînă ușor tremurată, nici privirea care te învăluie, nici dorul care te cheamă.

Iar într'o zi, după ce mulți, ori cît de mulți, îți vor fi spus aceeași banalitate, ți se va părea că cine-va, un nou venit, reînnoește fraza cu o nuanță ne mai auzită, o însoțește cu o scînteere ne mai văzută în privire o strîngere de mînă mai tremurată ca ori care alta de pînă atunci. Și ceea ce n'ai crezut din partea nimănui, vei crede din partea lui, numai a lui și vei visa întăiu, apoi vei gusta senzații noue, necunoscute încă, fără a-ți da seama de ce sunt așa de noue, așa de intense, așa de ademenitoare, în cît toată puterea ta de a dori, toată nerăbdarea de a fia cuiva, toată curiozitatea de a cunoaște necunoscutul plin de ispitiri—se vor afirna, încrezătoare și trainice, de *el*, și vei fi a lui, cu toată seninătatea și sinceritatea tinereței care începe a se teme că în curînd *nu* va mai fi tînără și nu va mai avea vreme să fie fericită, să se bucure de propria sa expanziune.

Și atunci vei vroi să-ți spună, să-ți spună încă, să-ți spună mereu, să-ți spună veșnic, să ți spună duios ori brutal, numai să ți spună banalul „ești frumoasă“!

Și cred că aceasta se va întîmpla; o cred—pentru că lumina privirilor ți s'a înrourat de o ușoară învăluire de lacrimi și pentru că rîsul îți este cu atît mai cristalin, cu cît vrei să te arăți mai nepăsătoare de cele ce ți se spun.

O, nici odată femeile nu cred mai mult, de cît în ziua cînd ne asigură că nu *mai* cred nimic.

Rodion

Nume de savanți
Nume de boli

Academia Romînă și Elie Metschinikof.—O scrisoare care rătăcește.—Savantul și teama de holeră.—O părere a institutului Pasteur.—Cum se transmite.—Pelerinagiile sfinte.—Literatura vibrionilor.

Academia Romînă a primit următoarea scrisoare de la d. prof. dr. Metchinikoff, trimisă de la institutul *Pasteur* din Paris, prin care mulțumeste Academiei pentru alegerea sa ca membru onorar:

Domnule Secretar general,

Numai după întoarcerea mea la Paris dintr'o lungă călătorie, în stepele Caspice, am primit scrisoarea d-v., care mi-aduce la cunoștință alegerea mea ca membru al Academiei. Vă rog să arătați Academiei precum și președintelui ei, cele mai vii mulțumiri pentru onoarea ce mi s'a făcut. Imi pare rău că scrisoarea trimisă de la Paris în guvernămîntul Astrahanului și înapoiată de acolo la Paris, a făcut un ocol atît de lung pînă să ajungă la mine.

(ss) **Dr. Elie Metchinikoff**

Despre numele savantului de la institutul Pasteur nu e nevoie să mai dăm detalii. Cercetările d-rului Metchinikoff sunt cunoscute și de multe ori, în incinta Academiei noastre chiar, s'a vorbit despre părerile și doctrinele lui.

De oarece holera e la ordinea zilei, e locul să amintim că acum de curînd Metchinikoff și-a exprimat mirarea că ziarele și... cititorii lor acordă încă atîta importanță acestui flagel care — după părerea lui — s'ar reduce numai la o chestiune de higienă, o chestiune de curățenie și nimic mai mult. Căci leacul împotriva epidemiei acesteia — este numai în condițiunile higienice mai alese, iar nu în căutarea medicală. Cu toate aceste domnește în momentul de față teroarea holerei, aiurea și la noi.

Se vorbește peste tot de flagelul a-

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

cesta şi se fac preste tot.. analize de laborator. Savanţii sunt în căutarea vibrionilor, în urmărirea purtătorilor de bacili...

*

Ce este holera şi ce este vibrionul?

— E o veche boală asiatică, citată de antice texte indiene şi al cărei loc de origină este regiunea dintre *Gange* şi *Brahmaputra*, unde microbul care o produce, *vibrionul*, îşi găseşte cele mai nimerite condiţiuni climaterice pentru a viețui, şi de unde pleacă în lungi şi funebre pelerinagii peste tot pămîntul.

Holera este transportată de oameni, în ale căror intestine *vibrionul* trăeşte, chiar fără a-şi produce teribilul efect, şi care stă depus cîte 2—3 luni în excrementele lor, — ne mai vorbind de cei vindecaţi, la cari fenomenul se petrece în permanenţă, — lucru constatat experimental de ştiinţă.

Holera, din această cauză, este transportată cu iuţeală peste tot locul, şi nu se lasă a fi împedicată cu uşurinţă. In special ea este transportată în lumea întreagă, pe trei căi deosebite, din regiunea arătată, de către pelerinii şi caravanele lor, fără ca omenirea să ia prea mari măsuri împotrivă, fie din toleranţă religioasă, fie din neputinţa de a face pe stăpînitorii Indiei, să înţeleagă primejdia acestei boli pentru civilizaţie.

Prima cale este aceea pe care o urmează caravanele *chiiţilor* — sectă musulmană din Indii, cari au în ritul lor, transportarea cadavrelor cu caravanele, în oraşele sfinte ale Eufratului: *Kerbela* şi *Nedjef*, şi care infectează toată regiunea parcursă. Mai multe epidemii de holeră au apucat acest drum şi au ajuns pînă la noi, conduse de aceste caravane mortuare.

A doua cale este aceia a pelerinilor musulmani plecaţi din oraşul sfînt din India, *Hurdwar*, unde se adună milioane de oameni, şi de unde aceştia o radiază în toată lumea. De 3—4 ori am avut în lume epidemii de holeră pe această cale.

A treia cale este cea a pelerinilor de la *Mecca*, unde se duc mai ales locuitorii Rusiei meridionale, Asiei mici, basinului Mediteranean şi unde holera este adusă de musulmanii din Indii, întreţinută fiind de sîngele sacrificiilor pe care numai soarele îl usucă, şi de unde ne este foarte uşor adusă.

Holera are de sămînţă un microb, *vibrionul*, în formă de virgulă, vibrion care face parte din aşa zisă categorie a *poliformilor*, adică a acelei clase care cuprinde, mai bine zis o clasă în care se găsesc mai multe specii de „microbi virgulă", foarte greu sau aproape imposibil de deosebit între ei, şi din cari numai unii produc holera. Faptului acestuia se datoresc erorile medicilor nedeprinşi cu mînuirea acestor vietăţi, cari toate, colorîndu-se la fel, n'au ca mijloc de distingere mai sigură de cît *aglutinarea*, care şi ea este greu de distins. Pătrunderea mai adîncă în această chestie ar fi prea de specialitate şi n'are pentru noi nici o importanţă; singură cunoştinţa ei ne este trebuitoare pentru a înţelege acele multiple contraziceri de prin ziare, ale diferitelor expertize.

Vibrionul este un fabricant de *acid azotic*, după cum *fermentul* din drojdie este un fabricant de alcool, şi toate efectele dureroase sunt datorite acestui acid, care oxidează toate materiile organice, perforînd intestinele şi producînd moartea; de aceea introducerea în intestine a unor anumite sări şi base cari să l neutralizeze, este recomandată.

Vibrionul este un microb foarte gingaş, şi care nu poate trăi peste temperaturi mijlocii, nici mult sub ele, lucru care îngrădeşte propagarea boalei în cea mai mare parte a anului, şi căruia se datoreşte faptul că holera nu face şi mai mari ravagii; de aceia ar fi de recomandat spălăturile foarte ferbinţi şi comprese de asemeni, care i-ar atenua de sigur din virulenţă; de aceia se prescrie încălzirea tuturor vaselor de mîncare înainte de a fi întrebuinţate şi nemîncarea alimentelor crude.

Vibrionul este distrus de o soluţie de 1 la 10000 sublimat; spălarea deci a mîinilor cari l'ar introduce pe calea digestivă, este iarăşi de recomandat; sau în soluţii acide foarte diluate, ceia ce face recomandarea ţinerei alimentelor în stomac cît mai mult, fără ca să luăm lichide de cît o oră după masă.

In contra baccilului virgulă există un ser preventiv, dar a cărui eficacitate nu trece de cît cîteva săptămîni. De aceia serul în chestiune se întrebuinţează prea puţin în regiunile contaminate de holeră.

Litere-Ştiinţe-Arte

Teatru cu promisiuni.—Primim o elegantă broşură în care direcţia nouă a teatrului din Craiova expune un program de activitate, de o rară bogăţie într'adevăr.

In afară de numeroasele piese originale şi traduse ce alcătuesc repertoriul stagiunii, direcţiunea zisului teatru promite încă următoarele:

„Pentru ca repertoriul acestei stagiuni, să capete o cît mai mare strălucire, putem anunţa că marea noastră tragediană, „Aghatha Birsescu", va juca, dimpreună cu trupa acestui teatru, un număr mai mare de reprezentaţii, reluînd unele din marile sale roluri şi creînd în aceeaşi vreme, altele în cîteva piese noui, jucate pentru întîiaşi dată la noi, ast-fel:

L'enfant de l'amour a lui *H. Bataille*, *Thueselda* un act de *Wilbrandt*, *„Statua"* două acte, de *Clara Burg*, *Iutha Sandler* de *M. Goelmer*, *Inelul lui Gyges* de *Grillparzer*, etc. Reprezentaţiile d nei Agatha Birsescu, la teatrul nostru şi în provincie vor ţine pînă la mijlocul lui Decembrie, cînd marea tragediană va pleca la Londra pentru un angajament ce a contractat acolo.

In afară de aceasta, Direcţia acestui teatru a intervenit pe lîngă d. Director general al Teatrelor, care a avut amabilitatea de a îngădui ca o parte din artiştii Teatrului din Bucureşti, să joace, în unele seri, cu trupa teatrului din Craiova.

Astfel artişti ca d-nii: Nottara, Soreanu, Liciu, Brezeanu, Livescu, Demetriad, I. Petrescu, Bulandra, artiste ca d-nele Maria Ciucurescu, Giurgea. Sturdza, Tina Barbu, M. Filotti, etc. vor veni să dea concursul lor acestui teatru.

Tot astfel vor veni pentru reprezentaţii ce se vor anunţa la vreme, cunoscutele artiste, d-nele Mărioara Voiculescu, din trupa d-lui Davila şi d-na Aglaia Pruteanu, de la Teatrul Naţional din Iaşi, precum şi I. Manolescu de la Teatrul Comedia din Bucureşti.

In acest chip, în cursul acestei stagiuni, se vor prezenta pe scena Teatrului Naţional din Craiova, tot ce arta dramatică romînă are mai de seamă ca reprezentanţi ai ei".

*

Cenzura germană a interzis la Colonia reprezentarea tragediei „Judas" de Gerold von Bassewitz, ca să nu se aducă pe scenă figura lui Christ.

*

Există calcule cari „stabilesc"—după cercetările profesorului Bantz—ce temperatură domneşte în... infern, unde pare să fie tare cald.

S'au socotit—în poveştile lui Grimm—cîte stele sunt pe cer.

Iată acum că pastorul Dodd din America a calculat cîţi oameni ar găsi loc în.., cer.

Cifra se urcă la 486,793,088,000,000.

*

La Königsberg, în Germania, cenzura a interzis reprezentarea piesei „Cutia Panderei"—pentru că ar ofensa morala publică.

*

Zilele aceste pleacă din Londra, sub conducerea căpitanului Parker o expediţiune la Ierusalim pentru cercetări arheologice cu destinaţia specială de a regăsi urmele monumentelor regilor David şi Solomon.

Dezgropările vor începe la poalele muntelui Ophel, un loc unde se cultivă acum legume pentru tot Ierusalimul. Guvernul turcesc a numit inspectori cari vor supraveghea lucrările.

*

O gazetă ungurească este informată că M. S. Regina Elisabetha lucrează la un roman intitulat: „Copiii munţilor".

Scena se petrece în Carpaţii transilvani şi epoca acţiunei cade în timpul luptelor pentru linertate din 1848.

*

La 10 Octombrie se întruneşte la Paris conferinţa sanitară internaţională la care au aderat 43 de state.

La conferinţa din 1503, ţinută tot la Paris, au luat numai 23.

*

STRUNA ZILEI

GRĂDINĂRIE

«Romînia Jună» din Ceanăuţi ne informează că d. N. Iorga are «verze» în grădina d-sale.

Noua Rev. Rom..

Reporterii din afară
N'au aflat—ori se prefac?
Că 'n grădina literară
Are Iorga şi,.. spanac?

INFORMATII

❑ Prefectul poliţiei Iaşi face antisemitism prin *Evenimentul*. De fapt prefectul se preface că ie contra jidanilor. Căci cu misit de sorţari evrei a trăit ani îndelungaţi, iar acum face filosemitism în avantajul cumnatului său.

❑ In comisia pentru distribuirea locurilor la teatru, cu prilejul reprezentaţiei de gală, figurează domnii profesori universitari: Burada, I. Bărbulescu şi inevitabilul Bogdan; primarul şi ambii prefecţi.

❑ Pe viitor nu se vor mai da obştiilor săteşti păduri spre exploatare, fără de licitaţie.

❑ La 1 Octembrie va începe examenul ofiţerilor de poliţie, pentru obţinerea definitivatului.

Din Iaşi se va prezenta numai sub comisarul Focşa.

❑ La expoziţia din Turin au fost decoraţi din Iaşi, cu medalia de aur, domnii Sinigaglia şi Vasiliu, fabricant de licoruri.

❑ Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a d-lui Gh. Carpus, fost magistrat, pensionar, din str. Nemţească.

Inmormîntarea va avea loc Joi 22 Septembrie, orele 3 p. m., la Cimitirul Eternitatea.

Condoleanţele noastre familiei.

❑ Sub-comisarul Malhasovici este un bărbat foarte amorezat. Aleasa inimei sale este numina Veta Ignat, din strada Petru Rareş, care nevoind să răspundă amorului numitului, a fost crunt maltratată de acesta, în stradă.

Bătuta a reclamat prefectului, care, excelent băiat cum este, a pus reclamaţia la dosar.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumaţie renumitul must dulce de Cotnari.

❑ Creditul Fonciar Urban din Iaşi, aduce la cunoştinţa publicului, că începînd de Marţi 20 Septembrie (3 Oct. st. n.) 1911, orele de cancelarie la oficiul acelui Credit, vor fi de la 11 dim. şi pînă la orele 5 p. m.

Plăţile şi încasările se vor face de la orele 12 pînă la orele 3 p. m.

❑ Administraţia financiară din Iaşi, a fost autorizată de casa de depuneri, să efectueze împrumuturi pe efecte de-ale statului, cu patru la sută interese.

❑ Invăţăoarea Elena Popovici, de la Cîrpiţi (Iaşi), a fost detaşată la Galaţi.

❑ Numitul Ion Stoian, din Str. Ianov No. 3. a reclamat, că din ziua de 15 Septembrie, a dispărut de la casa părintescă copilul său Victor, elev la Liceul Naţional.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Chestia cărţilor didactice

— Ultima circulară a ministrului —

Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice, a adresat următoarea circulară d-lor revizori şcolari, inspectori şi membri ai corpului didactic primar.

Domnul ministru este ,informat, că ordinele pe cît de precise pe atît de severe din circulara ministerului No. 59212 din.... nu sunt observate de unele organe administrative ale Ministerului nici de unii autori de cărţi didactice pentru cursul primar cu toata stricteţa.

Dorinţa sa de a lăsa deplina libertate de concurenţă autorilor şi de a remedia astfel un vechiu rău de care literatura didactică suferea, nu e ţinută în seamă cu toată seriozitatea în conformitate cu intenţiile sale. Vechiul obicei de a afişa deplina libertate de concurenţă în regulamente şi circulări şi de a o eluda în practică se încearcă a se perpetua.

Faţă de aceste constatări domnul Ministru ţine să înţelegeţi şi d-voastră şi autorii de cărţi didactice, că atunci cînd motivat de vechile lăcomii şi abuzuri, a desfiinţat monopolul cărţilor didactice, n'a făcut aceasta pentru a'l înlocui prin altul sau prin altele, nici pentru a paraliza lăcomia unor şi a favoriza pe a altora.

De aceea din ordinul domnului ministru, vă aducem la cunoştiinţa dumneavoastră, organelor administrative, autorilor de cărţi didactice şi întregului corp didactic primar, că pentru a asigura deplina libertate de concurenţă, termenul pentru recomandarea cărţilor didactice în învăţămîntul primar se prelangeşte din nou pînă la 25 Septembrie a. c. Directorii şi diriginţii vor aduce această hotărîre la cunoştiinţa institutorilor şi învăţătorilor imediat după primirea acestei circulări. Ei vor semna de vedere.

Veţi face cunoscut institutorilor şi învăţătorilor că ori-ce reclamă sau presiune ce se va fi exercitat sau se va exercita asupra lor din partea ori cui să o considere ca nulă şi neavenită, că astfel de presiuni, Domnul Ministru departe de a le tolera, le va pedepsi cu ultima rigoare. Asemenea încercări de presiune au fost deja reprimate şi pedepsite de Domnul Ministru şi vor fi şi în viitor cu atît mai vîrtos. Plîngerile corpului didactic în această privinţă sunteţi învitaţi a le aduce imediat la cunoştinţa ministerului pentru a se lua măsurile cuvenite, pentru ca astfel libertatea de concurenţă a autorilor şi libertatea corpului didactic de a alege manualele numai după valoarea lor didactică să devină o deplină realitate. Astfel a înţeles şi înţelege Domnul Ministru să asigure progresul real al literaturii didactice, împiedecînd şi pedepsind orice abuz.

❑ **Expoziţia Viticolă.**—Epoziţia viticolă, se va deschide negreşit, Joi în 22 a lunei, la ora 10 dimineaţă,—după programul anunţat de noi la timp.

*

Pînă în acest moment casele ce participă la expoziţia viticolă sunt:

Şcoala normală-Iaşi, Max Brohman-Bucureşti, Pepiniera Paraclis-Cotnari, Willy Viscoil-T. Măgurele, Meteor-Ploeşti, I. Hang-Bucureşti, Irimescu-Tupilaţi, Vişan-Iaşi, Dr. I. Manolescu-Strunga, Părintele Hanganu-Iaşi, Pepinierele Stirbei-Buftea, Nagy-Gabor, Părintele Ocneanu Craiova, Jean Torceanu Băileşti, Apostoleanu Panciu, Glodeanu Ploeşti, Maier Maier Mizil, Noel Bring Focşani, I. Stanciu R. Sarat, Gogonea Focşani, Locot. Damienescu Tecuci, Florica Craiova, Gogu Iliescu Buzeu, Torenti Cotnari, Şcoala de Arte Iaşi, I. Margulies Iaşi, Iosef Rohr Iaşi, Gustav Urlich Iaşi, Lazaride Iaşi, Alexieff Iaşi, N. V. Gheorghiu Iaşi, Pandele Zamfirescu Iaşi, Purcherea Iaşi, Iacobovici Iaşi, Mayer Piteşti şi Gurinescu Brăila.

*

După serviciul divin, de inaugurarea expoziţiei, va urma o mică gustare, oferită invitaţilor de către comitetul societăţei viticole.

❑ Domnul Gr. Gheorghiu, a fost numit pe ziua de 1 Octombrie, ca confinist, la pădurea Mîndreşti Valea Alianului.

❑ Casa şcoalelor a trimes revizorului şcolar suma de 800 lei pentru a o acorda ca ajutoare elevilor saraci, prin cumpararea de cărţi.

❑ **Şcolare.**—Invăţătoarea Smaranda Rotaru de la şcoala din Broscauţi jud. Dorohoi, a fost transferată la şcoala din comuna Doajele jud. Vaslui.

— Invăţătorul I. M, Popazu, de la şcoala din comuna Miclăuşeni, a fost transferat la şcoala din com. Carol I jud. Roman.

— Invăţătoarea Natalia Bejănaru de la şcoala din comuna Carol I. a fost transferată la şcoala de fete No. 2 din Alexandria.

— Invăţătorul C. Nădejde de la şcoala din comuna Letea Nouă (Bacău) a fost transferată la şcoala No. 3 din Huşi.

— Invăţătoarea Florica Chiriac de la şcoala din com. Curteşti, jud. Botoşani, a fost transferată la şcoala de fete din Babagad.

— Invăţătorul Gr. Grigoriu, de la şcoala din comuna Broşteni-Drăguşeni, transferat la şcoala din comuna Boureni (Suceava).

— Invăţătorul C. Iordăchescu de la şcoala din comuna Boureni (Suceava) la şcoala din comuna Stolniceni.

— Invăţătoarea Elena Cardaş de la şcoala din com. Siliştea, transferată la şcoala din comuna Muşcel-Broşteni (Suceava).

— Invăţătorul V. I. Haraian, de la şcoala din com. Coluşca la şcoala din comuna Rădăuţi.

— Invăţătoarea Maria Savastu din comuna Tămăşeni transferată la şcoala din comuna Negreşti (Vaslui).

❑ Următorii elevi, dînd corigenţa au fost declaraţi ca absolvenţi ai gimnaziului Ştefan cel Mare: Alistar Ioan, Bălănescu Ioan, Caminar Iosef, Dimitriu Alex., Fingherut Carol, Gheorghiu Alex., Ionescu Em., Mihăilescu C., Popovici P., Segal Leib, Schor Leon, Şaraga Ichil şi Vacaru Gh.

❑ Toate trupele din garnizoana Iaşi aflătoare la manevre, se vor reintoarce în Iaşi în ziua de 23 c.

❑ Biuroul electoral la alegerile judeţene din Roman, în zilele de 28, 30 Septembrie şi 2 Octombre, urma să fie prezidat de d. prim preşedinte Burada, care, reţinut fiind de serbările jubilare, a cerut tragerea la sorţ a unui consilier şi sorţii au desemnat pe d. Buzdugan.

❑ O telegramă din Bucureşti, ne informează, că la şcoala normală de învăţătoare, din localitate au fost numite ca profesoare, d-nele Olga dr. Conta, Barbu, Aglae Pascu, Vioreseu şi Agripina Buţureanu.

❑ Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, care începe de Joi 22 Septembrie, cuprinde între altele:

Dragostea Prinţului, splendidă comedie dramatică cu d-ra Polaire, în rolul principal.—Negustorul de oameni mare roman însufleţit—Rieo de-Janeiro (capitala Braziliei, sudul Americei), scene de călătorie—Greşală de etaj, una din cele mai reuşite comedii cinematografice—Arta de a te face iubit, scene comice—Fiica hoţului, naraţiune însufleţită—Little Moritz e un muzicant conştiincios—Recentele demonstraţii din Viena contra scumpirei traiului etc.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san. oca		0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul mare		0.20
mic		0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt: litr.		0.30
paharul.		0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domicilliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Fabrica de Sobe de teracota şi faianţă

FRAŢII MACUROFF IAŞI, Soseaua Păcurari 72

Recomandă D-lor proprietari de Case şi antreprenori de construcţiuni publice:

Sobe de teracotă zmălţuită în toate culorile moderne.

Sobe de teracotă plane cele mai higienice, solide şi practice

Sobe de porţelan albe şi mojolico, formele cele mai elegante, simple şi de fantazie.

Flise de faianţă pentru instalaţiuni de Laboratoare, băi, bucătării etc.

OLANE pentru coşuri şi drenagiu de orice dimensiuni.

Execuţiune promptă.— Preţuri reduse.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Un incident senzațional s'a petrecut astăzi la Curtea cu juri din Iași, Urmau să se judece două procese, dar Curtea nu se putea constitui, din cauză că unul din asesori, d. judecător Hipolit Mîrzescu, întîrziea să sosească.*

Președintele Curții, d. consilier Cernătescu, văsînd că d. Mîrzescu nu mai vine, declară ședința deschisă, rostind următoarele: „Curtea, văzînd absența nemotivată a d-lui judecător Mîrzescu, amînă ambele procese pentru seziunea viitoare, iar președintele va face cunoscut faptul primului președinte al Curței și Ministrului de justiție".

Puțin după aceea sosi și d. Mîrzescu, care fusese reținut de o indispoziție, D. Mîrzescu a cerut primului președinte al Tribunalului un concediu pe timp de 4 zile, iar în loc a fost tras la sorți d. judecător Cihodariu.

Raportul către ministru va fi expediat astă seară la București.

❑ *Autoritățile din Chișinău, au fost înștiințate că Imparatul Rusiei va veni să prezideze serbările Centenarului anexărei Basarabiei.*

❑ **SERBĂRILE JUBILIARE.** — *Primarul a fost azi oficial înștiințat, că M. S. Regele și familia regală, a prelungit încă cu o zi șederea lor în Iași, așa că plecarea va avea loc în seara de 30 Septembrie.*

In vederea aceasta, primarul a luat dispoziținea, ca în seara de 29 Septembrie, să aibă loc mari focuri de artificii la Copou și o retragere cu torțe.

*

Tot azi d. Dim. Grecianu, a fost înștiințat, că Principesa Maria, va fi însoțită, în afară de principele Carol și Principesa Elisabeta, și de principesa Maria, prințul Neculai și micuța principesă Ileana.

*

Autoritățile locale au luat dispoziția, ca muzica regimentului 13 și muzica regimentului 12 Cantemir din Bîrlad, sa se afle în Iași, în tot timpul serbărilor.

*

O delegație studențească va pleca Sîmbătă dimineață la Burdujeni, pentru a întîmpina pe colegii lor din Bucovina.

La întoarcere, studențimea se va opri la Ruginoasu, unde după un parastas, vor depune o coroană pe mormîntul lui Vodă Cuza.

La ora 3, studenții din Iași și cei din Bucovina, vor sosi în Iași și vor lua parte la serbările universitare.

*

La desvălirea statuei lui Cogălniceanu, cuvîntările se vor succeda astfel: Rectorul, ca președinte al comitetului pentru ridicarea statuei. A. D. Xenopol, din partea universității, reprezentanții diferitelor societăți care vor depune coroane și un student.

*

In seara balului, după plecarea familiei regale, va avea loc un supeu, oferit de comună.

*

Deschiderea solemnă a cursurilor Universitare, va avea loc, după cum am anunțat, în dimineața zilei de 29 Septembrie. La această solemnitate vor vorbi regele și rectorul Universității.

D. dr. Socor, va rosti desertația obicinuită, de inaugurare a cursurilor Universitare.

*

Profesorii străini, cari și au anunțat sosirea în localitate, sunt:

Berlin.—Profesorul Valdayer.
Viena.—Profesorul Svoboda.
Cernăuți.—Profesorii R. Saghin, Friedmayer Cozac.
Paris. — Profesorul de Martonne, și Roques.
Praga.—Krofesorul Jarnik.
Goettingen.—Profesorul Haceck.
Neapole.—Profesorul Acaste.

Din Cernăuți vor mai sosi profesorii Tarnowschi, Protopopul, D. Dan și profesorii Pușcariu, Siriteanu și Ștefanelli.

*

In cercurile autorizate, se afirmă, că pentru ședința de felicitare la Teatrul Național, M. S. Regele, a pregătit un discurs academic, menit să atragă atențiunea generală.

*

Lucrările de decorare au început de azi mai cu energie, și vor fi continuate și în timpul nopței, așa ca să fie gata în ziua hotărîtă.

*

M. S. Regele, și a exprimat dorința, ca pentru dejunul de Luni 26 Septembrie, să fie invitați delegații Universităților străine.

❑ **Prezentarea delegațiunilor și profesorilor străini către M. S. Regele, va avea loc pe peronul gării, în ziua sosirii Suveranilor, după dorința expresă a M. S. Regelui.**

❑ **Domnul Gr. Iliescu, profesor de științi la liceul din Pomârla, a fost mutat la catedra similară a liceului din Bîrlad.**

❑ *Din Mircești se comunică, că principele Ferdinand, sosește acolo mîine dimineață, cu un tren special.*

❑ *Pe ziua de azi s'au constatat în localitate două cazuri noui de febră tifoidă.*

❑ **D. Colonel Brociner, a fost numit director al călătoriilor M. S. Regelui.**

❑ **Astăzi, au fost expediate spre a probarea M. S. Regelui, lista persoanelor, care vor fi invitate la diferitele banchete.**

Dintre evrei figurează pe această listă d-nii Leon Iuster, Moritz Wachtel, Lupu Veisengrün, S. O. Grossvald, Dr. Ch. Unter și avocat Goldenthal.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare, a respins opoziția primului-procuror, pentru trimiterea în judecată a învățătorului Stavila, din județul Iași, pentru delictele de falșuri și delapidare, în conducerea Băncei populare, confirmînd astfel ordonanța judelui de instrucție, care găsise că nu e caz de urmărire.

— Curtea cu juri, judecă mîine, procesul de pruncucidere, în care sunt acuzați comercianta Golda Herman, din Trg.-Frumos și servul ei Solomon.

— Desbaterile în procesul proxenetelor Vexler și Tullinger din Dorohoi, și a complicilor lor, Zisman și Feierstein, au ținut eri, înaintea Curței de Apel secția I a, pînă la orele 6 seara, cînd Curtea a pronunțat deciziunea, prin care admite în parte apelul lui Feierstein, reducîndu-i 11 luni din pedeapsa dată de tribunalul de Dorohoi și respinge apelurile celorlalți, ca nesusținute și neîntemeiate. De asemenea Curtea a respins apelul părței civile, și a procurorului general, făcut a minima.

— In procesul dintre Lebel și Grosman, pentru pretențiuni de misitie, și în care cel dintîiu a referit jurămînt More judaico la sinagoga Mare, Curtea secția I a a respins jurămîntul ca vexatoriu și de rea credință, condamnînd pe Lebel și la 300 lei cheltueli de instanță.

— Instrucția privitoare pe Van Saanen, care s'a făcut vinovat de falșuri la depozitul regiei din Iași, este terminată. Van Saanen a fost trimis în judecata tribunalului, pentru falș în acte publice și înșelăciune, complicii săi și anume: G. Popovici, Sevastia Pocluș, (Constantinescu,) și Lazăr Săvescu, au fost trimiși judecății pentru complicitate la înșelăciune; Ecaterina Popovici pentru tăinuire și G Drob pentru fort.

Dosarul a fost repartizat la secția II, fără termeu fixat încă.

— Curtea secția a II-a a condemnat astăzi la o lună închisoare pe negustorul M. Șip, din Fălticeni, pentru faliment.

— Aceiași secție a stabilit astăzi jurisprudența că verificatorii de măsuri și greutăți n'au competința de a face apel contra unei sentințe, prin care un individ a fost condemnat de tribunal pentru că n'avea cîntar în regulă.

In consecință, negustorul Solomon Caufman din Bacău, achitat pentru că avea cîntar în regulă, a rămas definit achitat.

— Condemnații proxeneți au declarat astă-zi recurs în contra deciziunelor Curții de Apel.

— Fabricantul de stofe Gross din Bacău, a fost condemnat azi la 200 lei amendă, fiind-că avea în fabrica sa lucrătoare mai mici ca 17 ani și lucrălor mai mici de 15 ani.

❑ Rezultatul concursului de admitere în liceu și gimnaziile din Iași, se va da joi, cînd va avea loc și repartizarea.

In clasa II a liceului național au rămas 19 elevi neprimiți, din lipsă de locuri: 9 romîni și 10 evrei.

Fac cunoscut Onor. Public, că cu începere de la **1 Octombrie a. c.,** *se va deschide o* **Școală Profesională** *practică și* **curs de croit,** *conform programei autorizată de Onor. Minister; cine din d-re sau d-ne și copile cu 4 clase primare, ar dori a învăța croitoria pentru dame în scurt timp, să se înscrie de pe acuma la direcțiunea* **Nathalia Ohl,** *str. Păcurari 15.*

Programa se trimite după cerere. In această școală se primesc comenzi, de ori-ce fel de costume pînă la cele mai elegante.

Se caută 3 ajutoare de maistre absolvente, cît și eleve eșite din școli profesionale, care doresc a face practică în condițiuni avantajoase.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Ultima oră

București 20 Septembrie

Războiul Italo-Turc

ȘTIRI FALȘE

Roma.—Știrea din izvor turcesc răspîndită de agențiile și ziarele străine, cum că flota italiană ar fi bombardat porturile turcești pe coastele mării Adriatice și Ionice, e absolut falșă și inspirată în mod evident în scopul de a face să planeze bănueli asupra intențiunilor Italiei.

Italia continuă a fi ferm deschisă în hotărîrea sa de à nu altera în nici un chip statul rus în peninsula balcanică.

CUM A OPERAT FLOTA ITALIANĂ

Roma.—Relativ la știrile răspîndite de unele agenții asupra bombardărei porturilor turcești de către flota italiană se mai comunică că flota italiană s'a mărginit în a combate vasele de răsboi turcești, care se îndreptau spre coastele italiene spre a amenința orașele și a turbura comerțul, sau pe cele cari se pregăteau să atace expediațiunile militare italiene îndreptate spre Tripolitania.

NOI MOBILIZARI ÎN TURCIA

— Intărirea coastei Albaneze —

Salonic.—Ministrul de răsboiu a chemat sub drapel 6 brigăzi de redifi, destinați ca să păzească coasta albaneză de la Volona pînă la Preveza.

COMANDA TRUPELOR PE COASTA ALBANEZĂ

Salonic. — Trupele puse să păzească coasta albaneză, sunt puse sub comanda lui Fethes Pașa.

TRUPE TURCEȘTI spre IANINA

Salonic.—Patru batalioane cu 4 baterii vor merge pe jos la Ianina în loc de a merge pe mare, via Salonic.

INTERZICEREA FLOTILEI ITALIENE DE PESCARI DE A PLECA

Salonic.—S'a interzis flotilei de pescari italiene ca să plece din Salonic.

Incă un vas turcesc capturat de Italieni

— Numeroși prizonieri —

Brindisi.—A sosit aici vasul „Balon", capturat de vasele italiene. Vasul avea pe bord numeroase trupe ce plecau în Tripolitania.

Stațiuni radiotelegrafice distruse

— Stiri tendențioase și false —

Roma. — Stația radiotelegrafică din Derna fiind distrusă de un vas italian, iar rețeaua telegrafică Tripolitană nefiind racordată din cauza vremei, toate știrile răspîndite, tendențioase, de agențiile străine, nu pot avea nici o bază de adevăr.

Singurile știri exacte sunt cele publicate de agenția Stefani.

Un vas turcesc arestat la Pireu

Roma.—Agenția Stefani află din Pireu, că Poliția a arestat echipagiul unui vas cu pînze turcești, anume „Slikerin", bănuit că vrea să încarce arme pentru Tripolis.

Comanda trupelor turcești din Marea Adriatică

Constantinopol. — Fostul ministru al Turciei la Belgrad, Fethi Pașa a fost numit comandant al trupelor mobilizate pentru apărarea coastei Adriatice.

UNDE VA OPERA ITALIA

— Un comunicat Serbiei —

Belgrad.—Insărcinatul se afaceri al Italiei a comunicat guvernului sîrbesc, că guvernul italian, în urma măsurilor turcești, se vede silit să facă operațiuni militare și în apele europene.

SERBIA SE ABȚINE

— Părerea radicalilor —

Belgrad. — Ziarul „Politica" zice că radicalii sunt de părere ca Serbia, în propriul său interes să se abțină actualmente de la orice acțiune.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. IV a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

10.000 și premii de 80.000 a cîștigat No. 525.

20.000 *lei No. 54362.*
10.000 *lei No. 34199.*
5000 *lei No. 9469.*
3000 *lei No. 29432.*
2000 lei No. 51769.
1000 lei No 22327, 252, 18514.
500 lei No. 13972, 14878, 31024 36406, 43147, 15769, 32018, 36762, 47657.
300 lei No. 1545, 13438 13544, 20279 23108, 25725, 25605, 34589, 47186 59517 9689, 29561, 41520, 45471, 27157, 29311 29328, 56015, 58591 20274, 27523, 56477.
200 lei No. 4446, 5896, 9555, 9805 12878, 15134, 15593, 17339, 22821, 22601 24215, 27388, 33868, 34619, 38986 40547 50948, 55336, 2055, 4760, 23988, 24410 25397, 28254, 43181, 47986. 48821, 52233, 54720, 5390, 14164, 3031, 6150 17444, 27359, 31417, 36490, 56057 46622 457, 2462, 2276, 9906, 11797, 13984 15590, 15085, 18223, 20701, 22564, 25668, 28048, 28283 33340, 32705 34811 37753, 44748, 58213, 68583, 59908.

Evenimentele din Tripolis

— Un sfat —

Constentinopol. Aseară, la orele 8, ambasadorul Angliei și locțiitorul ambasadorului Franței, s'au prezintat marelui vizir, și l'au sfătuit ca Turcia să cedeze pretențiunilor Italiei, căci în caz contrar puterile nu vor putea răspunde, ca focul să nu se întindă în Balcani, știut fiind că Grecia, Bulgaria. Serbia și Muntenegru așteaptă ocazia de a interveni.

DESCHIDEREA PARLAMENTULUI TURC

Constantinopol.—Eri fusese hotărît, ca deschiderea parlamentului să aibă loc la 23 Septembrie.

Din această cauză, se născuse un grav conflict între guvern și comitetul tinerilor turci.

Conflictul însă pare pentru moment, aplanat, hotărîndu-se deschiderea parlamentului, pentru ziua de 1 Octombrie.

LINIȘTEA LA CONSTANTINOPOL

Constantinopol.—Panica din primele zile, începe a dispare. La bursă s'a constatat azi o simțitoare urcare a valorilor.

UN MANIFEST BULGAR

Sofia.—Generalul rus Spiridonovici, președintele ligei panslaviste a dat la lumină un manifest, prin care cere ca poporul bulgar, să se folosească de imprejurări, pentru a intra în Macedonia.

—„Dacă România—spune manifestul—care este aliata Austriei, ne va ataca, atunci Rusia va ști să-i ție pept.".

PREGĂTIRI DE RĂSBOIU

Salonic.—Ministrul de resboiu a cerut autorităților, să pregătească cele necesare, pentru 30,000 oameni.

Intoarcerea d-lui Marghiloman

București.—D. Marghiloman, ministru de interne, sosește azi la orele 6 în Capitală, venind din străinătaie.

Sosirea d-lui Take Ionescu

București.—D. Take Ionescu, s'a întors în Capitală, venind din Sinaia.

INCENDIUL DIN BĂICOIU

Băicoiu.—Un incendiu puternic a isbucnit azi dimineață, la sondele societății „Astra".

Sunt două victime. Pagubile trec de 100,000 lei.

Focul continuă încă.

IMPOTMOLIREA VASULUI „PANTELIMON"

București. — Ziarele au anunțat, că vasul amiral rusesc „Pantelimon" părăsind portul Constanța, s'a împotmolit, la o depărtare de 3 mile depărtare de port, lîngă o bancă de năsip.

Ori în cercurile Capitaiei, se afirmă, că această împotmolire e suspectă, și se crede că este o manoperă, pentru ca vasul să rămîe în țară, în urma pregătirilor ce le face Bulgaria.

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza. Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor
ELLA EM. SAVOPOL
(născută General P. Botez)

Profesor Dr. V. BEJAN

dă consultațiuni de boale de femei și faceri, în toate zilele de la 2—4 p. m. stradela Sf. Atanasie No. 1.

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalațiuni de apă și canal de **prima calitate** pentru sezonul de față, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, invităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalații de apă și canal la biurou nostru de instalațiuni particulare pentru apă și canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atențiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalațiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă și canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales și conștiincios și de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanțiile unor instalațiuni solide, sigure și avantajoase,** executate repede și uniform, adică fără înăduturi vătămătoare la marginea proprietății.

DIRECȚIUNEA
Societății Union Baugesellschaft
secția instalațiunilor particulare și de racordări, **str. Păcurari No. 3**

FĂINA LACTATA NESTLE

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL
București.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi tuturor la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Magazinul Conservatorului

IAŞI Str. Lăpuşneanu 32 - IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

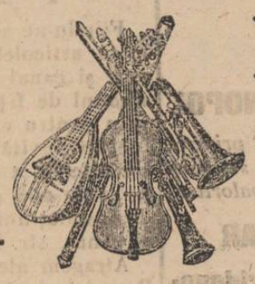

Instrumente Muzicale şi Accesorii

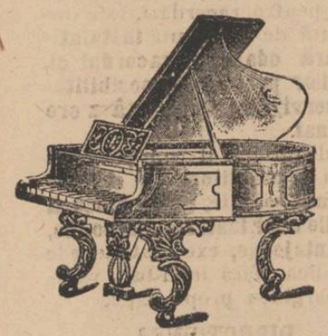

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.

Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubuliţe, şi împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Lotiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întăririi rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.

Costul sticlei 3 lei.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora incheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. Gl. C. BRATIANU No. 166.

(fosta strada de Sus)

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de incredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

UA RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR.

APROBAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigură [illegible] *bolnavi de pete, inchistări, umflături [illegible] glandulelor, scrofulozi, [illegible] umflăturile, [illegible] tumorilor albe [illegible] exemplu, [illegible] ulcerilor inveterati şi a tuturor bolelor provenind [illegible] a sângelui.*

Cel mai [illegible] şi cuprinzător dintre Depurativii pentru sânge

BISCUITS DEPURATIVE du DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi din gust foarte plăcuţi şi de digestiune uşoră se conservă sănătoşi la ori ce temperatură şi climă. Dupe 6 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai inveterate. — *Să broşura acompaniată la fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulu seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeţi oferă un «remedu de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţii.*»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONȘERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1494 Joi 22 Septembre 1911

Situaţia internaţională

Ştiri din cele mai grave ne vin de pe cîmpul de luptă. Războiul, care urma să fie localizat în apele africane, a fost transportat, cu intenţie sau fără intenţie, în peninsula balcanică. Italia a comis grava imprudenţă de-a bombarda coasta albaneză.

Austria a intrat în grijă şi s'a vorbit chiar de o năvălire a armatelor ei în sandjacul Novi-Bazar, retrocedat Turciei acum trei ani, cu prilejul anexării definitive a Bosniei-Herzegovinei. Pe de altă parte, opinia publică engleză a început să se mişte, ba s'a vorbit chiar de ocuparea de către Anglia a unor porturi turceşti, din Asia-Minoră.

Ofiţerii bulgari se agită şi cer guvernului ca să se folosească de rarul prilej pe care-l prezintă războiul cu Italia pentru a valorifica pretenţiunile Bulgariei în Macedonia.

Rusia pare a sprijini politica bulgărească. De altfel marile construcţiuni navale ruseşti în Marea Neagră, nu pot fi îndreptate de cît, sau împotriva Turciei sau împotriva noastră, căci Dardanelele fiind închise vaselor de răsboi flota rusească din Marea Neagră n'are altă destinaţie.

Grecia are pe suflet chestiunea cretană şi e foarte probabil ca să încerce să se folosească de situaţia în care se găseşte imperiul otoman, pentru a traduce în fapt anexiunea teoretică a Cretei.

Serbia de partea ei, a început să se neliniştească; iar Muntenegrul se şi înarmează.

Situaţia e deci din cele mai grele şi tocmai datorită ei, marile puteri, cari păreau a fi impasibile faţă de desmembrarea Turciei, par a fi luat hotărîrea de a interveni pentru aplanarea conflictului.

*

Deschideren chestiunei orientului proxim nu poate rămîne fără interes pentru noi. In primul loc, avem de regulat chestia romînilor macedoneni, iar în al doilea loc, ochii noştri trebuie să fie vecinic îndreptaţi spre Bulgaria. Fără a fi duşmanii regatului din dreapta Dunării, pentru moment însă interesele noastre sunt în opunere cu cele ale Bulgariei.

Aici se rezumă dar întreaga situaţie.

Să vedem acum care e posiţia guvernului nostru faţă de evenimentele internaţionale.

In ce priveşte chestia aromînă, părerea d-lui P. P. Carp e în deobşte cunoscută. Pentru actualul ministru preşedinte, chestiunea macedoneană e... Hecuba. E dar lucru foarte înţeles, că d. Carp nu se va interesa de loc de această problemă.

E prea adevărat, cu prilejul discuţiei ultimului Mesaj liberal, d. P. P. Carp s'a proclamat adversar neîmpăcat al slavilor şi şi exprima convingerea, că politica noastră trebue să se îndrepte spre marile puteri din centrul european.

Situaţia d-lui P. P. Carp faţă de evenimentele externe se complică însă prin aceia, că primul-ministru de azi e şi adversar jurat al junei-Turcii. In acelaş discurs din Cameră s'a rostit cu hotărîre contra nolui regim din Turcia.

Neapărat, părerile politice ale d lui Carp nu prea au mare greutate în mersul evenimentelor internaţionale, şi nu ele vor determina poziţia noastră faţă de actualul război.

Părerile asupra politicei internaţionale, rostite de d. Carp la 1909 în Cameră, au avut binefăcătorul rezultat de a-l relega pe preşedintele consiliului la ministerul de finanţe,—şi numai aşa se explică de ce d. Titu Maiorescu a luat externele.

Să examinăm dar situaţia noastră externă, în raport cu d. Maiorescu.

*

Ca adevărat diplomat, d. Maiorescu a făcut totdeauna cea mai mare taină din părerile sale, să le zicem externe. Ministrul afacerilor străine nu s'a pus rău nici cu Rusia şi nici cu Turcia; d-sa a primit la Sinaia pe moştenitorul Turciei cu aceiaşi bună voinţă, cu care a făcut mai alaltăeri recepţia marinarilor ruşi.

E deci un ministru de externe ideal.

Dar dacă d. Maiorescu are asupra d-lui P. P. Carp superioritatea de-a trăi bine cu toate marile şi micile puteri, în schimb însă ministrul de externe sufere de o meteahnă, care a căpătat o gravitate excepţională în împrejurările actuale.

In adevăr, în timpul vacanţelor de vară, d. Maiorescu a făcut o periculoasă mişcare în corpul nostru diplomatic.

Am atras la timp atenţia opiniei publice asupra relelor ce pot decurge din asemenea mişcare generală în corpul miniştrilor plenipotenţiari. Se pare că însuşi d. Maiorescu şi-a dat seama de situaţie şi de aceia l'am văzut revenind asupra celei de a a doua mişcări, anunţată prin *Epoca*.

Azi însă cînd răsboiul a fost declarat, ţara va putea judeca cu mai multă limpezime situaţia externă ce ni s'a creiat de către d. Maiorescu.

E destul să amintim că la Constantinopol avem azi un ministru plenipotenţiar provizoriu, care peste cîteva zile va trebui să plece de la postul său, şi singur acest fapt e destul să caracterizeze situaţia.

In materia de politică externă, trebueşte totdeauna contat cu neprevăzutul şi dacă ţara face imensele sacrificii cu întreţinerea marei noastre armate, apoi guvernele au numai puţin datoria să vegheze asupra corpului nostru diplomatic — auxiliarul indispensabil al armatei.

Poate că întîmplările de azi să ne slujească de învăţătură pentru viitor.

UN „comunicat"

Ziarul Grecinist publica ieri seara următorul comunicat: „invitaţiunile pentru recepţia de la teatrul naţional şi pentru festivalul ce va avea loc acolo, sunt făcute de rector. Invitaţiunele pentru bal, sunt făcute de d. Grecianu. Persoanele, cari, din eroare, n'au primit invitaţiuni la acel bal, sunt rugate a se adresa d-lui Grecianu. Vor fi satisfăcute imediat".

Iată un comunicat, care, în ce priveşte obîrşia sa, trebue să fie rudă cu proiectul de lege din iniţiativă parlamentară, pe care l'a semnat d. Scorţescu! Căci acest comunicat spune, fără de jenă, că recepţia familiei regale, familiei princiare şi oaspeţilor o va face rectorul, pe socoteala sa; că tot el va da un festival—tot pe socoteala sa; iar balul de la teatru îl dă extra ordinarul şer!

Şi şerul devine indoliat şi spune: „persoanele, cari, din eroare, n'au primit invitaţii, sunt rugate să se adreseze amfitrionului, cari îi va satisface imediat".

Aşa ceva se pune numai la bilete de înmormîntare! Dar, mai la urmă, de unde se ştie acei cari n'au fost invitaţi la balul d-lui Grecianu, că este o simplă eroare la mijloc. Şi dacă toţi cari n'au fost invitaţi, vor lua greşeala în serios, şi vor cere să fie poftiţi, iar şerul—inimă largă—va satisface imediat pe toţi — nu vede şerul în ce fel de frei bal va degenera balul seu?

Asta ar fi partea ridicolă a comunicatului. Dar el are şi cîntec. Domnul Grecianu a urmărit să se ştie, că biletele pentru recepţie şi acelea pentru spectacol, le-a luat rectorul, care face cu ele ce vrea, pe cînd balul fiind dat pe seama d-lui Grecianu, întrări poate obţine cine va face cerere.

Şerul şi rectorică se urăsc de moarte. Intre ambii este luptă de moarte şi biruitor a ieşit pînă acum, rectoricul. L'a biruit la alegerea de rector, cînd şerul susţinea pe Kantistul partidului; l'a biruit şi acum, şerul fiind contra şi rectorică pentru serbările universitare.

Chiar şi de la biletele de teatru, biruinţa a fost de partea magnificului: el a luat două rînduri de bilete, pentru recepţie şi pentru spectacol; şerul a avut parte de bal, la care lumea se îngrămădeşte mai puţin.

Foarte interesantă luptă! Dar fie, că şi luptătorii sunt interesanţi.

D'apoi „comunicatul"!

A doua serie de succese

Prefectul de poliţie continuă să şi publice, respectînd ortografia şefului de siguranţă, succesele sale poliţieneşti. In capitolul apărut ieri, prefectul devine interesant.

Ne povesteşte o serie de succese, din care una, după propria sa mărturie, este de mare senzaţie. Ea priveşte o bandă de proxeneţi, care, venită în Iaşi să se judece în apel, a adus cu ea o fată pe care a ţinut'o închisă într'o cameră a unui otel. Eminenta brigadă de siguranţă a descoperit faptul. Dar ştiţi cum? „Poliţia *fiind informată*, scrie prefectul cu mîna lui Iordăchescu, că proxeneţii au adus cu ei o fată, a descins şi a descoperit."

Vrea să zică, poliţia, din propriile ei puteri, n'a descoperit nimic. Ci, *fiind informată* a mers la faţa locului şi — senzaţie mare!—a descoperit!

Apoi, mergînd din succes în succes, aceeaşi poliţie a mai descoperit pe autorul spargerei de la giuvaergiul Cohl, „pe cînd acesta umbla să vîndă *un ceas de argint cu cinci lei*."

Dacă s'ar fi găsit un suflet nobil de pungaş, care să fie umblat să vîndă o hărtie de 20 lei cu 10 lei, poliţia d-lui Stroja ar fi descoperit şi pe acel pungaş.

Domnul Stroja se fereşte să ne spună, cum se poate să vie o bandă de proxeneţi, să aducă cu ei o victimă, s'o ascundă la otel — iar poliţia, care are doar supravegherea otelurilor — macar a lor — să nu ştie nimic. Şi iarăşi se fereşte să ne spună, chiar în stilul de copist arierat al şefului seu de brigadă, cum se poate să se opereze o spargere, să se fure—iar hoţii să nu fie prinşi de cît atunci cînd cată să vîndă, pe degeaba, lucruri de valoare?

Cît de capabilă este poliţia cu care se mîndreşte atît prefectul, o spune el singur prin următoarea notă ce publică: „la domiciliul d-lui căpitan Coculescu, strada Carp 7, s'a operat un furt cu spargere. Căpitanul, venit acasă de la manevre, în ziua de 18 c., găsi casa *devastată* şi multe obiecte de valoare furate."

Ca să afle poliţia că imobilul cuiva a fost *devastat* şi toate lucrurile de valoare furate — trebuia, în primul rînd, ca păgubaşul să vină să vadă şi să denunţe! Poliţia singură habar n'a avut, nici înainte, nici după ce casa a fost *devastată!*

Poliţia a descoperit, zice ea, pe autorii crimei din strada Crucii, fiind-că unul din criminali şi-a uitat pălăria în patul victimei; a prins pe hoţul de la Cohl, fiind că acesta prea coborise preţul ceasornicelor furate. Eminente succese! Acum, dacă imobilul devastat al căpitanului ar putea vorbi şi spune cine l'a devastat, sau dacă hoţii ar umbla să vîndă pe pleaşcă lucrurile furate căpitanului — succesul ar fi eclatant pentru d. Stroja!

Cert este un lucru: că succesele poliţiei d-lui Stroja pot concura în strălucire cu stilul în cari sunt concepute memoriile ce le publică prefectul.

Pentru Jubileu

Parve, nec invideo, sine me, liber, ibis in urbem,

zice cronicarul ziarului nostru, căruia de luni de zile comitetul de redacţie 'i-a dat sarcina de a stenografia, fotografia, cinematografia, cuvintele epocale şi figura luminoasă a astrului nostru jubiliar, în şedinţa memorabilă cînd Europa îl va felicita.

Este, cu drept cuvînt, amărît, sărmanul nostru cronicar, căci nu-i soseşte invitaţia la această mare serbătoare, în care, în sfîrşit, Iaşul va avea ocazia să vadă aevea jucată pe scena teatrului naţional, remarcabila operă literară „Medicii în teatrul lui Molière", cu care autorul ei, G. Bogdan, a obţinut atîtea succese artistice la Suliţa, Calafat şi Mizil, unde a citit'o numai.

Dacă acest distins autor nu 'şi-ar fi compromis fecunditatea sa literară, prin un prea strîns contact cu Stroja şi cu Bercea, care au pus deja la gros astă vară pe scopiţii religioşi, cronicarul nostru ar putea trage nădejdea că cel puţin la viitorul op nu va fi uitat. Distinsul autor s'a oprit însă, la op. 1 — cum numerotează autorii muzicali compoziţiile lor—; chiar şi acest număr a fost contestat de ziarul nostru, care a demonstrat că Bogdan este mai înainte de 1, la 0 sau la 00. Cum voiţi, deci, ca un cronicar literar să nu fie mîhnit, cînd i se răpeşte singura „juissanţă"?

Pentru aceea a împrumutat şi tristeţea şi fraza lui Ovidiu şi le trimite în locul său Cezarului universitar care

„va trece mîndru în faeton de gală"

după vorba unui nenorocit poet, care n'a fost de cît ajutor de bibliotecar la universitatea unde Bogdan a ajuns *summum jus*.

Prin urmare nu vom putea fi prezenţi la jubileu!

Nu vom putea gusta discursul jubilar, pe care Bogdan îl rumegă de doi ani; nu vom putea admira măreţia momentului, cînd de pe tronul său cu bortă, Bogdan va şti să se arăte emoţionat în faţa Europei, care va trece pe punte până la el, ca să'l gratuleze.

Nu vom putea nici să'i prezentăm pergamentul de felicitare, pe care de atîta vreme ziarul nostru îl ornează frumos cu floricele, pentru dînsul personal şi pe hîrtie subţire specială.

Nu noi, însă, vom fi aceia cari să lipsim de dragoste faţă de Bogdan, tocmai în ziua cînd se încoronează această viaţă intelectuală intensivă. De sigur soarta vitregă şi duşmănia poliţiei, au făcut să nu ne ajungă invitaţia la serbări; nu 'l vom lăsa, însă, nefelicitat.

De aceea cronicarul nostru s'a gîndit să întreprindă un adevărat act de recunoştinţă, către acela care de vreme îndelungată, prin gesturile şi actele lui, este cel mai preţios colaborator al gazetei noastre.

Mijloacele materiale modeste, nu permit reporterului nostru să tipărească în volum „omagiile" sale; n'a căpătat pentru aceasta bani, nici de la Primărie, nici de la Minister, căci aceste instituţii nu mai vreau să mai dea fonduri la muritori mărunţi, de cînd au văzut că muritori mai considerabili încasează bani pentru Leagăne şi nu dau socoteli, ieau bani pentru masa congresului medical şi nu plătesc această masă.

Ziarul nostru s'a oferit, deci, să aducă el pe cale publică omagiile sale, aceluia care numai de către noi este apreciat la justa sa valoare. Caracterul nostru, de ziar de opoziţie, ne sileşte, însă, să nu urmăm programul oficial al serbărilor. In programul oficial există adevărate „numere" de „great attraction", sporturi, baluri, artifiţii, curse de cai, atîtea lucruri care prea vor ţine publicul cu mintea încordată numai la ştiinţă şi la Universitate; noi opozanţi, vom face programul nostru special, în care vom face totul *„ad majorem... Bogdani gloriam.*

Cum vom putea să jubilăm mai bine, de cît trimiţînd ca felicitări lui Bogdan, cîte va spicuiri din savantul curs universitar al profesorului dr. Bogdan? In acest mod, la acest jubileu personal, Bogdan va contribui personal, cu nota valorei sale personale.

Cercetările arheologice a cronicarului nostru au găsit pe Bogdan profesînd de 20 ani acelaşi curs, cu aceleaşi fraze, în care studenţii sunt siliţi să înveţe din cuvînt, în cuvînt definiţiuni personale ale savantului care de 20 ani defineşte mereu din lucrările altora. Sistemul învăţărei pe de rost face parte şi el din lucrările sale personale, căci după el se va ţine şi discursul jubilar.

Spicuim din cursul său:

„Un medic legist este un savant; el „trebue să ştie toată medicina. Priviţi „în faţa noastră, o rană; medicul le„gist trebue să ştie cum se cicatrizează „această rană. Ei bine, Domnilor, rănile „sunt formate din o tăetură cu două „margini; aceste două margini vin una „către alta şi se lipesc. Aşa se cicatri„zează o rană".

Atîta ştiinţă universală, este natural să uimească pe bieţii studenţi, mai puţini savanţi de cît un medic legist.

Cînd vrea să arăte că cultivă literile:

„Cînd am văzut acest cadavru de ţa„ran *mort*, o scenă de roman, mi-a tre„cut prin cap"!

Cum că are în cap numai scene, se vede bine după toată activitatea lui şi după pornirea care l'a dus pe scenă în toate oraşele unde a rumegat conferinţa sa, „Bogdan în teatrul lui Molière", jucată în beneficiul clienţilor săi rămaşi fără sepultură, sau a domnişoarelor studente de la medicină, cărora se oferă a le înlesni deschiderea unei cariere.

In sfîrşit cînd vrea să se arăte la cursurile sale că studenţii nu 'l apreciază şi că numai Bercea îl crede pe cuvînt, spune:

„V'am spus să nu începeţi nici un act „de expertiză medicală, pînă ce nu veţi „consemna că aţi depus cuvenitul ju„rămînt. Mă veţi întreba, însă, de ce eu „nu depun nici odată jurămînt? Pentru „că sunt numai doi savanţi în ţară, care „pot face asta: eu la Iaşi şi Minovici la „Bucureşti".

Cu aseminea sforăituri, cu poza sa dată de dînsul singur, în jurnalul de reclamă al carnei de bou Lefrancq, cu ori cîte pergamente cu floricele, Bogdan nu va fi nici odată de cît amintirea ridiculă a omului umflat, care uită că o vorbă sfîntă romînească zice că „omul sfinţeşte locul". El vrea ca locul să 'l consacre pe el şi să 'i dea prestigiul pe care nu 'l poate avea nici odată prin giruri şi poliţe. Pentru aceea nu vom înceta să 'i amintim, că şi vorbele romîneşti se modernizează—cum ar trebui să facă şi el cu cursul lui—şi că este o vorbă romînească mai nouă care spune: „nu e locul, e dobitocul"!

Votul femeilor în Portugalia

Chestia femeească numără încă un succes.

Femeea portugheză a căpătat titlul de cetăţeană a Republicei şi de fapt. Ea poate fi electoră şi eligibilă întocmai ca şi barbatul. Acest succes se datoreşte d-nei dr. Acatriz Angelo.

Se ştie că Teofilo Braga — distinsul om care a lucrat aşa de mult pentru stabilirea republicei—prevăzuse în noul plan de Constituţie şi sufragiul femenin, dar în chip restrîns. Pentru ca o femee să poată vota va trebui să aibă o diplomă universitară, sau să ocupe o funcţie socială, care să-i asigure traiul. Această prevedere era făcută ca nu cumva dîndu-se votul oricărei femei, fără nici o alegere, să voteze în potriva republicei.

Asociaţia portugheză de Propagandă femenistă trimise o comisiune la Preşedintele guvernămîntului provizoriu, învăţatul doctor Theofilo Braga, care în numele Ligei Republicane a femeilor să ceară între altele şi votul pentru femei. Nu universal însă, căci aceasta ar fi o responsabilitate mare pentru cele care o cer, cît şi pentru cei cari l'ar acorda. Comisiunea ceru votul numai pentru un număr restrîns de femei, adică pentru cele care or şti ce să facă cu el.

D-rul Braga primi foarte călduros pe femei dîndu-se cu totul de partea lor şi pronunţînd un discurs prin care arată că în numele ştiinţei raţionale, ele au dreptate. „Triumful va veni — spune el — orice ar face duşmanii d-vs, ori ce ar zice cei cari negăsind motive ca să combată idei şi sentimente de dreptate, argumentează cu fraze goale crezînd că fac spirit".

După cîtva timp se publică legea electorală, făcută de doctorul Antonio Yosé d'Almeida, care mai mult decît oricare membru al guvernămîntului, avea datorii către femenismul portughez, căci el fundase *Liga Republicană a femeilor portugheze*, ligă care fusese recunoscuta oficial de partidul republican.

Toată lumea aşteaptă ca această lege să acorde votul femeilor. Dar toţi rămaseră surprinşi văzînd că femeile, sergenţii şi soldaţii — n'au drept la vot.

Se făcură reclamaţii şi guvernul acordă votul soldaţilor; dar femeilor îl refuză din nou, fără a da însă vre-un decret special în această privinţă.

Comisiunea femenistă si sufragistă hotărî ca două din membrele sale să ceară votul — ceea ce făcură doamnele Carolina Beatriz Angelo, doctor în medicină, văduvă şi şef de familie — un titlu mai mult pentru a avea drept politic, şi Ana de Castro Osario, romancieră şi jurnalistă.

Comisiunile electorale refuzară de a înscrie pe cele două electoare şi supuse chestia înaintea guvernului. Acesta răspunse, în particular, că legea nu priveşte pe femei. D na Carolina Beatriz Angelo făcu apel la tribunal, pe motiv că împrejurările în care i se refuză dreptul de vot sunt aşa de speciale încît constitue cea mai mare nedreptate. Norocul făcu, ca procesul să cadă în mînele unui judecător foarte drept, doctorul Yoôs Baptista de Castro, tatăl scriitoarei ce candidase la început. Acesta e un om de o înaltă valoare morală şi socială, şi care era în favoarea votului femeei, înainte ca această chestie să vie pe terenul juridic.

Sentinţa pronunţată de acest judecător, fu favorabilă femenismului — nu numai celui portughez, dar chiar şi celui mondial.

Şi e foarte interesant — pentru cei cari urmăresc această chestie femeească — care nu-i decît o faţă a chestiei sociale — e interesant de văzut motivele aduse de spiritul progresist al acestui om; al acestui judecător model care nu ia în samă decît dreptatea. De altfel el e judecătorul care ocupă unul din cele mai înalte locuri în magistratura portugheză din Lisabona.

In sentinţa ce o pronunţă, el o sprijini numai pe terminii legii. Doamna Beatriz Angelo, îndeplinind toate con-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

diţiile prevăzute, rămîne în afară de drept numai pe motivul sexului ei.

Şi dacă legea spune clar şi simplu că: „sunt electori şi eligibili portughezii ce vor avea majoritatea (21 ani), cari vor locui teritoriul naţional, cari vor şti citi şi scrie şi cari vor fi şefi de familie“ — aceasta însemnează că se vorbeşte despre: Portugalia are 6 milioane de locuitori, se înţelege că sunt barbaţi şi femei. Altfel s'ar spune: 3 milioane şi jumătate de femei şi 2 milioane şi jumălate de bărbaţi — ceea ce ar fi ridicol şi nepotrivit.

Reclamanta fiind văduvă, şef de familie, cari trăeşte cu fiică sa minoră şi servitorii săi, nu poate fi exclusă din recensemîntul electoral, fără ca legiatorul să eie o dispoziţie pentru aceasta.

Luîndu-se în samă că proclamarea Republicei a pus pe Portugalia la înălţimea guvernămintelor celor mai civilizate, a celor cari sunt percursorii ori cărei inovaţii, cum e America, Australia, Scandinavia.

Luîndu-se în samă că în curînd se va face dreptate adevăratei cruciate a sufragetelor din Franţa, Anglia, Germania şi Italia — concesia votului tuturor femeilor civilizate fiind o chestie de timp.

Luîndu-se în samă că intervenţia femeilor în viaţa publică a naţiunilor este de cea mai mare influenţă civilizătoare, căci adunările electorale în care sunt ele admise, au devenit mai corecte şi că viciul alcoolismului s'a micşurat:

Luîndu-se în samă că femeile portugheze au avut totdeauna o mare influenţă în alegeri — de şi fără drept de vot — ceia ce în general le dă o influenţă necontestată, fără responsabilitate, dar care e periculoasă cum se întîmplă cu toate puterile oculte:

Luîndu-se în samă că împedecînd pe femeia chiar remarcabilă, ca reclamantă, de a fi electoară şi de a interveni în afacerile publice, numai pentru că e femee — este o absurditate şi o nedreptate în opunere cu ideile democratice proclamate de partidul republican, căci reclamanta posedînd toate calităţile pentru a fi electoare, nu poate fi exclusă în chip arbitrar din recensimîntul electoral şi acolo unde legea nu face deosebire, nici judecătorul nu trebue să facă;

„Conform adevăratelor principii de justiţie socială modernă eu judec — spune De Castro — reclamaţiunea prezentă că avînd drept şi ordon ca reclamanta să fie pusă în recensemîntul electoral în preparaţie la locul şi in condiţiile necesare. Să se execute!“

Astfel d-na dr. Carolina Beatriz Angelo cîştigă causa şi cu ea întreaga masă femenină poate număra încă un triumf al sbuciumărei neîntrerupte la care s'a dedat.

Detractorii n'au lipsit însă nici aici. Ei au comentat şi au văzut lucrurile altfel de cît în realitate, prin prizma ideilor lor înguste şi nesuţinute de un sentiment mai înalt. S'a zis că electorul Baptisto de Castro a luptat numai pentru că a fost în joc şi fata lui. Adevărul este, că el a fost femenistul cel mai înfocat din tinereţe. Aşa se explică cum el a supraveghiat educaţia fetei, care la vîrsta de 16 ani lucra alături de el. Astă-zi ea este o femee foarte de samă.

Femeile se pot felicita. Ele au cîştigat cauza într'un continent întreg — Australia; în 6 state din Ameriea; iar în Europa în Finlanda, Norvegia şi Portugalia.

Curînd sau mai tîrziu celelalte ţări vor urma. **Maria C. Buţureanu**

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

Scumpetea în Bucovina

Cernăuţi, 20 Sept. — Scumpetea care domneşte actualmente în Austria, a început să se resimtă în mod considerabil şi la noi. Aproape în fiecare oraş al Bucovinei avem de înregistrat adunări de protest contra scumpetei, cerîndu-se de pretutindeni guvernului măsuri urgente, cari să ocrotească populaţia de capriciile tuturor producătorilor şi proprietarilor, cari s'au cartelat pentru a exploata populaţia în mod neomenos.

Preţul cărnei, pîinei, cartofelor, zahărului, untului şi celorlalte alimente de primă necesitate, s'au urcat aproape cu 50 la sută, astfel că existenţa a devenit insuportabilă. Ceva mai mult: acum s'au scumpit în mod considerabil şi lemnele, cărbunii şi petrolul, punînd colac peste pupăză.

Populaţia nu mai poate rămînea impasibilă; ea protestează energic contra cartelaţilor şi nu va înceta să protesteze de cît atunci cînd dreptele ei cereri vor fi îndeplinite de guvern, căruia i se adresează toate protestele.

Opinia publică cere cu insistenţă deschiderea graniţelor dintre Romînia şi Austria, căci părerea unanimă este că numai astfel se va pune stavilă acestei scumpete.

Eri s'a ţinut în Cernăuţi o mare adunare de protest contra scumpetei din Bucovina, convocată de „Societatea funcţionarilor cu salar fix“, la care au asistat şi deputaţii din parlament, ai oraşului Cernăuţi.

Această adunare ne dovedeşte, că scumpetea nu e resimţită numai de muncitori, ci şi de clasele mai înalte, de funcţionari cu un salar de cîte 4—500 cor. pe lună.

Din resoluţia votată la această adunare reesă, că funcţionarii s'au hotărît să ceară un supliment de salar în vederea scumpetei, hotărînd totodată să facă cauză comună, în această privinţă, cu ceilalţi cetăţeni, cari vor lupta pentru ieftinerea traiului.

Tot pentru Cernăuţi, s'au mai anunţat şi alte adunări de protest, pentru săptămîna asta, între cari una din partea partidului social-democrat. E posibil însă, că această adunare să nu fie permisă de autorităţi.

La 15 Octombrie se va deschide parlamentul din Viena şi desigur deputaţii bucovineni, vor să interpeleze de urgenţă guvernul, în privinţa scumpetei din Bucovina şi vor căuta că măsurile ce se vor lua să fie spre binele şi folosul populaţiei. **Gama**

OAMENI ŞI LUCRURI

„VERSURI“

Să vorbim de poeţi,—cît mai e vreme încă. Peste puţine zile oraşul va avea la ordinea cu totul alt-fel de actualităţi; lumea va fi preocupată de chestiuni cu totul altele de cît literatura. Să vorbim dară de poeţi,—cu ocaziunea apariţiunii primului număr al nouei reviste „Versuri“.

La noi e întăia încercare de acest gen. Aiurea—cu osebire în Franţa — există reviste consacrate numai producţiunilor rimate şi ritmate. Genul acesta de publicaţiuni a inspirat de sigur tinerilor iniţiatori iaşani ideea de a face o încercare la fel.

Aşa dar—o imitaţie? Fireşte!

Cine pretinde oare numai lucruri cu totul noue, cu totul inedite şi originale?

Noutatea, originalitatea s'o căutăm în producţiunile însăşi, iar nu în genurile publicaţiilor şi în iniţiative.

In decurs numai de vr'o doi avem a doua încercare în stil mai mare de a impune atenţiunii publice poezia simbolistă. Revista poetului I. Minulescu a trăit numai cîte-va numere. Care va fi soarta nouei încercări, care porneşte din a doua Capitală?

De alt-fel—am mai spus-o cînd-va—de aci din Iaşi a pornit pentru întăia dată încercarea de a „înnoi“ versul romînesc. In ultimii ani de activitate literară, regretatul poet N. Beldiceanu a scris o serie de poezii pe care le intitula „poliritmice“, adecă scrise *nu* într' unul şi acelaşi ritmu, ci variînd, de la începutul pînă la sfîrşitul bucăţii, trecînd de la un număr de silabe la altul, păstrînd numai euritmia necesară pentru a nu se confunda versul şi proza.

Beldiceanu însă n'a fost simbolizat. In virtutea unei intuiţiuni proprii scriitorul căpătase convingerea că simţirea intensă e mai presus oare-cum de uniformitatea versurilor şi s'a emancipat de dînsa.

Simboliştii însă nu fac din noutatea aceasta—a poliritmiei—centrul năzuinţelor lor poetice. E aci un mijloc, nu un scop. Ei urmăresc noutatea imaginei; ridică „simbolul“ la înălţimea unui ideal poetic şi rup cu tradiţiile diverse ale literaturii, atît în expresii, cît şi construcţiuni. In acelaşi timp ridică anumiţi termeni la un nivel unde înaintaşii lor nu se încumetau să-i înnalţe după cum onorează cu haina poeziei anumite situaţiuni cari nu ocupau nici un loc în poezia clasică. De aci—punctul de contact cu decadentismul.

Dar ce vor tinerii din jurul „Versurilor“?

„Pliini de avînt ne îndreptăm către aceia care, ca şi noi, cu toate necazurile şi preocupările zilnice, mai au încă naivitatea să admire o rază de soare şi să se înfioare la auzul unei melodii“.

A avea naivitatea să te înfiori—e hazardat, ca stil. Dar, încă odată, simboliştii au modul lor aparte de a fi şi de a vorbi. De aceea nu-i vom tachina pe chestiune de fraze şi de proză.

Ne vom ocupa însă de modul lor de a scrie. Sunt talente cari au dreptul la luare aminte, chiar dacă sunt încă în perioada de nesiguranţă şi de formaţiune. **Rodion**

ORDINUL

pentru încorporarea contingentului 1912

1) Recruţii fiecărui corp şi serviciu, împărţiţi prin tabelele trimise cu ordinul general No. 40 din Iulie 1911, precum şi tinerii recrutaţi în absenţă şi nesupuşii care nu s'au încorporat încă, vor fi chemaţi toţi odată pe ziua de 1 Noembrie a. c.

2) Chemarea recruţilor se va face numai în garnizoanele unde se găsesc reşedinţa statului major fiecărui corp şi serviciu, rămînînd ca recruţii să fie trimişi acestor unităţi, după examinarea medicală.

3) La sosirea recruţilor la corpurile şi serviciile căror aparţin, ei vor fi vizitaţi toţi de medicul corpului şi serviciului.

Recruţilor destinaţi corpurilor şi serviciilor cere n'au garnizoană pe teritorul districtului de recrutare, se vor aplica şi dispoziţiunile ordinului circular No. 5431 din 23 Octombrie 1910 (direcţia sanitară).

La corpurile şi serviciile, care nu au medici, sau a căror medici sunt în absenţă legală, examinarea medicală a recruţilor se va face de un medic luat de la unul din corpurile din garnizoană.

4) Cei găsiţi bolnavi vor fi supravizitaţi de medicul diviziei.

La corpurile şi serviciile care se găsesc în garnizoana de reşedinţă a diviziei, vizita medicului diviziei se va face între 1—10 Noembrie.

5) Pentru acei găsiţi neapţi pentru serviciul militar, pe baza constatărilor acestor medici se va proceda conform prescripţiunilor legei de recrutare.

6) Recruţii găsiţi neapţi pentru serviciul militar de medicul corpului, vor fi lăsaţi imediat la vatră şi nu vor fi chemaţi de cît pentru zilele hotărîte pentru supravizita medicului de divizie.

7) Oamenii vechi trimeşi în concediu, pentru a permite încorporarea rezervei de recruţi de 10 la sută, se vor rechema treptat sub arme în cursul anului 1911—1912, în raport cu golurile ce se vor produce în efective prin: morţi, mutări, dezertări, etc. aşa că efectivul budgetar al fiecărui corp şi serviciu să fie totdeauna complect.

8) Toţi recruţii, cari se vor prezenta la corpuri, în ultimele zile ale termenului de graţie (10 zile) şi care în urma examinărei medicale vor fi găsiţi buni pentru serviciu, se vor incorpora imediat.

a) Toţi tinerii recrutaţi în absenţă vor fi chemaţi la reşedinţa districtelor de recrutare. Aci vor fi aduşi şi cei ce vor fi prinşi în urmă de forţa publică, precum şi acei ce vin de bună voie.

b) Ei vor fi examinaţi de unul din medicii militari din localitate, numit de Divizie, în prezenţa Comandantului districtului de recrutare şi mobilizare.

c) Acei găsiţi buni pentru serviciul vor fi repartizaţi de comisiunea de mai sus, după aptitudinea lor, tuturor corpurilor şi serviciilor pe 2, 3 şi 4 ani, cărora districtul de recrutare, conform ordinului general No. 40 trebue să le dea recruţi astfel.

La tru ele cu serviciul pe 2 ani vor rămînea buni repartizaţi, conform ordinului general de repartiţie toţi acei care nu s'au găsit apţi pentru cavalerie, artilerie, pioneri şi marină.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un poet al toamnei.—Zilele trecute a murit într'un spital, ros de boala care seceră mai cu seamă toamna, scriitorul Andrei Popovici-Bănăţeanu, cunoscut—de aigur unui restrîns număr de cetitori—prin nuvelele şi versurile sale publicate în „Căminul nostru“, „Semănătorul“, „Convorbiri critice“, „Vieaţa nouă“ etc.

Deşi de o valoare inegală, parte din versurile defunctului se distingeau printr'un sentimentalism duios, printr'un avînt uneori comunicativ. Scrisese şi în genul şcoalei moderne, dovedind un suflet ales.

Transcriem aici cîteva versuri ale sale în care cîntă *Toamna*, cu paliditatea ei funerară, toamna în decorul căreia s'a stins:

„Ah, toamna, toamna...
Cu dureroasa-i simfonie
De vii colori în disonanţă,
De doruri stinse, de regrete,
De remuşcări şi temeri vagi.
Ah! toamna, toamna taciturnă
Cu marşurile ei funebre
Psalmodiate în amurguri
Prin plopii parcurilor sumbre.
. . . . . .
Ah, plîngeţi prieteni, plîngi şi tu
Stăpîna mea!
O, plîngeţi toţi, căci iată toamna,
Ah, toamna celor de pe urmă
Răsleţe-acorduri de ghitară
Şi-a ultimelor crisanteme“...

In stagiunea actuală a teatrului Naţional din Iaşi, se vor reprezenta următoarele piese în versuri:

Inşiră-te Mărgărite de V. Eftimiu, *Zorile* de St. O. Iosif, *Răsvan şi Vidra* de Haşdeu, *Fîntîna Blanduziei* de Alexandri, *Camoens* de Halm, *Andromaca, şi Martira* în traducerea lui Mihai Codreanu din Jean Richepin.

*

In 1913 se va ţinea un congres de educaţiune fizică la Paris, sub patronagiul d-lor Falliéres şi Loubet.

Congresul va avea şase secţiuni pentru diferite genuri de discuţii în legătură cu educaţia fizică.

*

In ajunul venirii Suveranilor la Iaşi, cartea cea mai de actualitate este piesa Carmen Sylvei, „Mărioara“ în trei acte şi în versuri.

Un volum de 110 pagini, 1.50 fr. Se vinde la librăria Socec.

*

D-rul Aichbergen a studiat în Stiria chestiunea transmisiunii cretinismului de la om la animal.

După cercetările făcute ar urma, că boala în chestiune e contagioasă într'un grad înalt.

Feriţi-vă de cretini!

*

O lecţie frumoasă de energie ne poate da Autobiografia lui Stanley, care a apărut de curînd la Plon-Nourit-Paris. O viaţă extra-ordinar de agitată şi plină de nevoi şi chinuri, au oţelit încă din copilărie pe omul, al cărui curaj neîndupleacat avea să dăruiască civilizaţiei, ţinuturile ascunse din inima Africei.

*

Pentru cunoaşterea lui Thomas Hardy care este astăzi, împreună cu Meredith, singurul scriitor englez de care posteritatea va putea ţine samă, cartea lui Frank A. Hedgcok: Thomas Hardy, penseur et artiste, e luminătoare. Autorul studiază pe rînd tot şirul de romane cele numite „din Vessex“, cari au făcut celebritatea romancierului.

Ca gînditor, autorul pune pe Hardy în „grupul acela de pesimişti occidentali compus din Leopardi, Vigny, Schopenhauer şi Renan“.

*

STRUNA ZILEI

BANII CURG

Un domn inginer-deputat face pentru 5000 lei un joc de apă în Piaţa Unirii.

Un ziar.

Sigur, zisul deputat
Merită aşa o sfîrlă;
Banii care i s'au dat
Nu sunt oare daţi pe.. gîrlă?

INFORMAŢII

❑ Au fost numite profesoare suplinitoare la şcoala secundară gradul II „Oltea Doamna“ din Iaşi, doamnele: Ada d'Albon, Natalia Culianu, Maximovici Iosefina, Otilia Marinescu, Camelia Aritonovici şi Maria Ştefănescu.

❑ La examenul de absolvire a şcoalei speciale de infanterie a reuşit, din Iaşi, sub-loct. Caranda Gh. din regimentul 13 Ştefan cel Mare.

❑ Regulamentul seminarului va fi modificat.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumaţie renumitul must dulce de Cotnari.

❑ Cu ocazia ploaiei de eri, pe la orele 4, trăsnetul a căzut pe sîrma conducătoare de electricitate pentru tramvai. Sîrma a fost distrusă pe o întindere mică.

❑ Elevul C. Balaban, de la şcoala comercială, căzînd la corigenţă, s'a lust la ceartă, eri, cu profesorul Sinigalia. Inservenind directorul şcoalei a chemat sergentul de stradă pentru a scoate pe elev din curtea şcoalei. Elevul Balaban, a ameninţat pe profesor că îl va împuşca şi apoi se va sinucide.

❑ Astă-zi a sosit d. loct. colonel Popovici, sub inspectorul sergenţilor de oraş din Bucureşti, în vederea serbărilor.

Vor sosi şi o sută gardişti şi agenţi poliţieneşti.

❑ In „Ordinea“ de astă-zi 21 Septembrie „Scrisorile din Iaşi“ se ocupă de „O stradă nouă — Unul care a aşteptat — Centenarul unui patriot — Cele patru statui — Auxiliarii lui Cuza — O serbare amînată — Coincidenţă posibilă — Un fiu al Iaşilor — Rivalii lui Alexandru Ioan I — Intre Negri şi Alexandri — Cine a cerut Unirea — Cîntăreţii dezrobirii — Un democrat — Viaţa şi moartea unui patriot“.

❑ Părintele Arion, a fost din nou dat în judecata consistoriului pentru excesivă propagandă religioasă.

Procesul urma să se judece eri însă a fost amînat, cerîndu-se înfăţoşarea unor martori.

❑ **Şcolare.**—Următorii elevi au reuşit la examenul de admitere în şcoala superioară de comerţ din Iaşi:

Agapeanu N., Amira Al., Alistar Ion, Botez State, Brumă N., Ceaur Aslan D., Cogălniceanu. Coroi V. I., Dimitriu A., Flamanropol D., Ghelberg Buium, Gheorghiu I., Ionescu Solone, Ionescu C., Lipsa G., Mancaş Romus, Manoilescu D., Marino A., Natan Marcu, Neculau Mihai, Nuhăm Aron, Oarză Gh., Panu Ştefan, Pleşu Spiridon, Popovici N., Raicu, I. A., Scăndescu C., Săndulescu V., Şaraga Ichil, Stefanovici Al., Şurnea G., Tatos Th., Tăutu G., Ţuţurman N., Ureche A., Zaharia D., Macri Atanase.

❑ **Clericale.** — Duminică, 11 Septembrie, s'a făcut, la Monastirea Rişca, instalarea noului stareţ, Arhimandritul Evghenie Ungureanu, în locul Arhimandritului Veniamin Piticariu, care îşi exprimase dorinţa de a se retrage din stareţie pe ziua de 1 Aprilie 1912.

— In urma desărcinărei Arhimandritului Veniamin Piticariu, locul din consistoriul superior bisericesc, ce l ocupa numitul Arhimandrit, se va declara vacant şi se va proceda la o nouă alegere. Se zice, că I. P. S. S. Mitropolitul ar agrea alegerea Arhimandritului Teofan Ionescu, exarhul monastirilor.

— La 16 Septembrie s'a judecat de către spiritualul Consistor de la Mitropolia Moldovei, procesele preoţilor Lupaşcu şi Varganici, din parohia Fîntîna Mare, judeţul Suceava. Ambii au fost acuzaţi ca dominaţi de patima beţiei. Preotul Lupaşcu a fost judecat în lipsă şi condemnat la oprirea de orice serviciu bisericesc, pînă la îndreptare, cu aplicarea art. 246 din regulament. Preotul N. Varganici a fost condemnat la simplă observaţie, de oarece nu s'a putut dovedi c'ar fi fiind stăpînit de patima beţiei.

Tot în acea zi urma să se judece încă patru procese, dar s'au amînat, după cererea preoţilor, ca să aducă martori.

— Marţi 20 Septembre, spiritualul Consistor de la Mitropolia Moldovei avea să judece procesul preoţilor N. Pîrvu şi T. Ghervescu din comuna Zăneşti (Neamţ). Procesul s'a amînat pentru luna viitoare, după cererea preotului Ghervescu, ca să prezinte martori.

— Tot în acea zi avea să se judece şi procesul preotului A. Arion de la biserica Sf. Constantin din Iaşi, dar s'a amînat din cauza neprezentării acuzatului, care prin o cerere adresată I. P. S. S. Mitropolitului, a cerut să-i se încuviinţeze prezentarea martorilor la altă şedinţă.

Părintele Arion a fost dat în judecată în urma plîngerei parohului C. Roşescu de la Sf. Atanasie, că i-ar încalca poporul.

— Aflăm că seminaristul Bogdan, recomandat de către Sf. Mitropolie a Moldovei, spre a fi hirotonisit ca preot, paroh la parohia Rădeni din judeţul Iaşi, n'a fost aprobat de către Casa Bisericei, fiindcă nu-i încă major, lipsindu-i încă 6 luni, pînă la împlinirea etăţei de 21 de ani.

— Aflăm, că Sîmbătă 24 Septembrie a. c., tînărul Zăhărescu, student al facultăţii de Teologie de la Cernăuţi, ginerele părintelui Hristea Stoian, de la Probota, va fi hirotonisit diacon şi apoi Duminică preot, ca paroh la parohia Popricani din judeţul Iaşi.

❑ Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, care începe de Joi 22 Septembrie, cuprinde între altele:

Dragostea Prinţului, splendidă comedie dramatică cu d-ra Polaire, în rolul principal.—Negustorul de oameni mare roman însufleţit—Rieo de-Janeiro (capitala Braziliei, sudul Americei), scene de călătorie—Greşală de etaj, una din cele mai reuşite comedii cinematografice—Arta de a te face iubit, scene comice—Fiica hoţului, naraţiune însufleţită—Little Moritz e un muzicant conştiincios—Recentele demonstraţii din Viena contra scumpirei traiului etc.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiinţa onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutăţile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Proiectul pentru reorganizarea administrativă va fi depus la Cameră în seziunea viitoare. Este inexact, că s'ar fi renunțat la înființarea dregătoriilor. Dregătorii vor avea în competința lor: finanțele, soselele, comunele, județele și numirile, permutările și destituirele învățătorilor și preuților.*

❑ *Domnul C. Stere, care se află suferind, a plecat astă-zi dimineață la Viena, pentru a consulta pe un medie de acolo.*

❑ *Studențimea universitară din Iași va publica mîine un manifest, prin care va invita pe cetățeni să iee parte la pelerinajul ce avea loc Luni, 26 c. la mormîntul marelui barbat de stat, M. Kogălniceanu, la cimitirul din Iași.*

Serviciul divin va fi oficiat de Mitropolitul Moldovei, iar cuvintări vor fi rostite de domnii N. Iorga și A. D. Holban.

❑ *Luni, 26 c, la orele 2 p. m. se va face punere pietrei fundamentale la clădirea atelierelor și școalei de pictură de la Cetățuia (Iași).*

Mitropolitul va invita familia regală să asiste.

❑ *La institutul antirabic din localitate, s'au confirmat în urma analizei bacteriologice, două cazuri de holeră la Piatra N.*

Bolnavii sunt doi plutași, veniți din ținutul Brăila.

❑ *E vorba ca să se suspende cursul școalelor din Iași, de la 26—30 Septembrie, pentru ca profesorii să poată lua parte la serbările jubiliare.*

❑ *O telegramă sosită la Prefectura de județ, anunță că trenul regal se va opri și la Tg.-Frumos, unde M. S. Regele va primi pe autorități.*

In acest scop s'a dispus decorarea gărei din Tg.-Frumos.

❑ **Serbările jubiliare,**—*Se știe, că în programul reprezentației de gală, ce va avea loc la Teatrul Național, figurează în primul rînd, un concert dat de orchestra ministerului de instrucțiune, de sub conducerea d-lui Dinicu.*

Or, d. Dinicu a cerut pentru aceasta suma de 2000 lei,—cerere grea, de oarece fondurile au început a se epuiza.

*

D. Panaitescu, șeful siguranței generale, și-a anunțat sosirea pentru serbările jubiliare, împreună cu un număr de agenți, urmînd a se ocupa numai de siguranța familiei regale.

*

Administrația comunală a comandat la Tg. Ocna, 9 vagoane de brad, care să servească la decorarea orașului.

Pînă în acest moment bradul n'a sosit, ceea ce îngrijește administrația, ca nu cum-va decorarea să nu poată fi gata, pînă Duminica.

*

Dintre miniștri și-au anunțat sosirea d-nii P. P. Carp, Marghiloman, Filipescu, Arion, Delavrancea și Nenițescu.

D. Carp va fi găzduit la d. Grecianu, d. Marghiloman la Prefectul de județ, d. Filipescu la d. Matei Cantacuzino, d. Arion la d. Meisner, iar d-nii Delavrancea și Nenițescu la oteluri.

*

Comisiunea pentru decorarea orașului, s'a întrunit aseară la Primărie. S'a hotărît a se rădica un al treilea arc, în fața grădinei Copou.

*

Atragem atențiunea celor în drept, asupra puținei solidități cu care sunt așezați stîlpii ce servesc la decorarea orașului.

*

S'au comandat la București, 30 de birji, a cîte doi cai.

Prefectura a cerut ca direcția căilor ferate, să transporte gratis acele trăsuri la Iași.

*

Societățile din Bucovina, cu președinții lor, sosesc Duminică cu trenul de 2.45 p. m.

Pe căile ferate romîne li s'a acordat o reducere de 50 la sută.

*

Astăzi, la orele 5 p. m. are loc o întrunire a societății „Unirea israeliților pămînteni". E vorba a se organiza o retragere cu torți, la care să ia parte fruntașii comerciunți evrei.

❑ **D. Iordănescu, șeful gărei din localitate, a fost detașat la Mircești, pentru timpul cît principele Ferdinand se va afla acolo.**

❑ **Și-au mai anunțat sosirea pentru serbările jubiliare d-nii dr. în chimie Căsar Pomeronzy profesor universitar din Cernăuți și dr. A. Rappaport, docent al facultății juridice de la aceeași universitate.**

❑ **Comisiunea de licitație n'a aprobat licitația ținută pentru darea în antrepriză a serviciului barometric, lăsînd ca chestia să fie rezolvită de administrația comunală.**

❑ **Decanul consiliului de disciplină a convocat azi pe toți membrii consiliului să fie la gară, la sosirea familiei regale.**

❑ **Trenul princiar la Mircești.**—In vederea manevrelor regale cari se desfășură între Bacău și Roman, a sosit aseară la Mircești, cu trenul princiar, Principele Ferdinand.

O companie din infanterie stă în stația Mircești, pentru pază. Trenul princiar se compune din 2 vagoane-salon, un vagon restaurant, un vagon special pentru dormit, un vagon de bagaje, 3 vagoane speciale clasa I-a și un vagon pentru automobil.

Direcțiunea generală a C. F. R., a luat dispoziațiunea ca acest tren. împreună cu o mașină să stea în permanență în stația Mircești, la dispoziția prințului.

Personalul de tren și de mașină, precum și personalul de stație, au instrucțiuni ca, în ori ce moment, trenul să fie gata de plecare, pentru eventuale curse între Bacău-Mircești-Pașcani.

Duminică, trenul princiar se va combina cu trenul regal din Mărășești, de unde va veni prin Vaslui la Iași, pentru serbările jubiliare ale Universității.

❑ **Stagnarea traficului de mărfuri.**—Se știe că în vederea marelor manevre regale din anul acesta, direcțiunea generală a c. f. r., a dat ordine expresc, ca timp de 20 zile, să nu se mai dea nici un vagon pentru traficul de mărfuri, și toate vagoanele să fie puse la dispoziția comandanților de trupe pentru îmbarcare.

Din această cauză traficul de mărfuri suferă foarte mult. Numai în Moldova sunt circa 6500 vagoane de cereale depozitate în stațiuni, care așteaptă să fie încarcate pentru Galați și Constanța.

Pe linia Bacău-Piatra Neamț, sunt 2000 vegoane de cherestea depozitate, iar pe linia Pașcani-Bacău, 800 vagoane cu sfeclă pentru Roman, Mărășești și Dîngeni.

Colonialele și mărfurile de manufactură staționează în magazile gărilor fără ca să se poată lua vre-o dispoziție pentru expedierea lor.

Starea aceasta de lucruri va dura pînă Marția viitoare, cînd după desconcetrarea trupelor se vor pune toate vagoanele lor la dispoziția transporturilor de mărfuri.

Numeroase plîngeri sosesc la autoritățile c. f. r., dar pînă Marți nu se pot lua nici o dispoziațiune.

Peste 10 zile va sosi din fabrica de vagoane din Györ (Ungaria) o nouă furnitură de vagoane compusă din 140 vagoane descoperite pentru lemnărie și sfeclă, și 75 vagoane acoperite a 15 tone pentru cereale.

❑ *Uniunea evreilor pămînteni ne comunică următoarele:*

Reprezentanța „Uniunei evreilor pămînteni, următor scopului ei, care este de a lucra la o apropiere între romîni și evrei prin luminarea opiniei publice romînești asupra chestiunei evreești, a hotărît înființarea, în acest scop, a unei edituri. Editura va publica broșuri de propagandă, destinate a fi împărțite printre romîni.

Cea dintăiu broșură va apărea peste cîte-va zile și va fi intitulată *„Cuza-Vodă și Mihail Kogălniceanu în chestia evreiască"*.

Broșura aceasta se publică în vederea dezvelirei statuelor lui Cuza-Vodă și Mihail Kogălniceanu la Iași.

❑ In zilele de 23 pînă la 26 Septembrie va avea loc la Tîrgoviștea congresul societății pentru înaintarea științelor.

Profesorilor, cari vor lua parte la acel congres, li se vor motiva absențele.

❑ In vedere că de la 1 Septembrie s'au sporit lefurile profesorilor cu o singură catedră, profesorii cari aveau 360 lei lunar, au fost trecuți cu 420; profesorii de religie cu 240 lei lunar; cei cu 180 sau 200, vor fi trecuți cu 210 lei, iar maeștrii de desemn și gimnastică cu 225 lei lunar.

Toate sporurile de leafă vor fi reținute în luna Septembrie pe seama casei pensiunelor.

❑ D. I. Aramă a fost numit copist la secția a III a a tribunalului, în locul vacant.

❑ Din Bacău, ni se scrie, că există dese certe între magistratul stagiar al tribunalului de acolo, și polițaiul orașului.

Cazul a fost reclamat procurorului general, care a delegat pe primul președinte să facă anchetă.

❑ **La juați.**—Curtea cu juri judecă azi, procesul privitor pe Golda Herman din Tg.-Frumos, acuzată de pruncucidere.

Din actul de acuzare, rezultă că Golda Herman, în noaptea de 16 Februarie, a încredințat copilul ei nou născut, servitorului ei Pincu Solomon, cu ordinul de a-l lepăda.

La interogator, Golda Herman, spune că ea a încredințat copliul moașei, cu rugămintea de a-l da lui Pincu Solomou să-l plaseze la o doică.

Pincu Solomon neagă faptul ce i se impută.

De notat că Pincu Solomon, care dispăruse din Tg.-Frumos, s'a prezintat azi parchetului, de unde a fost dus de a dreptul la Curtea cu juri.

Golda Herman este apărată de d. Vespasian Pella, iar Pincu Solomon de d-nii Osvald Teodoreanu și Șeptelici.

Procesul continuă.

❑ Seria farselor Pantelimon n'a luat încă sfîrșit. Individul Al. Gr. Răcanu întîlnind o femee într'o pădure din județul Neamț, s'a dat drept Pantelimon, atentînd la pudoarea femeei și luîndu-i sumanul.

Răcanu a fost arestat iar apelul său la Cameră a fost respins azi.

❑ Domnul Cosmovici s'a certat cu d. dr. Bogdan — de la o lojă.

Onoare amîndorura.

❑ Se știe că celebrul Posnovici a fost „nervos" cu d. avocat Ștefan Georgescu.

Afacerea va fi supusă discuției consiliului de disciplnă, care se va ocupa de dînsa în ziua de 26 c., ora 2 p. m.

❑ **Judiciare.**—Banca Moldova cumpărase de la d. Mayer Weisengrün imobilul acestuia în care se află instalată actualminte Primăria.

In urmă, ivindu-se neînțelegeri, proprietarul refuză să facă actele. De aci proces, care urma să se judece astă-zi la s. I a tribunalului, dar care s'a amînat la 19 Octombrie.

— Unii din creditorii brutarului Kopolovici opunîndu-se la acordarea moratorului cerut de acesta, tribunalul, care urma să se pronunțe ieri în această privință, a amînat pronunțarea.

— Tot astă-zi Camera a respins oposiția procurorului de Vaslui, care cerea menținerea în arest a lui I. Ciocan, primarul comunei Deleni, învinuit că ar fi falșificat un act de provenință de vită.

❑ *Lotul și premiul de 81,000 (opt zeci și una mii), lei care a căzut pe No. 10528 la tragerea cl. a cincea și care a avut loc ieri, a fost cîștigat la Iași, la* Colectura Providența.

Ultima oră

București 21 Septembrie

Războiul Italo—Turc

Predarea Tripolisului

— COMANDANTUL CERE TERMEN DE GÂNDIRE —

Roma.—Agenția Stefani comunică, că o depeșă a vice-amiralului Faravelli expediată azi dimineață din Tripolis informează, că la somațiunea făcută eri pentru a se preda și a preda orașul, comandantul turc a răspuns cerînd un termen, care i s'a concedat și care scade azi la prînz.

NEUTRALITATEA JAPONIEI

Tokio.—Japonia a declarat azi neutralitatea sa în războiul Italo-Turc.

ANGLIA, ȘI RĂZBOIUL

Londra.—Monitorul oficial publică declarațiunea de neutralitate a Marii Britanii în răsboiul Italo-Turc și amenință cu pedepse pentru violarea neutralității de către supușii englezi.

SVONURI ALARMANTE

— Italienii înspăimîntați —

Salonic. — De și guvernul nu a emis încă ordinul de expulzare contra Italienilor, foarte numeroși Italieni pleacă în străinătate de oare ce circulă svonuri despre viitoare acte de violența și populațiunea agitată face amenințări publice.

Mulți italieni în serviciul căilor ferate orientale. au trebuit să fie scoși din serviciu, din ordinul grvernului. Școlile italiene publice din Salonic vor fi transformate imediat în școli turcești.

INARMĂRILE BULGARIEI

Sofia. — Monitorul Oficial publică ucazul, prin care se cheamă ofițeri de rezervă pentru o perioadă de instrucțiune de o lună.

Se crede că această măsură ar fi în legătură cu evenimentele războiului Italo-Turc.

NOUĂ STAȚIUNE RADIO-TELEGAFICĂ

Sofia.—Din cauza războiului Italo-Turc, mîine se va inaugura înainte de termen, stațiunea radio-telegrafică Varna—Sofia.

CONSILIU DE MINIȘTRI — NOUL MINISTER

Constantinopol — Consiliul de miniștri a durat toată noaptea și s'a ocupat de alcătuirea noului minister.

Ministrul de războiu s'a dus la Hilmi Pașa, ca să-l hotărască a primi portofoliul internelor. Hilma Pașa a refuzat.

După „Tanin", miniștrii au decis să nu se aplice capitulațiunile față de Italieni.

RUSIA SE PREGĂTEȘTE

Constantinopol.—Ziarul „Taniu" află că Rusia ia măsuri de precauțiune militară la granița turcească.

VAS ITALIAN INCONJURAT DE TURCI

— Goana pe mare—Scăparea vasului —

Roma. — «Corriere d'Italia» află din Bari, că vaporul Molfetta care face serviciul de navigațiune în Levant, eșind eri noapte din portul Durazzo, a fost de odată înconjurat de 5 torpiloare turcești, cari încercară a-l captura. Molfetta își stinse toate focurile și dînd toată forța mașinilor a reușit să se depărteze de torpiloare, cari continuară a-l urmări. Insă din cauza mării agitate a trebuit să înceteze urmărirea.

Inmormîntarea victimelor de pe vasul „Liberté"

Toulon. — Azi dimineață a avut loc înmormîntarea a 168 victime de pe cuirasatul „Liberté" în prezența președintelui Fallières, a autorităților navale și a unei mari mulțimi.

Președintele și d. Delcassé au pronunțat discursuri. Dl. Fallières a vizitat apoi pe răniți.

CONGRESUL JUNILOR TURCI

Salonic.—Aseară a avut loc o ședință a congresului junilor turci.

S'au redactat două manifeste, unul adresat poporului otoman și altul opiniei publico europene.

In comisiune a fost ales și d. Basaria, romîn macedonean, fost deputat.

Scoaterea pajurei italiene

Salonic.—De la spitalul italian a fost scoasă pajura italiană și înlocuită cu pajura turcă.

PLECAREA ITALIENILOR

Salonic.—Ambasadorul Italiei, a remis italienilor pașapoarte germane, cu condiție, că ei să părăsească Salonicul chiar astă-zi.

LICENȚIAREA FUNCȚIONARILOR ITALIENI

Salonic.— Toți funcționarii italieni, de la căile ferate, au fost licențiați.

UN ULTIMATUM

Roma.—Ducele Albanezilor telegrafiază că a depus ultimatumul pentru predarea Prevezei.

In acest moment a început bombardarea portului.

CONSTITUIREA GUVERNULUI TURC

Constantinopol.—Constituirea noului guvern încă nu s'a putut realiza. Atît Said Pașa, cît și Djamil Pașa refuză să primoască însărcinarea de a forma guvernul.

De la București la Roman în aeroplan

București.—Azi dimineață aviatorul Poli Vacaș, a întreprins un sbor cu aeroplanul de la București la Roman.

Ei a plecat la ora 5 dimineața. La ora 9 a ajuus la Buzeu.

Poli Vacaș își continuă drumul.

In chestia hîrtiei

București.—Azi dimineață a avut loc la ministerul de finanțe, o consfatuire la care au participat directorii marilor ziare, în chestia eftinirea hîrtiei. Nu s'a ajuns la nici un rezultat.

LA MANEVRE

București.—D. N. Filipescu, ministru de răsboiu, însoțit de d. colonel Popovici, au plecat spre cîmpul de manevre.

650 oi tinere, *cu cele necesare pentru stînă, sunt de vînzare și se află pe moșia mea Bubăceni.*

Doritorii a le cumpara, pot să le viziteze, venind prin gara Trușești, unde trebue să se adreseze prin telefon, cel puțin cu 24 ore înainte, pentru a cere trăsura de la administrația moșiei,

N. Enășescu

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

Profesor Dr. V. BEJAN

dă consultațiuni de boale de femei și faceri, în toate zilele de la 2—4 p. m. stradela Sf. Atanasie No. 1.

D-ra Iulie Demek,

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

De inchiriat Cumpărînd de la Creditul Urban casele Racoviță din strada Sft. Andrei No. 59 (numite din vechime hanul Zulii), fac cunoscut, că toate apartamentele de sus și de jos reparate radical sunt de închiriat de la Sft. Dumitru a. c., fiind reziliate prin vînzare toate contractele de închiriere.

Aceste case mai au și un atelier în ogradă reconstruit din nou, bun pentru ori ce industrie și o ogradă în mărime de 4250 m. p. unde se poate stabili orice fabrică, avînd în apropiere conduct electric, apă și canal.

C. N. PARASCHIVESCU, *proprietar* cu locuința în aceiași stradă vis-à-vis No 48.

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL

(născută General P. Botez)

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiucliu.

Institutul de Domnișoare

CHAMPALBERT-HEROVANU

IAȘI.—BĂRBOI—19

Curs primar după programul statului. Curs liber L. romînă, franceză și germană, lucru, piano, pictură etc. Ingrijire deosebită educațiunei. Inscrierile la 15 August. Cursurile încep la 1 Septembrie.

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

La adminstraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Loţiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.
Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubuliţe, şi împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Loţiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întăririi rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.
Costul sticlei 3 lei.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, picţate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

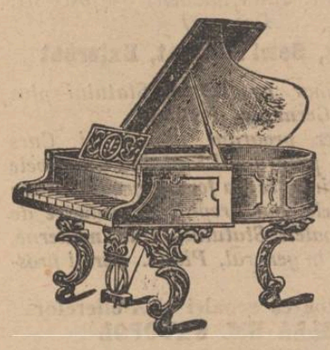

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine

„Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

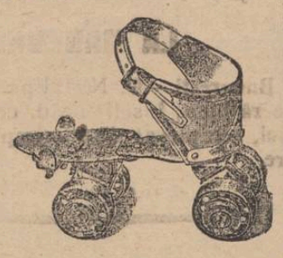

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. Gl. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE asuresdă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

In 20 Octomvrie 1911, Academia de Medecină din Paris mai acordat Pesmeţilor OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bólelorĬ de pele, dartrilorĬ, viciumlorĬ sângelui, glanduleiorĬ, scrofulelorĬ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĬ, afecţiunilorĬ cangrenóse, lepreĬ, gatului, ulcerilorĬ inveteraţi* şi atotuloriĬ bóle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĬ consecinţe: dot-ândite sau creditare recente sau inveterate şi rebele (accidentelorĬ gurei şi a gâtului, pateşmimilorĬ ósseloriĬ) Nicĭ un alto medicamentŭ în lume nu posedă distinctiunile ce onóră Pesmeţiĭ Dr Olliviet

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativiĭ pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în or ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bólele cele mai inveterate. — *Ŭă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţiĭ depurativi* a Dr Olliviet, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Aĭ pot da servicie mari humanităţiĭ.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TÓTE ŢĂRILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Sincrei 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1405 Vineri 23 Septembre 1911

Criza mitropolitană

Actualul guvern pare a fi luat în chestiile politice la ordinea zilei, aceiași atitudine pe care o are... Japonia în războiul italo-turc: păstrează o desăvîrșită neutralitate.

In adevăr, în tot cursul scandalosului proces sinodal, d. C. C. Arion, ministrul cultelor, nu contenea cu declarațiile că guvernul n'are nici o atitudine în afacere și că lasă Sfintului Sinod întreaga libertate de a judeca și decide.

Lăsăm de o cam dată la o parte faptul că cele două sentințe haiducești ale celor 14 erarhi au fost impuse de ministru, dar însuși afirmația d-lui Arion că guvernul se abține de la ori-ce amestec, e cel mai patent certificat de incapacitate de-a guverna.

D. Arion, se temea de urmările scandaloasei rezolviri a conflictului și a ținut să-și asigure, pentru ori-ce eventualitate, o eșire cu un declinatoriu de răspundere.

*

Dar în cele din urmă, d. C. C. Arion, a izbutit să-și impună voința Sf. Sinod și a rezolvat conflictul dintre cei doui prelați în chipul scandalos în care l'a rezolvat.

Azi însă a sosit momentul împlinirei vacanțelor provocate în episcopatul nostru prin scoaterea celor doui prelați.

De obicei, cînd survine o vacanță mitropolitană, se cunoaște cu mult înainte persoana celui chemat la archi-păstorie. De data aceasta însă, deși au trecut 3 luni de la scoaterea lui Athanasie Mironescu din scaun, guvernul încă nu e fixat asupra persoanei viitorului Primat al țării.

Și ar fi fost greu să fie alt-fel. Guvernul a compromis în așa hal, pe înalții noștri prelați în cît nici unul din ei nu mai are situația morală de a candida. In cursul scandalosului proces de la Sinod, s'au dat în vileag atîtea urîte fapte de ale archiereilor noștri, s'au spus și mai cu seamă s'au insinuat atîtea, în cît au fost compromiși toți, toți membrii Sf. Sinod. Apoi însuși faptul semnării celor două scandaloase hotărîri constituesc însuși ele cea mai gravă compromitere pentru aceia cari le-au rostit.

Aceasta este situația pe care guvernul a creat o membrilor sfintei Adunări.

In așa împrejurări e lesne de înțeles că îi vine greu guvernului să recomande marelui colegiu pe cei trei candidați să împlinească vacanțele din episcopat.

D. C. C. Arion, mai practic decît pare, a și tras linia de conduită a guvernului. Ea va fi aceiași ca și cea a Japoniei în războiul Italo-Turc: cea mai desăvîrșită neutralitate.

In adevăr, Ministrul Cultelor pare a înclina spre soluția de a nu recomanda Marelui colegiu pe nici un candidat, rămînînd ca singur Sinodul să delege pe cei meniți a fi aleși în locurile vacante.

D. Arion își proclamă neutralitatea pentru simplul motiv că e în imposibilitate să recomande pe vre un candidat, sau să și ia răspunderea publică a unei asemenea recomandări.

Guvernul culege azi roadele semănate cu atîta nesocotință în cursul scandalosului proces sinodal. Răspunderea scăderilor morale suferite de archereii noștri, cade în întregime în sarcina guvernului.

*

Dar... neutralitatea guvernului în candidaturile bisericești mai vine și din altă parte.

In adevăr, d. C. C. Arion e decis să modifice legea sinodală în sensul cererilor fostului Episcop al Romanului.

Or, acest înalt prelat a fost depus din scaunul său de către sf. Sinod, tocmai din pricina cererilor sale de a se modifica legea d lui Sp. Haret.

Pe de o parte dar P. S. Safirin Gherasim a fost găsit culpabil pentru faptul de-a se fi opus la aplicarea unei legi anti-canonice, iar pe de altă parte, acelaș Sinod, care a rostit depunerea Inaltului Prelat, consimte azi la toate cererile formulate de el. Înțelege ori cine situația ce se crează Sf. Sinod ca așezămînt colectiv și în parte fiecărui din cei 14 judecători ai lui Safirin Gherasim.

Iată dar cauzele pentru cari—pentru prima oară în viața noastră politică—guvernul declară că se abține de la orice amestec în alegerile de episcop.

*

La noi biserica e un așezămînt de Stat și Ministrul Cultelor e capul ei administrativ întocmai cum ministrul de războiu e capul administrativ al armatei. Răspunderea alegerilor de Episcopi o are puterea laică. Aceasta însă, fără a însemna, că politica se amestică în chestiile bisericești.

Un guvern dar, care declară că se abține de la o alegere efectuată de marele colegiu, abdică de la una din prerogativele sale, își proclamă singur incapacitatea.

Neaparat, nu suntem atît de naivi, ca să ne închipuim că d. C. C. Arion va pastra neutralitatea pe care o anunță. Ca și în procesul Sinodal, ministrul de Culte va exercita o presiune ocultă și asupra membrilor Sf. Sinod, și asupra majorităților parlamentare. Proclamația hipocrită a neutralității guvernamentale n'are alt scop de cît ca să ferească guvernul de ori ce răspundere politică,—și știe ori cine că un guvern cu adevărat tare, nu fuge și nu se teme nici odată de răspundere.

Accidentele muncii

De la un timp încoace, accidentele muncii au devenit la noi de-o frecvență îngrijitoare. De pe cîmpiile petrolifere, din pădurile în exploatare, din puținele noastre fabrici, ne sosesc cam prea des vești, nenorocite. Și lucru curios, mulțimea accidentelor a început să se înregistreze acum cînd a fost pusă în lucrare legea pentru siguranța la cazane și la mașinele cu aburi.

Neapărat prima cauză a acestor nenorocite întîmplări, sunt lucrătorii. Muncitorul romîn e încă un lucrător nedesciplinat, necultivat. Pe cînd în apus generații întregi de lucrători, care se perindă din tată în fiu la aceiași industrie, ba de multe ori la aceiași funcție într'o anumită industrie, la noi muncitorul industrial e adus în fabrică de întîmplare de vicsitudinele vieții. Romînul deprins din străvechi timpuri cu munca în aer liber, pe cîmp, urăște în puterea atavismului fabrica și uzina. Țăranul romîn, cît de sărac, privește cu milă pe muncitorul industrial, ori cît de bine i-ar merge acestuia din urmă

Așa fiind, își poate dar oricine da seamă de starea sufletească și de pregătirea cu care un muncitor romîn intră în atelier sau în fabrică. De aceia nu trebuie să ne mirăm de frecvența accidentelor muncii la noi, precum și de faptul că obicinuitele victime ale acestor nenorocite întîmplări sunt lucrători indigeni, deși în minoritate.

Ținînd dar seamă de această stare de lucruri, patronii ar trebui să fie în țară la noi cu o deosebită luare aminte. In apus în țările de veche industrie, lucrătorul știe să se păzească singur; la noi siguranța persoanei muncitorului trebuește în de aproape privegheată de patron, Or, tocmai acest lucru nu fac fabricanții noștri—de aici și acel imens număr de accidente, care fac atîtea victime în rîndurile clasei muncitoare.

D. D. Nenițescu, care încearcă azi imposibilul, care-și bate ușorul său cap cu grelele proecte de reformă socială, ar face operă mult mai utilă și mult mai potrivită mărantei sale talii, ocupîndu-se cu reglementarea muncii în fabrici și ateliere. O statornicire a daunelor și despăgubirilor pentru cei loviți în accidente, precum și asigurarea plății acestor daune ar fi cel puțin o operă absolut necesară și nu așa de grea ca să n'o poată aduce la îndeplinire chiar d D. Nenițescu.

BOXERISM OFICIAL

Preludiul serbărilor jubiliare ale Universității, constitue ceea ce englezul numește great atraction. Nu este nimic științific în această atracție, cum, în genere, serbările acestea, așa cum au fost—ca să zicem așa—autopsiate de d. Bogdan, cum ele au de-a face cu „orientările", felicitările, curse de cai și foot baluri—dar nemic cu știința.

Este altceva în acest preludiu: e lupta omerică ce se dă la biletele de intrare în teatru. Căci, lucru curios, serbările jubiliare ale universității se vor petrece la teatru—de și, slavă Domnului, clădirea Universității este măreață.

Lupta de la bilete se dă între primar și rector. E ceva a la Paris—la intrările în teatru, unde se dă concurență între acei, cari au bilete de vînzare și lupta acestora contra casierului de bilete.

Lupta a îmbrăcat acum forma polemicei prin ziare. Primarul a declarat ieri—o repetă și astă-zi—într'un comunicat, că el nu dă de cît bilete pentru bal—le dă la toată lumea, la cerere.

La comunicat respunde astă zi rectorul: „biletele de intrare în teatru, atît la „serbarea de felicitare", cît și la festival, scrie rectorul, sunt cu *totul oficiale*; așa că accesul publicului străin, la acele serbări, va fi cu totul interzis."

Asta înseamnă, evident, că primarul, în luptă cu rectorul, ca să satisfacă publicul care reclamă intrări, a dat din biletele oficiale la public, iar rectorul amenință cu anularea acelor bilete.

Minunat preludiu! Garantat mai interesant de cît prostia în versuri a d-lui Găvănescul, remontată de Dragomir. Minunat preludiu—fiind-că vedeți și d-v, cine face jubileu la Iași: doui bărbați, unul de stat, celalalt de știință. cari, în preajma serbărilor, se ceartă de la bilete, în aceeași gazetă a partidului, ca două mahalagioaice dupe pragul ușii.

Unul — primarul — strigă: „hai la iama, eu dau bilete la toată lumea." Celalalt—nenorocitul fericit—comunică: „la mine nu poate veni veri-cine. Orgolios cum sunt, nu voi primi de cît persoane oficiale."

Teatrul din Iași are, în totul, 1100 locuri. La aceste locuri, pentru împrejurarea serbărilor, au mai fost adăugite vre-o 50, în total 1160 locuri, vor veni deci, 1160 persoane oficiale!

Frumos preludiu! Interesantă luptă de boxeri între primul magistrat al Iașului și fruntașul între fruntașii școalelor.

Dumnezeu nu ne-a rezervat măcar mîngăierea d'a putea spune: ferească Dumnezeu de mai rău!

Am ajuns la aman.

EDILITATE

Un proces-verbal interesant

In tăcere, s'a făptuit zilele aceste, o operă de mare însemnătate pentru tîrgul nostru. Dar o notiță apărută în ziar, o simplă informațiune a anunțat faptul.

Și cu toate aceste e un fapt mare, menit să contribue cu mult, foarte mult, la propășirea economică a orașului.

In adevăr, în cursul acestei săptămîni, s'au făcut recepția provizorie a lucrărilor pentru alimentarea orașului cu apă de Timișești. Prin procesul verbal, încheiat, cu această ocaziune, se arată, că lucrările s'au esecutat în tocmai, după planurile și diviziunile aprobate.

Că rezultatul trebue să fie astfel, îl putem constata cu toții, căci vedem că apa curge în abundență, și acum fără nici o întrerupere. Negreșit că vor mai fi îndreptări de făcut. Dar ele se vor face, de oare ce, prin același contract, societatea care a executat lucrarea, are ca obligație întreținerea lor, pe timp de doi ani de zile.

Iată prin urmare, în definitiv, realizat idealul la care au revenit ieșenii, mulțumită intervenției d-lui A. A. Badareu, care a știut să convingă pe guvernul conservator de atunci, din care făcea parte, că a resolvi chestia apei însamnă a da viață orașului Iași.

Dar acum se poate constata cu mulțumire și discernămîntul bun, făcut de d. Gh. Lascar, fostul primar, și ceia ce privește măsurile luate, pentru că la urma urmei lucrarea să fie bine executată și aduse la îndeplinire toate cerințele technice.

Guvernul conservator din 1906 se poate făli cu această mare operă de edilitate, care va îndruma Capitala Moldovei spre o viață nouă, — iar ieșenii sunt mîndri că fruntașului ieșan Al. A. Badareu, datoresc realizarea idealului lor.

L.

Importuri la Iași

Se fac mari exporturi de la București la Iași, cu prilejul serbărilor universitare. Poliția Capitalei a exportat un mare număr de gardiști și de agenți secreți; inspectorul gardiștilor din București a fost exportat ca să supravegheze pe gardiștii noștri; va sosi și bunul Panaitescu.

S'a cerut importul a 30 birji; s'a importat brazi; ie tocmeală de la importarea orchestrei ministerului de instrucție; se importă bucătari, chelneri și se exportă—fracuri spre a fi calcate în București. Iar bunul rector — nu l putem uita—și-a importat discursul unui profesor francez, ca să-l rostească, tremurînd, în fraudere detestabilă.

Facem, cu serbările acestea, un mare serviciu Bucureștilor și recunoaștem, nu se poate alt fel. Poliția noastră n'are nici demnitatea, nici educația, de a face față unor cerințe mai importante. Trebue să aducem orchestra de la București, fiind-că noi, de și avem Conservator, care ar putea și el jubila, noi n'avem orchestră; n'avem în Iași, palat particular demn de a găzdui pe Suverani, și de aceea, cu mobilă luată cu ziua, „amenajăm și noi cum putem.

N'avem nici cai, nici birji, nici croitori, nemic. Suntem săraci. Avem tot dreptul să vorbim despre belșugul de altă dată—dar nici nevoia nu-i lucru de rușine. De cît, dacă n'ai nimic—nu trebue să-l faci pe calicul fudul, care se preface că ie bogat. N'ar fi trebuit, în strîmtorarea în care ne aflăm, să ne hazardăm în luxuri. Mai ales că nu era ceva imperios necesar.

Trebue să recunoaștem, că vina nu este a administrației. Din contra. Primarul, prefectul de poliție, eforii Spiridoniei—toți oficialii—au fost contra.

Dar s'a găsit un delirant, un umblă după fleacuri, care și a pus în cap să jubileze, să pună un oraș întreg în jenă, să facă mulțime de lume să fugă din Iași, lume căreia nu i este permis să se aventureze în cheltueli.

Și cum n'avem nimic, nu suntem aprovisionați cu nimic, le aducem pe toate de aiurea, de ai crede că ie foamete, nu jubileu

Dar așa a fost să fie. Și ie veche povestea nebunului, care a aruncat piatra în gîrlă.

OAMENI ȘI LUCRURI

TRADUCERI...

A fost mai mult de cît o datorie de pietate inițiativa de a se tipări seria de traduceri în limba franceză, făcute de regretatul profesor Al. Gr. Sutzu — din opera poetică a lui Mihail Eminescu.

A fost și o dovadă de conștiență literară, căci lucrarea merita pe deplin să vadă lumina tiparului și să ajungă cetită de iubitorii de frumos în general, de admiratorii lui Eminescu în deosebi.

De remarcat e faptul că traducerile în chestiune sunt făcute cu un număr de ani în urmă pe cînd marele poet ai „Luceafărului" era mai puțin consacrat în fața opiniei publice, mai puțin adorat ca zeul indiscutabil al literaturii romîne.

Și profesorul acela cu ochiul ager dar cu aierul indiferent, bătrînul mîndru de originea sa și care-cum amărît de un destin ingrat care-l chema să urce pe calvarul unei catedre de liceu, —ascundea—o bogată sensibilitate, fără de care nu s'ar fi încumetat să asimileze atît de bine, atît de desăvîrșit pe alocurea, toată adîncimea simțirii eminesciane și mai cu seamă n'ar fi străbătut așa de bine în tainele limbei rafinate a lui Eminescu.

Unele din acele finețe și armonii pur eminesciane sunt redate în termeni de aceeași frumusețe, ca și originalul romînesc, ceea ce însamnă numai o nouă consacrare a geniului nostru poetic, care în graiul fermecător și muzical al lui Eminescu se ridică la înălțimi necunoscute pînă la el. Alăturarea—în volum—a ambelor texte, a acelui francez și a celui romînesc—dă cetitorului putința de a se convinge despre aceasta și constituie în același timp o inovație remarcabilă. Bună oară acea duioasă invocare și evocare: „O mamă" !...

O mère sans repos, par la brise éplorée
Du feuillage, vers toi, tu m'appelles tout bas;
Sur le sombre caveau de ta tombe sacrée
L'accacia gémit au souffle des frimas,—
Et ta voix va se joindre a sa voix agitée,
Il frémira toujours, toujours tu dormiras!

Cu toată distinsa claritate a cuvintelor,—nu ne putem gîndi la nespus de marea bogăție de sunete ce cuprinde strofa romînească:

O mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi;
De-asupra criptei negre a sfîntului mormînt
Se scutură salcimii de toamnă și de vînt,
Se bat încet din ramuri, îngină glasul tău,
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu...

Firește: lirismul, descripția se redau mai ușor, de cît unele originalități inimitabile din poezia eminesciană. Bună oară ca sfîrșitul „Doinei" cu:

Indrăgi-i-ar ciorile
Și spînzurătorile!...

Dar în a totului tot avem o lucrare meritorie, care va rămînea și ca un omagiu memoriei bătrînului profesor Al. Gr. Sutzu, legîndu-i numele de numele celui mai mare poet romîn și — de sigur—unul din cei mai mari ai tuturor literaturilor.

Iar alăturarea suggestivă a textelor va proba scepticilor și reformatorilor că forma clasică a poeziei romînești este larg—încăpătoare pentru toate frumusețile și profunzimile gîndirii și că —prin urmare —n'a venit încă vremea inovațiilor pripite, pînă la ivirea unui adevărat geniu poetic—care încă nu se arată nicăiri, în producțiunea noastră literară de astăzi.

Rodion

Hospodarul român și Cavalerul de Gentz

Din colbul de cronici.—Un aventurier celebru.—Viața cavalerului Friederich de Gentz.—Amorul pentru Fanni Eisler.—Galantomia proverbială,—O eroină de roman.—Unde se vorbește de hospodarul valah.

Pentru acei cari cunosc, cît de sumar, cronica istorico-diplomatică a Europei de la prima jumătate a secolului trecut, numele cavalerului Friederich de Gentz e dintre cele mai obicinuite. Viața lui — literară, politică și aventuroasă — formează un capitol interesant, bogat în epizode picante, bogat mai cu seamă în întîmplări caracteristice pentru acea epocă.

Fără să aibă vr'un titlu anume, ori să ocupe vre un rang oficial, Friederich von Gentz, ajunsese nu numai să se impună, dar și să dicteze în politica europeană, în congrese și în cabinete ministeriale.

German de origine, el își alege însă, cam pe la 1806, Viena drept centru de activitate și de acolo ajunge să țese toate țițele politicei internaționale, întregind oare cum personalitatea și machiavelizmul lui Metternich, marele maestru al intrigilor și combinațiunilor diplomatice din acea vreme frămîntată, de-alungul căreia se întrevede firul roșu al isbînzilor napoleoniane.

Un epizod de mare interes în viața lui Gentz a ajuns nu de mult să fie mai bine cunoscut, luminat de noui documente. E vorba de relațiile amoroase între scriitorul politic de Gentz și nu mai puțin celebra vieneză, frumoasa dansatoare Fanni Eisler, — un mic geniu în felul ei și ajuns, la rîndul ei, o personalitate aproape istorică, grație tot lui Metternich, care înțelegea să facă pînă și din blonda artistă o unealtă politică. Bună oară în epizodul captivului duce de Reichstadt. Metternich a recurs, între mijloacele de a distrage pe „puiul de vultur" la grațiile dansatoarei — care, astfel, aparține, măcar întru cîtva, istoriei contemporane și sentimentale a Franței. Că e simpatică Francezilor probează nu numai poemul dramatic al lui Edmond Rostand — l'Aiglon — dar și recenta carte a profesorului Auguste Ehrhardt, de la universitatea din Lyon, despre viața dansatoarei Fanni Eisler.

In această scriere autorul se documentează, pentru întîia dată, dintr'un „jurnal" intim și inedit, datînd din 1843 și păstrat de o nepoată a celebrei dansatoare, domiciliată în München.

Intre bătrînul cavaler de Gentz — pe atunci de 65 ani — și blonda Fanni Eisler, pe atunci numai de 16 ani, s'a statornicit în 1829 o legătură de dragoste, — o sinceră și temeinică idilă amoroasă. E una din acele taine ale sufletelor omenești, înaintea cărora rămînem uimiți și trebuie să renunțăm a le căuta și a le găsi înțelesul.

Friederich de Gentz era un publicist de geniu, un om însetat în același timp de aventuri, îndrăzneț la culme, un temperament de cuceritor și o forță care nu înțelegea niciodată să se supună altora. Va fi fost, negreșit, această fascinantă glorie care a încîntat și subjugat pe tînăra, foarte tînăra Fanni, flică

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

de oameni săraci, ea însăși încă puțin conștientă de frumusețea ei și de arta ei. Ori cum însă, e pe deplin stabilit astăzi că tînăra fată a răspuns bătrînuscriitor și Don Juan cu o întreagă și mare încredere, și în scurtă vreme s'a simțit atrasă către dînsul cu o adevărată patimă. Scrisorile păstrate prin diverse arhive și biblioteci stau martore indiscutabile. Scrise într'o nemțească insuficientă ori, arare ori, într'o franțuzească... à la Olimpia Vasilescu, ele cuprind expresiuni de reală simțire și dragoste cu adevărat înflăcărată pentru scriitorul care se apropia, atunci, de vrista în care Goethe și Voltaire își îngăduiau de asemenea sentimente și dorinți de patriarhi nesățioși, veșnic doritori de alte iubiri tinere...

Fanni Elsler, în vremea ei, a desmințit cu energie, cu indignare aproape, legenda că Metternich ar fi făcut o apropiere între ea și ducele de Reichstadt. Cu mîndrie însă mărturisea pretutindeni că este amanta bătrînului cavaler de Gentz, personagiul vițios, dar pururi elegant și seducător, în ale cărui jurnale intime se găsesc amintite numele multor dame vieneze din înalta societate, cari, în același timp, nu-i refuzau nici ele favorurile lor, — alăturea de cîteva nume de femei cari l'au respins, pentru un motiv ori pentru altul. Avea și din cale afară multe... succese!

Dar pentru a face față unei suveranități atît de întinse, — cheltuelile de reprezentare erau neaparat necesare acestui suveran, ca și ori cărui altul. Toată activitatea lui Fredrich von Genz urmărea, în primul loc, realizarea marilor sumi de bani și capriciosul scriitor era un artist de geniu întru aceasta. E drept că une ori influența lui se exercita, dezinteresată, în favoarea unor manifestări artistico-literare. Așa, bună oară, cînd a intervenit pentru ca să lase cenzura liberă reprezentărei piesei „Ottokar" a lui Grillparzer tapt pentru care — în Amintirile sale— marele dramaturg îl răsplătește... zugrăvindu-l în culori extrem de antipatice.

In genere însă era preocupat, cum spuneam, de realizarea sumelor trebuincioasă și nu prea alegea mijloacele. Mutat din Breslau la Viena, își ridică în acest din urmă oraș tortăreața publicistică dindărătul căreia bombarda, prin ziare, reviste și alte publicațiuni pe ori cine-i displăcea, începînd cu a tot puternicul Napoleon.

Din partea guvernului austriac primea un salar fix de 4.000 — patru mii de florini, sumă care reprezenta cel mult a... treizecea parte din suma ce-i trebuia. Restul și-l procura, fiind subvenționat ca reprezentant al unor puteri străine, ca însărcinat și delegat al unor diplomați cărora le servea „informațiuni". Era însă cu deosebire temut și răsplătit ca ziarist și ca publicist în general. Bună oară Rotschild îi servi o sumă foarte mare pentru articolul lui în „Conversationslexikon". Rotschild a regretat foarte mult moartea lui Gentz, spunînd intimilor săi: „Bun prieten mi-a fost! Așa unul n'o să mai am. M'a costat sume mari, — nu ar crede nimeni cît de mari, — dar de cînd nu mai este, văd abia ce mult îmi lipsește!"

In carnetul lui de note se găsesc trecute diverse țări cu sume importante. Bună oară într'o singură zi notează: 1 500 pfunzi sterling de la Lord Grenville din Anglia. Decorațiunile, distincțiunile nici nu se mai numără. In calitate de secreter al Congreselor din Viena, Karlsbad, Troppau și Verona, avu o influență covîrșitoare și era personalitatea cea mai căutată chiar de suverani.

Din Anglia subsidiile deveniră mai rare începînd din 1810. Și atunci, zice un cronicar în „Gazeta din Breslau", *apăru ca prin minune un nou mîntuitor, Caragia, hospodarul Valahiei.* Bravul Valah dete amicului Metternich o sumă anuală de 6000 galbeni, cu mare mulțumire și într'un rînd fiind cu osebire bine servit îi dete un onorar de 20.000 de galbeni.

Hospodarul Caragea e cunoscut în analele prin alcătuirea unui cod de sub domnia lui, ori ca un contemporan al ciumei. In tot cazul nu prin mari insușiri politice, nici prin virtuți de înalt reformator sau de administrator. Iată însă ce ne apare — din autentica informațiune de mai sus —ca un iscusit diplomat căci nu însamnă puțin lucru pe vremea aceia să știi a te purta bine cu amicul lui Metternich, cu genialul și curagiosul cavaler de Gentz, purtătorul de noroc, dătătorul de slavă în Europa!...

As.

Programul congresului meseriașilor

In zilele de 2, 3 și 4 Octombrie 1911 în Pavilionul Agriculturei din Parcul Carol I, Expoziție, se va ține congresul meseriașilor din întreaga țară după următorul program:

Ziua I-a. 1) Primirea congresiștilor la la sala congresului; 2) Ținerea cuvintărilor de bună sosire a congresiștilor; 3) Toate corporațiile și societățile din Capitală și provincie, care iau parte la congres își vor depune drapelele spre păstrare, în pavilionul agriculturei; 4) Pauză pentru masa congresiștilor; 5) La ora 3 p. m. întrunirea tuturor comitetelor congresiștilor din provincie comitetul executiv al clubului Central al meseriașilor din Capitală, comitetul de organizare al congresului și comisiunea pentru studierea punctelor din program, în urma cărora se va întocmi programul definitiv al congresului.

Ziua II-a.—1) La orele 9 dimineață întrunirea tuturor congresiștilor în pavilionul agriculturei din Parcul Carol I Expoziție; 2) La orele 9 jum. deschiderea congresului și începerea desbaterilor chestiunilor în ordinea următoare: 1) Legea meseriilor și starea actuală a Corporațiilor, a) Raport asupra dezideratelor de la precedentul congres. — b) Menținerea dezideratelor nerealizate, relative la modificarea legei meseriilor. — c) Meseriașii din comunale rurale și legea meseriilor. — d) Meseriașii evrei și meseriașii streini, — e) Compunerea camerilor de Meserii. — f) Secretari inspectori. — g) Raport asupra stărei actuale a corporațiilor. — h) Autonomia lor. — i) Secretarii corporațiilor, rolul și stabilirea lor. — Centralizarea caselor de ajutor.

2-lea. Protejarea micului patron meseriaș — a) Greutățile micului patron nesiguranța existenței lui, măsuri de luat pentru a nu se distruge clasa acestor mici producători, cari formează clasa mijlocie a orașelor. — b) Asigurarea plății lucrătorilor executate pentru particulari. — c) Legea pentru încurajarea industriei. — d) Legea Patentelor — e) Lucrările statului și autoritățile, ținerea licitațiilor pentru ele, punerea de acord a legei comptabilității publice cu legea meseriilor — f) Concurența ce statul o face meșeriașilor prin școlile de meserii și închisori;

Ziua III-a. — 3-lea. Protejarea meseriașilor lucrători.

a) Casa de pensii și retrageri pentru bătrînețe. — b) Legea accidentelor. — c) Nevoile lucrătorilor din atelierele statului. — d) Nevoile meseriașilor brutari. — e) Lucrătorii tipografi și mașinele de cules,

4 lea. Cooperativele de meseriași: Legea cooperativelor și trebuința complectărei ei.

5-lea Legea Repausului Duminical.

6-lea mijloacele pentru aducerea la îndeplinire a dezideratelor aprobate.

Pe lîngă punctele de mai sus, meseriașii cari vor avea de propus vre-o nouă chestiune, sunt rugați a face propunere în scris și a o trimite pe adresa „Clubului central al Meseriașilor", str. Mihai Vodă No. 11 cel mai tîrziu pînă în seara de 23 Septembrie, propunerile ce se vor trimite după această dată, nu vor mai putea fi ținute în seamă la acest congres.

In congres nu se vor putea discuta alte chestiuni, afară de cele arătate în ordinea de zi.

Ordinea de zi definitivă a Congresului se va publica în „Meseriașul Romîn" ce va apare Duminică 25 Septembrie 1911.

Institutul Profesional de Fete

Ella Em. Savopol

Cultură și Educație Națională

București str. Jules Michelet 4 (fost str, Dreaptă)

Internat, Semi internat, Externat

Curs primar programul Statului plus Franceza, Germana și Piano.

Curs liber program propriu și Curs profesionat programul Statului. Cu elevele acestei secțiuni se va forma gradul II-lea iar diplomele dau dreptul la Maestre de lucru la școalele Statului, Limbi moderne, gospoderia în general, Piano. Cereți prospectul.

Directoarea școalei și Atelierelor

ELLA EM. SAVOPOL

(născută General P. Botez)

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

DRAMĂ SINGEROASĂ

Alaltă ieri seară, în piața Ferdinand din localitate, s'a întîmplat o dramă sîngeroasă care a sguduit cumplit tot cuartierul, și a cărei victimă a fost o fată în vrîstă de 18 ani.

Soldatul Bogdaniuc din regim. 41, care staționează în garnizoana noastră întreținînd relațiuni de dragoste cu fata Maria Rusneac, își împrumuta adesea de la dînsa mici sume de bani. Cu ocazia manevrelor din anul acesta Bogdaniuc și a împrumutat iarăși o mică sumă de la amanta sa, care sumă, din diferite motive nu a restituit-o nici până azi. Din această cauză fata a rupt cu acesta ori-ce relațiuni de dragoste

In același timp dînsa a intrat în prietenie cu un caporal, din același regiment, care o acosta mai de mult și căruia i s'a părut bine-venit momentul cînd Maria era certată cu Bogdaniuc, pentru a-i cîștiga iubirea.

Din această cauză, se vede, că Bogdaniuc a hotărît să se răsbune.

Intr'una din zile, acesta rugă pe un camarad al său din batalionul 22 de vînători, care avea cunoștință și cu fata, ca să-i facă un mic serviciu, și anume: să se ducă pe la foasta lui amantă și s'o roage ca să l ierte, că el nu poate trăi fără dînsa, că o iubește la nebunie și că în curînd îi va achita datoria.

In adevăr, camaradul lui Bogdaniuc și-a îndeplinit cu succes misiunea, căci a reușit să convingă pe fată de cele spuse de amantul ei.

Prima întîlnire era fixată pentru seara funestă cînd s'a întîmplat crima, la orele 8, în piața Ferdinand, care se află în apropiere de cazarmă. La ora hotărîtă cei doi soldați s'au îndreptat în spre locul indicat, unde, în adevăr, au găsit așteptînd pe fată.

Intrevederea între aceștia a fost cordială și nimeni nu se aștepta la un astfel de sfîrșit tragic.

După ce au schimbat cîteva cuvinte —de altfel foarte intime—ora fiind deja înaintată camaradul lui Bogdaniuc își ea rămas bun de la aceștia, și se îndreptă spre batalion. N'a făcut însă nici 30 pași, cînd deodată un strigăt îngrozitor l'a făcut să se cutremure. Bănuind ceva s'a întors în fugă înapoi, unde spre marea lui surprindere, a găsit pe fata Maria într'un lac de sînge, iar pe Bogdaniuc, cu fața desfigurată luînd-o la fugă în spre cazarmă.

Ce se întîmplase? Soldatul Bogdaniuc împinsese tesacul în partea stîngă a pieptului amantei sale, la o adîncime de 30 centimetri, provocîndu-i astfel o moarte instantanee.

In mai puțin de 5 minute s'au adunat la locul sinistrului mii de curioși, cari au dat și alarma.

Imediat au sosit la fața locului autoritățile civile și militare, cari au dispus ridicarea victimei și transportarea ei la morga orașului, iar criminalul soldat predat autorităților, cari au început o anchetă.

Bogdaniuc a mărturisit fapta, spunînd, că a făcut aceasta într'un acces de gelozie.

Gama.

Litere-Științe-Arte

Literatura zilei.—Nu sunt nici două săptămîni de cînd toate ziarele erau pline de aventurile banditului Pantelimon.

Astăzi—aproape nu mai apare numele lui în coloanele vre unui ziar. Alte actualități: Maroco, Tripolisul, primejdia balcanică,—manevrele, iubileul iașan și atîtea altele umplu coloanele ziarelor.

Să nu fi fost de cît un mit—toată afacerea Pantelimonului cu pricina? Nu. Dar a fost, în primul loc necesitatea momentană publică a unei senzațiuni, a unei actualități, a fost eterna dorință a masselor de a găsi mulțumirea instinctului său de noutăți inedite, mereu împrospătate.

Cu săptămîni în urmă—a fost conflictul sinodal; ca mîne va reveni senzația „împăcării" politice și așa mai departe.

Este eterna lege fundamentală a publicității căreia îi trebuie leit-motive nuoi, pentru alimentarea marelui public.

E literatura zilei și nimic mai mult; ea nu trăește de cît de o zi pe alta.

*

In editura Paul Kepler din Viena au apărut schițele spirituale ale unui medic scriitor, dr. W. Stekel sub titlul: „Nervöse Lente"—„Oameni nervoși".

*

Volumașul apărut sub titlul „Quelques poésies de Mihail Eminesco traduites en français par Al. Gr. Soutzo" se vinde cu un leu exemplarul.

*

Al doilea volum, apărut zilele aceste din Memoriile lui August Bebel, sub titlul: „Din viața mea" e foarte bogat în picante epizode istorice cu deosebire amintiri din Reichstagul german seziu neu din 1870.

Autorul anunță că al 3-lea volum va apărea abia după trecere de vreme mai îngă.

*

Suzanna Desprès a plecat din München spre Viena, continuîndu și turneul spre Orient.

*

Scriitorul german Herbert Eulenberg va publica zilele aceste un roman: „Povestea unei muște",—psihologia desvoltării unei fete tinere.

*

La începutul acestei sesiuni, se va reprezenta la opera din Paris „Déjanire" noua operă de C. Saint Saens.

*

J. de Féraudy a părăsit „Comedia Franceză". Era vorba ca la începutul lui Septembrie să înceapă repetițiile la „Scala" din Paris.

*

Văduva exploratorului francez Brazza căruia i se datorește astăzi stăpînirea de către Franța a Congului francez,—a protestat printr'o scrisoare mișcătoare adresntă Președintelui Republicei, împotriva concesionării eventuale a unei părți din acest ținut. Germaniei ca compensare a stăpînirei franceze în Maroc.

*

La Paris s'a instituit un comitet pentru înălțarea unui monument lui Brillat Savarin, autorul „Fiziologiei Gustului", și mare maestru al gatronomiei franceze.

In comitet găsim pe Jean Richepin, Auguste Dorchain ș. a.

Henry de Régnier a spus o cînd-va: „Bucătăria e una din gloriile Franței și încă una din acele care durează mai mult și care menține în chipul cel mai sigur, în ochii străinătății, vechea noastră reputație de delicatețe și rafinărie".

*

In Elveția administrația căilor ferate a pus în circulație vagoane de mare lux pentru transportul bolnavilor la stațiuni climaterice și termale.

Toată instalația vagoanelor e făcută ca pentru o cameră de bolnavi.

*

Intr'o localitate franceză Hondan a murit de curînd un locuitor, Aristide Renault, care și-a lasat averea autorității comunale cu condițiunea de a distribui premii de cîte 500 lei fiecărui locuitor, care va deveni tată al unui al cincilea copil în zisa comună.

Bine înțeles la cei cari nu prea dispun de avere proprie.

*

După recensămîntul din acest an, Anglia are 36 075,269 de locuitori, cu o creștere de 3 milioane și jumătate față de acum 10 ani.

Dar sărăcăcioasa Irlanda continuă să se depopuleze: în 10 ani a pierdut vre'o 77.000 locuitori.

Natalitatea e în descreștere în întreaga Anglie.

Ca și aiurea, numai orașele se populează cu furie: Londra, „Greater London", are astăzi 7.252.963 locuitori.

*

STRUNA ZILEI

CEI DOI PANTELIMONI

Vasul rus, «Pantelimon» s'a prins de un banc de nisip.

Ziarele.

Celind, — bieții poteriști
Vlăguiți, fără de merinde,
Suspinară, foarte triști:
„Vai! Al nostru nu se prinde!"

INFORMATII

❑ **Alergările de cai.** — Alergările de cai ce vor avea loc în zilele de 27 și 28 Septembrie, în Iași, vor prezenta un interes cu totul deosebit.

In afară că M. M. L. L. vor onora cu prezența Lor aceste alergări, dar apoi, din punctul de vedere hipic, acel interes va fi cu totul deosebit de al anilor precedenți.

Nici odată nu am avut la cursele din Iași înscrieri atît de numeroase, și nu de cai mediocri, ci de acei ce dispută premiile principale pe hipodromul de la Băneasa.

Toate grajdurile, mari și mici, își trimit caii lor. Premiul Jockey-Club va fi senzațional, căci la el va concura, pe lîngă: *Kate, Sărmana, Oltu Annie* și *Firfirica*, care fiecare are o șansă de a duce la cîștig casaca proprietarului lor, se vor întîlni caii considerați astăzi drept cei mai buni din țară și anume: *Iași*, cîștigătoare de mai multe ori, *Moldova*, cîștigătearea de Duminica trecută a premiului *Herăstreu, Vilor*, cîștigătorul Derbyului de anul trecut, *l'Invisible*, care acum o lună a dus la victorie culorile Romîne la Pesta și, în fine, *Aur*, cîștigătorul Jockey-Clubului de Duminică la București.

Premiul Subscriptorilor presintă și el interes, ori-cine putînd, în schimbul a cinci lei și cu puțin noroc, deveni proprietarul calului cîștigător al acelui premiu.

Biletele pentru acel premiu-loterie se găsesc de pe acum de vînzare la Secretariatul Jockey-Club, la Agenția Thalia și la librăria Iliescu.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumație renumitul must dulce de Cotnari.

❑ In procesul de ieri de la jurați, femeia Golda Herman a fost achitată, iar complicele ei, Zissu Simon, a fost condemnat la 20 zile închisoare corecțională.

❑ Eri au trecut prin gara Iași, în mers spre cîmpul de manevre, trei trenuri militare: unul sanitar, comandat de d. căpitan Manea; un al doilea tren ducea regimentul 28 Pitești; apoi regimentul de excortă, comandat de d. colonel Braboneanu.

❑ Desperată că n'a reușit la un examen de corigență, eleva Natalia Grădinariu, de la școala profesională de fete sf. Sava, a încercat să pună capăt zilelor ei. Spre acest sfîrșit tînăra fată a băut o cantitate de spirt denaturat.

Ajutoarele grabnice ce-i s'au dat elevei, au pus-o în afară de ori-ce pericol.

❑ Numitul Berman Goldenberg, a fost lovit ieri, în strada Sărăriei, de un acces de nebunie.

In furie a lovit pe mai mulți trecători, între cari mai grav pe M. Leibovici.

❑ Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, din astă seară Joi 22 Septembrie, cuprinde între altele:

Dragostea Prințului, splendidă comedie dramatică cu d-ra Polaire, în rolul principal.—Negustorul de oameni mare roman însuflețit—Rieo de-Janeiro (capitala Braziliei, sudul Americei), scene de călătorie—Greșală de etaj, una din cele mai reușite comedii cinematografice—Arta de a te face iubit, scene comice—Fiica hoțului, narațiune însuflețită—Little Moritz e un muzicant conștiincios—Recentele demonstrații din Viena contra scumpirei traiului etc.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ Medicul șef al corpului IV de armată, d. colonel G. Popovici Acontz, care și a regulat drepturile la pensie, pe ziua de 1 Octombrie, a fost trecut în rezervă și însumat la corpul IV.

❑ Domnul N. Neamțu a fost confirmat laborant la depozitul regional de medicamente, din județul Iași.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 22 Octombrie a. c., ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării licitație publică orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice, pentru vinderea următoarelor locuri, proprietatea Comunei:

1) Locul în suprafață de 600 m. p. situat în Mahalaua Șipotel, garanția 20 lei.

2) Locul în suprafață de 800 m. p. situat în Mahalaua Șipotel, garanția 20 lei.

3) Locul în suprafață de 364 m. p. situat în Mahalaua Frumoasa, colț cu strada Dubalari, garanția 50 lei.

4) Parcela No. 14 din Țicău, garanția 50 lei.

5) Parcela No. 7 din strada Trei-Celici, în suprafața de 2690 25 m. p., garanția 50 lei.

6) Locul în suprafață de 563.12 m. p., pe care a fost Bariera Salhana; vinderea se face cu condițiunea ca Comuna la nevoie să poată avea liber pentru lucrările ce ar voi să execute la pîrâul Ciricului; ca în caz că cumpărătorul va înalța terenul în spre pîrâu taluza rambleului să fie situată pe terenul ce i se vinde și că cumpărătorul să nu aibă dreptul a pretinde nici un fel de daune în caz că pîrâul ar inunda.

7) Locul în suprafață de 2206.46 m. p., situat lîngă șoseaua Națională, evaluat la 2 lei m. p. Garanția 100 lei.

8) Locul în suprafață de 1377.50 m. p., situat în Mahalaua Broscăriei. Garanția 50 lei.

9) Locul în suprafață de 700 m. p. situat în strada Țicăul de jos, lîngă trecătoarea proprietății Gh. Andronic. Garanția 50 lei.

10) Locul în suprafață de 1173.37 m. p., situat în strada Arapu, între proprirtatea Leizer Șamer și Iție Leib. Garanția 50 lei.

11) Locul în suprafață de 416.25 m. p., situat în Mahalaua Broscăriei, lîngă proprietatea Anica Teoder, Garanția 20 lei.

Condițiunile de licitație și planurile locurilor, se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 20036 21 Septembrie 1911

Ultime INFORMAȚII

❑ *M. S. Regele și-a exprimat dorința de a vedea, cu prilejul aflării în Iași, o gospodărie agricolă moldovenească, la țară.*

Este probabil că M. S. Regele va fi invitat, să viziteze, în acest scop, moșia Stînca.

❑ *Ziarul* Viitorul *publică zilnic buletine asupra mersului tratativelor de împacare ce s'ar urma, la București, între fruntașii ambelor partide conservatoare.*

Este evident, că ziarul liberal își colectează acele știri de la chelnerii cafenelei Capșa, căci numai chelnerii ar fi în stare să furnizeze știri politice de calitatea celora ce le publică ziarul citat.

Credem, însă, că epitetele grosolane cu cari ziarul brătenist califică pe d. Bădăreu, sunt originale ale ziarului, căci chelnerii de la Capșa, dacă sunt slab informați în ale politicei, au, în ce privește educația, una superioară redactorilor Viitorului.

❑ *Ministrul de instrucție a aprobat ca toate școalele din Iași primare, secundare și normale, să nu ție curs de la 26—29 Septembrie inclusiv, în timpul serbărilor universitare,*

❑ *La inaugurarea expoziției societății viticole din Iași, primul ajutor de primar, d. Posnovici, a ținut un discurs contra guvernului, spunînd, între altele, că „înaltul guvern n'are nici o solicititudine pentru faptele importante".*

❑ *Din Botoșani vine știrea, că în județ s'au declarat trei cazuri de holeră.*

Știrea e cu atît mai îngrijitoare, cu cît se știe, că regimentul 7 de roșiori, care își are sediul în Iași, a stat în comuna Poiana, adică în apropierea comunelor, unde s'au ivit cazurile suspecte.

❑ *Eri s'au așezat cele 3 plăci, care oomplectează statuia lui Cogălniceanu, aflătoare în fața Universității.*

Prima placă, reprezintă pe Cogălniceanu în mijlocul țăranilor, cari merg la munca cîmpului; a doua reprezintă pe Cogălniceanu, asistînd la jurămîntul lui Vodă Cuza. In sfîrșit a treia placă, cuprinde inscripțiunea următoare: „Lui Mihail Cogălniceanu, poporul romîn recunoscător".

❑ *Astă-zi dimineață a avut loc o consfătuire la clubul liberal din București.*

Au asistat foștii miniștri, foștii presidenți ai corpurilor legiuitoare din ultima guvernare liberală și cîți-va fruntași,

❑ *Plecarea la Viena a d-lui C. Stere, este considerată ca o manifestație contra serbărilor jubiliare, care vor fi prezidate de un fraudator.*

Este, însă, adevărat, că d. Stere, care se află suferind, va profita de șederea sa în Viena, spre a consulta o celebritate medicală.

❑ Comisia de disciplină a învățătorilor se va întruni în ziua de 9 Octombrie, spre a judeca pe învățătorul Alex. Doraș, din comuna Borcea (Tecuciu), învinuit de neregularități.

Comisia de judecată se compune din domnii: D. Popovici, C. M. Buzdugan, profesor dr. Manicatide și profesor dr. G. Demetriade.

❑ *Trenul regal, care va sosi Duminică după prînz în localitate, va fi condus din București de către d. Alex. Mareș, directorul Serviciului de Mișcare al c. f. r., și de către toți inspectorii circumscripțiilor București, Buzeu, Galați și Iași.*

Din Iași, vor fi d. Richard Nițescu, inspector de mișcare, G. B. Ifrim, subinspector, I. Hurmuzescu inginer și Anton Marteau șeful depoului Iași.

❑ *Ordinul de mobilizare ce fusese dat pentru trupele din comandamentul I Craiova și Pitești, a fost pentru aducerea trupelor cu trenuri speciale în Moldova.*

Azi dimineață trupele au sosit cu trenurile la Trg. Frumos, de undè vor pleca pe jos, în marș forțat, pînă la Larga.

❑ Trupele din Iași, se 'ntorc din manevre, mîine cu un tren special, la orele 5 seara.

❑ Societatea „Uniunea" israeliților pămînteni, în ședința de aseară, a hotărît a invita pe toți membri sei, să asiste la recepția, familiei regală la gară, și să depuie o coroană pe mormîntul lui Kogălniceanu.

❑ La expoziția viticolă au fost depuse mai multe stilce de vin de Cotnar, din recolta 1848.

Două din acele sticle au dispărut.

❑ In grădina otelului Traian va fi deschisă o foarte interesantă expoziție de păsări, pe care o aranjează d. medic veterinar G. Jocu.

❑ Comisia regională a județului Iași, a fost ieri la Cucuteni, constituind islaz pe acea moșie, proprietatea casei rurale.

❑ Afacerea banditismelor electorale, petrecute la Hîrlău, cu prilejul alegerilor generale, vor fi desbătute mîne înaintea s. I a Curței.

Cu rechizitorul fostului procuror general Hina au fost dați judecății sbirii Gherghel (Botoșani) Zmeu și Botez.

Intre martori figurează, domnii: Enacovici, L. Ghica și alți fruntași din Botoșani.

❑ **Serbările jubiliare.**—D. Cavadia, consulul onorar al Spaniei la Brăila, și-a anunțat sosirea pentru serbările jubiliare.

*

Mîine, Vineri, cu trenul de 4 și 20, sosesc din Chișinău, un grup de 26 persoane, care vor vizita expoziția viticolă și vor participa la serbările jubiliare.

Printre acest grup, se găsesc 15 elevi de la școala de viticultură din Chișinău, președintele și membrii comitetului societății viticole și cîțiva ziariști ruși.

*

Luni 26 Septembrie, va avea loc la teatrul național, un matineu, organizat de studențimea universitară.

Excelenta trupă Grigoriu va da concursul ei, reprezentînd operela națională *Doi țărani și cinci cîrlani.*

Rolurile principale sunt ținute de d-nii Maximilian și Carussi.

*

Prinire studenți, s'a răspîndit azi svonul, că rectorul i-ar opri de la pelerinagiul proectat, la mormîntul lui Cuza-Vodă.

*

Pînă azi, direcția căilor ferate, n'a răspuns, dacă acordă o reducere pe căile ferate, în vederea serbărilor.

Se credea, că s'a acordat o reducere mai de demult, pentru alergările de la 26 și 27 Septembrie, dar nici în această privință, nu există un răspuns afirmativ.

*

Facultatea de științi din București va fi reprezentată la serbări prin d. profesor Coculescu, iar facultatea de litere prin d. profesor N. Iorga.

*

Orchestra ministerului de instrucție, sub conducerea d lui Dinicu, renunțînd la orice onorar, va veni să dee concurs la serbări.

Orchestranții vor fi găzduiți la liceul internat.

*

Profesorul Iornik, care va reprezenta Universitatea din Praga, va fi găzduit de d. profesor Bărbulescu.

*

Profesorii universitari din Iași vor oferi un dejun, în ziua de 29 a. c., profesorilor străini și celor din București.

❑ Au reusit la examenele de corijare, următorii elevi ai liceului național:

Din clasa I a: Simionescu Ștefan, Cristescu V., Hălăceanu Em., Nastasiu P., Constantinescu Gh, Dimitriu Gh., Tăutu Al., Țîrdea M., Paraschiv V., Crețu Gr.

Clasa II-a: Anastasiu Ilie, Alexandrescu Vladimir, Ionescu Alex., Sion Horea.

Clasa III a: Răducănescu Nic, eliminat conform art. 4 din regulament.

Clasa IV-a: Beral Marcu.

Clasa V a reală: Lăzărescu I., Glantzstein I., Popovici C.

Clasa V-a modernă: Georgescu C., Rișcanu I., Vasiliu Dumitru.

Clasa VI-a reală: Ionescu Romulus, Vasilescu Anton. eliminat conf. art. 4.

Clasa VI a modernă: Manu C. Alexandru, Constantinescu I. Marin, elim.

Clasa VIII-a reală: Vasiliu Lilian.

❑ In urma examenului de admitere, următorii elevi au fost repartizați în clasa I-a la gimnaziul Ștefan cel Mare din Iași: 1) Săghinescu, 2) Dimitriu, 3) Tomescu E., 5) Popovici Remus, 6) Tomida O., 7) Mareș C., 8) Munteanu C, 9) Tilihi E, 10) Petrovanu M, 11) Săvescu N., 12) Rotaru Gh., 13) Zota C., 14) Simionescu M., 15) Calos Adrian, 16) Ghețu Constantin, 17) Varduca Paul, 18) Ștefăniu Grigore, 19) Grünberg Marcu.

*

La gimnaziul Alexandru cel Bun au fost repartizați următorii elevi: 1) Hălăceanu Emanol, 2) Gheorghiu Const., 3) Balan Mihail, 4) Popescu C. Ioan, 5) Iosupovici Moise, 6) Niculescu Nicolae, 7) Patrașcu Mihai, 8) Alexandru Victor, 9) Lapteș Gh., 10) Popovici Alex, 11) Popovici Romeo, 12) Ciobanu D, 13) Micle Ștefan, 14) Patrașcu C., 15) Botez Gh., 16) Gheorghiu C. Gh., 17) Lapteș R. C., 18) Braner Alex.

❑ **Școlare.** — Invățătoarea Florica Voicu, de la școala din comuna Tămășeni (Roman), a fost transferată la școala din Bira, jud. Roman.

— Invățătoarea Ecaterina Cumireanu, de la școala din com. Dobjești-Burunești, la școala din comuna Cotu Vameșu (Roman).

— Invățătoarea Sultana Nicolau, de la școala din comuna Călugăreni, transferată la școala din com. Negri, (Roman).

— Invățătoarea Aristia Hordilă, de la școala din com. Gherăești, transferată la școala din com. Gându (Roman).

— Institutoarea Atalanța Augustin, de la școala de fete No. 2 din Dorohoiu, transferată la școala de fete No. 1 din Galați.

— Invățătoarea Maria Pavlov, de la școala din com. Bozinceni-Flămînzeni, transferată la școala din com. Frumușica Botoșani.

❑ Trupa Grigoriu va întrerupe seria spectacolelor, pentru zilele de 26 și 27 Septembrie, din cauza festivităților ce au loc la Teetrul Național.

In aceste seri, trupa va juca la Roman și Bacău.

❑ **Inaugurarea expoziției viticole.** — Azi, la orele 10 dimineața, a avut loc inaugurarea expoziției, organizată de societatea viticolă din localitate.

Expoziția este organizată într'un pavilion frumos împodobit și executat după planul d-lui architect Cugler.

Alipit de aripa dreaptă a pavilionului principal, se observă un cochet pavilion, în stil baroque, avînd pe frontispiciu mențiunea: „Ingrășarea viilor".

Interiorul prezintă o instructivă colecțiune de sărури potasice și diferite alte îngrășămînte, produse ale sindicatului sărurilor de potasuri, (Kalisyndicat) și a fabricei de produse chimice Mărășești S. H. De aseminea tablouri ce se referă la succesul îngroșirei viilor, instrucțiuni și sfaturi la întrebuințarea îngrășimintelor chimice.

In pavilionul principal al expoziției se continuă încă organizarea. Totuși sunt multe produse expuse, care atrag admirația vizitatorilor.

Mîine totul va fi complectat, așa că vom putea face o dare de seamă amănunțită despre produsele expuse.

*

La ora 10 jumătate, solemnitatea se deschide printr'un serviciu religios, oficiat de I. P. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de preoții Carp și Ionescu.

După terminarea serviciului religios, P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, rostește o cuvîntare, în cuprinderea următoare:

„Prin poruncă divină ni s'a impus cultura pămîntului și în special a livedelor. Cînd D zeu a creat pe primul om și l'a așezat în Eden, i-a spus să-l cultive și să-l stăpînească.

Prin opera sa, societatea viticolă, a dat dovadă, că ascultă de porunca divină și iată pentru ce biserica ei face toate urările de isbîndă și dorește să transforme țara într'un Eden.

D. *dr. Cosmovici,* președintele societății viticole, luînd cuvîntul, zice că din încercări făcute, cu cea de societatea viticolă, se poate cunoaște cultura și sufletul unui popor.

Prin această expoziție, se poate vedea cît de abil este omul, pentru a scoate la iveală frumusețile naturei.

Dar trebuie să spunem adevărul, romînul n'are încredere în puterea sa, și nu-i plac de cît străinii și tot ce vine de la străini.

După ce face istoricul expoziției, aduce mulțumirele sale, comunei care a oferit spontaneu 2000 de lei, județul 200, și 800 lei din partea ministerului de domenii. Aduce elogii d-lui architect Cugler, pentru devotamentul cu care a esecutat pavilionul expoziției.

Expoziția dă cu prisosință dovadă, cum se pot obține roade frumoase, numai buna voință să fie și se distinge prin faptul, că este un focar de educație, că este o glorie pentru ieșeni, de a fi fost cei dintăi și singurii cari s'au gîndit la o expoziție viticolă.

Dar, pentru a i da succesul definitiv, trebuie ca statul să vie în ajutor, și să creeze în Iași, o instituție de enologie, căci aci se găsește terenul cel mai potrivit pentru aceasta. Făcînd astfel, vom contribui la prosperitatea Iașului, orașul tuturor ideilor mari și al inițiativelor frumoase.

D. *Dim. Grecianu,* mulțumește membrilor societății viticole, pentru frumoasa lor inițiativă, cu atît mai mult că această expoziție deschide de fapt seria serbărilor jubiliare.

Ca om politic nu poate de cît constata cu o vie mulțumire sufletească, munca ce se depune, pentru mărirea bogăției naționale.

D-sa termină, mulțumind și felicitînd pe inițiatorii organizărei acestei expoziției.

D. *Tuffli,* vorbind în numele Camerei de comerț, zice:

Camera de comerț este mîndră de a lua parte la o manifestație atît de reușită a inițiativei particulare.

Expoziția viticolă și horticolă pe care cu toți o admirăm, este rezultatul unei munci încordate de mai mulți ani, a membrilor societății viticole din Iași, și cărora din partea întregei Camere le transmit, urări de fericire și sorți de isbîndă în greaua misiune ce și-au luat.

Expozițiile generale, adică acele cari coprind tot soiul de produse, cu derivatele lor și cari expoziții nu sunt limitate, nu pot obține succesul dorit.

In adevăr, marea aglomerație de mărfuri, de cele mai diverse calități, îngreuiază într'un mod nemaipomenit, o bună comparație între ele, totul este făcut în mod sumar, amănunțimea presentîndu-se ca o imposibilitate. Expozițiile internaționale așa cum se prezintă ele astăzi, sunt mai mult niște centre de distracții dar prea puțin centre de studii și de propagarea resultatelor obținute.

Această misiune o au de îndeplinit numai expozițiile parțiale regionale dacă poate avea nici. de cum acele aspirații menite a desfăta publicul, în aceste expoziții după cum vă puteți da seama din onor vizitatori presenți nu găsim de cît specialiști cunoscători în materii, cari pot foarte bine să-și dee seama de condițiile în care se prezintă cutare sau cutare produs.

Expoziția viticolă este un examen benevol la care se supune fiecare producător și unde în acelaș timp elevul este și profesor examinîndu-sa indirect unul pe altul.

Foloasele unei astfel de expoziții sunt considerabile, atrăgînd la ele și diferitele derivate ale agriculturei, dînd astfel posibilitatea fie cărui de a vedea și a constata foloasele.

D. Tufli felicită pe membrii societății viticole și îi asigură de concursul Camerei de Comerț.

*

Cuvîntările fiind terminate invitații sunt atrași de un bufet organizat repede, unde li se oferă să guste cîte un păhăruț de vin natural, dar admirabil.

*

Printre asistenți, remarcam, pe P. S. arhiereul Nicodem, Dim. Greceanu, Dr. Cosmovici, Prefect Stroja, Pandele Zamfirescu, Tufli, Meisner, Stratan, Pulcheria, Rohr, Gustav Urlich, Reineke, Roiu, Drăghici, Cădere, precum și toți membrii societății viticole, care cu amabilitate primeau pe invitați.

❑ **Judiciare.**—Covrigarul falit Toma Andini a fost azi pus în libertate provizorie pe o cauțiune de 1200 lei.

— Proxeneții Zissman și Faierstein au fost lasați să se prezinte liberi înaintea Curții de casație, pînă în preziua judecării, în baza cauțiunei de 1000 lei ce o au depusă, de pe cînd afacerea era la instrucție.

— Asemeni a fost lasat în libertate învățătorul Manoliu, care a declarat recurs contra condamnărei sale la un an închisoare.

— La secția I a Tribunalului s'a amînat astăzi, procedura neflind împlinită pentru marturi, procesul bandei de hoți de cai, condusă de Bogonos.

— Frații Dimitrie și Jean Zarifopol, revendică 300 fălci pămînt, de pe moșia Cepleniița, căzută în lotul defunctului lor frate Constantin. Revandicarea se face pe motivul, că la facerea actului de împărțeală între moștenitorii defunctului Cristache Zarifopol, moșia Cepleniița fusese trecută cu 300 fălci mai puțin, de cît are în realitate.

Procesul s'a pledat eri înaintea secției I a Tribunalului, care a rămas în deliberare pînă Marția viitoare.

— Aceeași secție a Tribunalui a condamnat la un an închisoare, pe numitul Zeltzer pentru furt de mărfuri, din magazinul Balaban.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Ultima oră

București 22 Septembrie

Consfătuirea liberalilor

București.—Aseară a avut loc consfătuirea membrilor comitetului executiv liberal.

In astă seară, va avea loc o nouă consfătuire, în care se va discuta asupra organizațiunei partidului pentru viitoarea luptă.

Starea regelui

București.—Unele ziare au anunțat, că regele e suferind.

Știrea e neexactă, suveranul se află perfect sănătos.

Chestia Tramvaielor

București.—Prin cercurile liberale, se afirmă că d. Marghiloman, a renunțat la proectul său, în chestia societății tramvaiurilor.

ATENTATUL DIN VIENA

Viena.—In ședința de azi a parlamentului, pe cînd vorbea deputatul Adler, asupra scumpetei traiului, un individ a a tras, din galerie, 4 focuri de revolver asupra băncii ministeriale.

Un glonte ricoșînd, a rănit ușor pe ministrul de instrucțiune.

Bancherul Chrisoveloni

Bucureşti. — Bancherul Chrisoveloni, cari fusese expulzat pe timpul conflictului cu Grecia, s'a întors azi în Capitală.

SVON

Constantinopol.—Se zvonește că de pe insula Samotrace s'ar fi auzit bubuituri de tun în partea arhipelagului unde s'a văzut eri vase turcești de răsboi.

Războiul Italo—Turc

Constituirea cabinetului turc

Constantinopol.—Se dă ca sigur, că Said Pașa ar fi reușit să formeze noul cabinet.

DECORAȚIE ROMÂNĂ

București.—M. S. Regele Carol a conferit sultanului Marele Cordon al ordinului Carol, în briliante. D. Mișu va înmîna ordinul chiar azi Sultanului.

CIRCULARA TURCIEI

Constantinopol.—Se asigură că Poarta a transmis Puterilor o circulară spunînd că măsurile militare luate de Turcia, nu au fost inspirate de vre o intențiune ofensivă, în contra statelor mici.

Tulburările din Persia

Londra. — Ziarele află din Simla că tulburările care dăinuesc în Persia de miază zi, au hotărît guvernul din Londra să întărească garda diferitelor consulate britanice.

Ocuparea coloniei italiene de Turci

Roma.—Ziarul Populo Romano, vorbind despre știrea ziarelor că poarta ar fi dat ordin trupelor din Yemen să ocupe colonia Italiană din Eritrea, declară că e cu neputință ca la Constantinopole să se fi gîndit cine va la astfel de idei.

Răspunsul Puterilor

Constantinopole.—Poarta a primit răspunsul Puterilor, despre demersul semnalat eri.

Toate Puterile au declarat, că atitudinea Italiei, face imposibilă o propunere de mediațiune.

DISTRUGEREA UNUI TORPILOR

Salonic.—Valiul din Janina, a telegrafiat, că flota italiană a distrus torpilorul turc „Tokat" și s'a retras în apele insulei grecești Leucas, de unde a plecat azi dimineață spre a ataca torpiloarele turcești „Alpaffott" și „Hamidie", care se găsesc în portul Resadie.

Rezutatul acestei lupte nu se cunoaște pînă acum.

Noul cabinet turc

Constantinopol. — Următoarea listă ministerială, a fost supusă aseară Sultanului.

Resid Pașa, externele, Desbal Pașa, internele, Sinapiam agricultura, Hursid, marina.

Celelalte portofolii ar fi pastrate de actualii miniștri.

ZVON DESMINȚIT

Belgrad.—Zvonurile care au fost răspîndite despre pretinsa demisiune a ministrului de răsboi general Stepanovici, sunt absolut fără temeiu.

PREDAREA TRIPOLISULUI

Milano.—Ziarul „Secolo", apărut în ediție specială, spune, că astă-noapte, la 11, Tripolis s'a predat.

Se afirmă, că predarea s'a făcut cu ajutorul fostului primar al Tripolisului, care a indicat italienilor mijlocul de a pune mai repede stăpînire asupra orașului.

In toată Italia au fost manifestațiuni entuziaste.

VIZITAȚI

Magazinul de Mode „Hélène"

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **ocaziunea serbărilor jubiliare** *cu* **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străintate.*

Se vînd și forme negarnisite și furniturl altimele noutăți pariziene.

Prețuri modeste

Profesor Dr. V. BEJAN

dă consultațiuni de boale de femei și faceri, în toate zilele de la 2—4 p. m. stradela Sf. Atanasie No. 1.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă creațiune în Mașini de cusut

SINGER, 66

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserțiile la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 1

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

LABORATORUL DE **Produse Farmaceutice**

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreței capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina și omoară microbii ce distrug bulbii părului. *Costul sticlei 3 lei.*

Colt Cream inalterabil. Intreține și redă *frăgezimea pielei, curăță fața de ori-ce bubulițe, și împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b.*

Lotiunea Petrol. Remediu contra căderei părului și a întărirei rădăcinei lui, ține curată pielea capului și deschide porii pentru respirația părului. *Costul sticlei 3 lei.*

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venețiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziție permanentă de produsele fabricei, cum și la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale și Accesorii

Reprezentanța și depozitul renumitelor

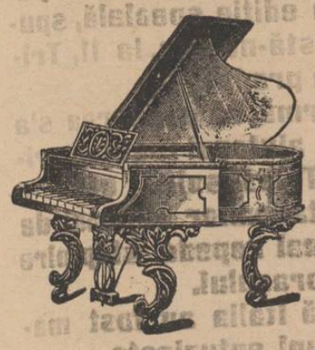

Piane și Pianine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajouse

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediții în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

JOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

PONDOIR

Prix ... 6f.50

R. GARIEL

2 w, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs sur Poules et Faisans

NATTIERES A LAPINS

Envoi de l'Album sur demande

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile cele mai grele de cămăduri, Migrenele, Odontalgiile, Ischiasul, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari ar resista la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] în diua cea [illegible] hapuri, [illegible] și unul la cina [illegible] hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul [illegible] și unul la seara [illegible] și la mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere [illegible] MOUSSETTE la CLIN & Co, de Paris, care le pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

LA RECOMPENSĂ A [illegible]

AUTORIZAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESU — ADMISĂ [illegible]

Vindecarea sigura, radicală a *bolelor de piele, herpilor, viciurilor sângelui, [illegible] scrofulelor, rachitismului, [illegible], tumorilor, afecțiunilor canaliculare, [illegible], sterpei, galbinei, ulcerațiunilor și [illegible] bolei provenind din necurățenia și alterațiunea sângelui* prin [illegible] Specifică pentru [illegible] BOLELOR SIFILITICE [illegible] Nici un alt medicament [illegible] nu poate [illegible] Olivier

Cea mai eficace și energică dintre Depurativii pentru sânge

BISCUITS DEPURATIFS DE OLIVIER

Acest pesmet [illegible] se conservă ani întregi în ori ce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai înveterate. — *Ori broșura acompaniată fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfel: «Acești pesmeți oferă un «remedu de compositiune constantă, de «preparațiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanității.*»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANI DE SUCCES ÎN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași, str. Gh. Mirzescu. — Instalațiune cu motore electrice, executată de Iohan Krzyzanowki, lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1406 Sîmbătă 24 Septembre 1911

Anomalii constituționale

Constituția a îmbătrînit.

In timp de 25 ani viața reală a evoluat într'atita, că cerul vieții politice în marginile literei constituțiunii a devenit așa de îngust și așa de strîmt, că a rîdicat cu drept cuvînt unanime dorințe de o lărgire a vieții politice, atît în baza ei, cît și în mersul ei de funcționare.

Baza vieții noastre politice e un sistem cenzitar pentru inalfabeți și un privilegiu acordat cărturarilor și diplomaților, atît la Cameră, cît și la Senat. In special colegiul I de Senat în anumite centre, cuprinde numai diplomați și prea puțini censitari.

Legiuitorul de la 1884 a făcut o distincție prea mare între cei ce votează la colegiul I cu cens *de 1200 lei* și cei ce votează la colegiul al 2-lea *cu 20 lei*, dare anuală de *ori-ce natură*, pe cînd censul la colegiul al 3-lea e de 300 lei *venit fonciar*.

De ce această întocmire și nerațională și șubredă a dispărțirei cetățenilor în colegii, după norme așa de dișanțate?

Guvernul lui Ion Brătianu a fost animat de un gînd absolut dușmănos țărănimei, și înlesnitor burgheziei. Ion Brăteanu a crezut, că la 1884, nu venise vorba de a se da atenție țărănimei, ci orășenilor, și a făcut tot chipul pentru a ținea supt epitropie pe țărani.

Cu venit fonciar de 1200 lei, abia avem 16,000 alegători la colegiul I și toți acei ce au 1000 lei venit sau 800 lei sau 600 lei venit fonciar, nu li se dă vre-o valoare politică, de și reprezintă în stat valori sociale și economice destul de mari.

Faptul acesta, a făcut că foarte mulți rurali—răzeșii, care n'au venit fonciar încă de 800 lei, ca să voteze la colegiul II de Senat, ci au între 300 și 800, votează la col. III, reprezentînd o mai solidă garanție socială, de cît foarte mulți orășeni, cari dacă plătesc statului 20 lei dări *de ori ce natură*, pot alege 70 de deputați, pe cînd cei de al 3-lea abia aleg 38.

O anomalie dar.

Mai departe legiuitorul de la 1848, s'a oprit în limita de 300 lei venit fonciar pentru rurali *și cari știu ceti și scrie*. Socoteala aici a fost tot ca să îndepărteze grosul țărănimei de la viața politică directă.

Ca un țăran să aibă 300 lei venit fonciar, trebue să aibă 10 Ha, cel puțin. Dar nici un clăcaș de 1864 încoace și însurățeii și improprietăriții de la 1879, 1888, 1893, 1902, absolut nici unul nu intră în prevederile legii, căci legiuitorul s'a ferit într'adins, să nu dea arma cea tare în mîna țărănimei. Cu o mînă a dat pămînt *o țină*, dar a chibzuit așa fel ca nici unul să nu între în cadrul vieții politice.

Prin satele clăcășești alegători țărani cu cenz, n'avem nici unul, sau poate cîte un crișmar, iar în satele răzășești alegătorii cu cenz se împuținează în măsură ce se împarte răzeșia.

A doua anomalie deci.

La orașe legea fonciarului prevede, că orice imobil urban, de la 100 lei în sus e supus la dare de fonciar (art. 12 al. d), pe cînd la țară, orice casă de locuit e scutită (art. 12 al. 1) Ori cît s'ar pune înainte înlesnirea vieții țăranului, nu e acesta motivul adevărat, căci în această dispoziție a legii fonciarului, de fapt e un mijloc de a mai îndepărta de la viața politică încă zeci de mii de săteni. Astăzi satele noastre cuprind clădiri din ce în ce mai curățele; și nu e rar să vezi pe la țară, case de 5000—10000 lei. Tot capitalul virit într'un imobil rural trebue să fie socotit ca producător de venit, căci cum la tîrg se scutesc numai casele ce ar costa 1500 lei facerea lor, la țară avem foarte multe case nouă, de un confort nou și deci ar putea servi la foarte mulți săteni să se bucure de dreptul de vot pe baza acestui fond pus în imobil.

Și aici nu e chestia de Constituție, ci de schimbarea al. a, art. 13 din legea fonciarului din 1885, un an după modificarea Constituției, tot în vedere de a isgoni pe săteni de la viața politică.

A treia anomalie deci.

Școlile rurale dau pe fiecare an cîte 20,000 absolvenți. Cu acest număr ar trebui urcat în fiecare an alegătorii direcți de la colegiul al 3 lea. La colegiul al 2 lea art. 60 al. d., scutește de cens (20 lei dare anuală) pe *cei ce au absolvit cel puțin cursul primar*; la col. III art. 91 al. b, cere pe lîngă 300 lei venit fonciar (din pămînt nu și din case, ca la orașe) *și cari știu ceti și scrie*.

Acel impus la săteni a izgonit din viața politică încă zece mii de tineri săteni, cari n'au și venitul de 300 lei pe an. Dar această nepotrivire naște în sufletul țărănimei culte, simțul de nedreptate și a făcut pe alcurea să se calce litera Constituției în favorul diplomaților ce azi trăesc la țară.

In cursul acestor 25 de ani au venit legi organice, cari au silit mii de slujbași ai statului, *toți titrați*, să stea la țară, la reședință. Toți judecătorii ambulanți, toți medicii de plasă toți administatorii de plasă, apoi inginerii etc, nu pot vota la nici un colegiu de Cameră, căci cens n'au, iar cu diploma la țară nu sunt scutiți.

Unul cu 4 clase primare la oraș votează direct și un doctor în drept la țară nu votează nici la colegiul al 3 lea.

Și cu toate acestea listele col. III, cuprind zeci de licențiați alegători direcți în ciuda literei constituției.

A patra anomalie dar.

Cînd la spetele unei constituții s'au desvoltat atîtea anomalii și subsistă prin însăși traiul constituției, nu greșim cînd zicem că această constituție a îmbătrînit și că venind vremea a o pune în cîrjă, datoria oricărui partid și mai ales al nostru democrat, e să facă ca să dispară anomaliile existente în lărgirea bazei vieței politice așa fel, ca prin exeecițiul unei vieți politice mai largi, să se vindece toate bubele actualului regim politic.

Institut de Posnologie

— Din discursul ilariant ținut ieri de Posnovici —

Eri, la inaugurarea expoziției vitieole, publicul, care venise să vadă fructe, a asistat la un spectacol foarte ilariant. Celebrul Posnovici, președintele acelei societăți, a tîmpit lumea cu un discurs așa de lung—că a trebuit să intervie Salvarea, să dee cuvenitele ajutoare răniților de săgețile oratorice ale președintelui.

Vorbitorul—asasin a maltratat înțelesul cuvîntului expoziție, spunînd despre el: „expoziția este o manifestațiune închegată și isvorîtă din gîndirea omenească".

Cine visitează o expoziție, a spus mai departe oratorul, își dă seamă de intensitatea activității sufletești a popoarelor expozante".

Ca să explice mai bine haosul acesta, eminentul Posnovici, cuprins de un delir botanic, și a vulgarizat impresiile, culese de el, la o expoziție de flori din Paris. „Cu ce măestrie a ajuns mintea omenească să întrunească și să dirijeze coloritul variat natural al florilor, frumusețea de organizarea diferitelor părți din o floare, și mai presus de toate, să mănuiască delicatețea parfumului ce răspîndesc cele mai multe din ele".

După toate minunele cîte s'au petrecut în orașul Luminei, la Paris, i-a fost dat d-lui Posnovici să descopere acolo încă una: flori ce cîntă, sau flori ce umblu în picioare. Căci, ca să dirijesi, cum spune dînsul, coloritul *natural* al florilor, trebue ca florile să cînte—altmintreli ce ai avea de diriguit!

Dar dirigui'rea aceasta are pereche, ca să nu moară în singuratate. A descoperit-o tot d. Cosmovici: este mănuirea delicateței parfumu'ui florilor: dirijarea coloritu ui și mănuirea parfumului!

Lăsînd coloritul florilor să fie dirijat și parfumul lor să fie mînuit, oratorul a trecut la inimicii viței de vie, care ar putea fi mai ușor descoperiți, dacă am avea la Iași „după cum se spune", un institut de *ocnologie*.

Nu știm dacă numele institutului „cum se spune", se trage de la ocnă, sau de la ocă, dar numele este interesant.

Și fiind-că ar fi discuție asupra originei cuvîntului, dacă, fiind-că ie sărat al dracului, vine de la ocnă, sau fiind-că ie vorba de vin, vine de la ocă—noi am propune să-i zică, spre terminarea fericită a polemicei, sau institut de posnologie, sau, în amintirea ocnei, institut de pocnologie.

Căci d'aia ie Posnovici, fiind-că face pozne cînd vorbește și le prepară cînd tace; și ie Pocnovici, fiind-că le pocnește pe toate, mai ales discursurile—de a ajuns președintele societății de posnicultură.

Despre „impacare"

Față de sgomotele ce au circulat asupra tratativelor de împăcare ce ar fi urmat între noi și cei de la guvern, unele mai fanteziste de cît celelalte, confratele *„La Roumanie"*, în primul său articol de eri, dă o desmințire categorică acestor pretinse tratative.

După ce analizează știrile exagerate ce se publică în ziare, asupra situației externe, „La Roumanie" adaugă în articolul său intitulat **Situația:**

„Să fie cauza că publicul simte, cel puțin de astă dată, cum că temerile de conflagrațiuni mai mari sunt himerice și prin urmare, de oare ce nu-i ajung știrile ce ne vin de pe cîmpul de luptă, se dedă la compoziții de liste ministeriale fanteziste, în care cele două partide conservator si conservator-democrat se reprezintă ca cooperînd la guvern?

Noi nu știm nimic, de oare ce n'am putut împărtăși nici odată, după cum n'am putut nici să pricem ușurința, cu care publicul bulevardelor din toate capitalele primește toate știrile, chiar pe cele mai fanteziste.

Cînd se poate telegrafia nepedepsit de la Constantinopol sau Budapesta, că mii de italieni debarcă la Preveza și că regimentele turcești cad ca din cer în aceiași localitate, de ce nu s'ar amuza obicinuiții de la Capșa, să fabrice liste ministeriale — ultimul lucru ce remîne de stabilit atunci, cînd ar fi vorba să se trateze între două partide mijloacele ce ar face posibilă o cooperare la guvern.

„Dar nimeni nu poate împiedeca, ca în fiecare zi un cuirasat turc sau italian să fie prăbușit în fundul Mărei Mediterane, nici ca d. Take Ionescu—**care nici idee n'are despre cele ce se colportează**—*să nu fie învinuit că și tradează amicii și ca numele său să nu figureze la toate departamentele, pe listele ministeriale cari se dau drept sigure și despre cari, încă odată, șeful partidului conservator-democrat n'a știut nici odată nimic.*

Numai cînd vine a doua zi se risipesc știrile fantaziste din ajun și atunci se restabilesc faptele în realitatea lor".

Dejunul lui Rectorică

Calendarul nu stă locului. Și cu cît filele ce cad din el, zi cu zi, ne apropie mai mult de ședința de „orientare", cu atît rectorică se cutremură mai mult de frigurile de autor. Căci, ori-ce s'ar spune, istoricul nu va putea falsifica faptul, că autorul serbărilor universitare a fost el, rectorică.

Cu prepararea serbărilor i-a mers minunat zeroului Universității. A combinat un program—să-l faci dar, gratis, unuia cu panoramă—nu l'ar primi. A tipărit invitații pe pergamente, a scris adrese pe plicuri, a distribuit bilete de întrare la festivale. S'a crezut așa de ilustru, așa de cinstit cu această operă de casier de bilete—că a anunțat prin gazete—lucru mare!—biletele le distribuie el, ca să nu se creadă care cum va că le-ar distribui pedelul Universității.

Acum, că ziua fatală se apropie, rectorul se vede întrat în nevoile vieții. In fața familiei regale, familiei princiare, profesorilor și publicului, ar fi natural ca tu, rector, să ții un discurs să-i meargă pomina.

A! de-ar fi orator doctorul Grossi, autorul autopsiilor ce le face rectorul, ca medic legist al parchetului! Dar nu-i orator realul medic legist al parchetului și nici cu un rechizitor prost de al lui Bercea, nu poți veni în loc de discurs universitar.

Dar, totuși, rectorică trebue să străluce, asemenea unui Safir Strass, la serbările jubiliare. Și ca să străluce, a hotărît să ofere un dejun profesorilor. Cum ar putea fi el mai mare la un dejun de cît plătindu-l?

*

Dejunul dat de Rector va fi servit la morgă. Rectorul este înrudit de două ori cu morga: ie cîmpul operațiunilor sale științifice și ie caracteristica sa. Morgăi i datorește totul și insuficiența sa este un rezultat al morgăi.

Rapoartele sale medico-legale, aceste celibrități triste, îndoliate și, totodată, coapte să treacă în coloanele ziarelor umoristice — acele rapoarte i-au fost inspirate de morgă.

Cadavre viețuitoare, constatări de friguri puerperale la masculini, steriliități ereditare, degenerescenți gresoase ale bătăturilor—toate aceste molierizme grave, de cari rîd cei de la consiliul superior, rîd copiștii de la ministerul de justiție—toate sunt produsele cercetărilor făcute de savant, în morga spitalelor.

Știința, aflătoare în rubedenie morganatică cu savantul de la Iași, a fost onorată de el, tot la morgă, cu celebra exclamație, făcută în fața studenților:

— Brouardel la Paris, Bogdan la Iași, au descoperit, în același timp, că, foarte de multe ori, cordul mai funcționează după ce individul a sucombat, ba chiar după ce cadavrul seu a fost autopsiat — de Brouardel la Paris, de mine la Iași.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cîntăreții vinului

Inaugurarea de eri a Expoziției de struguri a fost un adevărat imn în onoarea unuia din produsele naturale cele mai defăimate,— poate pe nedrept defăimate—ale naturii: vinul.

E adevărat că, de cînd trăiesc oameni pe pămînt, vinul a fost și cel mai slăvit —în același timp— dintre produsele pămîntului. Sunt fără număr de multe produsele literare închinate vinului din antichitate pînă în zilele noastre. Orientul cu deosebire,—Orientul lui Hafiz și al celorlalți cîntăreți sensuali, a serbătorit de-alungul veacurilor, însușirile, — virtuțile vinului, întrebuințînd toate epitetele, toate laudele, rînd pe rînd, în cinstea „divinei băuturi"—cum îi s'a zis eri de către reprezentantul religiunii, care a oficiat în noul templu—modest templu de lemn—al lui Bachus.

Dar n'am putea spune că vinul—într'o țeară destul de productivă ca a noastră—s'a bucurat mult de favoarea poeților.

Ne întîmpină, negreșit, în strofele multor scriitori cuvinte elogioase inspirate de sucul viei. De la Eminescu, care vorbește de „garafa pîntecoasă" pînă la cîntărețul lui Laie Chiorul, — Octavian Goga—; de la Gh. Coșbuc, care zugrăvește cheful de la Nunta Zamfirei pînă la unii poeți mai tineri ca Pavelescu, Codreanu, Becescu, găsim destule versuri închinate modernei ambrozii — vinului.

Dar o literatură de entuziasm nu posedă băutura, la noi în țeară. Un poet care să consacre note de admirațiune vinului — nu s'a arătat încă, la fel cu poeții altor țări. Bună oară n'avem nimic asemănător ciclului de imnuri, scrise de un mare poet ca Baudelaire, — o adevărată apoteozare a fermecătorului licid. Vom aminti din acel ciclu numai o singură bucată, acea în care marele poet cîntă „sufletul vinului" sub forma unui glas misterios:

Cîntă cu suflet vinul din sticle, într'o seară:
«Eu îți trimit de-aicea, biet om dezmoștenit,
Din umbra sticlei negre, de sub peceți de ceară
Un cîntec bun și vesel, un zimbet fericit.

Știu cît se cere—muncă și soare și sudoare
Pîn' ce pe dealuri calde bobițele se coc
Și rumene se umflă și însuflețitoare
De-aceea nu de jale vă zic—ci de noroc.

Și sunt nespus de dornic s'alunec lin pe gîtul
Vreunui biet ce-și plînge amarul gurii seci;
In pieptu-i cald mi-e bine și îmi gonesc uritul
Ce 'ndur atîta vreme în pivnițele reci.

N'auzi cum sună cîntul frumoaselor dumineci,
Speranța cum vibrează născută 'n sînul meu?
Sus coatele, pe masă, cu suflecate mîneci,
De vrei să uiți o clipă în cîntec traiul greu!

Eu dau femeii tale priviri scînteietoare,
Odraslei—sănătate și înflorit obraz.
Iar fără mine—atletul cu brațe luptătoare
Își irosește vlaga—ca lampa fără gaz.

Eu sunt, ori cui mă soarbe, divină ambrozie,—
Sămînță asvîrlită din ceruri pe pămînt!
De mă 'ndrăgește omul, vibrează poezie
Și ea se 'nalță, floare și imn spre cerul sfînt.»

...In pomenitul ciclu poetic, Baudelaire suggerează, în versuri lapidare, rostul vinului în viața fiecării categorii sociale, ridicîndu-l oarecum la înălțimea unui factor social și sufletesc fără pereche. Nu e oare o virtute cînd inspiri atît de mult elan unor suflete atît de alese?

Rodion

Știința iașană și auxiliarii ei

In cea mai nouă fasciculă a publicațiunii universitare „Revista științifică V. Adamachi", distinsul profesor și academician Dr. I. Simionescu publică un prea interesant articol.

După o introducere în care se ocupă de rolul Universităților în țările cu o tradițiune culturală, arată care a fost activitatea de pînă astăzi a facultății de Iași și reaminteşte cu elogiile cuvenite pe acei factori intelectuali cari au înlesnit propășirea acelei activități.

*

Se știe de cîte sacrificii e legată munca științifică, de oarece roadele căpătate nu atîrnă numai de valoarea personală a cercetărilor, ci și de mijloacele materiale trebuitoare — indispensabile — pentru cercetări. In acest senz, viața adevărată a facultății de științi din Iași, trebue restrînsă cel mult la cele două din urmă decenii, căci chiar la 1880, aproape la jumătatea drumului făcut pînă acum, întreaga secțiune a St. Naturale bună oară, era lipsită de laboratoriile necesare.

Cobălcescu, un îndrumător al științei romînești, era nevoit să ducă pe studenți la Școala Militară, spre a le arăta întrebuințarea microscopului în petrografie.

In această vreme, bugetul pentru material, nu atingea suma de 4000 lei anual și pentru întreaga facultate științifică. De cercetări originale, în asemenea condițiuni nu putea să fie nici vorbă. Abia de la înființarea laboratoarelor și mai ales de la inzestrarea lor metodică — ceia ce s'a întîmplat abia în ultimul deceniu — putea să se ceară crearea unui curent de cercetări. Dacă se adaugă sărăcia mijloacelor de cercetare, lipsa complectă a unui mediu favorabil, indiferența generală, explicabilă, în parte, prin deviarea atențiunei către cestiuni, socotite mai vitale pentru țară, se poate judeca condițiunile neprielnice în care se găsea facultatea de științi, aproape patru cincimi din timpul trecut de la înființarea ei.

Totuși ea și-a făcut pe deplin datoria. Imparțialitatea și dreapta judecată impune să se recunoască aceasta; meritul revine în sama acelora dintre profesorii noștri, care, cu toate greutățile vremei, au ascultat de îndemnul datoriei cerute și a dragostei de știință și de țară, trăgînd prima brazdă, dînd elevilor lor exemplul curajului.

De la Iași a pornit îndemnul primelor cercetări științifice, legate de numele lui *Cobălcescu* și *Poni*. Ei au scris cele dintăi lucrări în romîneşte cu subiecte luate din Romînia și le-au săvîrșit cu mijloacele ce le aveau la îndămînă în Universitatea romînească. Incetul cu încetul, exemplul dat a fost imitat, așa în cît se poate vorbi acum de o literatură științifică romînească, iar pe de altă parte, condițiunile îmbunătățindu-se, profesorul a putut să ademenească elementele tinere, conducîndu-le spre cercetări originale.

Atunci cînd formalitățile legei permit, tot la Iași s'a inaugurat seria tezelor de doctorat (chimie, geologie, morfologie animală), a căror valoare, întru nimic inferioară tezelor de la multe universități vechi din străinătate, dovedesc putința unei pregătiri serioase — și la noi — către munca originală. O notă demnă de remarcat în bilanțul sumar al manifestării științifice de la facultățile din țară, este că, în Iași, pentru prima oară elementul femeiesc ia parte la munca științifică, fie făcînd parte din personalul didactic superior, fie producînd lucrări, rezultate din munca de laborator.

Pentru a strînge mănunchiu cea mai mare parte din publicațiunile reslețite prin reviste diferite, dar eșite din laboratoare din Iași, deci pentru a da dovada începutului activității științifice, a face cu putință urmărirea progresului ei, după îndemnul d lui Prof. *P. Poni* s'a întemeiat revista *„Annalles scientifiques de l'Université de Jassy"*, ajunsă la al VI-lea volum. Primirea făcută în străinătate, cătarea ei, e cea mai bună samă, că importanța revistei nu e numai locală.

Pentru a contribui la crearea unui mediu științific, a deștepta interes către foloasele culturei științifice, a ținea în curent cu progresele științei pe cei ce ar dori și ar simți nevoia, tot din facultatea noastră de științi s'a adus la

îndeplinire apariţia *Revistei Ştiinţifice „V. Adamachi“* scoasă cu multe sacrificii de muncă, din partea celor ce s'au luat sarcina să-i asigure continuitatea.

In sfîrşit dovedindu-se aiurea că Universităţile trebue să deie un sprijin mai imediat practicei, schimbîndu şi caracterul de organizaţiune, tot la Iaşi s'a făcut primul pas, creîndu-se pe lîngă laboratorul de fizică, o şcoală de electricitate, iar în jurul chimiei agricole, grupîndu-se cursuri ajutătoare, pentru a întregi pregătirea spre practica agricolă.

Pentru ca tabloul activităţei facutăţei de ştiinţi din Iaşi să fie complect, trebe adăugat la îndrumările arătat şi pregătirea — la început numai teoretică, mai apoi complectă — către profesiunea didactică. Străduinţa profesorilor în această direcţiune se oglindeşte în valoarea foştilor elevi, cari contribuesc la rîndul lor să răspîndească gustul spre ştiinţă.

In înmătatea culturală generală, dobîndită de Universitatea din Iaşi, partea Facultăţei de ştiinţi nu e cea mai mică. De scurtă vreme pusă în condiţiuni de a produce, ea a căutat să cîştige vremea perdută din lipsa sprijinului trebuitor.

Suntem abia la începutul drumului. La sărbătorirea de un veac, se vor vedea roadele adevărate ale sforţărilor actuale de a se da şi la noi o îndrumare ştiinţifică tinerelor generaţii, procurîndu-le astfel arme de luptă asemenea acelora cu care s'a cîştigat înaintarea economică şi socială în alte ţări. După cum azi se recunoaşte meritul unui *Cobălcescu* ori *Poni* de a fi avut curajul să deschidă drum cercetărilor ştiinţifice tot aşa cred că, mai tîrziu, nu se va lăsa nepomenită grija celor de azi de a pregăti celor de mîine un mediu ştiinţific, luptînd cu indiferenţa celor mai mulţi, cu duşmănia unora, cu ironia celor ce se socot indispensabili în conducerea culturei actuale.

A lucra continuu în asemenea condiţiuni nu e uşor, ci trebue oare care curaj, dat probabil şi de dragostea de muncă pentru binele viitor, temeinic, al ţărei. Cu atît mai mult e o datorie a scoate în relief pe cei cari îşi dau sama de rostul ştiinţei în conducerea popoarelor, dîndu-i sprijinul cuvenit. Facultatea ştiinţifică din Iaşi datoreşte o bună parte din mişcarea ce domneşte în ea şi din roadele ce a putut să le deie, binefăcătorului moldovan *V. Adamachi*, căci prin dispoziţiunile Academiei Romîne, urmînd intenţiunile prime ale donatorului, o parte din veninuiturile „fondului V. Adamachi“ s'a destinat ajutorărei studenţilor doritori să lucreze pentru înaintarea ştiinţei. Fie ca serbările ce vor avea loc în Iaşi să deştepte în inima unora dintre bunii Moldoveni măcar spiritul de încurajare pentru singura instituţiune care arată marea însemnătate de odinioară a foastei Capitale a Moldovei.

Chestia Hîrtiei

Suntem, se pare, pe punctul de a face în fine, primul pas *efectiv* spre ieftenirea traiului.

Guvernul şi-a dat măsura—şi a dovedit, cu reformele pe care le-a prezentat, că nu poate nimic în chestia aceasta. Acum însă intră în acţiune direct cei interesaţi. Acum, prin urmare, ne îndrumăm spre soluţie.

De aceea am citit cu plăcere şi cu viu interes proiectul documentat pe care-l expune *Viitorul* pentru ieftenirea de o camdată a hîrtiei.

Consideraţiunile generale ale *Viitorului* concordă perfect cu concepţia formulată dăunăzi de către *Voinţa Naţională* că, adică unele industrii sunt aşa de precare, în cît nu pot trăi nici o dată de cît pompîndu-şi principiul de viaţă, ca paraziţii din viaţa statului. Căci, spune *Viitorul*, la noi bradul e „mai scump“ de cît în occident—prin urmare, la noi hîrtia trebuie fatalmente să fie pururea mai scumpă de cît am putea o cumpăra din străinătate.

Şi concluzia ar urma să fie că industria hîrtiei neavînd, în Romînia, teren prielnic, pentru a ajunge să trăiască din propriile ei mijloace, trebuie părăsită, întru cît cu toate avantajele de cari se bucură, continuă şi va continua să fie sarcină pentru toţi şi mijloc de beneficii numai pentru cîţiva.

Fiind-că, însă, industria hîrtiei este foarte importantă, confratele nu se poate, ca toţi patrioţii de altfel, învoi cu ideea suprimărei ei—de aceea a studiat chestia şi a găsit mijloacele cu ajutorul cărora să poată Letea îndeplini cu succes şi fără jertfe din partea ţării, rolul civilizator pe care şi l'a impus.

Aceste mijloace sunt expuse simplu şi luminos. Ziarele să schimbe calitatea hîrtiei: în locul celei imposibile de care se serveşte azi, să adopte alta, mai slăbuţă, dacă vrea s'o aibă mai ieftior;

Statul, apoi, în schimbul sacrificiilor imense pe cari le face actualmente, să scadă taxa poştală pentru pachetele pe cari le expediază administraţiile gazetelor;

Şi în fine, ca o uşurare pentru budgetul ţărei, budget pe care încurajarea ce se acordă fabricei de hîrtie îl apasă grozav, să se scază pe drumul de fier, taxa pentru transportul hîrtiei, de la fabrică pînă la piaţa de desfacere.

Acestea sunt concesiunile pe cari le fac industriaşii de hîrtie.

Renunţînd dar, la atîtea beneficii, Letea dă guvernului putinţa de a ieftini hîrtia—şi opinia publică, în favoarea căreia se face sacrificiul, va rămîne recunoscătoare unor oameni cari renunţă aşa de generos la foloase băneşti, ca să puie la îndămîna Romînilor hîrtia, prin urmare cartea, în condiţii de ieftinătate ca la Viena.

Se va face, dar, primul pas efectiv pentru ieftenirea traiului, graţie enormelor sacrificii la cari este dispusă Letea.

Intrăm, cu începere de azi, într'o eră nouă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Scăpări din vedere. — Unui confrate îi s'a părut curios—şi cam nepoliticos—lucru, că s'a organizat o reprezentaţie festivă la teatrul naţional, fără a se ţinea seama în programul serei de opera dramatică a Carmen Sylvei. Lucrul e atît mai izbitor, cu cît la teatrul naţional din Craiova, stagiunea se deschide cu o piesă într'un act a Augustei scriitoare! In Capitală, directorul teatrului a comunicat—într'un interview—părerile şi deziderateele Carmen Sylvei, în chestiuni de teatru şi repertoriu.

Numai reprezentaţia în onoarea Palatului Regal, la Iaşi, trece cu vederea opera însemnată a Regineei-poete.

E drept că s'au pus în program „Versuri“ de Carmen Sylva. Dar s'a ales şi aci forma cea mai puţin politicoasă posibilă. Carmen Sylva a scris o serie mare de volume; a scris poeme şi poezii, a scris strofe epice şi lirice. E un uz în toată lumea a se preveni publicul, cari anume din poeziile unui scriitor vor fi recitate, pentru a se da, eventual, publicului asistent ocaziunea de a se interesa de ele.

E oare posibilă atîta negligenţă acumulată pentru o singură ocaziune... festivă?

*

Celebrul explorator Fridtof Nansen a împlinit 50 de ani.

Se ştie, că el, cel dintăiu, a explorat regiunea polului nordic, unde n'a putut ajunge lăudărosul dr. Cook.

*

Gabriele d'Annunzio este eroul unui mic roman ce se desfăşoară acum înaintea justiţiei din Budapesta.

E vorba de contels Mancini din Florenţa, care cere să fie despărţit de femeea lui, iar drept *corpus delicti* servesc scrisorile pe care frumoasa contesă le-a schimbat cu marele romancier italian.

*

Piesa în 3 acte a Carmen Sylvei *Mărioara*, tradusă în versuri de Rodion se mai află de vînzare şi la depozitul E. Brumer şi la „Libraria Romînească“ în str. Lăpuşneanu.

*

In editura revistei „Mercure de France“ va apare o lucrare inedită a lui Oscar Wilde.

E vorba de un manuscris—în proză—pe care poetul l'a uitat cîndva în trăsură la Paris şi nu l'a mai regăsit. Manuscrisul în chestiune sa va publica de către zisa editură.

*

D rul Ehrlich arată la congresul naturaliştilor şi doctorilor germani, că întrebuinţînd apă destilată sterilă, injecţiile cu Salvarsan curat nu mai pricinuesc nici o supărare.

Din cazurile nouă 90 la sută se lecuesc pe totdeauna; celelalte sînt recidive, pe care le va înlătura sporind doza şi numărul.

Lucrează la perfecţionarea salvarsunului; dar tot odată şi la altă combinaţie, care va lecui cancerul, sau cel puţin îl va ameliora cîndva.

*

Cel mai mare tun din lume va fi aşezat la întrarea canalului de Panama. „Daily Mail“ arată că ţeava are deschidere de 488 mm. şi trage 130 de tone. Aruncă ghiulele de 1090 kgr. la 16 klm. Fie-ce foc va costa 5000 de lei.

Deşi atît de uriaş, va fi aşa de bine întocmit în cît un singur om îl va putea mişca în toate părţile.

S'a început ridicarea lui; dar pînă peste doi ani nu va fi isprăvit.

*

STRUNA ZILEI

RAIUL PE PĂMÎNT

Societatea viticolă a ascultat porunca divină, dorinţa de a transforma ţara într'un Eden.

Vicarul Mitropoliei.

M'aşi încumeta, prea sfinte,
Să-ţi îndeplinesc ideea
Şi să-ţi completez refrenul:
Spre a fi întreg, Edenul
E cuprins în trei cuvinte:
Vinul, cîntul şi femeea.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 1 Octombrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 10—15 vagoane paie de grîu, din recolta anului curent, bine uscate, fără pleavă, lungi în fire, predate la depozitele de la Sărărie şi Abator. Garanţia provizorie 1000 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţii.

No. 20028 21 | 4 Sep. 1911

INFORMAŢII

❑ In bugetul ordinar şi cel extraordinar al drumurilor judeţului Iaşi pe exerciţiul 1911—12, s'au făcut următoarele modificări:

In budgetul ordinar. *La venituri.*—Lei 4.000 să se adauge la cap. I. § I, care va deveni astfel de 175,000 lei;

Lei 6000, idem, cap. II, § I art. 6: Rămăşiţi din zecimi adiţionale“ care va deveni astfel de 20000 lei.

La cheltueli.—Lei 2000 să se adauge la cap. IV art. 22; „Remiza cuvenită Statului, etc.“ care va deveni astfel de 17000 lei;

Lei 240 să se înscrie sub un nou articol cu numărul de ordine 25 şi cu redacţiunea: „Ajutor viager, a 20 lei lunar, acordat de judeţ fostului cantonier V. Rotariu“ (ordinul miniserului lucrărilor publice No. 7920 din 1911.

Lei 7 | 60 să se adauge la cap V. art 24: „Fond pentru deschidere de credite suplimentare şi extraordinare“, care va deveni de lei 20.723, bani 73.

In bugetul extraordinar. *La cheltueli.*—Lei 8 000 să se ia din excedentul bugetar de lei 16416 bani 38, şi să se înscrie sub un nou art. 4 cu redacţiunea: „Plata a jumătate' din costul unui automobil necesar judeţului pentru inspectarea drumurilor şi supravegherea lucrărilor de pe ele“.

Cu aceste modificări bugetele vor coprinde:

Bugetul ordinar; Atît la venituri cît şi la cheltueli, lei 411000.

Bugetul extraordinar: La venituri lei 71516 38, la cheltueli lei 63100.

Cu un excedent de lei 8416 38

❑ D. Mantu, inspector veterinar, a sosit azi în localitate.

❑ Curtea de Compturi a transmis azi descărcarea bugetului Camerei de Comerţ din Iaşi, pe anul budgetar 1908.

❑ La Mirceşti au avut loc eri mai multe sboruri militare, care au avut o reuşită deplină.

❑ **„Grupul institutoarelor.**—Eri, 22 a. c., a avut loc prima şedinţă. S'a făcut darea de samă a celor doi ani de cînd s'a consituit micul grup. S'a luat hotărîrea ca pe viitor, fiecare şedinţă să se împartă în 3 pentru a se face: *studii Sociologice, literatură* şi comunicări în ceia ce priveşte *chestiile de actualitate.*

Din literatură se vor lua scriitorii romîni, cercetînd cu deosebire părerile lor asupra femeei. Se va începe cu Brătescu-Voineşti.

La sfîrşit d-na Maria C. Buţureanu a făcut cîte-va comunicări, mici dări de seamă despre:

Congresul internaţional al femeelor de la Stockolm, unde *Selma Lagerlaff* — laureata premiului Nobel — a vorbit despre Căminul şi Viaţa socială; *acţiunea femeilor* austriace conduse de *Carona Suttner* — şampionul Păcii — în timpul alegerilor recente de deputaţi din Viena, şi despre activitatea oratoarei *Nelly Roussel.*

Şedinţele vor avea loc tot deauna de două ori pe lună.

❑ Elevi fii de streini, reuşiţi la examenul de admitere în cl. I la cele 3 şcoli secundare de băeţi din Iaşi, sesiunea Septembrie 1911 şi care vor fi primiţi în şcoli atunci cînd se vor găsi locuri:

Brauer Alex. 9.34, Hornstein Max 9.00, Grimberg Marcu 8 34, Tacsier Alfred 8 34, Abramovici Alfred 8.00, Crafciuc Stef. 8 00, Grimberg Iulius 8 00, Grünspan Alfred 8 00, Segal B. 8.00, Braucfeld Israil 7 67, Brauner Iosef 7.64, Fischler Marcel 7.67, Glanzstein Carol 7.67, Kamerling Iulius 7.67, Kleper M. S. 7.67, Ochin M. 7.67, Schaer C 7.67, Birimberg N. 7.34, Cheis Solomon 7.34, Goldstein I 7.34, Lieblich S. 7.34, Abovici L., 7 00, Cana M., Herşcovici M, Mendelson V, Smilovici M., Bogen Elias 6.67, Cramer Moritz 6 67, Lerman Samoil 6 67, Mendel Aron 6 67, Silberstein C 6.67, Simon L. 6.67, Tanezopf 6 67, Fastlich G. 6.34, Hascal D. 6 34, Iurist Paul 6 34, Sandatscher Iascat 6.34, Rosen L. 6 34, Rosenfeld S. 6.34, Vachtel Elias 6.34, Bercovici Iosub 6.00, Bergher Ed. 6 00, Fain M. 6 00. Granet Mauriciu 5.67, Herman Ilie 5.67, Lazăr L. 5.34, Ornstein Iosef 5 34, Veinstein Iosef 5.34, Moscovici 5.00.

❑ Ghelir prelungit.

Se ştie că d-na Ella Negruzzi, profesoară în Iaşi, a fost autorizată să inspecteze şcoalele particulare, în cari limba de predare este franceza.

Importanta misiune fiind isprăvită, ministrul a prelungit-o, până la 1 Decembre.

❑ Examenul de capacitate în specialitatea rufăriei se va ţinea în Bucureşti, în localul şcoalei profesionale gradul II, strada Lueger, de la 1 Octombrie, orele 8 a. m.

❑ La mandatele poştale internaţionale, se percepe acum, ca diferinţă de curs, 50 bani la suta de lei, în loc de 75 bani.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumaţie renumitul must dulce de Cotnari.

❑ A apărut „Curierul Judiciar,“ anul XX, No. 59, cu data de Joi, 22 Septembrie.

❑ Duminică 25 Septembrie ,a. c. la oarele 2 p. m., va avea loc întrunirea membrilor casei de Economie a funcţionarilor din Iaşi.

❑ O naştere sub cer liber.

Femeea Maria Dumitrescu a născut ieri în stradă, pe cînd mergea spre casă.

❑ Toate secţiile spitalului central ale Sf. Spiridon, care fusese închise pe timpul verei, au fost acum redeschise.

❑ In „Ordinea“ de astăzi „Scrisorile din Iaşi“ se ocupă de: „Alea jacta est—Serbători pe jumătate — Calendarul serbărilor.—In afară de program—Timişeştii—Conservatorul şi Şcoala de Belle-Arte—Cantata jubilară—Aşezăminte cari nu produc—Ce trece şi ce rămîne —Eroul absent—Exilul lui Cuza-Vodă—Pauperizm şi bogăţie—Intre repaos şi animaţie—Duminicele sacrificate—Cînd vor femeile.—In ajunsul jubileului“.

❑ **Rezultatul examenelor de admitere în clasa I-a.**—Clasificaţia elevilor, fii de romîni, la examenul de admitere în clasa I a, la Liceul Naţional din Iaşi, sesiunea Septembrie.

Pomparău Gh., Popovici Victor, Sihne D. media 9, Camer Mihail, Constantinescu Em. 8.67, Hette Gr. Ioan, Pascu M., Renescu Al., Tiron Em., Trandaf Aurel cu 8.67, Cernătescu Matei, Petrescu Vasile cu 8.34, Gherasimescu Gh. cu 8, Agapia Ernest, Ionescu Virgil, Manciu Gh., Filipescu Teodor, Răteanu A. C. cu 7.67, Ciocan Gh. D., Ciurea A. A. Ioan, Popovici Remus 7.34, Ianculescu M., Dascalu I, Foca Anton cu 7, Gavrilescu N., Ioniţă Ernest 8, Antoniu M., Balan Herian, Botez L. P. Mihai, Gheorghiu C., Gh. Păvşeşti, Matasariu Oct. Mociulschy Titus, Tanase Ion 6.67, Gîrcineanu, Ionescu N. Gh. 6.34, Adamachi Gh., Caracos Gh. N., Fetcu V., Ştefanovici Aurel, Rălmăcescu Ilie 6, Hajdău Al., Tălmăcescu Al. 5.67, Chan Gh, Negrini Em., Vasiliu G. Tr., 5.

❑ Tualetele soţiei le plăteşte soţul.

Secţia II a Curţii de Casaţie, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Bărbatul fiind dator a da întreţinere şi îmbrăcăminie soţiei sale şi deci a plăti farnizorilor obiectele procurate în acest scop, rezultă că tot lui trebuie să-i aparţină şi dreptul de a sta în justiţie relativ la aceste furnituri, fie ca reclamant, fie ca pîrît, întru cît femeea măritată trebue a fi considerată ca avînd un mandat tacit din partea soţului, pentru cheltuelile casnice ale menajului şi acele necesare îmbrăcămintei sale, în raport cu poziţia şi averea bărbatului.

❑ Compania dramatică Davila a anunţat prin placarde lipite pe zidurile Capitalei viitoarea stagiune.

Printre artiştii anunţaţi sunt d-nele: M. Voiculescu, Francisca Rozan, Alice Cocea, Al. Alexandrescu, El. Crissenghi, El. Elvas, O. Culitza etc. şi d nii: Al. Davila, Radovici, Niculescu Buzeu, Stroni, Romano etc.

Compania Davila îşi va da reprezentaţiile în Teatrul Modern.

❑ Expoziţia şcoalei de sericicultură „Vitlimescu—Mironeanu“, din Iaşi, str. Lascar Catargi No. 15 se va deschide în ziua de 25 Septembrie a. c. pentru 15 zile.

❑ Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, din astă seară Joi 22 Septembrie, cuprinde între altele:

Dragostea Prinţului, splendidă comedie dramatică cu d-ra Polaire, în rolul principal.—Negustorul de oameni mare roman însufleţit—Rieo de-Janeiro (capitala Braziliei, sudul Americei), scene de călătorie—Greşală de etaj, una din cele mai reuşite comedii cinematografice—Arta de a te face iubit, scene comice—Fiica hoţului, naraţiune însufleţită—Little Moritz e un muzicant conştiincios—Recentele demonstraţii din Viena contra scumpirei traiului etc.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîine Sîmbătă seara reprezentaţie cu program nou.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Un concediu pe timp de trei-zeci zile, cu începere de la 1 Octombrie, a fost acordat domnului Al. K. Zdrob i, directorul prefecturei de poliţie d n Iaşi.

Distinsul funcţionar îşi va petrece concediul în străinătate.

❑ Un viol monstruos a fost comis astă-noapte. Băetanii Iancu David, domiciliat în strada Bărboi şi Iancu Seter, strada Cizmăriei, au atentat la pudoarea unei copile de trei ani a lui L. Bercovici. Copila a fost internată în spital, iar monştrii au fost arestaţi.

❑ Numitul S. V. Ruschin, acuzat de dare de foc, a fost achitat ieri, în baza verdictului negativ al juriului.

❑ **Afacerea banditismelor din Hirlău.**—In ziua de 30 Ianuarie c. fusese arestaţi la Hirlău, în mod banditesc, din ordinul prinţului Calimachi şi transportaţi cu automobilul la Botoşani, fraţii Constantin şi Vasile Deleanu, din care cel întăi este actualminte primar de Hirlău.

Cu rechizitorul procurorului general, care scoate din cauză pe prinţul Calimachi, au fost trimişi în judecata Curţei de apel, numiţii: Emil Gherghel, poliţaiul oraşului Botoşani, Gheorghe Zmeu şeful poliţiei Hîrlău, Munteanu, şeful secţiei de jandarmi şi individul Gh. Bottez.

Afacerea s'a prezintat azi înaintea secţiei I a Curţii, fiind faţă din cei trimişi judecăţii numai Gheorghe Zmeu şi Gh. Bottez—asistaţi de avocatul Stavăr; iar din partea civilă, era faţă amicul nostru C. Deleanu, asistat de d. Lascar Antoniu.

Curtea a luat depunerile martorilor Ilie Zamfirescu, Mihail Moga, Alex. Zamfir şi D. Chelariu şi interogatoriul d lui C. Deleanu, şi al celor 2 sbiri prezenţi.

Lipsind martorii Th. Silion, Leon Ghyka Dumbrăveni şi Alex. Enacovici, curtea a amînat ascultarea lor şi judecarea procesului în fond.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiinţa onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutăţile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală

5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi

2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziţiei viticole sunt rugaţi a nu pleca din Iaşi fără a vizita pepiniera mea

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

❑ *D. A. D. Xenopol, se va abține de la serbările jubiliare ale Universității și nu va mai lua cuvîntul la desvelirea monumentului lui Mihail Kogălniceanu, ca o mănifestație contra fraudelor comise de rector, cu ocazia alegerei senatorului universitar.*

Ca pretext, într'o scrisoare pe care a adresat o astă-zi rectorului, d. Xenopol invoacă o indispoziție, care-l silește să plece mîine seară la Sinaia.

Discursul la desvelirea monumentului, va fi rostit de d. profesor P, Răşcanu, sau de d, profesor Ilie Bărbulesca.

❑ *Imediat după isprăvirea serbărilor universitare, un număr de profesori vor convoca marele colegiu universitar, pentru a provoca o dezavuare a rectorului, în contra modului cum acesta a înțeles să întocmească programul serbărilor, onorînd pe artistul State Dragomir cu multele declamații, ce le va rage cu ocazia acelor serbări, și nefăcînd loc nici unui discurs sau conferințe, pentru vreunul din profesorii universitari.*

❑ *Ni se afirmă, că d. dr. Leon, profesor universitar și fruntaș junimist pleacă diseară în străinătate.*

Se zice că e un act ostentativ în contra serbărilor universitare.

❑ *Partidul liberal din Iași, va declara, printr'un comunicat ce va publica în ziar, că va lua parte la primirea familiei regale și princiare, dar că se va abținea ostentativ de la serbările jubiliare ale Universității.*

Aceeași ținută va avea-o și partidul conservator-democrat din Iași.

❑ *Din peste 100 invitații, ce au fost lansate universităților din Europa, America și Australia, spre a veni la Iași, la serbările d-rului Bogdan, n'au răspuns nici 15 universități, iar din peste 200 profesori străini, cari urmau negreșit să vie, nu vor veni de cît 12.*

❑ *Misiunea militară austro-ungară va sosi în Iași mîne, cu trenul de 2,45, și va fi condusă de d. general de divizie Herman cavaler de Gemmingen și va descinde la otelul Binder.*

❑ *Domnește mare nemulțumire printre profesorii secundari, din cauză că nici unul din ei n'a fost invitat la festivalul și ședința ce vor avea loc în ziua de 27 Septembrie.*

❑ *La ofițerul stării civile din București, s'a celebrat ieri, Joi, căsătoria domnișoarei Angela Isvoreanu cu bunul nostru prietin, d. Constantin Jornescu, avocat.*

Căsătoria religioasă va avea loc Dumineca, 25 c., în biserica Albă din Capitală, fiind nuni doamna Poenariu, soția d-lui Poenariu, consilier la Curtea de Apel din Craiova și d. A. A. Badareu.

Facem urări de desevărșită fericire și de viață îmbelșugată tinerei părechi.

❑ **Serbările jubiliare.**—D. Marghiloman, ministru de interne, se șest: mîne dimineață în localitate. D sa va fi întîmpinat la gară de autorități și de fruntașii guvernamentali.

*

Azi dimineață au sosit în localitate 150 serjenți de oraș din București și 36 agenți speciali de siguranță.

Sergenții de oraș au fost încarterați în cazarma serjenților din strada Bucșinescu.

D. colonel Popovici, inspectorul sergenților, a cerut sergenților veniți din București, în primul rînd să se poarte cît se poate mai amabil cu publicul pentru a nu provoca nemulțumiri.

*

Mîne la ora 3 p. m. va sosi în localitate misiunea militară austro-ungară.

Misiunea va fi primită la gară de autorități și de personalul consulatului austro-ungar.

Cu trenul de 4.20 va sosi misiunea rusă, care de asemenea va fi întîmpinată de reprezentanții autorităților și personalul consulatului rus.

*

Din partea prefecturei de poliție, primim următoarele, cu rugămintea de a le da publicității;

„Persoanele ce vor veni la gară întru întîmpinarea M. M. L. L. Regele, Regina și a familiei regale sunt rugate a se afla la gară cel mai tîrziu la orele 4 și 20. De la această oră, circularea trăsurilor fiind interzisă, în vederea menținerei ordinei".

*

D. Jarnik, care reprezintă universitatea din Praga, sosește mîne dimineață.

*

Luni 26 Septembrie, ora 4 p. m., va avea loc la Jockey Club, un ceaiu, la care va asista familia regală.

Ceaiul oferit de Jockey-Club va fi servit de casa Capșa și costă 4000 lei.

*

Din partea prefecturei de poliție, se anunță, că la Te Deumul ce va avea loc în seara de 25 Septembrie, intrarea va fi prin partea dreaptă a catedralei. Cu 5 minute înainte de sosirea M. M. L. L. nu se va mai permite accesul în biserică.

*

La abator se lucrează cu asiduitate pentru organizarea expoziției regionale de vite. Expoziția promite a fi foarte variată.

*

Azi au sosit în localitate un landou și două trăsuri, aparținînd casei regale.

*

Familia regală nu bea decît apă din Sinaia.

In acest scop se va aduce un vagon-cisternă, cu apă din Sinaia, iar administrația locală are a se'ngriji de putinele necesare.

*

La Prefectura de județ s'a primit știrea, că e probabil ca Principele Ferdinand să viziteze domeniul Poeni. In acest scop se fac pregătirile necesare.

*

D. dr. Flor, medic șef al orașului, printr'o circulară, învită pe medicii comunali de a supraveghia în special stabilimentele de alimente și băuturi, în aceste zile.

*

După cum am anunțat, Duminică va avea loc un banchet oferit d lui ministru Arion, iar Luni unul oferit d-lui ministru Maiorescu.

Ambele banchete vor avea loc la otel Binder și vor fi servite de casa Capșa.

*

Prefectul de poliție a dat comunicatul de mai jos, în ceia ce privește reprezentațiile de gală la teatrul național.

„Persoanele cari vor asista la festivalul și reprezentația de gală la Teatrul Național, sunt rugate a-și ocupa locurile din timp, căci după sosirea M. M. L. L. ușile teatrului se vor închide, astfel că cei întîrziați nu vor mai putea intra, sub nici un motiv.

*

Iată programul studențesc, alcătuit în vederea serbărilor jubiliare.

25 Septembrie—Orele 11 a. m.: Sfințirea steagului studențesc. Ceremonia oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, în localul Sfintei Mitropolii. Orele 4 jum: Participarea studenților la primirea familiei regale. Orele 5 p. m.: Participarea la Te-Deumul de la Mitropolie. Orele 9 p. m.: O mare și frumoasă serată dansantă, dată în sala de gimnastică.

26 Septembrie.—Orele 9 a. m., pelerinaj și oficiarea unui parastas la mormîntul lui Kogălniceanu de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei. Festival organizat de studenți în sala Teatrului Național.

27 Septembrie—Orele 11 a. m., o delegație de studenți în costume naționale vor prezenta felicitări rectorului Universității, cuvintarea de felicitare a doctorandului I. M. Dinescu, președintele soc. centrul universitar din Iași. Orele 3 p. m.—Participarea la spectacolul de alergări de cai. Seara participarea la Teatrul Național.

28 Septembrie.—Ora 10 a. m. Participarea studenților la desvălirea monumentului lui Cogălniceanu. Discursul doctorandului I. M. Dinescu. Seara un grup de studenți va lua parte la balul de gală.

29 Septembrie.—Orele 10 a. m. Deschiderea centrului universitar. Corpul studențesc va însoți pe M. S. Regele pînă la gară. Orele 9 seara. Banchet studențesc, dat în sala de gimnastică.

*

Astăzi cu trenul de 4 și 20, sosește un grup de oaspeți din Chișinău. Cele 26 persoane vor fi găzduite la Seminariul Veniamin.

*

In astă seară, au loc la camera de comerciu, o consfătuire, în vederea unui banchet, pe care camera îl va oferi d-lui ministru Nenițescu.

*

Astă zi, la oarele 5 are loc, o nouă consfătuire a membrilor Uniunei israeliților pămînteni, în vederea serbărilor jubiliare.

*

— D. și D-na Emanoil Pangrati, rectorul universității din București, vor sosi mîine dimineață în Iași și vor fi găzduiți la doamna Petrovanu, strada Banu.

— Membrii consiliului permanent al instrucțiunei vor veni să ie parte la serbările jubilare.

— D. Panaitescu, directorul general al siguranței statului, va sosi în localitate în trenul regal.

Inaintea d-lui Panaitesscu au și sosit mulțime de agenți secreți, cari au, în special, ordinul de a supraveghia pe studenții basarabieni.

— Mai multe societăți de bine facere și toate școlile profesionale au fost invitate să iee parte la desvălirea monumentului Kogălniceanu.

*

Ședința solemnă universitară, ce va avea loc la Teatrul Național, în ziua de Luni 27 Septembrie, ora 10 dimineață va fi precedată de *Imnul Național*, executat de orchestra ministerului de instrucțiune de concert, a corului Mitropolitan, care va executa bucățile, *Copii în Patrie iubită, Imnul nopței și Marșul regal,*

❑ Domnul George Rossetti Rosnovanu, care are o vie în comuna Aroneanu, a tras ieri șase focuri de pușcă asupra lui D. Chițu, pîndar la acea vie. Nici unul din Igoanțe n'a nimerit, din fericire, pe sătean, care s'a ascuns prin porumb.

❑ Domnul A. C. Cuza nu este dispus să se judece în actuala sesiune a Curții cu juri din Iași—în procesul ce l'a întentat prietenului Socor.

In această privință un ziar de seară, publică următoarele:

D. A. C. Cuza, profesor universitar din Iași, a înștiințat la C. Lung pe d. Ioan Giurculescu, unul din avocații cari vor pleda în procesul său, că în actuala sesiune, e cu neputință să se judece acest proces, din cauză că, din cele 15 zile ale sesiunii, Curtea din Iași nu a găsit alte zile de judecată pentru această afacere, de cît tocmai zilele de 27 și 28 Septembrie, cari coincid cu serbările jubilare ale Universității.

E sigur apoi, că d-nii jurați nici nu vor veni la ședințe în acele zile, din cauza festivităților.

Scrisoarea pe care d. Cuza a adresat o apărătorului său din C. Lung probabil că nu fusese destinată publicității.

Căci ie colosal să ai convingerea, cu 15 zile mai înainte, că jurații nu vor veni la proces.

❑ **Desconcentrarea trupelor.**—Duminică 25 c. va începe desconcentrarea trupelor ce fuseseră concentrate, pentru marile manevre regale din anul acesta.

Ea se va face în modul următor: Duminică 25 Septembrie, regimentul 8 Buzeu și batalionul 3 vînători, vor pleca din Roman la Buzeu. Regimentul 15 Piatra N., din Roman la domiciliu.

Luni 26 Septembrie, brigada 9 Infanterie, reg. 7 Prahova și reg. Mircea 32 de la Roman la Ploești. Reg. 12 Cantemir, reg. Prahova 25, de la Roman la Vaslui, Reg. Ialomița 23 de la Roman la Calarași, reg. 4 Roșiori de la Roman la București, reg. 13 Ștefan cel Mare de la Roman la Iași, sosirea 8,05 dimin. reg. 16 Suceava, reg. 29 Dorohoi, de la Roman la domiciliu. Reg. Rîmnicul Sarat 9, de la Roman la Rîmnicul Sarat., reg. 1 roșiori de la Pașcani la T. Severin, divizia 1 roșiori, batalionul 7 vînăt. dl la Roman la Galați, reg 5 Calarași de la Pașcani la Calarași.

Marți 27 Septembrie, reg. 10 Roșiori de la Roman la Tîrgoviște., reg. 16 artilerie de la Roman la Focșani reg 7 Calarași, Escadr. 3 tren de la Roman la Brăila, reg. 9 Calarași de la Pașcani la București.

Direcțiа generală a C. F. R a destinat toate vagoanele de mărfuri din întreaga țară pentru îmbarcarea trupelor.

❑ La tribunalul de notariat din Iași s a transcris eri actul prin care se înființează o bancă la Podul Iloaie, cu un capital de 100000 lei și cu numele de „Banca Podul-Iloaie".

Noua bancă va fi pusă sub privigherea Băncei Iașilor.

Principali acționari ai băncii sunt domnii Daniel Cristea, Maior Văleanu, Ștefan Gane, și Constantin Climescu.

❑ Se aduce la cunoștința celor interesați că pentru cele 9 burse vacante ale Statului, la școala superioară de Arte și Meserii din Iași, se va ține un nou concurs în ziua de 1 Octombrie a. c. cînd se vor deschide în mod regulat și cursurile școalei.

❑ **Judiciare.** — Procesul lui Van Saanen și al complicilor săi, inculpați de frustări de timbre din depozitul de Iași, se va judeca la 28 Septembrie, la secția a II a a tribunalului.

— D. Const. Cantacuzino Pașcanu avea de asociat, la comerțul de vinuri, pe un anume S. Veintraub, care a abuzat de situația sa, însușindu-și o sumă de 38,000 lei și făcîndu-se vinovat și de falșuri.

Contra achitării lui Veintraub de către tribunalul de Roman, a făcut apel procurorul general și dosarul a fost repartizat la secția a II-a a Curții.

— La secția I-a a Curții urmează să judece astăzi apelul avocatului Al. P. Stoica, suspendat din barou pe timp de cinci zile.

— Tribunalul Roman condemnase la 3 luni închisoare, pe comerciantul Leon Herșcovici, pentru faliment simplu și fraudulos.

Astăzi, în apel, afacerea s'a amînat, pentru ca apelantul să prezinte inventarul și registrele.

Mobile HIRSCH

— Case de incredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

Ultima oră

București 23 Septembrie

Deschiderea Parlamentului

Ședință furtunoasă. — Miniștri atacați cu focuri de revolver.

Viena.—Reichstratul s'a redeschis. S'a început discuțiunea propunerilor în chestia scumpirea traiului. Deputatul socialist Adler, motivînd propunerile socialiștilor a protestat contra sentințelor prea aspre ale tribunalelor contra demonstrațiunilor din 17 Septembrie. Oratorul a atacat pe ministrul de justiție.

In acea clipă un individ care se afla în a doua galerie a tras focuri de revolver asupra băncei ministeriale, unde se aflau ministrul de justiție și cel de instrucțiunea publică. N'a fost însă nimeni rănit.

Tumultul și emoțiunea sunt indescriptibile. Ședința a fost suspendată.

Atentatorul a fost arestat.

IN CHESTIA ATENTATULUI DIN VIENA

Viena.—(Camera) Emoțiunea a continuat și în timpul suspendării ședinței, ministerul de justiției, d l Hotenburger a fost viu felicitat de a fi scăpat neatins.

Violente controverse continuă între socialiști și deputații germani și creștini sociali. Sgomotul crește. După o jumătate de oră ședința a fost redeschisă. Președintele adunărei a exprimat indignarea sa pentru atentatul încercat și declară a fi luat măsuri spre a împedeca pe viitor repetarea unor atari fapte.

Președintele a suspendat apoi ședința spre a convoca pe șefii din partide.

CINE E ATENTATORUL

Viena.—Atentatorul este un lucrător din Dalmația. El a mărturisit că atentatul era îndreptat contra ministrului de Justiție.

REDESCHIDEREA ȘEDINȚEI

— Tumult îngrozitor —

Viena.—La redeschiderea ședinței, deputatul Adler și-a continuat discursul dar a fost mereu întrerupt de vociferări. D. Adler a exprimat părerea de rău după acest atentat făptuit de un om nebun.

Ministerul președinte, baronul Gautsch a ;vestejit într' un discurs pe cei ce împing pe socialiști la atari acte criminale. El a declarat că guvernul nu va înceta să vegheze la menținerea ordinei și legalității.

Mîine are loc viitoarea ședință.

Războiul Italo—Turc

Turcia violează neutralitatea canalului de Suez

Port-Said.—Agenția Reuter află că canalul englez de aici, a protestat pe lîngă guvernatorul Canalului de Suez de faptul că transportul turcesc Kaiseri stă ancorat de la 30 Septembrie în port, ceia ce constitue o violare a neutralității canalului.

Guvernul turc refuză să ia măsuri contra Italienilor

Salonic.—Guvernul n'a cedat pînă acum la violentele insistențe și solicitări ale cercurilor diriguitoare din Salonic de a se lua măsuri severe contra Italienilor.

Notă

Firul telegrafic Malta Tripoli distrus. Alte știri imposibile.

ALT FURT DE TABLOU

Paris.—Tabloul „Petun și Amfitrita", de Boucher în valoare de 25 mii franci a fost furat din Muzeul Inimper (Bretania). Se plănuise a se fura și o copie a Giocondei.

Planul n'a izbutit.

FRANTZ FERDINAND ȘI NAȚIONALITĂȚILE

Buda-Pesta.—Ziarul Poporul *zice că moștenitorul Austriei, Frantz Ferdinand, este animat de cele mai frumoase sentimente față de diferitele naționalități.*

Aceasta s'a dovedit și în ultimele zile, cînd, după manevre, Moștenitorul a dispus ca ordinul de zi, să fie transmis trupelor, în toate limbele diferitelor naționalități din monarchie.

Congresul din Tîrgoviștea

Tîrgoviștea.— Azi s'a deschis congresul pentru înaintarea științelor. Participă multă lume.

După serviciul religios, a vorbit d. dr. *Istrati*, care a arătat scopul congresului și a îndemnat pe toți la luptă pentru înaintarea științelor.

Au răspuns primarul *Ionescu* și prefectul *Baranga*, mulțumind oaspeților, pentru ținerea congresului la Tîrgoviște.

Incendiul din Slatina

Slatina.—La ora 9 și 30 dimineață, un incendiu puternic, a isbucnit în apropiere de banca Națională.

Pompierii lucrează a localizarea incendiului.

Recordul distanței

Roman.—Aviatorul Poli Vacaș, a ajuns ascară la Roman, obținînd astfel recordul distanței în România. Aviatorul a fost viu felicitat de d Filipescu, ministru de războiu.

Publicul din Roman a făcut îndrăznețului aviator o mare manifestație de simpatie.

TRIPOLIS NU S'A PREDAT

Roma.—O telegramă din Tripolis, anunță că flota italiană n'a acaparat de cît o singură fortăreață, anume Sultanea.

Aceasta dovedește că Tripolisul nu s'a predat încă.

INCIDENT

București.—Din Rușciuk se telegrafiază că un avocat bulgar, a insultat și lovit pe șeful echipagiului vaporului romîn Turnu Măgurele.

Faptul a produs o vie indignare în toate cercurile.

Călătoria A. S. R. Principesa Maria

Viena,—A. S. R. Principesa Maria a Romîniei a continuat călătoria spre Sinaia, venind din München.

Nenorocirea din Cotroceni

București.—La poligonul de la Cotroceni sublocotenentul Romeo Zamfiropol, cercînd un revolver, acesta s'a descărcat și sublocotenentul a fost lovit în partea stîngă a pieptului.

In stare gravă, subloct. Romeo Zamfirol, a fost transportat la spital.

SERBĂRILE DIN IAȘI

București. — Pentru serbările din Iași, au fost invitați toți foștii miniștri.

D. Haret și-a exprimat părerea că foștii miniștri liberali să se abție de la aceste serbări.

MERSUL HOLEREI

Bucureşti.— Holera se 'ntinde. La Galați s'au constatat trei cazuri noi, dintre care două mortale.

La Brăila s'au constatat deaseminea două cazuri noi.

CURSELE VAPOARELOR ROMÎNEȘTI

București. — Vapoarele romînești vor face cursele obicinuite, cu tot răsboiul Italo-Turc.

La Rotterdam însă vapoarele nu vor încarca marfa italiană.

DERAIAREA DE LA CÎMPINA

Cîmpina. — Astă noapte, din cauza macazului greșit, erau să se ciocnească două trenuri de petrol.

Din fericire un frînar Neculai Cojocaru, a observat la timp pericolul, și prin semnale, a făcut ca un tren să părăsească linia.

Maria și Dimitrie Cădere cu copiii, căpitan Corneliu C. Cocea, precum și familiile Cocea, Cădere, Arghelichi, Fătu, Ghinescu, Istrati și Iuliano, au profunda durere a anunța încetarea din viață e prea iubitei lor

†

Anastasia C. Cocea

și roagă pe cunoscuți și prietini să binevoiască a o însoți la lăcașul cel de veci, Sîmbătă 24 Septembrie, ora 10 a. m., la cimitirul comunei Buciumi (Socola), lîngă Iași.

In loc de ori-ce altă invitație.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wachsler & Comp.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 1 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă creaţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.

Gostul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubuliţe, şi împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Loţiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întărirei rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.

Costul sticlei 3 lei.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAŞI – Str. Lăpuşneanu 32 - IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

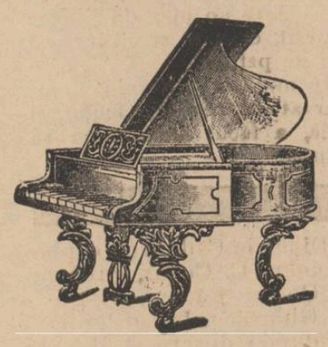

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparaţie de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

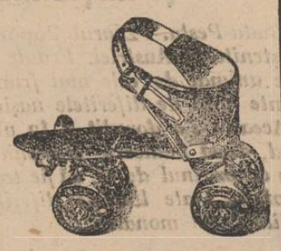

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910: LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutire de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări stingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fosta strada de Sus)

1820 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacietii.*

In 20 Octomvrie 1832, Academia de Medecină din Paris acordă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bólelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilori inveterati* şi atotulori bóle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invăterate şi rebele (accidentilorĭ gurei şi a gâtuluĭ, patredinilĭ ósselorĭ). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţiĭ Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesŭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in or ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bólele cele mai inveterate. — *Uă broşure acompaniadă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă aştfelŭ: «Acesŭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţiĭ.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi, str. Gh. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 407 Duminică 25 Septembre 1911

Universitatea capturată de fraudator

In preziua serbărilor ce vor fi prezidate de un fraudator vulgar, ținem să repetăm punctul de vedere al partidului nostru, care osebește venirea în Iași a familiilor regală și princiară, de serbările ticluite de Bogdan, în scopul de a le prezida.

Noi salutăm cu profundă venerație venirea Auguștilor oaspeți și vom fi alături de poporul întreg, care vede o adevărată sărbătoare în marea cinste, pe care familiile regală și princiară o fac vechei Capitale.

Dar partidul nostru, potrivit hotărîrei ce-o luase încă astă primăvară, nu va putea lua parte la petrecerea îndrăzneață ce și-a ticluit-o în chip nedemn, cu prestigiul focarului culturii, în unicul scop de a-și impune prea vasta sa nulitate.

Zilele sfârșitului lui Ianuarie 1911 sunt încă vii în amintirea noastră. Nu putem uita și nu putem ierta făptuitorului, că politica murdară, care pînă atunci putu fi oprită măcar la ușile Universității, a fost introdusă de el înăuntru focarului de lumină, introdusă prin fraudă, prin criminală contrabandă, precum el însuși, analfabet orgolios, este omul științei de contrabandă.

După ce, în Noembrie sau Decembrie 1910, d-rul Bogdan reușise să se aleagă, prin tot felul de corupțiuni, rector al Universității, combătut de toate nuanțele conservatoro-junimiste și de celelalte partide—alegerea sa de senator al Universității, efectuată în condițiunile cunoscute, a însemnat și va însemna înjosirea profundă a celei mai înalte școli a țării.

Chiar dacă nu s'ar fi făcut vinovat de conrupere, de amenințări, de sistemul votului sub batistă, încă acest om, cea mai patentă nulă universitară, n'ar fi putut, n'ar fi trebuit să fie promotorul caraghios, sufletul stins și conducătorul tragi-comic al unei serbări culturale, fără precedent în țară noastră.

O serbare culturală de importanța serbărei speciale, o serbare a științei, este compromisă a priori, cînd acel care stă în fruntea ei, nu este totodată, și un fruntaș al culturei.

Ce înseamnă acest Bogdan, cine este acest Bogdan în știință, ce-a produs el, ca să aibă dreptul să preside la serbări culturale, la festivarea progresului și a științei?

Fiind-că este rector? Fiind că prin împrumuturi făcute unor suflete plăpînde, unor caractere josnice—a reușit să-și asigure voturi, în contra lui A. D. Xenopol, sau în contra lui Matei Cantacuzino?

Dar dacă, prin fraudă, prin amenințări, prin tot felul de manopere, a reușit să se aleagă Rector și prin aceleași mijloace, senator al Universității—nu trebuie lasat, nu trebuie tolerat, ca știința să fie compromisă prin faptul că un fraudator și ignorant conduce serbări universitare.

Universitatea din Iași are, slavă Domnului, profesori iluștri, cari ar putea împlini, cu drept cuvînt, cinstea de a presida serbările universitare.

Petru Poni, A. Naum, C. Climescu— din profesorii onorari în viață; A. D. Xenopol, P. Rîșcanu, M. Cantacuzino, C. Stere—iată atîtea nume de adevărați savanți, de oameni superiori, cari dacă ar fi fost pus—ori-care din ei—să conducă serbările—ar fi cinstit și Universitatea și orașul, prin priceperea lor, prin tactul lor și prin discursurile ce-ar fi pronunțat.

Că situația a fost cucerită, la Iași, de un ignorant,—toată opera josnică, trivială ce-a făptuit-o acel Bogdan cu întocmirea programelor—o dovedește cu prisos.

Serbările universității i au fost transportate de ignorant la teatrul național; progresul culturei superioare—el cată s'o dovedească cu imnurile pe care le vor executa muzicanți străini din localitate, cu rîgăiturile dramatice ale unui actor detestabil și cu o farsă ocazională a unui autor ocazional.

Un conștient, un om învățat, n'ar fi permis ca serbări universitare să se petreacă în afară de Universitate, nici ca State Dragomir să fie sufletul unor asemenea serbări.

Inchipuiți-vă un moment, că Iașul primește vizita unui prinț străin oare-care, în onoarea căruia trebuie să aranjezi un spectacol. Asemenea spectacol ar avea loc, firește la teatrul național și programul n'ar putea fi altul de cît acel pe care ignoranța universitară l'a ticluit pentru sărbătorirea celor 50 ani de cultură universitară.

Serbările acestea sunt proprii ale doctorului Bogdan, sunt serbările fraudatorului, cumplitul ignorant, sunt serbările rușinei universitare.

Pentru Iași, pentru cultura lui, și pentru universitatea lui, ele vor însemna o mare nedreptate, căci după felul cum au fost întocmite de fraudator, nu numai profesorii din străinătate, dar chiar acei din București, vor pleca impresionați, că au asistat la audiții muzicale și la lugubrele strîmbături ale unui artist de provincie—dar n'au văzut nimic, care să fie dovedit că suntem oraș cultural.

Prevăzînd lucrul acesta, partidul conservator-democrat a hotărît să facă gol în jurul serbărilor ignoranței, cu pastrarea celui mai profund devotament pentru Auguștii Oaspeți, cari au fost rău sfătuiți să vină să asiste, în orașul culturei, la triumful ignoranței.

Cisterna grecinistă

— Fundamentul pe care avea să se rîdice statuia lui Cuza-Vodă, a fost acoperit de o cisternă, din ordinul și cu cheltuiala primăriei. —

Cea mai scabroasă faptă ante-patriotică a reușit, s'o împlinească administrația comunală a Iașului.

In inconștiența ei plată și în servilizmul ei, rău plasat, care va jigni, suntem siguri, sentimentele delicate ale Suveranului, acea administrație s'a făcut vinovată și de pîngărirea memoriei fostului mare Voevod, și de pîngărirea unei opere naționale, făcînd să dispară fundamentul statuei lui Cuza-Vodă și acoperindu-l cu o cisternă, o caraghioază manoperă, pentru ca, după plecarea din Iași a Regelui, să înlăture cisterna și fundamentul să reapară.

Nicăiri n'a fost batjocurită încă astfel amintirea unui Domnitor, nicări nu s'a întîmplat încă asemenea faptă nesocotită.

Nu numai că serbările Universității din Iași stau în legătură strînsă cu fostul Voevod, dar ori-cînd ar fi fost un sacrilegiu să acoperi, ca fiind o rușine ceea ce ce poporul a făcut pentru un Domnitor iubit.

Monumentele se predau în păstrarea comunelor spre a fi supraveghiate de ele, nu spre a le pîngări. Ca și cum fundamentul acela ar fi fost o rușine, sau o ruină, el a fost acoperit cu prilejul venirii Regelui, a acelui Rege, care, știind că eternizarea in bronz a lui Cuza este o dorință națională, a pus numele Seu, la sfîrșit, pe listele de subscripții.

Dureros în această detestabilă afacere, este indeferența cu care faptul a fost primit de opinia publică. E o foarte curioasă opinie publică, aceasta de la Iași.

Iat-o cheltuind vreme și nervi într'o chestie personală oare-care a d-lui A. C. Cuza; iat-o, într'un avînt patriotic, agitîndu-se pentru așezarea statuei în piața Unirii și iat-o, iarăși, impasibilă și rece la actul de sacrilegiu făcut de administrație.

S'a protestat chiar, s'a spus că suntem de rău gust, cînd am anunțat, că, la manifestația contra sacrilegiului, studențimea va face pelerinaj la Ruginoasa.

Firește, trăind în plin fals, falsificînd Constituția, legile și obiceiurile, am ajuns să formăm și o opiniune falsă, așa de falsă, că ea n'a înțeles numai serbări universitare la Iași cu statuia lui Cuza-Vodă aflătoare la vama Iași, în lăzi, ca o marfă pentru care adresatul nu este în stare să plătească ramburs — dar mai mult: această opinie publică a înțeles chiar ca, prilejită de semicentenarul existenței Universității—administrația comunală să arunce o hazna, cu jocuri de apă, d'asupra locului pe care urmează să se înalțe statuia.

Deliciul acesta este fără pereche: domnul Grecianu, marele Romîn, înhumează fundamentul statuei cu colaborarea artistică a inginerului Miclescu.

Atentatul din Viena

Incercarea de atentat din Camera austriacă împotriva membrilor guvernului, este în linie dreaptă urmarea sîngeroaselor demonstrațiuni ce s'au petrecut la Viena, la începutul acestei luni. Atentatorul a declarat că a vrut mai cu seamă să răpue viața ministrului de justiție, ca răsbunare pentru sentințele date de tribunale împotriva tulburătorilor arestați în ziua răzvrătirei. Dealmintrelea, chiar în timpul ședinței, în care s'a săvârșit atentatul, pe piața și la ușile parlamentului s'au petrecut scene ce amintesc aproape vremurile de revoluție, mulțimea, printre care multe femei din popor, încercînd să pătrundă în Reichsruth, ca să manifesteze împotriva scumpirei traiului.

Cînd o mișcare începe să ia asemenea proporțiuni, sigur este că o mare și dureroasă nevoe obștească a fost neglijată și că a sosit momentul remediilor și promte și eroice.

După toate aparențele, o mare parte din răspunderea directă atît a gravelor tulburări de acum două săptămîni, cît și a încercării de atentat împotriva miniștrilor, cade asupra partidului care, prin pasionatele sale apeluri la luptă, a zdruncinat massele nevoiașe și amărîte rîdicîndu-le cu înverșunare în chestia scumpirii traiului,—adică asupra partidului socialist.

Nu este mai puțin adevărat că n'ar fi trebuit să se lase ca scumpirea traiului să-și continue opera de desnădăjduire a lumei muncitoare, și că s'ar fi impus de mult contramăsuri serioase în ce privește scumpirea.

Populația Vienei este una din cele mai paciente. In Viena nu s'au mai rîdicat baricade și n'a mai curs sînge de la 1848. Cît de subversivă a fost deci, prin urmările ei sociale, urcarea prețurilor mijloacelor pe subsistență, dacă a putut să deslănțue în acest vesel și sceptic oraș, o asemenea furtună, care vădit lucru este că merge crescînd!

Populația este exasperată, și ce e mai rău, pescuitorilor în apă turbure, care la adăpostul unei adevărate și imediate nevoi, sapă mai cu siguranță bazele ordinei sociale, li s'a creat par'că într'adins o situație excepțional de favorabilă.

Scriind aceasta, ne gîndim în primul rînd la calamitatea scumpirei, de care e bîntuită și țara noastră.

La noi, un guvern desperat de neîncrederea și antipatia cu care a fost primit, a speculat în modul cel mai demagogic scumpirea traiului. cu făgăduiala că va efteni ca prin farmec traiul, și n'a făcut nimic,— fie pentru că n'a vroit, fie pentru că n'a putut. Astfel în cît, la noi, la suferința grea a calamității, se mai adaogă amărăciunea lumei nevoiașe de a fi fost și speculată și amăgită.

Să se gîndească bine la acest lucru acei, care ca buni patrioți și luminați oameni de stat, doresc ca în țară să fie ordine și liniște.

Din acest punct de vedere social, nu e de cît o singură chestie la ordinea zilei, aceea a ieftenirei traiului.

Pentru rezolvirea ei se impun toate jertfele.

Un monstru Universitar

Nalt și drept ca un brad, cu părul alb ca neaua, cu burta scoasă înainte,— cu burta aceia în care s'au scoborît parcă toți creerii care i-a avut,—d. dr. Bogdan este figura cea mai decorativă a Universității din Iași.

Bine, ba poate peste măsură de bine hrănit, el a înălbit înainte de vreme. Mulți cred că eminentul doctor a înălbit, pentru că.. n'a avut de făcut alt ceva. Adevărul însă nu este acesta. Doctorul Bogdan mărturisește singur c'a înălbit, din pricina muncii intelectuale enorme, din pricina unor sforțări științifice peste slabele sale puteri, în sfîrșit, din pricina unor incursiuni și experiențe doftoricești, cari cereau un fizic mai durabil de cît acela al savantului rector al nenorocitei noastre Universități.

Sîntem totuși o țară norocoasă. Dacă este adevărat, că noi nu prea avem atîția savanți, pe care să-i poată călca trăsurile, dacă este adevărat că nu prea avem oameni de spirit, dacă este adevărat că avem mai mulți farsori de cît virtuoși, apoi nu este mai puțin adevărat că Dumnezeu, din secol în secol, ne trimite cîte un om năstrușnic, care lasă în urma lui o dîră lungă de lumină, de la care trei sau patru generații își aprind... luminările minții.

Un ast-fel de om providențial, hărăzit de Dumnezeu țării noastre, este de sigur, domnul doctor Bogdan.

Profesor de medicină legală la Universitatea din Iași, d-sa are rarul prilej de a fi coleg cu toți profesorii de medicină legală, de la toate facultățile de medicină din lume. Rector al Universității, d. dr. Bogdan are de asemenea, rarul prilej de a fi coleg cu toți rectorii de la Universitățile din lume. Un mai mare cilipir, o mai frumoasă șansă, o răsplată mai dreaptă ca aceasta, nici că se poate aduce meritosului meu model.

Dar domnul dr. Bogdan mai este și medic legist. Da, este adevărat, dar ce înseamnă oare această ingrată ocupație, față de înalta și frumoasa misiune de a fi rector jubilar? Și putea zice: de trei ori nimic!..

Un singur lucru îi lipsește eminentului doctor: clientela; dar acest lucru este, de sigur, mic, neînsemnat, așa de neînsemnat, încît clientela a fost silită să-l părăsească pe domnul doctor Bogdan, încă din cea mai fragedă tinerețe, adică de pe atunci, de cînd rectorul jubiliar de astăzi, nici nu avea de gînd să urmeze medicina.

Fălos ca un erou, mîndru ca un păun, încrezător în sine ca un voinic, d. dr. Bogdan merge cu admirația pentru sine pînă dincolo de ridicol. Din această cauză poate îl vedem și noi în lumina în care am descris această cataplasmă a Universității din Iași, acest furuncul antracoid.

Drept semn particular, d. dr. Bogdan, în victoriosul drum, pe care îl face de la Universitate la tribunal, și viciversa, poartă o geantă de piele, în care n'are, probabil, nimic. Această geantă însă îl face mai impunător, îi mărește chiar importanța; mai mult decît atîta, suntem siguri că geanta aceia norocoasă îi dă aspectul complect de rector jubilar, de rector magnificus. Ia-i geanta, — și l-ai nenorocit!...

Nu știu de ce, nici pentru ce, dar cînd mă uit la d. dr. Bogdan, parcă mă aflu pe un sloi de ghiață din oceanul de la nord și parcă mă uit la o focă. Sau, ca să fiu mai drept, parcă sunt chiar în Iași și mă uit la un cîine box. Căci d. dr. Bogdan, trebue să spur, în sfîrșit, seamănă cu un om pe care l-a lovit... ironia cu un pumn în nas și i l-a turtit.

OAMENI ȘI LUCRURI

SIMBOLIZM

Noua revistă „Versuri" își deschide paginele prin o poezioară a d-lui M. Cruceanu, o bucată de un parfum tomnatic: „Trandafirii galbeni".

Dacă n'ar fi un oare care exces de adjective; dacă n'ar reveni cu o stăruitoare abundență refrenul culoarei, care trebuie să ne suggereze ideea tristeței și a sfîrșitului,—bucata d-lui Cruceanu ar fi compatibilă pentru ori-ce altă revistă. Și — poate nu ne înșelăm — am citit o unde-va într'o revistă nu esclusiv simbolistă, nu exclusiv închinată versurilor...

Trandafirii galbeni ce-i purtai aseară,
Trandafirii galbeni, galbeni ca de ceară —
Erau triști ca glasul stins de rugăciune...
Trandafirii galbeni, ce-ți puteau ei spune?
Trandafirii galbeni ce păleau mereu,
Reci ca o zîmbire tainică de stea,
Erau reci ca ghiața sufletului meu?
Erau poate galbeni ca și fruntea mea...

Ne supără — în mijlocul frumoaselor strofe cîteva întonări false,—așa de ușor de ocolit!

De ce „erau triști" și nu „triști erau"—pentru a corecta accentuare. Tot așa sună și cele două versuri, cari încep cu: erau reci, „erau poate..."

Nu cere oare simbolizmul corectitudinei pe care o impune poezia clasică în genere?

Cine-va care ne amintește excesele, absurde uneori, ale simbolizmului cu care n'au izbutit cu ani în urmă cîțiva elevi de ai poetului Macedonski — este d. Cridim. D-sa vrea să ne pară o fantomă.

Valsînd la un selenic bal

Dar nu ne suggerează nimic. Și mai puțin încă —dacă se poate— ne suggerează cu repețirile ciudate de felul acestora:

Finalul actului final

Ori:

Par tezaur,
A podoabelor podoabă.

Sau, iară

Ca heliantul
Lui Helios să-i fii oglindă...

Cu totul slabe sunt încercările semnate de d. V. Iorga. Se mai scriu astăzi versuri ca acesta:

Ah, mi-au venit ca clocotite picuri..

Se poate oare scandà un vers ca acesta:

In țara celor ce murise pentru idealul lor cel sfînt...

Chiar dacă polyritmia cadrează cu simbolismul, nu se îngăduie un vers fără ritm.

Sunt însă și bucăți reușite, sunt și strofe frumoase în primul număr al „Versurilor". Despre acestea vom mai vorbi,—nu însă fără a pune în evidență unele curiozități, ori unele vădite sforțări către originalitate.

Manifestările literare nouă se cuvine să fie urmărite,—pentru că cine știe ce făgăduinți se pot ascunde în taina lor!

Rodion

Între artă și medicină

Gioconda științifică.—Depopularea Franței.—O imagine universală.—O femee frumoasă.—Momente primejdioase pentru mame.—Un stigmat.—Franța în fața dezastrului.—Să se găsească Mona Lisa!

Un medic francez, ocupîndu-se într'un ziar din Paris de furtul Giocondei, tratează chestiunea dintr'un punct de vedere științific cu totul original, arătînd că furtul din muzeul Louvrului amenință să devie o adevărată cauză de despopularizare.

In milioane de exemplare, fotografii, gravuri, desemne pe cutiile de chibriturі sau pe pachetele de tapioca, trăsăturile Giocondei au fost răspîndite în toată lumea, dar mai cu seamă în Franța.

Grație presei, nici o imagine n'a fost atît de mult și atît de universal contemplată. S'a arătat masselor că portretul femeei lui Franciso del Giocondo era cea mai perfectă expresiune picturală a frumuseței ideale, realizată pentru vecie de către cel mai genial artist, Leonardo da Vinci.

Dispariția Giocondei — afară de pierderea artistică ce prezintă — este un adevărat pericol social, dacă avem în vedere receptivitatea femeilor la impresiunile primite în timpul sarcinei.

*

Cei vechi cunoșteau atît de bine această *impregnațiune* profundă, încît femeia gravidă avea obiceiul de a merge să privească bustul lui Apollo. De altă parte fiecare știe că tocmai din cauza acestor întipăriri uterine se produc o mulțime de diformațiuni fatale, în urma emoțiunilor sau a ideilor fixe.

Se poate oare calcula numărul imens de femei însărcinate, care, în împrejurările actuale, au fost violent impresionate de trăsăturile Monnei Lisa și care fiziologește vor da naștere la fete (sau la băeți) purtînd stigmatul Giocondei.

Fisionomiile moderne vor suferi modificațiuni însemnate, mai cu seamă la femei. Fețele plăcute, rotunde și spirituale, genurile Ludovic al XV-lea, sau

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

Montmarte vor dispare succesiv, făcînd loc liniilor drepte şi rigide, ca ale figurilor plate de acum cinci sute de ani.

Ar fi de regretat — ce e drept. Insă acţiunea acestei stigmatizări asupra naţialităţei franceze va fi cu adevărat dezastruoasă.

Pentru un observator ordinar, Gioconda nu e de cît un tip de femeie frumoasă sau comună cu un surîs sau cu o grimasă. Pentru un cunoscător, cu mare experienţă clinică, ea este însă altceva; Gioconda este tipul femeei condemnată la distocie, adică la o facere grea sau imposibilă; ea este prototipul femeiei cu basinul îngust.

Liniamentele feţei şi ale gîtului, caracterice acestei imperfecţiuni desfid orice descriere precisă. Trebue să fi văzut sute de exemple pentru a-ţi putea întipări în ochi tipul acesta.

Ilustrul profesor Pajot zicea:

„După cum un ghebos are un cap special, indescriptibil, dar pe care îl-ai putea recunoaşte între o mie de capete de indivizi, aşezaţi cu corpul într'un sac, tot aşa printre o mie de femei, vei putea afirma numai la vederea feţei: „Iată una care nu va naşte nici odată". Şi în totdeauna, cercetările ginecologice vor dovedi exactitatea diagnosticului d-tale".

*

Dar să admitem că francezii sunt ameninţaţi de a avea fete cu trăsurile faciale ale Giocondei. Urmează de aici că aceste fete vor suferi de vre-o imperfecţiune funestă în ce priveşte maternitatea lor? Foarte sigur! răspunde ştiinţa.

Nu se va şti nici odată dacă în cursul evoluţiunilor intra-uterine aspectul feţei ghebosului *determină* cocoaşa ori cocoaşa determină trăsăturile feţei. E destul să constatăm că aceste două stări sunt concomitente, inseparabile şi prin urmare reciproc simptomatice.

Fenomenele sunt identice pentru figurile de felul Giocondei şi basinurile strîmte.

Monna Lisa trebue găsită deci cît mai curînd, căci zilele de mister şi de nelinişte dau ocaziuni la impregnaţiuni şi sunt o primejdie de despopularizare pentru Republica din Apus, care sufere în tot cazul de primejdia depopularizării.

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

IARĂ-ŞI „CENTRALA"

Adunarea extra-ordinară a băncilor Reiffeisiane.—Uri personale. Şedinţă zgomotoasă.—Hotărîrea adunării.

Cernăuţi, 22 Septembrie.—Intr'o corespondenţă precedentă am arătat situaţia precară în care se află „Centrala" băncilor reiffeisiane din Bucovina, notînd totodată, că în curînd, urmează să aibă loc în Cernăuţi, o adunare extra-ordinară a acestor bănci, care va avea să se pronunţe, asupra atitudinii membrilor faţă de dificitul constatat.

Zilele trecute, această adunare a avut loc. Ca să dăm un raport detailat al acestei adunări, mi e imposibil, din cauză că ea a fost cîmpul unor atacuri politice, îndreptate contra preşedintelui „Centralei", care în ultimul timp şi-a atras foarte mulţi duşmani politici.

E trist că fiii aceluiaş neam se sfîşie unul pe altul, spre bucuria duşmanilor, şi caută să se compromită, fără să-şi dea seamă, că prin aceasta compromit poporul romîn însuşi.

E adevărat, că modul cum a fost condusă „Centrala" e condemnabil, de oare ce, ea a fost aventurată în afaceri prea riscate, fără avisul prealabil al adunării generale—aşa cum prevede statutul, —dar nu e mai puţin adevărat că aceste afaceri au fost făcute cu cele mai bune intenţii.

Se înţelege că în cazul acesta, responsabile nu trebuiesc făcute băncile „Centralei", cari n'au autorizat pe conducătorii ei, să cumpere moşii şi mari, ci numai acele persoane, cari au lucrat, cum s'ar zice, pe socoteala lor. Dar cu toate aceste, bărbaţii noştri politici, trebue să fie mai prudenţi în căutarea vinovatului adevărat, şi a nu profita din această nenorocire, pentru a face din trînsa o armă politică.

In acest fel de împrejurări, credem, nu e de ajuns, să vii tu, pretins fruntaş politic, în mijlocul adunării şi să spui: *„Cînd un ţăran ia cîte-va surcele din pădure, e numit hoţ, dar acolo unde se fură milioane nu există hoţie; acolo se chiamă deficit! Ast-fel de dificite numai sunt de natură normală, ele sunt dificitele moralei publice"!* Nu, nu e de ajuns să vii şi să arăţi că ştii să vorbeşti aşa de frumos, ci mai e nevoie să şi arăţi modul cum s'ar îndrepta rîul, să arăţi cum te pricepi mai bine, în această privinţă.

Ast-fel de reproşuri, în adunări publice, pot compromite toată acţiunea de asanare întreprinsă de deputaţi, ba chiar să influenţeze asupra acelora cari au intenţii să-i vie în ajutor, Acei, cari într'adevăr se numesc buni romîni, apărătorii ţărănimei, nu trebue să fie preocupaţi momentan, de întrebarea că cine este vinovatul, ci de o cam dată toată activitatea lor să fie îndreptată pentru a găsi mijloace sigure de-a înlătura catastrofa, care de îndată ce va isbucni, se va răsfrînge şi asupra a mii de existenţe ţărăneşti.

Afacerea „Centralei" e foarte complicată, şi cauzele acestor complicaţiuni n'au provenit numai dintr'o singură parte, de aceia nici rezolvarea lor, nu trebuesc aşteptate dintr'o singură direcţie.

Prima condiţie a resolvării acestor complicaţiuni, este, ca politicianii noştri să fie mai mult preocupaţi de afacerea în sine, de cît patimele politice şi să lase viitorului să ne arate cine a fost, şi cine, n'a fost prietenul poporului.

Momentul e critic, nu e timp să facem paradă de discursuri, mai mult sau mai puţin... retorice. Toată acţiunea noastră să fie îndreptată acolo unde ştim şi credem că putem fi ajutaţi, altfel ne facem de rîs, şi dăm celor de la „Nachrichten" un motiv mai mult ca să-şi bată joc de fruntaşii poporului nostru.

*

Adunarea s'a deschis la orele 5 p. m. sub preşedinţia consilierului consistorial d. Bejan. Au luat parte delegaţi a 59 de bănci Reiffeinsiane şi 6 membri direcţi, precum şi aproape toţi deputaţii.

Păr, Bejan, ca preşedinte salută pe cei prezenţi, şi explică tuturor însemnătatea adunărei, rugînd pe oratori să fie cît se poate de obiectivi şi să se ocupe numai de atacerea în sine, lăsînd chestiunile personale pentru mai tîrziu.

Au cuvîntul deputaţii Sîrbu, Onciul, Bonchiş, Popovici, Cuparencu şi Chisanovici, precum şi domnii Totan şi Jemma.

Desbaterile au fost foarte furtunoase, din care cauză, preşedintele a fost silit să suspende de mai multe ori şedinţa.

In cele din urmă a fost primită propunerea deputatului dr. Aurel Onciul, prin care se hotăreşte măsurile luate de şedinţa consiliului de administraţie, (de a se întocmi un memoriu) despre care am vorbit deja în corespondenţa trecută.

La orele 10 seara, această adunare a luat sfîrşit fiind obiectul unor vii comentarii, pînă tîrziu de tot, din partea celor ce au luat parte la această adunare şi cari nu se aşteptau la astfel de uri între fruntaşii poporului.

Gama

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Opereta Grigoriu

Trupa de operetă romînă a d-lui Grigoriu a dat pînă azi 4 reprezentaţii, cu operetele: Don Cezar, Vagabondul Nemuritor, Fata Posnaşă şi Briganzii. Pentru astă-seară e anunţată opereta Ducele de Luxemburg, iar Duminecă seara, Dragoste de Ţigan. Din aceste 6 operete, cele 4 dintăiu s'au dat pentru prima oară la Iaşi în cursul celor trei ani din urmă, de cînd această excelentă trupă vizitează în fie-ce toamnă oraşul nostru, şi mi se pare că două din ele sunt lucrări nuoi—afară de mult cunoscuta şi mult senzuala operă a lui Offenbach, Briganzii, cari ori cîtă vreme va trece, va rămîne una din frumoasele bucăţi muzicale ce s'au scris în acest gen.

Constatăm cu plăcere ca pe fie-ce an, trupa d-lui Grigoriu face progrese din ce în ce mai mari, atît în ce priveşte vechii artişti, cît şi nuoile sale achiziţiuni.

Fără îndoială că meritul cel mai mare se cuvine directorului trupei, care printr'o putere extraordinară de muncă şi datorită unei priceperi desăvîrşite: a ştiut să recruteze pentru opera sa orice talent ce s'a remarcat printre absolvenţii conservatorului în asemenea artă.

Publicul ieşan, care este iubitor de muzică a primit totdeauna cu multă plăcere trupa Grigoriu, pentru că a găsit într'nsaa elemente artistice de o reală valoare şi cari au dovedit totdeauna în jocul lor pe scenă nu numai talent, dar şi studiu serios.

D. Grigoriu ne a prezentat anul acesta printre femei două artiste noui, cari s'au remarcat prin frumuseţea vocei şi jocul de scenă d-ra Kristoforeanu posedă o voce admirabilă şi frumos cultivată, şi ne a dat în Don Cezar, şi în Briganzii două puternice creaţiuni, cari o relevă drept o artistă de mare viitor.

In deosebi în faţa banditului din Briganzii, tînăra artistă a fost admirabilă, cîntînd şi jucînd cu acea pasiune care nu se vede de cît numai la artistele cu şcoală înaltă şi cu calităţi superioare.

D-ra Cristoforeanu are făcute studiile strălucite la şcoala din Milano şi ne rezervă surprize mari în bucăţile de operă mai cu seamă în gen dramatic, ce se vor juca de această trupă.

D-na Ghika în faţa posnaşă a fost neîntrecută.

Tînăra artistă, adorata Capitalei, are foarte multă voiciune şi graţie în jocul ei.

Nu mai vorbesc de d-na Teodorescu, foastă Leonard, care pe fie ce an se presintă cît mai bine şi face progrese mari devenind una din indispensabilele artiste ale trupei.

Tot asemenea pentru „privighitoarea trupei" d-na Miciora a cărei voce cristalină, şi joc de scenă o pun în rîndul primelor artiste. D nele Mataxa şi Florescu două „pajure" admirabile cari complectează atît de bine trupa prin talentul, frumuseţea şi jocul lor adorabil.

Ca barbaţi, trupa de operetă, dacă ar rămîne la Caruzi, Maximilian, Ciucurete şi Leonard—s'ar fi de ajuns.

Carusi rămîne acelaşi artist fin, nobil, care din ori ce rol face o personalitate absolut distinctă, prin inteligenţa şi talentul neîntrecut cu care joacă. Ciucurete, acelaşi artist plin de humor fără de pereche în genul seu.

Cît despre Maximilian, el nu e numai un artist de operetă. Am prezis de mult acestui tînăr un mare viitor—şi anul acesta l'am văzut în două operete, ridicîndu-se la înălţimea unui puternic temperament artist. In Vagabondul Nemuritor, Maximilian a fost de o putere dramatică emoţionantă, care a sguduit sala, în „Fata posnaşă" de un comic iresistibil.

Cît despre Leonard acelaşi temperament viu şi comunicativ.

Cu aseminea artişti trupa de operetă nu are de repurtat de cît succese, şi suntem siguri că dacă la cele 4 reprezentaţii publicul laşan, a participat în număr aşa de mare, cu atît mai mult va lua parte la reprezentaţiile ce vor urma şi cari, în mare parte, sunt operete noi şi foarte frumoase.

PRIMĂRIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 5 Octombrie a. c., ora 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie prin oferte închise, pentru furnitura a două sănii a doi cai, model rusesc.

Garanţia 200 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 20207 21 Septembrie 1911

INFORMAŢII

❑ **Mîine Duminică, 25 Septembrie,** „Opinia" **va apare în ediţie specială.**

❑ **Oaspeţi în Iaşi.**—Grupul de oaspeţi din Basarabia, care a venit să viziteze expoziţia viticolă, a sosit aseară în localitate.

Trenul a avut o întîrziere de 2 ore, aşa că a şosit la ora 7 seara.

Oaspeţii au fost întîmpinaţi de membrii societăţii viticole din localitate.

*

Intre persoanele sosite din Chişinău, remarcăm pe d-nii: Th. Koepe, preşedintele societăţii viticole din Chişinău, Alex. Ursu, secretar, Arionescu, Serboff, vice-preşedinţi, Mihai Gheorghiu, Cucicoff, Litinschi, Ivancoff şi Gorbetz, membri. Toţi aceştia sunt mari viticultori.

Au mai sosit apoi d. Kircoroff, directorul şcoalei de viticultură din Chişinău, împreună cu profesorii Cazarinoff, Scvarţoff, Ivancoff, Tatociko şi Kissa, împreună cu 8 elevi.

Au mai sosit d-na Kircoroff, soţia directorului şcoalei de viticultură şi d-ra Casaci, studentă.

Toţi basarabenii sunt găzduiţi la seminarul Veniamin.

*

Basarabenii au făcut o scurtă vizită la expoziţia viticolă. De aci, s'au dus, împreună cu un grup de membri ai societăţii viticole, la Bragadiru, unde au luat masa.

A domnit o mare animaţie şi s'au ridicat numeroase tuasturi.

*

Ziua banchetului, pe care societatea viticolă din localitate, îl va da în onoarea oaspeţilor din Basarabia, nu e încă hotărîtă.

❑ **Miniştri în Iaşi.** — Azi dimineaţă, au sosit în localitate, d-nii miniştri Marghiloman şi Arion.

In întîmpinarea miniştrilor, au sosit la gară, d-nii Constantin Nagruţi, Stamatiu, Scorţescu, dr. Bogdan, Corjescu, căpitan Stroja, dr. Riegler, Cristofor, Ivaşcu, Fara, Th. Pogor, Uhrînowski, dr. Müller, Popovici, Dafinescu.

Au mai sosit la gară un grup de profesori, cari aşteptau pe d. Arion, ministru de instrucţiune.

Intre profesori am remarcat, d-nii Bâsan, Mitru, Gh. Nădejde, Sinigaglia şi Musteaţă. Au mai fost la gară şi d. dr. Roşculeţ, medic primar al judeţului.

*

Trenul a sosit exact. D. Marghiloman, a fost înconjurat de fruntaşi guvernamentali. Ministrul s'a întreţinut în special cu prefectul de poliţie.

D. Marghiloman găzdueşte în palatul d-lui Ghica-Deleni, din strada Carol. D. Ghica-Deleni a pus la dispoziţia ministrului, casa, cu tot serviciul.

*

D. Arion s'a întreţinut cu profesorii.

Pentru ora 10 jum., d-sa a convocat pe directorii şcoalelor secundare, pentru a stabili o înţelegere asupra modului cum vor participa elevii la serbările jubiliare.

In acelaşi timp, abia azi ministrul se va pronunţa, dacă se vor suspenda cursurile şcoalelor, pe tot timpul serbărilor.

*

Tot azi dimineaţă, d. Arion va cerceta lista persoanelor ce urmează să fie învitate, pentru banchetul de mîne seară.

*

D. Arion e în gazdă la d. Meissner.

❑ Timbrele mobile de 1 leu şi 5 lei, ce se vor întrebuinţa la legalizări sau autentificări, vor fi: cele de 1 leu culoarea portocalie şi cele de 5 lei culoarea roşie, de formă dreptunghiulară, avînd sus cuvîntul „Romînia", în dreapta şi stînga „Timbru fiscal", în mijloc efigia Regelui, sub efigie un vultur, sub vultur valoarea în cifre, în dreapta şi stînga cuvîntul „Lei", iar jos în formă de fond, cu litere mici, cuvintele „Petiţie, acte".

Aceste timbre se vor pune în vînzare pe ziua de 15 Noembrie.

❑ *Viitorul* ne dă sfat să ne cunoaştem lungul perciunilor.

La rîndul nostru dăm sfat celor de la gazeta brătenistă să-şi cunoască lungul mîinelor şi să nu-şi mai anexeze banii ce ar mai colecta, în plin avînt antisemit, pentru niscai-va evrei — victime ale incendiului.

❑ La debitul Badareu & dr. Manolescu, s'a pus în consumaţie renumitul must dulce de Cotnari.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, din astă seară Sîmbătă 24 Septembrie, cuprinde între altele:

Tristan şi Isolda, după celebra legendă din evul mediu—după care nemuritorul compozitor Richard Wagner a compus opera sa.

Rolurile sunt interpretate de cei mai distinşi artişti şi acţiunea se desfăşoară în cele mai pitoreşti poziţiuni ale Italiei.

Legea Talionului sau ochiu pentru ochiu, roman însufleţit—Momiţa automatică, scene de varieteu—Băi şi masage la Tatari, vederi după natură—Detectivul Nick Winter şi furtul tabloului Gioconda, comedie—Simpaticul *Max Linder*, reapare într'o nouă comedie, propria sa creaţiune—Intre doui care se ceartă, Toto cîştigă, scene comice,—precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal cu ştirile, modele, sporturile şi telegramele însufleţite.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua şi mîne Duminică seara, reprezentaţie la 9 ore.

In programul nou de Luni seara 26 Septembrie, între altele cuprinde şi *Princesa Cartouche*, (Regina Bandiţilor) extra ordinar roman criminal. Cea mai mare piesă pe care ne-a redat-o pînă azi cinematograful.

Această piesă cuprinde trei părţi din program.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile subiectelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ Casa Pathé Frères a fost autorizată de primăria Iaşi să cinematografieze serbările jubiliare ale Universităţei din Iaşi.

In acest scop va sosi mîine în Iaşi un reprezentant al casei d. Débont, care se află acum pe cîmpul de manevre.

❑ O companie de jandarmi pedeştri din Bucureşti, sub comanda unui locotenent, a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ Toţii d-nii subscriitori pe listele pentru ridicarea statuei marelui romîn Cogălniceanu, cari din eroare, nu ar fi primit o invitaţie specială, sunt rugaţi a considera aceasta ca invitaţie şi a lua parte la serbarea desvelirei statuei, care va avea loc Mercuri 28 Septembrie, ora 10 a. m.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		$8_0/^0$
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămăios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

—

❑ *D. A, D. Xenopol a trimes răspuns, că cere să fie delegat a vorbi, la festivalul universitar de la Teatrul Național, în numele Universității, — alt-fel nu va participa la serbările Universitare.*

Această cerere pare imposibilă de realizat, de oare-ce în numele Universității a fost delegat să vorbească d. dr. Hurmuzescu.

❑ *D. N. Fleva, a sosit azi dimineață în localitate.*

Fruntașul conservator-democrat a descins la otelul Binder.

❑ *Domnul P. Poni se va abține de la serbările jubiliare.*

❑ *Astăzi a sosit în localitate ministrul Greciei la București, d. Carusso, care va reprezenta Universitatea din Athena la Serbări.*

❑ *Șeful partidului liberal și fruntașii liberali, care vor asista la desvelirea monumentului lui Kogălniceanu, vor pleca din Iași în ziua sosirei lor, la orele trei, spre a arăta, că n'au venit să ie parte de cît la desvelirea monumentului, nu și la serbările jubiliare, care vor fi prezidate de un fraudator.*

La desvelire va rosti un discurs si d. Mișu Ferekide fost ministru în același cabinet cu Kogălniceanu.

❑ In astă seară se 'ntrunește comitetul executiv al partidului liberal din Iași, spre a hotărî asupra primirei de făcut șefului partidului și fruntașilor liberali, cari vor sosi Mercuri dimineață în Iași, spre a asista la deschiderea monumentului lui Kogălniceanu.

Este probabil, că un dejun va fi oferit d-lui Brătianu și fruntașilor liberali.

Astă-zi a sosit d. Corbescu, fost prefect de Fălciu, spre a lua oare care înțelegeri cu liberalii din Iași

❑ **Delegați străini.**—Iată, în mod, exact, numele delegaților, cari vor fi în Iași de sărbări: d. profesor Agwa, Sofia, în gazdă la d-ra Stratilescu, profesoară, strada Muzelor, prof. Waldajer Berlin, la d. Socor, profesor Swoboda, Viena, la Otel Traian, profesorii Seghin Cozac și Tarnonschi toți din Cernăuți, în palatul Mitropolitan, Excelența sa general de devizie Herman Freiherr von Geimingen, comandantul deviziei de Cavalerie din Stanislau, Colonel Ludvig, Demar, și dr. Aurel Maniu trimiși extra ordinari ai M. S. Imparatului Austriei, la otel Binder, dr. Textil Pușcariu, Cernăuți, la d. prof. dr. Pușcariu, d. Stefaneli, consilier la Inalta Curte de Casație din Viena, la d. profesor dr. Thiron, profesorul Martonni, Paris la d. profesor V. Dimitriu, profesorul Iarnik, Praga la d. prof. Ilie Bărbulescu, prof. Hatcek, din Göttingen la d-na Zfass, str. Costachi Negri, prof. Friedwagner, din Frankfort pe Maiu, la d. prof. Sinigaglia, str. Carol, prof. Scorpa din Neapole, la d. prof. Borcea, din str. Sărărie și protopopul Dumitru Dan din Cernăuți.

❑ Astă-zi cu expresul de după prînz, care a intrat în gara Iași cu întîrziere, la orele 3 și 10, au sosit în oraș primele delegațiuni, venite să iee parte la serbările universitare.

Misiunea militară din Austria, compusă din generalul von Geeningen, comandantul diviziei de cavalerie din Stanislau, colonelul Louis Demar și căpitan Aurel Maniu, a fost așteptată la gară de d-nii colonel Mihăescu, comandantul liceului militar, maior Broșteanu, ajutorul comandantului școalei, căpitan Flor, ajutorul comandantului pieței și de prefectul de poliție.

Generalul austriac era pus în haine civile, iar ceilalți doi în uniforme.

Cu același tren au sosit d-nii: Stefanelli, Savin, Tarnowschi, Cozak și dr. Cogler, profesori la Universitatea din Cernăuți; Swoboda, rectorul universității din Viena și Waldayer, rectorul universității din Berlin.

Maiorul Broșteanu a fost așaşat pe lîngă persoana generalului austriac și toți oaspeții au fost conduși la gazdele lor, pe cari le arătăm în altă parte a ziarului.

❑ Astă seară are loc un dineu, acasă la d. C. Meissner, în onoarea ministrului Arion.

Trei-zeci profesori au fost invitați.

❑ In urma unui interogator ce a fost luat ieri de judecătorul de instrucție Bușilă, comercianților faliți Kahane și Briess, care au fost declarați în stare de faliment acum șase luni, ambii au fost depuși.

Tribunalul va avea să se pronunțe Luni asupra mandatului de arestare.

❑ *Automobilul județului Iași a calcat astă-zi pe băetul Kahane, în etate de 14 ani, care, a fost transportat la spitalul sf. Spiridon, în stare gravă.*

Automobilul se întorcea de la Copou unde dusese pe Ministrul de Interne la gazda sa, d. Ghica Deleni. In dreptul otelului Binder s'a întîmplat nenorocirea despre care vorbim.

❑ Studenții au cerut să li se pună la dispoziție sala teatrului, pentru a da un festival.

Cererea a fost refuzată.

❑ *D. Gherea nu primește să fie expert în procesul Cuza-Socor. Președintele Curții cu juri din Iași a primit astă-zi, în această privință, următoarea întimpinare din partea d-lui Gherea:*

Domnule Președinte,

Subsemnatul a avut distinsa onoare, să fie numit de Onor. Curte cu juri din Iași, expert în procesul pendinte înaintea acestei Curți, dintre d-nii A. C. Cuza și Em. Socor.

Cu profund regret mă văd silit a vă comunica, d-le Președinte, că sînt în absolută imposibilitate de a primi această însărcinare.

Casă mă pot pronunța ca expert, în deplină conștiință și cunoștință de cauză în psocesul de față, ar trebui să revăd și să recitesc o parte însemnată din literatura asupra lui Malhus și a malthusianismului, o muncă destul de anevoioasă, și care reclamă timp. Din nenorocire în timpul din urmă, din cauza unei neurastenii grele, am fost și sînt încă în imposibilitate de a mă ocupa de vre-o lucrare sistematică, și care mai cu seamă, cum e în cazul de față, trebue prezentată la un anumit termen.

Cu atît mai mult mi i cu neputință să accept însărcinarea aceasta, cu cît sunt nevoit să plec în străinatate pentru căutarea sănătății mele zdruncinate.

Primiți, vă rog, d-le Președinte, asigurar a distinsei mele stime și considerațiuni.

C. Dobrogeanu-Gherea

Ploești, 23 Septembre 1911.

❑ **Serbările jubiliare.** — A. S. R. Principesa Maria, a primit să iee parte la supeul oferit de comună, în seara de 27 Septembrie, cînd va avea loc balul de la Teatrul Național.

Supeul va fi servit de casa Capșa din București.

*

La ora 12 s'a întors în localitate, regimentul Ștefan-cel Mare No. 13, împreună cu muzica sa.

*

D. Delavrancea, ministrul lucrărilor publice, care sosește mîne dimineață, va fi găzduit la d. Țincu.

*

D. Ionel Brătianu, șeful partidului național liberal sosește mercuri dimineață în localitate, împreună cu un număr de fruntași liberali din Capitală, membri in comitetul executiv.

D, Brătianu va depune o coroană pe monumentul lui Cogălniceanu și va lua cuvîntul în numele partidului liberal.

*

Prefectura de poliție, a dispus să se placardeze lista de mai jos a restaurantelor din localitate și prețurile fixate pentru consumațiuni:

1) Nica Octav (la Otel Rusia), Unirei 5: 3 lei dejunul cu cafea și vin, 3 lei masa cu cafea și vin. 2) Restaurant Cuzin, Unirei 4: 2.50 dejunul cu cafea fără vin, 3 lei masa cu cafea fără vin. 3) Restaurantul Braunștein, Unirei 11: 2 lei dejunul cu cafea și vin, 2 50 masa cu cafea și vin. 4) Birt Tanasachi Apostolides, Cuza-Vodă (f Golia) 40: 2.50 dejunul cu cafea, vin și fructe, 2.50 masa cu cafea, vin și fructe. 5) Restaurant „Europa" (Buch), Cuza-Vofiă 54: 3 lei dejunul cu vin și cafea, 3 lei masa cu vin și cafea. 6) Berăria Azuga, Unirei 13: 2.50 dejun cu cafea și fructe, 2 50 masa cu cafea și fructe. 7) Berăria Zimbru, Unirei 15: 2 50 dejunul, 2 50 masa. 8) Birt Traian, Piața Unirei: 3.50 dejunul cu vin, 4 lei masa cu cafea și vin. 9) Birt Bolta Rece, Arcu, 2 50 dejunul cu vin și cafea, 4 lei masa cu vin și cafea. 10) Birt Lupu Caufman, Lozonschi 14: 1 50 dejunul cu vin, 2 50 masa cu vin. 11) Birt Pavilion, Păcurari: 2.50 dejunul cu vin și cafea, 3.50 masa cu vin și cafea. 12) Birt Iulia Zadlewschi, Banu 20: 1.70 dejunul cu vin, 2 50 masa cu vin. 13) Birt Cristea Marcopol, Daraban 2: 2 lei dejunul, 3 lei masa. 14) Birt Gh. Găluşcă, Anastasie Panu 72: 1 leu dejunul, 1.50 masa. 15) Birt Bragadiru, Lăpușneanu 33: 2 50 dejunul, 3 50 masa. 16) Birt Rubin (la Otel Splendid), Lt.-Col. Langa: 3 lei dejunul, 3.50 masa.

*

Iată și tariful pentru trăsuri, fixat de prefectura de poliție:

In timpul serbărilor jubilare de la 25—30 Septembrie inclusiv: Trăsuri cu doi cai maximum 40 lei pe zi (8 dim. până la 12 noaptea) ora 4 lei. Trăsuri cu un cal categoria I, 20 lei pe zi, ora 2 lei. Trăsuri cu un cal categoria II, 15 lei pe zi, ora 1 leu 50 bani.

Pentru informațiuni și reclamațiuni a se adresa la Prefectura Poliției în ori ce oră precum și tuturor agenților de poliție ce stau la dispoziția publicului.

*

Cu acceleratul de azi dimineață au sosit în localitate, d-nii Gheorghe Patari, Andrei Ghidin și Dr. Corneanu toți din Caransebeș.

Tot azi a sosit în localitate d. Petru Misir.

*

D. Friedwaer, profesor la Francfurt pe Main va fi găzduit la d. Sinigaglia

*

Societatea unirea evreilor pămînteni a numit o delegațiune, care să ceară o audiență suveranului.

Această comisuine se compue din d-nii dr. Burștin, B. Iuster, dr. Boghen, dr. Steuerman, Leon Brill, M. Schächter, Iosif Rosenthal și Willy Goldenberg.

Pe coroana ce va fi depusă în numele acestei societăți pe monumentul lui Cogălniceanu, va figura inscripțiunea ur-următoare:

„Lui Mihail Cogălniceanu, unirea evreilor pămînteni, recunoscătoare".

*

Misiunea rusă, sosește azi, cu trenul de 5 seara.

Misiunea se compune din Contele Kanukris, guvernatarul Basarabiei, Prefectul Lezu și de consilierii imperiali de Kotz și Kocerva.

*

Ziarul Leipziger ilustrirte Zeitung, va scoate un număr special cu serbările din Iași.

D. Gusti, profesor universitar din Iași, e însărcinat cu redactarea dărei de seamă

*

D. Magder, președintele asociației corpului didactic israelit, a fost invitat la serbările jubilare.

*

D. Arion a consimțit azi ca școalele să-și întrerupă cursurile de la 26—29 Septembrie inclusiv.

❑ Directorul poliției și siguranței din ministerul de interne, d. I Panaitescu, s'a prezentat ieri Regelui, căruia i a comunicat măsurile de pază ce le a luat la Iași.

Domnul Panaitescu, a fost reținut la dejun de Rege.

❑ Un oficiu telegrafic a fost instalat ieri la palatul comandamentului.

❑ M. S. Regina va vizita Luni spitalul de copii *Caritatea*.

Tot Luni A. S. Principesa Maria va vizita școala de fetișătorie din str. Eternității.

❑ Mîine seară are loc la Bragadiru un banchet, dat de absolvenții liceului național, promoția 1898—1899.

❑ Automobilul d-lui Henri Suțu, deputat, a călcat pe un fiu al d-lui Isidor Iuster, rănindu-l.

Intrebăm pe prefectul poliției dacă tot nu crede încă necesar să reglementeze mersul automobilelor?

❑ Iată ordinea reprezentațiilor excelentei trupe de operetă *Grigoriu* care-și dă reprezentațiile sale la Teatrul Național din Iași în mijlocul celui mai desăvîrșit entuziasm și strălucit succes:

Duminică 25 Septembrie: *Dragoste de țigan* biletele No. 6.

Luni 26 Septembrie; *Suzana* biletele No 7.

Joi 29 Septembrie: *Pandurul* biletele No. 8.

Vineri 30 Septembrie: *Sirena* biletele No. 9.

Sîmbătă 1 Octombrie: *O noapte în Veneția* biletele No. 10. Celelalte spectacole se vor anunța la timp.

Biletele și orice informațiuni la agenția Teatrală „Thalia" (Maximovici). Rețineri nu se fac.

*

Reprezentațiile trupei de operetă Grigoriu vor începe de acum înainte la ora 9 fără un sfert. Publicul, pentru serviciul căruia se face aceasta, ie rugat să ieie cunoștință.

❑ Toți membrii partidului liberal din Iași, vor face un pelerinaj la mormîntul lui Cogălniceanu, în ziua desvelirei monumentului.

❑ Societățile studențești din Iași, profitînd de sosirea delegațiilor studențești din Bucovina au luat inițiativa de a organiza un pelerinaj național la statuia lui Grigore Ghica.

La acest pelerinaj care va avea loc, probabil, Joi, 29 Septembrie, vor fi invitate toate societățile din localitate precum și comitetul Ligei Culturale din București.

Se va interveni, de asemeni, pe lîngă d. Petru Grădișteanu ca să iee cuvîntul la acea pioasă solemnitate.

Studenții eșani ca și cei bucovineni, vor depune cîte o coroană la statuia Voevodului care a plătit cu capul său, protestarea în contra rîpirei Bucovinei.

❑ Comitetul statuei lui M. Cogălniceanu, a invitat pe primarii tuturor capitalelor de județe din țară să asiste împreună cu consiliile comunale la desvelirea statuei lui M. Cogălniceanu.

❑ **Judiciara.** —Avocatul Al. P. Stoica, a fost achitat ieri de Curte, de pedeapsa de 5 zile suspendare ce i fusese aplicată de consiliul de disciplină.

— Comerciantul B. Margulis, din Roman, a fost condemnat la 2 luni închisoare, pentru faliment.

— Comerciantul Șulem Rosental din Iași a fost condemnat la 30 lei amendă pentru bancrută simplă.

Șeful posturului de jandarmi din Pogona, Vasile Andreescu, dat judecății pentru abuz de putere, a fost condemnat în lipsă, la o lună închisoare.

— Tribunalul s. II a confirmat mandatele de arestare ale numiților N. Donici Ion Orlof și Gh., a Mihăesei, deținuți pentru furt.

Intreprindere de **soiree** *și* **banchete** *cu prețuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iași Str. de Sus 189.*

Se dă și **servisuri** *cu imprumut.*

Ultima oră

Bucureşti 24 Septembrie

Războiul Italo — Turc

CONCENTRĂRI

Constantinopol.—16 clase de redifi au fost chemate la Rodhosto în vilaetul Adrianopole, așteptînd ordin de plecare pentru o distanță necunoscută. Miliția din acelaș vilaet va fi concentrată. 20 clase vor fi chemate la Argyrocastro, 6 clase la Durazo,

LUPTELE PE MARE

Italienii scufundă un vas turcesc

Roma.—Agenția Stefani află din Massanab, cu data de 5 Octombrie, că forturile din Hodeida și o canonieră turcă au tras mai multe focuri de tun contra vasului italian Aretusu, care, ripostînd, a scufundat canoniera turcă.

Italienii cufundă o barcă italiană

Londra.—Agenția Reuter află din Hodeida, că 2 vase italiene au tras în ziua de 2 Octombrie 21 obuzuri asupra orașului, și au cufundat barca vaporului englez Guilbhall.

Ocuparea Tripolisului

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis, că în urma debarcărei soldaților italieni în fortul Sultanich, arabii din Imprajurimi s'au supus implorînd încetarea bombardărei. Consulul german a rugat pe amiralul italian să ia asupra sa liniștea ordinei publice. Orașul Tripolis a fost ocupat militărește.

IN URMA BUMBARDĂREI TRIPOLISULUI

Berlin. — Agentul Wolf, află din Dehibal, că obuzele italiene au făcut în Tripolis puține stricăciuni. Casa dragomanului german a fost sfărmată. Șase soldați și șase israeliți au fost uciși.

Lupta la Cergten

Peking.—„Agenția Reuter" află din Ceng, că numărul total al ucișilor în luptele de la Cergten, este evaluat la 10000.

Principesele României la Constantinopol

Constantinopol.—Se afirmă, că micele Principese Maria și Ileana a României vor vizita în curînd pe Sultan.

Scrisori de acreditare

Constantinopol.—D. Mișu, ministrul României la Constantinopol, va prezinta azi scrisorile de acreditare.

De pe cîmpul de răsboiu

Constantinopol.—Un ziar turcesc afirmă, că Romînia va trimite trupe la frontiera Bulgariei.

BOICOTAREA UNUI VAPOR ROMÂNESC

Constantinopol.—Un vapor romînesc care venea din Odesa, a fost victima boicotului. Vaporul aducea marfă italiană, încărcată la Odesa.

OFENSIVA TURCIEI

Milano. — Ziarele publică știrea, că Turcia a luat ofensiva și că la fortul Hodeida, s'ar fi tras asupra vasului italian Aretuza.

Serbările din Iași și războiul

Budapesta.—Ziarul „Pester Loyd" publică un articol, prin care spune că regele Carol pleacă cu întreaga familie la serbările din Iași.

Aci va fi salutat de o misiune austro-ungară, în fruntea căreia se găsește generalul de Goeningen și de o misiune rusă, în frunte cu guvernatorul Basarabiei.

Faptul că regele Carol a plecat la Iași, pentru 6 zile, e o dovadă că pacea nu va fi tulburată în Balcani.

HOLERA

Rusciuc.—Din cauza pericolului Holerei, s'a impus o carantină de 5 zile.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 7 Octombrie a. c. ora 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării, licitație publică orală, cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice, pentru vînderea a 16 căzi de zinc, trei căzi de lemn și două pompe, scoase din uz de la Baia Comunală.

Garanția 100 lei în numerar sau efecte publice.

No. 20199 21 | 4 Sep. 1911

650 oi tinere, *cu cele necesare pentru stînă, sunt de vînzare și se află pe moșia mea Bubăceni.*

Doritorii a le cumpara, pot să le viziteze, venind prin gara Trușești, unde trebue să se adreseze prin telefon, cel puțin cu 24 ore înainte, pentru a cere trăsura de la administrația moșiei,

N. Enășescu

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— *Str. Ștefan cel Mare No. 40* —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, palloane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri negre pentru redingote, fracuri, smokinguri stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

Magazinul de Mode HELENE

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **ocaziunea serbărilor jubiliare** *cu* **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străintate.*

Se vînd și forme negarnisite și furniturl altimele noutăți pariziene.

Prețuri modeste

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

Mobile HIRSCH

— Case de incredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

Farmacia D. HERZENBERG

IAȘI, se caută **ELEV** *sau* **ELEVĂ** *ofertele să fie însoțite de certificatul de absoloire a cursului Liceal.*

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI
Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE
Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii
„PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome
şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner
FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, intărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.
Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubulite, şi impiedică zbărciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Lotiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întărirei rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.
Costul sticlei 3 lei.

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medicină din Paris [illegible]

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISŬ IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bólelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterafi* şi atotulorĭ bóle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi c terribile lorĭ consecinţe; dobândite cau ereditare recente saŭ inveterate şi rebele (accidentilorĭ gurei şi a gâtului, patrecimiĭ óselorĭ) Nicĭ un altu medicamentu in lume nu poate sedă distinctiunile coronórĕ Pesmeţilĭ Dr Ollivier

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativĭ pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in or ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bólele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniaţa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « Eĭ pot da servicĭ mari humanităţiĭ. »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 40 ANĬ DE SUCCES IN TŬTE ŢERILE

GRILLAGES en détail LE MÈTRE 0f30c

Maison **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Tipografia H. Goldner str. Ion Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Pacurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1408 Luni 26 Septembre 1911

TRĂIASCĂ DINASTIA !

In mijlocul unui entuziasm general, în corul aclamațiilor unanime, îmbrățișat de aplauzele delirante ale întregei populațiuni, Sire, fii binevenit în a doua Capitală, împreună cu Augusta Familie Regală.

Iașul nu este un oraș bogat, Sire, dar are destulă simțire, are destulă conștiență de sine, are destulă lumină, încît să facă din bucuria sa sinceră, cea mai fastuoasă podoabă și s'o așternă în drumul Vostru, evocînd în același timp, din bogatul și mărețul său trecut istoric, toate acele mîndre pagini și amintiri, toate acele măriri pe cari le-a trăit și din înălțimea tuturor acestor să-I spună :

„Fii bine venit, Sire, în cetatea vechilor Voevozi, rămasă încă astă-zi cetatea luminatului entuziasm, cetatea iubirei de neam, cetatea credinței nestrămutate într'un mare viitor, cetatea care—înaintea tuturor — consfințește gloriile și le resplătește după cum se cuvine.

Cu acea putere ce posedă Iașul de a măsura gloriile ; cu acea pătrundere a sa de a judeca meritele și virtuțile, Iașul Vă salută cu nestrămutata convingere că printre figurile mari ale istoriei rămîi mare, ilustre și cel dintîiu Rege al Romîniei ; în mijlocul slăvii în care îmbracă statuile unor eroi, apari tot eroic, așa cum îi vei trece în cartea Națiunii, căreia ai fost chemat să-i hotărești o viață definitivă, chezășuită prin ordinea înlăuntru, prin respect în afară.

„Mai mare de cît opera economică și de cît opera financiară a Maiestății Tale — a zis șeful nostru, d. Take Ionescu—este opera care a constituit însăși menirea cu care ai descălicat de la izvoarele Dunării în Patria noastră în 1866».

Intr'adevăr.

Implântarea ideei monarhice în conștiința poporului romîn este opera de căpitenie a deceniilor de domnie a M, S. Regelui Carol,

Dacă sunt țări în cari oamenii pot să stea încă la gînduri asupra celei mai bune forme de guvern, nu este om cu mintea sănătoasă și cu dragoste adevărată, pentru acest neam care să nu simtă, că pentru noi Monarhia este condiția esențială întru garantarea prezentului și asigurarea viitorului.

Ca să se implanteze ideea monarhică în straturile profunde ale națiunii, cari nu pot cuprinde ideile de cît întrupate în ființe vii, trebuia ca Intemeietorul Dinastiei să fie unul dintre toți, împodobit cu toate virtuțile și ale bărbatului de stat și ale omului.

Soarta, binevoitoare cu noi, ne-a trimis pe alesul între aleși.

Virtuțile Majestății Voastre au înfipt cît mai adînci rădăcinele ideei monarhice în conștiința Țării.

Intăiul Rege al Romîniei, în cel mai larg și mai înalt înțeles al cuvîntului, într'adevăr a creat Monarhia, nu numai în organismul Statului, dar și în mințile și în inimile supușilor.

Iar la strălucirea aceasta neasemănată cu care, în convingerile noastre ale tuturor, apare aureolat cu nestrămutare, Tronul Regal, a contribuit alături de faptele și caracterul Majestății Voastre, Tovarășa cea mai vrednică de admirat, Augustă Regină-Poetă, care a știut grație geniului Ei, să adune încă odată toate gîndurile și toate inimele, împreunîndu-le într'o nemuritoare ghirlandă, care de-apururea va înflori în jurul Tronului.

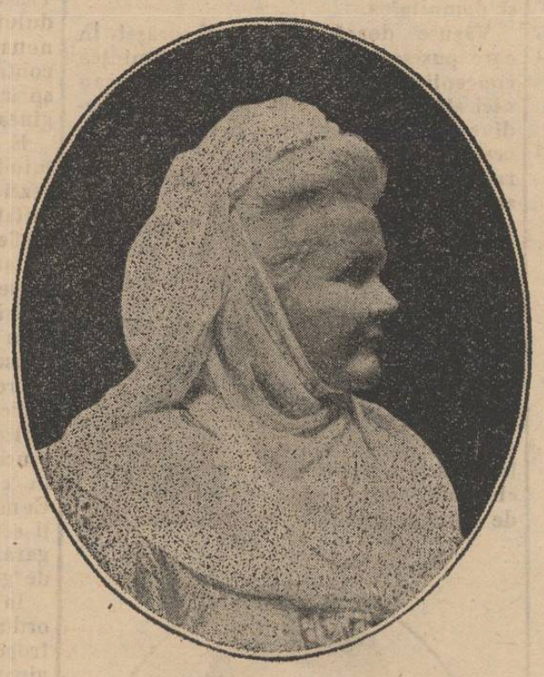

Artistă prin temperament și prin chemare, Carmen Sylva, ne-a dăruit o operă literară monumentală, în care ne întîmpină scînteieri de înaltă cugetare, măiestrie de formă și adîncime de simțiri—iar cea mai mare parte din această operă e închinată vieței romînești trecute ori prezente, după cum toată munca și bunătatea I-au fost închinate, de decenii încoace, numai Țării Romînești, numai binelui obștesc.

Regina Elisabeta, neobosită, a trezit vapaia vie a sentimentelor naționale în sufletul poporului : S'a priceput a aminti poporului cine este, care sunt frumusețile eroicei lui istorii în trecut ; a știut întineri și ridica dragostea pentru obiceiurile pămîntene : atîtea merite către Patria Ei adoptivă cari se măsoară cu luminoasele fapte ale căpitanilor de oști și ale barbaților de stat.

De aceea Iașul, în care, mai bine și mai temeinic de cît ori unde, s'a întrupat de atîtea ori voința întregei țări, Iașul în care a vibrat și vibrează visul atîtor mari momente din istoria Patriei,—Iașul Vă primește cu întregul și sincerul său entuziasm, adresîndu-Vă Majestății Voastre, cum și Intregei Familii Regale cu dragile Lor odrasle, cari Vă însoțesc în această solemnă vizită, urări inimoase și unanime, întîmpinîndu-Vă cu tradiționalul și solemnul :

Bine-ați venit !

„OPINIA"

REGELE TÎNĂR...

Il cunoaștem cu toții numai sub figura severă, gravă și austeră a omului cuminte, preocupat de probleme serioase ; cu toate aceste n'au lipsit în tinerețea Lui manifestări de lirism și cine ar putea să ne dee o mărturie mai sigură, mai sinceră și mai picantă despre aceasta dacă nu însăși Carmen Sylva ? In ale Ei „Memorii", actualmente în curs de publicație, Suverana dezminte legenda că în timpul unei vizite la Curtea de Berlin, alunecînd pe o scară a Palatului, Prințul Carol de Hohenzollern ar fi prins o în brațe.

Altfel și aiurea au avut loc întăile simpatii și promisiuni.

In grădina botanică și în grădina zoologică Prințul și Princesa se vedeau și se întîlneau mai des. Era sub cerul liber, într'o atmosferă instructivă și amuzantă tot odată ; și Prințul Carol păzea pe tînăra Princesă ca nu cum-va s'o zgîrie vr'o.... momiță îndrăzneață cu care îi plăcea să se joace, ascultînd vr'o șoaptă de iubire ori un compliment timid.

Iar — într'o seară, pe cînd princesa se pregătea de concert, princesa mamă i-aduse știrea cea mare :

— Principele de Romînia a fost aci, ca să te ceară în căsătorie.

Viitoarea Regină petrecu o seară de bucurii și frămîntări în acelaș timp, cum e firesc. Prințul a rămas la ea numai o oară și jumătate, plecînd apoi la Paris. Cuvîntul „da" fusese rostit pe neașteptate, căci Elisabeta de Neuwied avusese vreme numai să spună despre Prințul Carol, din cînd în cînd, că e interesant, că e curagios, ori chiar că e... încîntător. Dar pînă la căsătorie mai va ! De aceea a petrecut o noapte neliniștită..

„Am avut o noapte grea și cu toate acestea strîngeam în mînă cruciulița de opal pe care mi-o dăruise și mi se părea așa de albă, de curată și de scumpă, ca o făgăduință de lucruri ideale și bune. Din nenorocire fotografia ce-mi dăruise îl arata posomorît, preocupat și 'mi ziceam : dacă l voiu vedea vr'odată cu o mină așa de acră,—sunt pierdută !" Am fost logodită numai patru săptămîni, dar mereu înfricoșată, fără să încetez a tremura. De-abia înaintea altarului m'am liniștit cu totul și n'am mai tremurat". E drept. Carmen Sylva n'a tremurat nici pe cîmpul războiului, unde a stat alăturea de Suveranul devotat, mîngîind răniții și slăvind în strofe aprinse eroizmul soldaților luptători.

Rodion

Regina Elisabeta și Universitatea din Iași

Iată memorabila cuvîntare rostită de Carmen Sylva în aula Universității iașane, cu ocazia inaugurării Palatului Universitar, în Octombrie 1898:

„Sunt numai un școlar plin de rîvnă de a munci și de dorința de a vedea tinerimea urmînd același spirit și cu aceiași tragere de inimă și jertfe, calea trasă de cei mai bătrîni. Adevărat e, că învățătorii mei sunt cei mai minunați ce-i poate arăta scumpa noastră țară.

Miron Costin, istoricul plin de patriotismul cel mai curat și nemeșteșugit, Dosotei, care cu inima smerită a pus în versuri psalmii lui David, Vasile Alexandri, care cu gura a cîntat rostul melodiilor, ce urechia lui fină auzia. Aceștia m'au condus drept la izvor, la însăși inima poporului, la acest rubin neprețuit.

Gura poporului e cîntecul răpitor al privighitoarei, care aduce la auzul nostru sunetele limpezi ale naturei ce es din freamătul vorbitor al codrilor României și plutesc peste poeni strălucitoare și printre valurile aurite ale cîmpiilor și lanurilor noastre.

Din gura poporului tragi învățătură mare și trainică ca din sînurile nesecate ale tainicei sfinx. Gura poporului e izvorul limpede, care ese din stînca sănătoasă spre a răcori necurmat sufletele setoase.

Gura poporului e înțelepciunea nesfîrșită, iar cîntecul poporului e cea mai înaltă poezie, căci el dă viața și viața-i suferință.

Cîntecul poporului este poezia cea mai sublimă, căci nimeni nu știe cine a făcut-o.

Fie care l'a cîntat pentru întâiași dată și sute de ani, în șir. Cîntecul poporului este cea mai profundă poezie, căci fiecare l'a simțit pentru întâiași dată.

El curge din veselia și din strigătul de durere, din nădejde și din suferință și numai acela se poate numi poet, care a dat de aceste simțiri.

Am avut în parte rara fericire, de a auzi cîntecul Romîniei, cînd era încă ascuns în necunoscut.

El m'a făcut de am pătruns în inima poporului meu, parc'ași fi din el născută.

Da! Dintr'nsa din nou m'am născut! căci ce sunt, la ce școală am învățat? Lumea basmelor romînești, m'a înconjurat cu tot farmecul și versul romînesc a cîntat în inima mea.

Ferice sunt, că mi s'a dat să învăț aci, și că tot mai învăț, pînă cînd suflet în mine va fi.

Se zice, că maeștrii cei mari ai primei arte creștine, au zugrăvit în genunchi și în rugă fierbinte; și eu în genunchi tot înaintea cîntecului, ca dinaintea celui ce Dumnezeu a dat mai curat copiilor săi, ca dinaintea acelui cuvînt din evanghelie, care luminează întunericul și care îl duce spre acele înălțimi strălucitoare pe care duhul simplu al omului nu și-l poate altfel înch pui, de cît într'o psalmodie eternă înaintea feței lui Dumnezeu".

INCEPUTURILE UNIVERSITĂȚII IAȘANE 1851 1879

Dintr'un studiu al d-lui A. D. Xenopol

Un curs superior de învățături exista în Iași încă d'inaintea întemeierei marelui așezămînt cultural al Universității, a căreia aniversare de jumătate de veac o serbăm acuma. Cursuri mai înalte de studii fuseseră inaugurate odată cu întocmirea celei d'întâi școale românești ceva mai răsărită decît școalele vechi de preoție. E e întovărășiseră apoi deschiderea școalelor secundare, în așa numita „Academie Mihăileană" și fuseseră reorganizate și împărțite chiar în facultăți, prin așezămîntul școlar din 1851 al Domnitorului Moldovei Grigore Ghica. Intruparea unirei învățăturilor superioare într'un tot și un local deosebit care să le țărmurească și în spațiu, de școalele inferioare către care fuseseră alipite până atunci, se făcu abia în 1860, sub domnia fericitului întru pomenire Domnitorului României, Alexandru Ioan I Cuza, prin înființarea Universității din Iași.

Inaugurarea acestui mare așezămînt cultural în localul cumpărat anume spre acest scop, casele Principelui Moruzi, se făcu în ziua de 26 Oct. 1860. La înființarea acestei Universități au contribuit, nu se știe cine mai mult, două suflete mari ale neamului românesc: Domnitorul României Alexandru Ioan I Cuza și ministrul său din acel timp, Mihail Kogălniceanu.

In raportul său către Domn, prin care Kogălniceanu cere înființarea Universității, după ce schițează desvoltarea învățămîntului superior în Moldova de la 1835 până la 1860, Ministrul arată cum „guvernul I. V. are astăzi putința de a răspunde la dorințele națiunei, punînd cea de pe urmă piatră la înaltul edificiu intelectual proiectat de legislatorul din 1851, adică decretînd definitiva și complecta organizare a Universității noastre."

Ceremonia deschiderei Universității a fost din cele mai înnălțătoare. La ea a luat parte Domnitorul, înconjurat de toți Miniștrii săi și de toți înalții dregători ai statului, și de un public numeros venit din toate părțile orașului și din județele Moldovei. Simțise poporul, atît prin instinct cît și prin convingere, că prin deschiderea acestei înalte școale, se îndeplinea un mare eveniment în istoria neamului; încordarea puterilor lui spre lumile gîndirei.

Dar ce modeste și restrînse fură începuturile Universității noastre, cu toate că statul nu cruță cheltuielile pentru a o înzestra cu cele trebuitoare. Așa budgetul primului an se urcă la 1,176,800 de lei vechi sau aproape 400 mii de lei noi, profesorii fiind plătiți cu 2000 de lei vechi, adică aproape 700 de lei noi, aceasta cu 50 de ani în urmă.

Profesorii erau cîțiva Transilvăneni învățați, în frunte cu marele bărbat care întrupase revoluția Romînilor din ardeal în contra Ungurilor în anul 1848, Simion Bărnuțiu. Ceilalți erau Petru Suciu, Stefan Emilian, Stefan Micle și Ioan Pop, iar dintre Moldoveni erau Gh. Mîrzescu, Octaviu Teodori, Iacob Lupașcu, Ion Strat Vasile Alexandrescu (Ureche) și Ion Călinescu. Din aceștia erau 6 la Drept, 2 la Litere și 4 la Științi. Simion Bărnuțiu predind pe lîngă cursurile juridice, metafisica și estetica la Facultatea de Litere.

La Facultatea de Teologie fură numiți ca profesori: Episcopii Filaret Scriban și Vladimir Suhopan și părinții Nikifor Iliescu și Melhisedec. Numărul studenților la toate trei facultățile; cea de Drept, cea de Filosofie (împărțită în două secții, cea de Litere și cea de Științ) și cea de Teologie, era de 94 din care 64 la Drept, 16 la Filosofie și anume 12 la Științi și 2 la Litere și 14 la Teologie. Din acest număr erau 90 de studenți Romîni, 2 Aromîni, un Catolic și un Evreu.

Fiecare an însă vedea sporindu-se puterile corpului didactic, pe cînd numărul studenților în loc să crească, da înapoi, așa că între anii 1860—69, el se clatină între 47 și 80, cu toate că în anul 1867 se institue 25 de burse, din care 3 la Drept, 14 la Litere și 8 la Științi. De-abia în 1869 numărul studenților se urcă iarăși la ceea ce era la început, adică la 94, urmînd de acolo înainte un mers suitor. Cauza acestei restrîngeri a poporației studențești a Universității din Iași, stătea în lipsa desăvîrșită de condiții pentru primirea în funcții, așa că nu numai absolvenții liceelor și al gimnaziilor, dar până și acei ce aveau numai clasele primare, puteau intra în slujbe, de îndată ce aveau proteguitori. In asemenea împrejurări, era firesc lucru ca studiile mai înalte care conduceau tot la slujbe, să fie puțin cercetate. Dar și elementele corpului învățătoresc erau în destul de mare și greu de recrutat, în cît mersul Universității era îngreuiat de aceste două motive. Catedrele scoase la concurs nu găseau candidați și era de nevoie a se umplea locurile tot cu suplinitori puțin calificați pentru posturile ce li se încredințau.

Altă împrejurare care se opunea la înflorirea Universității era localul ei cel de tot neîncăpător și rău îngrijit. In așa numitul palat, erau îngrămădite pe lîngă Universitate, mai întâiu Biblioteca, care ocupa vre-o 6 odăi, în care cele 30,000 de volume stăteau mai multicsite de cît așezate; apoi școala Artelor Frumoase cu muzeul de pictură și locuința Directorului, aceste din urmă ocupînd 11 camere și anume cele mai frumoase din catul I-iu. Dacă mai scoatem vre o 2 odăi pentru cancelarie și depositul unui început de cabinet de fizică, rămînea pentru ținerea tuturor cursurilor ale celor 3 (sau 4) facultăți, numai vre-o 6—7 odăi din care 2 cu totul întunecoase.

Profesorii nu se puteau împărți așa ca să poată ținea cursurile la oare potrivite. Apoi odăile de clasă, dînd una în alta și fiind despărțite numai cu uși, glasul unui profesor se auzea în camera de alături, ceea ce tulbura explicările. Despre săli pentru laboratorii sau seminarii de lucrări practice, nici nu putea fi vorba.

Din toate acestea se vedea ce șubrede erau condițiile în care se propunea învățămîntul superior în Universitatea din Iași. Dar dacă condițiile materiale erau așa de puțin favorabile unei propășiri a învățămîntului, cele morale nu erau pe o treaptă cu mult superioară. Profesorii deși declarați inamovibili, atît prin așezămîntul lui Grigore Ghica cît și prin legea din 1864, nu se bucurau de acest drept care era mereu și pe întrecutele călcat de Miniștrii ce se perindau la cîrma statului. Profesorii e rau dați afară sau de adreptul, sau erau lăsați în uitare în budget, suprimîndu-li-se leafa. Așa Ministrul Cultelor, Principele Alex. Cantacuzino, scoțînd pe profesorul N. Verdeanu din Directoratul școalei Centrale de Fete, pentru a face loc unei franceze, d-na Gros, doi profesori universitari, Gh. Mîrzescu și Gh. Petrescu și profesorul de Latină de la Academie, Zaharia Columb, protestează contra călcărei inamovibilității, dar sunt ei însuși dați afară de Ministru înfuriat; ei sunt restituiți mai tîrziu.

Pe timpul Ministerului Titu L. Maiorescu ca ministru de Culte, se suprimă prin budgetul „Sancționat de Domnitor" cum spune depeșa către rectorul Universității, 4 catedre de la Universitatea din Iași, prin care suprimări sunt atinși profesorii A. Vizanti, Stefan C. Șendrea, Alexandru I. Ghiorghiu și dr. Ioan Ciurea, cari profesori sunt apoi reîntegrați de urmașul Minister al lui Maiorescu, Alex Orăscu. Insuși Maiorescu cade jertfa Ministrului Gh. Mîrzescu, nu e vorba de astă dată, cu o aparență de la golitate, fiind destituit prin o comisie de judecată, pentru absenți nemotivate.

Și Maiorescu este restituit de ministrul următor P. P. Carp.

De la 1869—70 înainte se observă o sporire în numărul studenților, ridicîndu-se în acel an la 160 din 94 cît era maximul de mai înainte. La această lucrare a contribuit mai întâi dispoziția ca să se primească în funcțiile statului de preferință absolvenții facultăților, pe de alta avîntul spre lumină și în învățătură ce cuprinsese clasa mai culită a poporului romîn. Universitatea din Iași fusese deschisă cu 4 facultăți dacă considerăm cele 2 secții ale facultății Filosofice, Litere și științi, ca două facultăți deosebite, Facultatea de Teologie însă fu dosființată prin legea asupra Instrucției Publice din 1862, care prevedea în locul facultății de Teologie la care nu rămăsese de cît un singur profesor, Vladimir Suhopan. Inființările, fiind în tot deauna însă mai grele de cît desființările, dispozițiile legei din 64 privitoare la organizarea unei facultăți de Medicină în Iași se realizează abia 15 ani după acelea, în 1879.

CARMEN SYLVA

Cînd o vezi împresurată
De a curții pompă rece,
Toți rostindu-i pe un ton
Cîte-o frază măsurată
Ce s'alunecă și trece
Ca să 'nghețe lîngă tron,
Capul tău adînc se-nchină:
E Regină! E Regină!

Cînd citești în reverie
Cugetările-i intime
De pe „Vîrful cel cu dor"
Unde totu-i poezie,
Scăpărînd din înălțime
Suferință și amor,
Inima-ți duios suspină:
E femee, nu-i Regină...

Din purpură cînd descinde,
Și-n catrință romînească
La săraci și la copii
Mîna dornică întinde
Lăcomind ca să-i zîmbească,
Să-i surîză mii și mii,
Este Christ ce ne alină:
E un înger, nu-i Regină...

De-i Regină de departe
Licărind ca o scîntee
Ea dispare fără veste
Și-o admiri abia 'n sbor;
Dar privește-o 'n astă carte
Și mereu o vezi femee,
O femee, care este
Inger scump pentru popor!

B. P. HASDEU.

Sosirea prințului Carol în România

— din cartea d-nei Mite Kremnitz —

Prima impresie pe care Romînia o făcu asupra tînărului prinț, fu cu totul copleșitoare. Noroc că firea-i intimă era circumspectă, iar nu elastică și flexibilă cum o arăta aparența. Totul era altfel decît știuse ori își închipuise, totul avea ceva din farmecul orientului și se deosebea de realitatea obicinuită. Și pe lîngă asta era și luna Mai! Un cer de sud și un soare strălucitor, de-asupra unei țări acoperite de o verdeață superbă și cu populația atît de rară. Cînd prințul debarcă, în ziua de Duminica mare, un aer de sărbătoare plin de promisiuni plutea asupra Dunărei și a Turnului Severin, oraș al cărui nume amintește trecutul roman al acestor locuri.

De pe vapor, prințul se scoborîse pe mal, fără a fi fost recunoscut. Deși debarcaderul era înțesat de curioși, nimeni nu bănuia însemnătatea istorică a momentului; poate nici chiar Ioan Brătianu, trimisul Romîniei, care printr'o fericită întîmplare făcuse de la Basiasch călătoria împreună cu prințul și care făcu aci primele onoruri Domnului său Brătianu și începuse să deștepte în tînărul său Domn entuziasm pentru supușii săi. Frumos și îndemînatic, înzestrat cu grația firească a oamenilor din sud, cu priceperea ascuțită a rasei latine și neasemănata putere de asimilare a slavilor, el știu — în limba franceză, care-i era cu totul familiară — să inițieze cît mai bine pe noul său Domn în noua lui situație.

Și aci norocul deosebit al prințului a fost că firea sa nu era ușor influențabilă, că o rezervă nemărginită îl apăra ca o platoșă. Romînia era divizată în partide politice și dacă în momentul alegerei și sosirei prințului străin, ca și în toate momentele mari, istorice ale vieței ei de stat, patriotizmul romînilor covîrșea ura de partid, de îndată ce primejdia mare trecea, această ură isbucnea din nou.

Și ce era mai firesc decît ca fiecare partid să caute a cîștiga cu totul de partea lui pe tînărul Domn? Cea mai mare șansă o avea Brătianu. Dar nici el n'a reușit.

Niciodată conștiinciosul prinț și rege n'a uitat că trebue să rămîie Domnul imparțial al tuturor supușilor săi, și neclintită, tare ca fierul, a fost în mintea lui maxima superioară a stăpînitorului: dreptate egală pentru toți! Mai tîrziu s'a reproșat adesea prințului că e prea binevoitor față de orice opoziție, chiar și de cea antidinastică.

Cînd sosi, în Mai 1866, în frumoasa lui țară și după o scurtă oprire la Turnu Severin, mergea noaptea, alături cu Brătianu, în trăsură deschisă, spre capitală, întreprinderea sa trebuie să-i fi părut foarte îndrăzneață. Numai vederea tîrgușorului Turnu-Severin îi va fi arătat că înainte de toate trebue să lase de o parte concepția pur prusiană a lucrurilor, după care există *numai o normă*. Vederea sa era destul de clară și ascuțită, pentru a-și da seamă că în alte condiții de viață și omul devine altul. Vroia să înlature tot ce era formă goală și fără importanță și să și păzească numai statornicia, desinteresarea și demnitatea.

Văzuse doară în primul orășel în care pusese piciorul și care desminția concepția apuseană, că deși nu erau nici străzi drepte, nici pavagii, nici ordine în construcții, totuși și în felul acesta cu totul particular și liber, generații trăiseră, muriseră, ba chiar făcuseră și lucruri însemnate. Și ce servicii ar putea aduce niște căi ferate construite pe pămîntul, pe întinderi atît de mari, necultivate încă; ce folos ar aduce o populație mai numeroasă! In timpul acelei călătorii repezi, treceau prin spiritul agitat al prințului visuri de viitor, întemeiate pe exportul și importul neexistente încă. Călătoria pe cîmpii, fără a ține seama de vr'un drum anume; opt cai erau înhămați la trăsura deschisă, doi surugii călări, chiuind, strigînd și pocnind din bice de răsuna văzduhul, îi îndemnau la o

goană din ce în ce mare. Hamurile și hățurile se rupseră de mai multe ori în timpul nopții; fură reparate cu frînghii. Nu se putea fără asemenea accidente. Caii străbăteau pîraiele; și dacă apa intra în trăsură, ea se și scurgea tot așa de bine.

La rîurile mari se întrebuințară poduri plutitoare, cam defectuoase. Poduri fixe aproape nici nu erau. La fiecare 3 ceasuri se schimbau vizitiii și caii la poștă; uneori caii cei noui — o rasă mică, dar viguroasă — trebuiau aduși de la păscut, cînd telegraful, deja răspîndit în toată țara, nu-și făcuse datoria. Dar noțiunea timpului și a distanțelor nu erau încă stabilite. Treceai de la post la post măsurînd distanța după ceasurile trecute, nu după chilometrii străbătuți.

Prima călătorie în țară a prințului dură aproape douăzeci și patru de ore. Ea fu cîte puțin întreruptă în orașele mai mari, unde i se făcu o primire nemărginit de entuziastă. Această călătorie îl făcu să vadă imediat psihologia țării și-i arătă marile ei contraziceri.

Cît de distinși,—crescuți în cultura cea mai înaltă — erau bărbații cari îl întîmpinară în cerdacurile drăguțe'or case de țară ori în pragurile castelelor și cari stăpîneau perfect cu toții mai mult de 3—4 limbi vorbite! Dar nu departe de ele erau bordeie din cari se tîrau afară oameni extrem de simplu îmbrăcați, ale căror chipuri de trăsături frumoase, încadrate de un păr lung, arătau niște ochi negri triști, din cari vorbia o altă viață, o viață străină!

Dar frumusețea, o frumusețe originală și surprinzătoare a formei și culorii, era peste tot locul. In special erau plăcuți și atrăgători acei țărani vioi, cari în costumele lor deschise, brodate în diferite culori, se urcară pe căișori, sprinteni, pentru a se asocia la escorta prințului. Lîngă diligența princiară călăreau și femei ale căror voaluri albe, lungi, le fluturau în jurul capului, cum fîlfîie steagurile în vînt.

In seara de 9 Maiu prințul Carol ajunse la moșia Golăești.

Capul patrioticei familii Golescu, care își avea reședința aci, era unul din cei trei locotenenți, cari au avut conducerea țării în mod provizor, pînă la sosirea prințului.

Aci la 84 chilometri înainte de capitală, prințul Carol trebuia să se odihnească o noapte înainte sa în București.

*

Sosirea lui a proporțiile unei serbări populare. Pe jos, călări, în trăsuri — și în ce trăsuri! — într'o nenumărată mulțime de trăsuri strălucitoare și tot pe atîtea căruțe, îi eșiră înainte cu mii de mii, cînd, escortat de miliție și de sute de țărani îmbrăcați de sărbătoare, se apropia de marginea capitalei.

Toți erau cuprinși de entusiasm, sub cerul acela îndepărtat, sub acea lumină strălucitoare a orientului. Sosea norocul viitorul! Și poporul, cu adîncă pădere a sufletului său și cu încrederea naturilor simple, primea cu ovații cel ales.

Deși pe lunga stradă prin care sosea prințul se înșiraseră cordoane de soldați, entusiazmul poporului le rupse peste tot. Nu era nici o silă, nici o formă, nici o ceremonie; un popor de o frumusețe antică, cumpănit și cu stăpînire de sine, care știa cum să se poarte, se îngrămădea în jurul Stăpînitorului, a cărui tinerețe, frumusețe și nobilă grație ar fi aprins și un popor mai rece. Trăsăturile lui fine aveau pecetea sudului: natura părea a-l fi creat pentru noua i țară. Numai ochii albaștrii, cari contrastau puternic cu părul-i negru și sprîncenile-i întunecate, îi arătau originea germană.

E bine că un fel de demnitate și de mîndrie îl ținu atunci și pururea în rezervă. Nici odată n'a intrat în intimitate cu cineva. Pe cît de îngăduitor și flexibil deveni el în chestiile politice, pe atîta de rezervat și neapropiat rămase în tot ce privea propria-i persoană.

In prima seara, la Golești, prințul subscrie, ca întâiul act al Domniei, un decret de grațiare. Punea la libertate și ridica din nou în demnitățile sale pe mitropolitul Moldovei, care făcuse, cu crucea în mînă, o manifestație de stradă în contra prințului și pentru Rusia. Cum miniștrii săi susțineau decretul, el îl semnă. Dar cînd aceiași bărbați îl rugară să apară în capitală, în uniforma de general romîn, refuză categoric.

In frac negru, împodobit numai cu ordinul casei Hohenzollern, intră în mitropolie, primi bine cuvîntarea religioasă și depuse, în fața reprezentanților națiunei, jurămîntul de a păzi legile României, de a-i apăra drepturile și de a-i păstra neatins teritorul.

Prima impresie pe care i-a făcut-o reședința, nu putea fi minunată. Din spre partea de Nord, pe unde sosise, orașul, care se întinde în depărtare, nu prezintă nici o unitate.

Prin șoseaua cea mare, *corso* al Bucureștilor, ajunse în strada principală, unde pe cît putea vedea prin marea mulțime îngrămădită și amestecată, pe lîngă cîte o clădire măreață se aflau căsuțe originale într'un rînd, dar și bordeie în ruină, iar printre ele locuri virane,—totul fără regulă, dar îmbrăcat cu verdeața atrăgătoare a lunei Maiu. Bucureștiul e orașul salcîmului, care tocmai era înflorit și mirosul lui străbătea prin al florilor cu care supușii săi l-au înăbușit aproape. Simțurile îi erau copleșite de trandafiri de o frumusețe cum numai în sud se găsesc. Dar pavajul îl împedica de-a primi întreaga impresie a momentului: era așa de rău, în cît ar fi dorit mai bine ca să nu fie de loc; erau numai grunzuri.

Toamna și iarna însă i-ar fi părut rău de dorința asta; în pămîntul negru și gras putea să se înece omul.

Caracteristice erau numeroasele biserici la cari nu numai acoperișul, dar chiar și turnul era din toate părțile învelit cu strălucitoare tinichea albăstrie. Totul lumina, scînteia și strălucea în atmosfera aceasta și entuziasmul serbării, care se desfășura în toată libertatea, fără a trece un minut de marginea frumuseței și grației, a tactului și cuviinței, continuă. Prințul fu astfel sărbătorit pînă la mijlocul orașului și apoi, la întoarcere, pînă la așa numitul palat, viitoarea sa reședință.

Prințul descinse în aceleași casă în care locuise prințul Cuza și în care acesta fusese luat prizonier în timpul nopții. Funcționarii curții și servitorii predecesorului său îl așteptau. Casa era fără aspect, împrejurimea neîngrijită,—ferestrele dădeau asupra unui sălaș de țigani, — dar în aceeași casă, deși mărită, locuește încă azi regele României, după 37 de ani. A căpătat prea multă dragoste pentru casa care l'a adăpostit atunci și în zilele fericite de mai tîrziu, pentru a o părăsi. Rămase pe cît posibil, credincios obiceiurilor sale; clădește cu plăcere din nou pe baza celor existente, dar păstrează orice tradiție care merită să trăiască. Firește, nici casa, nici ținuta curții, nici grajdul, nici serviciul, nu corespundeau obiceiurilor lui. Dar asta a fost cea mai mică grije a lui. Nici odată nu i-a păsat de propria i mulțumire și de lucrurile pur exterioare, atîta timp cît a avut să facă ceva mai de seamă.

El totdeauna a fost natural și simplu. El caută importanța lucrurilor în fondul lor, nu în pompă și manifestări exterioare. Prin repulsiunea sa pentru solemnități și formalități, pentru ori-ce mijloc de a face efect, era într'o strînsă legătură de rudenie cu poporul său. Și romînul este fundamental — și aproape fără excepție—om natural, neafectat și aceasta mai ales datorită puternicei lui inteligențe.

Ultime INFORMAȚII

In tot timpul şederii în Iaşi a M. S. Regelui, Suveranul va invita la dejun şi la masă diferite notabilităţi ale oraşului, misiunele străine, pe profesorii universitari din Bucureşti şi din Iaşi.

In astă seară, Duminică, va avea loc, în saloanele comandamentului, primul dineu, la care au fost invitate 60 persoane.

La şampanie va rîdica un tuast primarul Iaşilor, căruia îi va răspunde M. S. Regele.

Iată menu-ul dineului ce va fi servit în astă seară :

Potage à la Reine Caroline
Sterlet froid à la parisienne
Selle de chevreuil à la polonaise
Mousse de foie gras aux truffes
Chapon de Styrie rôti
Salade
Fonds d'artichauts à l'italienne
Parfait au chocolat
Dessert

Membrii comitetului executiv liberal s'au întrunit aseară, sub preşedenţia d-lui Nicu Gane.

Comitetul a hotărît ca toţi membrii clubului liberal, să vie la gară, Mercuri dimineaţă, pentru a primi pe şeful partidului, care soseşte în acea dimineaţă.

Apoi toţi membri clubului să participe la desvălirea statuei lui Kogălniceanu.

D. Ion C. Bacalbaşa, directorul general al teatrelor, a sosit azi în localitate.

Astăzi cu trenul de trei, a sosit în Iaşi delegaţiunea studenţilor din Cernăuţi, împreună cu delegaţia studenţească din Bucureşti şi cea din Iaşi, cu cari s'au întâlnit la Burdujeni.

La oprirea trenului în Ruginoasa, a vorbit studentul Iamandi, glorificînd memoria lui Cuza Vodă.

In gara Iaşi studenţii Bucovineni, în număr de 60, au fost salutaţi, prin discursuri de studenţi Dinescu (Iaşi) şi Suciu (Bucureşti).

Studentul Isăcescu, vice preşedintele, soc. *Junimea*, din Cernăuţi, a salutat serbările jubiliare, protestînd însă, contra neridicării statuei lui Cuza-Vodă şi contra faptului, că procesul Cuza-Socor, a fost sorocit să se judece în zilele serbărilor jubiliare.

Toţi studenţii au mers apoi în oraş.

Ministrul justiţiei şi primul preşedinte al Curţii de Apel, au vizitat astăzi lucrările de construcţii ale palatului de justiţie din Iaşi.

La prînzul de astă-seară de la Palat au fost invitaţi, cei mai mulţi cu soţiile lor: Mitropolitul Moldovei, cei şapte miniştri aflători în Iaşi; domnii N. Gane şi A. A. Badareu, foşti miniştri; primarul Grecianu; ambii prefecţi, generalul de divizie Lambrino; I. T. Burada, primul preşedinte al Curţii de Apel; Vesp. Erbiceanu, primul preşedinte tribunalului; toţi deputaţii şi senatorii Iaşului; misiunile austriacă şi rusă şi rectorul Universităţii.

Monumentul lui Eminescu. — **In ziua de 9 Octombre va avea loc la Galaţi desvelirea monumentului mare lui poet Eminescu, fiind prezidată serbarea de ministrul şcoalelor. După executarea marşului „la arme", cuvinte de Eminescu, muzica de Caudella, un serviciu divin va fi oficiat de P. S. Episcopul Dunării de jos.**

Apoi vor ţinea discursuri, domnii: Corneliu Botez, preşedintele comitetului; profesor; delegatul „Junimii" din Cernăuţi; delegatul revistei „Luceafărul" din Sibiu; delegatul Academiei Romîne, d. Duiliu Zamfirescu, al „Convorbirilor Literare", d. S. Mehedinţi; N. Iorga, Sextil Puşcariu şi ministrul C. Arion.

După prînz, de la orele 4, va avea loc un festival literaro-muzical, iar seara, la 8½, banchet dat în onoarea ministrului şi delegaţilor.

C. F. acordă o reducere de 50%.

Cu acceleratul de dimineaţă, a sosit în localitate, d. general Popovici, secretar general la ministerul de răbboiu.

De la serbările jubiliare se vor abţine următorii domni profesori: P. Poni, A. Xenopol, M. Cantacuzino, C. Stere, dr. Leon, C. Climescu şi P. Bujor.

Au fost numiţi profesori suplinitori la Iaşi:

Seminarul „Veniamin": **d-nii D. Zota G. Vupa, A. Brăescu, I. Economu, I. Andriescu, V. Balamaci, C Mihu Sachelarie, M. Viorescu, Lucian Roiu.**

Şcoala normală: **d-nii Stoenescu Dunăre şi M. Barbu.**

Liceul naţional; **d-nii G. Nica, T. Patriciu, şi C. Sporea.**

Liceul internat - **M. Borcea, I. Băjean, I. Sibi, Bîrsan, C. Sporea, dr. Ionescu C.**

Gimnaziul Alexandru cel Bun: **d. C. Botez.**

Unul dintre jubilarii doctorului Bogdan, a anunţat pe bolnavii de la secţia sa din spitalul sf. Spiridon, că nu se mai fac consultaţii medicale până în ziua de 1 Octombre, adică până ce va trece jubileul. Au fost profeţi cari au oprit mersul Soarelui; profetul nostru jubilar opreşte boalele. Ce zic Epitropii spitalului sf Spiridon?

Ca document, care va învedera odată mai mult mentalitatea de reclamagiu a Rectorului, reproducem cuprinsul actului comemorativ pe care l'a întocmit Rectorul cu ocazia serbărilor:

ROMÂNIA

Sub Domnia Glorioasă
a
Majestăţei Sale Regelui
CAROL I
Preşedinte al Consiliului de Miniştri fiind
Dl. P. P. CARP
Ministru al Instrucţiunei Publice fiind
Dl. C. C. ARION
Rector Dl. Dr. G. BOGDAN
s'a sărbătorit astăzi Semi-Centenarul de existenţă a
UNIVERSITĂŢEI DIN IAŞI
faţă fiind:
Majestăţile Lor
REGELE CAROL I
şi REGINA ELISABETA
împreună cu
Alteţele Lor Principele Moştenitor
FERDINAND
şi Principesa **MARIA**
însoţiţi de Auguştii Lor Fii

In amintirea acestei serbări, care dovedeşte, că de jumatate secol neamul romînesc se bucură de focarul unei culturi Universitare, s'a alcătuit acest hrisov subscris de Capul Ţărei şi de cei din fruntea neamului romînesc de la această serbare.

Iaşi,—Anul 1911, Septembrie 26

Vrea să zică: actul comemorativ nu cuprinde numele de cît a doi miniştri, de şi toţi au luat parte la serbări; nu cuprinde numele nici unui profesor universitar, nici macar numele decanilor facultăţilor—ci numai al rectorului.

Nu se va supăra nimeni de această lipsă de delicateţă, fiind-că ea este opera unui iresponsabil.

Un congediu pînă la 1 Octombrie a fost acordat d-lui D. G. Sofian, preşedintele Curţii de Apel din Iaşi, care se află suferind.

Orchestra ministerului de instrucţio a sosit ieri noaptea în localitate. Personalul orchestrei a fost găzduit la liceul internat.

Evoluţie.—Una din vechile noastre cunoştinţe a venit să asiste la serbarea caracterelor. Nu se putea ca în ziua cînd în jurul lui Bogdan se vor aduna atîtea caractere distinse, să lipsească d. Hamangiu.

Nouă personal ne este cunoscută atitudinea plată ce acest integru magistrat a avut pe vremuri faţă de d. Badareu şi amicii noştri; ne este iarăşi cunoscută celebra sa platitudine faţă de ministrul de justiţie liberal, de pe vremea cînd d sa, în sfere liberale, suplinea pe d. Stere la Universitate.

Astăzi îl vedem sub ultima sa formă: în trăsura primăriei, în tovărăşia unui foarte mărunţel trepăduş din sfera lui... Stroja.

Mintea cea de pe urmă, 'i a venit în sfîrşit Primăriei, care numai fiind-că vine Regele la Iaşi, spală astăzi stradele cu hurfumul de apă. Macar de-ar da Dumnezeu ca mintea asta să le rămînă.

In vederea alegerilor comunale din com. Negreşti, jud. Vaslui, ce urmează a se efectua la 9 Octombrie curent, administratorul plăşei Negreşti, un oare care Emil Ionescu, împreună cu un jandarm, însoţesc prin sate pe preşedintele comisiei interimare, ameninţă pe săteni, ordonîndu-le să voteze pe omul guvernului, căci aşa ie ordinul d-lui Prefect, adăogînd că nu mai merge ca mai înainte.

Se ştie că, sub trecutul regim liberal, lista conservator-democrată în fruntea căreia se aflau d-nii D. Mogoş şi Const Gh. Motăş, s'a ales de şase ori, ast-fel că după toate invalidările a rămas bună aleasă.

Cerem anchetă şi darea în judecată a administratorului abuziv, care uită că propaganda electorală nu întră în atribuţiile lui.

Din partea ministerului instrucţiunei publice vor lua parte la serbările de la Iaşi, d-nii C. Litzica, directorul învăţămîntului secondar şi superior, T. Avr. Aguleleţi, directorul învăţămîntului profesional şi particular, I. Paul directorul învăţămîntului secundar, Gh. Paraschivescu, subdirectorul învăţămîntului primar.

*

In vederea serbărilor ce vor avea loc la Iaşi, ministerul instrucţiunei publice a luat vacanţă pînă Marţi, 27 corent

D. Nicolae Iorga a sosit aseară în localitate.

Azi dimineaţă o delegaţie de studenţi a plecat la Burdujeni, pentru întîmpinarea studenţilor bucovineni.

La întoarcere vor depune o coroană pe monumentul lui Vodă Cuza, la Ruginoasa.

Miniştrii în Iaşi. — Aseară, cu trenul de 6, a sosit în localitate d. Maiorescu, ministru de externe.

D-sa a fost întîmpinat la gară de reprentanţii autorităţilor.

*

Azi dimineaţă au sosit d-nii P. P. Carp, Delavrancea, Neniţescu şi Mişu Cantacuzino.

Miniştrii erau obosiţi şi după cîte-va minute de întreţinere cu persoanele venite, ei au plecat pe la gazdele lor.

*

D. Marghiloman, ministru de interne, a făcut eri vizite fruntaşilor opoziţiei, d-nii Al. A. Badareu, N. Gane, Climescu şi Petru Poni.

*

Aseară d. Marghiloman a luat masa, cu d-nii Dim. Grecianu, Constantin Negruţi şi G. A. Scorţescu. D. Marghiloman a reînoit rugămintea, de a nu se face nici o deosebire în privinţa invitaţiilor la festivităţi.

Ministrul a insistat să se cerceteze, dacă s'a făcut vre o omisiune şi în cazul acesta, să se repare îndată.

Tot aseară, ministrul de interne a vizitat expoziţia viticolă, primit de membrii comitetului societăţii viticole. Ministrul a urmărit cu atenţiune cele expuse.

Apoi ministrul a petrecut o oră la Jockey Club.

Domnul C. Diamandy, ministrul ţării la Sofia, a sosit ieri în Iaşi, unde domiciliază familia sa.

Sfinţirea steagului studenţesc.—Azi dimineaţă a avut loc sfinţirea noului steag al societăţii studenţilor din Iaşi.

La orele 10, studenţii s'au adunat în Piaţa Unirei, unde curînd au sosit şi diferite societăţi, şi cu toţii, în frunte cu noul drapel, au pornit spre Mitropolie.

La catedrală se aflau adunaţi, Mitropolitul Moldovei, d-nii Arion, ministru de culte, Episcopul Dionisie, Meisner, dr. Bogdan, Găvănescul, Iorga, Cuza, Cosmovici, Peretz, Colonel Langa, Archiereul Calist Botoşăneanu, Starefii şi stareţele din eparhia Moldovei, Saghin, rectorul Universităţii din Cernăuţi, Tarnowschi, profesor din, Cernăuţi, Pascal Savin rectorul universităţii.

*

După oficiarea unui serviciu religios, I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, a rostit cuvîntarea următoare:

„Nu cred că s'ar fi putut mai bine inaugura serbările jubiliare, de cît prin sfinţirea steagului centrului studenţesc ieşan, care-i simbolul iubirei de muncă, dragostei de neam, devotament către ţară şi credinţă strămoşească.

Urează în numele bisericei, ca acest steag să fie conducătorul studenţilor pe calea binelui, a înţelepciunei şi a iubirei de neam.

—„Incredinţez—spune I. P. S. S., acest steag d-lui Ministru, reprezentantul suprem al învăţămîntului".

D. *Arion*, mulţumeşte I. P. S. Sale Mitropolitului Moldovei de urările ce le-a făcut studenţimei universităţei ieşene, şi doreşte ca acest steag să fie emblema muncei şi progresului pentru propăşirea neamului. Incredinţez steagul rectorului universităţei".

Rectorul încredinţează steagul d-lui Dinescu, preşedintele societăţei, care mulţumeşte la rîndul d-sale.

Studenţii cu societăţile s'au înapoiat în piaţa Unirei, de unde s'au împrăştiat.

Cu automobilul de la Iaşi la Bucuureşti — *40 lei de persoană — A se adresa la administraţia teatrului Sidoli,*

Noul program al cinematografului Pathé Frères, din sala Teatrului Circ Sidoli, din astă seară Duminică 25 Septembrie, cuprinde între altele:

Tristan şi Isolda, după celebra legendă din evul mediu—după care nemuritorul compozitor Richard Wagner a compus opera sa.

Rolurile sunt interpretate de cei mai distinşi artişti şi acţiunea se desfăşoară în cele mai pitoreşti poziţiuni ale Italiei.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Ultima oră

Bucureşti 25 Septembrie

TURCIA VREA RESBOIU CU BULGARIA ŞI GRECIA

Salonic.—Se afirmă că guvernul turcesc, recunoscînd că flota Turciei se află într'o stare de inferioritate, a renunţat la resboiul cu Italia, consimţind a preda Tripolisul, în schimbul unei despăgubiri băneşti.

In schimb, pentru a-şi susţinea autoritatea morală, Turcia vrea să provoace răsboiu cu Grecia şi Bulgaria.

Sosirea familiilor Regală şi Princiară

Aspectul oraşului.—Decorări şi pavaozări.—Sosirea trenului regal. Primire entuziastă.—Serviciul divin

Nesiguranţa care chiar acum cîteva zile a planat asupra serbărilor jubilare, a făcut că neştiindu-se sigur, dacă ele vor avea loc, pregătirile nu s'au putut face de cît în cea mai mare grabă. Totul în aranjarea oraşului se resimte, deci, atît graba cu care a fost concepută decorarea oraşului, cît şi de banalitate cu care s'a executat.

Dacă n'ar fi fost nevoia de a se ascunde cele două socluri ale statuei lui Cuza-Vodă, toată decorarea s'ar fi mărginit numai la stîlpii care se pun de jumătate de secol la toate părăzile.

In piaţa unirei totul este de o sărăcie care lasă impresia că piaţa cea mai mare a oraşului, este un fel de iarmaroc de moşi, cu care desigur Regele este prea obicinuit, Basinul care s'a făcut în grabă, peste soclul statuei lui Cuza-Vodă, fiind făcut numai spre a acoperi numai acest soclu, lipseşte absolut de inspiraţie artistică. In colţurile basinului s'au pus cîţiva lei de gips, aşa de meschini şi de mici, faţă cu mărimea basinului, în cît parcă ar fi cîinii pe cari ieşenii sunt deprinşi să-i mai vază în piaţa Unirei.

In colo piaţa Unirei este absolut banală, cu stîlpii săi obţişnuiţi goi, avînd aspectul unor lumînări, care de care mai ostenite parcă şi mai banale.

Piaţa Administraţiei financiare a oferit iarăşi un mijloc de decorare, prin soclul cel vechi al statuei lui Cuza-Vodă. Acolo s'a făcut peste acest soclu, un fel de construcţie care nu seamănă a nimic; ar vrea să fie un coş enorm, şi nu reuşeşte să fie de cît o gramadă de verdeaţă fără formă. In tot cazul este prea joasă pentru mărimea clădirilor din jurul ei, şi pentru lărgimea acoperişului ei.

Arcul de triumf făcut la începutul stradei Carol, este singura decoraţie mai reuşită; statua dorobanţului gornist este bine reuşită, şi bine aleasă.

Impreună cu pavilionul expoziţiei Societăţei viticole, această piaţă este singura care oferă o impresie ceva mai puţin banală.

Incolo decorarea stradelor oraşului este absolut ordinară, stîlpi obicinuiţi văruiţi, cu steguleţe pe dînşii. Nici macar steguleţele de pe stîlpi nu sunt aşezate ca lumea; unele mai sus, altele mai jos, lăsînd impresia că parc'ar fi fost date pe mîna unor oameni absolut nepricepuţi,

Iniţiativa particulară n'a adus nici o contribuţie la decorarea oraşului, aceleaşi două steaguri la uşa fiecărei prăvălii, aceiaşi decorare care se resimte de inspiraţia ordinelor poliţieneşti.

Stradele oraşului oferă în adevăr un aspect foarte neobicinuit pentru noi ieşenii. O mişcare cu totul intensă pe strada Lăpuşneanu, figuri de oaspeţi de prin oraşele vecine, ne dau impresia că în adevăr oraşul se pregăteşte pentru o zi mare. In toată această mişcare, o parte foarte mare o ia curiozitatea de a vedea decoraţiunile şi de sigur dorinţa de a fi faţă la primirea Familiei Regale. Cît despre Universitatea şi serbarea ei, nimeni nu se gîndeşte la ea, nimeni nu vorbeşte de ea.

In general, în afară de sosirea Familiei Regale, eveniment întovărăşit şi de respectul ce tot oraşul îi poartă şi de curiozitatea de a'i vedea, serbările actuale nu mişcă de loc pe ieşeni şi nu-i face să iea cu inima parte la o serbare care dacă ar fi fost concepută de un cap, nu de o burtă, ar fi trebuit să adune în jurul Universităţei tot oraşul care ştie să-şi iubească şcoalele sale.

*

Peronul gărei, frumos împodobit este înţesat de lume.

Iată ordinea în care au luat loc, pe peron, şi în sala de recepţie, autorităţile şi publicul:

1) In partea dreaptă a peronului, consiliul comunal şi judeţian.

2) In faţa sălei clasei I doamnele.

3) In faţa sălei de recepţie: a) domnii deputaţii şi senatorii; b) d-nii consuli; c) foştii deputaţi şi senatori, prefecţi şi primari; d) Curtea, Universitatea, Tribunalele, Decanul avocaţilor cu consiliul de disciplină, Avocaţii statului, şeful serviciului silvic, inginerii şefi de servicii la căile ferate; e) Camera de Comerţ; f) Administraţia financiară; g) Reprezentanţii comunităţei israelite.

4) Partea stîngă a peronului va fi ocupată de d-nii generali, ofiţeri superiori şi compania de onoare.

In sala de recepţie: Notabilităţile oraşului cu d-nele lor.

*

Trenul regal a intrat în gară la orele 4.30, condus fiind de d, inspector Burghele.

Urale entuziaste au însoţit întrarea trenului. Din tren s'a coborît M. S. Regele, pe cînd o companie din reg. 13, sub camanda căpitanului Constantinescu dete onorurile, iar muzica intonă Imnul regal.

După aceia se coborî M. S. Regina, urmată de A. S. Principesa Maria, Principii Ferdinand, Carol şi Principessa Elisabetha, nesosind ceilalţi principi anunţaţi.

Primarul presentă Suveranilor tradiţionala pîine şi sare, urînd bună venire.

Regele, însoţit de Principii Ferdinand şi Carol, au trecut în revistă corpul ofeteresc aflat pe peron, în frunte cu domnii general Lambrino şi colonel Stratilescu.

M. Sa văzînd pe colonelul Renescu l'a întrebat de ce nu se află la manevre, primind răspunsul că colonelul se află în rezervă.

In acest timp, mai multe doamne din înalta societate, oferiră jerbe de flori Reginei şi principeselor.

Primarul făcu prezintările autorităţilor, misiunelor streine şi consulilor din localitate, iar doamna Grecianu făcu presintările doamnelor,

M. S. Regele s'a întreţinut foarte mult şi foarte viu cu delegaţii militari din misiunea austriacă şi cu delegaţii misiunei ruse.

Rectorul Universităţii, adresîndu-se Regelui îi zise: „să trăiţi Majestate. In numele profesorilor Universităţii din Iaşi, vă mulţumesc, cu recunoştiinţa, pentru cinstea făcută Iaşului, de a fi venit să prezidaţi serbările semi-centinarului existenţei Universităţii".

Apoi Rectorul presintă pe profesorii streini şi pe profesorii Universităţii din Iaşi.

Domnul Grecianu presintă apoi pe membrii baroului, corpul medical şi pe magistraţi.

Cortegiul regal se formă apoi astfel: prefectul poliţiei, escadronul de escortă, landoul regal avînd înăuntru pe M. M. L. L. Regele şi Regina, iar în faţă pe primar; a doua trăsură familia princiară; apoi miniştrii şi autorităţile.

*

In aclamările entusiaste ale publicului, cortegiul regal străbătu stradele până la Mitropolie, unde s'a oficiat un Te-Deum de I. P. S. Sa Mitropolitul şi întregul cler.

La intrarea în Catedrală, Suveranii au fost întîmpinaţi de Mitropolit, care a prezentat Evanghelia, corul a întonat „Mulţi ani trăiască". M. S. Regele a luat loc în tronul regal, iar restul familiei regale în jurul Tronului.

Te Deumul a fost oficiat de I. P. S. S. înconjurat de cler, iar răspunsurile le-a dat corul.

*

După săvîrşirea serviciului divin, Suveranii şi Principii, salutaţi cu acelaşi mare entuziasm, au plecat. în trăsuri, la reşedinţele lor.

Seara la orele 8 va avea loc retragere cu torţe. Oraşul va fi iluminat

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.
Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE IAŞI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.
Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubuliţe, şi împiedică zbărciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Lotiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întăririi rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.
Costul sticlei 3 lei.

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religiae indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

La 20 Octomvrie 1872, Academia de Medicina din Paris a acordat Biscuiţilor Depurativi ai Dr. Olivier

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24 000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESŬ — ADMISĬ IN SPITALE DE

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, eczemelorĭ sîngelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, reumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenose, lepreĭ, gutei, ulcerilorĭ inveterafĭ* şi atotulorĭ bôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sîngelui.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativĭ pentru sînge

BISCUITS DEPURATIFS DU Dr OLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă anĭ intregĭ în ori-ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativĭ* a Dr Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Ei pot da servicĭ marĭ humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TŌTE TĂRILE

GELLACES la foiţa de orzo.

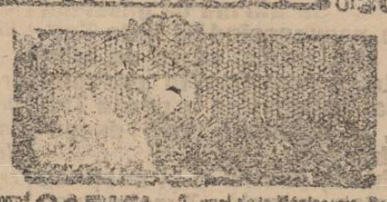

Gaston GAFFIEL, 2, rue de la Sorbonne, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

LONGES ARTIFICIELLES. Les 100 mèt. 3 f.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celorlalte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie, de PARIS,** *cari se potŭ găsi la toţĭ Droghiştii şi Farmaciştii.*

Tipografia H. Goldner, str. Iaş Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1409 Marți 27 Septembre 1911

Intăiul Rege al Romîniei

In Aprilie 1909 țeara romînească fu unanimă în a sărbători un mare eveniment.

Regele Carol I, creatorul Romîniei Moderne, făuritorul Coroanei de Oțel, Cuceritorul Independenței și glorioaselor fapte săvîrșite pe cîmpul de războiu, împlinea vrîsta de 70 de ani.

Fără deosebire de convingeri politice, toți barbații de Stat ai țării rostiră elogii la adresa gloriosului Monarc.

Cu această ocaziune, șeful partidului nostru, d. Take Ionescu ținu la clubul din Capitală o cuvîntare ocazională din care, în numărul de eri, am citat și reprodus un pasagiu. Iată cuvîntarea în întregime.

Contemporani, greu ne dăm seamă de însemnătatea celor cari s'au împlinit. Patru-zeci de ani de Domnie ai primului Rege al Romîniei. Urmași de urmași de ai noștri, trudindu-se să pătrunză sufletul vremilor din trecut, se vor întreba de sigur: ce au trebuit să simtă în 10 Mai 1906, strămoșii cari au avut norocul să fie martori ai unui ast-fel de ceas în viața neamului, și toate vorbele noastre se vor părea vorbe prea sarbede pentru măreția zilei.

Nu avem vreme să înșirăm faptele Majestății Sale în acești 40 de ani; ar fi să socotim toată propășirea și toată slava Romîniei moderne.

Nu avem vreme să spunem multe, nici măcar despre acea parte a muncii Regelui, care privește așezămîntul financiar al țărei. Cine nu știe că buna rînduială financiară a fost una din țintele lui de căpitenie și că, în toate cîte s'au făcut, în toate vremile și în toate împrejurările pentru temeinica așezare a finanțelor Romîniei, partea Majestății Sale este, fără de asemănare, cea care atîrnă mai greu.

Mai mare și de cît opera militară și de cît opera economică, și de cît opera financiară a Majestății Sale, este opera care a constituit însăși menirea cu care a descălicat de la isvoarele Dunărei în Patria noastră, acum 40 de ani.

Intr'o țară cu o istorie așa de cerniță de sfîșierile interne și de ciocnirea deșărtăciunilor, la un popor așa de lesne crezător și așa de excitabil, monarhia, care asigură statornicia țelurilor și continuitatea mijloacelor, era singura temelie pe care se putea clădi cu folos și cu temeiu.

Ca să se implanteze ideea monarhică în masele profunde ale națiunei, cari nu pot cuprinde ideile de cît întrupate în ființe vii, trebuia ca întemeietorul Dinastiei să fie Alesul dintre toți, împodobit cu toate virtuțile și ale barbatului de stat și ale omului.

Soarta binevoitoare cu noi ne-a trimes pe alesul dintre aleși.

Virtuțile Majestății Sale au înfipt cît mai adînci rădăcinile ideei monarhice în conștiința națiunei. Intăiul Rege al Romîniei, în cel mai larg și mai înalt înțeles al cuvîntului, într'adevăr a creat monarhia, nu numai în organismul Statului, dar și în mințile și inimele supușilor...

Toate faptele mari de sub Domnia sa de pînă acum, toate faptele mari din mulți ani de aci înainte, cari nădăjduim cu toții că vor fi dați Majestății Sale, toate, cu vremea, vor putea fi comparate cu alte fapte mari, pe cari istoria ni le păstrează în tainele ei nepătrunse.

Toate, însă, ori cît de mari și ori cînd vor veni, tot pe ideea monarhică se vor bizui, tot pe munca Regelui Carol se vor bizui, tot pe munca Regelui Carol se vor întemeia.

Și ast-fel, acești 40 de ani vor strălui nu numai prin propria lor glorie, dar și prin aceea a vremurilor care au să vie.

Țara întreagă simte cît datorește întăiului ei Rege. De aceea I-a dat și I dă și credință nesovăită și devotament nețărmurit. Celor cari, prin felul dregătoriilor lor, au avut și norocul ca să vadă cu ochii dincolo de zalele în cari nu pot să nu se îmbrace toți conducătorii de State și să cunoască sub aureola Regelui făptura omenească, cu bunătatea ei nesfîrșită, izvor al acelei puteri de iertare, care mai mult de cît ori-ce apropie pe om de divinitate, cu îngăduință pentru greșelile altora, cu atît mai largă cu cît știe să nu a avut și nu poate să aibă nevoie de nici o îngăduință, cu acea simpatie adîncă pentru toate durerile omenești,—acelora să le fie ertat ca, pe lîngă admirația, devotamentul și credința către Rege, să adauge și o adevărată dragoste omenească, acea dragoste care este aceiași și pe treptele tronului, ca și în coliba țăranului, și care, împreună cu împlinirea datoriei, constitue adevărata comoară a vieței.

De aceea nouă tuturor, tuturor colaboratorilor Majestății Sale, de la cei mai de sus pînă la cei din urmă,—căci în munca Lui munca tuturor s'a topit,—să ne fie bucurie convingerea că faima va uita numele noastre ale tuturor, și nu va păstra de cît unul: pe acel al Regelui Carol.

Adevărata iubire de Patrie se măsoară prin jertfă. Jertfa trupească e mare, dar nu cere de cît o clipă. Jertfa sufletească este mai grea, fiindcă se petrece în întreaga noastră viață. Să ne fie ușoară, fiind-că renunțînd la personalitatea noastră, în realitate ne înălțăm.

Să ne simțim nu scăzuți, dar măriți, cînd ne gîndim că despre noi istoria nu va spune de cît un lucru:

Au fost din vremea lui Carol I, au slujit sub Carol. Căci aceasta va rămîne domnilor, cea mai mare dintre cinsti.

Să trăiască M. S. Regele.
Să trăiască M. S. Regina.
Să trăiască A. A. L. L. R. R. Principele și Principesa Romîniei și în treaga Lor Familie.

Suveranul prudent și răbdător

Cînd Regele nostru, a intrat în țară și a luat în mînile Sale, conducerea destinelor acestui popor, n'avea de cît 26 de ani, deci destul de tînăr, prea tînăr pentru sarcina nespus de grea, ce avea să ducă,

In țară—și era natural să fie așa—lupta între partidele politice, era foarte dușmănoasă—iar pretențiunile la Domnie nu dispăruseră cu totul din sufletele multor descendenți de Domni.

Un prinț străin, așa de tînăr și hotărît de a întemeia o dinastie puternică, de a cărei existență să fie legată propria desvoltare și ridicare a Statului nostru, nu părea pentru mulți din țara noastră, ceva temeinic, sau în tot cazul ușor de făcut.

De aceia, dificultăți multe, neajunsuri mari, amărăciuni teribile, a avut de întîmpinat în calea Sa, tînărul Domnitor, cu foarte scurte momente de descuragiare, care pe cît de sguduitoare, pe atît de trecătoare, și care l'au oțelit și mai mult în lupta ce avea de dus, pentru triumful nobilei cauze, în care își pusese întreaga Sa existență.

Dar, dacă numai greutățile din propria țară, ar fi fost singurile de natură a-i întuneca adesea drumul, pe care își îndreptase atît de cutezător și sigur pașii Săi spre izbîndă, și încă ar fi fost de ajuns:

Intreaga Europă, stătea pe un vulcan aprins; fiecare din statele mari—și mici erau în lupte și frămîntări, care țineau într'o atmosferă de permanentă neliniște viața tuturor popoarelor și din apus și din orient.

Austria preocupată de luptele dintre naționalități și mai ales cu ungurii. cari amenințau existența marelui imperiu; Germania și Italia, cu luptele, ce aveau de scop să realizeze—cum s'a și întîmplat apoi—marea unitate a Statelor lor; Franța și Spania, sguduite de mari mișcări republicane; micile State Balcanice, ca Muntenegrul, Serbia, doritoare de a scăpa cît mai repede de amestecul supărăcios al Impeiului Otoman în mersul treburilor lor etc., etc.

Și apoi, crîncenul războiu din Austria și Prusia din 1866; nenorocitul războiu dintre Franța și Germania din 1870—și în cele din urmă marele răsboiu dintre Rusia și Turcia, din 1877; politica de tentațiune a marelui Bismark, din primul an de Domnie 1866—de a încuraja pe Domnitorul nostru, la o mișcare a Romînilor din Transilvania, cu scop numai de a micșora Austria față de Germania, precum și încercările Rusiei de a face Domnitorul nostru să intervadă extinderea Domniei Sale pînă la Balcani, numai pentru a creia dificultăți Turciei—cum și a Turciei de a'și asigura pe lîngă Domnitor, o amiciție puternică, cu asigurări de măriri de teritorii peste cele trei județe ale Basarabiei, iată atîtea și atîtea fapte istorice, necontestate și petrecute una după alta în cele mai turburi momente, de natură a periclita în orice moment domnia unui tînăr prinț într'o țară abia unită—și ea însăși sbuciumată de neînțelegeri și lupte interne foarte grave.

Numai cînd ne reamintim de toate aceste momente atît de decisive pentru viața chiar a unui Stat, ne cum a unui conducător al lui, ne putem da seama cît de fericit trebuie să fie acest conducător astă-zi că a avut prudența si tăria să treacă prin toate dificultățile și să-și întemeeze alături de Dinastia Sa, și opera cea mai neperitoare a înălțărei Statului Seu.

M. S. REGELE ȘI IEȘENII

Din diferitele acte ale M. S. Regelui, prin care și-a arătat solicitutidinea și dragostea sa pentru ieșeni, în cursul domniei de 45 ani, vom aminti aci de două fapte mai importante.

Primul este din timpul rezboiului. Se știe, că în noaptea de 27 spre 28 August 1877 regimentul 13 Dorobanți din Iași a executat cu multă bravură, un atac asupra unui retranșament turcesc, pe care l'a luat și la menținut, cu toate încercările desnădăjduite ale Turcilor de a'l relua.

Cu acest atac victorios al regimentului din Iași, s'a ineeput apoi seria de lupte, cari toate au fost încununate cu succes în războiu și a asigurat independența țărei.

Imparatul Rusiei a exprimat a doua zi—29 August 1877—felicitări Domnitorului Carol, pentru vitejia regimentului 13 din Iași, iar pe principele Lapușin, aghiotantul Țarului, Imparatul l'a însărcinat să meargă în liniile romîne și să transmită regimentului 13 felicitări, ordonînd a se distribui soldaților ce luaseră parte la luptă, 50 de decorații ale ordinului „Sf. Gheorghe".

Domnitorul Carol a decorat steagul regimentului 13 Dorobanți cu crucea ordinului „Steaua Romîniei".

In ziua de 31 Decembrie, după terminarea gloriosului războiu, care a adus independența și regalitatea țărei, Domnitorul Carol a făcut a se săvîrși în sala Tronului ceremonia decorărei steagului acestui regiment. Cu această ocaziune Domnitorul a rostit următoarele cuvinte:

„Regimentul 13 a meritat prin bravura sa cea mai mare distincțiune.

„Steaua Romăniei pe drapelul Vostru va aminti pururea, că dorobanții din Iași au fost cei dintti care au dat piept cu dușmanul.

„La 27 August am avut ocaziunea a admira vitejia voastră, pe care nici odată nu o voiu uita.

„Intoarceți-vă acum în a II-a Capitală a Romîniei, care va fi mîndră de voi.

„Trăiască bravul regiment al 13-lea".

*

Al doilea act este proclamațiunea pe care Domnitorul Carol o adresează cetățenilor ieșeni în ziua de 23 August 1866, cu prilejul primei sale vizite în Iași.

Domnitorul a sosit în Iași; în ziua de 18 August și în discursul său promite strămutarea școalei militare și a Curței de Casație, pe care se știe că Senatul, un an mai tîrziu, la 30 Martie 1867 a respins proectul de lege referitor la această strămutare.

Inainte de a pleca Domnitorul a adresat această proclamațiune:

Cetățeni ieșeni,

„Adînc pătruns de primirea voastră entuziastă, Eu vin a vă reînoi încredințarea că sentimentele voastre cele afectuase au străbătut puternic în inima Mea și nu se va șterge nici odată. — Realizarea promisiunilor ce v'am făcut va fi una din cele mai stăruitoare. Să sperăm că la viitoarea mea călătorie, cînd Eu voi putea sta mai îndelung timp între voi, parte mare din suferințele voastre vor fi ușurate și că cu ajutorul Celui a tot Puternic și cu stăruințe comune, noi vom putea face a reînvia în curînd antica prosperitate a patriei noastre.

Descentralizarea administrativă va satisface a doua Mea Capitală și contopirea intereselor materiale va cimenta marele act al Unirei politice cu generoasele voastre dorinți".

Dată în a doua Mea reședință, Iași, 13 August 1866.

CAROL

OAMENI ȘI LUCRURI

Suveranii și Literatura

Cu cîte-va zile în urmă reporterii ziarelor au anunțat că la solemna recepțiune din sala Teatrului Național, Regele Carol va rosti un discurs academic, pregătit cu osebită atențiune. Cînd vor apărea rîndurile aceste—se va ști poate ceva mai mult despre acea cuvîntare. Ne vom putea da seamă însă de importanța literară a conținutului, după ce va fi rostită și tipărită.

Dar se poate oare vorbi, se vorbește oare unde-va, de o literatură propriu zisă a cuvîntărilor de Suverani? Ori—facem într'adevăr, în această privință, o fericită excepțiune în concertul mondial?

Despre Regina Elisabeta a Romîniei e o banalitate să afirmăm că e o mare scriitoare. Reputațiunea Carmen Sylvei este universală și convingerea noastră este că situația Ei de Regină n'a contribuit la făurirea acestei intinse faime, ci că—din potrivă — ca simplă muritoare, ar fi ajuns, cu uriașul talent ce posedă, la o apreciere și mai bine meritată. Scriitori ca Lew Tolstoi și ca Pierre Loti, l'au adus laude și admirațiune; operile au fost traduse și cetite în aproape toate limbele europene.

Mai puțin explicabilă poate părea unora chestiunea talentului literar al Regelui Carol.

Despre așa ceva s'a vorbit puțin, nu s'a vorbit aproape de loc și cu toate aceste nu încape îndoială că Suveranul Romîniei va fi prenumerat în viitor, nu numai printre cei mai însemnați reprezentanți ai Casei de Hohenzollern, nu numai printre inteligențele cele mai vii și printre caracterele cele mai oțelite, dar și printre puținii Suverani cari au lăsat dovezi de mari aptitudini literare.

Ne vine minte o frază scrisă de mult—la 16 Octombrie 1869—într'un „jurnal" al Princesei Elisabeta de Wied,—în timpul logodnei. O frază improvizată, dar care vădește a netăgăduită putere literară întru rostirea unei gîndiri:

„Iubirea se poate răsplăti numai prin iubire. Vino înaintea poporului Tău cu aceeași dragoste, cu aceeași încredere, cu care ai venit să mă întîmpini pe mine: atunci nu vei face să bată numai o singură inimă pentru tine, ci milioane de simțiri se vor înlănțui în jurul inimei tale. Iar eu mă voiu socoti fericit, căci nu-mi aparții numai mie singur. Un popor întreg are drepturi asupra ta; un popor întreg te admiră cu încredere și cu nădejde,—și va răsplăti în tine iubirea prin iubire".

„Memoriile" Regelui — nepublicate pînă acum de cît în parte—formează nu numai o însemnată operă de istorie și de autobiografie, un izvor nesecat de fapte și întîmplări, dar se disting și printr'un plan și printr'un stil de adevărat scriitor, care știe să dee lucrării toată puterea de suggestiune, știe să dee lucrurilor trăite, toată puterea dee evocare. In chestiuni de „Memorii" publicul discută totdeauna paternitatea literară. S'a zis că d-rul Kremnitz și Mite Kremnitz sunt autorii „Memoriilor", sau colaboratorii lor.

Dar ele aparțin negreșit autorului lor firesc, — Regelui însuși, prin acea notă intimă și documentară în care sunt redate.

Discursurile Suveranului la Academie și la inaugurări de instituțiuni culturale vor rămînea pagini alese de literatură, toate avînd nota lor proprie, toate purtînd pecetea unei personalități și a unei concepțiuni originale.

Inițiativa Regelui de a se întocmi marele dicționar al limbei Romîne dovedește de asemenea că departe de a fi indiferent față de literatură, Suveranul prețuiește însemnătatea ei și a fost printre cei dintăiu cari au vrut să-i asigure o expresiune clasică prin cristalizarea limbei în formele neperitoare la care au înălțat-o marii noștri scriitori.

Rodion

CARMEN SYLVA

„MĂRIOARA"

ACTUL I — SCENA VI

Mărioara a fost dată după Marin. A iubit însă — și iubește încă — pe Tudor, fratele acestuia, iubire împărtășită și menită a avea un deznodămînt tragic. Căci Marin va prinde de veste și o să-și răsbune crîncen, ucizînd pe fratele rival.

Mărioara
(înclinată preste leagănul copilului)

Povestea vîntului
Să n'o asculți. El vine
Ca un moșneag trudit
Care a văzut departe
Prea multe'n drumul lui.
Tu vîntul n'asculta!

(Sosește Tudor, nevăzut de dînsa; se culcă pe vatră cu bărbia sprijinită în mînă și ascultînd pe Mărioara).

Și tu să mori, tu drag
Și dulce copilaș
Ce l'am purtat la sin
Cu atîta bucurie —
Și mulțumită cui
In inim'am pastrat
Durerea-mi ca o taină,
Căci nimănui n'am spus'o,
O, nimănuia,—numai
Copilului meu scump,
Tu singur îmi știi taina...
Ci nu muri, nu, nu!
Ți-am spus cum într'o vreme
Imi fuse Tudor drag,
Dar el nu m'a iubit,
Nici mă lua în samă
Și în pofida lui
Luai pe celălalt.
De-atunci sunt osîndită
Să-l văd mereu aproape.
Marin mă tot întreabă
De nu i ascund vre-un gînd,
Ori vre-un pacat...
Copile
Ca tine îngeraș,
Așa vreau sa rămîn
Nevinovată'n totul,—
Dar trebue să-l văd,
Din suflet nu-l pot smulge.
In inima-mi un cîntec
Mereu îngînă: Tudor
Și-mi flutură pe buze
Un singur nume,—Tudor
In vis ca și'n trezie
Tot el s'arată, Tudor!
Ia-mi, scump odor, ia-mi gîndul,
Ia-mi dorul de pacat—
Și nu-mi muri, lumină,
Speranță, nu-mi muri!
Pe apa din izvor,
Pe ploaia roditoare,
Pe sufletu-mi amar,
Copile drag, te jur!
Nu mă lăsa, nu pot
Trăi fără de tine.

Tudor
(puindu-i mîna pe umăr)

Nu, Mărioară, nu!
Copilul n'o să-ți moară,
Nu s'ar cădea să moară!

Mărioara

Ce? Tudor?

Tudor

Așa dară
Ți-s drag? Tu m'ai iubit!
Mai spune-mi, Mărioară,
S'aud că m'ai iubit!

Mărioara

Nu e pe aici Marin?

Tudor

Dar eu! Eu te-am dorit
Ca pruncul—sinul mamei,
Cum țarina vrea rouă,
Cum cere macul—soare,
Cum groapa cere un mort,
Așa te-am vrut de mult!

Mărioara

Și n'ai spus?

Tudor

Tremuram,
Cînd te-auziam vorbind,
Stam, fără să răsuflu
De pîndă'n urma ta.
Vrui să-ți vorbesc odată—
Și tocma'n sear'aceea
Deschis-ai ferestruia,
Dar—pentru frate-meu!

Mărioara

Atunci, în noapte-aceea !...

Tudor

Ca gropile am tăcut !
Mormintelor predat-am
A soartei noastre taină.
Nu ştii cît te-am iubit,
Ce groaznic m'a durut
Şi cît m'am istovit !
Cum trunchiului de pom
I-e dragă măduva,—
Aşa mi-ai fost de dragă !

(Marin se uită prin ferestrue)

Dar azi tu-mi eşti străină,
De par'că ai veni
De peste mări şi ţări.
Atunci însă părea
Că într'un singur leagăn
Crescusem amîndoi !

Mărioara
(Inchizînd echii pe jumătate)

Incet ! Copilul doarme,
Dar spune înainte !

Tudor

Sunt un izvor ce a stat
Incremenit de ger,
Dar soarele a venit
Şi ţurţuru-l topeşte.
Acum pot iar să spun :
„Mi-eşti dragă, Mărioară !
Cum e drumeţului
Părîul drag în drum,
Cum bine-i pare razei
Să s'oglindescă 'n val !"

(Marin se depărtează)

Mărioara

Incet vorbeşte, Tudor !
Dar spune înainte.

Tudor

Iubirea mea, simţirea
Se cuveneau să tacă,—
Dar tot veghiau în suflet—
Şi acum, trezite-ţi spun :
„O vino, draga mea,
Cu mine 'n codrul mare" !

Mărioara
(sărind în sus)

Şi soţul ? Şi copilul ?

Tudor

Să-i laşi ! Noi amîndoi
Ne-om pierde urma 'n codru

Mărioara

Mai bine ar fi de dinşii,
Dacă muream—

Tudor

Să plec !
Ştii tu ce va să zică
Să plec în ceasul ăsta,
Să pier din faţa ta,
Să nu mai văd în ochi
Pe frate-meu ?

Mărioara

Marin !
Copilul meu ! Sărmane
Şi drag copil !

Tudor

Ci spune-mi,
Tu nu mai ţii la mine ?
Nimic nu mai simţeşti ?

Mărioara

Cu ce ţi-am dat eu voie
Să 'ntrebi ? Privit-am oare
Cînd-va cu dor la tine ?

Tudor

Mai bine mori, de cît
Să fii a mea ?

Mărioara

Dar ei
M'ar blestema !

Tudor

Blestème !

Mărioara

M'ar vrea mai bine moartă !

Tudor

Dar dacă vii cu mine,
Eşti moartă pentru dînşii.
Ca pe copiii săi
O să ne adăpostească
Pădurea 'n sinul ei.

Mărioara

Să-mi spună tot copacul
Cînd vînturile l scutur' :
„Te blastămă bărbatul !"
Şi 'n adieri să-mi spună
Chemările şi plînsul
Copilul părăsit !

Tudor

N'ai grijă, glasul meu
Va răsuna mai tare.

Mărioara

Vai ! Tu vorbeşti la fel
Cu inima-mi !

Tudor

Atîtea
Nopţi lungi fără de somn
Şi zile făr'odihnă

Mărioara

Ajută-mă, o Doamne !

Tudor

De nicăiri o rază
De bucurie !

Mărioara

Mor
Cu voie bună, numai
Să ţi pot da îndărăt,
Norocul, mulţumirea.

Tudor

Ard frigurile, însă
Pe buze arde încă
Mai tare'ndrăgostirea.
Auzi tu cum copacii
Ii zguduie furtuna !
— Mai tare mişcă dorul,
Cînd raza s'oglindeşte
Cu scînteieri în valuri...
Ne ia vederea, — dar
La piept cînd el te strînge,
Eu nu mai văd nimic !
Ne'nnăbuşă vuind
Furtuni înzăpezite,
Dar mai vijelios,
Şi'nnăbuşit e pieptu-mi,
Marin cînd te sărută.
Iar flacăra din vatră
E rece'n faţa celei
Ce pîlpăie în mine.

Mărioara

Taci ! Inima mi-o storci,
Cum storci o pînză udă !

Tudor

De sute ori am vrut
Să mor strivit de cîte
Un pom şi-am aşteptat
In cale-i cînd cădea, —
Că doară m'o zdrobi !

Mărioara

De ce mă ispiteşti ?
Nu vezi ce slabă sunt !

Tudor

Mă duc şi — dus rămîn

Mărioara

Eu nu pot fără de tine

Tudor

Vrei să te văd şi ziua
Şi noaptea, Mărioară ?
Ieai untedelemn şi pae,
Le asvîrli în foc şi zici :
„Nu ardeţi" !

Mărioara

Nu te văd
Şi eu ?

Tudor

Tu ai bărbat
Şi prunc,—eu n'am nimic !

Mărioara

Aibi milă !

Tudor

Tu să ai !
Afară e troianul
Aşa de 'nalt, că paşii
Numai de cît s'ar şterge
Şi n'ar lăsa vre-o urmă !

Mărioara

Sunt mamă !

Tudor

Da, eşti mamă !
Dar pruncul tău, plîngînd,
Necontenit te mustră
Că'n gînd păcătueşti

Mărioara

De ce-am vorbit atît !

Tudor

De ce am tăcut atît !

Mărioara

Tăcînd, eram şi unul
Şi altul fără vină.

Tudor

Vorbind, am ispăşit-o.

Mărioara

Stai binişor ! S'aude
Marin

Tudor

Iar el !

Mărioara

Incet !
Să nu-mi trezeşti copilul, —
De-abia l'am adormit

Tudor

A adormit aşa,
Că nu se mai trezeşte !

Mărioara

Nu, nu i adevărat !

(Se aruncă asupra copilului)

Tudor

Copilu-i mort, îţi spun !

Mărioara

Mort ! Fugi de-aice, Tudor !
Fugi dinainte-mi ! Mort
Pentr'un păcat al meu !
N'auzi ! să fugi din cale mi !
E mort copilul, mort !

Tudor

Şi mie, de acuma,
Să mor îmi vine rîndul !

Mărioara

Fugi, fugi !

Tudor

Te las cu bine
Şi pentru totdeauna !

(Tudor iese ; vîntul geme mai tare ; ramurile pîrîie şi cad ; se întunecă aşa de mult, că numai flacăra din vatră se vede pălpîind şi aruncînd limbi mari în odaie).

Litere-Ştiinţe-Arte

Gherea şi Iaşanii.—Iată-ne lipsiţi de o mare actualitate literară ; prezenţa d-lui Dobrogeanu-Gherea în Iaşi. E drept, că ar fi coincidat, întîmplător, cu actualităţi cu totul de altă natură şi mult mai zgomotoase.

Cu toate aceste iaşanii, şi-ar fi adus aminte că aici, în mijlocul lor şi în împrejurări aproape romantice, scriitorul acesta şi-a început cariera publicistică, într'o vreme cînd nimeni încă nu atacase la noi genul criticei ştiinţifice şi cu o pricepere în materie aşa cum nu arătase încă nimeni pînă la el.

O carieră strălucită de scriitor,—bogată însă şi în peripeţii în afară de arta şi de preocuparea scrisului ; o viaţă de visător, — abundînd însă în epizode de luptă ; o existenţă de roman, din care însă nu lipsesc elementele de proză şi de luptă grea.

De aceea venirea lui Gherea în oraşul de odinioară al „Contemporanului", ar fi însemnat un moment de evocări interesante pentru iaşani.

Ar fi fost, în tot cazul, o plăcere pentru mulţi, după cum a fost o mare neplăcere cetirea rîndurilor prin care criticul atît de energic, atît de activ, atît de oţelit în campanii, atît de predispus altă dată pentru humor şi vervă—se arată copleşit de o „gravă neurastenie".

Uriciosul cuvînt, ce rău sună alăturea de un nume ca al lui Gherea !

...Şi ne apare imaginea unei generaţiuni tefere, răzbită de întîmplări, biruită de oboseli şi—poate—de decepţie.

*

La teatrul *Gymnase*, Pierre Wolf a cetit noua sa piesă—încă fără titlu—artiştilor cari o vor interpreta.

*

La teatrul Sarah Bernhardt din Paris se mai joacă *La Dame de Monsoreau* cu compatriotul nostru de Max în rolul principal.

*

Camille de Saint-Saens şi Eduard Risler vor lua parte la viitoarele serbări ale centenarului lui Liszt, la Heidelberg.

Inainte însă, Eduard Risler va da la 18 Octombrie, un festival compus din operile maestrului ungur.

*

George Sand şi Alfred de Musset vor fi încă odată puşi în senă într'o piesă, în versuri *l'Enfant du Siècle*, de Louis Le Lasseur.

Publicul va vedea evoluînd în jurul „amanţilor din Veneţia" pe Sainte-Beuve Planche, abatele Liszt şi Dejazet. D ra Sergine va juca rolul lui George Saud, şi René Rocher pe al lui Musset.

*

Fragmentul dramatic reprodus în pagina întăia face parte din „Mărioara" dramă în versuri de Carmen Sylva, traducere de Rodion.

Volumul se vinde la librária Socec, Ionescu şi la depozitul Brumer.

*

TRUNA ZILEI

IN ŞCOALA DIPLOMAŢIEI

In Turcia domneşte o mare îngrijorare să nu fie ocupată Creta fără veste...

Ziarele.

Turcia e drept că geme
Precum spun gazetele :
După Creta *ea se teme*
Vine şi... buretele,

Familia Regală în Iaşi

Pe lîngă persoana M. S. Regelui sunt ataşaţi: mareşalul Palatului, d. general Leon Mavrocordato; colonel adjutant Baranga şi maior Costin; d. dr. Mamulea, medicul M. S. Regelui, va sta în Iaşi în tot timpul aflării în Iaşi a M. S.

Domnul colonel Brociner, directorul călătoriilor M. S., a sosit de Sîmbătă în localitate.

Pe lîngă M. S. Regina sunt ataşaţi; doamna Poenariu, damă de onoare şi d. D'all Orso, secretar.

Domnul căpitan Manu este adjutant al A. S. Principelui Ferdinand şi d-ra Mavrody, damă de onoare.

— Eri, la intrarea perechei regale în reşedinţa de la comandament, doamnă general Lambrino şi d-ra, au oferit jerbe de flori Reginei şi Principeselor.

In vestibul se află depus un registru, care a fost acoperit de sute de semnături.

Doamna Drosso a oferit M. S. Regelui doi cozonaci, depuşi pe o tablă de argint.

— Garda la reşedinţa regală a făcut'o, ieri seara, compania 6 din regimentul 13 Ştefan cel Mare, sub comanda d lui căpitan Constantinescu. In gangul palatului a fost aşezat drapelul regimentului 13.

— Poliţia la Palat a fost făcută de comisarul G. Alexandrescu, de ofiţerii poliţieneşti Leonte şi Andrievici şi de agenţi în civil.

*

Dineul de aseară

La ora 7 jum. Familia regală şi Princiară, precum şi invitaţii au luat loc la mese.

Au luat perte I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, d-nii miniştri P. P. Carp. Titus Maiorescu, Delavrancea, Mişu Cantacuzino, Neniţescu şi Arion, apoi d-nii Al. A. Badareu fost ministru, N. Gane fost ministru, D. Greceanu, primarul oraşului, C. Negruţi prefect de judeţ, Căp. Stroja, prefect de poliţie, general Lambrino, T. Burada, prim preşedinte al curţii de Apel, Gh. Lascar, fost primar, C. Climescu, A. D. Xenopol, profesori universitari, Vespasian Erbiceann, prim preşedinte al Tribunalului, Contele Kankrin, guvernatorul Basarabiei, generalul de Goennigen cu Colonelul Demar, toţi deputaţii şi senatorii Iaşului şi ofiţerii ataşaţi pe lîngă misiunile străine.

M. S. Regele avea la stînga pe Mitropolitul Moldovei, iar la dreapta pe guvernatorul Basarabiei,

M. S. Regina şedea între domnii Dim. Grecianu şi de Goennigen.

*

Cel dintăiu tuast, a fost rădicat de către d. Dimitrie Grecianu, primarul oraşului.

Iată cuvîntarea în extensă :

Sire !

„Astă primăvară cînd aţi făcut cinstea Primarului oraşului Unirea, de a-l însărcina cu aducerea felicitărilor M. Voastre şi ale Romîniei, Suveranul şi poporul italian, care îşi sărbătorea centenarul Unirei, M. S. V. Emanuel m'a întîmpinat cu următoarele cuvinte :

„Romînii sunt un popor cuminte şi sunt cîrmuiţi de un rege înţelept, care ni serveşte de pildă şi pentru care am cea mai mare veneraţiune".

Aceste cuvinte, Sire, care mi au înălţat sufletul de romîn, ne arată ca printr'o rază de lumină calea ce am străbătut în aceşti 45 ani, de cînd M. V. ne călăuzeşte cu o destoinicie genială şi cu o perseverenţă neînvinsă, aducîndu-ne de la prinţul Vasal şi de la Principatele sbuciumate, la falnica şi neatîrnata Romînie de astă-zi, cîrmuită de un rege glorios, cel mai respectat şi mai admirat dintre suverani.

Sire,

Aţi înălţat astfel neamul, care v'a încredinţat destinele sale, pentru că aţi ştiut a cerceta în totdeauna care-i sunt năzuinţele şi care-i sunt suferinţele.

Soarta ieşenilor în deosebi v'a preocupat. Acest oraş care pe vremuri era Capitala şi centrul Moldovei, de altădată şi astă zi se afla la hotarul cel mai îndepărtat al Ţărei, nu poate să aibă altă ursită mai înaltă, mai sfîntă şi o mai dreaptă răsplată, de cît de a deveni un focar de cultură patriotică şi chiar izvorul de energie ideală al sufletului romînesc.

Acest înţelles Majestate, ieşenii l'au dat momentului şi aşezămintelor culturaie, cu care aţi înzestrat neîncetat oraşul lor, acest înţeles îl dau şi astăzi sosirei M. V. cînd ştiu că cel mai mic zdruncin este un chin pentru trupul doborît de o muncă de o jumătate de veac al M. V., totuşi au adîncă bucurie de a vă vedea prezidînd serbările jubilare ale Universităţii noastre.

Sire,

Acest oraş care nu regretă nimic din trecutul său măreţ, căci prin jertfa lui a mărit ţara şi a făurit temelia, pe care s'a înălţat o glorioasă dinastia, prin glasul meu, ecoul unui suflet plin de gratitudine, şi de speranţă, vă urează astăzi bună venire şi vă zice, cu cel mai sincer entuziasm :

„Să trăiţi încă ani mulţi şi fericiţi Majestate.

Să trăiască îngerul care păzindu-vă, păzeşte Ţara, M. S. Regina.

Să trăiască Dinastia. Ura !

*

Tuastul Regelui

Iată textul exact şi integral al tuastului rîdicat de M. S. Regele la dineul de aseară, ca răspuns la tuastul primarului :

„Cuvîntarea D-voastră aşa de bine simţită şi măgulitoare pentru Mine, găseşte un răsunet recunoscător în inima Mea.

Suntem fericiţi că am putut veni din nou în scumpa Noastră a doua Capitală, care Ne-a primit şi astă-dată cu braţele deschise.

Adînc mişcat de calda şi strălucita întîmpinare, mulţumim din fundul inimei pentru dragostea ce eşenii Ne-o arată, în toate împrejurările.

Dorim ca Iaşul să fie nu numai un focar al ştiinţii, dar să poată folosi şi de avîntul neaşteptat, pe care ţara l-a luat în cursul unei jumătăţi de veac.

Această dezvoltare însemnată se datoreşte în mare parte Unirei Principatelor, din care a răsărit Regatul.

Vechiul scaun al Moldovei, în privinţa aceasta a făcut jertfe simţitoare şi merită dar cea mai vie recunoştinţă pentru abnegaţia sa, aratată în momente aşa de hotărîtoare pentru viitorul Romîniei.

Nu se va uita cît de mult Iaşul a contribuit la mărirea patriei.

Insufleţit de aceste sentimente, cu urările cele mai calde pentru acest frumos oraş, rîdic paharul Meu în sănătatea iubiţilor Mei eşeni.

*

După masă, M. S. Regele a făcut cerc, întreţinîndu-se cu persoanele prezente, despre toate chestiunile de actualitate şi în special de interesele Iaşului.

Masa a luat sfîrşit la oara 11.

In tot timpul muzica regimentului 13 intonă cele mai frumoase cîntece, din repertorul său bogat.

Ceaiul de la Jochey-Club

Azi la oarele 4 p. m. au avut loc la Jochey-Club, un ceaiu, la care va participa întreaga familie regală.

Au participat la acest ceaiu şi invitaţii următori : Contele Kankrine, guvernatorul Basarabiei, Ştefan Kotchervo, consilier de stat, L. Kotz, director de cancelarie,—generalul de Goenningen, colonel Louis Demar, dr. Aurel Maniu, Miniştrii : Carp, Marghiloman, Maiorescu, Filipescu, Arion, Delavrancea, M. Cantacuzino, Neniţescu.

D-nele : M. Roznovanu şi d-na A. Roznovanu, d-rele de Divonne. Apoi profesorii Svoboda, Waldeyer, Saghin, Cozac, Tarnowski, Stefanelli, Martonne, Jarnik, Hatschek, Vagner, şi toţi membrii Jochey-clubului cu doamnelor lor.

Pelerinajul la mormîntul lui Cogălniceanu

La ora 10 un serviciu religios s'a oficiat la mormîntul lui Cogălniceanu de către Mitropolitul Moldovei, înconjurat de clerul catedralei. Asistă episcopul Dionisie al Buzeului, arhiereii Calist Botoşăneanu, Sofronie Craioveanu şi Evghenie Humulescn, toţi protoereii din eparhia Moldovei.

Mai participă, d-nii Georgel Mîrzescu şi Grigore Iamandi din partea clubului liberal, Mihail Berceanu, Alex. Gussi, din partea clubului liberal din Galaţi, şi un mare număr de studenţi, precum şi d-nii Cosmovici, ajutor de primar, Col. Langa, şi alţii.

După oficiarea serviciului religios, Mitropolitul laudă iniţiativa studenţilor, pentru pelerinajul prin care se slăveşte memoria acelora, cari au luptat pentru propăşirea neamului.

Vorbeşte apoi d. Cosmovici, aseminea laudă iniţiativa studenţilor.

D. *Dinescu* preşedintele centrului studenţesc, aminteşte faptele măreţe şi patriotice ale lui Mihail Cogălniceanu, şi spune că tineritul universitar, vine astă-zi la mormîntul lui să împrumute mir din faptele sale şi pildă de patriotism, ca din ele să facă crezul programului social de mîine.

— „Datoria noastră — zice d. Dinescu — este de a comemora pe toţi acei cari şi-au pus toată munca şi devotamentul pentru îndeplinirea faptelor celor mai măreţe care au făcut să creeze România de astă-zi.

Ţie în veci neuitată memorie, celui ce a fost Mihail Cogălniceanu, şi rugăm familia să primească astă-zi, din partea studenţimei o lacrimă de recunoştinţă.

D. *Isăcescu* Cernăuţi, din partea studenţilor bucovineni, aduce omagiile de recunoştinţă memoriei şi faptelor săvîrşite de Mihail Cogălniceanu.

D. *Vasile Cogălniceanu*, din partea familiei Cogălniceanu, mulţumeşte studenţilor şi persoanelor, pentru prinosul de omagii ce s'au adus memoriei tatălui său.

*

Din partea familiei neuitatului Mihail Cogălniceanu, au asistat d-nii Cogălniceanu, ministrul ţărei la Rusciuc, Vasile Cogălniceanu şi d. Cogălniceanu, şeful de cabinet al ministrului de interne.

*

La ora 12 studenţii s'au întors în Piaţa Unirei.

— Principii au vizitat la orele zece jumătate biserica Trei-Erarhi, unde au fost primiţi de către ministrul instrucţiei; secretarul general al acelui minister; arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei din Iaşi; arhiereul Teodosie Ploeştranu, vicarul Mitropoliei din Bucureşti şi de architectul Lardelli, ajutorul contelui de Noey, însărcinat cu reconstruirea bisericei.

Principii au stat 20 minute, vizitînd biserica şi sala gotică.

La orele 11 au sosit la aceeaşi biserică Regele şi Regina, însoţiţi fiind de colonelul Baranga, de doamna Maria Poenaru şi de d. Dall'Orso, secretarul Suveranei.

Vizitînd biserica M. S., a spus că vrea să vadă cum s'a restaurat catedrala. M. S., a admirat foarte mult sculpturile ce-au fost executate, în reparaţie, la şcoala de Arte şi Meserii din Bucureşti.

In drum spre sala gotică, M. M. L. L., au fost fotografiaţi, aparte şi împreună de d. Greceanu, care a ajuns acum şi fotograf.

Ajungînd pe terasa sălei gotice, M. S. şi-a exprimat dorinţa către ministrul cultelor, ca terenul şi clădirile din fundul curţei bisericei Trei Erarhi să fie expropiate, spre a se lasa vedere liberă în jurul bisericei—ca la Mitropolie.

Adresîndu se apoi arcbitectului Lardelli, M. S. a spus că construirea sălii gotice durează prea de mult şi ar fi de dorit să se isprăvească mai curînd, adăugînd că se cheltuesc anual, din fondul de întreţinere a monumentelor istorice, 230,000 lei —şi totuşi biserica Trei Erarhi nu se află în stare bună—din cauză de negligenţă.

Architectul a explicat, că starea rea în care se află biserica, se datoreşte unor negligenţe, cari nu se vor mai repeta.

— Vizitînd sala gotică, Regele s'a interesat dacă serviciul divin va fi oficiat acolo. S'a răspuns, că menirea sălii este să rămîie muzeu.

In acest timp soseşte Mitropolitul şi colonelul Langa. Regele, adresîndu se d-lui colonel Langa, îi zise: vă cunosc, d-le colonel, sunteţi un om de bine.

Mitropolitul prezintă Regelui pe d. Petru Băiculescu, conservatorul monumentelor bisericeşti, Trei-Erarchi şi sf. Nicolae.

— De la biserica Trei Erarhi Suveranii merseră la biserica Sf. Nicolae Domnesc, unde au foşt întîmpinaţi de: archiereul Evghenie Humulescu, protopopul Ţincoca, revizor eparhial Miculescu din Bucureşti şi preotul Mitescu, parohul bisericei.

M. S. Regele a cerut ministrului Arion ca grilajul sărăcăcios ce împrejmuie biserica, să fie înlocuit cu un grilaj estetic.

Intre observările făcute de Rege, a fost şi aceea că să nu se tot schimbe stilul de construcţie al sălei gotice, ca să nu se întîmple ca la Craiova cu biserica Sf. Dimitrie.

La ieşire Regele a spus Mitropolitului, că merge la Mitropolie, unde va vizita şi palatul mitropolitan, unde a dormit de multe ori în vechiul palat.

— Suveranii au intrat, venind la Mitropolie, în Catedrală şi au sărutat moaştele sf. Paraschiva, după care Mitropolitul a invitat pe Suverani să vadă mai multe obiecte casnice romîne de la Domnul Vasile Lupu şi care se află aduse de la biserica Trei Erarhi, în altarul sf. Mitropolii.

Intre alte obiecte, a fost atrasă atenţia Suveranilor asupra diferitelor pocale de aur, de cari V. Lupu se servea la masă, apoi un potir în care s'a pus sfîntul mir la 1642, în timpul cînd era Mitropolit al Ţării Varlaam.

M. S. Reginei i s'au aratat diferite cusături pe motive religioase şi cari crede a fi fost lucrate de către Doamna Elena, soţia Domnului V. Lupu.

Reîntorcîndu-se în altar, arhiereul Nicodem Munteanu presintă M. S. Regelui o prea frumoasă cruce de aur, care fusese dăruită catedralei de către regretatul Mitropolit Iosef Naniescu.

In biserică Mitropolitul a atras atenţia asupra celor două tablouri oferite de colonelul Langa, reprezentînd pogorîrea de pe sfînta Cruce. Intrebînd Regele pe colonelul Langa de unde are tablourile, colonelul răspunse că le-a cumpărat de la un pictor din Paris.

In timpul vizitărei bisericei, doi studenţi bucovineni invitară pe Suverani să asiste la festivalul studenţesc ce are loc astăzi după prînz la Teatrul Naţional.

Regina a promis să vie, Regele s'a scuzat că este prea ocupat.

Suveranii au vizitat apoi palatul mitropolitan. In foaerul palatului se aflau stareţele şi stareţii monăstirelor şi schitelor din eparhia mitropoliei noastre.

M. S. a recunoscut pe archimanditul Soroceanu, cu care a vorbit, observînd că nu l'a văzut anul acesta la Sinaia.

Starea mănăstirei Varatec a mulţumit Suveranilor pentru clopotul dăruit acelei monăstiri.

Incăperile palatului au fost vizitate de Suverani. Rectorul seminarului din Cernăuţi, care se afla în palat, a aratat Regelui adresa de felicitare a Universităţii din Cernăuţi, către Universitatea din Iaşi.

De la Mitropolie Suveranii au plecat la palatul regal.

Ultime INFORMAŢII

❑ *I. P. S. S. Mitropolitul a invitat pe M. S. Regele să asiste la punerea pietrei fundamentale a clădirii şcoalei de pictură de la Cetăţuia.*

M. S. R. a aceptat.

❑ *Ministrul Industriei a declarat că are gata trei proiecte de legi, pe cari le va depune în Parlament: proiectul pentru totala refacere a legei meseriilor; proiectul industriei şi proiectul pentru asigurarea muncitorilor în caz de moarte, de accidente, de boală.*

❑ *Intr'un cerc de oameni politici, ieri seara, la dineu, M. S. Regele, vorbind despre situaţia din afară, a spus că situaţia se va înăspri şi mai mult la prima-vară.*

❑ **La Tîrgu-Frumos.** — La Tîrgu Frumos, Suveranul şi Familia regală, a fost aşteptată de prefectul judeţului Iaşi, de representanţii autorităţilor şi de un mare număr de săteni.

La oprirea trenului, d. Constantin Negruzzi, a rostit cuvîntarea următoare.

Sire,

Foasta Capitală a Moldovei, şi-a îmbrăcat haina de serbătoare pentru a primi pe al seu Rege, însoţit de întreaga Familie Domnitoare.

La vestea sosirei M. V. în Iaşi, un freamăt a trecut prin inimile vechilor moldoveni.

In numele lor vă urez, Sire, bună venire, aducîndu-vă simţimintele de recunoştinţă pentru deosebita atenţie ce în totdeauna a-ţi dat reşedinţei judeţului nostru.

Să trăiţi, Sire, să trăiască M. S. Regina şi întreaga Dinastie.

Trenul s'a pus în mişcare în urale entuziaste.

❑ La dejunul de astă-zi de la Palat s'a servit:

Potage Stchy frais
Bouchées à la Reine
Poulet aux choux fleurs
Macaronis au gratin
Roastbeef
Salade
Soufflés à la vanille
Fromage
Dessert.

❑ **Dejunul de la Palat.** - La dejunul ce a avut loc la reşedinţa regală au luat parte persoanele următoare.

D. C. C. Arion, ministrul cultelor şi Instrucţiunei publice, Cerusso ministrul Greciei la Bucureşti, Waldner profesor la Berlin, Svoboda, rectorul Universităţii din Viena, prof. De Martone, Iarnick, Hatschek, Sextil Puşcariu, Stefanelli, Cozack, Tarnoschi, P. S. Sa Protopopul D. Dim. din Cernăuţi, prof. Cogler, Agura, Scarpiu, Friedmagner, Rock, profesor D. Hurmuzescu, Riegler, dr. Bogdan, Buţureanu, Em, Puşcaru, P. Bujor, Caragiani, A. C. Cuza, Philippide, Bărbulescu, Negel, Leon, Dr. Javara, P. Răşcanu, Dr. Manicatide, Iulian Teodorescu, Dr. Socor, Mănescu, D. Alexandrescu, Alex. Stroja, Meisner Bogdan.

❑ In strada Săvescu No 13, a încetat din viaţă Elie Maximovici.

❑ Aseară, indivizii Nică Răchiţeanu şi Ilie Barbă, întîmpinînd în stradela Şcoalei, pe femeea Paraschiva Cristea, îi cerură banii ce are asupra ei. Aceasta refuzînd a da punga hoţilor, aceştia au lovit-o în cap, şi lăsind-o leşinată, au dispărut.

❑ D. Ministru Neniţescu, însoţit de d. C. Cerchez, preşedintele Camerei de Comerciu, a vizitat azi, la orele 10, vama din localitate.

D. Cerchez a explicat ministrului greutăţile ce întîmpină comerciul ieşan, prin faptul că vama se află în actualul local, impropriu din toate punctele de vedere.

D. Neniţescu a vizitat apoi, şcoala de sericicultură.

❑ Faimoasa şedinţă de „orientare" are loc la Universitate astăzi, Luni, la orele cinci.

❑ M. S. Regele a fost invitat de secretarul general al ministerului de instrucţie să visiteze şcoala normală „V. Lupu".

M. S a promis că va veni mîine, marţi, la orele patru.

❑ Marţi seara şi Mercuri dimineaţa vor sosi în Iaşi numeroase delegaţii liberale spre a lua parte la desvelirea momumentului lui Cogălniceanu.

Comitetul executiv al partidului liberal din Iaşi se va întruni, din nou, astă-seară, spre a lua ultimele măsuri privitoare la primirea şefului fruntaşilor şi delegaţiunilor.

❑ Iată menu-ul dineului ce va fi servit astăzi seară Luni, la Palat;

Consommé lié aux fridattes
Păstrugă pochée sauce Chambord
Noix de veau glacé, jardinière
Salsifis à la crême
Cotelettes de volailles à l'orientale
Perdreaux rôtis
Salade
Glace aux fraises
Dessert

❑ In astă seară, la orele 8, are loc la otelul Binder banchetul oferit de ministrul instrucţiei profesorilor streini.

❑ La ceaiul ce are loc astă-zi la orele patru jumătate la Jockey-Club, în onoarea familiei regale, se va servi ceai, şocolată, şampanie şi sandwişuri.

Bufetul a fost comandant la Capşa. Cheltuelile, in general, se urcă la 8000 lei.

❑ Azi, la orele 2 jum. a avut loc în apartamentele reginei, o audiţie muzicală, la care s'a produs şi micul Birsan.

❑ Consiliul general al judeţului Iaşi s'a constituit astfel: d. Leonida Gatoski, preşedinte; d-nii N. Corjescu şi C. Cerchez, vice preşedinţi; domnii T. Negruzzi şi Stoici, secretari; în delegaţiune, domnii M. Ivaşcu, căpitan Gherman şi Monariu, supleanţi: Panaitescu, Vasiliu şi Şt. Tempovici.

❑ La orele 4 jum. Regele, Regina şi Principii moştenitori, au vizitat expoziţia viticolă, unde au fost primiţi de către d. dr. Cosmovici, preşedinte şi de membrii comitetului societăţii viticole

Suveranii au urmărit expoziţia cu un viu interes.

❑ O delegaţie a societăţii Uniunea israeliţilor pămînteni, a cerut azi o audienţă Regelui, pentru a-i prezinta un memoiru.

❑ Ministrul justiţiei a fost astăzi la palatul de justiţie şi s'a prezintat magistraţilor Curţii şi Tribunalului.

Uşile, la diferitele secţii, au fost deschise ministrului de primul procuror, care la plecarea ministrului, a vrut să-i sărute mîna.

— Am sărutat mîna şi predecesorului vostru—a zis primul procuror—o voi săruta şi succesorului vostru, daţi-mi voe să nu vă las mai pre jos!

❑ Astăzi dimineaţă individul Alecu Aslan zis Vînătorul, din str. Ţicăul de sus No. 48 a împuşcat în cap, în urma unei certe, pe vecinul seu Ioan Cojocaru.

Vînătorul a fost imediat arestat, iar victima internată la spitalul sft. Spiridon.

❑ In „Ordinea" de la 25 Septembrie, „Scrisoriile din Iaşi" se ocupă de „Preocuparea supremă—In preajma jubileului—Oraşul în carantină? Intre higienă şi comerţ—Teroarea croitoreselor—Iaşul nepregătit.—Tîrg de închiriat—Invitaţii la bal—Capitala în provincie—Furnisorii de altă dată—O cucoană de prefect—Pe cînd Iaşul dansa—Progres şi boierie.

❑ *Tuastul pe care primarul Iaşului l'a rîdicat ieri seara la dineul de la Palat, a avut două părţi: în prima parte era vorba despre părerile Regelui Italiei despre Regele nostru — parte neoriginală a tuastului, în care primarul a fost foarte bine—ca traducere; partea a doua—cea originală — a fost detestabilă, peovocînd mare jenă printre comenseni.*

Domnul Grecianu, detestabil cînd ie original, a spus Regelui, că toată lumea ie bucuroasă să ştie şi să vadă că Suveranul este în plină sănătate, cînd, acum cît-va timp, era bolnav şi gîrbovit.

Nu mai fi original—şerule şer, că ne dogoreşti obrazul de ruşine.

❑ *La Curtea cu juri se va judeca mîine şi poimîne procesul de calomnie pe care d. A. C. Cuza l'a întentat d-lui Em. Socor.*

Din cercuri naţionaliste a transpirat, că d. A. C. Cuza va recuza pe preşedintele Curţii, d. C. Grigoriu, pe motiv că d. Grigoriu a fost atacat de d. Cuza în ale sale trist-celebre „anexe la jidanii 'n presă.

❑ Domnul C. Dissescu, a sosit astă-zi în localitate. D'asemeni a sosit d. Cottescu, directorul general al C. F. R.

❑ *Eri, la sosirea familiei regale, rectorul Universităţii din Iaşi a fost lovit de un nou soi de acces de... reclamă: de la gară la Mitropolie, maniacu a mers în trăsură, cu capul descoperit, şi avînd flori aşternute la picioare.*

Rectorul a rugat apoi pe studenţii în medecină, ca, la serbarea de la teatru, să se urce pe scenă şi să-l rădice în triumf!

❑ Femeea Maria Dimitriu din strada Rosetti No. 28, fiind părăsită de concubinul ei, a voit să se otrăvească, dar în lipsa unei otrave, a băut o litră de oţet.

❑ Intre gafele comise de rector, cea mai ilariantă este acea, că, la deschiderea cursurilor universitare, a invitat, prin cărţi poştale tipărite, pe toţi proserorii Universităţii din Iaşi!

Nu, zeu, ie colosal acest rector!

❑ Tribunalul s. III-a a confirmat astăzi mandatele de arestare ale neguţitorilor faliţi Kahane şi Briess.

Ei au declarat apel la Camera de acuzare.

Astă-seară Luni la CIRCUL SIDOLI

Prinţesa CARTOUCHE

Mare roman criminal ocupînd 3 părţi de cinematograf.
A se vedea subiectul pe pag. IV

❑ D. P. P. Carp, prim ministru, se 'ntoarce Mercuri dimineaţă în Capitală.

❑ Azi la orele 1 a avut loc la otelul Binder, o masă în onoarea misiunelor străine.

Au participat d-nii miniştri Carp, Maiorescu, Marghiloman, Filipescu, Delavrancea, Neniţescu şi Mişu Cantacuzino.

Apoi, contele Kankrin, generalul Goenningen, D. Greceanu, C. Negruzi, Meisner şi ataşaţii pe lîngă misiunile străine.

Nu s'a ridicat nici un tuast.

❑ Astă seară Luni se desfăşoară la Circul Sidoli, romanul criminal „Princesa Cartouche". E un şir de episode din viaţa unei frumoase aventuriere, care formează prima piesă cinematografică cuprinzind trei părţi mari de program.

A patra parte a programului conţine alte subiecte precum: Oraşul Berlin văzut din balon—Lupta crîncenă la coastele Mărei—Ţicnilă la Skating etc.

Se atrage atenţiunea, că „Princesa Cartouche" vă fi reprezentată numai trei seri, adică astă seară Luni, mîine Marţi şi poimîne Mercuri (matineu şi seara).

Cu ocazia venirei în Iaşi a reprezentantului Casei noastre „Pathé Frères" vom da Mercuri 28 Sept. a. c. un mare matineu (la 3 ore ziua) la care toţi vizitatorii vor fi cinematografiaţi şi redaţi apoi pe pînză odată cu cinematografierile înregistrate în timpul serbărilor actuale.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultima oră

Bucureşti 26 Septembrie

Explozia din Capitală

Bucureşti.—Pe cîmpul Teiul Dornei, s'a întîmplat o mare nenorocire.

Locuitorul Lefcu, găsind lîngă casa sa o ghiulea, a vrut s'o deschidă, pentru a scoate pulberea.

Ghiuleaua a făcut explozie şi l'a omorît pe Sefcu şi a rănit grav pe un trecător. Casa s'a prăbuşit.

Criza din Turcia

Constantinopol.—Ministrul de externe numit zilele aceste, a refuzat să accepte portofoliul.

SITUAŢIA ÎN LISABONA

Gibraltar.—Mai multe vase de răsboiu engleze se pregătesc, să pornească spre Lisabona.

*

Lisabona.—Un comunicat oficial spune, că bandele monarchiste au fost puse pe fugă. Sunt numeroşi răniţi.

Contra revoluţie în Portugalia

Lisabona.—Incercările de năvălire a regaliştilor s'au produs lîngă nişte sate neîneemnate de la graniţă, unde s'au întîmplat mici ciocniri.

Guvernul republican are la graniţă forţe militare suficiente spre a restabili ordinea în curînd.

Se caută Vînzători rutinaţi în branşa maşinelor de agricultnră la o firmă serioasă în condiţiuni favorabile, a se adresa „administraţia ziarului sub „Agricultura".

Se caută un bun rîndaş cu referente şi certificate satisfăcătoare. A se adresa la d. Moritz Wachtel Iaşi.

POSTĂVARIA
LA PORT ARTHUR
LAZĂR ROTHENBERG
Intre Cafenelele Bursa şi Englez
— *Str. Ştefan cel Mare No. 40* —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, şevioturi negru şi bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme şcolare şi militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANŢA ŞI ANGLIA
POSTAVURI de AZUGA şi BUHUŞI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai modeste.

D-ra Iulie Demek
COIFEUSE DE DAMES
— Strada Lăpuşneanu 37 —

Aduce la cunoştinţa clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecţionat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd şi maşină de spalat părul şi de uscat, prin electricitate.*

Magazinul de Mode HELENE
— Iaşi Str. Lăpuşneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **ocaziunea serbărilor jubiliare** *cu* **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *şi* **elegante** *de la principalele case de mode din străintate.*

Se vînd şi forme negarnisite şi furniturt altimele noutăţi pariziene.

Preţuri modeste

Magazinul M. DEMEK
— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiinţa onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutăţile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înştiinţează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine şi frumoase, precum şi croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi şi o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Şerban.

650 oi tinere, *cu cele necesare pentru stînă, sunt de vînzare şi se află pe moşia mea Bubăceni.*

Doritorii a le cumpara, pot să le viziteze, venind prin gara Truşeşti, unde trebue să se adreseze prin telefon, cel puţin cu 24 ore înainte, pentru a cere trăsura de la administraţia moşiei,

N. Enăşescu

Mobile HIRSCH
— Case de incredere Iaşi —
FURNISORUL CURŢEI REGALE
DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE

Covoare, Perdele şi tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună şi eftină.

De inchiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie şi tapiţerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 şoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice şi reparaţiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informaţii a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

CIRCUL SIDOLI

Cinematograf Pathé-Frères

Luni 26, Marţi 27 şi Mercuri 28 Sept.

9 ORE SEARA

PRINCESA CARTOUCHE

Extra-ordinar roman criminal în 3 părţi mari de cinemat.

Subiectul: Prinţesa Cartouche, frumoasă aventurieră, onorează cu vizita ei Parisul. In ultimul timp se discută cu aprindere desele spargeri şi furturi ce se comit, iar poliţia îşi dă toate silinţele ca să descopere pe spărgători. Inspectorul de poliţie Giral este cel mai temut adversar al elegantei hoaţe şi întreaga acţiune a tabloului se mărgineşte la o goană aprigă ce poliţistul duce contra eroinei noastre.

In fine, în cele din urmă, el reuşeşte a pune mâna pe ea şi pe complicii săi la o încercare de furt ce frumoasa femee voia să facă în paguba unui renumit giuvaergiu.

In patru mari părţi se rezumă extraordinarele aventuri ale îndrăsneţei femei.

Hoţia genială de 100.000 franci

O contesă rusă O.... ridică de la Banca din Paris însemnata sumă de 100.000 franci. La părăsirea băncei ea este observată de o damă elegant îmbrăcată. Această străină elegantă *Princesa Cartouche*, urmăreşte pe contesă la hotel, cere de la otelier să-i dea două camere vecine cu apartamentul contesei şi imediat îşi pregăteşte terenul pentru a intra în posesia banilor.

In acest scop ea se îmbracă bărbăteşte, îşi pune monoclul în ochi, şi escaladând fereastra intră în apartamentele contesei. Aci ea se întâlneşte cu contesa, care, la vederea străinului, în mod instinctiv, voia să se repeze la sertarul unde avea puşi banii, strigând în acelaş timp ajutor. Până ce ajutorul soseşte, princesa Cartouche devine posesoarea banilor şi dispare.

In momentul următor eleganta hoţoaică şade într'un costum neglijé pe divan şi se miră de furtul comis. Ea se prezintă în persoană la contesă pentru a-i exprima părerea de rău în această ocaziune.

Inspectorul Giral soseşte cu oamenii săi şi prima percheziţie ce face este camera vecină odaei unde s'a comis furtul, locuită de Prinţesa Cartouche. Aci el găseşte o perucă bărbătească şi imediat îşi face convingerea asupra autorului furtului. Văzând fereastra deschisă, el urmează acelaş drum pe care l'a urmat prinţesa cu o oră mai înainte. El intră de o dată în odaea unde cele două femei şedeau de vorbă, spre marea mirare a acestora, îşi scoate pardesiul şi pălăria şi voeşte să ia lămuriri asupra furtului. In acea clipă Prinţesa Cartouche, asvârle haina de pe ea, stinge lumina electrică, ia pălăria şi pardesiul inspectorului şi dispare urcându-se chiar în automobilul acestuia.

Răpirea unei fiice de bancher

Princesa Cartouche făureşte o nouă ocaziune ca să tragă din nou clapă Inspectorului Giral. Ea profită de apropiata căsătorie a fiicei bancherului Hackendorf, spre a-i trimite următorul bilet: *„Stimată Domnişoară. Dacă vroiţi să vă convingeţi de nedemnitatea mirelui Dv., vă rog a mă vizita în cursul acestei zile. Eveline de V“.*

Deghizată în băiat mesager ea predă personal scrisoarea D-şoarei Hackendorf care intrigată de purtarea mirelui său se decide a se duce la întâlnirea fixată... La plecare ea perde biletul prin care este invitată la întâlnire. Abilul mesager a părăsit vila bancherului şi cu o iuţală de fulger îşi schimbă toaleta, ajutat fiind de oamenii săi, ast-fel în cât, peste un moment o vedem travestită intr'o elegantă damă aşteptând pe d-ra Hackendorf la poarta de serviciu a parcului. Aceasta nu întârzie să sosească şi în momentul următor ea este luată pe sus şi suită în automobil.

In acest interval servitoarea a găsit biletul perdut şi îl predă părintelui. Acesta primeşte în acelaş timp o scrisoare cu următorul conţinut: *„Trimeteţi-mi intre orele 3—4 suma de 30.000 l. ca rescumpărare pentru libertatea ficei Dvs. Inspectorul Giral va avea amabilitatea să mi-o aducă. Locatara Vilei Rosa“* El înştiinţează imediat biuroul detectivilor. Giral soseşte imediat la locuinţa bancherului, primeşte banii, însă se aprovizionează cu 2 gente la fel în speranţă că va putea păcăli pe hoţi predând geanta cea goală în loc de cea cu bani.

Bine înarmat şi însoţit de 2 detectivi iscusiţi el se prezintă la locuinţa prinţesei Cartouche. Aici îi predă banii şi profitând de un moment de neatenţie a elegantei hoaţe, îi schimbă portofelul. D-şoara Hackendorf fiind liberă, prinţesa Catouche îşi scoate pălăria şi mantaua şi îmbrăcând-o cu obiectele sale o lasă liberă. In acest interval Giral asvârle oamenilor săi de jos următorul bilet: *„Arestaţi pe femeea cu pălăria neagră şi cu 2 pene albe“*, crezînd că în modul acesta, să pună mâna pe admirabila pungăşoaică.

In momentul când era gata să plece, Prinţesa Catouche intră spre marea surprindere a poliţistului. Ea îi declară că D-şoara Hackendorf a fost arestată de oamenii săi şi condusă la poliţie cu automobilul. In acelaş timp, ca compensaţie, inspectorul o face atentă că a schimbat portofelul lăsându-i ei pe cel fără bani. Giral, fiind părăsit de ajutoarele sale, părăseşte locuinţa prinţesei Cartouche fără a încerca să o aresteze.

Furtul unui tablou în valoare de 300.000 fr.

La o licitaţie publică, princesa Cartouche, travestită ca o damă bătrână vede cum baronul Nierine, cumpără o pictură originală Rembrand şi cum în momentul următor un tânăr elegant insistă pe lângă cumpărător să-i cedeze lui acel tablou oferindu-i un preţ mult mai ridicat.

Ea se apropie de tânărul om şi se oferă a-i procura acel tablou. Ea îl invită la dânsa acasă şi stabilesc suma de 300.000 lei.

Pentru a întra în posesia acestei picturi, Princesa Cartouche se deghisează în pictor şi se posteazâ în apropiere de vila baronului în aşa mod ca să atragă atenţia.

Baronul văzînd pe pictor, se interesează de el şi îl învită chiar la dânsul acasă spre a-i arata bogata sa colecţie. După vizitarea colecţiei baronul tratează pe tânărul pictor cu un pahar de liquer în timp ce acesta îi oferă o delicioasă ţigară, care era preparată cu opium.

Efectul opiumului se arată, baronul nu întârzie de a cădea într'un somn letargic în timp ce pictorul desface repede pictura şi pleacă lăsând pe masă următoarea carte de vizită: *Mulţumirile mele. Princesa Cartouche.* Când baronul este sculat de servitorul său, pictura dispăruse.

Principesa predă pictura tânărului amator, iar acesta îi remite un cek pentru suma de 300.000 lei. In ziua următoare ea recunoaşte că cekul era falş şi văzind că a avut a face cu un dibaci pungaş se hotărăşte a-l face tovarăş şi împreună plănuesc un îndrăzneţ furt la un mare giuvaergiu.

Camera No. 31.

Pentru a da o frumoasă lovitură, ei se hotărăsc a prăda pe unul dintre cei mai mari bijutieri din Paris.

Pentru prepararea furtului, ei se duc la un mare hotel şi aranjează o cameră, camera No. 31. Ajuns aci el studiază partea exactă unde zidul trebue să fie găurit ast-fel în cât gura să răspundă în camera vecină, apoi pleacă spre giuvaergiu. La poartă el remite, fără să fie observat, unei dame următorul bilet: *„peretele stâng 1 × 1.65“.*

Dama se prezintă la portar, cere lista pasagerilor, alege cameră No 32 şi imediat îşi face preparativele necesare pentru găurirea peretelui după măsurile indicate. Hoţul se prezintă la giuvaergiu, alege lucruri de o valoare enormă şi dă ordin să i se trimeată la hotel. Dar Giral a vegheat asupra elegantului cumpărător. El se prezintă la giuvaergiu, îşi declină calitatea şi cere să fie el trimis cu bijuteriile la distinaţie.

La ora destinată Giral, deghizat în giuvaergiu, aduce bijuteriile comandate. Hoţul începe a cerceta cu deamănuntul obiectele. In acel moment servitorul îl anunţă că un domn doreşte să-i vorbească urgent în salonul de conversaţie. Hoţul strânge a lene giuvaericalele şi le depune în caseta de lângă perete în timp ce princesa Cartouche, din camera vecină, sustrage bijuteriile. Inspectorul Giral aude o gălăgie curioasă în peretele vecin. Ca fulgerul îi trece prin minte modul de operaţie al pungaşilor. El ese din cameră şi spionează prin gaura broaştei, apoi părăseşte hotelul ia un automobil se îmbracă cu hainele şoferului şi se postează cu automobilul în apropierea hotelului. In acest interval Princesa Cartouche şi tovarăşul său părăsesc paşnic hotelul; portarul face semn automobilului şi pungaşii se cred în siguranţă.

Aprigul inspector conduce pe hoţi la poliţie şi reuşeşte de data aceasta să pue mâna pe regina pungaşilor şi pe periculosul ei tovarăş.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

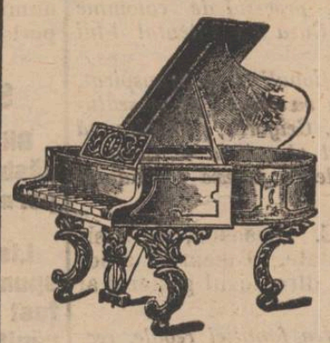

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz“

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparaţie de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG“

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING“.

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalaţiuni de apă şi canal de **prima calitate** pentru sezonul de faţă, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, invităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalaţiuni de apă şi canal la biuroul nostru de instalaţiuni particulare pentru apă şi canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atenţiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalaţiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă şi canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales şi conştiincios şi de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanţiile unor instalaţiuni solide, sigure şi avantajoase,** executate repede şi uniform, adică fără înăduituri vătămătoare la marginea proprietăţei.

DIRECŢIUNEA
Societăţei Union-Baugesellschaft
secţia instalaţiunilor particulare şi de racordări, **str. Păcurari No. 3**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4.80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		8 b/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.
Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămâios de 3 ani	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

APELE MINERALE

SLANIC
(MOLDOVA)

Vindecă sigur: bolile de stomach, intestine, ficat, rinichi, băşica udului, artritism, gută, diatesa urică etc.

Isvorul No. 1 este cea mai higienică, digestivă şi diuretică apă de băut cu vin sau simplă la masă.

Comenzile se fac la exloatator I. Werner farmacist, furnisorul Curţii Regale la Iaşi.

Broşura: Importanţa şi eficacitatea apelor minerale da băut de la Slănicul din Moldova se trimete la cerere gratis.

Tipografia H. Goldner, str. Iaş Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcăuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1410 Mercuri 28 Septembre 1911

Elena Cuza

IAȘII și UNIVERSITATEA

Mai presus de oamenii zilei, mai presus de personalități și de animozități,—să lăsăm să vorbească astă-zi glasul entuziasmului, pe care îl împărtășim în mod firesc, pentru înaltul nostru așezămînt cultural, Universitatea.

Greșelile ori micimile oamenilor pe care, în chip efemer, întîmplările și împrejurările i-aduc în fruntea instituț unii celei mai înalte, nu pot arunca, nici măcar un singur moment, vre-o umbră, nici nu se cuvine să arunce vre-un discredit asupra instituțiunii însăși. Din potrivă. In atari condiț uni suntem încă mai mult datori să ne strîngem rîndurile și să facem z d de apărare în jurul focarului de lumină și să-l apărăm, să-l susținem, să-l rîdicăm precît ne este cu putință, în așteptarea momentului cînd vor veni oamenii într'adevăr chemați și vor corespunde așteptărilor și necesităților.

Scumpă ne este tuturora—scumpă și sacră, această înaltă școală a Românismului. Ne este scump acest templu, pe ale cărui altare atîția din noi am jertfit cu drag și cu folos anii noștri cei mai bogați în speranțe și în vise și în făgăduințe; templul în care atîtea generațiuni au adorat și vor adora divinitatea cea mai vrednică de respectat și de urmat- Știința.

Au fost și vor fi încă lupte în preajma ei, în lăuntrul ei. Epoca barnuțiană, eroică între toate și caracterizată prin excese ori prin unele absurde manifestări, poate fi dată ca exemplu de eră frămîntată, era de tranziție. N'au lipsit nici războirile politice, nici dezlănțuirile de pasiuni, nici încercările de monopolizare. Dar ce are de a face!

Mai presus de toate acestea, recunoaștem unica trăsătură care leagă, întocmai ca un fir de aur, trecutul și viitorul, unind spiritele, împăcînd ostilitățile în numele unui singur și suprem principiu: Cultura.

Și cu cît, dincolo de hotare, evenimentele se precipită; cu cît împrejurările grele ne arată cît de șubredă poată încă să fie existența națională, existența teritorială a popoarelor mici, înaintea eternei ținte de cotropire a Statelor mari,—cu atît ne apare mai imens rolul acestei Alma Mater *în viața națională și culturală a Românilor în general, a României de dincoace de Milcov în deosebi. Rolul acesta este de a întreținea de-apururea din focul sacru al adevăratului naț onalizm izvorit din conștiința de neam, din acea iubire de neam pe care o dă numai cultura serioasă și trainică. Este cultura care inspiră numai sentimente de solidaritate, care impune respectul muncii cu sacrificiul prejudecății.*

In acest înțeles salutăm cu bucurie înaltul așezămînt și pe acei cari, cu adevărat, fac fala lui, aci și pînă peste hotare,—indiferent de numărul anilor ce au trecut de la întemeiarea Universității.

Nouă ori veche, Universitatea ne apare o sent nelă neadormită, veghind- la menținerea prestigiului cultural al foastei Capitale, în care — grație înaltei instituțiuni—pulsează, pururea sîngele și viața unei națiuni întregi. Ea este și va rămînea mîndria noastră și ei se cade să-i adresăm străbuna urare:

— Vivat! Crescat! Floreat!

„OPINIA"

Mihail Kogălniceanu

Mihail Kogălniceanu a fost fără îndoială capul cel mai complex, personalitatea cea mai desăvîrșită, Romînul cel mai mare. Născut și trăitor în timpurile marilor prefaceri, cari ne au dat Romînia modernă, el a jucat pretutindeni și totdeauna rolul de mîna întîia. Născut în Iași la 1817, el a avut marele noroc de a fi trimis pentru studii în străinătate de către Vodă Mihail Sturdza, fapt care nu l'a oprit însă, că atunci cînd Domnitorul Moldovei, devenise piedică pentru înfăptuirea idealurilor naționale, să se declare potrivnicul binefăcătorului său și să lupte împotriva lui.

Alegerea colonelului Alexandru Cuza ca și Unirea Principatelor, sunt în întregime opera lui Kogălniceanu.

El a impins așa de departe dragostea de țară și abnegația personală în cît a renunțat de a candida la tronul Moldovei. In tot timpul cît au stat deschise divanurile *ad-hoc* și cînd se prepara Unirea principetelor, Mihail Kogălniceanu a știut să înlature din desbateri chestia țărănească, atît de scumpă inimei lui, pentru a produce desbinări în divan, desbinări, cari ar fi putut periclita ideea Unirei.

Unirea odată înfăptuită, Alexandru Cuza odată ales la Iași și București, Kogălniceanu a intrat în acțiune.

Marele său ideal, năzuințele toate se îndreptau spre pătura cea mai numeroasă și nevoiașă a țării—Desrobirea țărănimei și împroprietărirea ei în pămîntul pe care-l lucra de veacuri, a fost opera cea mai mare a lui Kogălniniceanu și poate și cea mai desăvîrșită a lui.

Reforma de la 1864, cerută de Franța încă de la 1856, n'a putut fi adusă la îndeplinire din pricina opunerei îndărjite a proprietarilor din ambele Principate. I-au trebuit lui Kogălniceanu și Vodă Cuza opt ani ca s'o aducă la îndeplire și n'au putut o înfăptui de cît cu prețul unei lovituri de stat și cu sacrificiul vieței unuia din cei mari bărbați de Stat ai Munteniei — cu prețul vieței lui Barbu Catargi.

*

Așa cum a rezolvat Mihail Kogălniceanu chestia țărănească, a răspuns unei nevoe adînc simțită în acele vremuri de Principatele Unite. In adevăr, România unită abia se născuse din lovitura de Stat de la 2 Mai 1862 și noul Principat năzuia spre civilizația apuseană. Drumul de făcut era greu și piedica radicală care se opunea la o civilizare desăvîrșită a Principatelor. In adevăr, atît proprietatea pămîntului știrbită de o mulțime de șerbiri, cît și situația țăranului, supus clăcii, țineau țările romîne țintuite în plin veac de mijloc. Agricultura nu putea propăși din pricina nesiguranței proprietății. Una din condițiunile esențiale era deci proclamarea proprietății absolute a solului, liberarea persoanelor și egalizarea lor juridică. Reforma aceasta a înfăptuit-o Kogălniceanu. Legea de la 1864 are două laturi distincte. Pe de-o parte că a venit în ajutorul declarîndu-i proprietari pe bucățile de pămînt pe cariale deținea de la proprietari; pe de altă parte însă, tot în virtutea legei de la 1864, boerii cari nu aveau de cît o proprietate nesigură, au devenit acum proprietari absoluți al pămînturilor lor.

Cu punerea în lucrare a legei de la 1864 s'a realizat la noi sistemul liberal pentru înfăptuirea căruia Franța și celelalte țări ale apusului, au vărsat rîuri întregi de sînge.

*

Odată starea cea nouă realizată în țările romînești, vechea legislație, bizuită pe proprietatea șerbită și pe țăranul iobag, nu mai corespundea cu nevoile cele noui ale țării.

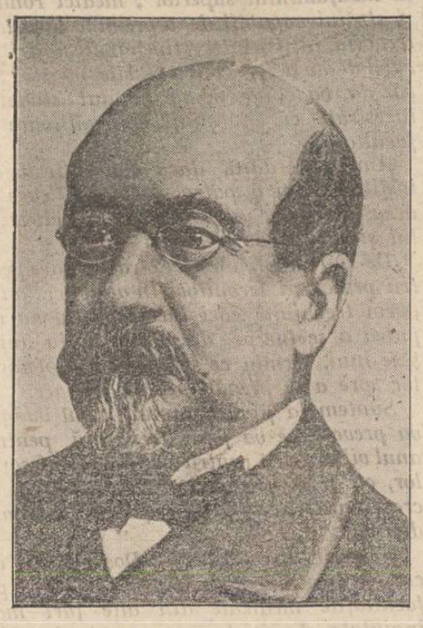

Se impunea așa dar schimbarea legislației și aducerea ei la curent cu realitatea vie, înfăptuită de reforma lui Cuza.

Mintea ageră a lui Kogălniceanu și a dat imediat seamă de ac astă necesitate, și atunci s'a început traducerea codului Napoleon, a codului penal și a celorlalte legi organice, făcute toate sub controlul lui Kogălniceanu, care au dat ființă României moderne.

*

Odată Vodă Cuza detronat, odată ales principe din casă domnitoare străină, doleanțele domnitoare *ad hoc* au fost împlinite și soarta țării se găsea încredințată în mîini vînjoase. Kogălniceanu a înțeles semnele vremei. Și uitînd pe marele său amic, fostul Domnitor Cuza, a dăruit țării întreaga sa activitate, tot talentul său.

Sub domnia Regelui Carol, Marele Kogălniceanu a însemnat în istoria țării două pagini glorioase: războiul de la 1877 și chestia Dunării.

La 1877—1878 Kogălniceanu în calitate de ministru al afacerilor străine, s'a înfățișat congresului de la Berlin și a pledat în așa fel cauza țării sale, în cît Bismarck a rămas uimit de puternica personalitate a marelui bărbat.

La 1883, cînd s'a deschis chestia Dunării, Kogălniceanu a pus în joc întregul său talent, toată puterea lui de muncă și în adevăr a izbutit să rezolve această vitală chestiune, spre cel mai mare bine pentru țară.

*

Aceste sunt, pe scurt marile fapte, realizate de Mihail Kogălniceanu în frumoasa și bine împlinita lui viață.

Marea lui inteligență însă nu s'a aplicat numai la politică. Cap vast, om de mare cultură, talent puternic, Mihail Kogălniceanu s'a manifestat pe toate tărîmurile culturei romînești.

Incă în tinerețe, fiind student la Berlin, Kogălniceanu a scris un studiu pe cît de complect pe atît de interesant asupra vieței țiganilor.

Intors în țară, Kogălniceanu a fost însărcinat de Vodă-Mihail Sturdza cu ținerea unui curs de istorie națională la Academia Mihaileană. Lecția lui de deschidere din 1843, a avut atîta răsunet în cît Vodă Sturdza înspăimîntat de urmările cursului lui Kogălniceanu și ascultînd de înjoncțiunile consulului rus la Iași, a suspendat cursul de istorie națională.

Pe tărîmul istoriei naționale, Kogălniceanu a lucrat mult. El a fost primul editor al Letopiseților Moldovei, iar ca membru al Academiei Romîne, marele Kogălniceanu a fost un cercetător neobosit al sbuciumatului nostru trecut.

Colecțiile doctului corp datorează mult spiritului de cercetător al marelui om.

Dar pe terenul elocinței Kogălniceanu a dat măsura întregului său talent. Numeroasele sale discursuri, începînd cu cel de la întronarea lui Cuza și isprăvind cu ultimile sale cuvîntări politice sunt niște adevărate modele de elocință, de la cari își poate lua pildă și generația de azi.

Numeroasele sale articole de ziare și reviste pe cari în parte le scotea însuși Kogălniceanu cu concursul d-lui Eliade Rădulescu, ne dovedesc la el un mare talent de publicist și un polemist foarte gustat pe vremea lui.

*

Aceasta a fost activitatea marelui bărbat de stat, căruia Iașul recunoscător îi desvăluește azi statuia.

Insuși faptul, că Mihail Kogălniceanu e sărbătorit ca intemeietor al Universității și că în acelaș timp, patru milioane de țărani, îi datorează libertatea persoanelor și pămîntul care-i nutrește e cea mai vie dovadă, că Mihail Kogălniceanu s'a interesat de tot ce-a fost viață în această țară.

Lumină universitară celor de sus, pămînt de hrană și libertăți civice celor de jos, țară liberă, pămînt lipsit de șerbiri, țăran deslipit de glie, Dunăre măreață păzită de amestecul unor vecini lacomi și pînditori ai bunurilor noastre—iată ce-a înfăptuit omul căruia îi se dezvelește azi chipul turnat în bronz etern.

*

Dar pămîntul țării romînești, bunul și roditorul pămînt romînesc datorează lui Cogălniceanu marea mulțumire de a'l fi scos de sub stăpînirea lacomă a călugărilor străini.

O treime din pămîntul țării, în loc să hrănească pe acei cari îl făceau roditor cu sudoarea frunței lor, îmbuiba pe lacomii călugări ai Muntelui Athos. Nici un Domnitor al țărilor romîne nu îndrăznise să pună capăt exploatării fără seamăn a acestor lipitori nesățioase.

Brațul lui Vodă-Cuza, ajutat de marele său sfetnic Mihail Cogălniceanu a îndrăznit să facă ceiace nu îndrăznise, sau nu putuse să facă nici Vasile Lupu și nici Constantin Brîncoveanu.

Dacă reforma de la 1864 a avut darul să curețe pămîntul țării de grelele șerbiri feodale cari îl apasau, apoi secularizarea averilor mănăstirești a avut marele dar de a curăța pămîntul țării de singura stăpînire străină care-l dominaa, de stăpînirea călugărilor greci.

Aceste sunt marile fapte ale aceluia, căruia Romînia de azi îi datorează în cea mai mare parte trainicile-i temelii de azi.

„Opinia"

Glasul Universității

Azi a vorbit în numele Universității G. Bogdan.

Știm să despărțim și să deosebim cu totul în aceste serbări, prezența M. S. Regele în Iași, de serbările lui Bogdan.

Prezența Familiei Regale se datorește dorinței ce o are în totdeauna M. S. Regele, de a ridica Iașul și de a nu'l lăsa să piardă din gloria sa. de veche capitală. Pentru aceea rămînerea Familiei Regale în Iași timp de 6 zile, ne arată că nu pentru jubileeul lui Bogdan a venit, ci pentru a traduce în fapt o dorință pe care mulți fruntași ieșeni, au exprimat-o M. S. Regelui, aceea adică, de a se da Iașului din cînd în cînd un impuls la viață, prin prezența Familiei Regale sau Princiare.

Iașul știe să răspundă Tronului cu tot devotamentul pe care nu încetează a'l păstra Aceluia care dacă a fost ursit de destin a duce de aci scaunul glorios al voevozilor Moldovei, n'a încetat a da Iașului atîtea dovezi că vrea să-l facă scaunul mai glorios al școalei și al științei.

Dacă de pe acest scaun vorbește astăzi Bogdan, nu trebue să se facă acestui oraș intelectual, insulta vechiului adagio ab uno disce omnes. Bogdan n'a vorbit de cît în numele acelor cari l'au ales și cari au fost și azi în jurul său: profesori cari îi sunt datori bani pe polițe și giruri, agregați plini de caracter, cari așteaptă de la greutatea politică a lui Bogdan, o avansare fericită. Toți profesorii integri, singurii cari au scris și au produs ceva, nu sunt lîngă Bogdan.

Acei cari l'au ales rector și apoi senator, al Universității, vor lua deci astăzi asupra lor și rușinea de a ne arăta țărei și celor cîțiva savanți ai străinătății, că avem în cel mai înalt scaun al culturei, un om care la o asemenea imprejurare nu este capabil să scoată din capul lui, ceea ce n'a avut nici odată.

Cum că alegătorii săi vor primi cu bravură și această palmă, nu este de mirare. Au primit altele mai grave și au tăcut.

In parlamentul țărei, atîția fruntași cu greutate în această țară, au arătat că la Universitatea din Iași, alegerea senatorului s'a făcut prin fraudă, că atîția alegători au fost ademeniți prin făgăduieli, iar cei bănuiți au fost spionați prin sistemul de vot practicat de Bogdan. Au răsunat în auzul țărei întregi palmele ce s'au dat pe obrazul Universității din Iași, dar cu toate astea alesul său n'a găsit o singură vorbă ca să apere, dacă nu prestigiul instituției, cel puțin rușinea ce acoperea pe cei ce l'au votat.

Au tăcut de atunci pînă astă-zi acești bravi alegători: n'aa avut nici macar murmurul pe care'l au alegătorii colegiului a 2-lea, cînd alesul lor îi desconsideră. Dacă acum numai dinșii se găsesc în jurul lui Bogdan, și dacă glasul acestuia va lăsa lumei ce'l aude, impresia dezastruoasă a falimentului orașului de cultură, se va ști că falimentul atinge nu. mai pe acționarii acestei triste afaceri.

Dacă vi se va părea, Majestate, că serbătoarea culturei, în orașul pe care de atîta vreme l'ați hotărît a fi al culturei, vă zgudue de durere sufletul plin de iubire ce aveți pentru orașul nostru, să faceți, Majestate, pentru Iași gestul cel mare, de care n'am fost lipsiți nici odată în clipele de grea cumpănă.

Ați spus o dată la o serbare universitară în capitală, că datoria universității este nu numai de a da lumina, ci de a forma caractere. Arătați, Majestate, și Iașului că aceste flori delicate, de seră, nu cresc în pămîntul sterp; arătați că ceea ce iubiți în acest oraș, va pieri, dacă în ogorul părăsit nu va intra plugul mănos care să smulgă bălăria ce zugrumă planta de preț. Ați fost Regele Viteaz; fiți astă-zi Stăpînul luminat al acestui ogor, în care puteri de viață ce n'ați văzut la serbarea oficială, pot să facă din Iași fala culturei țărei. Chemați la viață munca și caracterul, dacă vreți să mai puteți numi Iașul oraș al culturei.

Cultura universitară pentru femei

Evoluția omenirei se oglindește și se repetă prescurtat în evoluția oricărui popor, după cum în dezvoltarea unui organism se prind principalele momente caracteristice din viața grupurilor mai inferioare.

Suut împrejurări lăuntrice și din afară care determină trecerea unui popor din o fază în alta de evoluare, după cum tot ele lungesc sau scurtează durata fiecărei faze.

Evoluarea generală la rîndul ei nu e de cît suma sau rezultanta evoluțiunei părților din care se compune un organism social. Astfel în mișcarea culturală a unui popor, în trăsături generale se pot deosebi trei faze principale: întîia e faza literară, născută prin trebuința omului chiar incult, de a-și exterioriza sentimentele ce-i zbucimă sufletul, cum zbuciumă vînturile fața mărei.

Poezia populară, ca și povestirile,

sunt născute din această trebuinţă sufletească. Mai tîrziu, cînd pericolele externe au silit adunarea în jurul aceloraşi idaluri naţionale, au strîns mănunchi pe toţi acei ce grăesc aceiaş limbă şi au aceiaş credinţă, a urmat faza în care s'a început apărarea neamului, a limbei, deşteptarea conştiinţii naţionale şi întărirea ei prin studii istorice şi filologice. Manifestaţiunile ştiinţifice vin în al treilea rînd, pentru că prin ele sau se întăreşte viaţa economică, internă, a neamului adunat în graniţi asigurate, dîndu-se trăinicie stabilităţii căpătate, sau se înalţă omul la un loc de unde privirea poate căta spre orizonturi mai largi de cît acel îngust dar scump, al ţărei sale.

Starea culturală într'un moment dat a unui popor e caracterizată prin amestecul diferit al acestor trei soiuri de manifestaţiuni, succesive la început, concomitente mai apoi, deşi în proporţiuni diferite după timpul cînd au început, aseminea intensităţei variate a unei culori provenite din amestecul altor culori simple. Aşa bunăoară la noi, starea actuală de cultură se caracterizează prin o desvoltare destul de intensă a fazelor literare-istorice şi abia printr'un început de arătare a fazei ştiinţifice, de scurtă duraiă cu influenţă restrînsă, contrar ţărilor cu o stabilitate veche, unde cultura generală poartă pecetia puternicii desvăluiri a influenţii studiilor ştiinţifice.

După cum sunt condiţiuni anume, cari aduc propăşirea mai repede a unui popor, sau oprirea lui în loc, tot aşa în interiorul unei ţări, condiţiuni de altă natură influenţează asupra putinţei de participare la progresul general a diferitelor categorii de părţi din unitatea socială. Prejudecăţi învechite, înrădăcinate de veacuri şi neînlăturabile în ani sau îndatoriri naturale, au făcut ca femeia romînă, să urmeze mai în urmă evoluţia generală. De aceia dacă în literatură găsim cîteva nume de femei, care au o valoare însemnată, în terenul istoric, şi mai puţin în cel ştiinţific numele sunt aşa de răzleţe în cît se pierd printre acele ale bărbaţilor, care au avut mai prielnice împrejurări de lucru.

Explicarea se găseşte nu numei în lupta intensă contra învechitei credinţi, că femeea nu are nevoe să ştie multă carte pentru a conduce casa şi gospodăria, dar şi în lipsa şcolilor pregătitoare, a acelor trepte numeroase de încercare, înmagasinare de cunoştinţi, experimentare de metode de lucru etc, care sunt treauitoare pentru a produce ceva în domeniul ştiinţific şi istoric.

Pregătirea profesională, specială, nu e numai decît necesară manifestaţiunilor literare, cultura, instrucţia, dau táric şi adincime fondului şi măestrie formei, dar nu naşte darul literar. Dovadă: „Mioriţa". Pregătirea e trebuitoare însă în manifestaţiunile ştiinţifice unde răbdarea, voinţa, puterea de observare, de sistematizare, cunoştinţile preliminare trebuesc prealabil exercitate, căpătate prealabil prin o experimentare îndelungată.

Iată de ce în jumătatea întăia din viaţa Universităţii din Iaşi, nu găsim studente înscrise, nici la facultatea de litere, nici la cea de ştiinţi. Atunci cînd organizarea „Institutului Humpel", care a jucat acelaşi rol în educaţiunea femeiască din Moldova ca şi „Institutele Unite" pentru bărbaţi, a dat putinţa îndeplinirei formelor de trecere la Universitate, se întîlnesc, (1883—84) şi primele studente. Mulţumită libertăţii legilor noastre, însufleţite de legile ţării unde era isvorul libertăţei, primele studente nu au căpătat întrarea *în Alma mater* în urma unor lupte, cum s'a întîmplat chiar în Germania şi nu de multă vreme. Regulamentele universităţii nefăcînd deosebire de sexe, studentele au trebuit să desfăşoare aceiaş energie să cheltuiască aceiaş muncă, pentru ca să şi apropieze aceleaşi cunoştinţi ca şi studenţii. Totuşi intrarea studiilor universitare pentru femei, nu poate să fie pus numai în sama organizării liceului Humpel. A trebuit să intervie şi impulsul născut prin acel „Sehnsucht nach Persönlichkeit", care însufleţeşte actual în ţările apusene mişcarea femeilor pentru dreptul de vot. E de remarcat de asemenea că perioada celor întăi înscrieri mai numeroase la Universitatea din Iaşi, corespunde vîntului de independenţă, de cultură individuală, de protestare contra nedreptăţilor sociale, pornit şi întreţinut cît va vreme cu mult succes şi cu însemnate urmări, de către revista „Contimporanul" şi cei din jurul ei. După cum mişcărei entuziaste a societăţii „Junimea" şi a „Convorbirilor literare" se datoreşte în bună parte manifestaţiunile literare ale d-nei Matilda Poni şi Veronica Micle, tot aşa se prea poate ca să nu fie numai o simplă coincidenţă întîmplătoare între înscrierea celor dintăi „intelectuale", la facultatea de litere ori ştiinţi şi avîntul spre emancipare şi cultură, dat de „Contemporanul".

Greu a fost începutul. Pe fie-care an numărul studentelor de la facultatea de ştiinţi creşte 4 în 1883, 10 în 1891, se menţine cam la aceiaşi cifră pînă azi. Brazda trasă dintr'un avînt de emancipare, a fost continuată însă mai mult din necesitate de cît din trebuinţa simţită pentru o cultură generală superioară. Şcoli secundare de fete fură într'una create, iar pentru ocuparea catedrelor se cerea la început numai bacalaureatul, mai apoi unul sau doi ani de universitate şi abia de o bucată de vreme licenţa şi probe practice de pedagogie. Aşa se explică mărirea numărului studentelor, dar puţinele licenţiate eşite în primile vremuri.

Nu poate să se puie acest fapt, datorit numai unor condiţiuni externe, pe sama inferioriţăţei intelectuale a femeii ori pe lipsa de rezistenţă la o muncă neîntreruptă. Atît amintirea colegelor mele, cît mai ales studentele care le-am avut, au arătat că ele pot avea acelea-şi însuşiri trebuitoare pentru pregătirea complectă a examenelor, pentru apropierea serioasă a cunoştinţilor, pentru răbdarea la lucrările practice, ca şi studenţii. Dovadă mai e dată şi prin licenţiatele ce es de la un timp încoace pe fie-care an, precum şi prin faza de producere ştiinţifică, la care încep să iee parte şi femeile.

Trebue să spunem cu oare care mîndrie că Universitatea noastră şi în această direcţiune a luat înainte.

Precum cele dintăi studente au găsit aceeaş primire ca şi studenţii la urmarea tuturor cursurilor, fără deosebire, şi nu au avut a căpăta intrarea prin mişcări de protestare, cum s'a întîmplat la multe universităţi străine, tot aşa mai tîrziu, acele care se credeau în stare de a preda la Universitate, nu au întîlnit nici o piedică, în afara îndeplinirei formalităţilor cerute, drept chizăşie şi pentru barbaţi. Aşa a fost ca d-na *Dr. Puşcariu* să fie docentă de oftalmologie la facultatea de medicină, iar d-na *V. Myller-Lebedeff* să fie docentă şi conferenţiară de matematecă la facultatea de ştiinţi. Curentul de producere ştiinţifică mai manifestat la universităţile noastre, în ultimul deceniu, nu a putut să nu cuprindă şi pe acele licenţiate care au arătat dorinţa de a lucra şi după sfîrşitul studiilor universitare.

Tot Universitatea din Iaşi a făcut începutul. In publicaţiunile ştiinţifice ale facultăţei de ştiinţi, „Annales scientifiques de l'Université de Jassy", în ultimii patru ani se găsesc diferite note şi studii mai detailate, unele reproduse şi în revistele speciale din străinătate, iseălite de *Elena Lupu*, *E. Nicodem* şi *Adriana Burada*.

*

Datei 1883, cînd găsim cele dintăi femei înscrise la facultatea de ştiinţi din Iaşi trebue de adăogat şi 1906, cînd cea dintăi femeie dă la iveală o lucrare originală în domeniul ştiinţific. Prima e importantă pentru cultura generală, căci arată începutul năzuinţei femeilor de a se ridica la cunoştinţi mai temeinice, cea de a doua dovedeşte că şi la noi femeea e capabilă nu numai de răbdarea necesară producţiunilor ştiinţifice, dar şi de puterea de observare, imaginaţiune în metodele de cercetare, sistematizarea faptelor observate şi preciziune în conclusiuni.

Perioada de un sfert de veac se desparte cele două date, e de sigur numai începutul unei mişcări ce trebue să eie din ce în ce mai mare intensitate şi generalizare; ea a fost îndeajunsă pentru ca să pue în evidenţă că şi la noi femeia poate să-şi însuşască elementele unei culturi mai superioare, după cum mai multe cazuri, a arătat cît de necesară e o asemeneacultură chiar cînd activitatea femeii se restrînge la menirea ei cea mai de seamă. Incercarea de pînă acum a pus la iveală nu numai dreptul femeii de a se instrui dar şi puterea de a ajunge la o manifestare a personalităţei sale. Femeia trebuind să aibă şi o imediată participare în viaţa societăţei şi a neamului din care face parte, trebue să posedeze o instrucţie cît mai desăvîrşită, cît mai bine înrădăcinată, pentru a aduce un real folos. Dar chiar restrîngîndu-se activitatea ei la cercul natural, pentru multă vreme cel mai însemnat, anume creşterea şi educarea copiilor, o instrucţiune cît mai largă cît mai întensă nu numai nu strică dar, în vremurile în care trăim e absolut necesară.

După cum natura întreagă, cu toate legile ei, se oglindeşte într'un colţişor cît de mic din ea, tot aşa familia oglindeşte neamul, omenirea. Toate problemele, toate năzuinţele neamului, sunt condiţionate şi pot fi îndeplinite numai atunci cînd individualităţile sunt crescute în direcţiunea dorită. Ce poate fi mai mîngîietor şi ce rod imediat mai bun poate cîştiga femeia ce vrea să trăiască „viaţa ei personală", cu toate aspiraţiunile ori cît de înalte i le-ar fi dat cultura, după un ideal care era al ei. Rară ocupaţiune care se prezinte mai multă variaţiune pentru o activitate personală şi mai rară ocaziune de a desfăşura toată răbdarea, puterea de observare, cultura ce a căpătat-o cît de temeinic şi cît de intens prin studiile universitare. Monotonia de care mamele care îşi dau puţin seama de menirea lor, se plîng, e absolut superficială, pentru că în viaţa de toate zilele şi în grija cea mai comună se ascunde şi un scop ideal, îndepărtat, dar la a cărui ajungere se cer tocmai însuşiri şi cunoştinţi date numai de o cultură intensă. Chiar dacă sunt femei cărora nu li e dată putinţa de a şi chellui puterile şi viaţa pentru continuarea şi perfecţionarea vieţii lor, crescînd copiii după un ideal propriu, conştient, ele pot totuşi mai mult de cît bărbatul cu o activitate externă mai zbuciumată, să întrebuinţeze tot ceia ce cultura superioară le-a deşteptat, pentru binele neamului întreg. Luîndu-ne în special pe noi, unde numai de exces de cultură a mulţimei nu ne putem plînge, ce cîmp larg de activitate nu ar putea avea femeia cultă în răspîndirea cunoştinţelor folositoare în îndrumări spre o deşteptare a personalităţei celor obidiţi, o întindere de mînă mai prietenoasă pentru cei ce se sbuciumă în întunericul şi nevoile unei vieţi necunoscute.

In acest cîmp larg de activitate, mai trebuitor la noi de cît aiurea, studiile universitare cît de serioase şi cît de speciale — toate avînd aceleaşi metode şi deşteptînd aceiaşi putinţă de apropiere a ideilor generale, îndrumătoare — sunt necesare pentru deşteptarea şi educarea personalităţei femeeşti. Ele folosesc nu numai pentru a înlesni viaţa acelora care trebue să se sprijine pe cultură pentru a răzbi în lupta zilnică, dar mai cu seamă acelora care prin munca părinţilor — îşi au viaţa scutită de orice griji şi care — prin cultura proprie pot folosi familiei şi neamului. Prin scurta ochire asupra participărei de pînă acum — la universitatea noastră — a femeilor, se vede — ceia ce era de aşteptat — că ele au putinţa unei aproprieri a metodelor de predat şi de cercetat. Intrate în universitate prin o năzuinţă sufletească ce le-a dat curaj, au urmat mai tîrziu mai mult în scopul asigurării vieţei. Trebue acum să vie vremea ca facultăţite noastre să ademenească pe femei în vederea numai a unei culturi generale intense, necesară vieţei lor proprii trebuitoare îndeplinirei rolului lor mare din societate atît în cercul restrîns — familiar — cît şi în acel mult mai larg al răspîndirei culturii în mulţimea însetată după o îndrumare spre o lumină.

I. Simionescu

M. COGALNICEANU

CERE INTREGIREA UNIVERSITAŢII

— Dintr'un raport către Domnitorul Cuza —

...Greutăţile, Prea înălţate Doamne, cari se opuneau în 1851, la nemijlocita înfiinţare a acestei facultăţi, în 1861 nu mai există în mare parte. Mijloacele noastre financiare sunt mult mai mari, de cît în 1851. Ţara, cînd se atinge de sporirea bunei stări materiale şi intelectuale, nu se uită la sacrificii. Limba noastră romînă din zi în zi se efecţionează şi se face aptă la învăţămîntul superior; medici romîni şi străini capabili de a preda la facultate îi avem, alţii dintre stipendiştii noştri în curînd au a sosi. Colegiurile noastre ne vor da, ba chiar ne-au şi dat studenţi înzestraţi cu cunoştinţele pregătitoare la facultate.

Am greşi dară, dacă am întîrzia cu instituirea şi a patru facultăţi, care şi aceasta nu are a se îndeplini de cît treptat şi într'un şir de cinci ani.

De mijloace băneşti extraordinare pentru profesorii trebuitori în anul acesta nu avem trebuinţă, căci învăţămîntul nu va putea a se începe de cît cel puţin după şese luni, termin ce trebuie dat profesorilor spre a se pregăti pentru predare.

Suntem la finitul anului; noul budget va prevede ce va fi de trebuinţă pentru anul viitor, atît pentru salarele profesorilor, cît şi pentru deosebitele colecţiuni şi creaţiuni trebuitoare unei facultăţi de medicină.

Negreşit, Prea Inalţate Doamne, că această facultate nu va putea ajunge pe facultăţile medicale din alte ţări mai înaintate, de cît după un număr de ani; negreşit că vom avea de biruit multe greutăţi înainte de ce Universitatea noastră va ajunge la deplinătatea altor asemene institute. Insă, Prea înălţate Doamne, trebue să facem un început; trebue să avem energia de a merge înainte. Şi Ţara şi înălţimea Voastră aşteaptă aceasta de la acei cărora le-aţi făcut onoarea de a-i chema în consiliul Vostru. Cît de departe am fi fost dacă legislatorul din 1851 de atunci, ar fi pus în lucrare bazele facultăţei de medicină precum ele sunt aşternute în legea sa! Trebue dar neaparat, ca guvernul Inălţimei Voastre să realizeze aceia ce din regulamentul şcolar nu este încă realizat.

Aceste sunt consideraţiunile care îndeamnă pe subscrisul de a supune Inălţimei Voastre alăturatul proect de ordonanţă pentru complectarea Universităţii de Iaşi, prin tuspatru ale ei facultăţi. In acest proiect prescripţiunile legilor în vigoare sunt cu scrupulozitate păzite, în privinţa atît a drepturilor cît şi a îndatoririlor învăţămîntului superior. Pentru cheltuelile ce complectarea universităţei reclamă, precum şi pentru toate modificaţiunile şi îmbunătăţirile, care spre a se pune în lucrare vor avea trebuinţă de autorizaţiunea puterei legiuitoare, subscrisul va avea onoare de a supune Inălţimei Voastre un anume proiect de lege, pentru a se comunica Adunărei elective.

Al Inălţimei Voastre
prea plecat serv

M. Cogălniceanu

Banchetul în onoarea profesorilor străini

— oferit de către ministrul cultelor şi al instrucţiunei publice —

In seria banchetelor organizate cu prilejul serbărilor universitare de la Iaşi, a avut loc aseară, în sala de la otel Binder, banchetul oferit de către d. C. C. Arion, ministrul cultelor, în onoarea delegaţilor universităţilor străine: d-nii profesori Waldeyer de la Berlin, Svoboda de la Viena, Saghin de la Cernăuţi, de Martonne de la Paris, Friedwaguer de la Frankfurt pe Mein, Tarnovscki de la Cernăuţi, protopopul dr. Dim. Dan, Jarnik de la Praga, Agura de la Sofia, Cogler de la Cernăuţi şi Iulius Hatccheck de la Göttingen.

Asistenţa

In afară de profesorii noştri universitati, au mai participat la banchet: delegaţia universitară de la Bucureşti, miniştrii Maiorescu, Nenişescu şi Delavrancea, D. Grecianu, general Lambrino, Burada, primul preşedinte al Curţei de apel, primul procuror, C. Meissner, I. Peretz, Virgil Arion, I. Bacalbaşa, directorul general al teatrelor, P. Sadoveanu, directorul Teatrului Naţional din Iaşi, Dim. Arion, membrii consiliului comunal şi inspectorii şcolari din circomscripţia Iaşi.

Profesorii liberali de la Universitatea din Iaşi s'au abţinut de la banchet, manifestînd astfel contra d-lui dr. Bogdan, după cum se vor abţine de la toate festivităţile pur universitare.

Au luat loc, în dreapta ministrului de culte, d-nii Svoboda, T. Maiorescu, Martonne, C. Disescu şi Dim. Alexandrescu; în stînga d-nii: Waldeyer, Dim. Grecianu, Saghin, Negruzzi şi Socor. Ceilalţi profesori străini au fost aşezaţi în dreapta şi în stînga miniştrilor prezenţi.

In totul s'a servit peste o sută de tacîmuri.

Tuasturile

Seria tuasturilor, la şampanie a deschis'o d. *dr. Bogdan*, rectorul Universităţii, care a închinat pentru rege şi dinastie, relevînd atenţiunea pe care suveranii au dat'o, prin prezenţa lor, serbărilor universitare.

Cuvîntarea d-lui C. C. Arion

Ministrul cultelor urmînd d-lui dr. Bogdan, a ţinut următoarea cuvîntare:

„D-lor delegaţi, sunt fericit să salut pe pămîntul romînesc, în sînul universităţii din Iaşi, pe reprezentanţii iluştri ai marilor universităţi, care de-a lungul veacurilor au răspîndit lumina asupra luminii, înălţînd, înobilînd, glorificînd cugetarea omenească.

Spaţiul de 50 de ani, atît de scurt în viaţa unei naţiuni, cît de rodnic a fost el pentru poporul romîn! Eră de neîncetată transformare, eră de progres neîntrerupt, care a creat statul romîn modern. Noi datorim acestei transformări, acestor progrese, dorului de ştiinţă şi setei de lumină ale generaţiilor care ne-au precedat. Cu mult mai înainte de înfiinţarea Universităţii din Iaşi, chiar în primii ani ai veacului al 19-lea cîte va spirite luminate îşi întoarseră privirile spre apus. O întreagă pleiadă de tineri romîni porni să culeagă învăţătură, să-şi plăzmuiască gîndirile la şcolile voastre cele înalte. Acest dor de carte, care însufleţea pe cei bătrîni ca şi pe cei tineri, fu chiar una din cele mai nobile forme pe care a îmbrăcat-o patriotizmul la noi.

Iaşii şi Bucureşti au fost mai tîrziu adăpostul celor din urmă rămăşiţe ale culturei Bizanţului. In domeniul dreptului, legislaţia romano-bizantină a lăsat urme adînci şi mulţi din vechii noştri juris-consulţi ştiau să tălmăcească legi din Institute şi din Bazilicale.

Pentru poporul romîn civilizaţia cea nouă a fost ca amintirea unui lucru avea cunoscut de care şi aducea aminte spre a-l pătrunde mai bine.

Dar aceste progrese care ne dau dreptul de a privi viitorul cu încredere, aceste progrese care astă zi au devenit difinitive prin situaţia pe care Romînia a ştiut să si o cîştige sub oblînduirea celui mai înţelept şi celui mai iubit dintre regi, cum am fi putut noi oare să le aducem la îndeplinire dacă nu ne-am fi dus la isvorul ştiinţei şi al culturei celei mai înalte din apus? Acest lucru nu putem să-l uităm într'un moment atît de măreţ ca această frumoasă sărbătoare.

Şi de aceia, cu un sentiment şi adîncă recunoştinţă, închin paharul meu în cinstea acestor Universităţii, din care unele au fost *alma mater* pentru noi şi beau, d-lor delegaţi în sănătatea domniilor-voastre.

Cu aceasta s'a terminat tuastul d-lui Arion.

Au urmat apoi tuasturile delegaţiilor streini.

Celelalte tuasturi

D. Jarnic, profesor de limbile romanice la Universitatea din Praga, urmînd d-lui Arion, a relevat, în primul rînd, cinstea ce i s'a făcut prin delegaţia ce i-a dat'o Universitatea din Praga, cinste de care se simte şi mai măgulit, în urma primirei pe care i-au făcut'o universitarii de la Iaşi.

Cu toate că se putea trimite dela Praga un profesor mai savant, cei de acolo l'au ales, spune d-sa, tocmai pentru că s'au gîndit să trimiată pe unul dintre ei, ale cărui sentimente de dragoste pentru limba romînească sunt bine cunoscute. Limba romînească, continuă profesorul din Praga într'o românească din cele mai curate, „mi-a căzut cu tronc la inimă de cînd am început s'o studiez".

Urmîndu-şi cuvîntarea, de culegerile populare ale lui Creangă, arată importanţa a două Universităţi în desvoltarea culturală a unui popor şi, mulţumind pentru primirea ce i s'a făcut, închină pentru prosperitatea Universităţei din Iaşi, urîndu-i să dea roade nu numai pentru sporul ştiinţei romîneşti, dar şi pentru acel al ştiinţei universale.

D. *Dim. Alexandrescu*, decanul Facultăţei de Drept de pe lîngă Universitatea din Iaşi, spune că în această zi de sărbătoare a ştiinţei gîndul celor de faţă nu putea să lipsească de a se îndrepta către M. S. Regele, care a lucrat fără preget ca să asigure prosperitatea noastră pe toate tărîmurile, făcînd astfel din micele provincii de la poalele Carpaţilor un stat de sine stătător.

Mai trebue să fim iarăşi recunoscători, pentru progresele realizate, lui Kogălniceanu, Lascar Catargiu, Ion Brătianu şi tuturor celorlalţi mari barbaţi ai ţărei, cari au muncit ca să realizăm în aşa de scurtă vreme progrese, pe cari alte ţări le realizează numai în curs de veacuri.

Universităţile noastre, spune d-sa, au produs celebrităţi şi în ultimul timp au progresat, cu toată lipsa unor catedre speciale, prin creiarea doctoratului în Drept, aşa că am şi început să numărăm doctorii noştri.

Adăogînd că e fericit de a şti că în viitoarea sesiune parlamentară actualul ministru va veni cu o lege specială în această privinţă, închină pentru Universităţile noastre şi corpul lor profesoral.

D. *C. Disescu*, decanul Facultăţei de Drept de pe lîngă Universitatea din Bucureşti, constată că prin banchetul acesta se începe sărbătorirea propriu zisă a serbărilor universitare dela Iaşi, cari înseamnă, după d-sa, sărbătoarea celor ce iubesc ştiinţa şi adevărul.

Ori-care ar fi menirea Universităţei din Bucureşti, fapt istoric e însă că, prin creiarea Academiei naţionale dela Iaşi, s'a pornit cel dintăiu curent pentru formarea unui suflet naţional.

Şi după părerea mea, continuă distinsul profesor, faptul acesta are pentru noi importanţa pe care renaşterea a avut'o la italieni, pentru că a însemnat renaşterea mintală a statului romîn. Şi aci, la Universitatea din Iaşi, din certurile şcolare, s'au născut doctrine importante pentru statul romîn.

Jubileul de azi, adaugă d. Disescu, e mai mult sărbarea viitorului de cît a trecutului, a viitorului reprezentat prin studenţimea universitară.

După ce aduce elogii acestei studenţimi, d. Disescu, sub pretextul de a-i da un sfat, face o aluzie înţepătoare la şcoala d-lor Iorga şi Cuza, spunînd: închin în sanatatea studenţimei, care nu trebue să fie a unui om sau a unui partid, ci a ţărei întregi.

*

D. C. C. Arion a închis seria tuasturilor, închinînd pentru toţi cei de faţă, închinare cu care a şi luat sfîrşit banchetul, la care s'a comentat, nu fără oare-care asprime, absenţa profesorilor liberali. *Rep.*

❑ Astă seară Marţi se desfăşoară la Circul Sidoli, romanul criminal „Princesa Cartouche". E un şir de epizode din viaţa unei frumoase aventuriere, care formează prima piesă cinematografică cuprinzînd trei părţi mari de program.

A patra parte a programului conţine alte subiecte precum: Oraşul Berlin văzut din balon—Lupta crîncenă la coastele Mărei—Ţicnilă la Skating etc.

Se atrage atenţiunea, că „Princesa Cartouche" vă fi reprezentată numai două seri, adică astă seară Marţi mîine Mercuri (matineu şi seara).

Cu ocazia venirei în Iaşi a reprezentantului Casei noastre „Pathé Frères" vom da Mercuri 28 Sept. a. c. un mare matineu (la 3 ore ziua) la care toţi vizitatorii vor fi cinematografiaţi şi redaţi apoi pe pînză odată cu cinematografierile înregistrate în timpul serbărilor actuale.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului

INFORMATII

❑ **Tuastul M. S. Regelui.**—*La dineul de iori seara de la Palat, oferit în onoarea trimişilor speciali ai M, S. Imparatului Austriei şi M. S, Imparatului Rusiei, M, R. Regele a rădicat la şampanie următorul tuast, pe care îl redăm în limba Romînă, rostit fiind de M. S, în limba franceză :*

„Indeplinesc o datorie scumpă inimei mele, ridicînd paharul în sanatatea Majestăţilor Lor Imparatul Francisc Josef şi Imparatul Nicolae, cari au binevoit să Mă salute cu ocazia aflărei mele la Iaşi, prin trimişi speciali.

Exprim Majestăţilor Lor adînca Mea recunoştinţă pentru această graţioasă atenţiune, care mă atinge atît de viu, şi fac urările cele mai călduroase pentru fericirea Lor şi prosperitatea Imperiilor Lor, cu care suntem legaţi prin o strînsă prietenie.

In sanatatea M. S. Impăratul Austriei şi Rege al Ungariei, şi în sanatatea Majestăţii Sale Imparatul tuturor Rusiilor".

❑ *Joi, 29 Septembrie, fiind aniversarea naşterii A. S. R. Principesa Elisabeta, un ceai va fi oferit graţioasei principese la Jockey-club.*

❑ **De oarece partidul nostru se abţine de la serbările jubiliare ale Universităţii,** *Opinia* **nu poate publica nimic asupra festivităţii ce are loc astăzi la teatru.**

❑ *Rectorul a dat bilete de întrare la festivalul de astă-zi, cui a vrut dînsul. Dar a neglijat să învite corpul profesoral secundar şi pe institutori, uitînd — nenorocitul—că sfrbarea este pur scolastică.*

Nici macar inspectorii învăţămîntului şi funcţionarii superiori ai ministerului de instrucţie, veniţi anume la Iaşi, n'au fost învitaţi.

Faptul a scandalizat pe ministrul Arion şi pe secretarul general Meissner, care, adresîndu-se profesorului Borcea, membru în comitetul seobărilor, i-a spus textual:

— N'aţi învitat pe funcţionarii ministerului, dar nu a-ţi uitat să poftiţi în lojă pe **frizerul Vogt.**

❑ *La dineul de alaltăeri seară de la Palat, primul-ministru a făcut aspre observaţii primarului, care, în tuastul seu, a vorbit despre principatele sfişiate.*

— Ai uitat, se vede, a zis d. Carp d-lui Grecianu, că aci se aflu reprezintate Austria şi Rusia şi că, vorbind de sfăşiare, însulţi pe acei cari au sfişiat.

Domnul Grecianu s'a intimidat şi, în text, a schimbat sfişiat cu zbuciumat.

Dar mai drept ar fi fost sfişiat.

❑ La dejunul de astăzi de la Palat s'a servit :

Potage lié au riz
Oeufs brouillés
Cotelettes de veau aux petits pois
Nouilles au beurre
Lièvre rôti
Salade
Tartelettes aux fruits
Fromage
Dessert

❑ D. A. Cuza a găsit ŭn nou prilej pentru a băga zizanie între studenţi.

Ilustrul economist, s'a supărat rău pe d. Dinescu, preşedintele centrului studenţesc, care proabil, în diferitele discursuri rostite, nu i-a adus destule elogii. Ba n'a pomenit nici un cuvînt despre d. Cuza, la sosirea studenţilor bucovineni în Iaşi.

Pentru a şi exprima nemulţumirea d. Cuza, a refuzat să rostească cuvîntarea anunţată la festivalul studenţesc de eri.

Partizanii d-sale, s'au întrunit, şi d. Dinescu văzînd curentul duşmănos ce i se pregăteşte, şi-a dat demisiunea din preşedenţia centrului studenţesc, iar centrul a însărcinat pe d. Ifrim, să rostească o cuvîntare azi la teatrul national, în numele studenţ mei,—cu toate că de demult d. Ifrim nu mai este student, ci cu gălăgie şi a luat rămas bun de la centru.

❑ Reporterul nostru, venind ieri la expoziţia viticolă să asiste la vizita ce o va face perechea regală, a fost oprit să între înăuntru de d-rul Leon Cosmovici, care, de sigur, se afla în stare ne ebrietate, judecînd după expresiile ce le-a adresat reporterului.

Cerem socoteală comitetului societăţii viticole, care va pierde dreptul de a se mai adresa, cu apeluri şi rugăminţi, ziarului nostru, dacă nu va declara că nu se solidarisează cu purtarea lui Cosmovici.

❑ Domnul I Petrovici, conferinţiar la facultatea de ştiinţi din Iaşi, a fost numit, pe un period de cinci ani, membru al comitetului teatral din Iaşi, în locul d-lui Gr. Buicliu, demisionat.

❑ **M. S, Regele, a declarat azi, că va inzestra Iaşul cu o fundaţie universitară, identică cu cea din Bucureşti.**

❑ *Dacă s'ar fi judecat astă-zi procesul Cuza-Socor, ar fi fost interesantă de văzut mutra primului-procuror.*

Cu cît-va timp în urmă procurorul general ceru primului procuror să se întreţie cu el în chestia acestui proces.

— Am profitat de congediul meu, a zis procurorul general, şi m'am ocupat de dosarul acestei afaceri. Am ajuns la convingerea că lucrarea d-lui Cuza, este, în adevăr, un plagiat ruşinos. M'am mai convins, adăogi procurorul general, că n'ai fost drept, prea luînd apararea d-lui Cuza. Ar trebui să revii.

— Nu mi-ar fi posibil să revin în totul, replică primul procuror. Dar voi vedea.

Cum ie caracter din bronzul lui Bogdan acest prim-procuror, de sigur că ar fi scaldat-o în procesul de astă-zi.

Dar procesul s'a amînat !

❑ Conferinţele profesorilor de fizică şi chimie, ce urmau să se ţie în Octombrie, la T.-Severin, s'au amînat pentru Aprilie 1912.

❑ Un incident destul de remarcat, s'a petrecut la gară, cu puţine clipe înainte de sosirea trenului regal.

După cum am anunţat, se aflau la gară şi d-nii Conte de Kankrin, guvernatorul Basarabiei, şi generalul de Goeningen, reprezentantul Austriei.

Guvernatorul Basarabiei aflase că întâi generalul de Goeningen va fi prezintat suveranului, şi apoi dînsul.

Guvernatorul Basarabiei a chemat atunci pe d. Grecianu şi a protestat, zicînd că reprezintă pe Ţar, şi că în ori ce caz, personal are un grad mai mare ca generalul Goeningen.

D Grecianu pus în grea încurcătură, n'a ştiut ce să răspundă şi a recurs la concursul d-lui Maiorescu, care a declarat guvernatorului, că fiind vorba de două puteri mari, prezintarea urmează a se face, ţinîndu-se în seamă literele alfabetului, cu care încep numele reprezentanţilor. Aşa se va proceda şi acuma.

❑ Iată menu ul dineului ce va fi servit la Palat în astă seară, Marţi :

Potage lié au tapioca
Sandre bouilli au beurre fondu
Filet de boeuf à la chasseur
Paté de foies gras de Strassbourg à l'aspic
Dindonneau rôti
Salade
Cardons à la moëlle
Glace à l'ananas
Dessert

❑ Celebrul aviator romîn Vlaicu, va sbura în Iaşi, pe hipodromul de la abator, în ziua de Vineri, 30 c.

Va asista familia regală.

❑ M. S. Regele şi toată familia regală, vor merge la ora 3 şi trei sferturi, la şcoala normală „Vasile Lupu". Tot corpul didactic al şcoalei este prezent pentru întîmpinarea Familiei Regale. Fanfara şcoalei va cînta la sosirea M. S. Regelui.

Se vor exercita jocuri gimnastice şi exerciţii militare.

*

M. S. Regele şi Principele Ferdinand vor merge, la ora 5, să viziteze Spitalul Sf. Spiridon.

❑ **Prînzul de aseară.** — Pentru prînzul de aseară la reşedinţa la reşedinţa regală au fost invitate persoanele următoare :

Contele Kankrin, guvernatorul Basarabiei; generalul de Goenningen, reprezentantul austro-ungariei, cu ataşaţii lor, apoi d-nii N. Cananău, C. Penescu, Lascar Antoniu, Gr. Buicliu, Colonel Langa, Lascar Rosseti, Fara, directorul închisorilor, Tancred Constantinescu, Buzdugan şi Cernătescu, consiler ai Curţii de Apel, Dr, Floru, dr. Mamulea, miniştrii Carp, Marghiloman Filipescu şi Mişu Cantacuzino, Vasile Sculy, Saraiani, senator de Vaslui, Căpitan Negruţi, Leon Iuster şi G. Unter.

Inainte încă de a se servi masa, suveranul s'a întreţinut cu persoanele interesîndu-se în special de ocupaţiunile lor.

M. S Regina a spus, că a simţit o adevărata plăcere la ceaiul de la Jochey Club, unde a domnit o deosebită cordialitate.

❑ Un dejun va fi oferit mîne şefului şi fruntaşilor liberali, cari vor sosi mîne în Iaşi, acasă la d l Nicolae Gane.

❑ Astă-zi la ora 1 a avut loc la Palat dejunul la care au avut onoarea a fi invitaţi :

Dl. C. C. Arion Ministru Cultelor şi instrucţiuni Publice, dl. Rector Swoboda, D-nii Profesori Waldaier, de Martone, Jarnik, Saghin, Sextil Puşcariu, Stefanelli, Tarnoschi, Cogler, Agura, Friedvagner, Sfinţia Sa Protopopul D. Dan, D-nul Dr. Socor Decan Facult. Medicină, d. A. Mănescu Decanul Facult. Stiinţe, d. D. Alexandrescu Decanul Facult. Drept. D-nii Profesori Universitari : Dr. Hurmuzescu, Em. Riegler, Dr. V. Bejan, D. Buţureanu. Em. Puşcariu Dr. Leon Consmovici,
A. C. Cuza, E. Bărbulescu, Dr. Em. Manicatide, Julian Teodorescu, d-nul Alexandru Stroja Prefectul Poliţiei.

Discursul M. S. Regelui

— rostit la serbarea universtară de astă-zi —

Cu cea mai vie bucurie urez bună venire învăţaţilor noştri oaspeţi, care ne-au făcut marea cinste de a veni spre a sărbători cu noi întâiul jubileu al tinerei noastre Universităţi din Iaşi.

Mulţumirea Imi este cu atît mai mare, că mă găsesc în mijlocul iubiţilor Mei ieşeni şi că pot prezida la o serbare de aşa mare însemnătate pentru desvoltarea culturală a Romîniei.

Intemeiată acum 50 de ani de către principele Alexandru Ioan Cuza, după iniţiativa marelui său ministru Mihai Cogălniceanu, a cărui neştearsă amintire se va slăvi mîine, această Universitate a fost primul rod bine-cuvîntat al Unirei Principatelor Dunărene, cea dintai manifestare a redcşteptării intelectuale şi naţionale, mult timp dorită şi împedicată.

Ea s'a ridicat pe ruinele Academiei Mihăilene, unde cuvîntul înflăcarat a lui Kogălniceanu răsunase deja, aruncînd sămînţa cea mîntuitoare şi vestind timpurile mai bune ce erau să soseasca.

In cursul său de istorie naţională însufleţit de un adînc patriotism, Kogălniceanu vorbeşte nu ca un moldovan, ci ca un romîn, care pătrunde viitorul şi-l pregăteşte.

Dar, această îndrăsneală prematură provoacă o nemiloasă reacţiune : voinicul luptător o plăteşte cu surghiunul, iar Academia Mihaileană este închisă.

Nu trecu mult timp însă şi Kogîlniceanu, ajuns sfetnicul ascultat al unui domnitor patriot, avu fericirea de a putea atinge ţelul urmărit fără preget în tot timpul tinereţei sale, adică de a deschide larg uşile acestei Universităţi şi de a da sufletului romînesc hrana intelectuală care trebuia să-l învioreze şi să-l regenereze.

Din acest moment înălţător şi sub impulsiunea unor profesori cu iubirea de ţară, conştiinţa naţională începu a relua cunoştinţă de ea însă-şi, iar calea propăşirei se deschise largă în toate direcţiunile şi pentru toate treptele sociale.

Luînd contact cu ştiinţa şi civilizaţia, am putut să ne asimilăm, pe încetul progresele dobîndite de celelalte popoare, să ne apropiem de ele şi să eşim din izolarea şi întunecimea în care trăisem.

— Acesta este nemăsuratul folos ce l'am căpatat prin întemeierea ambelor noastre Universităţi ele ne'au învăţat a cunoaşte condiţiunile neaparate ale adevăratei culturi şi ale adevăratei măriri ale unei ţări, adică munca stărui toare, care înbogăţeşte, instrucţiunea sănătoasă, care lărgeşte judecata şi educaţiunea morală, care alcătueşte caracterele tari şi asigură buna ordine socială.

Universitatea este dar cheia de boltă a clădiriei statului menită a întinde cîmpul cunoştinţei folositoare, ale adevărului, şi al frumosului şi ca un focar puternic, a lumina minţele şi a încălzi inimile spre a le îndruma pe căile rodnice şi moralizatoare ale muncei a prigi şi a le închina binelui obştesc.

Iată, domnilor profesori, programul şi domeniul vostru de acţiune ; el cuprinde nu mai puţin ca întregul viitor al Patriei şi acest fapt cată să vă dea, împreună cu mîndria falnicei voastre chemări şi simţul marei răspunderi ce apasă asupra conştiinţei Domniilor voastre.

Daţi-Mi voe să vă reamintesc una din frumoasele învăţături ce le dădea bătrînul voevod Neagoe Basarab fiului său, ea vă va arăta această răspundere sub o formă şi mai mişcătoare :

„Mintea stă în trupul omului, drept ca steagul în mijlocul răsboiului şi toată oastea caută la steag şi până stă steagul în răsboi nu se cheamă acel răsboi biruit; măcar de are şi năvală grea spre sine ei tot caută steagului şi se adună împrejurul lui.

Dar dacă steagul cade, atunci toate oştile se risipesc şi nuse ştie unul cu altul cum fac şi încotro merg".

Acest steag, de care atîrnă viitorul nostru, îl ţineţi în mîinele voastre, sub cutele lui aleargă o tinerime doritoare de isbânzi. Dea Domnul ca să stea tot sus pe calea mântuirei şi prea mărirei neamului şi să se vază de departe pentru cinstea şi înălţarea scumpei noastre Romînii. Aceasta este cea mai adîncă cea mai mare dorinţă a inimei mele".

❑ Gheorghe Ungureanu, din Voroveşti, comuna Uricani, s'a plîns autorităţei, că soţia sa Catinca a fugit de la domiciliu, întovărăşită de ibovnicul ei Gheorghe Hangan, din acelaşi sat, furîndu-i şi lucrurile din casă. El cere urmărirea soţiei trădătoare.

❑ **Procesul Cuza-Socor.**—Azi s'a înfăţişat înaintea Curţei cu juri, procesul de calomnie prin presă, intentat de d. A. C. Cuza contra d-lui Em. Socor.

Curtea a deschis şedinţa la ora 12½. Făcîndu-se apelul d lor juraţi se constată prezenţa numai a 20.

D. Bercea, procuror, cere amînarea procesului din cauza numărului incomplect al juraţilor. D. Abgar Buicliu din partea d-lui Cuza, cere Curţei ca independent de chestiunea absenţei juraţilor să-i dee cuvîntul pentru a vorbi în chestia expertizei.

D. Pella din partea d-lui Socor spune că chestiunea lipsei juraţilor trebue rezolvată înainte de ori ce alt incident sau cererea privitoare la fazele sau procedura procesului. Şi întru cît n'au respuns la apelul nominal numărul din juraţii ceruţi de lege, Curtea nu poate cu nimic păşi înainte şi trebue să amîne procesul.

Curtea, refuză de a da cuvîntul d-lui Buicliu, şi constatînd că, până la ora 12, 35 minute, juraţii n'au răspuns în numărul cerut de lege, amînă procesul pentru seziunea viitoare, care va începe la 15 Ianuarie.

❑ **Tuastul şerului.**—Partea originală, neinspirată de Regele Italiei, din tuastul pe care şerul fotograf Démètre, l'a rîdicat la dineul de la Palat, este mai delicioasă încă de cît ne-am închipuit-o noi.

Avem sub ochi cuprinsul acelui tuast şi reproducem : „Iaşul, care, *pe vremuri, era* capitala şi centrul Moldovei *de altă dată* şi *astă-zi* se află la hotarul cel mai îndepărtat al ţării..."

Vrea să zică, şerul s'a apucat să schimbe geografia ! Iaşul pe vremuri fusese—sau era cum gramaticeşte şerul—Capitala „şi centrul" Moldovei—astă zi, însă, nu mai este capitală. Atunci care ie capitala Moldovei? Să fie oare Stînca?

Dar nu numai că Iaşul nu mai ie Capitala Moldovei; nu numai că s'a dus „a doua Capitală a ţării". dar Iaşul a fost mutat „la hotarul cel mai îndepărtat al ţării !

Altă dată, fireşte, Iaşul se afla aiurea şi astă zi a fost transferat la hotarul cel mai îndepărtat". Ce oraş a luat locul Iaşului şi cu cine s'a strămutat—nu spune tuastul, dar noi credem că mutarea s'a făcut tot la Stînca.

Dar fiind-că mutarea oraşului Iaşi, la hotarul cel mai îndepărtat al ţării, s'a făcut, s'a dat bietului Iaşi o despăgubire, cheltueli de deplasare şi anume : „nu poate să aibă *altă* ursită mai înaltă, mai dreaptă de cît de *a deveni* un focar puternic de cultură".

Vrea să zică Iaşul mutat, Iaşul cultural, nu este măcar un oraş cultural—de oare-ce „ursita lui mai înaltă" este de *a deveni* un focar de cultură!

Şi imediat mai departe : „acest înţeles, Majestate, ieşenii l'au dat monumentelor cu care Aţi înzestrat oraşul lor, acest înţeles îl dau şi azi sosirei M. V., cînd ştiu că cel mai mic zdruncin este un chin pentru trupul doborît de o muncă de o jumătate veac..".

Vrea să zică : „ursita mai înaltă" ca Iaşul să devină focar de cultură, este înţelesul pe care ieşenii l'au dat monumentelor şi astăzi, sosirei Regelui, care sosire este un chin pentru trupul doborît al Regelui !

Neînţeles înţeles,—care devine şi mai neînţeles cînd „oratorul" adaugă : *„totuşi* au adînca bucurie de a vă vedea prezidînd serbările jubiliare ale Universităţii".

De şi „trupul Regelui este doborît de o muncă de peste 50 ani"—*totuşi* Ieşenii, oameni milostivi, văd cu bucurie pe Rege prezidînd serbările.

Şi, pour la bonne bouche: „acest oraş, *care nu regretă nimic din trecutul său,* căci prin jertfa lui a *mărit ţara*— acest oraş, *prin glasul meu, ecoul unui suflet* plin de gratitudine şi de speranţă, vă urează etc".

Iaşul nu regretă nimic din trecutul seu, căci trecutul aceasta a *mărit ţara* —şi tot Iaşul, prin glasul şerului, care glas este ecoul unui suflet plin de speranţă—urează ect.

Că glasul şerului este ecoul unui suflet—treaba lui. Dar că el mai speră—asta ie extra-ordinar : speră să mai devie încă odată ministru !

❑ Miniştrii Carp, Filipescu şi Mişu Cantacuzino, au plecat astă-zi la prînz la Bucureşti.

❑ **Judiciare.**—Numitul M. Tisenski, fiind agent poliţienesc la comisia s. III şi însărcinat cu distribuirea citaţiilor, s'a făcut vinovat de frustrări de timbre, fapt pentru care a fost condamnat la zece zile închisoare.

— Negutitorul Sinan Herşcu, din Bacău, fiind achitat de tribunal în procesul seu de faliment, a declarat apel procurorul general.

— Jandarmul rural Ghinas, dintr'o comună din judeţul Ilfov, aflîndu-se la Roman, s'a dus să petreacă într'un local public. Făcînd scandal, au intervenit doi jandarmi, cari s'au văzut ameninţaţi de colegul lor cu sabia.

Ghimaş a fost condamnat la trei luni.

— Numiţii Nută Fişler şi I. Leizerovici, folosindu-se de acte false la recrutare, au fost condemnaţi la cîte o lună închisoare.

Oesterreichische
Herrenanzugstoffe
liefere ich in allergrösster Auswahl zu Fabrikspreisen um meine Artikel hier einzuführen. Reichhaltige Musterkollektionen sende ich franco zur Ansicht.
RUDOLF FOUKAL
Tuchexport Jägerndof
Oestr. Schles.

Ultima oră

Bucureşti 27 Septembrie

Bataia de la manevre

Fiul ministrului de răsboiu pălmueşte pe un ofiţer şi e grav bătut.

Bucureşti.—Fiul d-lui Nicu Filipescu, ministru de răsboiu, a avut, pe cîmpul de manevre o păţanie, de care îşi va aminti.

Tînărul Filipescu venea cu automobilul de la Miclăuşeni. Automobilul mergea cu o viteză foarte mare. La un moment dat, automobilul se apropiase de trupele ce erau în merş şi cu toate semnalele ce se dăduse, lovi calul maiorului Duţu.

D. Maior îl opri atunci şi îi ceru socoteală, dar d. Filipescu recomandîndu-se ca fiul d-lui ministru de răsbiou, afacerea nu mai avu nici o urmare.

Dar tînărul Filipescu foarte enervat de acest incident, era palid şi posomorît.

In acest interval, se apropie de o companie de soldaţi, comandată de căpitanul Ion Balan. Acesta necunoscînd pe tînărul Filipescu şi neexplicîndu-şi presenţa aceasta pe cîmpul de manevră, se uita cam urît la dînsul şi îşi exprimă părerea, că trebue să fie un jidan.

Tînărul Filipescu, de astă dată însă nu se recomadă, ci cîrpi căpitanului o palmă zdravănă.

La aceasta ofiţerul s'a repezit asupra tînărului Filipescu i-a tras o bătae sdravănă, călcîndu-l cu picioarele. După aceasta l'au rîdicat şi l'au dus pînă în faţa colonelului unde lucrurile s'au deslusit

HOLERA în ŢARĂ

— Noui cazuri —

Galaţi—In comuna Vînători, s'a constatat un caz de holeră.

Inspectorul sanitar dr. Rigani, însoţit de mai mulţi medici, a plecat într'acolo.

*

Galaţi. — In strada Brăilei, s'a constatat un caz suspect. Populaţia e viu alarmată.

CONFLICT RUSO-TURC

Petersburg. — Un grav conflict s'a născut între Rusia şi Turcia, în urma sechestrărei unui vapor rusesc, care transporta grîu pentru Italia. Turcia a considerat vaporul ca transportînd material de răsboi pentru Italia.

NENOROCIRE

Dortmund.—In mina principelui Hardenberg, care aparţine Uniunei minelor din Gelsenkirchen, ascensorul s'a prăbuşit în fundul puţului, omorînd pe 9 mineri.

RUSIA ŞI CONFLICTUL ITALO-TURC

Petersburg.—Un ucaz a fost azi dimineaţă publicat în care declară că Rusia e neutră în conflictul actual Italo-Turc.

CONFLICTUL ITALO-TURC

Sofia.—In cercurile guvernamentale de aci, se crede, că pînă în cîte-va zile conflictul între Turcia şi Italia va fi aplanat.

INARMAREA TURCIEI

Constantinopol.—Turcia se înarmează penfru răsboiul pe uscat. Staful major a pregătit diplomaţia, pentru mobilizarea a 250,000 de oameni.

NENOROCIREA DIN SOFIA

Sofia.—La noua clădire a catedralei, avea să se aşeze astă-zi un clopot, cu greutatea de 3000 kilograme. Clopotul fu urcat pe odgoane de sîrmă, însă la un moment dat, odgonul s'a rupt şi clopotul căzînd, a omorît trei lucrători.

O declaraţie a fostului Mare Vizir

Paris.—Fostul Mare Vizir, într'o convorbire cu un redactor al ziarului „Matin", a declarat că ostilităţile dintre Italia şi Turcia, vor dura mai mult timp, de oare-ce nici un minister Otoman, nu poate admite să înceapă negocieri cu Italia, în scop de a ceda vilaetul Tripolis.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

CIRCUL SIDOLI

Cinematograf Pathé-Frères

Luni 26, Marţi 27 şi Mercuri 28 Sept.

9 ORE SEARA

PRINCESA CARTOUCHE

Extra-ordinar roman criminal în 3 părţi mari de cinemat.

Subiectul: Prinţesa Cartouche, frumoasă aventurieră, onorează cu vizita ei Parisul. In ultimul timp se discută cu aprindere desele spargeri şi furturi ce se comit, iar poliţia îşi dă toate silinţele ca să descopere pe spărgători. Inspectorul de poliţie Giral este cel mai temut adversar al elegantei hoaţe şi întreaga acţiune a tabloului se mărgineşte la o goană aprigă ce poliţistul duce contra eroinei noastre.

In fine, în cele din urmă, el reuşeşte a pune mâna pe ea şi pe complicii săi la o încercare de furt ce frumoasa femee voia să facă în paguba unui renumit giuvaergiu.

In patru mari părţi se rezumă extraordinarele aventuri ale îndrăsneţei femei.

Hoţia genială de 100.000 franci

O contesă rusă O.... ridică de la Banca din Paris însemnata sumă de 100.000 franci. La părăsirea băncei ea este observată de o damă elegant îmbrăcată. Această străină elegantă *Princesa Cartouche*, urmăreşte pe contesă la hotel, cere de la otelier să-i dea două camere vecine cu apartamentul contesei şi imediat îşi pregăteşte terenul pentru a intra în posesia banilor.

In acest scop ea se îmbracă bărbăteşte, îşi pune monoclul în ochi, şi escaladând fereastra intră în apartamentele contesei. Aci ea se întâlneşte cu contesa, care, la vederea străinului, în mod instinctiv, voia să se repeazâ la sertarul unde avea puşi banii, strigând în acelaş timp ajutor. Până ce ajutorul soseşte, princesa Cartouche devine posesoarea banilor şi dispare.

In momentul următor eleganta hoţoaică şade într'un costum neglijé pe divan şi se miră de furtul comis. Ea se prezintă în persoană la contesă pentru a-i exprima părerea de rău în această ocaziune.

Inspectorul Giral soseşte cu oamenii săi şi prima percheziţie ce face este camera vecină odaei unde s'a comis furtul, locuită de Prinţesa Cartouche. Aci el găseşte o perucă bărbătească şi imediat îşi face convingerea asupra autorului furtului. Văzând fereastra deschisă, el urmează acelaş drum pe care l'a urmat prinţesa cu o oră mai înainte. El intră de o dată în odaea unde cele două femei şedeau de vorbă, spre marea mirare a acestora, îşi scoate pardesiul şi pălăria şi voeşte să ia lămuriri asupra furtului. In acea clipă Prinţesa Cartouche, asvârle haina de pe ea, stinge lumina electrică, ia pălăria şi pardesiul inspectorului şi dispare urcându-se chiar în automobilul acestuia.

Răpirea unei fiice de bancher

Princesa Cartouche făureşte o nouă ocaziune ca să tragă din nou clapă Inspectorului Giral. Ea profită de apropiata căsătorie a fiicei bancherului Hackendorf, spre a-i trimite următorul bilet: *„Stimată Domnişoară. Dacă vroiţi să vă convingeţi de nedemnitatea mirelui Dv., vă rog a mă vizita în cursul acestei zile. Eveline de V“.*

Deghizată în băiat mesager ea predă personal scrisoarea D-şoarei Hackendorf care intrigată de purtarea mirelui său se decide a se duce la întâlnirea fixată... La plecare ea perde biletul prin care este invitată la întâlnire. Abilul mesager a părăsit vila bancherului şi cu o iuţală de fulger îşi schimbă toaleta, ajutat fiind de oamenii săi, ast-fel în cât, peste un moment o vedem travestită intr'o elegantă damă aşteptând pe d-ra Hackendorf la poarta de serviciu a parcului. Aceasta nu întârzie să sosească şi în momentul următor ea este luată pe sus şi suită în automobil.

In acest interval servitoarea a găsit biletul perdut şi îl predă părintelui. Acesta primeşte în acelaş timp o scrisoare cu următorul conţinut: *„Trimeteţi-mi intre orele 3—4 suma de 30.000 l. ca rescumpărare pentru libertatea ficei Dvs. Inspectorul Giral va avea amabilitatea să mi-o aducă. Locatara Vilei Rosa“* El înştiinţează imediat biuroul detectivilor. Giral soseşte imediat la locuinţa bancherului, primeşte banii, însă se aprovizionează cu 2 gente la fel în speranţă că va putea păcăli pe hoţi predând geanta cea goală în loc de cea cu bani.

Bine înarmat şi însoţit de 2 detectivi iscusiţi el se prezintă la locuinţa prinţesei Cartouche. Aici îi predă banii şi profitând de un moment de neatenţie a elegantei hoaţe, îi schimbă portofelul. D-şoara Hackendorf fiind liberă, prinţesa Catouche îşi scoate pălăria şi mantaua şi îmbrăcând-o cu obiectele sale o lasă liberă. In acest interval Giral asvârle oamenilor săi de jos următorul bilet: *„Arestaţi pe femeea cu pălăria neagră şi cu 2 pene albe“*, crezînd că în modul acesta, să pună mâna pe admirabila pungăşoaică.

In momentul când era gata să plece, Prinţesa Catouche intră spre marea surprindere a poliţistului. Ea îi declară că D-şoara Hackendorf a fost arestată de oamenii săi şi condusă la poliţie cu automobilul. In acelaş timp, ca compensaţie, inspectorul o face atentă că a schimbat portofelul lăsându-i ei pe cel fără bani. Giral, fiind părăsit de ajutoarele sale, părăseşte locuinţa prinţesei Cartouche fără a încerca să o aresteze.

Furtul unui tablou în valoare de 300.000 fr.

La o licitaţie publică, princesa Cartouche, travestită ca o damă bătrână vede cum baronul Nierine, cumpără o pictură originală Rembrand şi cum în momentul următor un tânăr elegant insistă pe lângă cumpărător să-i cedeze lui acel tablou oferindu-i un preţ mult mai ridicat.

Ea se apropie de tânărul om şi se oferă a-i procura acel tablou. Ea îl invită la dânsa acasă şi stabilesc suma de 300.000 lei.

Pentru a întra în posesia acestei picturi, Princesa Cartouche se deghisează în pictor şi se postează în apropiere de vila baronului în aşa mod ca să atragă atenţia.

Baronul văzînd pe pictor, se interesează de el şi îl învită chiar la dânsul acasă spre a-i arata bogata sa colecţie. După vizitarea colecţiei baronul tratează pe tânărul pictor cu un pahar de liquer în timp ce acesta îi oferă o delicioasă ţigară, care era preparată cu opium.

Efectul opiumului se arată, baronul nu întârzie de a cădea într'un somn letargic în timp ce pictorul desface repede pictura şi pleacă lăsând pe masă următoarea carte de vizită: *Mulţumirile mele, Princesa Cartouche.* Când baronul este sculat de servitorul său, pictura dispăruse.

Principesa predă pictura tânărului amator, iar acesta îi remite un cek pentru suma de 300.000 lei. In ziua următoare ea recunoaşte că cekul era falş şi văzind că a avut a face cu un dibaci pungaş se hotărăşte a-l face tovarăş şi împreună plănuesc un îndrăzneţ furt la un mare giuvaergiu.

Camera No. 31.

Pentru a da o frumoasă lovitură, ei se hotărăsc a prăda pe unul dintre cei mai mari bijutieri din Paris.

Pentru prepararea furtului, ei se duc la un mare hotel şi aranjează o cameră, camera No. 31. Ajuns aci el studiază partea exactă unde zidul trebue să fie găurit ast-fel în cât gura să răspundă în camera vecină, apoi pleacă spre giuvaergiu. La poartă el remite, fără să fie observat, unei dame următorul bilet: *„peretele stâng 1 × 1.65“.*

Dama se prezintă la portar, cere lista pasagerilor, alege cameră No 32 şi imediat îşi face preparativele necesare pentru găurirea peretelui după măsurile indicate. Hoţul se prezintă la giuvaergiu, alege lucruri de o valoare enormă şi dă ordin să i se trimeată la hotel. Dar Giral a vegheat asupra elegantului cumpărător. El se prezintă la giuvaergiu, îşi declină calitatea şi cere să fie el trimis cu bijuteriile la distinaţie.

La ora destinată Giral, deghizat în giuvaergiu, aduce bijuteriile comandate. Hoţul începe a cerceta cu deamănuntul obiectele. In acel moment servitorul îl anunţă că un domn doreşte să-i vorbească urgent în salonul de conversaţie. Hoţul strânge a lene giuvaericalele şi le depune în caseta de lângă perete în timp ce princesa Cartouche, din camera vecină, sustrage bijuteriile. Inspectorul Giral aude o gălăgie curioasă în peretele vecin. Ca fulgerul îi trece prin minte modul de operaţie al pungaşilor. El ese din cameră şi spionează prin gaura broaştei, apoi părăseşte hotelul ia un automobil se îmbracă cu hainele şoferului şi se postează cu automobilul în apropierea hotelului. In acest interval Princesa Cartouche şi tovarăşul său părăsesc paşnic hotelul; portarul face semn automobilului şi pungaşii se cred în siguranţă.

Aprigul inspector conduce pe hoţi la poliţie şi reuşeşte de data aceasta să pue mâna pe regina pungaşilor şi pe periculosul ei tovarăş.

Magazinul Conservatorului

IAŞI - Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

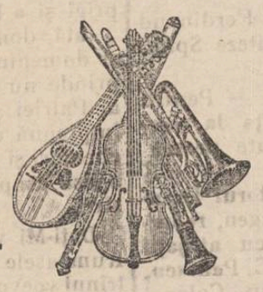

Instrumente Muzicale şi Accesorii

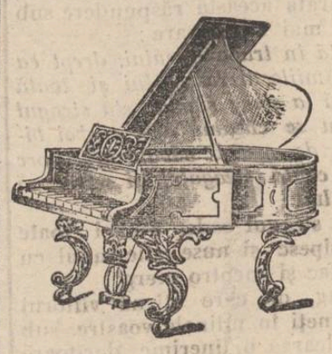

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz”

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG“

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING“.

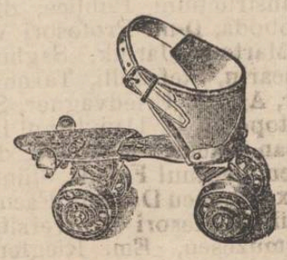

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Către proprietarii de imobile

Fiindu-ne sosite transporturi mari de toate articolele pentru instalaţiuni de apă şi canal de **prima calitate** pentru sezonul de faţă, care este cel mai propriu pentru executarea unor asemenea lucrări, învităm pe onor. Proprietari de imobile de a se adresa pentru instalaţiuni de apă şi canal la biuroul nostru de instalaţiuni particulare pentru apă şi canal, str. Păcurari No. 3.

Atragem atenţiunea onor. Domnilor Proprietari că societatea, ca exclusivă concesionară pentru racordări, este singura în măsură de a executa **instalaţiunea interioară odată cu racordul ei, oferind domnilor proprietari posibilitatea de a se servi, fără nici o întârziere de apă şi canal.**

Societatea dispunînd de un personal numeros, ales şi conştiincios şi de materiale de prima calitate, **oferă singură toate garanţiile unor instalaţiuni solide, sigure şi avantajoase,** executate repede şi uniform, adică fără înăduturi vătămătoare la marginea proprietăţei.

DIRECŢIUNEA

Societăţei Union Baugesellschaft

secţia instalaţiunilor particulare şi de racordări, **str. Păcurari No. 3**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 1 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Excelentul unt pentru cafea, ciai	4 80	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	1.80	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.50	
Unt pentru gătit obişnuit	3.00	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.40	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate	8 0/0	
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.40
		0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0 80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ tămâios de 3 ani	1 20	„
„ „ „ 5 „	2 00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

APELE MINERALE

SLANIC

(MOLDOVA)

Vindecă sigur: bolile de stomach, intestine, ficat, rinichi, băşica udului, artritism, gută, diatesa uri à etc.

Isvorul No. 1 este cea mai higienică, digestivă şi diuretică apă de băut cu vin sau simplă la masă.

Comenzile se fac la exloatator I. Werner farmacist, furnisorul Curţii Regale la Iaşi.

Broşura: Importanţa şi eficacitatea apelor minerale da băut de la Slănicul din Moldova se trimete la cerere gratis.

Tipografia H. Goldner, str. Iaş Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Pacurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1411 Joi 29 Septembre 191

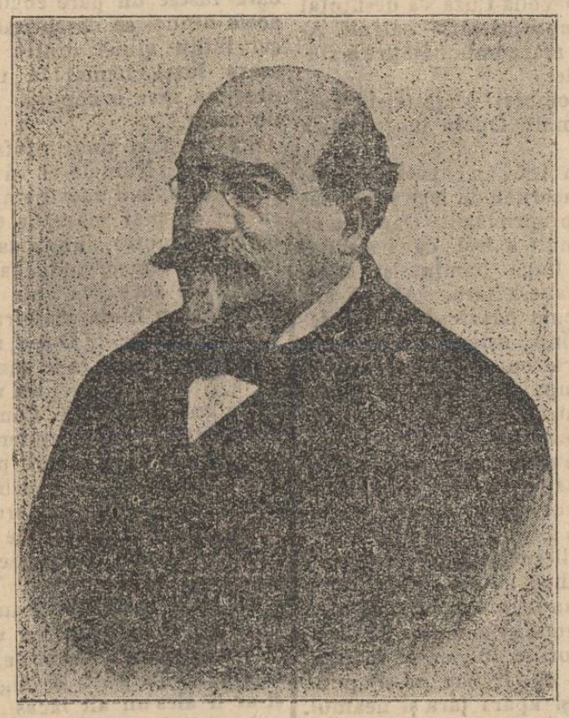

MIHAIL KOGALNICEANU

Astă-zi s'a desvelit cu cel mai mare ceremonial statuia lui Mihail Cogălniceanu, ridicată în fața palatului Universității.

Se cuvine să consacrăm întreg numărul de azi al ziarului nostru, acestui mare Romîn, despre care Bismarck, cu ocazia congresului de la Berlin, făcîndu-i cunoștință, spunea că regretă că nu 'i posedă Germania.

Și cu drept cuvînt căci Cogălniceanu a fost cel mai mare bărbat de stat al Romîniei, pentru al cărui geniu, țara noastră a fost prea mică și națiunea noastră prea restrînsă.

Domnul profesor Alexandru D. Xenopol care a avut marea cinste de a înlocui la Academie pe Cogălniceanu, spune că Cogălniceanu a fost una din acele naturi alese ce cu greu încap cîte două alături într'un veac; pentru care timpul cît l'a trăit a fost prea scurt și spațiul cu care i-a fost învoit să se miște, prea neîncăpător spre a desvolta uriașa putere a concepțiunilor, cugetărilor și năzuinților lui. Puternicei firi a lui Cogălniceanu—adaugă d. Xenopol—i'ar fi trebuit, spre a sa deplină desfășurare, un teatru de lucrare mare și întins; el ar fi trebuit să se nască în sînul unei mare împărății și să conducă destinele ei.

Cariera politică a lui Cogălniceanu, și care cu timpul îi consacră ca barbat de stat, începe cu divanul ad-hoc al Moldovei, din 1857, cea mai ilustră adunare a acestei țări —și și-o continuă în cea mai mare strălucire până la cîștigarea independenței statului nostru și ridicărei lui la rangul de regat. Prin urmare cele mai mari, cele mai frumoase, cele mai scumpe pagini ale istoriei României moderne, sunt strîns legate de viața lui Cogălniceanu, așa că a descrie viața lui, înseamnă a scrie însăși istoria contimporană a Romîniei

N'a fost eveniment mare de la 1857 și pînă la 1881, care să nu se fi născut prin inițiativa acestui ilustru romîn și la care el să nu ia parte cu toată mintea și cu tot sufletul.

Intr'un singur sfert de veac de la 1857, pînă la 1881—Cogălniceanu, un singur om,—a făcut pentru țara noastră ceea ce ar fi trebuit să facă în cîteva veacuri, generații întregi de oameni.

Insuși el—vorbind de prima parte a activității lui grandioase—spune: „De la 1859 pînă la 1864,—ce n'am făcut! alegerea unui singur domn pe ambele principate și în curînd ca consecință, unirea țărilor plină și întreagă, secularisarea averelor monastirelor închinate și neînchinate, oborîrea clăcei (boerescului) împroprietărirea țăranilor.

Marea chestie socială, care pretutindeni a costat sacrificii materiale colosale, ruină de clase întregi și șiroae de sînge, în Romînia se desleagă fără o picătură de sînge, fără ruina nimănui ba din contra de la al doilea an, producțiunea agricolă se îndoește și bonurile rurale salvă averea a sute de proprietari îndatorați.

Și apoi egala indrituire a tuturor claselor societății Romîne, instrucțiunea publică generală, gratuită și obligatorie înarmarea întregei națiuni, ca principiu și în fapt o armată numeroasă și bine organizată, cum Dunărea de jos nu văzuse o asemenea, de pe timpurile lui Ștefan și Mihaiu".

Se înțelege deci pentru ce personalitatea lui Cogălniceanu, se ridică d'asupra omului și șefului de partid, și 'mbracă toată în splendoarea ei caracterul unui bărbat de Stat desăvîrșit.

Și fiindcă am spus că înalta carieră politică a acestui ilustru barbat de stat începe de la 1857, cu Marea adunare a Divanului Ad hoc al Moldovei, vom aminti aci de cele 5 puncte a le propunerei prin care Romînii își exprimau Europei doleanțele lor, puncte redactate de Cogălniceanu și însoțite de unul din cele mai strălucite discursuri ale sale.

Aceste 5 puncte și cari au servit de temelie statului nostru sunt:

1) Respectarea drepturilor Principatelor și în deosebi a Autonomiei lor în coprinderea vechilor lor capitulații încheiate cu Inalta Poartă în anii 1394, 1460, 1511 și 1634.

2). Unirea Principatelor într'un singur stat sub nume de Romînia.

3). Prinț străin, cu moștenirea tronului, ales dintr'o dinastie domnitoare de ale Europei și ai cărei moștenitori să fie crescuți în religia țării.

4). Neutralitatea pămîntului Principatelor.

5). Puterea legiuitoare încredințată unei obștești adunări, în care să fie reprezentate toate interesele nației.

Divanul Ad-hoc a primit cu 81 voturi pentru și 2 contra, aceste 5 puncte, dînd prilej lui Cogălniceanu să rostească unul din cele mai splendide cuvîntări, care'l clasează printre cei mai mari oratori ai țării.

Iată un fragment din acest mare discurs:

In toată această adunare însuflețită de o singură simțire, de o singură dorință, asigurarea naționalității noastre, două singure glasuri s'au găsit cari voesc a merge în contra voinței nației, în contra lui D-zeu, cerînd păstrarea statului quo și prin urmare a nămolului de nenorociri și abuzuri, care îi formează trista istorie și cu toate acestea Adunarea puind de-o parte restricțiile Regulamentului său, au învoit ca astăzi toată opinia, fie cît de antinațională cît de singuratică, să se exprime liber și neîmpedecat în fața țărei, care va încuviința în fața Europei, care o va judeca. Libertatea pentru opinii, respect pentru persoane. Aceasta este linia de purtare, care ne insuflă astăzi, care trebue să ne insufle întot d'auna.

Vin acum la marele cavaler și logofăt Alecu Balș. Domnia lui în loc să vie a ne vorbi ca deputat al țărei, singurul titlu care ne dă dreptul de a vorbi aici, ne-a rostit opinia sa ca proprietar de 80.000 fălci pămînt. Mare avere, frumoasă avere, nimeni din noi nu o are.

Insă este cineva care o are înzecit mai mare, de cît d. deputat de Putna. Acesta este un oare ce, care se numește țară, acea țară care o reprezintă azi această adunare. D. deputat ne zice că are 80.000 fălci.

Ei bine noi Adunarea avem mai mult de cît chiar 800 000 fălci, căci în fățișăm țara, — și M. Cogălniceanu își termina discursul seu zicînd:

„Să gîndim că astăzi este ziua cea mai mare din veacul nostru, căci astăzi nu numai că scriem, dar facem istoria țărei noastre".

Rolul lui Cogîlniceanu în unirea principatelor e în deajuns cunoscut.

Iată cu ce cuvinte, primește Cogîlniceanu pe noul ales, Cuza Vodă.

„După 150 ani de umilință și de înjosire națională, Moldova a intrat în dreptul său, de a alege pe Domnitorul seu. Ridicîndu-te pe tronul lui Stefan cel Mare, naționalitatea romînă s'a înnălțat.

Alegîndu-te Domnitor, am arătat lumei că la legi noi voim oameni noi. Tu ai o frumoasă și mare menire de îndeplinit. Tu ești chemat a deschide o eră nouă, pe care ne-au arătat-o convenția din 19 August. Fă ca legea să înlocuiască bunul plac, fă ca legea să fie tare. Și tu Măria ta ca domnitor, fii bun și blînd, fii bun mai cu deosebire pentru aceia pentru cari toți domnitorii din vechime au fost indferenți sau răi Nu uita că dacă 50 de deputați te-au ales, tu ai să domnești peste 2 000.000 de oameni. Fă prin urmare ca domnia ta să fie o domnie de pace și de dreptate, liniștește pasiunile, fă să înceteze urile care ne divizează și restabilește între noi vechia frăție. Fii simplu Măria ta, fii bun, fii un domnitor cetățean; urechea să fie totdeauna deschisă pentru adevăr și închisă pentru minciună și lingușire.

Cît despre rolul lui Cogălniceanu, în marea lovitură de Stat, care a adus împroprietărirea țăranilor, fără Cogălniceanu, această grandioasă operă socială nu s'ar fi realizat cum dovedesc cuvîntările sale rostite în adunarea națională din 1862.

„O nu drămăluiți—exclamă Cogălniceanu, într'una din marele sale cuvîntări,—brazda de pămînt trebuitoare hranei țăranilor; gîndiți-vă la durerile, la suferințele la luptele trecutului lor; gîndiți vă la origina averilor d-voastră, gîndiți vă la cea mai mare parte din ele o datorați muncii lor și sudorilor lor. Inchipuiți-vă că părinții lor s'au luptat cu părinții noștri, pentru salvarea țărei și a altarului; gîndiți-vă că mîne poate ora pericolului iarăși va suna și fără dînșii nu veți putea apăra nici patria, nici averile, nici drepturile noastre și că odată țara căzută, nu veți fi de cît slugile străinelor, pe cînd astăzi sunteți în capul României, în capul unei țări libere și autonome.

Cu drept cuvînt toți scriitorii romîni cari s'au ocupat de acest mare eveniment politic care a adus împroprietărirea țăranilor, cari au scris de acțiunea desfășurată de Cogălniceanu, pentru realizarea unei atît de grandioase opere sociale.

Istoricul Al. Xenopol, zice:

Dacă astăzi țăranul are culcușul lui, dacă nu mai este străin și nemernic în propria lui țară, aceasta se datorește numai și numai lui Mihail Cogălniceanu și este de observat că dacă în chestiunea averilor mănăstirești Cogălniceanu avu curajul a păși sprijinit pe țară, contra voinței unor mari puteri în chestia rurală, el păși în contra țărei legale însăși, spre a apara țara reală, spre a realiza o dreptate mai mare, mai sfîntă de și nescrisă încă în codicele de legi".

Iar un alt scriitor zice că împroprietărirea țăranilor este cea mai măreață operă de inimă a lui Cogălniceanu.

El a fost toată viața sa un democrat, și cuvîntul, care s'a zis că prin împroprietărire Cogălniceanu a creiat poporul romînesc, are un mare înțeles.

A ridica un popor de sub tirania iobagiei, a-i reda drepturile lui, a i deschide drumul către cultură și independență, însemnează în adevăr a'l creia.

Și aduceți-vă aminte că această evoluțiune socială nu se îndeplinea în mod liniștit, ea avea să lupte cu cea mai crîncenă răsvrătire a claselor dominante, cărora se rîpea una din cele mai favorabile și cude puteri de exploatare.

Și mai departe, adaogă:

Mihail Cogălniceanu a fost prietenul intim și devotat al acestui popor blajin și îndelung răbdător, viguros și mîndru popor care a fost santinela în veci nea dormită a limbei, a datoriilor, și obiceiurilor noastre; popor care are domine uimitor de frumoase și versuri ce pot străluci printre cele mai admirabile literaturi populare din Europa.

Și ilustrul romîn a iubit poporul mai ales pentru inima lui voioasă, largă și sensibilă —o inimă care a rămas totdeauna umanitară, veselă, leală, chiar după atîta amar de umilință, de durere, de rabdare. Acestui popor, Cogîlniceanu i-a dat carte, pămînt și pușcă.

In fine acțiunea sa în timpul redobîndirei independenței și a posițiunei României, culminează viața lui Cogîlniceanu.

Alături cu Rosetti și Brăteanu — ei hotăresc participarea României în resboiul ruso-turc după care, Cogîlniceanu este chemat să joace un mare rol în istoria noastră.

El plecă la Berlin împreună cu Brăteanu ca să reprezinte țara și să pledeze acolo în fața reprezentanților marilor puteri, marele noastre interese naționale, desfășurînd o activitate prodigioasă care a înmărmurit pînă și pe străini.

Fiind introdus în sala congresului din Berlin, Cogălniceanu, expune drepturile și dorințele romînilor prin'o cuvîntare care va rămîne ca cel mai mare document.

Cogălniceanu protestează în potriva pretențiilor Rusiei de a ne lua cele 3 județe din Basarabia, drept răsplată că au salvat creștinătatea în contra similunei otomane, în răsboiul din Bulgaria „România nu 'și uită nici istoria, nici numele binefăcătorilor ei; ea cinstește în Caterina cea mare și în Nicolae I pe generoșii făptuitori ai tractatelor de la Cainardji și de la Andrianopol. Dar ea își aduce totodată aminte și de toate acele sacrificii pe care și le-a impus pentru mărirea, isbînda și gloria Rusiei. Ea nu poată uita că de la Petru cel mare pînă în ziua de astă-zi, ea a fost pe rînd și simultaneu baza operațiilor militare ale Rusiei, grînarul unde se aproviziona armatele ei, chiar atunci cînd ele operau dincolo de Dunăre.

Am schițat pe cît ne-a fost posibil, în cadrul unei pagini de ziar marea activitate a lui Cogălniceanu desfășurată pentru rîdicarea țărei.

Recunoaștem că față cu marele sale fapte rîndurile noastre spun prea puține lucruri. Dar nu puteam să nu reamintim întregei lumi care îi sărbătorește astăzi memoria prin înaugurarea statuiei, că în pleiada de giganți care a format generația de la 1848, Cogălniceanu ocupa piscul cel mai înalt și că ori ce colț din țara aceasta la a carei formare ca stat modern și civilizat a contribuit cu geniala sa minte trebuie să imortalizeze în bronz sau marmură această grandioasă figură.

Vespasian I. Pella

Reforma lui Kogălniceanu

— Regulamentarea proprietății —

de ST. ANTIM

Actul prin care țăranii cîmpiilor noastre sunt declarați liberi și stăpîni pe vetrele lor, nu e opera partidelor politice, căci ele erau prea slabe în acele clipe pentru a aduce la îndeplinire o reformă de însemnătatea acelei de la 15 August 1864; apoi partide politice în înțelesul celor de azi nici nu existau în acele vremuri. Deslegarea chestiunei țărănești este opera personală a lui Vodă-Cuza și a lui Mihail Kogălniceanu.

Kogălniceanu tînăr

Prea adevărat, ambii acești mari bărbați ai țării, desrobind pe săteni, nu s'au făcut decît purtătorii unei nevoi adînci simțită de societatea romînească din acele vremuri, dar această nu le întunecă întru nimic nici meritul și nici gloria faptei lor.

Improprietărirea de la 1864, fără a fi fost opera partidului liberal, este actul cel mai liberal care s'a înfăptuit vreodată la noi. Ea este punctul de plecare, obîrșia tuturor reformelor liberale săvîrșite la noi de la această dată pînă azi. De altfel numai așa ne putem explica opunerea încăpățînată cu care o parte din proprietarii de atunci au întîmpinat actul de la 1864. E prea adevărat că lupta proprietarilor s'a dat numai pe baza intereselor materiale și a privilegiilor de clasă, dar acesta a fost numai pretextul luptei, partea ei aparentă, cauza ei adevărată, fiind cu totul alta.

Iar ca dovadă neîndoioasă despre aceasta, sunt însăși zisele lui Barbu Catargi și ale lui Mihail Kogălniceanu. Iată în adevăr ce zicea Barbu Catargi în ședința Camerei de la 29 Mai 1862: „De v'ași vorbi ca egoist, ca om care se gîndește la interesele sale, deși mi-ar fi foarte anevoie, căci azi pentru prima oară m'ași pune pe un asemenea tărîm, cu toate acestea v'ași spune că eu, ca proprietar mare, cînd e vorba de despăgubire, ași fi cel dintăi ca să mă înscriu în capul listei ca să dau țăranilor nu 5, 7, 10 pogoane de pămînt, dar și 20 de voiți". Iar în altă parte a aceluiași discurs, Barbu Catargi zice: „Este oare chestiunea de 2, de 4 sau 5

pogoane? Nu Domnilor, nu e chestiunea nici de 2, nici de 4, nici de 5 pogoane, ci de urmările acceptării acestei legi". De urmările legei agrare se temeau proprietarii mai mult decît de cedarea celor cîtorva pogoane de pămînt; căci proprietarii din acele vremuri au servit o cauză cu totul altă, o cauză mult mai mare și mai îndepărtată, despre a cărei adevărată însemnare nici nu și dădeau seama. Precum iarăși Kogălniceanu a slujit un scop mult mai îndepărtat decît împroprietărirea țăranilor, de care nici el nu și-a dat seama, sau dacă și-a dat, l'a întrevăzut în chip cu totul nelămurit.

In adevăr, dacă pentru Vodă-Cuza reforma de la 1864 nu însemna decît împroprietărirea țăranilor și ridicarea lor la rangul de cetățeni, apoi pentru noi, pentru istoria noastră contimporană ca și pentru proprietarii conștienți din acele vremuri, reforma agrară însemnează întronarea unei stări de lucruri, pe care proprietarii acelor zile,—s'o spunem fără înconjur,—n'o doreau.

Actul de la 1864 insemna realizarea sistemului liber-schimbist, statornicirea proprietății quiritare, exclusive, în locul celei șterbite, feudale. Insemna, într'un cuvînt, oborîrea sistemului feudal. Pentru noi reforma lui Kogălniceanu însemnează azi, nu atît împroprietărirea țăranilor —deși acesta a fost scopul de căpetenie al legiuitorului — cît însemnează mai cu seamă ușurarea pămîntului de toate grelele știrbiri cari îl apăsau. Reforma lui Kogălniceanu este realizarea aceea a formulei fiziocraților francezi: *laissez faire, laissez passer.*

Aceasta este latura economică a reformei lui Kogălniceanu, așa cum ne apare azi, la perspectiva celor patru decenii cari ne despart de ea.

De altfel, însăși Kogălniceanu a întrevăzut latura aceasta a reformei sale, deși nu avea cunoștință cu totul limpede despre ea. Iată în adevăr ce zicea el în această privință în ședința *Adunării generale* de la 1 Mai 1862: „Așa dar, atît ca om care țin la țara mea, cît și ca proprietar care țin la patrimoniul copiilor mei și atît în interesul Principatelor precît și acela al marei

Catinca Mihail Kogălniceanu
— născută Jora —

proprietăți, expusă la ura țăranilor și mai cu seamă a inimicilor ordinei, cer, doresc din toate puterile mele, emanciparea pămînturilor stăpînite de țăruni, ca să ajungem astfel la emanciparea proprietății celei mari de șerbia la care este supusă azi de a da două părți din întinderea ei". Și apoi cu cîteva pasagii mai departe, Kogălniceanu adaogă: „și prin urmare vom statornici în Romînia proprietatea absolută, proprietatea occidentală, în locul celei slavone". Iar ca încheere Kogălniceanu zice: „cum vedeți dar, Domnilor, eu nu vorbesc numai ca avocat al țăranimei, dar vorbesc și ca avocat al țării mele și ca avocat al proprietarilor".

Or, tocmai de această brusca transformare a dreptului de proprietate se fereau boerii de atunci, liberarea solului de servituți, și a țăranului de corvezi, înseamnă desființarea liberei concurenți în jurul pămîntului, așa cum acest proces s'a petrecut în apus. Barbu Catargi, care știa că boerimea noastră e nepregătită pentru a susține o asemenea luptă s'a opus din răsputeri și cu prețul vieței lui, la realizarea reformei agrare. Orice rezistență a fost însă zadarnică reforma a fost înfăptuită, pămîntul a fost declarat liber de orice șerbiri, țăranul scutit de orice corvezi.

Primul efect al degrevărei solului de toate sarcinile feudale, a fost deslănțuirea pămîntului. Datoria ce se impunea legiuitorului din acele vremuri era de a înlătura și prevenì pe cît cu putință urmările dezastroase ale liberei concurenți, printr'o serie de reforme de natură economică.

Reformele acestea n'au putut însă fi făcute și din această cauza libera concurență deslănțuită la noi, a produs toate efectele rele pe cari multe din țările apusului au știut să le înlăture.

Inainte însă de a arăta cari au fost la noi efectele dezastruase ale liberei concurenți, va fi nevoe să arăt cauzele pentru cari reformele economice n'au putut fi realizate: în Franța, cînd feudalismul stăvilitor al producției a fost detronat și cînd pămîntul a fost declarat liber, vechile raporturi sociale, bazate pe principiul mi-deval al muncei silite, au fost asemenea doborîte. Deacum înainte se stabilesc raporturi noui între proprietarii scutiți de orice îndatoriri către țărani și între țăranii liberi de orice corvezi. Raporturile acestea erau însă lipsite de sancțiune juridică, legile veacului de mijloc ne mai potrivindu-se cu noua stare de lucruri, — se impunea deci schimbarea legislației.

Legile cari se apropiau cel mai mult de nevoile cele noui ale Europei regenerate, erau legile romane. In adevăr la Roma, pămîntul era liber de orice sarcini, dreptul de proprietate absolut, iar pe baza lor se ridicase un sistem

Catinca I. Kogălniceanu, născută Stavilă
Muma lui Mihail Kogălniceanu

juridic corespunzător. Or, acum și Europa își recucerește libertatea solului, iar dreptul de proprietate devine și în Europa modernă un drept exclusiv, sacro-sanct. De aceia cele mai multe din dispozițiunile dreptului roman trec în codurile popoarelor moderne și mai cu seamă cartea obligațiunilor a fost luată aproape fără nici o schimbare de la romani: „Noua stare economică a țărilor Europene era identică cu a vechii monarhii romane.

In Italia era un pămînt liber pentru posesia căruia se da o luptă de viață și de moarte; acelaș lucru acum și în țările Europei nordice: prin revoluțiile fericite din Anglia și Franța pămîntul se liberează de toate sarcinile feudale, devine pămînt liber și în jurul lui se încinge aceiași luptă ca odinioară în Italia.

Acestor împrejurări se datorează faptul că dreptul roman a fost dezgropat după atîtea veacuri de uitare; astfel se explică entuziasmul generației trecute pentru pandectele și institutele lui Justinian. Revoluția franceză a împins așa de departe admirația pentre vechile instituțiuni romane că a imitat pînă și forma stat lui: întâi republica apoi imperiul (Vezi ale noastre *Studii Sociologice*)".

La noi lucrurile s'au petrecut întocmai ca în apus. Din clipa în care Vodă-Cuza ușurează pămîntul de servituți și scutește pe țărani de clacă, *nu mai avem legislație.* Punerea în concordanță a noui stări de lucruri cu un sistem juridic corespunzător, era deci nevoia cea mai imperioasă a momentului. Din această cauză a fost cu neputință reali

Vornicul Ilie Kogălniceanu
Tatăl lui Mihail Kogălniceanu

zarea reformelor economice, menite a pune frîu liberei concurenți, deslănțuită la noi prin actul de la 1864. Toată atenția și întreaga activitate a clasei noastre dirigitoare au fost absorbite de reformele legislative.

Tot astfel precum francezii împrumutaseră legislația lor de la romani, tot astfel împrumutarăm noi de la francezi. Tate codurile lor au fost traduse și puse în lucrare la noi, cu o grabă pentru mulți neexplicabilă.

Aceasta e cauza adevărată și profundă pentru care opera de regenerare economică a țărilor romînești a fost întreruptă și s'a dat întîietate reformelor legislative mai puțin însemnate, dar mai imperios cerute de acele clipe.

Să cercetăm acum cari au fost urmările economico sociale ale actului de la 1864; pînă la reforma lui Kogălniceanu întreaga proprietate teritorială a țărei era concentrată în mîinile cîtorva zeci de familii boerești. Domeniile acestea fuseseră date boerilor pe vremuri de către domnitorii țărilor pentru diferite servicii aduse de către boeri acestor Voevozi fie în timp de pace, fie pe vreme de război. Cele mai multe din moșii fusese date cu mult înainte de către Domnitorii strămoșilor acestor boeri. Foarte puține din pămînturi erau cumpărate și din cele cumpărate foarte puține erau cumpărate în chip cinstit.

Deci, atît pentru a obține moșii cît și pentru a se menține în stăpîrea lor, se cerea boerilor o capacitate cu totul alta de cît cea economică.

Reforma lui Kogălniceanu surprinde clasa noastră proprietărească în asemenea situație, pămîntul, redat liber în comerț, este obiectul unui război de viață și de moarte. Proprietarii cei vechi parcă întîrziați într'o climă prea aspră sunt răpuși expropriați fără nici o milă din domeniile lor; iar căderea aceasta a vechei clase aristrocate se caracterizează prin acea formidabilă erupțiune de vicii de tot felul, de cari societatea romînească a suferit atît și de care nu s'a vindecat pe deplin încă nici azi. D. Duiliu Zamfirescu a zugrăvit cu o mînă de maestru decăderea aceasta a vechei noastre clase boerești, în neîntrecuta sa pagină de istorie socială intitulată *Tănase Scatiul.*

Interesant este de știut cine sunt învingătorii în această luptă. Invingătorii sunt aceiași cari au triumfat și în apus. La noi ca și pretutindeni aceștia au fost oameni din popor, cari știuseră din totdeauna ce e lupta pentru trai, iar atunci cînd pentru a ajunge ori-unde și a se ridica în vîrful piramidei sociale, nu mai era nevoie de o naștere fericită, oamenii aceștia au intrat în luptă și le a fost ușor să învingă. Tipul acestor oameni, de structură pur economică, este Tănase Scatiul al d-lui Duiliu Zamfirescu.

Invingătorii aceștia, ridicați la cele

C. Negri
— unul din colaboratorii lui Kogălniceanu —

mai înalte ranguri sociale, îngroșau necontenit rîndurile partidului liberal, căruia ei datorau în primul loc noua lor stare socială. Ion C. Brătianu, cu intuiția ceia caracteristică oamenilor de acțiune, avea instinctiv simțimîntul acestui proces de descompunere socială ce se urma în jurul său și a înțeles că această primenire a clasei de sus avea să-i folosească lui în primul loc. De aceia el nu face nimic pentru a-i opune vre o stavilă, ba din potrivă, el reușește cu mijloace artificiale de corupție, să grăbească și să activeze acest proces de distrugere a vechei clase boerești. Strigătul scăpat lui Brătianu în ședința Camerei dela 24 Martie 1884, —„cu toate neorînduelile ce s'au comis, asasinate, procese scandaloase, am tăcut și mi-am luat răspunderea"—strigătul acesta nu este decît mărturisirea nevoită, într'o clipă de uitare de sine, a acestui sistem.

Multe din domeniile statului au trecut în proprietatea particularilor și o bună parte din bugetul țărei ca și o mare parte din împrumuturile publice au servit pentru crearea și îmbogățirea partizanilor.

Dar dacă Ion C. Brătianu, considera pe acești oameni ca pe niște simpli partizani ai săi, pentru istoria noastră socială ei însemnează însă o nouă clasă socială.

Faptul de-a fi ridicat și consolidat această clasă, constitue cel mai mare merit, adevăratul merit al lui Ion C. Brătianu. Dacă Mihail Kogălniceanu a avut gloria de a ridica la rangul de cetățeni pe țăranii satelor noastre, apoi Ion Brătianu are meritul de-a fi ridicat, tot pe baza actului dela 1864, o puternică clasă de proprietari *ex jure quiritium* și deținînd în mîinele ei destinele țării romînești. Dar pe cînd reforma lui Kogălniceanu a fost numai tactice, căci țăranul e și azi cetățean numai cu numele; opera lui Ion C. Brătianu e reală, clasa ridicată de el formează azi de fapt clasa conducătoare la noi,—de-aici deosebirea de glorie și de reușită între acești doui bărbați politici.

Mihail Cogălniceanu

despre

Cuza-Vodă, Carol I și Carmen Sylva

Cu ocezia, jubileului de 25 de ani al Academiei Romîne, ilustrul membru și președinte al ei, Mihail Cogălniceanu a rostit un memorabil discurs istoric și autobiografic.

Reproducem încheierea acelei cuvîntări în care Kogălniceanu făcea o sinteză a tutoror personalităților de pe Tron, contemporane cu activitatea lui.

. . . . . .

Sire,

In timpul lui Vodă-Cuza s'a desființat claca și s'au împroprietărit sătenii. Aceasta a fost o mare îmbunătățire a stării lor materiale.

In timpul Domniei Majestății Tale s'a făcut mai mult. Opera începută s'a continuat.

Insurățeii din 1864 au căpătat pămînturile ce li se acordau de lege și alți sateni au fost împroprietăriți. Dar ceea ce s'a făcut mai mult a fost că i s'a dat țăranului pe lîngă pămînt și sapă, pușca, ca să și apere țara. Atunci am văzut cu toții, cum pașnicul țăran a devenit oștean voinic, oștean viteaz, care se uita la moarte cu dispreț și care a reînviat pe cîmpul de bătălie, gloria strămoșilor noștri.

Aceasta e mult, foarte mult, dar nu e destul. Trebue să mergem înainte. Trebue să facem ca la viitorul jubileu, să vedem pe țăranul romîn ajuns, în poziționea în care glorioșii membri ai casei de Hohenzollern au adus pe țăranii din Prusia. Trebue ca prin cultură să ridicăm pe țăranul nostru, ca el să aibă conștiință profundă și energica de drepturile și de datoriile lui, ca el să înțeleagă pe deplin că trebue să-și pună viața pentru a-și apăra țara și neamul.

Doamnă,

Majestatea Voastră, a-ți citit o frumoasă poezie, prin care a-ți încîntat pe toți cîți am avut fericirea a asista la această serbare. Dumnezeu V'a încununat cu cununa neperitoare a poeziei, în cît purtați două coroane glorioase: una a Regatului și alta a Poeziei.

Poezia ce a-ți citit o cunoaștem acum toți. Să-mi fie permis însă a destăinui o poezie încă necunoscută a Majestății Voastre.

In anul trecut s'a la Mircești mulțimea plină de întristare și în doliu împrejurul trupului neînsuflețit al iubitului nostru poet Vasile Alexandri. De odată se vede înaintînd în rînd ostășesc un mic corp de zece oameni, întristați, dar mîndri. Erau cei „nouă din Vaslui și cu sergentul zece", cari veniau să păzească sicriul celui care i-a cîntat cu atîta răsunet. După ultima bine cuvîntare a bisericii se auzi comanda militară: „Nouă din Vaslui și cu sergentul zece! Inainte ridicați"! Atunci cei zece au plecat steagul cel sdrențuit de gloanțe pe sicriul marelui bărbat care a cîntat cu putere vitejia ostașilor romîni și ridicîndu-l, l'au coborît cu mînile lor în îngustul mormînt. Această inspirațiune poetică venia de la Majestatea Voastră și este una din cele mai frumoase și mai patriotice poeme. Era ultima salutare ce trimetea țara, armata și Majestatea Voastră celui iubit și plîns de toți.

Sire,

Ați condus țara în grele timpuri la izbîndă; i-ați făurit independența, și din cele două țărișoare, a-ți format tînărul Regat Romîn, glorios și respectat. Aceasta nu s'a putut dobîndi de cît prin mare stăruință și mare înțelepciune. Ele aparțin Majestății Voastre care a-ți fost în capul națiunii.

Să trăiți Majestatea Voastră lungi ani încă, ca prin aceeași înțelepciune să conduceți țara; iar moștenitorul Vostru să ia învățătură, ca să urmeze și el cu aceeași stăruință și înțelepciune lucrarea cea mare a redeșteptării și a înălțării Neamului Romînesc!

OAMENI ȘI LUCRURI

Eroul în duioșie

Se vorbește și se va vorbi, în decursul zilelor acestora, despre Mihail Kogălniceanu privit în manifestările diverse ale personalității lui, ale temperamentului și geniului. Politica lui, eloquența lui, energia lui, îndrăzneala și avîntul lui, toate vor inspira numeroase reflecții și vor fi studiate în amănunțimi.

Se vorbește însă prea puțin despre înclinările lui către lirism, despre aventurile lui de tinerețe, cînd se manifestă ca un adevărat poet. Căci înainte de a ști să lupte, să dicteze, să revoluționeze, tînărul Kogălniceanu—a știut să iubească. Iată un pasagiu dintr'o bucată plină de lirism și de vervă, scrisă de sub titlul: „Iluzii pierdute". E povestirea unor întîmplări din 1833.

Eu eram atuncea de 14 pe 15 ani, tocmai în acea vîrstă, cînd copilul trece ca să facă loc tînărului. Natura pentru mine începuse a se arăta mai frumoasă: zorile răsăritului și crepusculul apusului sfîntului soare, aveau pentru mine un farmec ce nu simțisem încă dinaintea nici uneia din mărețele priveliști ce D zeu a așezat; glasul privighetorilor avea note mai melodioase; inima-mi începuse a simți. Cînd vedeam o femee, numai ceva să fi fost frumușică, pentrucă totdeauna am avut o mare slăbiciune pentru frumușele, un foc necunoscut îmi aprindea tot sîngele, care mi se repezia la cap; puțin după acea turburare mă simțiam stăpînit de un leșin total. Tatăl meu mă puse atunci într'un pension, așezat nu departe de scaunul Isprăvniciei, pe vîrful unui deal romantic, a căruia toată culme pînă în vale era acoperită cu un frumos rediu ce odată fusese un parc englez. Pensionul acela atunci se deschisese, și eu fusei cel întîiu ajuns dintre școlari. Cînd seara fusei chemat la masă, zării în preajma mea o copilită frumușică, ca un înger.

Ea era fata unui profesor de limba grecească. Numele ei vă voi spune, că era Niceta, sau cam pe aproape. Ea era cu un an mai mare de cît mine. Pentru un amorez, iubita sa este cea mai frumoasă femee, podoaba naturii, perla lumii. De aceea vă voiu spune și eu că niciodată o ființă mai frumoasă n'a ieșit din mîinile lui D-zeu, nici-odată soarele n'a văzut o talie mai grațioasă decît a Nicetei; fața ei era rotundă și albă ca fulgul unei lebede. Comparația e cam obișnuită, dar mă veți ierta, că alta mai poetică nu-mi vine sub pană. Sprîncenele ei erau negre și ochii albaștri, judecați dar ce minune era. Ce era însă în ea mai fermecător de cît toate, erau buzele ei, mai frumoase de cît două frunze de roze.

De aș fi Lamartine sau Victor Hugo, tot n'ași fi în stare să vă fac o descriere adevărată de acele buze. Pieptul ei era un paradis, și îngerii înșiși nu și-ar fi ales un alt lăcaș, dacă ar avea voie să-și lase vașnicul-Cer și să caute un cvartir mai pămîntesc.

Cînd mă uitam în buzele ei, mă făceam roșu ca un bujor, și rămîneam încremenit, înlemnit. Impietrit, după cum îi vrea. Mîna ei era a unei copile de șapte ani. Glasul ei trebuia să fie mai dulce de cît al Serafimilor, trebuia zic, pentru că pînă acum n'am auzit încă glasul unui Serafim, prin urmare nu pot judeca dacă-i dulce sau ba.

...Ce am simțit în noaptea cea dintâi ce am petrecut în pension, puteți singuri să vă închipuiți; toți cari au avut un întâiu amor, sau o slăbiciune, căreia îi dați un asemenea pompos nume, veți judeca dacă am putut închide ochii.

Mîna Nicetei îmi sta pe piept, ochiul îi era țintuit asupra mea cu o expresie nespusă de amor, buzele ei, fermecătoarele ei buze îmi zîmbiau. O oră, o fericire de paradis; păcat numai că era în vis.

A doua zi am început a lua lecții, „o bonheur", „o joie", de odată văzui pe fetiță, că veni și se puse la masa studiilor în preajma mea; fiind că numai ea și eu eram în pension, și că talia și vîrsta mea nu vădea încă un răpitor de inimi, profesorul—nu tatăl ei —ne puse într'o clasă.

De ce nu mai sunt asemenea pensioane, cu așa frumușele camarade!"...

Cu un asemenea talent de humorist, Cogălniceanu ar fi fost un admirabil scriitor de schițe și nuvele.

Dar personalitatea lui, geniul lui îl chemase spre orizonturi mult mai largi și spre idealuri mai generoase.

Rodion

Litere-Științe-Arte

Muza universitară.—Toate serbările universitare și-au gărit poeții lor. Cu vremea se va putea strînge de sigur o colecțiune interesantă de bucăți ocazionale, închinate celui mai înalt așezămînt de cultură în Iași.

Intre toate, meritul bunelor intențiuni se va cuveni „Strofelor" pe care defunctul Ianov le a scris pentru memorabila dată de 26 Octombrie 1860, cu ocaziunea deschiderei nouei Universități:

Să te cîntŭ o zi mărită, Sîntă zi de bucurie
Ce vei fi eternŭ de marturŭ către timpulŭ viitorŭ
Că Romînu 'n libertate se înalță cu mîndrie
Ca unŭ vulturŭ către soare, l'al luminilor isvorŭ.
Or-ce inimă romîna voiosŭ astăzi se trezesce
De la Nistru în Danubiu, din Euxinŭ pănă 'n Carpați
Și săltează în ferlcire, cînd sciința nimicesce
Ignoranția care secoli ne-a ținutŭ întunecați.
Acestŭ templu ce se 'nalță la sciință și la arte
Respîndi-va dulce razie pe pămîntulŭ românescŭ,
Precum după noapte-unŭ Soare luminează 'n or-ce parte
Căile acelor cari prin pustiuri rătăcesc.

Şi tu, scumpă Românie, astăzi mîndră şi voioasă,
După timpuri de durere ce-au trecut pe fruntea ta,
Iată oara cînd se nasce generaţia frumoasă,
Care barca soartei tale printre secoli va purta!
Libertatea şi ştiinţa, dau putere şi mărire,
Ele-sŭ razia de viaţă pentru or şi ce poporŭ;
Te salutŭ o Românie pentru sacra ta menire,
Ce te 'nalţă cu mîndrie către unŭ falnicŭ viitorŭ!
Şi pe a timpurilor unde ce trecŭ în eternitate
Să lucească fala noastră ca o stea în firmamentŭ,
C'ai fostŭ patrie iubită de sciinţe şi de arte
Şi ca Roma şi Atena ai reînvinsŭ în Orieniŭ
Nu răsunetulŭ de arme, nici pîraele de sînge
Ridica-va 'n nemurire al tău nume, ca'n trecut
Căci prin arte şi sciinţe aŭ popoarele a se 'nvinge,
Rămînînd mărirea celŭi care 'n si-nŭ-i lea crescutŭ.
Iar alesulŭ României onoratŭ eternŭ să fie,
C'aŭ pusŭ azi peatra sciinţei pe Pămîntulŭ strămoşescŭ,
Pe-ale Patriei altare al său nume să se'nscrie
C'al lui Augustŭ şi Pericles ce lumina amintescŭ

*

De sigur. Din punctul de vedere al metricei, bucata lasă de dorit. Dar ea vibrează de avînt şi de elan—şi aceste sunt însuşiri, cari în anumite împrejurări preţuesc cît poezia însăşi. R.

OASPEŢI UNIVERSITARI

Prof. Dr. Waldeyer

Printre oaspeţii Iaşului se găseşte şi Prof. Dr. Waldeyer (Henri-Godefroy-Guillaume) Marele anatomist german este unul dintre fruntaşii cugetării filosofico-ştiinţifice din vremurile noastre. Discipol al mişcărei moniste, este un reprezentant de vază al curentului haeckelian, în rîndurile lumei savante.

S'a născut la Hehlen (Brunswick) în 1836. A fost asistent la institutul fiziologic din Koenigsberg (1862 — 1864); apoi a fost numit la institutul din Breslau şi nu mult, după aceia, a fost numit profesor de anatomie normală la Strasburg. In anul 1883 a fost *ales profesor de anatomie şi director al institutului anatomic la universitatea din Berlin*.

Activitatea savantului anatomist a contribuit mult la cunoaşterea profundă şi la înaintarea cercetărilor de histologie, prin lucrările sale histologice asupra nervilor, a urechei, a ochilor, a ovarului etc.

Printre lucrările mai de samă cităm: Desvoltarea dinţilor (1863); *Formaţiunea şi desvoltarea carcinomului* (1867); Hernia retroperitonială 1868); Ovarul şi oul (1870); Studiul părului şi a formaţiunilor similare; *Măduva spinărei la gorilă* (1889); Creerul gibonului; Descripţiunea şi anatomia basenului; Celulele sexuale; *Creerul popoarelor din Africa de Sud-Est* (1906).

Aceste toate lucrări de o nepreţuită valoare ştiinţifică au făcut din Prof. Waldeyer un fruntaş al ştiinţei contemporane. Polemica sa ştiinţifică cu Virchow, precum şi diferitele studii relativ la etiologia cancerului şi diverse broşuri ocazionale, au tradus în limba priceperei universale, susţinerile sale ştiinţifice. Omul de laborator, este şi un om de acţiune, un popularizator al ştiinţei.

Cunoaştem recenta sa lucrare asupra „Doctrinei Darviniste şi a importanţei sale culturale". O prelegere prin care profesorul berlinez explică marele rost civilizator al darvinismului şi însemnătatea universală a monismului haeckelian. Asupra acestui studiu recent de popularizare vom reveni.

Urăm deci bună venire printre ieşeni, savantului profesor, care a înzestrat ştiinţa cu atîtea valoroase cercetări.

Dr. C. Thiron

FĂINĂ LACTATĂ NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni
Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile şi farmaciile din ţară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
Bucureşti.

CURSELE DE IERI

Eri, prima zi de cursă, am fost persecutaţi de o vreme de iarnă. Pare suficient ca să se anunţe curse la Iaşi, pentru ca imediat vremea să se strice. Lume totuşi multă.

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principeşa Maria, Principele Carol şi Principesa Elisabeta, au onorat cu presenţa lor cursele de ieri.

Printre gentilele Domnişoare, cari au înveselit cu presenţa lor, vremea atît de posomorîtă, remarc: D-rele Mary Frank, Paulette şi Valentine Cananău, Ana Stoianovici, di Mignano, Silvia Genoi, Eugenie Kessim, Jeane Marcopol, Margot Manu, Demetriade, Drăghici, Panopol.

D-nele: I. Frank, Lt. Drăghici, Konya, Lascar Antoniu, Annete Ţăranu, Dr. Juvara, Zarifopol, Weisengrün, A. Cosmovici, Rosetti-Rosnovanu, J. Manolescu, G. Mărzescu, căpitan Pavelescu Sturdza, Corban, de Swicinsky, Gr. Iamandi, Drossu, Sarayanis, V. Iamandi, V. Dimitriu, Lt. Pascu, V. Buşilă etc.

Resultatul technic:

Premiul Moldova 1000 lei, 2200 metri, Gentlemen—Riders şi Oficeri.

I. Ervaţiu (C-tin Moruzzi) Lt. Anghelescu. II Kilia (prop.) Lt. Filip Iacob, III Lyon (Slt. Totescu).

N. P. Curiol (prop.), Colina Cislău (prop.).

2 lung. departe.

Premiul Cristeşti—Ţutora, alergare la trap la ham. 1400 lei, 3000 metri.

I Cărăbuş al d-lui Gh, Pilat, II Sir Knit al d-lui I. Frank, III Crivăţ a d-lui Gaetan.

N. P. Axtel, Florica, Luceafăr.

2 lung. departe. Lupta a fost între Cărăbuş şi Sir Knit, cari au mers foarte frumos amîndoi, ceilalţi nu au existat.

Premiul Ministerul Domeniilor 1850 lei, 1600 metri.

I Spaima (Wilson) a d-lui Marghiloman, II Veronica (Heed), III Lockleys (Păcuraru).

N. P. Voinicu (Niculescu), Fleursite (Verdier), Pulcinello (Sanderson), Polony (Bulford).

3 lungimi, 2 lungimi. Trenul a fost dus de Veronica, care a fost uşor bătută în linia dreaptă de Spaima. Ne a mirat cursa iepei d-lui Zissu, care a făcut curse frumoase la Bucureşti.

Premiul Jokey Club. 5800 lei, 2400 metri.

I Iesi (Ulrichshofer) a d-lui Zissu, II Firfiricu (Wilson), III Sermana (Sanderson), N. P. Kate (Păcuraru).

Departe 3 lung. Iapa d-lui Zissu a cîştigat foarte uşor, concurenţii erau de alt fel destul de slabi.

Premiul Judeţului Iaşi, 1000 lei, 3000 metri, garduri. Gentlemenr—iders şi oficeri.

I Postaş (Lt. Filip Iacob), Lt. Mihailescu, II Olteanca (căpit. Moruzzi) III Armaş (prop.).

5 lung. departe. Cursa a perdut din interes, prin lipsa calului d-lui Savopol. Olteanca nu ţine 3000 metri, de alt-fel a fugit Duminecă în Bucureşti şi sosise dimineaţă.

Cursa pentru Ofiţeri, garduri, 850 lei, 3000 metri.

I Opanez (prop.) Slt. Totescu, II Cezar (Slt. St. Georges), III Rostelet (Slt. Cholet).

N. P. Astrolabe (Slt. Dombrowsky), Mariţica (Lt. Filip Iacob).

3 lung. 5 lung. Opanez, care perduse mai multe lungimi la plecare a cîştigat totuşi uşor, graţie a două mari greşeli făcute de călăreţul de pe Cesar, care de alt-fel a încălecat *au pied levé*.

REPREZENTAŢIA DE GALĂ

— Ce a fost „ursit" să fie —

Ca de obicei, s'a profitat de prezenţa în Iaşi a familiei regale, pentru a se organiza... indispensabila reprezentaţie de gală.

Şi iarăşi ca de obicei, a trebuit să se asrvească Suveranilor o pildă de ceia se înseamnă lipsă de gust şi mai ales de bun simţ şi omenesc şi artistic.

In nesfîrşita listă de... bucate, căreia i s'a consacrat nu mai puţin de cît patru pagini pe de-a întregul tipărite, se ursise Suveranilor şi publicului să digereze un fel, în care bucatarul uitase, probabil, să pună măcar puţină... sare.

A fost o *ursită* nenorocită şi pentru comeseni şi pentru bucătar, aşa de nenorocită, în cît la lăsarea cortinei după *Ursita* d-lui Găvănescul publicul se întreba, cu drept cuvînt, ce fel de bucate i se servise.

Şi nu trebue uitat că administraţia comunală a plătit cu 2000 de lei—numai două mii de lei,—montarea *Ursitei*, care şi-a avut ursita cu presosinţă meritată.

Cînd ţi-e ursit un lucru, nu scapi de el şi după cît se pare, aşa i-a fost ursit să fie *Ursitei* de aseară.

Ar fi fost desigur mai nimerit ca şi Suveranii şi publicul să fi fost scutiţi de urîta *Ursită* de aseară, pentru că spanacurile, chiar şi cele jubiliare, nu au preţul trufandalei de cît... în afară de sezon.

Desvelirea Monumentului lui Mihail Kogălniceanu

Grandioasa serbare patriotică de astăzi

Azi dimineaţă, urma să sosească în Iaşi, d. Ionel Brătianu, şeful partidului liberal.

Cu mult de ora sosirei trenului, peronul gărei era ocupat de membrii clubului liberal local, care veniseră în mare număr, în frunte cu membrii comitetului executiv, în afară de d. Stere, care lipseşte din ţară.

La ora exactă, trenul intră în gară.

D. Ionel Brătianu, se coboară, însoţit de d nii Constantinescu, fost ministru, Berceanu, Corbescu, Săveanu, senator, Săveanu primar, Duca şi Ştefan Ioan.

Membrii clubului local, fac şefului lor şi fruntaşilor din Bucureşti o primire caldă.

D. Ionel Brătianu e găzduit la d. N. Gane.

Roman,—Dr. Ţurcanovici, V. Prisacaru, G. Costandache, I. Ciocan, N. Hălăucescu, Ungureanu, preot M Mîrza, N. Poduşcă. Al. Ciocanelli, N. Paraschiv, V. Toma, A. Kapri, Apostol Naum.

Dorohoiu.—Manoliu Teţcanu, Emil Ioan, Gh. Burghelea, căpit. Miloş, Ionescu-Săveni M. Ghiga, Gr. G. Timuş, şi Gh. Dreptu.

Suceava.—Gh. P. Moţoc.

Botoşani.—Vasiliu, Ed. Ullea, Dr. Goilav, Al. Enacovici, B. Ciomag, I. Mavrocordat, Savinescu, Manea, I. Kessin, dr. Capşa şi Al. Şmelţ.

Vaslui.—N. Lupaşcu, Ed. Ghica, Sasu, Călinescu, Moţăş, Zadig, Ciohodariu, Anghelescu, Tiron, Tăutu, Niculeanu, Mihailescu, Gingir, Isăcescu, Em. Handoca, şi D. Bastache.

Huşi,—d-nii N. M. Cişman, C. N. Iamandi, Alex. Bendorf, Căp. Aut Mustea, N. N. Cişman, Căp. Petrescu, Ioan Th. Ursulescu, Ilie I. Romila, Dim. Harnagea, Mihai Popa, Mih. Popa, Mih. Ilie Romila, Dim. I. Romila, Al. Rişcanu, dr. Munteanu, V. Ghiorghiu.

Brăila.—Dim. A. Gussi, N. Găitan, I. Caradia.

Tg.-Frumos,—I. Diamandi, N. Andreescu.

Piatra-N.—Emil Zaharia, Const, C. Ionescu.

Bîrlad. — Stroie, Beloescu, Grig. Vasiliu.

*

La orele 10 d. Ionel Brătianu a sosit la clubul liberal, unde s'au întreţinut cu membrii.

La orele 10 jum. toţi, în frunte cu d. Ionel Brătianu au pornit spre monumentul lui Cogălniceanu.

*

Spre monumentul lui Kogălniceanu

Multă lume se 'ndreaptă spre Universitate.

In jurul monumentului, se aflau ridicate două tribune, una în care au luat loc A. L. L. R. Principele Ferdinand şi Principele Carol, d-nii Miniştri Maiorescu, Arion, Delavrancea şi Nenişescu, precum şi membrii comitetului statuei.

Au mai luat loc delegaţiunile studenţilor din Iaşi, Bucureşti, Cernăuţi şi din Macedonia, precum şi din partea societăţilor *veterani, Jubileul Carol I, Unirea israeliţilor pămînteni* şi a *corpului didactic israelit.*

Fie care delegaţiune a depus cîte o coroană.

Coroana Regelui

Cu puţine momente înainte de a se desvăli statuia, s'a depus o frumoasă coroană din partea regelui, cu o inscripţiune.

*

Curînd sosesc şi d-nii Poenaru Bordea, care depun o coroană din partea comunei Bucureşti, Th. Bădărău, din partea comunei Galaţi, Cristescu din Bîrlad şi Burghelea, din partea Ateneului din Dorohoi.

Serviciul religios

La ora 10 şi 20, sosesc AA. LL. RR. Principele Ferdinand şi Principele Carol, fiind înţîmpinaţi de membrii comitetului pentru ridicarea statuei, de miniştri şi de primarul oraşului.

Imediat apoi începe serviciul religios, oficiat de I. P. S. S Mitropolitul Moldovei, înconjurat de un numeros cler şi acompaniat de corul mitropolitan.

După serviciul divin, rectorul predă statuia primarului oraşului.

Discursul d-lui Grecianu

D. Grecianu, zice că primind ca primar acest monument, mulţumeşte pentru frumosul dar ce se face oraşului.

Dar pe lîngă prinosul de admiraţie ce aduce se memoriei marelui om, să urmăm şi povaţa sa: Iubirea de ţară şi iubirea de neam.

La Universitate se plămădeşte viitorul de mîine, şi nu aţi putut crea o strajă mai puternică, decît aşezînd monumentul în faţa Universităţii.

Relevă iubirea de ţară şi de neam a lui Mihail Cogălniceanu, care se vede în toate cuvîntările sale.

Cogălniceanu n'a fost numai un mare orator, căci acţiunea sa puternică serveşte şi azi ţărei, — şi nu vorbele lui rămîn, dar faptele sale mari. Studenţii nu se vor gîndi la orator, ci la 2 Mai 1866.

Aduce elogii energiei lui Cogălniceanu, care a ştiut, ca prim-ministru al lui Vodă-Cuza, să dee resolvirea chestiilor vitale ale ţărei.

Mijloacele pot fi discutate, dar faptul rămîne că a contribuit la crearea Romîniei moderne.

D. Arion

Spune că e neasemănat de frumoasă viaţa aceluia care visul său din tinereţă, îl poate realiza mai tîrziu.

Cogălniceanu ca copil a făcut visul ca din două ţări, să facă o Romînie puternică. Acest vis l'a realizat.

El a provocat năzuinţele unui popor, care curînd au devenit o realitate.

De la Unire pînă la Tractatul de la Berlin, viaţa lui Cogălniceanu se confundă cu viaţa ţării.

In entuziasmul lui aprindea alte entuziasme, — dar caracteristica lui este *patriotismul* şi *curajul* său.

El nu s'a sfiit să arate lui Mihai Sturza, faptele bonjuriştilor care atîta îl amăreau.

El n'a ştiut ceia ce este teama.

Reproduce un fragment din lecţia istorică, rostită de Cogălniceanu şi zice că este o adorabilă pagină de eloquenţă. Nimeni altul n'a ştiut să exprime cu atîta voiciune sentimentele generale.

A fost o lecţie care a dat roade imediate şi azi încă produce un fior ce cuprinde suflete.

Azi salut pe marele profesor al unei singure lecţiuni.

Dar am spus, el a căutat să răspîndească cultura.

Aminteşte de scrierile lui Cogălniceanu într'o vreme, cînd şi cuvîntul de propăşire a fost cenzurat—dar cuvîntul a rămas adînc săpat în inima poporului romîn.

Face şi analiza activităţei lui Cogălniceanu şi zice că pe altarul patriei el a adus opera cea mai mare pentru o ţară: emanciparea unui întreg popor.

Ca om al ţării îl glorificăm şi îl sărbătorim azi.

D. A. D. Xenopol

Face istoricul vieţei lui Cogălniceanu încă din copilăria sa. Aminteşte de Letopisiţele, prin care urmărea să deştepte sufletul poporului romînesc.

In lecţia sa de la Academia Mihaileană, el a atacat pe acele puţin, cari ţineau în robie pe fraţii noştri.

De la vorbe trecu la fapte.

Să nu să zică că 50 de ani preţuesţe puţin, ţinînd seama de greutăţile, am făcut mai mult de cît alte popoare în timp de 500 de ani.

Accentuiază împropietărirea ţăranilor, care a dat viaţă poporului romînesc, şi a isbutit să deştepte în ţăran iubirea de patrie şi aceasta nu se putea face numai în favoarea a 5000 de oameni iar restul populaţiei să trăiască în mizerie.

Pentru a reuşi, Cogălniceanu şi Cuza Vodă, au trebuit să facă lovitura de stat, să suprime privilegiul politic şi să emancipeze ţara de sub tutela străină.

Trebue să recunoaştem că glasul ce l'a rădicat în potriva legilor ţărei de atunci, a avut dreptul s'o facă—căci acestui actdatorim regenerarea ţărei, şi chemarea marelui general Carol I, care ne-a dus al neatîrnare.

A fost o luptă pe viaţă şi pe moarte între Cogălnigeanu şi clasa priviligiată.

Dar nu se poate despărţi pe Cogălniceanu, de Cuza Vodă, căei ca doi ochi într'o tulpină, au făcut din ţară ceia ce este azi.

D. N. Iorga

Spune că din întreaga sa activitate, trebue să se distingă credinţa în unitatea tuturor romînilor de pretutindeni.

L'au aşezat ieşenii în faţa universităţei, şi şi-au făcut datoria, faţă de un om care a făcut ţara de azi.

El va da sfaturi studenţilor şi profesorilor de ce trebue făcut—pentru ca să se complecteze opera începută de dînsul.

Cogălniceanu este azi o mare figură culturală.

In numeie culturei romîneşti. pe care el a creiat-o, îl salut. Noi toţi trebue să fim luptătorii idealului său.

Discursul d-lui I. I. C. Brătianu

Inzestrat cu insuşirile de căpetenie ale bărbaţilor de stat; cunoştinţa adîncă a trecutului desgropat din Letopiseţi, vedere limpede a ţelurilor arătate de un cald patriotism, minte ageră şi pătrunzătoare, simţ practic al realizărilor, hotărîre limpede şi îndeplinire energică, Mih. Kogălniceanu prin roadele muncei sale, a dobîndit loc de frunte în Istoria Romîniei moderne.

In jurul memoriei lui se unesc sufletele întregei Romînii căci viaţa lui a fost închinată cu tărie şi cu izbîndă la rîdicarea neamului nostru.

Părtaş al acestui simţimînt obştesc, partidul naţional liberal, slăveşte pe marele patriot, pe care cu îndreptăţită mîndrie îl numără între întemeetorii săi.

Cu adîncă pătrundere, M. Kogălniceanu a înţeles încă de la începutul renăşterei romîneşti, că propăşirea naţională nu se poate asigura de cît pe temelia unei democraţii sănătoasă şi puternică.

Această credinţă îi însufleţea dragostea pentru ţărănime, de a cărei împămîntenire numele său va rmînea nedespărţit.

Ea îi a îndrumat întreaga viaţă politică şi i-a legat'o în chip firesc cu partidul naţional liberal, dintre cirmuitorii căruia moartea l'a răpit şi a cărui fiinţă însăşi s'a înfăptuit în luptele glorioase pentru Unirea principatelor, la care Kogălniceanu avu aşa strălucită parte.

Dreptatea istoriei a voit ca el să aibă loc de frunte la încoronarea operei sale, cînd prin război se dobîndi independenţa şi regatul.

I-a fost dat lui Kogălniceanu cea mai mare răsplate ce poate simţi un suflet bărbătesc, care vedea prin munca vieţei sale întorcîndu-se şi înălţîndu-se clădirea naţională.

Pentru că astfel a sădit munca lui, de aceea la serbarea memoriei lui, ne unim spre a-i aduce omagiul unanim al recunoştinţei unui neam.

Căpitanul Antoniu, veteran
din Bîrlad

Salută pe Suverani, şi spune că veteranii sunt recunoscători lui Cogălniceanu, pentru desrobirea ţăranilor şi pentru unirea celor două ţări. Ca semn de dragoste şi de admiraţie, au depus Coroana, ca să încunune fruntea lui Cogălniceanu.

D. Ifrim

Studenţimea universitară aduce prinosul ei de omagiu lui Mihail Cogălniceanu, în care noi vedem idealul nostru şi o pildă de patriotism.

Regretă că familia Regală, n'a putut să asiste şi la desvălirea statuei marelui voevod Alex. I. Cuza.

Cuvîntarea d-lui Gribovski

D. *Gribovski*, salută memoria lui Cogălniceanu în numele studenţilor bucovineni.

Cogălniceanu ne-a dat graiul romînesc, pe care nu l'am perdut, cu toate că puteam să-l perdem şi nu vom lăsa să-l perdem.

Pentru noi Cogălniceanu e cel mai mare om de stat, Eminescu mai mare poet de cît Goethe, căci numai prin dragoste de neam, putem trăi. Spune că studenţii bucovineni vor veni şi la desvălirea statuei lui Vodă-Cuza, de oare ce unul de altul, nici în bronz nu pot fi deosebiţi.

Discursul d-lui Duma

Salută memoria lui Cogălniceanu, în numele studenţilor din Turcia.

Cuza şi Cogălniceanu au făcut multe şi pentru romînii din Macedonia, iar amintirea lor va fi sapată adînc în inimele lor.

Aşteptăm să se desvălească şi statuia marelui Domn Cuza, care va fi o serbare şi mai mare ca cea de azi.

*

Ceremonia se termină, prin intonarea unor cîntece patriotice, de către corul şcoalei din Mînzăteşti.

A se citi ultimele informaţii în pagina IV-a.

Ultime INFORMAȚII

Scrisoarea regelui către fiul lui Cogălniceanu. — *Iată scrisoarea, pe care M. S. Regele a trimes-o d-lui Cons. Cogălniceanu, consulul nostru la Rusciuk:*

D-lui Constantin M. Cogălniceanu

Este o vie satisfacțiune pentru Mine, de a putea arata familiei lui Mihail Cogălniceanu, cu prilejul înaugurărei statuei sale la Iași, sentimentele de adîncă recunoștiință, ce Mă insuflețesc pentru acest ilustru și neuitat barbat de stat.

Insemnatele servicii ce le-a adus Țărei, în cursul a două domnii, prin improprietărirea țaranilor, prin secularizarea bunurilor închinate și în timpul răsboiulu pentru neatîrnare, ca Ministru a afacerilor străine, nu se vor uita

Iași 26 Septembrie 1911

CAROL

M. S. Regele a însărcinat pe d. colonel Baranga să depună pe soclul monumentului lui M. Kogălniceanu, o măreață Coroană de lauri, cu inscripția: **„Regele, neuitatului Seu sfetnic Mihail Kogălniceanu, amintire recunoscătoare".**

Bolnavi sănătoși...

M. S, Regele, fiind eri la spitalul sft. Spiridon iar una din secțiile spitalului, cea mai curată, fiind fără de bolnavi, din cauză că secția este închisă pentru economie, mulțime de gardieni și spălătorese au fost puși în paturi și dați drept bolnavi.

La secția d-rului Juvara, a fost pansat în grabă și pus în pat un oare-care Zacopceanu, fiul unei prime. A fost o scenă foarte interesantă, cînd Regele a mers spre patul în care se afla o gardiancă bătrînă, în perfectă sănătate, și a întrebat-o;

— Cum o duci D-ta?

— O duc foarte bine Măria Ta.

— Ești de la țară?

— Nu, sînt de aicea.

— Ba nu, Majestate, interveni unul din epitropi, femeea aceasta e de la țară.

In toate secțiunile Spiridoniei se află actualminte **50** *bolnavi, cea mai mare parte din bolnavi fiind respinși și înlocuiți la ocazii solemne, cu bolnavi să nătoși.*

Se crede că mîne-sară M. S. Regina va oferi un bal în saloanele comandamentului.

Familia Regală va pleca din Iași, la Sinaia, Vineri, 30 c., orele 5 p. m., cu tren special.

Din cauza schimbărei brusce a temperaturei, și din cauza unei receli contractată la vizitarea școalei Normale și spitalului Sf. Spiridon, M. S, Regele n'a putut lua parte la festivalul de aseară, nici azi la dezvălirea statuei lui Mihail Cogălniceanu.

Privitor la chipul brutal cu care reporterul nostru a fost primit, la expoziția viticolă, de către d. dr. Cosmovici, s'a prezintat astă zi la redacție, d. I. N. Manolescu, vice-prețedintele societății, declarîndu-ne că societatea regretă incidentul și că nu se solidarisează cu prețedintele.

Recunoaștem că am fost satisfăcuți și luăm act, cu plăcere, de declarațiile d-lui vice-prețedinte.

Asupra raportului procurorului general, M, S. Regele va grația, de restul închisorei ce mai au a face, doisprezece deținuți din penitenciarul Iași.

M. S. Regele a conferit eri, contelui Kankrin, guvernatorul Basarabiei și generalului de Genningen, marele cordon al Stelei României, iar consilierului de stat Kotschiorva, crucea de comandor al Stelei.

In numărul nostru de ieri am publicat știrea, transmisă nouă de corespondentul nostru din București, despre un incident între doi ofițeri și d. N. N. Filipescu.

Incidentul s'a petrecut, după informații sigure culese de noi, între doi ofițeri și d. Gr. N. Filipescu, fiul ministrului și ginerele d-lui Matei Cantacuzino.

Dar adevărul este, că totul s'a mărginit la o atitudine rău interpretată, care nu s'a produs în nici-un act de agresiune iar în urma explicațiunelor ce au avut loc, incidentul a rămas închis.

Mâine seară va avea loc, în saloanele reginei, un concert, la care a fost invitată să participe și orchestra ministerului instrucțiunei publice, de sub conducerea d-lui Dinicu.

In toate cercurile politice din Iași, se comentează plecarea ostentativă a d-lui P. P. Carp, de la serbările de desvelire a monumentului lui M. Kogălniceanu.

D. Ionel Brătianu șeful paridului liberal, a fost învitat azi la dejun la Palat,

Camera de Comerț din Iași, oferă în ustă seară, Mercuri, un banchet în onoarea ministrului Nenițescu.

Sinucisul. — *Am văzut, în sfîrșit, ieri ce înțelege Bogdan prin jubileu universitar și pentru ce s'a sbătut doi ani și a șters scări de ministere și pulpane de haine.*

Dacă mai putea cine-va păstra pînă eri vre-o îndoială asupra celor ce se ascund în dosul fanfaronadei și a reclamei, eri a trebuit să iasă la iveală toată detestabila nulitate a acestui trist personaj.

Dacă n'ar fi fost discursul Regelui și dacă nu erau delegații străini, cari prin cuvintările lor de adevărați universitari, să rîdice entuziasmul și să aducă nota oamenilor în adevăr de inimă și de judecată, jubileul universității noastre ar fi luat proporțiile unei foarte searbede împărțiri de premii la o școală rurală, sub conducerea vre-unui neînsemnat consilier județian. Nimic în cuvîntarea nenorocită a Rectorului, n'a putut să arăte Universitatea noastră sub lumina unei instituții în adevăr de progres; nici un cuvînt, care să arăte că avem un om care își dă seamă de misiunea de conducător ce are și știe să pună probleme cu care se trudesc alți universitari, cari nu se gîndesc numai la decorații și distracții de carnaval.

Ziua de eri a fost prăbușirea definitivă a acestui om, care în loc să-și vază lungul nasului și să se mire de situația în care l'a înălțat transacțiuni și compromisuri, se încumetă să considere Universitatea ca un fel de muzeu a lui Braun, în care se expun monștri fără cap și cari totuși vorbesc.

Monstrul nostru vorbitor, a lasat a se înțelege acum o lună că dacă serbările jubilare s'ar amîna și acum, ar fi distrugerea lui; șeful său, D. Greceanu, a spus chiar că în acest caz, Bogdan s'ar fi sinucis. D. Grecianu, milos cum e de toți agenții săi, a stăruit să se dea și acestuia ceea ce pretindea. I s'a dat jubileul și a fost singurul mijloc ca să se vadă de toți că am avut dreptate să arătăm ce zero detestabil se află în fruntea universității. S'a sinucis moralicește, iar pe trecutul acestui nenorocit, umoriștii viitorului vor pune epitaful: „a fost un zero, dar s'a umflat prea mult, în cît a plesnit".

Domnul Ion Brătianu, a fost astăzi la clubul liberal din Iași. Șeful liberalilor a declarat că în Octomarie va începe campania de răsturnare— și că partidul va fine o întrunire politică în Iași — la mijlocul lui Octombrie.

Ministrul Arion, și rectorul Universității din Viena, d, Swoboda, au sărutat ieri, la festivalul de la teatru mîna Regelui.

† **Căpitan Ion Ghyka.** — *Unul din cei mai buni și vechi prietini ai noștri, căpitanul Ion Ghyka, veteran pensionar, a fost răpit de moarte, astă zi dimineață, în mod subit.*

Căpitanului Ghyka, care moare la vrista de 73 ani, i-a fost răpită vederea încă acum 5 ani, ceea ce nu l'a împedicat să iee parte la toate manifestațiunile noastre politice, la toate succesele partidului nostru.

Neam de Domn, nepotul lui Gr, Ghika Voevodul, prietinul nostru era un adevărat suflet de elită, un model de virtute totdeauna, în special pentru vremurile de astă-zi.

Clubul nostru va depune o coroană pe sicriul regretatului nostru prietin și toți prietenii vor asista la înmormîntarea ce avea loc Vineri, 30 c., ora 2 p. m.

Cortegiul va porni de la locuința mortuară, strada Vînători 7 (Tătarași).

Adresăm soției și fiicelor defunctului sincera noastră părere de rău, pentru nenorocirea ce au încercat-o.

Prînzul de ieri. — Eri seara, la orele 7 jum., a avut loc la Palat un prînz, la care au luat parte următoarele persoane: contele Kankrine, guvernatorul Basarabiei, generalul de Goenningen, Stefan Kotschervo, consilier de stat, d nii Miniștrii Maiorescu, Marghiloman, Nenițescu, Delavrancea, Arion, d-nii Weber, consul al Germaniei și Sibi, agent consular al Franței, d-nii C. Grigoriu, Grigorovici, consilieri de Curte; Virgil Arion, I. Peretz, Dr. Thiron, Dr. Stefănescu-Galați, dr. Roșculeț, Ghinea Ionescu, Al. Gane, I. Liatris, I. Praja, d na general Lambrino, L. Matasaru, I. Mitru, părintele Savin, Dr. Mamulea, Leon Bogdan, C. Kogălniceanu, C. Miclescu, colonel Călinescu, colonel Stratilescu, colonel Cernătescu, colonel dr. Acontz, colonel Văitoianu, colonel Mihăescu, Maior Stoianovici, căpitan Negruzzi, căpitan Flor, L. Weisengrün, M. Wachtel, A. Stroja.

Nu s'a rădicat nici un tuast.

Ca să-l înțolească și pe State Dragomir, cu prilejul sosirii Regelui în Iași, i se dăduse—nu știm din ce fel de cutie a milelor—numai 2000 lei ca să monteze enorma aberație a Kantistului grecinist Găvănescul.

Bietul State, nefiind în stare să facă alta de cît să încaseze paralele, s'a făcut apel la d. Vlad Cuzinski, care a montat aberația.

State, însă, și-a asanat moravurile luînd 2000 lei pentru a nu monta o aberație, care nu face doi bani.

D. I. I. Brătianu a vizitat astăzi expoziția viticolă din Iași.

Azi la ora 3, Regele va vizita Liceul Internat și Penitenciarul.

M. S. Regele a vizitat astăzi penitenciarul local.

In sala otelului Trajan a avut loc astăzi un dejun dat de secția locală a Ligii Culturale, în onoarea reprezentanților Universităților străine.

Au mai luat parte: delegații Universității din București, profesorii din Iași, studenți bucovineni și locali.

Numeroase tuasturi au fost rădicate.

Ministrul industriei, Nenițescu, a vizitat atelierul de țesetorie din strada Eternității, care se află sub direcțiunea d nei Lucia Niculescu, diplomată a mai multor școli din Italia.

Ministrul a rămas încîntat de progresele școalei, și a promis că va înființa încă cîte o secție ne tricotaj, sericicultură și gospodărie,

O delegațiune de 7, a evreilor pămînteni din Iași, în frunte cu d. M. Wachtel, a fost primită astăzi dimineață, la orele unsprezece jumătate, în audiență de M. S. Regele, care s'a întreținut aproape o oră cu delegația.

La sfîrșitul audienței, d. Wachtel a predat un memoriu scris Suveranului

Un dejun a avut loc astăzi la Stinca, oferit de d. Grecianu.

Au luat parte: A. L. R. Principele Ferdinand și Principele Carol; miniștrii Arion, Marghiloman, Delavrancea, Maiorescu, Nenițescu și ambii prefecți.

Cc. Petrache—antisemit.

O delegație a evreilor pămînteni din Iași ceruse audiență primului ministru, dar uitară să ceară intervenția d-lui Mark, de la Roman, intimul primului ministru.

De aceea delegația n'a fost primită de d. Carp.

Festival zăpăcit. — Zăpăceala, care a caracterizat organizarea tuturor serbărilor cu prilejul vizitei familiei regale la Iași, s'a dovedit odată mai mult eri, la festivitatea de la Teatrul Național.

La orele 10 dimineață, adică cu cîte-va minute înainte de sosirea familiei regale la Teatru, nu se știa încă cine urma să primească pe regină la intrarea lojei regale.

Arajamentul scenei s'a terminat în ultimul moment, cu toată lipsa de gust care a caracterizat de altfel întreaga decorațiune a scenei.

In locul rezervat pentru orchestră, se adunaseră murdării de cel puțin cîte-va luni, lucru observat imediat de d. Alex. Marghiloman, care nu a negîjat să'și manifeste nemulțumirea cu glas tare, așa în cît să fie auzit de publicul care ocupase primele bănci din parter,

Numai în urma acestor observațiuni ale ministrului de interne, aare au fost comunicate administrației, s'au ridicat murdăriile din orchestră în mijlocul zeflemelei și ilarității publicului din sală.

Se vede că s'a așteptat vizita familiei regale la Iași pentru ca administrația să'și dovedească, în chipul cel mai vădit posibil, cunoscuta-i încapacitate.

Eri la orele 5 jum. M. S. Regele, împreună cu Principele Ferdinand, au vizitat Spitalul Sf. Spiridon. Au fost întîmpinați la ușa bisericei de către Epitropii Spitalului; în spital se aflau d-nii medici șefi de servicii, d-rii Socor, Demetriade, Juvara și Ștefănescu Galați, împreună cu personalul medical.

M. S. a vizitat toate sălile, interesîndu se de bolnavi și de boalele lor.

A pus mult interes pentru aparatele electrice de tratament al cancerului, din secția d-lui dr. Sculy. Cu această ocazie a spus că a fost personal foarte mult năcăjit cu examenul de raze Röntgen ce i s'a făcut. M. S. a vizitat apoi Farmacia cea nouă și hala de mașini a Spitalului; vizita a durat un ceas, iar la plecare 'și-a arătat regretul că a trebuit să facă prea repede această vizită.

Suveranul și A. S. R. a trecut apoi în cancelaria Epitropiei. Aci au fost întîmpinați de directorul cancelariei, și toți funcționarii casei. Pe sala Eforiei se află un tablou în mărime naturală, reprezentînd pe căpitanul *Alexandru Petrino*, care a donat casei Sf. Spiridon suma de 5555 galbeni, M. S oprindu-se în fața tabloului și-a reamintit de frumoasa faptă a căpitanului. Intrînd în cabinetul Epitropilor, Suveranul a întrebat unde se află galeria domnilor și a donatorilor casei.

La respunsul că s'a decorat cu ele sala de așteptare, regele a spus că nu e potrivit locul.

M. S. s'a mai interesat de băile Slănic proprietatea Casei, la care d Ivașcu a dat relațiile necesare, arătînd daunele ce sufere Epitropia, și care anual sunt de 200,000 lei și că s'a ținut licitație pentru darea lui în antrepriză, dar din cauză că nu s'au prezentat concurenți serioși, nu s'a putut hotărî.

Suveranul s'a mai interesat și de veniturile și cheltuelile Casei în ultimii ani, cum și de numărul bolnavilor ce sunt tratați în spitalele Casei.

Astă-noapte, un șofer regal s'a îmbolnăvit, prezentînd simptome suspecte. El a fost imediat izolat.

S'a procedat la analiza bacterologică a materiilor fecale.

Profesorul Valdayer, va vizita azi la orele 3 facultatea de medicină.

Distinsul anatomist va fi primit de toți profesorii facultății.

Astă-seară Mercuri la CIRCUL SIDOLI

Prințesa CARTOUCHE

Mare roman criminal ocupînd 3 părți de cinemato graf.

Cetitorii își vor aduce aminte de faptul că prostituata Melania Petrescu exploatase, în scopuri libertine, pe propria ei soră, în vrîstă de 5 ani.

Procesul ce-a fost intentat numitei se va judeca Vineri, la secția I-a a tribunalului.

La judecătoria ocol. II Urban, s'au judecat astăzi procesele dintre studentul Paraschiv S. Paraschiv și Mayer Asckenasi și acțiunea intentată de parchet fraților Asckenasi.

Se știe că studentul Paraschiv pălmuise pe comerciantul Mayer Asckenasi, fiindcă acesta pronunțase numele lorga; iar primul procuror deschise acțiune contra ambilor frați, fiindcă aceștia ultragiase pe student.

Judecata a condamnat pe Paraschiv la 100 lei amendă și un leu despăgubire, iar pe frații Asckenasi i-a achitat.

Majestatea Sa Regele, și A. S. R. Principele Ferdinand, însoțiți de adjutanții Lor; ministrul Arion, secretarul general Meissner și inspectorii I. Peretz și D. Cădere, au vizitat ieri, de la orele patru jumătate, școala normală „V. Lupu".

Toți elevii, înșirați în rînduri, avînd în front pe profesori, au întîmpinat pe Augștii vizitatori, întonînd elevii, Imnul regal. M. S. și A. S. au trecut în revistă pe elevi.

Au vizitat o parte a școalei, și ajungînd în sala de serbări, au asistat la producțiile corale ale elevilor. In sala de gimnastică, Suveranul și A. S. Principele, au asistat la exercițiu gimnastice.

In curte, elevii au dansat, încingînd la sfîrșit, o horă.

Iată menu-ul de astă zi, Mercuri, de la Palat:

Potage crême d'orge
Caviar frais citron
Cotelettes de volaile aux petits pois à la française
Spagnetti à la neapolitaine
Cuissot de veau rôti
Salade
Fool à l'arrow-root
Fromage
Dessert

*

Menu ul dineului de azi, Mercuri, este următorul:

Potage à la tyrolienne
Nisetre S ce aux épinards
Mousse de volaille à la Trophi
Poulet rôti
Salade
Carottes à la crôme
Riz à l'impératrice
Dessert

Profesorul Agura, represintantul Universității din Sofia, a murit subit astă-zi, în urma unei anevrism.

Astă seară Mercuri pentru ultima oară se desfășoară la Circul Sidoli, romanul criminal „Princesa Cartouche". E un șir de epizode din viața unei frumoase aventuriere, care formează prima piesă cinematografică cuprinzînd trei părți mari de program.

A patra parte a programului conține alte subiecte precum: Orașul Berlin văzut din balon—Lupta crîncenă la coastele Mărei—Țicnilă la Skating etc.

Se atrage atențiunea, că „Princesa Cartouche" vă fi reprezentată pentru ultima oară, astă seară Mercuri.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 15 Octombrie a. c. ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării licitație publică orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice, pentru arendarea iazului de la Cîrlig pe timp de trei ani, cu incepere de la Martie 1912.

Garanția provizorie 500 lei în numerar sau efecte publice garantate de Stat.

No. 20471 27 Septembrie 1911

Practicant cu scriere frumoasă se preferă absolvent școalei comerciale sau cu cursuri secundare. Se caută de o casă comercială din Iași. Oferte sub. Practicant Porte-restante.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

VIZITAȚI

Magazinul de Mode HELENE

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **ocaziunea serbărilor jubiliare** *cu* **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străintate.*

Se vînd și forme negarnisite și furniturt altimele noutăți pariziene.

Prețuri modeste

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie,*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mîrzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

650 oi tinere, *cu cele necesare pentru stînă, sunt de vînzare și se află pe moșia mea Bubăceni.*

Doritorii a le cumpara, pot să le viziteze, venind prin gara Trușești, unde trebue să se adreseze prin telefon, cel puțin cu 24 ore înainte, pentru a cere trăsura de la administrația moșiei,

N. Enășescu

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

5 bani Exemplarul

OPINIA

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1412 Vineri 30 Septembre 191

Carol I ca Om şi ca Monarc

Toţi acei cari au avut cinstea de a fi primiţi de către regele Carol, au rămas surprinşi de a se găsi în faţa unui om, care de la întâia clipă, te impresionează prin desăvîrşita Sa distincţiune.

Nimic din jocurile teatrale sau fastul convenţional, care impune vulgului. Nimic în statura-I care e de mijloc; în atitudine, care e foarte rezervată, în gestul sobru, nu-ţi arată în chip ostentativ că e rege şi Suveran.

Fire prea dreaptă şi prea sinceră ca să caute să încinte privirile sau să cucerească inimile prin aparenţe zadarnice, acest Monarh, care ştie cu toate aceste că El e „Cineva“ în istoria vremei, dispreţueşte de a face să se simtă aceasta alt-fel de cît prin suprema Sa afabilitate. Şi, desigur gîndindu-se la soţul Ei, Carmen Sylva a scris această cugetare care L caracterizează în două rînduri:

„Ca să puteţi fi mare trebue Persoana Voastră să dispară înaintea faptelor Voastre“.

Observaţia e cu atît mai dreaptă pentru regele Carol, cu cît El arată din prima clipă perfecţiunea omului misiunei sale, şi personajul menirei Sale.

In el, într'adevăr, nu e nici un dezacord între corp şi suflet, între ceea ce pare în exterior şi caracterul intim, —într'atîta una desăvîrşeşte pe cealaltă, în chip deplin şi atingător; căci căutînd a le tăinui în chip discret sub mantia modestiei, meritele regelui Carol au fost totuşi bine vădite, în Persoana Sa, sub învelişul lor chiar; iar cine ştie să scoată concluzii despre suflet, din atitudinea fisică, le vede pe dată.

Intr'adevăr, nu e artist, care să privească acea faţă cu trăsături regulate, a cărei profil e accentuat printr'un nas aquilin de rasă veche, fără să citească pe ea fineţa şi energia.

In ce priveşte ochii Săi, pe care pînă în ziua de azi încă nici un pictor n'a fost în stare să le redee expresia particulară de mobilitate, ei sînt în totdeodată scrutători şi pătrunzători; — şi, expresivi fiind ca însăşi gîndirea, ei par preocupaţi în totdeauna de o privi chestiile pe toate laturile lor deodată, şi nu ajung a se fixa în o căutătură hotărîtă, de cît la momentul unei hotărîri.

Iată, de altfel, un portret al regelui Carol, scris de Pierre Loti în o celebră însemnare asupra Carmen Sylvei.

„Şi fiind că I-am rostit numele fie-mi îngăduit să spun un cuvînt şi despre aspectul seu, bine-voitor şi grav totodată.

Trăsăturile feţei de o regularitate şi o fineţă nemărginită, împrejmuite de o barbă foarte neagră (azi sură). Pe frunte o cută de adîncă cugetare de preocupare, care poate adese-ori întunecă lumina figurei, dar surîsul Seu iluminează totul, un suris blînd şi atrăgător ca şi acel al Reginei.

Şi atîta distinsă simplicitate, atîta natural în măreţia-I regească. Şi atîta perfectă curtuazie pentru oaspeţii Săi.

La trei zeci de ani, cînd dar a atins deplina desvoltarea personalităţei Sale regele Carol arată că a ajuns prea de timpuriu încă la acel echilibru dintre spirit şi inimă, de a voi şi a putea, care au făcut din El, de la începutul domniei Sale, un suveran model, stăpîn pe El însuşi, şi pe care nici cînd vre-o pasiune nu l'a putut deconcentra şi tulbura.

Dacă această remarcabilă stăpînire de sine e un dar al naturei, ea e de asemeni şi rezultatul unei solide educaţiuni şi a unei lungi vieţe de lupte. Ori cum fie,—graţie acestei calităţi în adevăr măreţe—stăpînirea de Sine—Regele Carol a isbutit să domnească timp de 45 ani neîntrerupt peste oameni şi lucrurile din Romînia.

Condus de dragostea-I nemărginită—de ţară şi conştient de menirea-I, prin care avea a o conduce şi mîngîia, El a ajuns a fi un fel de Marc-Aureliu modern, graţie calităţilor Sale de om şi monarh.

Neascultînd nici odată de cît de glasul datoriei şi al raţiunei, El a ştiut rînd pe rînd, în urma gîndirei şi a hotărîrilor Lui, iar nu graţie întîmplărei, să intervie sau să temporizeze după împrejurări, să uzeze de răbdare sau îndrăzneală, pe cînd toată lumea era neîncrezătoare, că va izbuti să facă din provinciile Dunărene, — atît de mult rămîntate de invidia puternicilor lor vecini, şi atît de mult sfîşiate de discordii lăuntrece,—un regat unit şi independent, adăugînd un nou stat concertului european.

Urcat pe tron la vîrsta de 26 ani—se ştie în urma căror complicalii politice,—El n'a avut a Şi impune stăpînirea luptînd numai,—dar de cîtă înţelepciune a trebuit să dea dovadă pentru a izbuti să învingă vijelioasele lupte de partid.

Cîtă vitejie I a trebuit pentru a conduce tînăra Sa armată la izbînzile de la Griviţa şi Plevna! Cît tact delicat a trebuit să pună pentru a asigura, în atîtea crize, prestigiul şi cinstea Coroanei! Cîtă atenţiune asupra tuturor clipelor, în sfîrşit, pentru a înălţa noul Regat romîn, întemeiat de Dînsul, din progres în progres, pînă la demnitatea de stat modern!

„Carol este o fire nobilă“, găsim scris în o scrisoare confidenţială a M. S. Regnei către mama Sa, Principesa de Wied. „Eu îl compar adesea cu Guilaume d'Orange. Cele mai penibile experienţe nu fac de cît să-i dovedească şi mai mult sîngele rece şi echilibrul facultăţilor Sale.

Faţă de dovezi de o neagră ingratitudine, El se mulţumeşte numai să rîdice din umeri şi să erte. Ii este indiferent dacă cineva vrea să-I nesocotească azi meritele. Cînd el nu va mai fi pe lume, îl vor numi toţi; „Inţăleptul“.

Cu atît e mai drept titlul acesta şi-L merită acest Monarh, cu cît prin o impecabilă corectitudine, în toate împrejurările a ştiut să facă corona Lui să devie pentru totdeauna Augustă şi glorioasă.

Regele Carol a avut a perde şi multe iluzii: teama izvorîtă din experienţele Sale L-au făcut a fi circonspect şi prudent. Dar greutăţile ce a avut a atîmpina în viaţă, n'au asprit sufletul său, care a rămas duios şi compătimitor al mizeriilor tuturor şi accisibil ori căror gîndiri nobile.

Nici cînd El a dat ajutor nenorociţilor, nici cînd a subvenţionat întreprinderi utile pentru ţară, nici cînd a restaurat biserici şi a clădit şcoli, cînd a proteguit sau a fondat El însuşi, instituţiuni de înaltă cultură, cum e bunăoară Fondaţiunea universitară Carol I, —nici odată El n'a făcut toate aceste cu pompa şi strălucirea unui Monarh, care vrea să ameţească masele poporului.

Generos cu discernămînt şi liberal cu tot sufletul, I-a plăcut totdeauna să practice, chiar de pe Tron, perceptul evanghelic, care spune: să nu ştie stînga ce face dreapta.

Afabil cu fie care, fără a se uita pe Sine totuşi, cu aceiaşi bună dispoziţie în momentele-I de fericire ca şi în cele grele El îşi păstrează sîngele rece tot aşa de bine sub gloanţele inamicului ca şi în faţa tumultului stradei.

Totdeauna punctual la muncă şi corect în ţinuta-I, acest gentilom dublat de erou nu-şi leapădă nici odată uniforma de general romîn, care de altmintrelea se potriveşte de minune taliei Sale svelte, mersului său degajat, gestului Seu scurt şi cuvîntului Seu precis.

Profesorii universitari iaşani şi Carmen Sylva

In 1879, cu ocazia inaugurării noului palat universitar, corpul profesoral al universităţii iaşane a făcut o manifestaţie originală şi cu totul intelectuală în onoarea M. S. Reginei Elisabeta.

Rectorul de atunci — d. A. D. Xenopol—a înmînat Suveranei un pergament în cuprinsul următor:

Majestate,

Corpul profesoral al Universităţei din Iaşi este pătruns de o mulţumire şi mîndrie deosebită că poate arăta, în această zi de mare sărbătoare, simţirile ce tot deauna le-a hrănit în sufletul său pentru Majestatea Voastră: adîncă veneraţiune pentru Regina României şi măreaţă în minunarea pentru Regina din lumea gîndirilor; căci Dumnezeu a vrut, Majestate, să Vă încunune fruntea cu ambele coroane.

Dacă însă Inălţimea Tronului pe care staţi, pare a Vă îndepărta de mulţimea muritorilor, izvorul cugetărei Majestăţii Voastre totdeauna viu, totdeauna hrănit de amărăciunele şi durerile vieţei, Vă apropie de ea. De pe culmea pe care Vă aflaţi şi pe care lumea ce nu simte o crede încunjurată de toate fericirile, Voi pătrundeţi mai adînc în necazurile şi greutăţile acestei lumi, asemenea acelui ce vede sub el o prăpastie cu atît mai adîncă cu cît pluteşte mai sus de asupra ei.

De aceia toate plăzmuirile ieşite din bogată-Vă minte se înşiră pe firul roş al tainicei dureri. Această durere, în loc de a amorţi şi lîncezi puterile vieţei, dă naştere în mintea Majestăţei Voastre, unui izvor nesecat de înalte cugetări şi de forme frumoase care, fie în proză fie în versuri, în roman ca şi în dramă, în poezie ca şi în cugetări filosofice, înşiră gînd după gînd scumpe mărgăritare.

Aceste însuşiri nestimate au fost săditе de Dumnezeu în sufletul Majestăţei Voastre. Prin muncă şi încordată silinţă le aţi întors şi spre folosul poporului pe care soarta V'a chemat a domni, aţi pătruns în tainele cele mai ascunse ale limbei romîneşti, acolo unde izvoreşte graiul poeziei şi aţi turnat şi în această limbă comoara nepreţuită a cugetărilor Voastre.

De aceia Universitatea din Iaşi, s'ăveşte în Majestatea Voastră îndoita Regină a Romăniei prin Coroană de aur a poporului romîn întreg prin grai, cugetare şi coroana gîndirei şi ar dori ca ori-ce Romîn să Vă urmeze înţeleapta povaţă care şi pe voi v'a călăuzit Majestate, în cumpenele vieţei:

„Nu e de cît e singură fericire:
Datoria;
„Nu e de cît o singură desfătare:
Frumosul.

Să trăiască întru mulţi ani Majestatea Voastră!

Ai Majestăţei voastre prea plecaţi şi supuşi servitori.

(Urmează iscăliturile tuturor profesorilor Universitari).

*

Acestei adrese cetite, Carmen Sylva a răspuns prin fermecătoarea cuvîntare pe care am reprodus-o în numărul nostru de Duminică sub titul: „Carmen Sylva şi Universitatea din Iaşi“.

A. S. R, Principesa Elisabetha, sărbătoreşte astă-zi, 29 Septembrie, a şapte spre zece anivesare a naşterei A. S.

Două discursuri „frumoase“

— Şerul şi Bogdan au vorbit în faţa monumentului lui Kogălniceanu —

Şerul vorbeşte, dar are ciudă pe oratori — lucru mare! De-ar avea ciudă pe oratori şi ar fi profesor de elocinţă la şcoala de surdo-muţi de la Focşani, l'am înţelege.

Muţii au pică pe acei cari grăiesc. Natural. Şi şchiopii, săracii, au ciudă mare pe acei cari aleargă. Dar să fii „orator“ şi să iei în sarcazm pe oratori — nu înţelegem.

Vorbind de desvelirea statuei lui Kogălniceanu, în calitatea sa de primar, şerul a zis, între altele: „dacă Kogălniceanu ar fi fost numai orator, memoria lui s'ar fi perpetuat cel mult printre şcolarii care-şi caută un model de elocinţă“.

Noroc, zeu, că şerul nici orator nu este, aşa că „şcolarii“ nu-i vor perpetua memoria.

Că nu-i orator şerul, că şcolarii nu vor căuta în el model de elocinţă, dovedeşte părerea şerului despre Universitate: „aci, domnilor, la Universitate, se plămădeşte Romînia de mîine şi de poimîne“.

Nici cea de ieri, nici cea de răspoimîine, numai Romînia de mîine şi de poimîine!!

*

Numărul celebru al nopţilor, a fost întrecut de numărul comitetelor, societăţilor, adunărilor, al căror preşedinte este rectorică.

Comitetul pentru rîdicarea monumentului lui Kogălniceanu, a fost presidat tot de rectorică şi de aceia nenorocitul s'a vîrît cu un discurs şi la marea solemnitate de ieri.

Auziţi cum vorbeşte un magnific rector la asemenea solemnitate: „cum nu *a-şi* fi primit să iau parte cu bucurie la *întruparea* lui Kogălniceanu alături cu acei oameni cari voiau să *facă ca chipul* lui să rămîie pe veci în faţa generaţiilor, cari se *îndiletnicesc* astăzi *de binefacerile* acestui mare patriot?

După ce „oratorul“ declară că eri s'a *celebrat* jubileul Universităţii, caracterizează astfel, scurt şi cuprinzător, pe Kogălniceanu: „Kogălniceanu a fost unul din corifeii cu care se poate mîndri ţara românească“.

Dar Kogălniceanu, a mai fost ceva: un *istorian* erudit.

Maledicţiune rectorică.

OAMENI ŞI LUCRURI

Amintiri tinereşti

In mult interesantele amintiri publicate de Carmen Sylva sub titlul „In colţul Penaţilor mei“, Suverana vorbeşte şi despre importantul moment istoric al logodirii sale cu Prinţul Carol de Hohenzollern. Cităm un pasagiu:

„...Acum trebuia să plecăm, căci era tocmai vremea să ne îmbrăcăm pentru concert. M'am şi îmbrăcat în grabă; aveam o rochie nouă aşa de frumoasă, un jupon albastru de desupt şi pe deasupra aruncată o rochie albă de matasă, cu mici floricele, tăiate în patru colţuri, foarte frumoase! Mi se părea că n'am mai avut ceva aşa de drăguţ! Dar iată că, pe cînd mă gîndeam, îşi făcu intrarea, de odată, Principele de Romînia şi sta şi sta şi sta! Eu îmi cam pierdusem răbdarea; îmi încheiasem şi mănuşile cînd plecă însfîrşit. Eu am întrat ca vîntul: „Dar mamă“, vream să spun: „dar mamă, nu te-ai îmbrăcat încă de loc!“ O ciudată expresie pe faţa mamei mele, tăcu să incremenească cuvîntul pe buzele mele. Ea începu să se plimbe după mine în sus şi în jos şi-mi zise:

„Principele de Romînia a fost odinioară aici şi te a cerut în căsătorie!“ Am făcut o mină curioasă, aşa că mama se aştepta se audă obişnuitul „nu“ cu care răspundeam fiecărui candidat; eu însă am răspuns numai atît: „Aşa de grabă?“ Căci îmi ziceam: pe mine ştiu că nici nu mă cunoaşte măcar; el vrea dară numai o femee care să-l poată ajuta; a auzit despre buna mea educaţiune, altă ceva nu ştie despre mine; dragă nu-i sunt cîtuşi de puţin...

Şi toate cîte trec şi fluieră cuiva prin creeri în asemenea momente. Mama mea însă prinse a-mi povesti ce-i spusese el şi cum era în căutarea unei tovarăşe, care să poată împărtăşi cu dînsul greaua misiune, care să muncească tot aşa de bucuros, ca el, să vroiască a purta pe umeri jumătate din îndatoririle lui şi celelalte...

Mama scrise două vorbe doamnei Schumann, ca să nu ne mai aştepte la concert, căci eu m'am logodit chiar acum! Prinţul s'a reîntors şi eu fui chemată; un moment m'am rezemat de stîlpul uşei ca să nu cad, apoi m'am apropiat de el şi-i întinsei mîna pe care o sărutà. Eu atinsei uşor, cu buzele, părul de pe fruntea lui şi pare că i aşi fi spus: „Mă faci mîndră şi umilă în acelaşi timp“. Eu, fireşte, nu mai ştiu nimic despre aşa ceva, dar mama a păstrat vorbele în inima ei şi le a scris pe o fotografie a mea trimisă lui.

El rămase numai un ceas şi jumătate, căci venise din Paris şi trebuia să se reîntoarcă în aceeaşi seară la Paris. Cît timp el era colo, lîngă mine şi-mi vorbia despre chemarea mea, despre mărimea misiunei mele, şi despre greutatea acesteia, totul mergea de minune, iar eu eram molipsită de entuziasmul lui şi gata să fac cu dragă inimă toate cîte le cerea de la mine. Fiindcă munca era pentru mine bunul cel mai preţios în lume, nu puteam să găsesc atîta de lucru, cît îmi plăcea. Cum a plecat însă, căzu o noapte grea peste mine.

Mă cuprinse atunci o adevărată groază de moarte. Nu mai eram doară aşa de tînără—aveam aproape două-zeci şi şase de ani şi văzusem multe în lume, aveam îndărătul meu o viaţă bogată, frumoasă şi grea, dar să fiu legată, eu care nici odată n'am vrut s'aud ceva de măritiş, care mă arătam brutală cu ori cine, de departe chiar, avea aerul unui candidat!... Şi iată că am zis „da“ fără să cunosc, fără să ştiu pe cine luam în căsătorie, numai pentru că adoram pe mama lui, numai pentru că cetisem în ziare că era un tînăr Principe vrednic!“...

In acelaş capitol al cărţii Carmen Sylva dezminte legenda că întâia întîlnire a Ei cu Principele a avut loc la Berlin, unde ar fi alunecat pe o scară şi, în pericol de a cădea, ar fi fost „prinsă“ în braţe de viitorul Rege al Romîniei.

Lucrurile s'au petrecut aşa cum le descrie în pasagiile amintite mai sus.

Rodion

Georg Sauerwein

Profesorul Carmen Sylvei

El s'a născut la 1831, cu un an înaintea morţii lui Goethe. Ca copil, ca şi Frideric Herbart, filosoful şi pedagogul celebru, la moartea căruia Sauervein avea 10 ani, el avea o memorie prodigioasă întru cît privea învăţarea cuvintelor din toate limbile europene vorbite.

Sub înrîurirea bine-făcătoare, a bunului său tată, el putu cu uşurinţă şi în scurt timp, să înveţe greceasca şi latina atît de bine, că la doisprezece ani, traducea cu multă înlesnire orice text grec sau latin. Dar el nu se mulţumi însă numai cu studiul acestor limbi, ci paralel cu acestea, cultiva limbile asiatice precum şi teologia.

La anul 1861, sfîrşi studiile şi fu angajat pentru întâiaşi dată, în Anglia, ca profesor secundar, apoi ca consilier în administraţia imperiului colonial, ca unul ce cunoştea multe limbi.

Dar faima lui crescu repede şi peste cîţi-va ani, cînd schimbă serviciul şi fu angajat de către „Societatea britanică pentru răspîndirea bibliei“: el cunoştea nu numai limbile europene, dar multe din cele asiatice cu dialectele lor. Un asemenea savant era de mult folos în această societate. De aceia, cu multă cinste, fu însărcinat, să supravegheze traducerea bibliei în mai toate limbile europene şi asiatice, ocupîndu-se în acelaş timp cu fixarea şi redactarea în mod metodic a celor mai grele dialecte, ca să înlesnească cu modul acesta studiul celor ce ar voi să se dedice filologiei. Acesta fu cel mai mare serviciu, ce el îl aduse ştiinţei, pentru care numele său fu des citat pe acea vreme. Bucurîndu-se de un înalt renume şi dorind a şi revedea patria, el nu ezită la chemarea principelui Herman de Wied şi se angajă ca profesor al tinerei principese Elisabeta, care era sorocită, să devină odată, Carmen Sylva, scriitoarea de faimă universală şi soţia unuia dintre cei mai înţelepţi regi ai Europei de azi.

Georg Sauerwein faţă de principesa Elisabeta îndeplini cu succes acelaşi rol, pe care Fenelon îl jucă în Franţa pe lîngă ducele de Bourgogne, la invitaţia lui Ludovig al XIV-lea. Pentru Romîni, prin urmare, G. Sauerwein pe lîngă renumele lui de filolog distins, mai este un educator de mare merit, care trebuie să fie cu atît mai venerat cu cît Eleva sa a ajuns să se distingă în lume, ca mare scriitoare, iar la noi ca Regină bună şi înţeleaptă.

Ea spune într'una din scrierile ei „Pre cît de cu drag m'am adîncit în studiul limbilor, care îmi arătau o desvoltare mai pacinică a popoarelor, pe atît fără plăcere, am urmărit certurile mari mai ales pentru stăpînire, pentru putere, pentru tot soiul de lucruri ce mi-au părut totdeauna fără valoare, pentru că nici odată n'am dorit să am stăpînire nici putere“.

Şi aceste frumoase sentimente, fără îndoială că, nimeni afară de Sauerwein nu le-a putut sădi mai bine, în inima nobilă a Reginei noastre. El posedînd tot deodată şi o întinsă cultură teologică, ţinu prinţesei înalte prelegeri de religiune, care de asemenea influenţară mult asupra firei sale poetice. Spiritul liniştit şi plin de religiozitate, care se

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

exală din multe opere ale Ei, se datorește poate în mare parte, numai savantului său profesor, care era de o bunătate și o pioșie exemplară. Iată de ce, Romînii trebue să cunoască în Sauerwein un geniu limbistic.. fără pereche, precum și un teolog și un pedagog desăvîrșit.

Iată pentru ce trebue să se cunoască e', că el înaintea tuturora e părintele sufletesc al Carmen Sylvei, vrednica lui urmașe și măiastra lor regină. Comorile multiple din sufletul Ei, se datoresc în mai mare parte, lui Georg Sauerwein, care la congresul orientaliștilor din 1899, își permise lucsul de a saluta pe congresiști printr'o carte, redactată de el în trei zeci de limbi. El va rămînea, în anale, un luceafăr printre poligloții pămîntului, căci puțini vor ajunge să aibă în viitor vasta sa cultură.

Sauerwein vorbia și scria peste patruzeci de limbi exprimat cu atîta înlesnire și corectitudine gramaticală în limbile turcă, sanscrită, laponă, arabă, veudă, lituană etc. Acum trei ani, trăia la Cristiania, în Norvegia, cînd moartea, ca și pe Arhimede, care calcula în nisip, îl surprindse ocupat cu dialectele suedeze grele și puțin cunoscute de filologi.

Neîndurată, el îi ceru tributul și Sauerwein muri în liniște la 9 Decembrie 1904, iar cîteva ziare europene anunțară scurt vestea. A murit G. Sauerwein profesorul de altă dată, al principesei, Elisabeta de Wied, azi regina Romîniei.

Tot a fost ceva și atît.

A doua zi de curse

Pe ziua de ieri am fost favorizați de o vreme mai bună. Soarele s'a arătat de astă-dată, dar ce folos, dacă era cu dinți, căci crivățul a suflat toată ziua.

A. A. L. L. R. R. Principesele Marie și Elisabeta și Principele Carol au onorat cu prezența lor cursele.

Lume mai puțină, multe cucoane, friguroase, au preferat să stea acasă, privîndu-ne de plăcerea societății lor.

Printre acele curajoase cari au înfrumusețat cu prezența lor tribunele hipodromului, remarc:

D-rele: Mary Frank, Ane Stoianovici, Paulette și Valentine Cananău, Laura și Silvia Genoi, Eugenie Kessim, di Mignano, Panopol, Margot Manu, St. Georges, Drăghici.

D-nele Elise Dr. Juvara, Rosseti Roznovanu, Cananău, Elise Zarifopol, Frank, Konya, Dr. Racoviță, Emilie Antoniu, Marie Dr, Miclescu, General Musteață, Pella, Drossu, Căpitan Negruzzi, Ella Negruzzi, Cosmovici, Peretz, Jeane Weissbeck, Madelon și Cora Drăghici, Pavelescu Sturza, Marie Iamandi, V. Dimitriu, de Svicinsky, Lt. Cantuniari, Corban, Sculy Logotetides, Varlam.

Premiul Bahlui, 1500 metri, 1000 lei. I. Ervațiu (căpitan Moruzzi) Lt. Anghelescu; II. Sft. Gheorghe (Rositer); III. Lyon (Niculescu), N. P. Ghirlanda (propr.).

1 jum. lungime, 1 jum. lungima.

Premiul Prut, alergare la trap la ham, 1100 lei, 2000 metri.

I. Spion a d-lui Gaetan; II. Baretta a d-lui Pilat; Benefice a d-lui Frank Ușor, departe.

Premiul subscriptorilor 2000 lei, 2200 metri.

I. Peterdi (Bulford) I. N. Cămăreșeseu; II Bogar (Seiller); III. Dorothy (Ulrichshofer), N. P Opanez (Niculescu), Miranda (Lt. Romano), Țiganu (Heed). Un gît, 3 lung.

Peterdi a dus toată cursa, în linia dreaptă Bogar îl atacă, dar juganul d lui Cămărășescu resistă pînă la sfîrșit.

Premiul comunei Iași 2800 lei, 2100 metri.

I. Thurso (Ulrichshofer) a d lui Ziss; I. Lacrima a d-lui Marghiloman; III. Sermane (Heed), N P. Oltu (Philips), Voinicu (Niculescu), Pulcinello (Sanderson), Wihitehal (Rossiter) oprit.

dead-head; 5 lungimi.

Premiul Hamble onian, alergare la trap la ham, 900 lei, 2400 metri.

I. Crivăț a d-lui Gaetan; II. Florica a d-lui Kapri; III. Benefice a d-lui Frank, ușor, 10 lungimi. Crivăț se detașează de la început și căștigă foarte ușor, ceilalți doi au galopat.

Cursa Militară, garduri, 750 lei, 3000 metri.

I. Cesar (căpitan Moruzzi) Lt. Anghelescu; II. Colina Cislău (prop.); III. Lili (Lt. Butunoi, N. P. Curiol (prop.) căzut.

Cesar bine încălecat de data această, a căștigat fără cravașă, al 3-lea departe. Lt. Bârsan a căzut la gardul din fața tribunelor.

Balul de la Teatru

Eri seară a avut loc la Teatrul Național balul dat de Primărie cu ocazia vizitei familiei Regale în Iași.

M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand, Principesa Maria și Principile Carol, au onorat cu prezența lor balul.

M. S. Regina purta o bogată rochie în dantelă albă cu o mantilă tot de dantelă albă, și A. S. R. Principesa Maria o prea frumoasă rochie mauve voilată cu negru.

Balul a fost foarte animat, mai ales după 12, cînd mare parte din public s'a stabilit la bufet.

Remarcat dintre d-șoare: Claire de Divonne în corail; Paulette și Valentine Cananău, în alb; Mary Frank, în alb; ducesa Hortense di Mignano în mauve; Eugenie Kessim în alb; Ana Stoianovici în alb; Panopol în rose; Scheleti în bleu; Demetriade în alb voilat de bleu; Lilly Ionescu în alb; Lisette Vrabie în rose; Jeanne Marcopol în rose pâle; Sian în alb; Margot Manu în alb; Lilly Vidrașcu în bleu; Tzoni în rose; Ciolac în alb; Amelie Rusovici rose; Drăghici alb; Georgette Ghica în alb; Elena Stamatiu în alb.

D-nele: Rosseti Rosnovanu în rose; Elise Zarifopol în negru; Elise Juvara în alb; Musteață în fraise; Konya în velours bleu; Peretz în alb; Corban rose voilat de Chantilly negru; Cosmovici bleu pâle; Cananău în negru; Diane Manolescu în alb; Madeleine Drăghici verde voilat cu bleu; Frank negru și alb; Cora Drăghici verde empire voilat cu negru; Hurmuzescu negru și alb; Ursianu alb cu blană; Veisengrün alb cu negru; Anette Țaranu rose; Kilimoglu negru și alb; Zwicinski alb; Zoe Pascu alb: Marie Iamandi gris acier; Erbiceanu alb; Negruzzi verde; Cerchez roș; Ella Negruzzi gris; Racoviță negru; Bercea cerise.

Fracul și epoleta erau bine reprezentate.

Litere-Științe-Arte

Carmen Saeculare.—Foarte puțin reușit în genere a fost spectacolul din seara de Marți 27 Septembrie la teatrul Național. Cu deosebire neisbutită a fost „Ursită" de o obscuritate fără pereche, iar cuvintele „Cantatei" au avut norocul de a dispărea sub grația unor melodii plăcute ale d-lui Enrico Mezzetti.

De ce atîta ambițiune din partea organizatorilor de a avea lucruri așa zise originale... locale, cînd s'ar fi putut monta cu atîta ușurință o bucate simbolică mult mai reușită de cît acea a d-lui Găvănescu. Vorbim de micul poem dramatic al d-lor St. O. Iosif și D. Anghel. „Carmen Saeculare" unde sunt trecute în revistă pagiui și epizode din istoria noastră mai veche pînă la cea contemporană. Din aceasta din urmă parte reproducem închierea:

*

DANUBIU

(Ca 'ntr'un extaz)

Intr'o împărăție, la obîrșia mea
Pe-acolo unde's numai un riușor abia
Ce'și despletește apa prin văile adînci,
Este un castel fantastic împresurat
de stîuci,
Intr'o împărăție, la obîrșia mea...

Un cuib de vultur pare fantasticul
castel
Zidit din vremi străbune și-acolo,
sus, în el,
Ferit de lumea 'ntreagă trăește-un
prinț străin,
Ca niște oști stejarii în paza lui îl țin
Și-un cuib de vultur pare fantasticul castel..

Cînd soarele se 'nalță încet din răsărit,
El dăinue în zare o clipă 'n loc oprit
Arzînd ca o coroană pe negri codrii
mari,
Și freamătă oștirea bătrînilor stejari
Cînd soarele se 'nalță încet din răsărit...

Uimit privește prințul din vechiul
lui castel
Și-adesea i se pare c'ajung pînă la el
Din loc în loc purtate războinice
chemări—
Lung clocotesc bătrînii stejari în
depărtări
Și-uimit ascultă prințul din vechiul
său castel..

Atunci a mele unde iau graiul de
baladă,
Sglobii peste pripoare săltînd cînd
stau să cadă
Și-i povestesc în taină de o țară fer-
mecată
In care-adus de mine va stăpîni
odată,
Și atunci a mele unde iau graiul
de baladă...

Ii povestesc într'una de țara fermecata,
Iau glasul de sirenă și atunci ca
(nici-odată
Castelul vechiu îi pare că este trist
(și gol—
Dar într'o dimineață la poartă i
(bate-un sol
Ce vine ca să-l cheme în țara fer-
(mecată...

E greu să 'ți lași în urmă castelul
(părintesc
Și-atîtea lucruri scumpe cari toate'ți
(amintesc
Viața ce-ai trăit o,—la fiecare pas...
Sunt lacrimi în cuvîntul acesta „bun-
(rămas—
Dar el își lasă 'n urmă castelul pă-
(rintesc...

Arzînd ca o coroană pe negrii codri
(mari
El vede mîndrul soare, iar falnicii
(stejari
I-aduc de pretutindeni răsboinice
(chemări
Și merge către soare, pe care-l vede
('n zări
Arzînd ca o coroană pe negri codri
(mari:

Acesta-i cel ce ține în mînă viitorul!
Acestuia să-i iasă în drum cu flori
(poporul,
Acesta îl va duce pe căi de biruință!
Acestuia se cade ca să-i purtați cre-
(dință,
Căci El e cel ce ține în mînă viitorul!

Încheierea serbărilor

Am anunțat că serbările jubiliare trebuiau să se încheie cu un prînz oferit delegaților străini, de către rectorul jubilar, zis și rector Chantecler. Prînzul trebuia să aibă loc mîine; însă delegații străini văzînd că sub văzul și cu concursul lui Bercea, sunt tratați de Bogdan cu pîndire și premeditare, se grăbesc a se întoarce acasă; aceasta va avansa cu o zi prînzul pomenit.

Reporterul nostru a trebuit să facă adevărate tururi de forță, ca să capete toate aceste informațiuni; a trebuit să fure menuul, iar pentru a fura discursul ce se va pronunța, a trebuit să pîndească ceasuri întregi într'o bucătărie, unde discursul a fost uitat împreună cu jacheta și cu o placă de mare ofițer al Coroanei Romîniei.

Suntem, deci, în măsură să dăm informații foarte precise în această privință.

Prînzul trebuia să aibă loc la Morgă, precum am anunțat; însă Bogdan a perdut morga în urma serbărilor jubilare, în cît prînzul va avea loc la marele basin de la Copou.

Iată menu-ul foarte copios și tipărit pe un foarte elegant Bristol:

MENU

Du dîner offert aux missions étrangères qui ont assisté à l'enterrement moral de Mr. Bogdan

Potage

Jubilé consommé en désolation

Poisson

Bogdan gonflé farci à la farceur

Entrée

Boeuf braisé à la recteur sauce amour de cuisinière

Entremets

Créances universitaires mousse mouchoir électoral

Rôti

Langues de veau en broche à la Bercea

Salade

Spanac en discours incohérent

Légumes

Champignons prohibés en Roumanie (l'amphytrion mangera seul)

Glace

Enthousiasme glacé
Petits fours fourrés n'importe où
Grande placinta au fromage *odor di femina*

Fruits

Pommes et cantaloups pincés à l'étudiante

Vins

Mariani, carnine Lefrancq, élixir Chantecler
Champagne Bouledogue
cordon ombilical tricolore

On dansera

Intre pește și apă Bogdan va pronunța următorul discurs; discursul se va citi în franțuzește, una dintre limbile de forță a lui Bogdan; îl redăm întocmai Nu putem reda ortografia lui Bogdan, de oarece discursul este tipărit la Paris, la tipografia vinului Mariani, încă din anul 1909.

Messieurs,

Quand je venais, il y a plus de 25 ans, dans cette ville de l'orient, j'apportais comme le Roi, mon seul Ami et le seul dont je reconnais la supériorité, un coeur plein du désir de relever ma patrie et de finir ici ce que je n'avais pas pu commencer à Paris.

J'étais appelé à des grands rôles en science, comme dans le métier de conduire les peuples.

En science, les grands savants de Paris, Mariani, Géraudel, Raquin, Brou, avaient été mes seuls maîtres et m'avaient déjà accepté comme collaborateur; en politique l'empereur Napoléon me prisait fort et je serais surement arrivé en France à la présidence, comme j'ai déjà accumulé depuis toutes les présidences. Mais d'autres napoléons m'attendaient dans mon malheureux pays et me voilà,

Ce que je suis, vous le voyez; ce que j'aurais pu être, vous est suffisamment prouvé par l'éclair de mes yeux, les plis de ma Lavalière et l'éclat de mon gibus. Comme vous l'avez déjà remarqué, je parle peu et je parle mal, parce que je pense beaucoup et je travaille bien et c'est le propre des grands savants de ne jamais parraître ce qu'ils sont réelement. Mes travaux, c'est mon assistant qui vous les fera connaître et je signerai pour lui; cette coutume de travailler l'un pour l'autre est très répandue dans mon excellent laboratoire. Que dire encore? Vous pouvez être fiers d'avoir vu le seul savant de Roumanie et pour vous témoigner ma gratitude, je bois à ma santé.

Serbarea se va termina conferindu-se oaspeților străini decorația noului ordin al jubileului, ce a binevoit a înființa Bogdan.

Cerem scuze cititorilor noștri, de a nu putea traduce în romînește discursul de mai sus, din cauză că operile lui Bogdan nu merg bine de cît într'o singură limbă.

Cu aceasta serbările jubilare au luat sfîrșit.

INFORMATII

❑ „Scrie la mine".

La Serbarea dată de studenți în sala societății de gimnastică, a venit, mîndru și umflat, rectorică al nostru.

Ca un artist ce este, artist în autopsiare de cadavre vii, rectorică n'a plătit intrarea.

Apoi, în sală, a primit, din partea domnișoarelor studente flori și țigarete, și a zis: „am să vă dau zece lei, dar n'am mărunțele. Să scriți la mine".

Rectorică lucrează în cridă la serbări studențești!

❑ La dejunul de ieri de la Palat au avut onoarea să fie invitați:

I. P. S. S. Mitropolitul, d. I. I. C. Brătianu, domnii: Leonescu, D. Porfiriu, Savel Zăhărescu și D. Antonescu, consilieri la Curtea de Apel, Vicarii Mitropoliilor Ungro-Valahiei și de Iași; profesorii universitari: Onciul, Obreja, dr. Bacaloglu, dr. Demetriade, I. Simionescu Ath. Gheorghiu, G. Săndulescu, T. Vasiliu, G. G. Mîrzescu, Pavel Michiu, L. Gatovski, dr. Bălășescu, loct. col. Mladian Manolescu, D. Mavrocordato, M. Ivașcu, State Dragomir, Rudot Suțu, C. Praja și I. Diaconescu.

❑ State la Palat.

Negutitorul de montări nemontate, dar de parale incasate, a fost invitat ieri la dejunul de la Palat.

Pacat că invitația n'a fost pentru seara, cînd s'a servit un fel de bucate, cu sauce aux épinards.

Spanacul și-ar fi găsit adoratorul.

❑ D-ra Margareta Coșula, studentă, a fost numită profesoară suplinitoare de aritmetică, la școala profesională din Roman în locul d nei D'Albon, detașată la Iași — la școala profesională.

❑ Ministerul instrucțiunei a declarat vacantă catedra de rufărie de la școala profesională din Dorohoi.

Cererile se vor adresa ministerului pînă la 18 Octombrie a. c. inclusiv.

❑ Noul regiment de infanterie, creat la Botoșani, va fi format cu începere de Sîmbătă, 1 Octombrie.

❑ Un concediu de 10 zile a fost acordat d-lui dr. Peride prefectul județului Iași.

❑ Toți miniștrii aflători în Iași, vor fi în București Sâmbătă, când se va ținea un consiliu la ministerul de interne.

❑ Cu începere de la 1 Octombrie, încă 40 de secții de mitrailleze vor fi distribuite corpurilor de trupă.

❑ Președintele asociației corpului didactic israelit din Iași, d. Magder, a fost primit astăzi în audiență de ministrul Arion, care i-a cerut să-i înainteze un memoriu privitor la școalele israelite din Iași.

❑ **Legile d-lui Nenițescu.**—D. Nenițescu, ministrul de industrie, la o masă ce a avut loc aseară, a anunțat că pînă în 20 zile, va da publicității legile ce le-a pregătit în timpul vacanței.

Aceste legi sunt: *Legea pentru încurajarea industriei naționale.*

Ministrul a explicat, că în această privință, încurajarea va fi pe o durată cît mai lungă, și nu se va face deosebire între industrie mare și industrie mică.

Apoi legea prin care se prevede ajutorarea muncitorilor, în cas de boală.

Legea pentru despăgubirea în caz de accidente și în fine pentrn asigurarea muncitorilor, la bătrînețe.

Ministrul a adaugat, că are asentimentul guvernului întreg pentru prezintarea acestor legi.

❑ **Școlare.**—Următoarele transferări s'au mai făcut în învățămîntul primar:

Învățătorul Ion N. Scutaru, de la șc. din comuna Ruși (Suceava) a fost transferat la școala din comuna Forăști; preutul-învățător Petre Popa de la șc. din comuna Hălăucești (Roman), transferat la școala din comuna Dagîța, în locul vacant cu 65 lei lunar; învățătoarea Solta Crețu, de la școala din com. Probotești Tarnauca (Dorohoi), a fost detașată la școala de fete din Ștefănești, județul Botoșani, în locul d nei Panca; învățătorul Vasile Vasilache, de la școala din comuna Brăhășești-Cănțălărești (Vaslui), transferat la școala din comuna Rîșeți (Fălciu) în locul vacant; institutorul C. Teodorescu, de la școala No. 3 din Roman, a fost transferat la șc. No. 1 din acel oraș, în locul d-nei Victoria Hoisescu titulară la Brăila; învățătoarea Ecaterina Filipescu, de la școala mixtă din Hași, jud. Dorohoi, detașată în postul vacant la școala de fete din Hîrlău; institorul V. Grigoraș, de la școala de băeți din Hîrlău va continua să funcționeze și pe viitor ca detașat la școala No. 4 de băeți, în locul d-lui Vîrlănescu, detașat la catedra d-lui C. Dafinescu, inspector școlar; d-ra Natalia Grigoriu, licențiată în litere, a fost numită pe ziua de 1 Septembrie, suplinitoare la școala de băeți din Hîrlău, catedra d-lui Grigoraș.

❑ Expoziția de păsări pe care apreciatul medic veterinar Jocu a aranjat-o în grădina Trajan, este foarte cercetată de public.

Un număr de 24 exposanți au expus diferite exemplare de paseri, foarte multe, rare și extrem de frumoase.

❑ Bogata și interesanta expoziție de țesături, *Domnița Ruxanda*, strada Asaki, atrage zilnic un public numeros, care admiră piesele expuse.

❑ Iată cum se vor succeda reprezentațiile excelei operete *Grigoriu*, care repurtează un adevărat triumf la Teatrul Național din Iași:

Joi 29 Septem. *Pandurul*, biletele port No. 8.

Vineri 30 Sept. Sirena, biletele port No. 9.

Sîmbătă 1 Octomb. „O noapte în Veneția", biletele No. 10.

Duminică 2 Octombrie matineu ora 2 p. m. cu prețurile populare, se va reprezenta după cererea generală „Fata Pădurarului" în care Leonard și d-na Metaxa Doro obțin un strălucit succes; biletele vor purta No. 10 (zero).

Duminică 2 Octomb. seara, „Țaranul Voios" biletele port No. 11.

Luni 3 Octomb. pentru a doua oară „Suzana" cu Florica Florescu și Florica Cristoforeanu, biletele port No. 12.

Celelalte reprezentații se vor anunța la timp.

Biletele și orice informații la agenția teatrală „Thalia" (Maximovici).

*

O noutate artistică senzațională: Celebra **Suzanne Desprès,** răsfățata publicului ieșan, va da 2 reprezentații grandioase la Teatrul Național din Iași Mercuri 19 Octomb. cu „Les Marionnetts (ultimul mare succes al comediei franceze din Paris) și Joi 20 Octombrie cu **La Vie de Bohême** în care Suzanna obține un formidabil succes.

Biletele s'au pus deja în vînzare la agenția teatrală „Thalia" (Maximovici)

❑ Noul program de astă seară Joi 29 Septembrie, al cinematografului Pathé-Frères (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

„Copilăria, fericirea, căsătoria, mizeria, expatriarea, în căutarea averei, naufragiul, 10 ani în mijlocul oceanului, salvarea, reintoarcerea la cămin, deziluzii dureroase, chinul și moartea lui *Knoch Arden*", dramă după celebra scriere a poetului englez Lord Tennyson, piesă de mare spectacol.

Zapada în Austro-Ungaria—Visul lui Pierrot cu splendidul mimic d. Séverin—Erivan, oraș în Rusia Asiatică, vederi de călătorie—Servitorii primesc vizite, scene comice—Fiul coșarului, narațiune însuflețită—Prince farmacist comedie înscenată și jucată de admirabilul actor etc.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Cît ie el de Bogdan—dar mîna Regelui n'a sărutat-o.*

Nu doar fiind-că asemenea prea linguşiri l'ar desgusta. Dar fiind-că se crede şi el Rege—şi este—al ignoranţii—d'aia n'a făcut ca entusiastul ministru al instrucţiei.

❑ *Bulgaria înaintea Germaniei.*

Gafele comise de „il magnifico—cu prilejul catastrofei universitare, au ajuns mai mare la număr de cît chiar eminentele rapoarte medico-legale comise de magnificaţul rectorică.

Una din cele mai celebre gafe a fost acea, că, la festival, rectorică a înscris, la cuvînt, primo pe trimisul Universităţii bulgare şi apoi pe trimisul Univesităţii din Frankfurt.

Acesta a protestat fireşte şi era să plece ostentativ. A trebuit să intervie ministrul instrucţiei şi să ceară scuze profesorului german, pentru gafa lui rectorică.

❑ *Chipiul Regelui.*

In tot timpul festivalului, M. S. Regele a fost nevoit să-şi ţină chipiul în mînă, de oare ce nu se pusese un scaun pentru a aşeza chipiul.

Zăpăceală—nu festival.

❑ *Regele şi chestia dobrogeană.*

M. S. Regele a declarat ieri, că este foarte mult preocupat de chestia dobrogeană, întru cît soluţia ce a fost dată chestiei a provocat multe nemulţumiri.

❑ *A. S. R. Principesa Elisabeta a împlinit astăzi 17 ani de viaţă.*

Cu acest prilej membrii clubului Jokey vor oferi un ceai, în onoarea A. S. R., la care va lua parte întreaga familie regală.

❑ *Nu s'a auzit vorbindu-se de profesorul universitar Cuza, cu prilejul serbărilor jubilare.*

Nici la festival—ca profesor ; nici la monumentul lui Cogălniceanu — ca patriot ; nici macar la festivalul studenţesc, unde fusese anunţat cu o conferinţă—d. Cuza nu s'a manifestat.

De ce ? Foarte simplu : nu era loc de înjurii şi de anexe la jidanii în presă.

❑ *Regele a conferit astăzi d-lui C. C. Arion, ministrul instrucţiei publice, marele Cordon al Coroanei, trimiţîndu-i şi decoraţia.*

❑ *In astă-seară, la orele 9 va avea loc o audiţie muzicală la palat, pentru care Mareşalul Palatului, în numele M. S. Regelui, a lansat trei sute invitaţii.*

La concert vor da concursul lor : d-ra Ceola Delavrancea, d. George Enescu, care a venit astă-zi în Iaşi ; d. Dinicu ; d-ra Mignano şi d. Teodorescu, profesor la conservatorul din Iaşi.

❑ *Ducele d'Orleans, care face un ocol în jurul lumii, şi a anunţat sosirea la Sinaia.*

❑ **Plecarea familiei regale şi princiare.**—*Vineri, la ora 5 p. m., vor părăsi Iaşul, familiile regală şi princiară. cu un tren special, prin Vaslui. Trenul nu se va opri de cît la Vaslui, Tecuci, Mărăşeşti, Focşani, Buzeu şi Ploeşti.*

De la Ploeşti trenul regal va pleca la Sinaia, şi se va opri peste noapte în staţiunea Buda.

Sosirea în Sinaia va fi Sîmbătă la ora 9 dimineaţă.

Trenul e compus din 2 vagoane regale, 2 vagoane princiare, 1 vagon de bagage, 1 vagon de automobile, 1 vagon restaurant şi 3 vagoane saloane,—şi va fi condus de către d. Al. Cottescu, directorul general al C. F. R, A. Mareş, directorul serviciului de mişcare, Richard Niţescu inspector de mişcare, şi G. Carp, inspector de tracţiune.

Pe tot parcursul trenului regal, va circula o maşină izolată, ca avant-gardă pentru recunoaştere.

❑ *D. profesor Cogler, unul dintre delegaţii universităţii din Cernăuţi, se află de eri suferind, în urma unei grave răceli.*

❑ Bercea şi trăsura primăriei.

De cînd familia regală se află în Iaşi, primul procuror umblă într'o trăsură a primăriei.

In ce fel de calitate? De lichea? Dar de cînd lumea, lichelele se tîrîie —nu umblu în trăsură.

Atunci în ce calitate?

❑ Domnul Dr. A. Steuerman, colaboratorul nostru literar, a fost primit astă-zi în audienţă de M. S. Regina.

❑ Intre persoanele cari au întîmpinat la gară pe d. ministru Arion, nu se afla precum din eroare s'a anunţat, şi d. institutor Gh. Musteaţă, care nici nu se afla în oraş în acea zi.

❑ M. S. Regele a graţiat 26 deţinuţi în penitenciarul Iaşi, reducînd pedepsile la 6.

M. S. a refuzat să graţieze sau să reducă din pedepsile celor trei învăţători, foşti directori de Bănci populare, deţinuţi în penitenciarul Iaşi.

❑ Perechea regală a asistat la matineul dat astă-zi la Teatru de orchestra ministerului de instrucţiune.

❑ Patru veterani, în frunte cu d. G. Calmuski, vor fi primiţi astă-zi în audienţă de M. S. Regele.

Deschiderea cursurilor Universitare

Discursul M. S. Regelui.—Suveranul dă Universităţii din Iaşi un fond de trei sute mii lei

Astă zi, la solemnitatea deschiderei cursurilor Universitare, a asistat întreaga familie regală aflătoare în Iaşi.

M. S. Regele a ţinut cu această ocazie următorul discurs:

Sunt viu mişcat de sentimentele de dragoste şi credinţă ce Mi le reînoiţi din partea Universităţii Iaşilor şi cari găsesc un adînc răsunet de recunoştinţă în inima Mea.

După vrednica sărbătorire a jubileului Universităţii, în care s'a amintit trecutul, am dorit să viu din nou în mijlocul vostru, la deschiderea cursurilor, pentru a ne îndrepta gîndul împreună spre viitor şi a vă arăta desăvîrşita Mea încredere, că roadele acestui înalt aşezămînt de cultură, care a primit acum o nouă sfinţire vor răspunde aşteptărilor Ţării. Aceste aşteptări le cunoaşteţi : o muncă sîrguitoare închinată binelui şi adevărului, păstrarea neştirbită a credinţei strămoşeşti şi ridicarea patriei prin forţele morale şi intelectuale ce le veţi dobîndi aci.

Jertfele însemnate ce le face statul pentru voi, iubiţi studenţi, solicitudinea şi necurmatul Meu interes pentru studiile voastre, vă vor îndemna cu siguranţă a vă arata vrednici de dragostea ce vă înconjoară.

Ca un semn al acestui interes şi un nou imbold la muncă, am hotărît :

In amintirea acestor serbări a dărui 300,000 lei, a căror dobîndă se va întrebuinţa de Senatul universitar, pentru tipărire de teze, şi mai ales, pentru sprijinul studenţilor lipsiţi de mijloace.

Urez, ca anul universitar, care începe să ne aducă dovada că nădejdea ce punem în voi, este pe deplin întemeiată şi că din cuvîntul profesorilor ca din o sămînţă bună, aruncată într'un ogor mănos, va răsări un rod îmbelşugat, spre folosul vostru şi al scumpei noastre Universităţi.

❑ **Delegaţia studenţească la rege.** —Aseară, la orele 6, M. S. Regele, a binevoit a primi în audienţă o delegaţie a studenţimei ieşane, compusă din un număr de studenţi ieşani, V. Isăcescu, delegatul studenţilor bucovineni, C. Buşacu, delegatul studenţilor macedoneni şi H Halipa, delegatul studenţilor basarabeni.

Delegaţia a prezintat Suveranului omagiile lor de adîncă admiraţie şi de neţărmurit devotament.

M. S interesîndu-se de aproape de viaţa studenţilor ieşeni, I s a făcut cunoscut faptul, că Universitatea merge spre desfiinţare, din pricina împuţinării numărului de studenţi, căci din lipsa de mijloace de existenţă, se îndreaptă tot mai mult spre Bucureşti.

Delegaţia a mai arătat Suveranului, iniţiativa studenţilor ieşeni, de a întemeia un cămin studenţesc, care să poată întreţine, pe lîngă un număr de studenţi săraci merituoşi ieşeni, şi un număr de studenţi bucovineni şi basarabeni.

Tot odată au înmînat Suveranului un statut, după care urmează să se organizeze căminul studenţesc, pentru care au rugat pe Suveran, de a interveni pe lîngă guvern, ca fondul de 300,000 lei votat în anul trecut pentru monumentul Unirei, să se afecteze căminului studenţesc, de oarece acel monument nu are a se mai rîdica.

M. S. a rămas foarte plăcut impresionat de această iniţiativă, a zis, că s'a gîndit de mai înainte la studenţimea ieşană, însă nu în forma aceasta, şi că se va ocupa de aproape de aceasta, căutînd să intre în înţelegere cu domnii miniştri.

In tot timpul audienţei, Suveranul s'a interesat de învăţămînt şi de situaţia studenţilor ieşeni.

❑ Azi, la ora 5 p. m., are loc la Jockey-Club un ceaiu, în onoarea principesei Elisabeta, care îşi serbează aniversarea.

Asistă întreaga familie regală.

❑ **Reîncoperea traficului de mărfuri.**—Astăzi circulă ultimul tren militar, de la Bacău la Tîrgovişte.

De azi, toate vagoanele cari fuseseră întrebuinţate pentru marile manevre regale din Moldova, sunt date pentru încărcarea mărfurilor, care aşteptaseră timp de 12 zile prin staţiunile de predare.

In tot timpul manevrelor, circulaţia trenurilor de marfă, a fost cu totul suspendată. Personalul de tren şi maşina a fost întrebuinţat pentru trenurile militare.

Pentru o mai bună executare a mersului trenurilor, a fost concentrat în Moldova, o bună parte a personalului cheferist din Muntenia şi Oltenia.

Odată cu desconcentrarea trupelor, personalul adus cu ocazia manevrelor în Moldova, a fost trimis în staţiunile din care făcea parte.

❑ Menu-ul dejunului de azi, Joi, de la Palat :

Potage à la Parmentier
Caviar frais
Tournedos aux champignons
Haricots verts sautés
Volailles roties
Salade
Tartelettes aux abricots
Fromage
Dessert

*

Menu-ul dineului din astă seară :

Potage Viennoise
Pastruga S-ce au beurre
Noix de veau au risotto
Choux de Bruxelles
Gibier et Dindonneau rôtis
Salade
Bavaraise au chocolat
Dessert

❑ Cunoscutul fotograf Weiss din Iaşi prezintînd M. S. Reginei, o fotografie în mărime naturală, artistic lucrată, reprezintînd pe M. S. cînd era în vîrstă de 20 ani, Suverana a binevoit a remite fotografului, prin Dama de onoare, o fotografie a M. S. cu următorul autograf :

Adînc mişcată de frumosul dar aşa de rar şi de un suvenir aşa de precios, vă mulţumesc din inimă!

ELISAVETA

Iaşi, Septembre 1911.

❑ De la Universitate M. S. Regele s-a dus de a vizitat Casa Apelor, de la Copou.

❑ Ministrul instrucţiunei va sta Simbătă în Iaşi, pentru a asista la cursurile ce se vor ţine, în acea zi, la şcoalele din Iaşi.

❑ **Invitaţi la Palat.**—La dejunul de astăzi : colonelul Demar, contele Kankrin, prof. Koskova, consilier de stat, Vasile Buţureanu, preut Gotcu, Marinescu directorul băncii, general Pressan, general Genningen, T. Neculau, profesor ; maior Holban, inginer Bălănescu, P. Bogdan avocat, Al. Marghiloman, dr. Tănăsescu, Berman Iuster, Roiu revizor şcolar, M Ene, consilier comunal, A. Rohr, protopop Ţincoca, D. Gusti agregat, C. Arion, Katz (Kişinău), I. Stamatiu, V. Buşilă, prof. Mezincescu, Delavrancea, C. Cerkez, Mişu Mihu, Panaitescu şi Stroja.

La dineul de astă-zi seară : Virgil Arion, Al. Popovici profesor, prof. Tiron Al. Marghiloman, C. Arion, Delavrancea, I. P. S. S. Mitropolitul, general Lambrino, D, Grecianu, Negruzzi prefect, T. Nica directorul Băncii Naţionale din Bucureşti, V. Peiu senator de Huşi, gen. Teleman, căp. Teleman prefect de Fălciu, deputat Iamandi (Huşi), Mavrocordato, fost prefect de Botoşani, d-ri Daniel, Anghel, Zossin, căp. Ursianu, pref. de Botoşani, Filostrat, pref. de Suceava şi d. Peride pref. de Vaslui.

❑ Domnul T. Nica, directorul Băncei Naţionale din Bucureşti, se află în Iaşi, în inspecţia Sucursalei locale.

❑ Astăzi urma să se judece la Curtea cu juri, procesul de calomnie prin presă intentat de d. dr. Goldenstein d-lui A. C. Cuza.

Din cauza necomplectării juriului, procesul a fost amînat, pentru a patra oară, pentru sesiunea din Ianuarie.

Cu acest proces sesiunea din Septembrie a fost declarată închisă.

Fotoliul ministerului public în procesul de azi, îl ocupase d. procuror de curte Al. Gane, de oarece primul procuror Bercea se recuzase, pe motivul delicios : **fiind c'a luat apărarea d-lui Cuza în procesul cu Socor, nu-i va putea acuza pe clientul seu în procesul cu d-rul Goldenstein.**

Dacă nici în urma acestui fapt extraordinar, d. Marghiloman nu se va ţine de făgăduiala dată lui Bercea că 'l va face prim-preşedinte de tribunal, atunci parchetul de Iaşi este ameninţat de a avea de aci înainte un şef, care este avocat cu anul al d-lui A C. Cuza.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ † **Profesorul Agura.** — După cum anunţat eri, d. Agura, profesor de istorie la facultatea de litere din Sofia, sosit în Iaşi, spre a lua parte la serbările universitare, a încetat din viaţă, în mod subit, în localul externatului de fete „Oltea Doamna", unde se afla găzduit la distinsa directoară a acelei şcoli, d-ra Theresa Strătilescu.

Profesorul Agura sosise în Iaşi încă de Vinerea trecută şi era foarte obosit de lunga călătorie ce-o făcuse.

In timpul şederei sale în Iaşi, profesorul Agura se îmbolnăvi de mai multe ori şi fu căutat de d-nii Manicatide şi Lambrior.

Eri profesorul s'a simţit foarte rău din care cauză a fost sfătuit de medici să nu iasă din casă, pentru a lua parte la desvelirea monumentului lui Kogălniceanu.

După ce stete la prînz, la orele 1, se retrase în odaia sa de culcare unde urma să fie găsit mort.

A venit să-l vadă d. Maiorescu, pentru a-i face comunicarea, că M. S. Regele l'a decorat cu ordinul Steaua României, decoraţie ce i a fost adusă mai tîrziu de Rector.

La orele 4 a venit să-l vadă pe Agura d. Jacques Negruzzi, preşedintele Academiei Romîne, şi cum se credea că Agura trebuie să se fi trezit, d-na Strătilescu, mama directoarei, merse să-i anunţe acea viziţă, care avea să facă mare plăcere lui Agura.

Intrînd în odaie doamna Stratilescu scoase un ţipet, căci văzu pe profesorul bulgar, întins pe pat, cu sînge la gură.

D-rul chemat nu putu să constate de cît decesul. O arterio-sclerosă, de care profesorul bulgar suferea mai de mult, a pus capăt zilelor sale, în oraşul Iaşi, unde 'şi făcuse studiile şi la care regretatul ţinea foarte mult.

*

Agura era născut în oraşul Bolgrad, dintr'o familie bulgară burgheză.

In anul 1866, veni în Iaşi şi urmă aci cursurile seminarului Veniamin Kostacke de la Socola. Elev excelent, el fu invitat odată la masă de principele Carol, care vizitase şcoala cu ocazia împărţirei premiilor. După isprăvirea seminarului, Agura trecuse la Universitate, unde urmînd facultatea de litere avu de profesor pe Maiorescu. A concurat împreună cu P. Rişcanu, la catedra de istorie de la Seminar şi reuşind al doilea, fu numit în 1871 profesor de istorie la liceul din Botoşani.

Ca student la Iaşi, Agura era şi pedagog la institutul Academic.

In 1872 sub ministeriatul lui Maiorescu, fu numit revizor şcolar, pentru judeţele Iaşi şi Vaslui, apoi trecu în Belgrad, unde fu numit profesor de istorie, iar în timpul răsboiului rusoturc trecu în Bulgaria împreună cu Melinoff şi alţii şi fu numit în 1880 profesor de istorie la Filipopoli, iar în anul 1889 la înfiinţarea universităţii din Sofia, profesor la acea universitate.

A făcut parte din prietenii prinţului Batenberg, luptînd cu ei contra influenţei ruseşti şi fiind numit ministru al instrucţiei în Bulgaria sub Batenberg.

Acum era retras de politică şi se ocupa numai de catedra sa.

Agura era însurat cu o bulgară din Zmnicea, cu care are trei copii : d-ra Nedelca Agura—care a absolvit acum conservatorul de muzică, la Viena, şi d. Dimitri Agura — unul din cei mai distinşi studenţi ai şcoalei de inginerie din Viena şi d-ra Elena Agura elevă în clasa VII la liceul din Sofia.

Cunoştinţa lui Agura cu d-ra Stratilescu, data din 1909, cînd distinsa profesoară din Iaşi se afla la Sofia pentru studii folklorice, fiind foarte călduros primită de familia lui Agura.

*

Vestea morţii lui Agura a fost făcută cunoscut telegrafic d-nei Malinoff, la Sofia, pentru a fi avertizată familia Agura.

Corpul regretatului profesor a fost depus în biserica buna Vestire şi îmbălsămat, iar acum se aşteaptă dispoziţiile ce le va lua familia.

*

Corpul regretatului profesor a fost îmbălsămat de d. profesor dr. Juvara şi toate cheltuelile le suportă ministerul de instrucţie.

Dacă corpul nu va putea fi transportat la Sofia, de oarece Agura era foarte sarac, înmormîntarea va avea loc în Iaşi tot pe cheltuiala ministerului de instrucţie.

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa şi Englez

— Str. Ştefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, şevioturi negru şi bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme şcolare şi militare ; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANŢA ŞI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA şi BUHUŞI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai modeste.

Ultima oră

Bucureşti 29 Septembrie

Situaţia în Lisabona

Lisabona.—Ministrul de răsboiu şi-a dat demisia, din cauză că ministrul de interne, a mutat 700 de ofiţeri, fără a consulta pe ministrul de războiu.

*

Lisabona. La ultima paradă, Ministrul de interne a spus ofiţerilor, ca să omoare pe ori-ce ofiţer, care va avea idei regaliste.

*

Lisabona.—Guvernul nu are nici o încredere în armata de uscat, ceia ce rezultă că s'au trimis trupe de marină la Oporto şi alte oraşe, pentru a lupta contra monarchiştilor.

*

Lisabona.—Guvernul nu are nici un ofiţer de încredere ; a numit pe şeful poliţiei ca Ministru de răsboiu.

Războiul Italo-Turc

Roma.—Asistînd la plecarea trupelor spre Tripolis, regele Italiei, li a spus că se duc, pentru a adăuga o nouă glorie la steagul Italiei.

*

Milano.—Din Tripolis vine ştirea, că o nouă luptă a avut loc în jurul Tripolisului. Turcii au avut 3 morţi, 35 răniţi şi 300 de prisonieri.

*

Constantinopol —Escadrele din Angere, Franţa, Austria şi Rusia, s'au postat în apele turceşti, pentru eventuala apărare a intereselor supuşilor străini.

*

Constantinopol.—Circulă versiunea, că o alianţă există între Grecia, Bulgaria şi Muntenegrul, pentru a provoca un răsboiu cu Turcia.

*

Adrianopol.—Aci se fac mari pregătiri de războiu. Rezerva a fost mobilizată şi trimisă spre frontiera greco-bulgară.

GREVA FUNCŢIONARILOR DIN VIENA

Viena —Funcţionarii statului au ţinut eri o întrunire, în care au hotărît, de a proclama greva pasivă, în cazul cînd nu li se va îmbunătăţi soarta.

HOLERA ÎN ŢARĂ

Constanţa.—In strada Brăilei a încetat din viaţă Dumitru Ivanoff prezentînd simptomele holerei.

*

Constanţa.—100 soldaţi au fost trimeşi pentru a izola comuna Topal, unde s'a constatat un caz de holeră.

O DONAŢIE

Bucureşti.—Societatea Dacia-Romînia, a donat 25,000 lei, Fundaţiunei Carol I. Aseminea a depus 25 000 lei odată pentru totdeauna, în locul rentei de 1000 lei pe an, ce dădea pînă acuma

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi şi o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Şerban.

Se caută un bun rîndaş cu referente şi certificate satisfăcătoare. A se adresa la d. Moritz Wachtel Iaşi.

Societatea Creditului Funciar Urban
DIN IASI

De inchiriat de la 26 Octombrie 1911 Baia Diana (Spaier) situată în Iaşi str. Mitropoliei No. 23, reparată din nou radical şi amenajată cu tot confortul necesar modern. Peutru condiţiuni şi preţ, amatorii vor bine voi a se adresa la Credit.

Direcţiunea

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiinţa onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutăţile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

INGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

---

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Loțiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreței capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina și omoară microbii ce distrug bulbii părului.

Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Întreține și redă *frăgezimea pielei, curăță fața de ori-ce bubulițe, și împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Loțiunea Petrol. Remediu contra căderei părului și a întărirei rădăcinei lui, ține curată pielea capului și deschide porii pentru respirația părului.

Costul sticlei 3 lei.

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi venețiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri și mobile.

Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziție permanentă de produsele fabricei, cum și la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

Magazinul Conservatorului

IAȘI – Str. Lăpușneanu 32 – IAȘI

— Casă de increderе, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

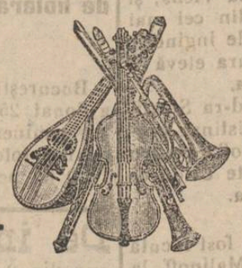

Instrumente Muzicale și Accesorii

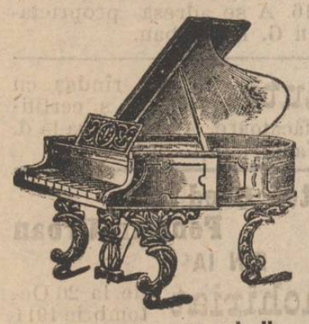

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Pianine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediții în provincie

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente in caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari au resistat la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

MARE RECOMPENSA NATIONALĂ DE 24.000 FR.

ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Specific prin excelență contra *BOLELORI SIFILITICE* și a terbilelor ori consecințe; dobândite sau ereditare, recente sau invetierate și rebele (accidentilor gurei și a gâtului, patrecimii oselori). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincțiunile ce conferă Pesmeții Dr Ollivier.

Cel mai eficace și energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DU DOCTEUR **OLLIVIER**

Acești pesmeți d'un gust forte plăcuți și de digestiune ușoră se conservă ani intregi în ori-ce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai inveterate. — *Un broșure acompaniază fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulu seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: «Acești pesmeți oferă un remedu de compositiune constantă, de preparațiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicie mari humanității.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17